Broj 1. Pula, u četvrtak dne 7. jenara 1915. God. XLVI.

Oglasi, pripošlana itd. tiskaju i računaju se na temelju obič. tog cienika ili po dogovoru.

Novce... predbrojtu, oglase itd. šalje se napotnicom ili položnicom pošt. štedionice u Beču ia administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Ako list na vrieme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše »Reklamacije«.

Čekovnog računa br. 47.849.

Telefon tiskare br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari". Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, nepodpisani ne tiskaju, a nefrankirani se primaju.

Predplata za poštarinom stoji za 10 K u obće, za pol godine 5 K za naših, a za tuđinu 20 K ili K 5·—, odnosno K 2·50 za pol godine.

Izvan carevine više poštarina.

Plaća i stanuje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., zaostali 20 h., koji s Puli neće izvan iste.

Uredničtvo i sprava nalaze se u »Tiskari Laginja i dr. Via Giulia br. 1. kamo neka se naslovljuju sva pisma i predplata.

Odgovorni urednik Jerko J. Makulja. Izdaje i tiska Laginja i dr. u Puli ulica Giulia 1. Glavni suradnik prof. H. Kandić u Trstu

Europejski rat.

Na sjevernom ratištu.

Službeni izvještaji.

Beč, 30. decembra (DU). Službeno se javlja danas: U Karpatima su naše čete navalile na neprijatelja sjeverno od Uszočkog klanca gdje je naša protunavala zadržala napredovanje Rusa.

Dalje prema zapadu neprijatelj se je sa slabijim silama približio pojedinim prelazima.

Sjeverno od Gorlica sjevero-istočno od Zakliczina i na Dolnjoj Nidi ruske su se navale razbile uz teške gubitke.

U prostoru istočno i jugo istočno od Tomaszova saveznici su napredovali.

Beč, 31. decembra (DU). Službeno se javlja: Jučer su Rusi u Bukovini i u Karpatima razvili živahnu djelatnost.

Naše se čete drže rieke Suszawe, u gornjem području Czeremossa, zatim dalje na zapadu na gorskim grebenima Karpata, zatim u dolini Nagy Ag kod Oekörmező a, gdje je jučer i opet snažni neprijateljski napadaj uz teške gubitke Rusa, to konačno u gornjem području Latorcza i na sjeveru od uzočkog klanca.

Zapadno od uvoga klanca obustavio je neprijatelj svoje prodiranje, te nema nijednog prolaza preko Karpata u svojim rukama.

Na prostoru Gorlice i sjevero-istočno od Zakliczyna jučer su, a isto tako i prošle noći svuda odbijeni nastavljeni žestoki ruski napadaji.

Pred Przemyslom su opažene ruske patrule u austro-ugarskim odorama. Častnici i momčad neprijatelja, koji se služe ovakovom nedozvoljenom ratnom varkom, nemaju prava, da uživaju pogodnosti međunarodnih zakona i postupka u ratu.

Beč, 1. jenara (DU). Službeno se javlja: Bojevi u Karpatima i u Bukovini traju dalje. Jučer se unatoč tomu nije promienio položaj.

Na sjeveru Visle svuda ljuta magla sprečava ratne operacije. S toga vlada djelomice mir, a djelomice su postignuti mali uspjesi.

Beč, 2. jenara (DU). Službeno se javlja danas o podne: Obći položaj je nepromienjen. Poslje žestokih bojeva zadnjih dana u krajevima južno Tarnowa i srednjih Karpata nastao je gotovomeni mir.

Borci se oko klanca Uzok sada je povukao nakon jakih neprijateljskih nalaza.

Beč, 3. jenara (DU). Službeno se javlja danas o podne: Ponovni pokušaji neprijatelja da prodre naše bojne crte sa sjevera i sjevero-zapada od Gorlice, izjalovile su se opet s velikim gubitcima protivnika. Tokom ovih navala, koje su trajale cieli dan naše čete zauzele su jedan visini kraj sela Jedlicze južno od Gorlice, ratnih jedan zapovjednik bataljuna, mnogih jednog stožernog častnika, četiri podčinjena častnika i 350 momaka te osvojili dvie strojne puške. Istotako pao je plienom jedan neprijateljev aeroplan, kojeg smo zbacili na zemlju. Na ostalој fronti nikakvog događaja.

Beč, 4. jenara (DU). Službeno se javlja: U žestokim bojevima južno od Gorlica, koji se razviše u najtežim klimatičkim prilikama, naše hrabre čete osiguraše pogodnu bazu za dalnje događaje zauzećem važne linije na visinama.

U Karpatima nikakve promjene. U gornjoj uvali Unga samo mali sukobi.

Za vrieme boticnih bojeva na sjevernom ratištu bilo je zarobljeno 37 častnika i 12.698 vojnika.

Beč, 5. jenara (DU). Službeno se javlja: Na sjevernom i južnom ratištu nije se dogodilo ništa bitnoga.

Na južnom ratištu.

Djelomični mir.

Beč, 30. decembra (DU). Službeno se javlja danas: Na balkanskom ratištu vlada na srbskoj granici mir.

Noćne navale Crnogoraca na Gat kod Avtovca i na Lastvu kod Trebinja bile su suzbijene.

Beč, 31. decembra (DU). Službeno se javlja: Na balkanskom ratištu vlada i dalje mir.

Na istoku od Trebinja naše je topničtvo iza višesatnog topovskog boja prisililo Crnogorce na uzmak.

Beč, 1. jenara (DU). Službeno: Na jugnem se ratištu nije ništa dogodilo.

Njemačko-ruski rat.

Bojevi u Poljskoj i Pruskoj.

Berlin, 30. decembra (DU). Veliki glavni stan danas: U Poljskoj na desnoj obali Visle položaj je nepromienjen.

Na zapadnoj obali ofenzivom se istočno od područja rieke Bzure nastavlja.

U ostalom borbe oko Rawke i istočno od nje, kao i kod Inowlodza i jugozapadno od njega traju dalje.

Prema izvanjskim izvještajima čini se, kao da Ivangorod i Skierniewice nisu više u našem posjedu. Ova su mjesta od unatrag šest dana u našim rukama. Skierniewice leži daleko iza naše fronte.

U istočnoj Pruskoj potisnuta je jedna neprijateljska vojska na Pilkallen.

Berlin, 31. decembra (DU). Službeno se javlja: U istočnoj Pruskoj i u Poljskoj sjeverno od Visle položaj je nepromienjen.

Na Bzuri i istočno od nje bojevi traju. U prostoru za Rawk naša je ofenziva napredovala. Na istočnoj fronti Pilice položaj je nepromienjen.

Berlin, 1. jenara (DU). Veliki glavni stan [illegible]: Na [illegible] grani i u Poljskoj [illegible] je [illegible] Gorlica [illegible] operacija [illegible]

Berlin, 2. jenara (DU). Veliki glavni stan danas: Na granici istočne Pruske je položaj nepromienjen. Istočno Bzure i odsjeka Rawka naše navale napredovale s povoljnim vremenom. U Poljskoj i istočno Pilice nikakve promjene.

Berlin, 3. jenara (DU). Veliki glavni stan javlja danas: U istočnoj Pruskoj i sjevernoj Poljskoj nije došlo do promjene. U Poljskoj na zapadnoj strani Visle došlo je za rukom našim četama nakon žilave borbe od više dana zauzeti jako utvrđeno uporište ruskoga položaja Borzimov, uhvatiti 1000 Rusa i oteti šest puščanih strojeva. U tri noćna napadaja pokušali su Rusi osvojiti nazad Borzimov, ali su svi napadaji odbijeni uz velike gubitke. I na istoku Rawke napredovali smo polagano s navalom.

U ruskim izvještajima češće spominjani ruski uspjesi kod Inovlodza naprosto su izmišljeni, svi su ruski napadaji u onom okolišu odbijeni uz velike gubitke Rusa, a jučer nisu ni ponavljani. U ostalom položaj na istočnoj strani Pilice nije promijenjen.

Berlin, 4. jenara (DU). Veliki glavni stan danas: Položaj na istoku nije promijenjen. Naše navale u Poljskoj i istočno Rawke traju dalje.

Berlin, 5. jenara (DU). Veliki glavni stan danas: U istočnoj Pruskoj i sjevernoj Poljskoj položaj je nepromienjen. Naše navale istočno od Bzure kod Kozlov-Biskupi i više južno napreduju, takodjer sjeverno od Bolimova naše čete dopriješe istočno Rawke kroz Humin i visine sjeverno od ovog.

Njemačko-francezki rat.

Žestoki bojevi u Francezkoj.

Berlin, 30. decembra (DU). Iz velikog glavnog stana javljaju danas: Oko naselja St. Georges, koji smo morali ispraznit, uslied izmenadne navale, još se vodi borba. Oluja i prolomi oblaka nanieše štete obostranim položajima u Flandriji i sjevernoj Francuzkoj.

Dan je na ostalој fronti protekao u obće mirno.

Berlin, 31. decembra (DU). Veliki glavni stan: Na obali vladao je posvemašnji mir. Neprijatelj opetovano je topovsku vatru na kupalište Westende, te razorio nekoliko kuća, no osmotrili s vojničkog stajališta nikakve štete. U Alger Auberge-u, jugoistočno od Reimsa, koji smo dugo ispraznili u srpu, uništene je čitava francuska milicija. Jake francuske navale sjeverno od ispusta kod Chalmesa naše su čete odbile sa velikim gubicima.

U ostalom dielu Argonna naše su trupe stalno napredovale. Iza [illegible] [illegible] koji su bili smještani jedan za drugim, i zarobili preko 300 Francuza. U [illegible] Vosgesa, sjeverno od Tenia, razbili su se francuski navalni pokušaji. U predjelu Ensena u visini zapadno od Sennheima neprijatelj se je [illegible] [illegible] [illegible]

Razne viesti.

Prinosi za Crveni Križ.

Da se omogući bolja kontrola i izbjegne zamjenama, predsjedničtvo podružnice Crvenog Križa umoljava sve veledušne darivaće da svoje doprinose po mogućnosti predaju izravno u pisarni društva Sv. Polikarpo br. 204; novčani darovi za Crveni Križ mogu se predati izim toga takodjer uredničtvu „Naše Sloge", „Polaer Tagblatt" i „Giornaletto" ili u škrabice društva, koji darovi bit će uviek objavljeni u novinama.

Za dobavu toplih odiela našim ratnicima.

Da se što izdašnije podupre plemenitu namjeru obskrbnog ureda ratnog ministarstva za naše ratnike, pozivu istog odazvala se i ovdješnja bolestnička blagajna c. i kr. ratne mornarice za civilne radnike, te je predsjedničtvo u svrhe dobave toplih odiela za vojnike na bojnom polju doznačilo iznos od 5000 kruna. Tim plemenitim činom predsjedničtvo je išlo u susret želji cielog radničtva da se ublaži studen naših ratnika, što će svi članovi blagajne s oduševljenjem pozdraviti.

Za Družbu.

Veleštov. g. Pero Premuda, sudb. viećnik u m. u Zagrebu, poslao je na našu upravu za Družbu K 10, kao svoj obični godišnji doprinos. Veleč. g. Mate Milovčić župnik u Baški poslao je za Družbu K 10, a za Djač. pripomoć. druš. u Pazinu K 10.

Nove promjene cestovnog reda.

Prvi odlomak § 1 „cestovnog reda za grad Pulu i predgradja" od 15. svibnja 1911. br. 2264/Pol. i cestovnoga reda za grad Vodnjan izdanog 12. veljače 1912. ima glasiti od sada unaprijed kako slijedi:

Kola kojemudrago vrsti, automobili, motocikli, bicikli te kola na ruke treba, da se vozeć i uklanjajuć drže lieve ruke, a pri prestizanju, ako je put slobodan, treba da se drže desne ruke.

Ako se sretnu dvoja kola na križajućim se cestama to imaju ona što dolaze slijeve strane prvenstvo. Teretnim kolima je zabranjeno prestizati druga kola.

Istodobno biva promijenjen i drugi odlomak § 8 cestovnog reda za grad Vodnjan u smislu da je od 1. studenog do 30. travnja dozvoljen prenos gnoja, otpadaka i smeća uopće tijekom čitavog dana.

Ove nove odredbe stupaju odmah u krijepost.

Poštanske viesti.

Usljed odluke c. kr. Ministarstva trgovine od 24. o. mj. broj 46026/P pripušteni su od sad unaprijed u prometu s Bosnom-Hercegovinom pošt. paketi s knjigama i drugim tiskovinama.

Sadržaj takvih pošt. paketa biti će pregledan u Bosni-Hercegovini.

U slučaju, da bi se proti sadržaju prigovorilo, to će paket i popratnica biti povraćeni predajnom pošt. uredu opaskom „sadržaj zabranjen, nedostavljivo".

* * *

Odlukom c. kr. ministarstva trgovine od 29. prosinca o. g. br. 50727/P. ex 1914. obustavljen je privremeno promet s poštarskim paketima za ratne zarobljenike u azijskoj Rusiji.

Dvadesetpetgodišnja u službi naroda.

Dne 1. jenara god. 1890. stupio je mladi slovenski novinar g. Makso Čotić u uredničtvo „Edinosti", glasila tršćanskih Slovenaca i istoimenog slovenskog političkog društva. Tadašnji odbor političkog društva „Edinost" izabrao ga je izmedju raznih molitelja za mjesto urednika povjerivši mu svoje glasilo, da s njim ravna i upravlja kako najbolje zna. Ni taj odbor ni njegovi mnogobrojni nasljednici nisu se zbog toga nikada pokajali.

G. Čotić vrši eto punih 25 godina marljivo, ustrajno i požrtvovno težku službu slovenskog novinara, kojemu su putevi zarasli trnjem i glogjem a skoro nikada mirisavim cviećem. On je ustrajao punih 25 godina na veoma izloženom mjestu uzpostavljenim oštrim i otrovnim strielicama nesamo narodnih dušmana, nego često i vlastitih pristaša ili političkih istomišljenika.

Tršćanski su narodni krugovi na čelu im odbor političkog društva na prvi dan ove godine izkazali svoje čestitke, priznanje i zahvalu mužu, koji je ostao uvijek vjeran svojim načelima i vazda nesebično zastupao, zagovarao i branio prava i koristi svoga naroda.

Tim čestitkama i tomu priznanju pridružujemo se iz punoga srca i mi, koji smo iz bliza pratili budno i pažljivo rodoljubno i požrtvovno djelovanje našeg druga i prijatelja za čitavih 25 godina te mu kličemo najsrdačnije: **Živio Makso Čotić!**

Prva „Božićnica".

hrvatskog dječjeg zabavišta u Trstu. U srieda dne 23. decembra obdržavana je u prostorijama „Hrvatskog školskog društva" i društva „Strossmayer" prva Božićnica za hrvatsku dječicu, koja posjećuju dječje zabavište u Trstu.

U školskoj dvorani uređenoj zelenilom i božićnim drvcem punim svećica, sladkiša i igračka sakupili su se uz školsku dječicu njihovi roditelji, osobito brižljive majke, hrvatske gospodje i gospodjice, koje su marljivo sabirale milodare te gospoda odbornici „Školskoga društva". Zabava je započela pjesmicom koju odpjevaše dječica uz pratnju glasovira, na kojem udaraše veoma zaslužna vrtnarica-učiteljica Gčna Sarkotić. Iza toga sliedili su pozdravi, deklamacija, pjesmice itd. Konačno je pozdravio prisutne i zahvalio se svima na uspjeloj zabavi ravnatelj zabavišta g. Deprato.

Ova prva „Božićnica" priredjena hrvatskoj dječici našeg zabavišta u Trstu ostati će stalno u miloj uspomeni svima, napose našoj školskoj dječici i njihovim roditeljima.

Ordje izričemo toplu hvalu onim Hrvaticam, koje su sabirale milodare i onim rodoljubima, koji su svojim darovima omogućili prvu našu „Božićnicu".

† Pero Budmani.

Ovih dana preminuo je na svom dobru nedaleko Jakina glasoviti hrvatski učenjak, profesor Pero Budmani starinom i rodom Dubrovčanin. Pokojni Budmani započeo je svoje književničko djelovanje kao profesor hrvatske gimnazije u Dubrovniku, odakle bijaše pozvan nakon smrti glasovitog učenjaka Daničića, da preuzme uredjivanje ogromnog djela, što ga izdaje jugoslavenska akademija pod naslovom „Rječnik hrvatskog ili srbskog jezika". Na tom djelu radio je sve dok malaksaše sile i tada tekar povukao se u zasluženi mir. Dočekao je visoku starost od 80 godina, koje je posvetio svojemu narodu radeći neumorno na književnom polju punih 50 godina. Slava velikom hrvatskom učenjaku!

Božić u Przemislu.

„Nova Reforma" izvještuje da su se na badnjak dva letaća digla u Krakovu u zračne visine, te poletjela prema Przemyslu, kamo su, unatoč neprijateljskoj vatri za jedan i pol sata sretno stigli i gladko se spustili. Posada ih je dočekala oduševljeno. Letaći su donieli mnoštvo listova i novina; jedna novina prodana bje za deset kruna; ovaj novac su letaći posvetili dobrotvornim vojničkim svrhama. Rusi su za blagdana mirovali. Na jednom stablu blizu tvrdjave bio je pribijen ogias s ovim ruski pisanim sadržajem: „Svim vama hrabrim braniteljima tvrdjave želimo od svega srca mirne i vesele božićne blagdane. Mir — mir — mir — na zemlji ljudima, koji su dobre volje. Neka vam Bog ispuni sve vaše želje. To vam srdačno žele častnici i momčad ... baterije ... topničke brigade".

I zaista Rusi niesu na badnju večer ni na prvi dan Božića izpalili nijedan hitac na tvrdjavu.

Život u Przemyslu teče normalno, pokadšto ni ne misli čovjek, da se nalazi u gradu, što ga obsieda neprijatelj. U gostionama je velik promet kao i na ulicama; u radionama marljivo se radi. Nitko nije uznemiren. Ovih dana je u gradu dapače jedan koncert u dobrotvorne svrhe. Posada se izvrstno drži, tvrdjava je sa živežem obilato obskrbljena. „Mi ćemo makar čitavu godinu izdržati" — govorili su vojnici letačima. Drugoga dana blagdana vratili su se austro-ugarski letači opet u Krakov sa mnogo listova. Ovaj krat su tri sata letjeli.

Nešto iz godine 1915.

Nova godina 1915. je prosta godina od 365 dana. Od toga ostaje djelatnih dana 300. Godina počinje i svršava s petkom. Osim Uskrsa, Duhova i Božića samo još Svi Sveti (1. studenoga) čine po dva dana svetaka. Jedan jedini svetak, naime 15. kolovoza (Velika Gospa) pada na nedjelju. Od pomičnih svetkovina pada Uskrs na 4. travnja, Duhovi na 23. i 24. svibnja, a poklade traju do 17. veljače, kojeg je dana pepelnica. Poklade traju dakle 41 dan. Zvjezda vladarica je mjesec, koji u velike upliva na vrieme. U 1915. godini ne će biti pomrčine mjeseca, ali za to dvie sunčane i to sredinom veljače i u kolovozu. U našim se stranama ne će vidjeti ni jedna.

Radi dvaju blagdana

koji su pali u ovo osam dana a poglavito radi pomanjkanja radnog osoblja prisiljeni smo ovaj broj izdati na dvije stranice.

Previšnja vojna sapovijed vojski i mornarici.

Njegovo ces. i kr. apostolsko Veličanstvo premilostivo se je udostojalo upraviti vojski i ratnoj mornarici ovu previšnju vojnu zapovjed:

„Dnevna zapovied mojoj vojski i mornarici!

Već punih pet mjesaci godine, koja je evo na uzmaku, stoji monarhija protiv mnogobrojnih i silnih neprijatelja u ratu, što no se nametnuo njoj i njezinim vjernim saveznicima.

U očigled zamjerne ustrajnosti, bojovnosti i junačtva Moje vojske i Moje ratne mornarice, dobivamo pogledom u novu godinu čvrstu vjeru, da će ratnici Austro-Ugarske na kopnu i na moru i u buduće častno odoljeti takodjer najtežim kušnjama, što ih rat nameće njihovim vojničkim vrlinama, te dovesti do podpune pobjede.

U tužnoj harnosti sjećam se svih onih, koji su na krvavom razbojištu žrtvovali svoj život za pravednu stvar.

U najtoplijem priznanju pozdravljam sve Svoje junake uz želju, da nas nova godina uz božju pomoć dovede do konačne pobjede.

U Beču, 31. prosinca 1914.

Franjo Josip."

Talijansko mnienje o svršetku rata.

Rimski dopisnik budimpeštanskog lista „A Nap" imao je razgovor s uglednim talijanskim diplomatom. Taj diplomat kazao je: Sada je jasno, da su u Italiji dvie stranke: manja stranka, nacionalisti, drže, da će se svjetski rat zaplesti još s novim ratovima; veća stranka pak sudi, da su posljedice svjetskog rata već jasno pred očima i da je mir mnogo bliže nego što se misli. Sada se radi samo o tome, tko će biti onaj, koji će imati odlučnu rieč u odlučnom času. Stalno je već, da je Engleska u svojoj želji za dugi rat podpuno osamljena. Dugi rat uništio bi takodjer Francezku i Rusku i akoprem je uništenje Rusije sadržano u tajnom planu Englezke, koja opet nebi dopustila uništenje Francezke. Diplomatski krugovi u Londonu misle, što takodjer naglasuju u novinama, da će u aprilu biti svršetak rata. U Francezkoj su saveznici počeli jače navaljivati jedino pod pritiskom javnog mnienja. Takodjer u Francezkoj se tješe s odredjenim rokom: april. I neutralne države neće više rata. U Portugalskoj izrekao je senat vladi nepovjerenje, a isto tako je većina parlamenta u Japanu porazila vladu. Neću prorokovati, ali ipak mislim, da će početkom marča preuzeti diplomati ulogu oružja. To će takodjer biti jako burno, moguće još više nego li s oružjem. Italija imat će zadovoljstvo, da će se mir sklopili na njezinom zemljištu, najbrže u Rimu, te će na živce političara jako dobro djelovati blago podneblje Italije.

Djačko pripomoćno društvo u Pazinu.

Ovo društvo izdalo je svoj petnaesti izvještaj za društvenu godinu 1913.—1914. Iz izvještaja vadimo, da je društvo primilo: od članarine K 108, od darova i zapisa K 4689·34, ukupno K 4677·34. Podporu uživalo je 61 učenik u iznosu K 6605·24 i to za obskrbu i stan K 5190·12, za hranu K 1415·12, (škol. god. 1912./1913. 46 učenika 5465·92.) Od tih učenika bilo je 52 Hrvata i 9 Slovenaca.

Po stalnom obitavalištu u sudbenim kotarima bilo je podpomaganih učenika: 32 iz Pazina, 5 iz Buzeta, 6 iz Kopra, 6 iz Krka po 2 iz Pule i Cresa, po 1 iz Motovuna, Rovinja, Trsta, Voloskog, Lošinja, Buja, Podgrada i Poreča. Otkad društvo opstoji, izdalo je za djake ukupno 185.776·41 K.

Kako se vidi iz gornjih brojka izdalo je društvo za podpore više nego li što je primilo. Radi toga apelira društvo na rodoljube, da će i ove godine podoprieti društvo što izdašnije, da ne bude prisiljeno mnogim potrebnim djacima uskratiti podporu.

Rascviljenim i tužnim srcem javljamo svim rodjacima, prijateljima i znancima, da je naš mili i nezaboravni sin, brat i nećak

Viktor Sudar

c. i kr. nadporučnik 37. topničke pukovnije

junački i slavno poginuo, boreć se za kralja i domovinu na južnom ratištu Lik Dudovica.

U Puli, dne 5. siečnja 1915.

Mihael i Marija, roditelji

Vilma i Silvio, braća

Jelisava i Tome Zorić, ujaki.

Broj 2. Pula, u četvrtak dne 14. jenara 1915. God. XLVI.

Oglasi, priposlana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cienika ili po dogovoru.

Novce za predbrojbo, oglase itd. šaljite naputnicom ili položnicom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu pošću predbrojnika.

Tko list na vrieme ne primi, neka to javi odpiavničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše »Reklamacija«.

Čekovnog računa br. 47.849.

Telefon tiskare br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari". Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju; nepodpisani ne tiskaju; nefrankirani se primaju.

Predplata sa poštarinom stoji 10 K u obće, 5 K za seljake } na godinu ili K 5·—, odnosno K 2·50 na pol godine.

Izvan carevine više poštarina. Plaća i utužuje se u Pul.

Pojedini broj stoji 10 h., zaostali 20 h., koli u Puli tolik izvan iste.

Uredničtvo i uprava nalazi se u »Tiskari Laginja i dr. Via Giulia br. 1. kamo neka se naslovljuju sva pisma i predplata

Odgovorni urednik Jerko J. Rakulja. Izdaje i tiska Laginja i dr. u Puli ulica Giulia 1. Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu

Europejski rat.

Na sjevernom ratištu.

Službeni izvještaji.

Beč, 6. jenara (DU). Službeno se javlja danas: Još sveudilj traju bojevi, što se već više mjeseci s izmjeničnim uspjehom biju u Karpatskom šumskom pogorju. Oni se prikazuju kao podhvati manjega stila u zabitnim dolinama, koje su često vrlo daleko jedne od drugih.

Neprijatelj, kojemu su za posljednjih dana stigla pojačanja, nastoji, kako bi u gornjem području pojedinih rieka prodiranjem osvojio terraina.

Na zapadu Uzočkoga klanca i u istočnim Beskidima vlada mir.

Na fronti na sjeveru i na jugu Visle došlo je jučer do topničkoga boja.

Beč, 7. jenara (DU). Službeno se javlja danas o podne: Uz austro-galičku granicu vlada mir. Na području, koje se nalazi nešto više, pao je snieg i mraz.

Na Dunajcu i u ruskoj Poljskoj došlo je mjestimice do borbe topova.

Čete, koje su bile postavljene u području ispred Karpata u južnoj Bukovini, povučene su ispred brojnijih neprijateljskih bojnih sila na glavne klance.

Beč, 8. jenara (DU). Službeno se javlja: Obći je položaj nepromienjen. Nigdje nije došlo do trajnih bojeva.

U istočnim [illegible]ima daleko smo protunavalom s[illegible]napadaj, što su ga jake ruske sile poduze[illegible]reko visova na istoku Czeremche. Pri tome smo zarobili 400 Rusa i tri puščana stroja.

Ruski napadaj u Galiciji odbijen.

Beč, 9. jenara (DU). Službeno se javlja: U zapadnoj Galiciji, gdje se neprijatelj nalazi u najmanjoj udaljenosti, jučer bio je odbijen noćni napadaj neprijatelja, sa visina sjeveroistočno od Zakliczyna. Sjeverno od Visle traje topnički boj. Crkva jednog večeg mjesta u ruskoj Poljskoj morala je biti jučer zapaljena, jer su Rusi bili postavili na zvonik strojne puške. U južnoj Bukovini i u Karpatima samo čarkanja.

Beč, 10. jenara (DU). Službeno se javlja danas: Obći položaj nepromienjen. Južno od Visle Rusi su jučer obstreljavali naše položaje ali bez uspjeha. Osobito su upravili vatru proti od nas zauzetoj visini sjeveroistočno od Zakliczyna. Sjeverno od Visle osamljeni, žestoki bojevi artilerije. Pokušaj prelaza Nide sa slabim silama izjalovio se. U Karpatima vlada mir. Dva razvidna neprijateljska odjela, koji su se u Bukovini usudili previše približiti se našim prednjim četama, bili su raspršeni od artilerije i od vatre strojnih pušaka.

Beč, 11. jenara (DU). Službeno se javlja danas: U ruskoj Poljskoj položaj je nepromienjen. Na dolnjoj Nidi bili su se žestoki bojevi. Na ovoj točki Rusi su navalili i pokušali da predju na nekim plićinama rieke, ali su bili odbijeni svuda s velikim gubitcima. Za ove navale artilerije bila je u medjašnom prosjeku žestoka vatra artilerije, koja je trajala nekoliko sati. Na ostaloj fronti nije se zbilo ništa bitnoga. Jednoj našoj obhodnoj razvidnici uspjelo je jučer po noći preći neprijateljski položaj i unići u ozemlje iza fronte do stanovanja zapovjednika neprijateljske regimente. Sa ovog smjela poduzeća povratila se obhodnja sa 1 oficirom i 6 vojnika zarobljenim.

Pošto se ponovno ustanovilo, da se pripadnici ruske armade služe austrijskim i ugarskim uniformama da iznenade obhodnje i manje odjele, opet se naglasuje, da oficiri i vojnici neprijatelja, koji ovim sredstvom krše ratne zakone i običaje neće biti smatrani kao ratnici.

Beč, 12 jenara (DU). Službeno se javlja: Pokušaji neprijatelja da predje Nidu opetovali su se i jučer. Tekom žestokog boja artilerije na cieloj fronti, na južnom sektoru jedan jaki odio neprijatelja poduzeo je u jutro ponovno navalu, ali je za kratko bio suzbijen od vatre naše artilerije i povukao se u biegu, ostaviši na stotine mrtvih i ranjenih pred našom frontom. Istodobno bio je artilerijski boj južno od Visle, gdje je jednoj našoj bateriji uspjelo rastrieliti jedan zaselak zaposjednut od neprijatelja tako, da je vatra prisilila Ruse, koji su se zadnje dane bili tamo ugnjezdili, naglo ispraznili njihov položaj.

Nepovoljne vremenske prilike prieče u Karpatim svaku širu djelatnost. U gornjoj dolini rieke Ung neprijatelj se je jučer povukao bliže klancu Uszok.

Od ruskih novina razširena viest, da je tvrdjava Przemisl poslala izaslanike neprijatelju, naravski je sasma izmišljena i imat će jedino tu svrhu da prikrije absolutnu nemoć pred ovom tvrdjavom.

Na južnom ratištu.

Beč, 8. jenara (DU). Službeno se javlja: Na južnom ratištu izjalovila se je noćna navala na liniju naših predstraža kod Avtovca.

Beč, 10. jenara (DU). Službeno se javlja: Na južnom ratištu zbio se kratak artilerijski boj kod naših prednjih pozicija istočno od Trebinja do granice.

Njemačko-ruski rat.

Uspjesi njemačkog oružja u srednjoj Poljskoj.

Berlin, 6. jenara (OU). Agencija Wolff ddnosi: Veliki glavni stan danas u jutro: Sa istočne granice i sa sjevera od Visle niti jučer nije zabilježena kakova promjena. U Poljskoj zapadno od Visle naše čete iza kako su zauzele nekoliko neprijateljskih podpornica, otvoriše sebi put do sektora Such. U naše je ruke palo 1400 zarobljenika i devet strojnih pušaka.

Na obali zapadno Pilice položaj je nepromienjen.

Berlin, 7. jenara (DU). Iz velikog glavnog stana se javlja danas: Na istoku nema promjene. Nastavak operacija trpio je od silnog nevremena. Uza sve to naše navale napreduju. — Vrhovno vojno vodstvo.

Berlin, 8. jenara (DU). Iz velikog glavnog stana: I na istoku vlada nepovoljno vrieme. Na istočnopruskoj granici i u sjevernoj Poljskoj nije se ništa promienilo.

Istočno od Rawke napreduju naše navale. Zarobljeno je 1600 Rusa i zaplienjeno 5 puščanih strojeva.

Na istočnoj obali Pilice došlo je samo do topničkih borba. — Vrhovno vojno vodstvo.

Berlin, 9. jenara (DU). Veliki glavni stan danas: Položaj na istoku uz nepres tano ružno vrieme je nepromienjen. Naš plien od 7. jenara poskočio je na 2000 zarobljenika i 7 strojnih pušaka.

Berlin, 10. jenara (DU). Veliki glavni stan 10. jenara: Ovdje se vrieme nije poboljšalo. Na cieloj fronti položaj je ostao nepromienjen. Manje ruske izvidnice južno od Mlave bile su odbijene.

Berlin, 11. jenara (DU). Veliki glavni stan danas: Položaj u istočnoj Pruskoj i sjevernoj Poljskoj je nepromienjen. Usljed nepovoljnog vremena i naše navale u Poljskoj zapadno od Visle napreduju samo polagano.

Berlin, 12. jenara (DU). Veliki glavni stan danas: U istočnoj Pruskoj ništa nova. Nove navale ruske u sjevernoj Poljskoj nisu imale ispjeha.

Naše navale u kraju zapadno Visle na predovale su na nekim točkama usprkos ružnom vremenu. Na istočnoj obali Pilice nikakove promjene.

Njemačko-francezki rat.

Napadaji Franceza odbijeni.

Berlin, 6. jenara (DU). Veliki glavni stan danas u jutro: Francezi nastavili su jučer sustavno bombardiranje mjesta, što leže iza naše fronte. Dali pri tom svoje zemljake lišavaju skrovišta ili ih čak ubijaju, čini se da im je svejedno. Nama to pucanje malo škodi.

Kod Souaina i u Argonskoj šumi osvojili smo više neprijateljskih strieljačkih jaraka, odbili više navala neprijatelja, te zarobili 2 francezka častnika i preko 200 momaka.

Na mnogo osporavanom visu zapadno od Sennheima Francezi su se jučer u jutro ponovno ugnjezdili, ali pošto smo ih žestokom navalom s bodovima protjerali, nisu se više odvažili na nove navale. Zarobili smo 50 alpinskih lovaca.

Berlin, 7. jenara (DU). Agencija Wolff donosi iz velikog glavnog stana od danas: Englezi i Francezi nastavljaju rušenjem belgijskih i francezkih mjesta iza naše fronte sa bombardovanjem.

Sjeverno od Arrasa biju se još i sada žestoki bojevi za posjed šančeva zauzetih od nas jučer jurišem.

U zapadnom dielu Argonske šume naše su čete napredovale. Dne 5. siečoja poduzeta navala na istočni dio Argonske šume (Bois courte Chassee) dosegla je naše strieljačke linije. Neprijatelj bio je na čitavoj liniji, a uz velike gubitke iz naših pozicija izbačen. Naši gubitci su razmjerno maleni. Na zapadu Sennheima Francuzi su pokušali da dodju i opet u posjed visine 425. Njihove su se navale na našoj paljbi razbile. Visina je ostala u našim rukama.

Berlin, 8. jenara (DU). Iz velikog glavnog stana: Neprestane kiše i močvarno tlo u Flandriji sve više i više traju, tako da su operacije jako sprječavane.

Istočno od Reimsa pokušali su Francuzi noćas, da nam otmu jedan prednji šanac. Odmah provedenom protunavalom bili su oni potisnuti u svoje pozicije i ostaviše u našim rukama 50 zarobljenika.

U sredini i u istočnom dielu Argonne naše su čete imale opet napredovanje. Jedna noćna francuzka navala proti našoj poziciji na Buchenkopfu, južno od Diedelhausena (Vogezi) bila je suzbijena.

Opetovane francuzke navale na uzvišinu zapadno od Sennheima razbiše se na našoj topničkoj vatri. Mi smo zarobili 5 častnika i 100 ljudi.

Oko mjesta Oberburnhaupt, južno od Sennheima još se sada boj vodi.

Berlin, 9. jenara (DU). Agencija Wolff donosi iz velikog glavnog stana od 9. jenara: Ružno vrieme, časovite kiše uz lijavicu i buru potrajaše i jučer. Rieka Lys mjestimice se je razlila iz korita.

Veće neprijateljske navale na sjeveru Soissonsa suzbijeno je uz velike gubitke po Francuze.

Jedna francuzka navala kraj Perthesa (na sjeveru taborišta Chalons) suzbijena je uz teške gubitke po neprijatelja.

U istočnom dielu Argonna učiniše naše čete uspješni juriš i zarobiše 1200 Francuza, te zaplieniše jednu spravu za bacanje mina i jedan bronćani mužar. Slezki lovci i jedan lotaringijski bataljun kossenskih domobranaca pri tom su se jurišu istaknuli. Jedna strieljačka grabe, koja se nalazila sprieda i koja nije bila zaposjednuta od nas, dignuta je u onaj čas u zrak kad su ju Francezi zauzeli. Čitava je jedna posada bila uništena.

Na zapadu i na jugu Sennheima nije se ništa promienilo. Francuzi su iz Oberburnhaupta i pred njim postavljenim šancevima izbačeni i ostaviše preko 190 zarobljenika u našim rukama.

Berlin, 10. jenara (DU). Veliki glavni stan javlja dne 10. siečnje prije podne:

Na zapadnom je ratištu takodjer jučer vladalo nevrieme. Rieka Lys razlila se je na nekim mjestima iz korita do širine od 800 metara. Izjalovili su se pokušaji neprijatelja, da nas potisne iz naših položaja u prudovima kod Nieuporta.

Na sjevero-istoku Soissonsa ponovili su Francuzi navale, što su svi jučer bili suzbiti uz velike gubitke za njih. Preko 100 zarobljenika ostalo je u našim rukama. Danas su ondje bojevi opet u tuku.

Na zapadu i istoku Perthesa (na sjeverozapadu tabora u Chalonsu) Francuzi su ponovno žestoko navalili. Navale su se izjalovile uz vrlo teške gubitke za Francuze. Zarobili smo oko 150 ljudi.

U Argonnama osvojili smo novog terraina. Ovdje kao i u okolici Apremonta bojevi još sveudilj traju.

Dne 8. siečnja ponovno su pokušali Francuzi, da u noćnoj navali osvoje selo Oberburnhaupt. Ovaj se je pokušaj medjutim sasvim izjalovio. Zarobili smo daljnjih 230 Francuza i oteli jedan puščani stroj, tako da se je plien kod Oberburnhaupta povisio na 2 častnika, 420 momaka i 1 puščani stroj. Francuzi su takodjer ovdje očito imali teških gubitaka; mnogobrojni mrtvi i ranjeni leže pred frontom i u medjašnjim šumama.

Jučer je došlo samo do manjih bojeva u gornjem Elzasu. Oko ponoći suzbile su naše čete kod Niederaspacha jednu francusku navalu.

Na istočnom ratištu vrieme se još nije poboljšalo. Na cieloj je istočnoj fronti položaj ostao nepromienjen. Manji napadaji na jugu Mlawe bili su suzbiti.

Berlin, 11. jenara (DU). Agencija Wolff donosi iz velikog glavnog stana: U krajevima kod Nieuporta, Iperna i više na jugu bilo je samo bojeva artilerije. Jedan francuzki napadaj kod Laboiselle, sjeveroistočno od Albert-a podpunoma se izjalovio. Sjeverno od Soissona ponovno su navalili Francezi, koji su bili zaposjeli samo jedan neznatni dio naših prednjih šanaca, no do sada nisu dosegli nikakvog uspjeha. Bojevi još traju. U okolišu Suipira zadnjih dana nije bilo bojeva. Istočno od Perthesa naše čete su opet uzele jedan dio šanaca, koji su nam bili oteti. Neprijatelj imao je velike gubitke. U Argonnam naše navale prodiru napried. U gornjoj Alzaciji vladao je uobće mir.

Berlin, 12. jenara (DU). Veliki glavni stan: Južno kanala kod Bassee dolazi do malih čarkanja, koji su do sada ostali bez uspjeha. Sinoć su Francezi navalili kod Crouy, ali su bili odbijeni uz velike gubitke. Jutros su se bojevi pojačali. Francezka navala od jučer po podne u kraju istočno Perthesa bila je slomljena od naše vatre. Neprijatelj imao je velike gubitke.

U Argonnam zauzeli smo na rimskoj cesti jednu francezku upornicu. Tu su pali u naše ruke 2 officira i 140 momaka. U bojevima na istočnoj strani Argonna, od 8. jenara bilo je zarobljeno (ubrojiv najavljene): jedan major, tri kapetana, 18 poručnika i 1600 ljudi, tako da francezki gubitci u ovo kratko vrieme ubrojiv mrtve i ranjene računaju se na 3500 ljudi.

Pokušajne navale Franceza kod Ailly južno St. Michiela su se izjalovile.

Turska u ratu.

Carigrad, 6. jenara (DU). Glavni stožer javlja:

Jučer sukobila su se dva krstata kod Sinope na Crnom moru s ruskim brodovljem od 17 jedinica. Pojedinkosti još nema, ali stoji činjenica, da Rusi unatoč svojoj brojčanoj nadmoći našim krstašima nisu mogli nanieti nikakve štete.

Naše čete zajednički sa saveničkim plemenima polučile su osim uspjeha kod Mianduec još daljnjih uspjeha u Azerbeidžanu. Na biegu su Rusi izgubili dva topa i mnogobrojne zarobljenike.

Južno kod Mianduec druga je turska kolona porazila Ruse, te zaplienila velike zalihe oružja i streljiva.

Carigrad, 6. jenara (DU). Glavni stan javlja:

Naše čete, koje su krenule napried iz Somai-a i Baširke, zaposjele su takodjer Urmiju, važno uporište Rusa.

Iza bezuspješnoga pomorskoga boja, do kojega je jučer došlo izmadju ruskoga i otomanskoga brodovlja, rusko je brodovlje potopilo jedan talijanski trgovački brod i ako je ovaj izvjesio svoju zastavu.

Carigrad, 7. jenara (DU). Glavni stan javlja:

Rusko brodovlje bombardiralo je jučer podpuno protiv ustanove medjunarodnoga prava otvoreni primorski grad Sinope. Pri tome su potopljene četiri naše brodice i oštećene dvie kuće. Od ljudi nije nitko nastradao.

Naprotiv tomu je otomansko brodovlje s uspjehom bombardiralo ruski tabor kod Makrialis, kao i kraj na sjeveru ovoga mjesta. Rusima smo zadali znatnih gubitaka.

Dne 5. siečnja pokušao je jedan engleski krstaš da na zapadu Mersine iskrca čete, no naše su obalne baterije prisilile neprijatelja na uzmak, u kojem je ostavio 4 mrtva.

Carigrad, 8 jenara (DU). Glavni stan priobćuje: Naše čete koje operiraju u Azerbeidžanu zauzele su Kotor. Neprijatelj je napustio i taj pojas i povukao se prema Salmasu i Cholu.

Medju palima u bojevima kod Miandovba nalazi se i pobočnik cara, konzul Saučbulaka Aleksander.

Carigrad, 9. jenara (DU). Otomanska brzojavna agencija javlja iz Milli, da su 6 mitraljeza, 500 sanduka municije i 450 zarobljenika oteli Rusima, bili prenesenî éa iz Oltya. Dne 7. jenara došao je u Erzerum novi transport ruskih zarobljenika i to 215 vojnika i 5 officira.

Carigrad, 10. jenara (DU). Priobćenje glavnog stana: Ruske novine priobćuju lažne viesti o otomanskim porazima. Na odgovor glavni stan priobćuje brzojav od dne 9. tek. od zapovjednika kaukaske armade s vojničkim operacijama u teku od dvie sedmice. U brzojavu se čita: Na glavnoj fronti naše su čete zauzele neprijateljske pozicije, koje gospoduju preko naše granice. Naši odjeli u Azerbeidžanu progone usprkos slabog vremena neprijatelja, koji uzmiče iza kako smo zauzeli Urmiju i Kotor. Rusi tvrde da su zarobili zapovjednika divizije armadnog zbora. Ova viest je pobijena. U istinu jedan ruski odio napao je u jednom ruskom selu jednu povoru ranjenika, medju kojom se nalazio jedan zapovjednik divizije. On je bio zarobljen a ostali obijeni.

U Irak-u pokušali su jučer dva engleska bataljuna sa dva brdska brzostrelna topa da u okolišu Corna iznenade jedan tabor Araba naših pristaša, ali sasvim tim padoše u stupicu i u boju od dva sata izgubiše 125 ljudi što mrtvih što ranjenih. Arabi su progonili neprijatelja koji se dao u bieg. Na strani Araba ostalo je ranjenih samo 15 ljudi, premda su bili obstreljivani vatrom iz kratke daljine.

Sličice iz rata.

„Zibenzvancigcr, kome her!"

Kako su Rusi poznavali 27. domobransku pukovniju, pita kući jedan Slovenac sa bojišta:

Bio je vruć dan, ne samo od sunca, već i od granata i šrapnela. Pucalo je i grmjelo, da jedan drugoga nismo čuli. Naša pukovnija bila je odredjena za rezervu. Doskora je došla zapovied, da započnemo prodirati. Neprijatelj je bio u premoći i tvrdo se opirao u svojim streljačkim grabama. Topništvo naše, kao i rusko, bilo je strahovito djelovalo. Nad nama se pojavio ruski aeroplan. Jedva da se od nas udaljio, kad su počele padati ruske granate tako blizu, da nas je zemlja zasipavala. Prama večeri su Rusi pobjegli do nekake šume. Pred nama je bila jedna pukovnija, koja je dobila zapovied za navalu. Nastane strašno klanje. Doskora dodje viest, da su Rusi zarobili nekolicinu naših. Kapetan odmah izda zapovied, da napadnemo neprijatelja i oslobodimo naše. Razširimo se u rojnu prugu i potrčimo do šume. Tu smo ugledali grozan prizor: mrtvi i ranjeni ležali su na kupovima. Kad jedan naš vojnik hoće da predje preko Rusa, koji je na oko bio mrtav, ovaj ga shvati za pušku i čvrsto je držao. U to priskoči drugi i oslobodi ga od nametljivca Rusa. U šumi su naši doskora pohvatali nekoliko Rusa. U to se začuje ruski glas: „Zibenevanciger, kome her!" Liepo su nas zvali, ali uzalud. Tada su Rusi dobili pojačanja i počeli ostro pucati. Zarobljeni Rusi su nas molili: „Bratko, ne streljaj, bratko, ne streljaj!" Kad su Rusi vidjeli, da su u velikoj premoći, zahtievali su da se predamo. No to su naši častnici odklonili. Na to su se Rusi povukli, a mi se vratili k svojoj pukovniji uzev sa sobom zarobljenike.

Nakon bitke.

U Karpatima. Nekoliko sati poslie bitke. Na povijalištu povezuje liečnik ranjenike, dva sanitetna vojnika mu pomažu. Najprije izpere ranu, na to ju poveže, više n je kadar ovdje stvoriti. S rastreljenim kapama i od barutova dima crnjelim obrazima, smješeć se dolaze laglji ranjenici i dosta neizvjestni čekaju, dok im liečnik izreče: „Nije ništa zla, druže. Za nekoliko tjedana podješ kući, a onda opet se lagano vratiš, da se oboriš na Ruse!" Nekom starom puškom ustaši visi palac na komadiću kože, ali on hladno govori: „To se čovjeku lahko dogodi i u običnom životu".

Brzim, ali nesigurnim korakom pribli žava se povijalištu častnik. Njegovo je lice bliedo, ustnice titraju, a oči mu krvare. U prvi mah nije opaziti, da bi bio ranjen. Pred liečnikom za čas stane i duboko uzdahne, da uhvati zraka. Iz usta mu proteče pjena, zavrti se oko svoje osi i sruši: njegovim je mukama kraj. Tane ga shvatilo u srdce, ali je imao toliko snage, da je došao do povijališta.

Dva jaka momka donašaju na rukama teško ranjenog sušog dobrovoljca. Lagano i oprezno stupaju, da nebi ranjeniku zadali teških boli, ali jedan pogled kaže, da je svaka pomoć uzalud. Neki vojnik, koji znade ruski, nagne se nad umirujućeg i sluša, kako zadnjim silama šapće: „Ta nisam bio hud. Nisam vas prezirao, zatto ste me ubili? Bože, htio bi da živim..."

Ranjenici su povezani i na nosiljkama ih nose iz bojišta. Na pustom bojnom polju ostaju mrtvi i umirajući. Tamo leže na mrzloj zemlji, i što je živome bilo muka, umirajućem je olakšanje. Liečnik uvjerava da nesnosna zima olakšava ranjenicima smrtnu borbu. Ta simpatično liepa, mila, s tihim jelenia ukradena pokrajina, ta livada, čije smietne odjeće se u zimi nitko ne dotakne, sada je puna malenih, krvavih lokva.

Kakovih 20 metara od bojišta, na rubu šume, kopaju vojaci dvie duboke jame, i kroz mrak, koji taberske vatre malo osvjetljuju, približavaju se dva vojnička svećenika. Oba su sama mladi, a iz njihovih očiju odsjeva samilost i ljubav. Zadnji trag vatre slabo se odrazuju na njihovim limenim križevima, koje nose u ruci.

„In nomine patris et filii et spiritus sancti, ego Te absolvo..." ponavljaju svećenici neprestano i laganim korakom idu preko bojnog polja, sagibiju se nad palim junacima i križem se dodiravaju njihova čela. Za njima ide liečnik. U rukama imade malo ogledalo, koje stavlja na usta na zemlji ležećima. Neprestano briše sjajno zrcalo i ako se gdje ukaže i najmanji znak disanja, dolaze vojnici i odnesu ranjenika na povijalište, gdje se sve učini za njegovo spasenje. „Ego Te absolvo... Ego Te absolvo..." čuje se kroz mrak.

Nenadano reče liečnik: „Molim te velečastni podji onamo. Ondje želi netko s tobom govoriti!" Na zemlji leži, spružen, sasma mladi vojnik. U ruci drži molitvenik, kojeg grčevito stišće. Na polak staklene oči otvorio je širom, kad je k njemu prispio svećenik, koji mu na usta položio križ. Zadnjom snagom zašaputa: „Oto Helberg..." Svećenik prihvati njegovu ruku i drhćućim glasom moli: „Oton, Te absolvo... in nomine patris et filii..." I Helberg izdahne sa bolnim smiješkom na ustnama.

Sanitetni vojnici nose pale junake do groba. Svi su u svojoj odori. Svećenik blagoslivlje jamu i dim baruta, koji se još nije posvema razvukao, bori se sa dimom tamjana... Kroz mrak odmnjeva zategnjeno pjevanje pogrebnih molitava.

Jednog za drugim, oprezno, milo, polažu u grob. Plemeniti i uzvišeni u svojoj mramornoj bjelini leže mrtvi u grobu. Izbrisane su sve bolne uspomene. U jednom grobu leže častnici, a u drugom vojnici. Ruske mrtvace pokapaju zasebno i na jednostavan križ upišu njegovo ime.

Lagano u jednoličnom ritmu pada zemlja u grob... Vojnici ostavljaju sa suzom u očima grobove..., a iz daljine dopire tužna, srdce parajuća narodna pjesma.

Kako je u ratu.

Zadarski „Narodni List" donaša sliedeće zakašnjelo pismo su južnog ratišta:

Imam zeru slobodnog vremena (ne sam danas sa svojim odjelom „Trainbedeckung"; izrabljujem odmah ove slobodne časove, da ti se javim. Ah, drugi prijatelju, rat je rat! — evo viču „aufpacken", „abmarsch", i ja moram prekinuti...

Nastavljam nakon 2—3 sata. Moradi smo se pomaknuti s trenom, jer smo bili na izloženom mjestu.

Sjedim uz nešto nevoljne vatrice, dva mokra, dimi da mi suze vrcaju. Na visini smo od 900 m., gusta magla svuda naokolo, zima zadire do u kosti. Sve mrzne. Noge mokre do koljena, mraz zadire pod nokte.

Na našem lievom krilu puca se živahno praskaju strojne puške, topovi grmljavu. Naše krilo počiva, jer smo jučer očistili neprijatelja ispred sebe. Čekamo dok lievo krilo bude gotovo, a onda „napred".

Doživjeh do sada dosta toga. Na 7. studenoga predjosmo D. po drugi put i srazismo se s neprijateljem. Danas je 23. studenoga: bijasmo neprestano u vatri, uviek pred neprijateljem, koji se pred nama povlači.

Kako je u boju? — Iskreno ću reći: ne tako strašno, kako se to čovjeku pričinja prije nego zagrize u oru jabuku. Istina, ubojito zuje zviždi po zraku oko glave ko rojevi razdraženih pčela, ali malo po malo čovjek obikne na tu patlenu muziku, pa i ne mari. Druga je stvar, kad vazduhom huje šrapneli i granate, kad praskaju povrh glava i kad počne skropiti po nama. Ti su časovi doduše mrzogodni, ali za sreću takovih se časova puno ne pročuje. Ne ću da ti se hvalim, ali više mi je dodijalo ovo strašno vrieme nego neprijateljska vatra.

Kako inače živimo? — Spavamo ondje, gdje nas noć zateče; nikad u mjestu, na zatvorenu, već uviek na otvorenom, pod vedrim nebom. Sretni su oni, koji nadju malo slame, da ju razastru poda se, ali i ta bude vlažna. Noći su užasne. Skupimo se rame uz rame, pa — vrieme bilo kako bilo — spava se. Ne puno, jer ne dopuštaju ni zima, ni mokrina, ni služba. Umivamo se u jutro sniegom, a s njim se i zalažemo, kad treba ugasiti žeđu. Ako kavu pravimo, topimo u sudovima snieg i — eto nam vode. To je za to, jer često puta tren ne može i nesmije do bojne linije. Vode ne pijemo nikada, vina riedko, a najviše se pije srbska šljivovica. Meka je i taman sgodna, da pri ovoj studeni nadomjesti vino iza jela. Srbija je puna svakoga blaga Božjega: oraha, jabuka, krušaka, suhih šljiva, svakovrstne stoke; jednom rieči: sve što ti srce želi, samo nema vina. Na cigaretama oskudievamo, jagmimo se koji put i za damenima ko gladni vuci za janjcima. Najveći užitak za vrieme odmora: nekoliko dimova dobre cigarete i nekoliko poštenih gucljaja šljivovice. Onda je čovjeku nekud lakše i — na bojištu!

Svećenik medju ranjenicima.

Francuzki listovi javljaju sliedeću zgodicu, koja se je dogodila na nekom velikom kolodvoru u Parizu. S ratišta na Aisni doveli su veliki broj ranjenika. Teško ranjene ostavili su o prostorijama kolodvora, da nebi umrli za vrieme transporta sa kolodvora u bolnicu. U jednoj od najvećih dvorana najednom se začuje glas: „Je li možda ovdje koji svećenik? Ako jest, neka bi došao k meni!“ Nato je neki teško ranjeni vojnik na drugoj strani dvorane sa slabim glasom pozvao k sebi milosrdnicu i joj rekao: „Ja sam svećenik. Prenesite me tamo k njemu“. Milosrdnica se je nečkala; taj vojnik bio je naime ranjen granatom i imao je veliku, duboku ranu te je svako kretanje za njega bila gotova smrt. Nu vojnik ju je molio i napokon pokušao sam ustati, ali se je svalio natrag u postelju. Napokon je milosrdnica pristala te su ga prenesli k ranjeniku, a bio je u istinu zadnji čas. Ranjenik se mogao još ispovjediti a svećenik bio je tako slab, da mu je milosrdnica morala držati ruku da uzmogne kod odriešenja učiniti križ. Iza toga su oba teško uzdahnula i u isti čas pali su mrtvi svaki na svoju postelju.

Ganutljiva zgoda iz rata.

„Berliner Tagblatt“ priobćuje iz Ženeve: Neki francezki vojnik pripovieda je sliedeći ganutljivi doživljaj iz noćnih bojeva za Ypern: Jedva je svanulo i smo mogli viditi ozemlje, gdje smo se borili. Bez dvojbe su se Niemci opet vratili da od nesu svoje drugove. Sva okolica je bila prazna i nismo vidili ni mrtvih ni ranjenih. Samo jedan ranjenik ležao je na pol puta izmedju oba neprijateljska obkopa Naši vojnici još su uviek streljali, ali nitko nije nišanio na nesretnika. U to opazismo vojnika, koji je došao iz njemačkog strielnog jarka, očito je bilo da je htio pomoći ranjeniku. Nu salva naših vojnika ga je svalila. „Obustaviti vatru“ zapovie dio je iznenada naš oficir. Poslušali smo i vidili na svoje veliku čudo, kako je oficir napustio jarak. Ali ga je pogodila njemačka kugla. Usprkos tomu sabrao je sve svoje sile i odvažnim korakom pošao prema njemačkom jarku. Za to hrabro držanje oficiru su burno pljeskali iz obih jaraka. Skoro cieli jedan sat nismo čuli pucanj ni jedan hitac niti mi niti Niemci Naš oficir pošao je ravno do ranjenika. Sasvim tim da je bio ranjen, dignuo je Niemca, podupirao ga i doveo do njemačkih obkopa, gdje ga je posadio na jednu uzvisinu. Iza toga se mirno vratio, ali ne bez naplate. Neki njemački oficir dohitao je iz obkopa, istrgao sa svoje bluze odlikovanje i prišlo na prsa našega oficira. Iz obih obkopa zaoriše burni Živio-klici. Polako nam se bliže oficir, dok nije onako umoran pao onesviešćen u naše ruke. Niemci su nam dali dosta vremena da smo mu pomogli. Iza toga započeo je izmedju nas i neprijatelja opet ljuti boj.

Razne viesti.

Za odmjerenje poreza od dohodarine.

Da se za godinu 1915. dodje do odmjerenja dohodarine a zatim poreza od službenih dohodaka što iznašaju preko 6400 kruna, i poreza od prihoda, ovim se na osnovu zakona 25. oktobra 1896. br. 229 L. D. Z. doglašuje svim onim osobama, koje borave u Primorju a dužne su po § 153 u sastavku nove odredbe zakona 23. januara 1914, da plate dohodarinu odnosno porez od prihoda, da imaju oredati svoje fasije bilo pismeno, bilo usmeno na zapisnik c. k. poreznoj administraciji ili onom c. k. kotarskom poglavarstvu (podredno u sudskim kotarima, gdje nije sjedište c. k. kotarskog poglavarstva, c. k. poreznom uredu) što su mjestno nadležni za odmjerivanje dotičnog poreza do 31. januara 1915.

Tko nema godišnjeg dohodka nad 2.000 kruna može da o svom dohodku predaje fasiju, ali ga zato ne veže nikakva dužnost dok ne primi posebnog poziva sa strane porezne vlasti.

Ne predaje li poreznik kroz propisani rok fasiju a ne odazove li se pozivu vlasti, da to učini, tad će se odmjerivanje vršiti uredovnim putem.

Istodobno pozivlju se poslodavci, koji isplaćuju kakovu vrst beriva označenu u § 167 zakona o ličnim porezima, koja prekoračuje godišnjih 1600 kruna, da prikažu propisane prijave o berivima do 31. januara 1915. kod nadležne porezne vlasti.

Kaznene odredbe za slučaj prikazivanja neispravnih fasija ili izostalog prikazivanja fasija sadržaju §§ 239—244 zakona o ličnim porezima.

Zabranjeno je mješati krumpirov škrob u kruh.

C. k. Namjestničtvo u Trstu upravilo je na sva c. k. kot. poglavarstva ovu odluku:

Polag odpisa c. k. ministarstva za unutrnje poslove od 14. decembra 1914. ustanovljeno je, da su mnogi u zadnje doba mješali u krub krumpirov škrob a da to nisu naznačili. Posto ministarska naredba od 31. oktobra 1914. navadja kao propisani dodatak kod pravljenja kruha samo brašno od krumpira i tiesto od krumpira, te polag § 4 te naredbe domaći kruh kojeg prodavaju trgovci i drugi prodavači, mora biti učinjen iz mješavina brašna odredjenih spomenutom naredbom, zabranjeno je mješati u kruh škrob od krumpira već samom naredbom, i u koliko se takav rasprodaje bez odnosne naznake, biva to zažnjivo u smislu zakona o hranivim plodinama.

O tome obavješćuju se rečene oblasti, da na to po svojim zdravstvenim organima najstrože paze i odmah izvjeste nadzornike na tržištima.

Kuhanje krumpira s ljuskom.

U ovoj sadanjoj skupoći krumpir je najglavnija hrana, pa je vriedno zabilježiti, da se preporučuje, da se kuha neoguljen Profesor Pfeiffer u „Schlesische Zeitung“ preporučuje kuhanje krumpira sa ljuskom jer se pomnim istraživanjem uvjerio, da se odstranjenjem krumpirove ljuske ujedno odstranjuje preko 12% hranivih sadržina toga važnoga sredstva pučke prehrane. Osim tih skroz gospodarskih gledišta ima još jedan vrlo važan razlog proti odstranjivanju ljuska prije kuhanja krumpira, a to su alkalijske soli, koje krumpir sadržaje u sebi. Alkalija imadu vrlo važnu funkciju kod izmjene tvari (Stoffwechsel), ona su potrebna za alkalesenciju naše krvi. Iz raznih živežnih sredstva, osobito onih iz skupine bjelančevine (meso, mahune, jaja) stvaraju se kod izmjene tvari kiseline (mokraćne kiseline), koja se mora pomoću alkalija odstranjivati i slabiti, ako nećemo, da nam tielo bolestima reagira radi pretička kiselina. Osobito mnogo alkalija sadržaje krumpir, kao što se to danas velikom većinom čini u boljim i gradjanskim krugovima, bez ljuske, to ga se lišava zaštitne prevlake i tako se onda kod kuhanja izgube alkalijske soli. Naši nam okusni živci već pokazuju, da se krumpir promijenio i da nije više tečan, ako mu se ne dometne kuhinjske soli, da ga se može jesti.

Zahvala podružnice Crvenog Križa.

Nemogući svim sudionicima zabave u kazalištu od 8. t. mj. posebice zahvaliti, izrazuje predsjedničtvo ovdješnje podružnice Crvenog Križa svima na njihovom trudu, kojeg plod je čisti dobitak od 1.526 kruna u korist Crvenog Križa, ovim putem najsrdačniju hvalu.

Djelovanje podružnice Crvenog Križa u Puli za mjesec oktobar, novembar i decembar.

Primili smo obširni izvještaj o djelovanju ove humanitarne instituci-je podružnica u Puli za zadnji tromjesec prošle godine te radi pomanjkanja prostora u ovom broju donašamo samo danas u glavnom primitke i izdatke a u budućem broju doniet ćemo taj izvještaj u cielosti.

U zadnja tri mjeseca primilo je društvo K 38 381·13, te ako se ovoj svoti pribroji primitak od mjeseca agusta i septembra od K 45.705, tada proizlazi da je podružnica Crvenog Križa u Puli odkad je rat primila u svemu K 84 086.

Polag pravila od primitaka izdala je podružnica koncem oktobra i decembra matici u Trstu K 45 000 a za razne stvari K 7.545·92, ukupno K 52.545·92, te ako se ovom izdatku pribroji izdatak u agustu i septembru u iznosu K 25·021·79 tada od 1. agusta do 31. decembra iznaša ukupni izdatak K 77 566 81. Koncem decembra ostao je dakle iznos od K 6.520.

Vojni zarobljenici.

Žvnostenska Banka, podružnica u Trstu, saopćuje nam, da je pripravna posredovati šiljanje novaca vojnim zarobljenicima u tudjim državama, pomenute u Rusiji i Srbiji. — Odnosna razjašnjenja podjeljuje besplatno gori spomenuta Banka usmeno ili pismeno. Naslov: Trst, ulica Ponteross 7 (vlastita palača)

Naš car za ranjenike.

Nj. Veličanstvo naš car i kralj podielio je našoj momčadi, koja se nalazi u mjestnim bolnicama ponovno znatnu količinu cigara i cigareta.

Za Družbu.

Ponukan člankom o Družbi u „Narodi Slogi“ od 31. prosinca pr. god. šalje g. Aleksandar Urlić iz Budimpešte za Družbu K 10 kao svoj dar. — Veleč. g. Ivan Ev. Vrabec, upravitelj župe u Zamasku šalje za Družbu K 5 mjesto čestitaka za Božić i novu godinu i K 5 da počasti uspomenu pok. Matije Dušeka svojeg bivšeg gimnaz. kateh te. — Živili rodoljubni darovatelji!

Zahvala.

Susak kod Lošinja. Prigodom „Božićnice“ sjetiše se naše siromašne dječice slijedeća p. n. Gospoda: Bonefačić Dr. Klement, župnik. Brechler Ivan, kapelan. Calcagno Tereza. Haračić vitez Ambroz, nar. zastupnik. Mosettig Pavao. c. kr. kot. poglavar. Matešić Nikola. Picinić Antun, častnik c. i kr. morn. u miru. Sparožić Ivan, župnik u m. Šabalja Pavao, župnik. Skrivanić Nikola. Trček Josip, c. kr. oruž. postajevodja. Zlatić Josip, učitelj. Žic Ivan, župnik u m.

Plemenitim darovateljim najljepša hvala i od Boga plaća. Uprava dječjeg zabavišta „Družbe sv. Ćirila i Metoda“.

Za naše zarobljenike u Srbiji.

Kako javlja „Korespondenz Wilhelm“ doznačilo je ministarstvo rata ponovno oveći iznos da poboljša stanje naših ratnih zarobljenika u Srbiji.

Pregovori o miru u Rimu?

„Medjunarodni brzojavni list“ javlja iz Bukurešta: Ovih dana održale su se u Rimu konferencije i pregovori izmedju njemačkog poslanika kneza Bülowa, rumunjskog poslanika kneza Ghike, rumunjskog poslanika u Petrogradu Domandya i ataše-a rumunjskog poslaničtva Istratia. Pregovori bijahu živahni i dugi; kada su svršili izjavio je ataše Istrati jednom novinaru, koji je čekao na uspjeh, da će doskora početi u Rimu pregovori o miru.

Nizozemska kraljica za mir.

Nizozemska je kraljica upravila na vladarice Njemačke, Engleze, Rusije i Belgije ručno pismo jednog sadržaja, kojim moli, da porade kod svojih supruga, da se rat što prije svrši i sklopi mir.

Naknadni pregled obvezanika naroduog ustanka

rodjenih u god. 1878. do 1890 bit će:

1. za političke kotare nadopunidbenoga kotara domobranstva u Trstu, dne 15. i 30. siečnja 1915. u Općini kod Trsta.

2. za političke kotare nadopunidbenoga kotara domobranstva u Ljubljani, dne 20. i 21. siečnja 1915. u Ljubljani.

Halo! Tko želi da pogodi glavni zgoditak?

Onaj neka p[illegible] stavanje najveći izborni tiraju sreću uz ugodno mjesečno odplaćivanje, a u sretnom slučaju može da ukratko doba postane bogataš za 400 000 franaka! Turske srećke igraju šest puta u godini, a svaka srećka mora da pogodi! Potrošen novac dakle nikako nije izgubljen, budući bude dapače i u najugodnijem slučaju skoro sasvim povraćen. Doduše trijebanje vršit će se dne 1. veljače. Najjeftinija i najbogatija lutrija! Izjašnjenja daje i narudžbe prima: Srećkovno zastupstvo 25, Ljubljana. — Primaju se i narudžbe na najsretnije brojeve razredne lutrije!

Izvrstno suho meso, friškog masla (Butter), sira i stolnog voća prodaje jeftino dok zaliha traje.

A. Thement - Pula.

Vicolo al mare.-Za uglom gostione „Stadt Wien“ na Rivi.

Željezni prsteni „Srebrnog Križa“ i počasni znakovi „Crvenog Križa.“

U ovdješnjoj pisarni Crvenog Križa, S. Polikarpo br. 204, mogu se i nadalje dobiti dnevno od 9—12 pr. podne i u radnim danima također od 2—5 po podne izvorni prsteni Srebrnog Križa s nadpisom: „Zlato dadoh za željezo 1914. A. S. K.“ u zamjenu dragocjenosti ili iznimno uz gotovinu od najmanje pet kruna.

Istotako mogu se tamo u naznačene satove dobiti formulari molba za podieljenje počastnog znaka 2. razr. kao i srebrne i mjedene kolajne Crvenog Križa. Za podieljenje počasnog znaka 2. razreda ima se platiti iznos od 1000 K na jedan put ili 50 K godišnje, za srebrnu počasnu kolajnu 500 K na jedanput ili u tri jednaka godišnja obroka, a za mjedene počasne kolajne 100 K najedanput ili 5 K godišnje. Povrh toga ima se za počasni znak platiti za jedanput pristojba za podieljenje 100 K, za srebrnu počastnu kolajnu 20 K, a za mjedenu počasnu kolajnu 10 K nakon obavieštenja.

Dvije pjesme

u spomen mobilizacije istarskog narodnog ustanka godine 1914.

Pod tim naslovom izašle su u knjižici dvie pjesme, u kojima se vrlo liepo pučkim stihovima opisuje polazak istarskih pučkih ustaša u Pazin, živovanje tamo i polazak u Pulu.

Te pjesme je u stihove složio Miho Cukon, pučki ustaša sada a inače posjednik poljodjelac i občinski glavar u Štinjanu kraj Pule.

Knjižica stoji 30 filira a prodaje se u tiskari Laginja i dr. u Puli. — Pjesmice su zgodne i za pjevanje te se same od sebe preporučuju.

Himna

Družbe sv. Ćirila i Metoda prodaje se u korist Družbe tiskra Laginja i dr. u Puli.

PEČATE

iz GUME izradjuje tiskara

Laginja i dr.

Via Giulia I. - Pula - Via Giulia I.

oo JEFTINO I BRZO. oo

CEDULJICE

za

sv. ispovjed i pričest

izradjuje

NARODNA TISKARA

LAGINJA i dr. — PULA

VIA GIULIA I.

oo JEFTINO I BRZO. oo

Velika moderna roba za muške i ženske vrlo jeftino se najbolje opskrbite

Jugoslavenska trgovina

F. Stermecki u Celju (Štajerska)

br. 314

Pišite po glavni cjenik o više od šestu stvari, koji se svakomu pošalje badava. Za naručbe iz Srbije, Bugarske, Njemačke i Amerike treba novac poslati unapried.

Pozor! Pozor!

Veliko skladište i zaliha

šivaćih strojeva

za krojače, postolare

Singer šivaći stroj

za obrt i domaću porabu

K 76.—

sa 5 godišnjim jamstvom!

Dvokolice

Premier Es-ka Helios, dvokolice Courir stoje K 150·—. Cienike šalje franko.

Preporuča se: Svoji k svojim

Jos. Dekleva i sin

Gorica, via Municipio 1.

PEKARNA

LJUDEVIT DEKLEVA

Via Campo Marzio br. 5 - Podružnica Via Giovanni 14.

Prodaja svježeg kruha tri puta na dan.

Direktna poslužba u dom i u javne lokale.

Prodaja svakovrstnog brašna iz najboljeg mlina po dnevnoj cijeni.

Poslužba brza i točna.

Motor na plin 3 HP.

prodaje se odmah.

Tiskara Laginja i dr. u Puli.

SLAVENIMA PULE I OKOLICE

preporuča

svoje bogato i soldno

SKLADIŠTE - - - POKUĆTVA

Filip Barbalić - Pula

Via Sissano Br. 12. i Via Diana Br. 2

Širite „Našu Slogu“.

Sjetite se družbe Sv. Ćirila i Metoda za Istru!

Sjetite se družbe sv. Ćirila i Metoda

■ SVOJ K SVOMU! ■

TISKARA I KNJIGOVEŽNICA

LAGINJA i DR.

■ ULICA GIULIA, I. **PULA** ULICA GIULIA, I. ■

preporuča se za

tiskarske, knjigovežke i galanterijske radnje.

Solidna izradba pečata iz gume.

Imade u zalihi

tiskanice i knjige za p. n. občine, crkve, škole i odvjetnike, posujilnice i konsumna društva, trgovačke knjige, pisanke za škole, kao i sve pisarske i risarske ■■■■ potrebštine. ■■■■

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

registrana zadruga sa ograničeno jamčenje

Vlastita kuća (Narodni Dom)

Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i uz mjesečnu otplatu te prima uloške, koje ukamaćuje uz

4 1/2 %

čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

Broj 3. Pula, u četvrtak dne 21. jenara 1915. God. XLVI.

Oglasi, priposlana itd. tiskaju i računaju se na temelju obič. nog cienika ili po dogovoru.

Novca za predbrojbu, oglase itd. šalje se naputnicom ili polož. nicom pošt. štedionice u Beču za administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrieme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše »Reklamacija«.

Čekovnog računa br. 47.849.

Telefon tiskare br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu mala stvari, a nesloga sve pokvari". Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju a nepodpisani ne tiskaju, a nefrankirani se primaju.

Predplata za poštarinom stoji 10 K u obće, 5 K za selјake na godinu ili K 5·—, odnosno K 2·50 na pol godine.

Izvan carevine više poštarina

Plaća i utuzuje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., zaostali 20 h., koli u Puli toli izvan iste.

Uredničtvo i uprava nalazi se u »Tiskari Laginja i dr. Via Giulia br. 1. kamo neka se naslovljuju sva pisma i predplata

Odgovorni urednik Jerko J. Mahulja. Izdaje i tiska Laginja i dr. u Puli ulica Giulia 1. Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu

Europejski rat.

Na sjevernom ratištu.

Beč, 13. jenara (DU). Službeno se javlja: Navale, što ih protivnik svejednako poduzima na doljnjoj Nidi, naperene su poglavito protiv jednog mjesta, što leži u našoj odpornoj liniji. Zestokom topničkom vatrom, koja traje na cijeloj fronti, nastoji neprijateljsko pješačtvo, da sprieda osvoji terrain i prodre u mjesto, ali to se svaki put izjalovi uz teške gubitke.

Pred vlastitim položajima u Galiciji i u Karpatima vlada pretežnim dielom mir.

Kiša i mećava pogoduju manjim podhvatima naših četa, koji na različitim mjestima vode do uspjelih napadaja i drugih manjih okršaja.

Beč, 14. jenara (DU). Službeno se javlja: U zapadnoj Galičkoj i u Ruskoj Poljskoj obćenito je jučerašnji dan prošao mirno. Uz našu čvrstu frontu uzduž Nide razbile su se sve neprijateljske navale posljednjih dana.

U istočnim Karpatima i u južnoj Bukovini došlo je ponovno do neznatnih okršaja izmedju izvidnica.

Beč, 15. jenara (DU). Službeno se javlja: Dok se na fronti u ruskoj Poljskoj samo mjestimice javljala paljba pušaka i puščanih strojeva, jučer je na Dunajecu bila žešća topnička borba u toku. Osobito je naše teško topništvo dobro djelovalo. Ono je pucanjem upalilo jedno veliko neprijateljsko skladište i nakon nekoliko hitaca uništilo jednu neprijateljsku od više dana dobro smještenu tešku bateriju.

Na Karpatima je mir. Sve veći mraz djelovao je na borbenu djelatnost.

Beč, 16. jenara (DU). Službeno se javlja danas o podne: Položaj u Poljskoj Galiciji i Karpatima je nepromienjen. Naša artilelija na Dunajecu u boju s poljskom i teškom artilerijom neprijatelja imala je uspjeha.

Beč, 17. jenara (DU). Službeno se javlja danas o podne: Položaj je nepromienjen. U Poljskoj, na Dunajecu u kraju južno od Tarnova boj artilerije, koji se s promienjenom žestinom zategnuo kroz cieli dan. U Karpatima vlada mir.

Beč, 18. jenara (DU). Službeno se javlja danas o podne: Sjeverno od Visle nikakovog važnog dogodjaja. Na visinama istočno od Zahiyczina naša artilerija prisilila je Ruse sa uneodotočenom vatrom napustiti nekoje prednje crte obkopa. Uzmicajuće kretnje neprijatelja protegle su se također i na druge djelove fronte, tako da je neprijatelj napokon ispraznio svoje prednje pozicije u duljini od šest kilometara i povukao se u neredu na bližnje visine pod našom žestokom vatrom iz topova i strojnih pušaka, ostavivši u starim pozicijama mnogobrojne puške i mnogo municije. Na ostaloj fronti u zapadnoj Galiciji samo bojevi artilerije. U Karpatima bili su samo neznatni sukobi patrulja.

Beč, 19. jenara (DU). Službeno se javlja danas o podne: U Poljskoj i zapadnoj Galiciji artilerijski bojevi. U Karpatima ništa nova. Iz nekih krajeva dolaze viesti o velikim snieżnim mećavama. Kod Jakobnja, u južnoj Bukovini bio je odbijen napadaj Rusa s velikim gubitkom po neprijatelja.

Na južnom ratištu položaj je nepromienjen.

Na južnom ratištu.

Beč, 13. jenara (DU). Službeno se javlja:

Također na južnom ratištu obćenito vlada mir. Došlo je samo do neznatnih pograničnih sukoba, koji služe izvidničkim svrhama.

Položaj na Jadranskom moru.

Izvješće zapovjedničtva naše mornarice.

Beč, 13. jenara (DU).

Naproti viestima, što se raširuju u inozemskoj štampi o gubitcima austro-ugarske mornarice, o akcijama francezkoga brodovlja itd., službeno su se uglavile ove činjenice:

Počevši od 16. kolovoza, kad je potopljena „Zenta", nije bio ni najmanje oštećen od neprijateljske, a nekmo li vlastite topničke vatre nijedan od naših brodova, podmornica i aeroplana, i ako je protiv njih ispucano dosta municije; isto tako nije bio ranjen niti jedan momak našega brodovlja. Naprotiv tome je od francezkoga brodovlja uništena podmornica „Curie", dok je ratni brod tipa „Coubert" bio pogodjen s dva torpeda, dakle je bio barem teško oštećen. Počevši od 8. studenoga nije se osim podmornica na našoj obali vidio nijedan neprijateljski brod.

Njemačko-ruski rat.

Berlin, 13. jenara (DU). „Ag. Wolff" ima iz velikog glavnog stana: Položaj na istoku nije se jučer promienio.

Berlin, 14. jenara (DU). Veliki glavni stan 14. jenara:

Na jugo istoku od Gumbinnena i na istoku od Lötzena suzbijene su ruske navale, pri čem je više stotina sužnjeva ostalo u našim rukama. U sjevernoj Poljskoj stanje nepromienjeno. U Poljskoj zapadno od Visle nastavljene su naše navale. Uz sjevernu obalu rieke Pilice nije se ništa osobito desilo.

Berlin, 15. jenara (DU). „Agencija Wolff" donosi iz velikog glavnog stana:

U istočnoj Pruskoj i u sjevernoj Poljskoj nikakove promjene. Navale u Poljskoj zapadno od Visle učinile su napredka. Pri osvojenju jednog uporišta sjeveroistočno od Ilawe, ostalo je u našim rukama 500 Rusa kao zarobljenika. Zaplienjena su tri puščana stroja. Žestoke ruske protunavale bile su suzbijene uz velike teške gubitke po Ruse.

Berlin, 16 jenara (DU). Veliki glavni stan 16. jenara: Položaj nepromienjen. Kišovito i tmurno vrieme učinilo je nemogućnom svaku ratnu akciju.

Berlin, 17. jenara (DU). Veliki glavni stan 17. jenara: Obći položaj nepromienjen.

Berlin, 18. jenara (DU). Veliki glavni stan danas: Položaj u istočnoj Pruskoj je nepromienjen. U sjevernoj Poljskoj Rusi su pokušali napredovati preko odsjeka Wikra kod Radzanowa, ali su bili odbijeni. U Poljskoj zapadno od Visle nije se dogodilo ništa važnoga.

Berlin, 19. jenara (DU). Veliki glavni stan dne 19. jenara: Vrieme jako nepovoljno. Iz istočne Prusije ništa nova. Kod Radzanova, Biezuna, Sierpca, Rusi bijahu odbijeni s velikim gubitcima. Nekoliko stotina ruskih zarobljenika palo je u naše ruke. Zapadno od Visle i istočno od Pilice obći položaj je nepromienjen.

Njemačko-francezki rat.

Berlin, 13. jenara (DU). „Ag. Wolff" ima iz velikog glavnog stana:

Na zapadnom ratištu došlo je u okolici Nieuporta do žestokoga topničkoga boja, koji je imao za posljedicu ispražnjenje streljačkih jaraka kod Palingebruga (predgradje Nieuporta).

Konačno su suzbite neprijateljske navale na kanalu La Bassée-a. Isto su tako suzbite francezke navale na La Boiselle i visove Nouvrona.

Iza jučerašnjih bezuspješnih francezkih navala na visove kod Crouy-a sliedila je njemačka protunavala, koja se je svršila s podpunim porazom Francza i očišćenjem visova na sjevero-istoku Cuffle-a i na sjeveru Crouy a. Naše su čete zaposjele druge francezke pozicije, zarobile 1700 strojeva, 4 topa i nekoliko strojnih pušaka.

Uspješno smo suzbili navalu francezkih sappeura u kraju na jugu St. Mihiel. Naše su čete zaposjele visove na sjeveru i sjevero-istoku Nemony-a.

U Vogezima je položaj nepromienjen.

Berlin, 14. jenara (DU). Veliki glavni stan 14. jenara:

U močvarama kraj Nieuporta i na jugoistoku od Yperna došlo je do borbe topova.

Osobito jaku paljbu uperio je neprijatelj na Westende, pa je doskora bio posve razvaljen. Neprijateljske torpiljarke brzo su utekle, čim se je na njih pucalo.

Nastavljajući navale od 12. o. mj. sjeveroistočno od Soissonsa, naše su čete ponovno navalile na visine Vregne-a, pa su i ovu visočinu očistile od neprijatelja. U najvećoj pljuštavici i u razkvašenoj ilovači sve do u sumrak zauzeta se jedna streljačka graba za drugom i neprijatelj je kvačno potisnut sve do ruba ove visočine. Četrnaest francuzkih častnika i 1150 momaka zarobljeni su, nadalje je zaplienjeno: 4 topa, 4 mašinske puške i jedan reflektor. Sjajna ova pobjeda desila se pred očima vrhovnog vojskovodje. Čitavi plien u bojevima od 12. do 14. siečnja oko Soissonsa nakon točnih ustanovljivanja povećao se na 3000 zarobljenika, osam teških topova, jedan brzometni top i drugi ratni materijal.

Na sjeveroistoku šebora od Chalonsa jučer su i prekjučer Francuzi sa jakim bojnim silama, a na istoku Perthesa, započeli sa navalom. Mjestimice prodriješe u naše streljačke linije, ali su nakon žestoke protunavale s naše strane potisnuti u svoje pozicije uz težke gubitke. Pri tom smo zarobili 160 ljudi.

U Argonnama i u Vogezima nije se ništa znatno desilo. — Vrhovno vodstvo.

Berlin, 15. jenara (DU). „Ag. Wolff" ima iz velikog glavnog stana:

Pred Westendom pojavilo se je jučer nekoliko torpiljarka i manjih ladja, koje se približiše obali na skoro 14 kilometara.

Francuzke navale s obje strane Notre Dame de Lorette, sjeverozapadno od Arrasa, bile su suzbijene od naših četa.

Jučer smo izgubili jedan šanac, što smo ga pred osam dana kod Ecurie s sjeverne od Arrasa bili oteli neprijatelju, i koji je bio zaposjednut dielom od jedne kompanije. Danas se na ovom mjestu opet vodi borba.

Sjeverno i sjevero-istočno od Soissonsa sjeverna obala Aisne je definitivno očišćena od Francuza.

Nj mačke su čete u neprekidnim navalama zauzele mjesta Cuffies, Crony i Bucy le long Missy i naselja Vauxrot i Wetrieres.

Naš plien iz trodnevnih borba sjeverno od Soissona iznosi sada 5300 zarobljenika, 14 topova, 6 puščanih strojeva i više brzometnih topova. Francuzi su pretrpili teških gubitaka. 4000—5000 mrtvih Francuza nadjeno je na bojištu.

Uzmak južno od Aisne provadjao se je pod vatrom naših teških topova.

Kako su se prilike napram prvašnjim ratovima promienile, pokazuje prispodoba ovdje spomenutih borba sa događajima godine 1870. Premda se važnost bojeva sjeverno od Soissonsa ne da prispodobiti sa važnošću bitke 18. kolovoza 1870., ipak širina bojišta odgovara približno onoj Gravelotte-a—St. Privata. Ali francuzki gubitci od 12.—15. siečnja 1915. veoma vjerojatno nadmašuju znatno gubitke Francuza 18. kolovoza 1870.

Neprijateljske se navale sjeverno od Verduna kod Consenvoye-a izjaloviše.

Više izpada proti našim pozicijama kod Ailly a južno od St. Mihiela bilo je uz veoma teške gubitke po neprijatelja suzbijeno protunavalama, nakon što ti izpadi mjestimice bijahu doveli do naših prednjih jaraka. Pri zadnjoj navali naše su čete zauzele neprijateljske pozicije, koje su nakon ponovne gradnje naše vlastite pozicije opet dobrovoljno i bez borbe kroz noć bile napuštene.

Naše su čete suzbile jednu neznatnu navalu kod Monsseva, sjeverno od Saint Dies.

U ostalom na Vogezima su se vodile samo topničke borbe. — Vrhovno vojno vodstvo.

Berlin, 16. jenara (DU). Veliki glavni stan 16. jenara: U okolišu Nieuporta bilo je samo bojeva artilerije. Neprijateljske navale proti našim pozicijama sjeverozapadno Arrasa bile su odbijene. U protunavali naše su čete osvojile dva opkopa i zarobile posadu. Zaselak la Boiselle, često imenovan u ovo zadnje vrieme, sjeveroistočno od Alberta, bio je jučer posvema porušen i ispražnjen od Franceza. Sjeverno-istočno od Soissonsa vladao je mir. Broj zaplienjenih francezkih topova u bojevima od 10. do 14. jenara iznosi 35. Manji bojevi, za nas pobjedonosni razvili su se u Argonnam, u šumi Canse voyl sjeverno od Verduna. Navala proti Ailly, jugoistočno od St. Mihiela izjalovila se pred našom vatrom. U Vogezima ništa važna.

Berlin, 17. jenara (DU). Veliki glavni stan 17. jenara: U Flandriji na obim frontama samo bojevi artilerije. Kod Blangy, istočno od Arrasa digli smo u zrak jednu veliku tvorničku zgradu i zarobili nekoliko momaka. Na ostalo fronti, izuzev topovske bojeve razne žestine i nastavak bojeva sa sappeurima i minama, nema ništa važnog da se javi. U Argonnama smo nešto napredovali. Ružno vrieme i kiša sprečavale su na cieloj fronti svaku navalnu akciju.

Berlin, 18. jenara (DU) U okolici Nieuporta bilo je samo artilerijskih bojeva. Zadnjih dana nije bilo opaziti navalnih kretnja neprijatelja. Na obali nasukale su se na raznim mjestima englezke mine. Naše čete odbile su Francoze kod la Boiselle navalom na bajunete, koji su se bili opet zavjedli u crkvi i na zaselku jugozapadno od iste, te smo zarobili 3 oficira i 100 momaka. U argonskoj šumi osvojili smo nekoliko francezkih šanaca. Jedna francezka navala proti našim pozicijama sjeverozapadno od Pontamoutson dospjela je do visina dva kilometra južno od Vilceya do naše pozicije. Boj još traje. U Vogezima i gornjoj Alzaciji bile su jako snieżavice i magla, koje spriečiše ratnu djelatnost.

Berlin, 19. jenara (DU). Veliki glavni stan dne 19. jenara: Na cieloj fronti izuzev nekoja neznatna čarkanja bili su samo artilerijski bojevi.

Turska u ratu.

Carigrad, 13. jenara (DU). Glavni stan priobćuje: Naše čete poduprte Perzijancima neprestano napreduju prama Aserbeidžanu, da oslobode od Rusa podjarmljenu zemlju. Postigoše novi veliki uspjeh, kad su jučer Tebris i Salmas, dva posliednja uporišta Rusa u ovom kraju, zaposjeli Rusi, koji su bili naumili, da se tvrdokorno brane, napustiše oba grada i povukoše se u neredu. Stanoviti broj Meharista, koji sačinjavaju jedan dio engleskih četa u Egiptu, predao se našim predstražama.

Carigrad, 16. jenara (DU). Brzojavna agencija Milli javlja: Glavni stan javlja potankosti o francezkoj podmornici „Saphire", koja je jučer potonula pred ulazom u Dardanelle. Podmornica, koja je htjela približiti se ustju Dardanella, a da nije bila odkrivena, udarila je u minu i potopila se.

Srbi naših moternih ladja da spase preostalu posadu, plemenit je odgovor na nečovječni postupak naših neprijatelja.

Naše armade, koje djeluju u Kaukazu nalaze se od nekoliko dana na granici u žestokom boju sa Rusima, koji su dobili znatna pojačanja.

Carigrad, 19. jenara (DU). Glavni stan priobćuje: Naše čete u Kaukazu hrabro brane svoje položaje proti Rusima, koji napadaju s jačim silama. Pokušaj neprijatelja da obkoli krilo jednog našeg vojnog zbora izjalovio se. Iza sukoba našeg konjaništva sa ruskim zapadno od Choi neprijatelj dao se u bieg, ostaviv iza sebe više mrtvih i ranjenih.

Sličice iz rata.

Kako je naša podmornica „U XII" napala francezko brodovlje.

Jedan vojnik po informacijama, koje je dobio od samog zapovjednika podmornice Lerche i Maksimilijana Pustovrha opisuje napadaj ovako:

„U ponedjeljak u jutro, kad smo nakon duge vožnje zaplovili na površinu, zapovjednik Lerch, gledajuć kroz periskop opazio je pred sobom francezko brodovlje. Okrenuo se k mornarima i povikao: „Gledajte tamo plovi francezko brodovlje!" Bilo je 16 velikih brodova, a bili su svi bez zastava. U času su se okrenuli i iz toga smo zaključili, da su nas opazili. „Pod vodu!" glasila je zapovied. Podmornice je odmah nestalo pod vodom. Kad smo se opet ponesta digli, opazili smo, da francezko brodovlje plovi tik nas. Na čelu brodovlja plovio je manji krstaš, a odmah za njim ogromna oklopnjača. Naš zapovjednik je povikao: „Sada udarimo!" Okrenuo se k drugome častniku i upitao ga: „Da li si uvjeren, da je to doista Francez?" „Posvema sigurno!" glasio je odgovor. „Ako je to zbilja Francez, a onda proč s njime!" I za čas je izdao nalog: „Torpedo van!" U istom hipu munjevitom brzinom letio je torpedo proti neprijateljskom brodu. Gledajuć na periskop opazio je zapovjednik, da torpedo leti proti prednjem dielu ladje, koji nije tako osjetljiv. Zato je je zapoviedio: „Drugi torpedo van!"

Kad je opazio, da smjer toga torpeda ide prama sredini okiopljače, zapoviedio je: „pod vodu!" Odmah smo bili u zapovjedanoj dubljini. Najednom se stresla čitava podmornica i čuli smo muklu eksploziju, a odmah za tim drugu, no ta je bila tako silna, da smo mislili, da smo i mi izgubljeni. To sve se dogodilo u jednoj minuti. Duboko pod morskom površinom mornari su oduševljeno klicali: „Hura!" Zapovjednik Lerch se je sjeo, podupro rukama glavu i zamišljeno rekao: „Ubogi, ubogi mornari, koliko moraju trpjeti, a da nisu krivi! Doista sam vojnik, ali me takav usud dira!"

Odmah zatim je dao zapovied: „Na površinu!" Hilo je da će urjeti, kakav je bio učinak torpeda. Opazio je, da se oklopnjača jako nagnula i dalje je znak za pomoć. Oko nje su bila tri broda.

Opet smo zaronili u morsku dubinu, a da se nismo brinuli za daljnje događaje, jer smo dobro znali, da će nas progoniti neprijateljske torpedonjače. No sreća nam bila na ruku, utekli smo svim progonima.

O sudbini oklopnjače „Curbet" do sada nemamo nikakovih točnih viesti, da bi se potopila ili je samo teško oštećena . . ."

Kako je 15 vojnika zarobilo ruski generalni stožer.

Posebni izvještitelj lista „Pesti Naplo" javlja za sjevernog bojišta: Na lupkovskom bojištu već nekoliko dana trajala snažna bitka. Neprijatelj je tvrdokorno držao svoje položaje i odporpost na nijednoj strani nije popuštala. Topovi i strojne puške neprestano su grmjele. Čim bi se iz jarka pokazala glava, pramuh ili čitava salva. Vojne tajnije bile su vrlo daleko, te je tek po noći bilo moguće dovtati jelo u prve redove. No ta okolnost hrabre domoljube nije ni najmanje začudila. U vlažnim jarcima vlada veselje. Njihov pukovnik u svemu im prednjačio dobrim primjerom. Cielo vrieme boravio je medju njima. Dielio im duhana i cigare i umirivao ih, kad su javljali da će dragovoljno udariti na neprijatelja. Peti dan dobio je pukovnik važne viesti o neprijatelju. Bilo je popodne. Magla je zakrivala obzorje. Medju vojnicima je vladala skrajnja nestrpljivost. Tada stupi pukovnik pred vojnike: „Tko hoće da o novoj godini našoj zastavi pribavi nove slave?"

„Ja!" kao jedan povikali su svi vojnici. Pukovnik je odabrao petnaestoricu i rekao im, da im je dužnost, da izvide topničke položaje. Već se je mračilo, kad su se vojnici zaputili za svojim ciljem. Lagano su se pomicali kroz prašumu. Najednom bijahu upozoreni na šum automobila. Razvrstali se u polukrug i čekali. Automobil je bio ovdje. Puške naciljahu i povikahu „stoj!" U automobilu su sjedili ruski štopski častnici. Prihvatili su se za oružje, no doskora su uvidjeli, da bi to bilo uzaludno. Proglasiše ih zarobljenima i odvedoše u tabor. Kada su ih pretražili, nadjoše kod njih nacrte neprijateljske artilerije. Sliedećeg dana bude upriličena navala i neprijatelj natjeran u bieg. U bitci bio je ranjen i pukovnik, a na lupkovskom visu ležalo je na stotine mrtvih Rusa. Petnaest vojnika predloženo je na odlikovanje.

Sadimo rani (ivanjski) krumpir i sijmo ranu kapulu!

Za ovu godinu 1915. nije podnipošto zajamčen uvoz rane kapule i ranog krumpira iz inozemstva u naše pokrajine. To je razglasilo c. kr. Namjesništvo u Trstu 28. studenoga 1914. br. II—1146. odnosno c. kr. Ministarstvo poljodjelstva u Beču 31. listopada 1914. br. 47255 Rani krumpir i rana kapula jesu za opskrbu naše države veoma važni. Zato preporučamo našim seljacima, da ljetos goje rani krumpir i ranu kapulu više nego su to do sada činili. Zemlja za gojenje rane kapule treba da je najbolja, što je humusno i da je pognojena dobro već prošle godine; neka je čista od korova (preloga, plevela) i neka nije pretežka. Prema tome sijmo kapulu u prije pognojenu zemlju vrtnu ili u kupuznjak.

Za rano gojenje preporučamo sliedeće vrsti kapule; 1) Orijatka pločasta okrugla Madejra, 2.) Delikates kapula. Kapulu iz gojimo iz sjemena ili iz malenih kapulica, ali je sjeme jeftinije, zato ćemo si nabaviti sjeme navedenih vrsti kapule. Sijat ćemo ga što prije počam od polovice feb brara u klijalište ili konservu; ako je nemamo, onda ćemo sijati kapulino sjeme na obične vrtne lijehe sa dobrom rahlom zemljom. Te lijehe treba da su u toplom, zaklonjenom položaju. Sije se ne pregusto omaške ili u redove; red od reda neka bude udaljen od 10 do 15 centimetara. Posijano sjeme pokrije se zemljom pri debelo. Zatim se zemlja daščicom ili lopatom pritisne i zalije. Na četvorni metar zemlje trebamo okolo 2 dekagrama sjemenja.

Ako sijemo kapulu u klijalište mjesto na lijehe, onda neka klijalište ne bude pretoplo. Čim kapula u klijalištu nikne, treba prozore po danu češće otvarati, da se biljke priviknu na zrak i da otrdnu.

Iz klijališta se biljke izrade, kad im se razvije treći listić, što se događa obično početkom aprila, i presade. Presadjuju se u redove: red od reda neka bude od 15 do 20 cm, a biljka od biljke u redu najmanje 10 cm. Zemlja, u koju se presadjuje, neka bude plitko prekopana i nešto stegnuta. Kod presadjanja treba biljčicama pobrati lišće i korijenčice. Saditi treba samo plitko. Kapulica mučemo saditi i medju ranom ili zimskim salatom u gore navedenom razmaku. U tom slučaju pobere se salata rano, a kapula raste, dok ne dozrije. Na taj način iskoristimo bolje zemljište.

Ako smo sijali kapulu mjesto u klijalište na obične lijehe vani, presadjujemo samo one biljke, koje su dosta jake, a posve slabašne ostavimo na njivi nepresadjene, dok ne dozriju. Tada ih iščupamo i spremimo kao kapulice za sadjenje u budućem proljeću.

Posadjenu kapulu treba marljivo zalijevati, ako je suho i korov (plevel, prolog) čupati; okopava se također, i to plitko, ako se je zemlja stvrdnula.

Baca li koju kapula cvijet, onda mu treba stapku odmah noktom zarezati i prignuti, ili se pako takve biljke srpnja ili kolovoza pogaze nogama na stranu.

Kad se je veći dio lišća kapulina osušio treba kapulu ištupati i osušili, zatim se pletu u vijence i objese; može im se lišće i odrezati, a kapule se razastru na tavanu, gdje se dobro uzdrže.

Ako tkogod neće da kapulu goji iz sjemena nego iz kapulica, neka kapulice sadi, ako ih može dobiti; za ovakovo gojenje kapule vrijedi sve ono, što rekosmo za jednogodišnju kulturu iz sjemenja.

Prelazimo sada na rani krumpir. Tkogod ga ima, neka ga posadi što više može. Tko ga pak nema, neka ga nabavi što više. Ta baš rani krumpir mogao bi u sadašnjim prilikama mnogome utažiti glad mjeseca lipnja i srpnja. Starog žita bit će u ono doba malo. Sudeći po usjevima očekujemo doduše obilatu žetvu bijelog žita. Ali tko zna, što bi se do tada moglo dogoditi? Sve je u rukama božjim. Osigurajmo se dakle s krumpirom. Sadimo što više ranog krumpira!

Ima više vrsti ranog krumpira. Osobito prikladne su za naše prilike: Crveni amerikanski (Early Rose), 2. Kamnik i 3. Koparski, ili kako ga tamo zovu „stari labinski".

Sjeme ranog krumpira treba dobro čuvati od zime. S druge strane ne smije nam proraste, to jest ne smije poljerati dugih, tankih klica. Uopće nije dobro, ako držimo krumpir za sjeme u toplim, vlažnim konobama, u kupovima na tlima, jer bi pogotovo poraslo. Bolje je ako ga držimo u zračnijem, suhom i hladnijem mjestu u tankim plastima. Ako mu prijeti zima, treba ga pokriti slamom ili lišćem, da se ne smrzne.

Hoćete li da imate rani krumpir posve rano, onda treba krumpir za sjeme držati od druge polovice siječnja naprijed u dosta prostranoj, toploj suhoj i svjetloj stazi ili na kakvom drugom takvom prostoru, gdje se krumpir za sjeme složi gusto jedan do drugoga s debljim krajem gore u plitke sandučiće, kojima je dno od gustog pruća, da zrak može kroza nj k krumpiru do. Ovako krumpirom za proklijanje napunjeni sandučići slože se jedan vrhu drugoga, da ne zauzmu odviše prostora. Dobro ćemo učiniti ako medju krumpir potresemo treseta ili pilotine, kad počne klijati. Mjesto u sandučiće može se krumpir ovako složiti i u plitke kuzare, koje objesimo pod strop u kuhinji; možemo ga složiti i na posebne ljese, koje tako opletemo iz žukve (bekve) ili iz drugog granja.

Kada tako spremljen krumpir učini lijepo debele zelene klice, nosi se u sandučićima ili u kašarama (u kojima smo ga do sada držali) na pripravljenu zemlju, gdje ćemo ga posaditi. Bit će to u ctujku, i to prije ili kasnije, već prema vremenu i podnebiju odnosnog kraja. Sadi se opetano, s klicama gore usmjerenim, u jarčiće ili jamice, zatim se kao obično sve zagrne zemljom.

Za rani krumpir odredi se čim rahlija i gnojnija zemlja; zrahljati ju treba dobro (duboko) još zimi. Nebijaše li prošle jeseni pognojena stajskim gnojem, treba ju pognojiti — koliko je moguće — mu-

go vremena prije sadjenja sa zrelim stajskim gnojem. Tomu gnoju doda se i nešto superfosfata i kalijeve soli, ako ih imamo.

Ako bi posadjenome i već niknulome krumpiru prijetio proljetni mraz, treba ga lišćem ili slamom malko pokriti ili privremeno zagrnuti zemljom. No, to ćemo moći učiniti samo na malenim površinam, zato treba, opetujem, saditi rani krumpir na zemljištu, koja nisu izložena proljetnim mrazovima.

Rani krumpir se sadi kao i kasni, samo malko gušće; njeguje se i uzguja takodjer kao i kasni.

Rani krumpir dozrije već koncem lipnja ili početkom srpnja. Moći ćemo ga onda iskopati i na njegovo mjesto posaditi još jesenski kelj, kupus, cvjetaču, ciklu, repu i drugo. Dosta ćemo imati vremena da pripravimo krumpiriste eventualno i za ozimnu žito, ako već ne ćemo da sijemo ili sadimo drugi prirod.

Podpisano je pripravno — u sporazumu sa Gospodarskom Svezom u Puli i s Gospodarskim Društvom u Pazinu — da za pazinski i puljski politički kotar zajedno naruči sjemenja rane kapule i ranog krumpira. Cijena ranog krumpira bi bila po kg 18 h, a 2 dkg kapulnog sjemenja sto jati će okolo 50 h.

Platit se mora odmah kod narudžbe.

Tko želi nabaviti ta sjemenja, neka se prijavi kod svog Župnog ureda ili kod župana najkasnije do 28. siječnja o. g.

Čisne župne urede i gg. župane molimo, da možebitne prijave blagoizvole što prije dotpisanome dostaviti.

Upraviteljstvo Državnog uzor-gospodarstva u Pazinu.

Razne viesti.

Za što manji potrošak benzina i ulja.

Obustavljenje unutarnje produkcije i sadašnje poteškoće u uvažanju benzina i ulja za motore i cilindre prisililo je c. i kr. ratno ministarstvo zapljeniti već od više vremena skladišta benzina, a sada i skladišta ulja za motore i cilindre a to za to da ograniči na neki minimum izdavanje istog na potrošače: tim će se materijalima moći odskrbiti samo poduzeća, koja priredjuju vojničke potrebe ili druge neophodno potrebite stvari za općinstvo.

Preporuča se najtoplije, da se upotrebom gornjih materijala vodi najveća štednja, savjetuje se, da se ove zamijeni drugim materijalom, kaošto se to dogadja u Njemačkoj, gdje se benzol i spirit upotrebljavaju mjesto benzina. Ta zamjena, po lag tehničkih izjava i informacija, što ih je poduzelo ratno ministarstvo nema nikakvih ili vrlo malenih promjena u motorima.

Benzol za motore proizvadja tvrtka Julius Rütgers, chem. Fabrik für Theerprodukte u Angern-u, dolnja Austrija.

Oni poduzetnici koji absolutno trebaju mineralnih ulja, treba da podastru svoje molbe izravno ratnom ministarstvu, koju molbu treba da potvrdi trgovačka komora ili pristojna obrtna oblast.

Takve molbe treba da se ograniče samo na bitnu potrebu i u nijednom slučaju ne smije se pitati za količinu, što ju treba preko mjesec dana.

Uplata članarine za Crveni Križ za god. 1915.

Pošto dosadanji naslovi većine redovitih članova Crvenog Križa podružnice Pula kao u to predsjedateljstvo dame predsjedništvu društva nisu poznate, umoljava isto svu cijenj gospodu, kojih supruge, kćeri, majke, ili sestre jesu već članovi društva ili istom žele pristupiti, da što prije posalju članarinu za god. 1915. u iznosu od 4 krune društvu u Puli, S. Policarpo br. 204 a istodobno i točnu adresu, da se novom članu uzmogne dostaviti članska iskaznica za god. 1915.

Ujedno se pozivlju one korporacije i gospoda koja su već podupirajući članovi društva ili kane sada pristupiti, da svoj godišnji doprinos uz naznaku svojeg naslova društvu priposlati izvole.

Željezni prsteni „Srebrnog Križa" i počasni znakovi „Crvenog Križa."

U ovdješnjoj pisarni Crvenog Križa, S. Policarpo br. 204, mogu se i nadalje dobiti dnevno od 9—12 pr. podne i u radnim danima također od 2—5 po podne izvorni prsteni Srebrnog Križa s nadpisom: „Zlato dadoh za željezo 1914. A. S. K." u zamjenu dragocjenosti ili iznimno uz gotovinu od najmanje pet kruna.

Istotako mogu se tamo u naznačene satove dobiti formulari molba za podieljenje počastnog znaka 2. razr. kao i srebrne i mjedene kolajne Crvenog Križa. Za podieljenje počasnog znaka 2. razreda ima se platiti iznos od 1000 K na jedan put ili 50 K godišnje, za srebrnu počasnu kolajnu 300 K na jedanput ili u tri jednaka godišnja obroka, a za mjedenu počasne kolajne 100 K najedanput ili 5 K godišnje. Povrh toga ima se za počasni znak platiti za jedanput pristojba za podieljenje 100 K, za srebrnu počastnu kolajnu 20 K, a za mjedenu počasnu kolajnu 10 K nakon obavieštenja.

Prinosi za Družbu.

Ravnateljstvo Družbe sv. Ćirila i Metoda za Istru u Opatiji primilo je u ovoj drugoj polovici prosinca p. g. sliedeće priloge: „Novine" Zagreb K 200 cijelu svotu primljenu za oglas ratnog zajma. G. prof. Vjekoslav Spinčić daruje trošak za „Družbu" od K 2. G. Josip Bolić Rijeka K 100 kao član čete od 1000. Poglavarstvo Gjurgjevac K 30. Družbina podružnica, Pag K 64. Milan Krešić, Zagreb K 30 mjesto vijenca na lijes Ivana pl. Zajca. Poglavarstvo Zelina K 100. potpora za 1913. i 1914. G. Dr. Herk. Luger, Split K 20. Hrv. Esk. Banka Zagreb K 100. Poglavarstvo trgovišta Krapina K 20. G. prof. I. Milčetić, Varaždin sakupio kao božićnicu K 40, a darovaše po K 10: Ivan Milčetić, Varaždinska štedionica, Županijska i pučka štedionica. G. Janko Dujak, Sisak K 40 od g. Ivana Skendera trgovca iz Vukovine mjesto honorara Dr. Valentekoviću. Gradska blagajna, Varaždin K 200, potpora za g. 1913. i 1914. G. prof. Fr. Matejčić, školski nadzornik, Trst K 40. G. Dim. Krato Slotić, Sibenik K 25, uredbi putem uprave lista „Hrvatska Misao" u 1914. G. P. V. Blato na Korčuli za dobivenu okladu prigodom novačenja K 5. G. Nikola Vežić, nadšumar, Drniš K 10 sakupljenih u prijateljskom hrvatskom društvu pri sebi. Hrvatska Štedionica, Sunja K 30. G. Josip Horvat protonotar župnik Gornji Otlek K 30 zabranih. G. Prof. Ivan Benigar, Zagreb sakupljenih K 60. G. Tomo Turković, Vukovar K 20 sakupljenih kod raznih zgoda. G. Franjo Steininger, Vukovar K 5. Gradska Blagajna, Koprivnica K 100 potpore. Općinsko poglavarstvo, Zagorska Sela K 20. Gosp. Dr. Ante Gašparac, odvjetnik Velika Gorica K 200 i to K 100 kao član čete od 1000, a K 100 na račun utemeljiteljne svote. G. Hrvoj Pošćić, Velosko K 100 u ime maturanata kr. realne gimnazije sušačke 42. godina 1914.—1915. i na račun utemeljiteljne svote. Partija Tarcha „Narodna Kavana" Zagreb K 100. Hrvatski Sokol Kneževi sakupljenim K 118·50. Ženska Podružnica, Mihotići K 73. Gdja. Irena Ožegić, Opatija K 50. Kompozesorat, Jastrebarsko K 30. G. Dr. Dragan Šubić, K 10 božićnicu. G. Gašpar Matijević, Ilok K 50 sakupljenih kao božićnica. Hrv. Slav. Zem. Hipotekarna Banka, Zagreb K 100. Općinsko poglavarstvo, Petrijevci K 20.

*

Prigodom vjenčanja Stjepana Lončarića sa Jelenom Jelčić na Velom Vrhu kod Pule sakupljeno je za družbu K 10, koji iznos predan je upravi našega lista.

*

Trojica slaveć imendan popa Janka sakupiše kod njegovog stola K 9. Popu Janku za čestitke darovali Družbi: Dr. Zuccon 2K, Krmpotić 2 K, Stihović 1 K, Ivešn 1 K, Dr. Scalier 1 K, Legiša 1 K, Krž 2 K, Zelenko 1 K, Grga 1 K.

Novac je predan Upravi „N. Sl".

Živili plemeniti darovatelji! Naprijed za družbu u ovim teškim vremenima!

Članovima „Matice Hrvatske".

Uprava „M. H." javlja svojim članovima, da su ovogodišnja Matičina izdanja dostampana, ali kraj, današnjih prilika nije nikako moguće, da Matica svoju veliku nakladu već sada započne raspačavati. Mnogo Matičinih povjerenika, a pogotovo velik broj članova, nalaze se na bojištu, **pak će Matica moći raspačavati nova izdanja tek poslije rata.** To će se posebice, kao obično, objaviti u novinama, a članovima zakladnicima poslat će uprava kao svake godine narudžbenice, da naruče izdanja, koja im pripadaju. Prema tome umoljavaju se članovi i povjerenici, da ne naručuju već sada nova izdanja, nego tek onda, kad to matica objavi.

Odstup

ministra izvanjskih posala i imenovanje novoga ministra

Ministar carske i kraljevske kuće i izvanjskih posala Leopold grof Berchtold, koji je već pred dulje vremena zamolio Njegovo cesarsko i kraljevsko apostolsko Veličanstvo, da ga u milosti otpusti iz službe, sada je svoju prošnju na previsnjem mjestu ponovio. Njegovo Veličanstvo car i kralj je odlučne lične razloge, koji su ministra potaknuli na odstup, uvažio i najmilostivije tu prošnju uslišalo. Kao nasljednik grofa Berchtolda imenovan je kraljevski ugarski ministar a latere Stjepan barun Burian, ministrom carske i kraljevske kuće i ministrom izvanjskih posala.

Poziv u vojnu službu.

Svi oni koji su na stavnji između 10 novembra i 31. decembra proglašeni sposobni za vojnu službu pozivlju se u vojnu službu i to:

1. dne 1. febrara 1915. svi austrijski drtavljani rodjeni godine 1884., 1885, 1886
2. dne 15. febrara 1915. svi austrijski drtavljani rodjeni godine 1878, 1879., 1880., 1881., 1882 i 1883.

Strašan potres u Italiji.

Dne 13. t. mj. zadesio je srednju i južnu Italiju strašan potres, kojeg žrtva na nastradalo mnogo je tisuća ljudi uz ogromne štete. O tom strašnom potresu donose brzojavi od 14 t. mj. ove viesti:

Potres u Rimu i okolici.

Rim. Jučer se je u cielo srednjoj i južnoj Italiji osjetio jak potres, koji je prouzročio manje ili više osbiljne štete, ali nigdje nije bio katastrofalan. Bilo je također ljudskih žrtava. U Avezzanu se je srušio kolodvor; brzojavna je sveza prekinuta s ovim mjestom; pomoć je trasiana onamo. Govori se o mnogobrojnim žrtvama, osobito u okolici Avezzana. U Monte Rotondo-u sruše se je brzojavni ured; u mnogo mjesta srušili su se crkveni svetišta. Pošasla su otišće te mnogobrojne kuće; u mnogim je mjestima zavladala panika, pa su pozdi toga otiedjene mnoge osobe. U Peroli-u zaglavile su dvie osobe. Mnogo je ljudi zadobilo teških ozleda. Potres se je osjetio i u okolici Rima. U Monte Rotondo-u oštećeno je više kuća, pa i gradska viećnica. Navodno su dvie osobe usmrćene. Potres se je osjetio još i u Napulju, Casertu, Civitavecchia, Rosettu i u Umbriji, no osobito jak bio je u Pozzuli. Šteta još nije poznata.

Potres je prouzročio manje štete takodjer u Vatikanu. Papa je u času potresa baš boravio u biblioteci, klekuo je i pomolio se, a zatim odredio, da se ustanove posljedice potresa u Vatikanu.

Potres u Napulju.

Napulj. U 7 sati i 55 časaka počeo je žestoki potres, koji je potrajao 20 sekunda. Pučanstvo je u najvećem strahu istrčalo na ulice i trgove. — U Pozzuoli da se vrlo jako ćutio potres, koji je potrajao 30 sekunda.

U Monterotondo.

Monterotondo. U 7 sati 50 časaka jutrom osjetio se je ovdje vrlo jak potres, koji je veoma zaplašio cielo pučanstvo. Više kuća a i viećnica pretrpjelo je štete. Glasa se, da su dvie osobe postradale životom. Ordje se potres osjetio vrlo jako i odulje je trajao. Medju pučanstvom nastala je silna panika i sve je bježalo na polje. Zvonik dvokatne viećnice srušio se; jedan profesor tehničke škole i jedan djak ubijeni su. Više je pako osoba teško ranjeno. Mnoge kuće imadu veće pukotine.

U Teramu kuće pokazuju manje pukotine.

Porušene kuće u Perolu.

Peroli. Uslied jakog potresa mnoge su kuće porušen; neke su popucale. Dvie su osobe ubijene, šest ih je teško ranjeno, dok je znatan broj osoba pretrpio lakše ozliede.

Gdje se je sve osjetio potres!

Rim. Prema viestima iz rimskoga okoliša, svagdje se osjetio potres. Do sada se nije dojavila ni jedna šteta, iznimno u Monterotundu, gdje je potres prema glasnama pokosio i ljudske žrtve. Potres se ćutio i u Napulju, Caserti, Civitavecchiji, Rosetu, u Marchi i u Umbriji.

*

Od svih mjesta najviše je stradao gradić Avezzano od 11.000 duša; gradić je sav porušen a ostalo je na životu samo 800 duša.

Za vrieme ovog potresa poginulo je oko 25.000 ljudi, te kaže da je ovaj potres bio strašniji nego onaj mesinski.

Poziv

na redovitu godišnju glavnu skupštinu „Posujilnice u Lanišću, registrovane zadruge s neograničenim jamstvom", koja će se obdržavati u nedjelju dne 31. siečnja 1915 u 1 i pol sata po podne u društvenim prostorijama u Lanišću.

Dnevni red:

1. Izvješće upravnog odbora.
2. Izvješće nadzornog odbora.
3. Čitanje zapisnika o izvršeni revizji.
4. Odobrenje računskog zaključka za god. 1914.
5. Izbor upravnog odbora.
6. Izbor nadzornog odbora.
7. Slučajni predlozi.

Ako na bude prisutan u odredjeno vrieme dovoljan broj zadrugara, držat će se — s obzirom na § 32. društvenih pravila — na istom mjestu i u istim dnevnim redom druga glavna skupština, koja će zaključavati bez obzira na broj prisutnih zadrugara.

Lanišće, dne 17. jenara 1915.

Odbor.

Halo! Tko želi da pogodi glavni zgoditak?

Onaj neka bez oklievanja naruči izbornu tursku srečku uz ugodno mjesečno odplaćinanje, a u sretnom slučaju može da ukratko dobs postane bogataš sa 400.000 franaka! Turske srečke igraju šest puta u godini, a svaka srečka mora da pogodi! Potrošen novac dakle nikako nije izgubljen, budući bude dapače i u najugodnijem slučaju skoro sasvim povraćen. Doduče žrijebanje vršit će se dne 1. veljače. Najjeftinija i najbogatija lutrija! Izjašnjenja daje i narudbe prima: Srečkovno zastupstvo 25, Ljubljana. — Primaju se i narudbe na najsretnije brojeve razredne lutrije!

Sjetite se družbe Sv. Cirila i Metoda za Istru!

Širite „Našu Slogu".

Himna

Družbe sv. Cirila i Metoda prodaje se u korist Družbe tiskra Laginja i dr. u Puli.

Motor na plin 3 HP.

prodaje se odmah

Tiskara Laginja i dr. u Puli

†

Carski savjetnik i naš vrlo obljubljeni i zaslužni općinski načelnik

Kumbatović Filip

danas je u 9 sati prije podne nakon duge i teške bolesti blago u Gospodinu preminuo.

Omišalj 15. I. 1915.

Glavarstvo općine Omišalj.

Javna zahvala.

Svima ovima, koji su me prigodom junačke smrti mojeg nezaboravnog sina

Marka,

c. kr. nadporučnika

poginulog na južnom ratištu, ustmeno i pismeno tješili te nastojali ublažiti moju veliku bol, izričem ovime moju najtopliju hvalu.

Napose svesrdno zahvaljujem g. Jurju Mihaliću, učitelju u Rabcu, g. učitelju Kosu, veleč. g. župniku Milovčiću, kapelanu popu Antonu Fabijaniću, te g. načelniku Baške, koji su i vanjskim načinom izrazili svoju sućut izvjesiv zastave na pol stiega u počast milog pokojnika.

Budi svima srdačna hvala a od Boga plaća.

Baška, dne 11. siečnja 1915.

Rastužena majka **Dinka udova Šerić.**

Pozor! Pozor!

Veliko skladište i zaliha

šivaćih strojeva

za krojače, postolare

Singer šivaći stroj

za obrt i domaću porabu

K 76.—

sa 5 godišnjim jamstvom!

Dvokolice

Premier Ex ka Helios, dvokolice Courir stoje K 150·—. Cienikse pošilja franko.

Preporuča se: Svoji k svojim

Jos. Dekleva i sin

Gorica, via Municipio 1.

SLAVENIMA PULE I OKOLICE

preporuča svoje bogato i solidno

SKLADIŠTE - - - POKUĆTVA

Filip Barbalić - Pula

Via Sissano Br. 12. i Via Diana Br. 2

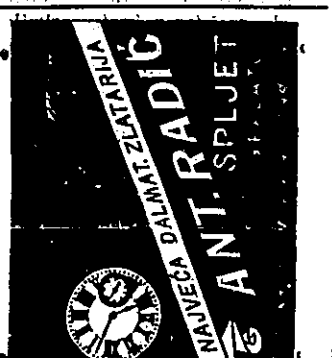

PEKARNA

LJUDEVIT DEKLEVA

Via Campo Marzio br. 5 - Podružnica Via Sissano 14.

Prodaja svježeg kruha tri puta na dan.

Direktna poslužba u dom i u javne lokale.

Prodaja svakovrstnog brašna iz najboljeg mlina po dnevnoj cijeni.

Poslužba brza i točna.

I razna moderna roba za muška i ženska odjela razašilja uz najniže cijene

Jugoslavenska trgovina

F. Stermecki u Celju (Štajerska)

br. 314

Pišite po glavni cjenik o više od tisuću stvari, koji se svakomu pošalje badava. Za narudbe iz Srbije, Bugarske, Njemačke i Amerike treba novac poslati unapried.

■ SVOJ K SVOMU! ■

TISKARA I KNJIGOVEŽNICA

LAGINJA i DR.

ULICA GIULIA, 1. **PULA** ULICA GIULIA, 1.

preporuča se za

tiskarske, knjigovežke i galanterijske radnje.

Solidna izradba pečata iz gume.

Imade u zalihi

tiskanice i knjige za p. n. občine, crkve, škole i odvjetnike, posujilnice i konsumne družtva, trgovačke knjige, pisanke za škole, kao i sve pisarske i risarske potrebštine.

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

registrana zadruga sa ograničeno jamčenje

Vlastita kuća (Narodni Dom)

Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i uz mjesečnu otplatu te prima uloške, koje ukamaćuje uz

4 1/2 %

čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

Broj 4. Pula, u četvrtak dne 28. jenara 1915. God. XLVI.

Javni, priposlana itd. tiskaju računaju se na temelju običnog cienika ili po dogovoru.

Novce za predbrojbu, oglase itd. šalje se naputnicom ili položnicom pošt. štedionice u Beču za administraciju lista u Puli.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrieme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše »Reklamacija«.

Čekovnog računa br. 47.849.

Telefon tiskare br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari". Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju a nepodpisani ne tiskaju, a nefrankirani ne primaju.

Predplata sa poštarinom stoji 10 K u obće, 5 K za sejake } na godinu ili K 5·—, odnosno K 2·50 na pol godine.

Izvan carevine više poštarina. Plaća i utužuje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., za ostali svi h., koli u Puli toli izvan iste.

Uredničtvo i uprava nalazi se u »Tiskari Lagiaja i dr. Via Giulia br. 1. kamo neka se naslovljuju sva pisma i predplata

Odgovorni urednik Jerko J. Mahulja. Izdaje i tiska Lagiaja i dr. u Puli ulica Giulia 1. Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu

Europejski rat.

Na sjevernom ratištu.

Topnički bojevi.

Beč, 20. jenara (DU.) Službeno se javlja:

Obći je položaj nepromienjen. Izuzevši patrolske bojeve, bilo je na fronti u Poljskoj samo topničkih bojeva.

Na Dunajcu je naše topničtvo obasulo uspješnom vatrom odsjeke neprijateljskih pješačkih linija, te prisililo neprijatelja, da izprazni jako zaposjednut zaselak.

Jedan je naš odjel prodro tik do rieke, zadao neprijateliju gubitke od više stotina ljudi i uz to razorio ratni most preko Dunajca, što ga je bio podigao neprijatelj.

U Karpatima je bilo samo neznatnih čarkanja.

Beč, 21. jenara (DU). Službeno se javlja: Položaj je nepromienjen na cieloj fronti; samo osamljeni bojevi artilerije.

Beč, 22. jenara (DU). Službeno se javlja danas o podne:

Sjeverno od Visle razvila se jučer žestoka topovska paljba.

Naše je topničtvo djelovalo dobrim uspjehom osobito na najjužnijem odsjeku Nide i kod Checiny-a, gdje je željeznički promet Rusa uslied dobrog hitca na jednu željezničku postaju bio znatno poremećen.

I južno od Visle na djelovima fronte topovska paljba je promienljive žestine.

Na Karpatima je položaj nepromienjen.

Beč, 23. jenara (DU). Službeno se javlja dne 23. jenara: U Poljskoj, zapadnoj Galiciji i Karpatima nikakvog važnog dogodjaja, samo osamljeni artilerijski bojevi a inače mir. Ponovne ruske navale proti našim pozicijama u južnoj Bukovini svršile su ponovnim osvojenjem Kirlibabe i visinama nad ovim gradom po našim četama. Pokušaji neprijatelja da zaobiđe zemljišta preko Fakobeny i Kirlibabe po tome su se sasma izjalovili.

Beč, 24. jenara (DU). Službeno se javlja danas o podne: Uz galicijsku i poljsku frontu nikakove promjene. U nekim sektorima bilo je je artilerijskih bojeva i čarkanja. Prisiljeni vatrom naše artilerije Rusi su ponovno izpraznili južno od Tarnowa, nekoje strielne jarke. I u Karpatima obći položaj je nepromienjen Rusi su bili odbijeni sa nekih više pomaknutih pozicija južno od dolinica. Iza naših zadnjih pobjedonosnih bojeva u Bukovini vlada mir: Na južnom ratišu nikakvog dogadjaja.

Beč, 25. jenara (DU). Službeno se javlja danas: U Poljskoj i Galiciji nikakvog važnog dogadjaja, samo uz Nidu bije se živahni artilerijski boj. Ruske navale kod Veszar-rsalas za ponovno osvojenje pozicija u gornjoj dolini Unga bile su krvavo odbijene. Pokušaj neprijatelja da predje kod Rafainova izjalovio se podpunoma. Neprijatelj se povukao preko Zielone. Borbe zadnjih dana u Karpatima donieše nam 1050 zarobljenika.

Beč, 26. jenara (DU). Službeno se javlja: Obći položaj nije se promienio. Za artilerijskog boja, koji je jučer bio cieli dan najžešći s obje strane Visle, naše teško topničtvo uspješno je djelovalo zapadno Tarnova. Neprijateljski vozovi raspršeni su i nekoliko neprijateljskih stotnija nagnano je u bieg kod Zglobice jugozapadno od Tarnova.

Artilerijska vatra kod skupine na Nidi potrajala je cielu noć do u jutro. Sa osvitom dana započela je još žešće. I jučer bilo je bojeva u Karpatima. U gornjoj dolini Unga, Latorcze i Nagyag neprijatelj iza uzaludnih navala koje su ga stajale velikih žrtava, morao je izprazniti nekoje važne visine. U Bukovini nikakvog boja.

Na južnom ratištu vlada mir.

Na južnom ratištu.

Sa južnog ratišta nema nikakovih važnijih viesti i dogadjaja.

Njemačko-ruski rat.

Službeni izvještaji.

Berlin, 20. jenara (DU.) Veliki glavni stan danas: Položaj na istoku je nepromienjen.

Berlin, 21. jenara (DU). Veliki glavni stan danas:

U istočnoj Pruskoj položaj je nepromienje. Omanja bitka, istočno od Lipna, svršila se povoljno po nas. Sto zarobljenika dopalo je u naše ruke. Na području zapadno od Visle sjevero-istočno od Borzymowa, nastavlja se naša navala. Odbijena je jedna ruska navala zapadno od Lopuszna i jugo zapadno od Konskia.

Berlin, 22. jenara (DU). Iz velikog glavnog stana se javlja:

U istočnoj Pruziji je položaj nepromienjen.

Na području Suche naše navale polako napreduju.

Istočno od Pilice ništa nova.

Berlin, 23. jenara (DU). Iz velikog glavnog stana javlja se danas:

U istočnoj Pruskoj nema ništa novoga.

U sjevernoj Poljskoj u području Sasnitza susbijena je neznatna ruska navala.

Iz Blysa i Gojskog Rusi su izbačeni. Slabija odieljenja polazeći prema mjestu Szpital-Gornt prinudjena su da se povrate.

Nate navale na područje rieke Suche napreduju.

U području Rawe i zapadno od Chencinya živahna je topovska borba.

Berlin, 24. jenara (DU). Ag. Wolff donosi iz velikog glavnog stana:

U istočnoj Pruskoj i u sjevernoj Poljskoj nije nastala nikakva promjena.

Naša navala na ruske položaje na Suhi kod Borzymowa bila je uspješna. Neprijateljske protunavale odbili smo uz teške gubitke po Ruse.

Ruske su se navale na prostoru sjevero zapadno od Opočna posvema razbile.

Berlin, 25. jenara (DU). Iz velikog glavnog stana javlja se: U istočnoj Prusiji bojevi artilerije. Na ovoj posliednjoj fronti istočno od Gumbinena i više sjeverno neprijatelj je bio prisiljen usljed naše vatre ispraznit pojedine pozicije jugoistočno od Gumbinena. Sjeveroistočno od Gumbinena bili su odbijeni neprijateljski napadaji s velikim gubitcima Rusa. U sjevernoj Poljskoj nikakve promjene. Istočno od Pilice ništa važnog.

Berlin, 26. jenara (DU). Veliki glavni stan javlja danas: Sjeveroistočno od Gumbinnena Rusi su bezuspješno napali pozicije naše artilerije. Na ostaloj fronti istočne Prusije bilo je žestokih bojeva topništva. Manji sukobi kod Wloclavska bili su za nas pobjedonosni. U Poljskoj zapadno od Visle, istočno od Pilice nije se dogodilo ništa važnoga.

Njemačko-francezki rat.

Njemački službeni izvještaji.

Berlin, 20. jenara (DU) Veliki glavni stan danas:

Na zapadnom ratištu u odsjeku izmedju obale i Lysa bilo je samo topničkih bojeva.

Kod Notre-Dame de Lorette na sjevero-zapadu Arrasa oteli smo neprijatelju dvie sto metara dugački strelјački jarak. Pri tome smo oteli dva puščana stroja i zarobili nekoliko ljudi.

U Argonnama su naše čete osvojile nekoliko neprijateljskih strelјačkih jaraka. Na jednom mjestu iznosio je 500 metara terrain, što smo ga osvojili u posliednje dane.

U šumi na sjeveru Semmerima lieno je uznapredovala naša ofenziva. Osvojili smo Hirzstein. Zarobili smo 2 častnika i 40 alpinskih lovaca.

Berlin, 21. jenara (DU). Iz velikog glavnog stana se javlja:

Izmedju morske obale i rieke Lyse i jučer je došlo samo do topničkih bojeva. Strielni jarak kod Notre dame de Lorette koji smo prekjučer zauzeli, nocas smo opet izgubili.

Sjevero-zapadno od Arrasa Francezi su ponovili navale s obje strane ceste Arras-Lille, ali bili su suzbijeni. Jugozapadno od Berry au Bac zauzeli smo dva šanca, koja smo zadržali usprkos žestokih protunavala. Francezke navale na naše pozicije južno od S. Michiel su odbijene.

Sjevero-zapadno od Pont a Mousson uspjelo nam je natra osvojiti dio pozicija, koje smo izgubili prije tri dana. Kod toga su naše čete zarobile četiri topa i više zarobljenika.

U Vogezima, sjevero-zapadno od Sennheima borbe se nastavljaju.

Berlin, 23. jenara (DU). Veliki glavni stan danas:

Neprekidna kiša izključivala je veću bojovnu djelatnost izmedju obale La Bassee i kanala.

Jedan šanac jugozapadno od Berry au Bac, koji je prekjučer bio zauzet, pošto je padom zida jedne tvornice bio djelomično zasut, bio je napušten i dignut u zrak.

Jedna francezka navala sjeverno od Verduna bila je lahko suzbijena.

Nakon prekjučerašnjih borba kod St. Michiela još se manji francezki odijeli nalaze nedaleko od naših pozicija. Jedinim izpadom zemljište je pred našom frontom očišćeno do stare pozicije Francuza.

Borba oko Crois de Carnesa sjeverozapadno od Pont a Mousona još traje. Jaka francezka navala proti opet osvojenom dielu naše pozicije bila je suzbijena uz velike gubitke po neprijatelja.

Na Vogezima sjeverno od Sennheima naše su čete bacile neprijatelja sa uzvisine Hartmannsweilerkopf i pri tom zarobile 2 častnika i 125 ljudi.

Neprijateljski aviatičari bacili su jučer bez uspjeha bombe na Genti i na Zeebrugge.

Izmedju Souaina i Perthesa na sjeveru tabora od Ch[illegible]sa, j čer je neprijatelj prešao u navalu. Navala se ljutim razbila se o našoj paljbi. Neprijatelj se na to sklonuo natrag u svoje grabe.

U Argonskoj šumi naše su čete na zapadu Fontaine la Ketle osvojile jednu neprijateljsku poziciju te su zarobile tri častnika i 245 momaka i zaplienile četiri mašinske puške.

Na sjeveru Pont-a Mousona suzbijene su dvie francezke navale uz teške gubitke po neprijatelja.

U borbama oko toga, da natrag osvojimo naše strelјačke grabe od 21. siečnja, zaplienjeno je 7 topova i mašinskih puškа.

Kod Wiesenbacha alpinski su strelci tačem natrag.

Više noćnih navala neprijatelja na Hartmannsweilerkopf ostadoše bez uspjeha.

Berlin, 24. jenara (DU). Veliki glavni stan javlja danas:

Jučerašnji dan u glavnom protekao je bez važnijih dogadjaja.

U Argonskoj su šumi bez naprezanja odbili dvie francuzke navale.

U Vogezima, oko Hartmannsweilerskopfa i sjevero-istočno od Steinbacha napredovali smo, zarobivši 50 francuzkih alpinskih lovaca.

Berlin, 25. januara (DU). Ag. Wolff javlja iz glavnog stana: Kod Nieuporta i Yperna bili su bojevi artilerije. Jugozapadno od Berry-au-Bac izgubismo jedan strielski jarak, otet francezima pred nekoliko dana. Dok je jučer sjeverno od tabora kod Chalona bilo bojeva artilerije danas je došlo tamo do bojeva pješadije, koji još traju. U argonskoj šumi, sjeverno od Verduna, sjeverno od Toula živahna akcija artilerije. Sve francezke navale proti Hartmannsweilerkopf bile su odbijene. Bojevi u šumi uzrokuju velike gubitke Francezima. Ništa manje od 400 francezkih lovaca nadjeno je mrtvih Broj francezkih zarobljenika raste.

Berlin, 26. januara (DU). Veliki glavni stan javlja:

Jučer je neprijatelj po običaju brzo uperio vatru proti Mylderkerke i Westende. Veći broj stanovničtva ostao je ubijen i ranjen. Naši gubitci od jučer su neznatni. S obje strane kanala la Bassee naše su čete napale englezke pozicije.

Ordje su jurišem zauzete englezke pozicije u frontalnoj širini od 1100 metara, osvojismo dvie podpornice, zarobismo tri oficira i 110 ljudi i otesmo jedan top i tri strojne puške. Englezi su uzalud pokušali opet zauzeti pozicije, od nas odmah preuredjene za naše svrhe, ali su bili od bijeni s velikim gubitcima. Naši gubitci relativno su maleni. Na visinama Craone jugoistočno od Laona bilo je boj-va, pobjedonosnih za naše čete. U južnom dielu Vogeza odbijene su sve navale Franceza. Više od 50 zarobljenika palo je u naše ruke.

Turska u ratu.

Carigrad, 19. januara (DU). Glavni stan priobćuje:

Sa noćne navale proti englezkim pozicijama na Ab el Arab neprijatelj iznenadjen, imao je 100 mrtvih i ranjenih. Jedna englezka konjanička skvadrona pokušala je iznenaditi jedan naš pješadijski odjel u okolici Korne. Napadaj bio je odbijen s velikim gubitcima po neprijatelja.'

Carigrad, 21 januara (DU). Glavni stan priobćuje:

Ruske navale na Kaukaškoj fronti bile su zadržane na cieloj crti.

Carigrad, 23. januara (DU). Glavni stan priobćuje:

Glavne bojujuće ruske sile, o kojima je bilo javljeno u pokušaju obkoljenja našeg lievog krila, uzmiču pred našom protunavalom. Naše čete progone neprijatelja.

Dne 21. tek. mj. englezke bojujuće sile sastavljene iz tri razreda, pokušaše pod zaštitom triju topnjača navaliti na naše čete razredjene kod Korne, ali su bile sasma poražene i prisiljene na uzmak uz velike gubitke. Naši gubitci su neznatni.

Carigrad, 23. januara (DU). Glavni stožer javlja ovo priobćenje:

Operacije prekinute s Kaukazu usljed ružnog vremena obustavljene su na obim stranama.

Neprijatelj, kojeg smo odbili duž jednog diela naše fronte i prisilismo na uzmak, radi na utvrdjivanju novih pozicija, koje je mogao uzdržati.

Sazivna obznana.

Na temelju podignuća višeg c. kr. i kr. vg. narodnog ustanka, što ga je naredilo *Njegovo Veličanstvo*, pozvat će se u službu pod oružjem u narodnom ustanku, ako se kod pregledavanja nadju, da su za to sposobne:

1. osobe podložene narodnom ustanku, koje su rodjene godine 1891. i za koje se kod novačenja ili višega pregledavanja našlo, da su „nesposobne za oružje", ili koje su do 31. jula 1914. na temelju superarbitracije otpuštene iz zajedničke vojske, ratne mornarice, domobranstva ili žandarmerije,

2. osobe podložene narodnom ustanku, koje su rodjene u godinama 1895. i 1896. i

3. one osobe podložene narodnom ustanku, koje su rodjene u godinama 1878., 1879., 1880. i 1881., te nijesu bile prije podložne vojnoj dužnosti u Austro-ugarskoj monarhiji, nego su austrijsko ili ugarsko državljanstvo stekle tek poslije 31. decembra one godine, u kojoj su navršile 33. godinu života, i nijesu se, ne dirajući time u ojihovu dužnost narodnoga ustanka, imale podvrći novačenju.

Na pregledavanje nemaju doći:

a) oni, koji već sada — ma i bez oružja — i to barem od 10. januara 1915., a kod korporacijâ podložnih dužnosti na rodnoga ustanka od 26. oktobra 1914., vrše službu narodnoga ustanka ili inače aktivnu vojničku službu, dokle god su u tom odnošaju,

b) liječnici (doktori medicine),

c) vojnički gažiste u miru i u odnošaju izvan službe, zatim svi, koji su služili kod vojništva i uživaju državnu opskrbu,

d) osobe, koje nemaju jedne noge ili ruke, koje su slijepe na oba oka, gluhonijemi, kreteni i osobe, koje su od suda proglašene ludima, malnitima ili slaboumnima, ako i onako već do sada nije izrečeno, da su oproštene od službe u narodoom ustanku, nadalje druge duševno bolestne osobe i osobe, što boluju od padavice, i to svi ti, ako kod pregledavanja postoji (prikazan je) dotični dokaz.

Pregledavanje:

Naznačene osobe podložne narodnom ustanku pozivaju se, da dodju pred povjerenstvo za pregledavanje za narodni ustanak, eda se pregleda, da li su sposobne za službu pod oružjem u narodnom ustanku. Ta povjerenstva će uredovati u vrijeme od 10. februara do 3. aprila 1915

Mjesto, dan i ura uredovnoga djela obznanit će se posebnim oglasom.

Na koje je povjerenstvo za predavanje upućena pojedina osoba podložna narodnom ustanku ravna se po njezinu boravištu u vrijeme, kad je izdana ova obznana

Osobama podložnim narodnom ustanku daje se besplatna vožnja na željeznicama i parobrodima do sjedišta povjerenstva za pregledavanje i natrag. Tko želi tu pogodnost, valja, da kod općine svojega boravišta (u općinskom uredu, kod magistrata) do kraja januara 1915. zamoli, da mu se izdade iskaznica narodnoga ustanka.

Sve osobe podložne narodnom ustanku, što su naznačene gore pod 3, zatim one osobe podložne narodnom ustanku, koje borave u drugom političkom kotaru, a ne u kotaru svoje zavičajne općine, pa napokon osobe podložne narodnom ustanku, što su moždebiti inače još naznačene u kojem posebnom oglasu, valja da se svakako, i to do kraja januara 1915., prijave u općinskom uredu (kod magistrata) općine svojega boravišta sa svojim dokumentima, kao n. pr. krštenicom ili svjedodžbom rodjenja, domovnicom, radnom ili službenom knjigom itd., te će onda dobiti iskaznicu narodnoga ustanka.

Iskaznica narodnoga ustanka valja sobom čuvati i donijeti na pregledavanje.

Osobe podložne narodnom ustanku, koje su naznačene u ovoj obznani, a koje nijesu u svojoj općini boravišta, dobivaju o dnevu pregledavanja, što ga ovdje dolaze u obzir, osvjedočenje zapriječenja, da dodju, imaju se zaključati

povjerenstvu za naknadno pregledavanje. Kada i gdje će uredovati ta povjerenstva, oglasit će se napose.

Dolazak pod barjak:

Osobe, za koje se kod pregledavanja nadje, da su sposobne, pozvat će se u službu za kasnije vrijeme.

Kada i kamo valja da dodju pod barjak osobe, za koje se nadje, da su sposobne, doznat će one kod pregledavanja.

Osobe, za koje se kod naknadnih pregledavanja nadje, da su sposobne, valja da dodju pod barjak za 48 sati poslije svojega pregledavanja.

Pogodnosti:

One osobe podložene narodnom ustanku, koje spadaju medju osobe spomenute u §-u 29. vojnoga zakona (zaredjeni svećenici, osobe namještene kao duhovni pastiri ili duhovni učitelji, kandidati duhovnoga stališa zakonito priznatih crkava i vjerskih društava), ne će se uzeti u službu pod oružjem u narodnom ustanku; na pregledavanje valja da dodju i da ponesu dotične dokumente, kojima će dokazati to svoje svojstvo.

Osobama podložnim narodnom ustanku, koje su ili u svoje doba kod novačenja dokazale ili koje sada na pregledavanju dokažu naučno osposobljenje, što je po vojnom zakonu ustanovljeno za pogodnost jednogodišnje prezentne službe, dozvoljava se, da za svoje službe u narodnom ustanku nose znak jednogodišnjeg dobrovoljca.

Osobe podložne narodnom ustanku, što su naznačene u ovoj obznani, mogu — ako se na pregledavanju nadje, da su sposobne — dobrovoljno stupiti takodjer u zajedničku vojsku, ratnu mornaricu ili domobranstvo. Osobe spomenute gore pod 2 stupaju u tu službu, budući da još nijesu zadovoljile svojoj dužnosti u pogledu novačenja, za vrijeme prezentne ili ukupne službe, što se ima odslužiti po odredbama vojnoga zakona o dobrovoljnom pristupu. Osobe spomenute gore pod 1 i 3 mogu dobrovoljno pristupiti ili na tri godine — kod ratne mornarice na četiri godine — prezentne službe ili za vrijeme, dokle traje rat.

No poslije prikazanja (prezentiranju) dopušteno je dobrovoljno stupiti u svim tim slučajevima samo kod vojnoga tijela, kojem je dotična osoba dodieljena kao pripadnik narodnoga ustanka.

Saziv i pregledavanje bosansko-hercegovačkih zemaljskih pripadnika.

Oglašuje se, da se u službu pod oružjem pozivaju takodjer grupe bosansko hercegovačkih zemaljskih pripadnika podložnih službi u evidenciji druge pričuve, koje odgovaraju gore naznačenim osobama narodnoga ustanka. Ako oni borave u krajevima i zemljama zastupanim u carevinskom vieću, valja da se između 29. januara i 5. februara 1915. prijave kod općinskoga ureda, dotično magistrata općine svojega boravišta i da donesu dokumente spomenute u ovoj obznani, te će onda primiti iskaznicu, koju treba da pomno čuvaju i s njome dodju što prije na pregledavanje k c. i kr. kotarskom popunidbenom zapovjedništvu, u kojem se nalazi ojihovo boravište.

Osobama podložnim službi u evidenciji druge pričuve daje se na temelju iskaznice besplatna vožnja na željeznicama i parobrodima do najbližega c. i kr. kotarskog popunidbenog zapovjedništva i natrag.

Tko se ne pokori ovim odredbama, kaznit će se strogo po zakonima, što postoje.

Razne viesti.

Za ratnike, koji su odlikovani.

Njegovo Veličanstvo odredilo je, da svi oni ratnici, koji su dobili odlikovanja za hrabrost na bojnom polju imadu dobiti mjesečne doplatke i to 30 kruna sa zlatnom medaljom za hrabrost, 15 kruna sa srebrnom medaljom I. razreda za hrabrost, te 7 kruna i 20 filira sa srebrnom medaljom II. razreda za hrabrost. Ovi se doplatci izplaćuju unapried na prvi dan svakog mjeseca. 2. Pravo na ovaj dohodak za medalju u ovom iznosu počinje za one, koji su već odlikovani, 1. listopada 1914., a za buduće posjednike medalja od 1. dana onoga mjeseca, u kojem mu je medalja podieljena. Doplatak prestaje ovoga mjesece, u kojem posjednik umre ili bude sudbeno osudjen, s kojom je snagom zakona skopčan gubitak medalje za hrabrost. Sadanje odredbe o povremenoj obustavi doplatka za medalje ostaju na snazi s ovom promjenom, da se primanje ovoga doplatka ne može prekinuti, ako je posjednik disciplinarno osuđen na zatvor. U slučaju obustave doplatak za medalju utrnjuje onim mjesecom, kada se dogodio slučaj, radi kojeg je doplatak prekinut, opet oživljuje sa mjesecom, kada su prestali uzroci prekidanja.

Novčane pošiljke sa ratišta.

Sa 1. siečnja 1915. stupila je u život važna novost. Vojna uprava je dozvolila, da vojni pripadnici sa ratišta mogu poštanskom doznačnicom poslati novac kući. Ovom naredbom udovoljava se sveobćoj želji, jer su mnogi htjeli sa ratišta kući slati novaca, ali u većini slučajeva nije bio pri ruci civilni poštanski ured i time je manjkala prilika. Sada ali može i momčad doznačnicom doznačiti novac. Naredba označuje također i visinu svote, koja se mjesečno smije slati. Subalterni častnik može mjesečno sa doznačnicom bojne pošte slati ukupno 400 kruna. Šalje li se više, to će se zavesti istraga o provenijenciji novca. Odprema i dostava su besplatne. Doznačnica bojne pošte jednaka je onoj, koja se u miru upotrebljava, jedina je razlika u tome, da potvrda primitka mora sadržati i ime odprematelja. Ta poštanska doznačnica može se ispuniti i olovkom za kopiranje.

Povišen prinosu obiteljima zarobljenika.

Previšnjim riešenjem od 30. prosinca određeno je za cielog trajanja mobilizacije, a počevši od 1. siečnja:

1. Obiteljima zarobljenih gažista i gažista-aspiranta tekuća normalna obskrbnina povisuje se na dvostruki pripadajući iznos; 2. obiteljima zarobljenih aktivnih podčastnika doznačuje se doplatak obiteljima dohodcima u iznosu od K 30; 3. obiteljima nestalih gažista i gažista-aspiranta dozvoljava se daljnje ubiranje tekuće obskrbnine u jednostavnom iznosu; 4. obiteljima nestalih aktivnih podčastnika dozvoljava se daljnje ubiranje tekuće obskrbnine za ženu i djecu, te pripada se stanovitu, kuhanje i ogrjev.

Sve to vrieđi počevši od 1. siečnja za obitelji onih, koji su prije tog dana nestali ili zarobljeni, a za one, koje kasnije to nadju od siečnja mjeseca i sve to do konca mobilizacije. No vratili se dotični iz ropstva, ili se nadje prije konca

mobilizacije, prestaju te pristojbe zadnjim danom onog mjeseca, u kojem se je dotičnik povratio.

Pristojbe za sječanj isplatit će se zajedno s onima za veljaču, no interesenti se upozoruju, da se pristojbe za vrieme prije 1. o. mj. ni u kojem slučaju, ne će doznačiti, pa će se i sve dotične molbe vratiti neuvažene.

Ta naredba vriedi koli za pripadnike zajedničke vojske, koli i za one domobranstva.

Pošiljke darova četama na ratištu.

Dne 30. t. mj. odposlat će ovdješnja podružnica Crvenog Križa i ratni obskrbni ured veću količinu darova našim borećim se četama na ratištu. Svaki dar, bio i još manji primit će se sa zahvalom i odpremit četima. Najviše se želi: Kakao, čokolata, suhe šljive, smokve, čaj, rum, šukar, sir, malcbonbon, tule i duhan.

Željezni prsteni „Srebrnog Križa“ i počasni znakovi „Crvenog Križa.“

U ovdješnjoj pisarni Crvenog Križa, S. Polikarpo br. 204, mogu se i nadalje dobiti dnevno od 9—12 pr. podne i u rad nim danima također od 2—5 po podne izvorni prsteni Srebrnog Križa s nadpisom: „Zlato dadoh za željezo 1914. A. S. K.“ u zamjenu dragocjenosti ili iznimno uz gotovinu od najmanje pet kruna.

Istoako mogu se tamo u naznačene svrhe dobiti formulari molba za podieljenje počastnog znaka 2. razr. kao i srebrne i mjedene kolajne Crvenog Križa. Za podieljenje počasnog znaka 2. razreda ima se platiti iznos od 1000 K na jedanput ili 50 K godišnje, za srebrnu počasnu kolajnu 300 K na jedanput ili u tri jednaka godišnja obroka, a za mjedene počasne kolajne 100 K najedanput ili 5 K godišnje. Povrh toga ima se za počasni znak platiti za jedanput pristojba za podieljenje 100 K, za srebrnu počastnu kolajnu 20 K, a za mjedenu počasnu kolajnu 10 K nakon obavieštenja.

Gradnja željeznice Općine-Herpelje.

Bečkim listovom pišu iz Trsta, da se tamo čine priprave za gradnju spojne željezničke pruge izmedju postaje Općine i postaje Herpelje Kozina. Ta kratka spojna pruga u duljini od pet kilometara imade se sagraditi čim prije i to također kao državna pripomoć od nevolje stradajućemu pučanstvu. Trošak za tu prugu proračunan je na 5 milijuna kruna.

Kad bude dogradjena ta pruga prestati će odpremu transporta za južnu Istru iz Općina u Trst i odatle natrag na Herpelje-Kozinu, pak u Istru. Takovi će se transporti vršiti izravno iz Općina na Herpelje, pak sa Općina u Trst pak u Istru.

Očekujemo, da će kod gradnje te pruge biti uzeti u prvom redu domaće stanovništvo.

Bratovština sv. Jurja na otoku Krku.

I ovuda će poteći. Zaključila crna tuga — usred zime, kad joj nije vrijeme: Kad je mnoge u crne zatvie, mnoge otelji rasu. Osobito je stradao Vrbnik, pa Dobrinj, ali nisu ni druga mjesta poštedjena: tko prvi plaču, ni drugi se ne smiju! — Ovo ratno vrijeme amo tamo bezdušni ljudi iskorišćuju. Kod nas toga još nema mnogo, al se ipak čuje po koja tužba. Neki ter neki dobro se naplate, kada napišu kakvu molbu za potporu ili dopust uvojnićnim, premda bi se to moglo i badava radit. Pravo je da svi štogod trpimo. Vojnici za svih krv prolijevaju, a mi nećemo zar ni pera umočit bez plaće? — U Vrbniku se nalazi neki umirovljeni „carinik“, znade jezika koliko i šojka, pa piše molbu, oćeš njemački, oćeš talijanski, oćeš, kako oćeš — i svaka mu biva „uvažena“. No on nije drug, to se mora reći — uzmo samo ednu krunu po molbi, a drugdje uzimlju i 2 i 3, pa i pet K za jednu molbu.

Za ispokoj duše palog nastavnika.

Pišu nam iz Filipana dne 20. siečnja:

Na tužnu vjest, da je g. Josip Bulković prvi naš hrvatski učitelj pao u Srbiji na bojnom polju, sakupiše ovamošnja školska djeca, posredovanjem čestite gospodjice učiteljice Zore Budal, potrebitu svotu da se i ovdje održita sv. misa sa službom Božjom, na ispokoj njegove plemenite duše. Ne samo, nego još i učenici i učenice pristupiše taj dan u istu svrhu sv. ispovjedi i pričesti. Prije toga oslovio je djecu i prisutan narod g. župnik Livić iztaknuvši vrline pokojnikove i osobito zauzimanje tko naobrazbe prisutnog pomladka, tako da je u jednu godinu ovdješnjeg učiteljevanja postigao uspjeha za 2—3 godine. Nadodao je za tim: da i on dieli danas žalost i tugu sinjima za dobrim i revnim Josipom, te rado obavlja ciglu službu iz svoga priznanja, a sakupljeni novac da se uprami uzvišenom cilju kome je služio milí pokojnik, kroz društvo Sv. Ćrila i Metoda, prosvjeti.

Koli mrtvačku liturgiju, toli sv. misu uz jecaj i plač odpjevali su sami učenici što no se je svakoga duboko dojmilo i najmilje sve do suza ganulo.

Za učeći pomladak Družbe.

Za siromašne učenike i učenice škole i zabavišta Družbe sv. Ćrila i Metoda za Istru u Velom Lošinju, darovaše sledeća gg. J. Krmpotić, vlas. ljekare Pula 20 K; I. Rajčić c. k. sudac 2 K; K. Marušić 1 K; J. Vivant Pula 2 K; Dr. P. Žita, Pula 1 K; Dr. I. Antončić Pula 4 K; Dr. Perić, ljećnik 7 K; R. Sarkan prof. c. k. učitelj Kastav 1 K; Mattig, c. kr. poglavar M. Lošinj 10 K; J. Picnić, vlas. ljekarne M. Lošinj 10 K; Iv. Lazarić, trgovac 5 K; O. D. Žic 2 K; O. S. Bilje 2 K; O. B. Barbariga 2 K; I. Arman 2 K. S. Antončić 2 K; M. Antončić 2 K; P. Lušić 140 K; Z. Jurman 5 K; N. N. 5 K; N. N. 5 K; N. N. 5 K, sve za V. Lošinj. Sakupljenje i poslano prelka istarske pomladine u Pul. 20 K. Osim navedenih doprinosa sakupila se je i lijepa svota prigodom božićne zabave.

Svim plemenitim darovateljima i darovateljicama naše siromašne djece izriče najljepšu hvalu upraviteljstvo škole i voditeljstvo zabavišta.

Prinosi za Družbu.

Ravnateljstvo Družbe sv. Ćirila i Metoda za Istru u Opatiji primilo je u prvoj polovici ovog mjeseca sliedeće prinose: G. Prof. Rabadan, Split K 10. Malo društvance iz „Bristola“ u Zadru uručenih g. Jeretovu K 25. G. A. Scheyer, Opatija K 2. Poglavarstvo Upravne Općine, Gunja K 10. Gdjica. Abramović Jelica, Brod K 5·11. Poglavarstvo Upravne Općine, Retfala K 40. Hrvatska Čitaonica Jaska K 10. Poglavarstvo Općine, Križ K 20. G. Dr. Fran Mandić, Trst K 30, kao dobru ruku. Poglavarstvo Upravne Općine Ludina K 20. Poglavarstvo Upravne Općine, Dvor K 10. G. Milan Kundić, trgovac Opatija K 200 kao član utemeljitelj. G. Jarušek, Opatija K 6. American Express Cpie K 1235. (Ravnateljstvo nema nikakovih potanjih obavjesti o tom lijepom daru iz Amerike). Općina, Marjanci K 10. Skaulska Družba „Svačić“ Zagreb K 33 mjesto vijenca na lijes druga V. Šterbenca Uredništvo Podravske Hrv. Straže, Koprivnica K 30, a darovaše gg. Fran Šemper, ravnatelj Hrv. Štedionice K 20, Krešimir Derenčin, ljekarnik K 10 i kapelan Anton Gold K 6 svi mjesto vijenca na odar nezaboravnog prijatelja Dr. Miljvoja Javanda. G. [illegible] K 20. G. Dr. Mirko Kasu[illegible] privnici i supruga mu Vera daruju K 20 „Družbi“ umjesto vijenca na odar nezaboravnog prijatelja Dr. Miljvoja Javanda. Gradsko Poglavarstvo, Bjelovar K 100 Općina, Netretić K 10. G. Prof. Ivan Rendjeo, Sarajevo K 56 sakupljenih o Božiću po gdjici Mileni Markičevićevoj u Travniku, a darovaše gg. M. Hoffer K 10, M. Sučić K 10, M. Nimc K 2, Avdibeg Ibrahimpašić K 10, Beg Hećimović K 5, Mehmedbeg Sulejmanpašić K 10, A. Topiak K 2, Mustafa Maunić K 1. Dervišbeg Hasanpašić K 6. Riječki Novi List na račun sakupljenih K 365·15. Općinsko Poglavarstvo, Čelingrad K 80. G. F. Herdy, župnik Sv. Lovreč K 15. Poglavarstvo općine, Slunj K 20. Banka za Podravinu D. Gjurgjevac K 25. Poglavarstvo Trgovišta Vukovar K 10. G. Fran Vranjac, Trst K 10. Dar kluba „Solidarnost“ Koprivnica kao ostatak društvene imovine (putem Ured. „Hrv. Narodne Straže“ u Koprivnici) K 17·50. G. Franc Krstinić, bogoslov, Zadar K 55 sakupljenih medju drugovima. Općina, Delnice K 10. Poglavarstvo Općine, Klinča Sela K 10. Župnik Schnitzer, Crnilaj K 10·52 iz škrabice br. 240. G. Prof. Ambroz vitez Haračić, M. Lošinj K 100 kao član čete. **Živili darovatelji! Naprijed za Družbu!**

Nova Vas kraj Poreča u sječnju 1915.

I djevojčice ovemjesne družbine škole učiteljice su, da štogod doprinesu za nate vojnike na ratnim poljanama. Da će pleti kape, čarape i rukavice, ali gdje im je sukno? U tom se nisu dosjetile! Našli stari domoljubi Anton Rajko i Petar Vlašić dali su se na sakupljanje koje krunice za nabavu sukna i sriđe! Njihova potrudnost urodi prekrasnim plodom. Sakupili su 19 K, kojim se je novcem kupilo materijal i sastavne naše djevojčice pod nastavnom gospodjice učiteljice ručnog rada Rože Rajić i kćerke naše učiteljice Jelke Dujmović Mirjane uplele su prekrasan broj [illegible] rukavica. Što je upravo ove [illegible] 4. o. mj. poslala izravno na novi za ratne svrhe kod c. i kr. Ministarstva rata u Beču. Ono je već 9. o. mj. lijepo zahvalilo svima, koji su tomu daru doprinijeli a napose učiteljstvu i učenicama. To je ujedno i odgovor onima, koji nisu htjeli ništa darovati, premda su im i sinovi na ratištu. Ti ludjaci su govorili, da će se taj novac upetrebiti u druge svrhe, koje ovdje ne navadjamo. Prazne tikve!

Darovali su: Jelisava Vlašić 3 K, obitelj Magašić 2 K, Juraj Kramar 2 K, Martin Deković pok. Jura 1 K, Ivana ud. Vlašić 40 h, Petar Vlašić 2 K, Andjeo Štefanić 1 K, Jakob Toloi 20 h, Mate Klarić 2 K 90 h, Tome Vežnaver 2 K, Ivan Vežnaver 1 K, Stjepan Pribetić 1 K, Ivan Kosinožić 1 K, Lovro Kosinožić 1 K, Ferdo Matković 40 h, Marija žena Mata Pancun 1 K, Ivan Gašparini 80 h, Juraj Pancun pok. Martina 1 K, Antun Pancun od Jura 1 K, Anka ud. Kosinožić 40 h, Mate Barulin 1 K, Mate Barulin pok. Mata 1 K, Antun Burić 40 h, Mate Rabak od Mata 2 K 90 h, Cvitan Šime 1 K, Blaž Kosić 2 K, Anton Legović 1 K, Ivan Pribetić 1 K, Dinko Pribetić 1 K, Bartul Pribetić 40 h, Roko Pribetić 40 h, Marko Pribetić 60 h, Marko Pribetić pok. Mata 40 h, obitelj Vodnjak 2 K, Misdarūs Giovanni Battista (pripadnik Italije) 3 K, Anton Ambrotić 2 K, Anka Kosinožić z. Ivana 30 h, Ivan Brajković 1 K 90 h, Anton Radoš 2 K, [illegible] Ivan Vodja posušnjice 1 K, Anna Ghiron regnicolo 1 K, Giorgiuti Franjo 1 K, Radoš Petar p. Petra 1 K, Stranić Ivan 40 h, Radoš Petar mladji 20 h, Josipa žena Iva Radoš 20 h, Pavat Anka 1 K, Soldatić Stjepan 1 K, Donat Ivan 1 K 20 h, Radoš Ivan p. Petra 40 h, Radoš Anka udova 30 h, Kocijančić Marija 30 h, Gašparini Šime 40 h, Radoš Ivana udova p. Ivana 1 K, Deković Marija Martinova 20 h, Radošić Martin p. Ivana 1 K, Deković Antun Anglelov 1 K, Deković Esta udova 1 K, Deković Martin p. Gašpara 80 h, Marko Rozer 30 h, Kuharić Franjo 1 K 90 h, Deković Jure od Antona 40 h, Kuharić Luka 30 h, Deković Ivan p. Iva 30 h, Mateš Antun 90 h, Deković Ante pok. Iva 90 h, Sedlot Ante pok. Mata 30 h, Deković Stjepan 90 h, Radošić Miho 90 h, Deković Mate p. Iva 90 h, Vodnjak Ante 40 h, Brčić Ivan 30 h, Orihovac Luka 30 h, Antun Deković Martinov 90 h, Blaž Deković 90 h, Antun Ravnik Antunov 30 h, Ivan Mihatović 90 h, Antun Radošić 30 h, Ivan Klarić 90 h, Ivan Kosinožić 90 h. Živili darovatelji!

Dvije pjesme

u spomen mobilizacije istarskog narodnog ustanka godine 1914.

Pod tim naslovom izašle su u knjižici dvie pjesme, u kojima se vrlo lieno pučkim stihovima opisuje polazak istarskih pučkih ustaša u Pazin, stovanje tamo i polazak u Pulu.

Te pjesme je u stihove složio Miho Cukon, pučki ustaša sada a inače posjednik poljodjelac i obćinski glavar u Šumbergu kraj Pule.

Knjižica stoji 30 fillera a prodaje se u tiskari Lagleja i dr. Pub. — Pjesmice su zgodne i za pjevanje te se same sobe preporučaju.

Halo! Tko želi da pogodi glavni zgoditak?

Onaj neka bez oklievanja naruči izbornu tursku srećku uz ugodno mjesečno odplaćinanje, a u sretnom slučaju može da ukratko dobs postane bogataš sa 400.000 franaka! Turske srećke igraju šest puta u godini, a svaka srećka mora da pogodi! Potrošen novac dakle nikako nije izgubljen, buduć bude dapače i u najugodnijem slučaju skoro sasvim povraćen. Doduče žrijebanje vršit će se dne 1. veljače. Najjeftinija i najbogatija lutrija! Izjašnjenja daje i naručbe prima: Srećkovno zastupstvo 25, Ljubljana. — Primaju se i naručbe na najsretnije brojeve razredne lutrije!

Sjetite se družbe Sv. Cirila i Metoda za Istru!

Širite „Našu Slogu".

Himna

Družbe sv. Cirila i Metoda prodaje se u korist Družbe tiskra Laginja i dr. u Puli.

Pozor! Pozor!

Veliko skladište i zaliha

šivaćih strojeva

za krojače, postolare

Singer šivaći stroj

za obrt i domaću porabu

K 76.—

sa 5 godišnjim jamstvom!

Dvokolice

Premier Es ka, Helios, dvokolice Courir stoje K 150·—. Cienike pošilja franko.

Preporuča se: Svoji k svojim

Jos. Dekleva i sin

Gorica, via Municipio 1.

Motor na plin 3 HP.

prodaje se odmah.

Tiskara Laginja i dr. u Puli.

SLATKOGA PULE I OKOLICE

preporuča

SKLADIŠTE - POKUĆTVA

svoje bogato i solidno

Filip Barbalić - Pula

Via Nuovo Br. 12 i Via Diana Br. 2

Kupujte

Koledar!

---

oo JEFTINO I BRZO. oo

CEDULJICE

za

sv. ispovjed i pričest

izradjuje

NARODNA TISKARA

LAGINJA i dr. — PULA

VI[illegible]

[illegible]NO I BRZO. oo

Sjetite se družbe sv. Cirila i Metoda

PEKARNA

LJUDEVIT DEKLEVA

Via Campo Marzio br. 5 - Podružnica Via Sissano 14.

Prodaja svježeg kruha tri puta na dan.

Direktna poslužba u dom i u javne lokale.

Prodaja svakovrstnog brašna iz najboljeg mlina po dnevnoj cijeni.

Poslužba brza i točna.

---

i razna moderna roba za muške i ženska odjela razašilja uz najniže cijene

Jugoslavenska trgovina

F. Stermecki u Celju (Štajerska)

br. 314.

Pišite po glavni cjenik o više od tisuću stvari, koji se svakomu pošilje badava. Za naručbe iz Srbije, Bugarske, Njemačke i Amerike treba novac poslati unapried.

■ SVOJ K SVOMU! ■

TISKARA I KNJIGOVEŽNICA

LAGINJA i DR.

■ ULICA GIULIA, 1. **PULA** ULICA GIULIA, 1. ■

preporuča se za

tiskarske, knjigovežke i galanterijske radnje.

Solidna izradba pečata iz gume.

Imade u zalihi

Sokolske i knjige za p. n. občine, crkve, škole i odvjetnike, pasijonice i konsumna društva, trgovačke knjige, pisanke za škole, kao i sve pisarske i risarske potrebštine.

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

registrana zadruga sa ograničeno jamčenje

Vlastita kuća (Narodni Dom)

Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i uz mjesečnu otplatu te prima uloške, koje ukamaćuje uz

4 1/2 %

čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

Broj 5. Pula, u četvrtak dne 4. februara 1915. God. XLVI.

Oglasi, pripošlana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cienika ili po dogovoru.

Novce za predbrojbu, oglase itd. šalje se naputnicom ili poličnicom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Puli.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrieme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše »Reklamacija«.

Čekovnog računa br. 47.849.

Telefon tiskare br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari". Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju nepodpisani ne tiskaju, a nefrankirani se primaju.

Predplata sa poštarinom stoji 10 K u obće, 5 K za selјake / nagodjeno ili K 5·—, odnosno K 2·50 na pol godine.

Izvan carevine više poštarina. Plaća i stanje se u Pul.

Pojedini broj stoji 10 h., ostali 20 h., koli u Puli toli izvan ista.

Uredničtvo i uprava nalazi se u »Tiskari Laginja i dr. Via Giulia br. 1. kamo mora se naslovljuju svi pismeni predpisi

Odgovorni urednik Jerko J. Rakulja. Izdaje i tiska Laginja i dr. u Puli ulica Giulia 1. Glavni suradnik prof. H. Handić u Trstu

Europejski rat.

Na sjevernom ratištu.

Uspjesi naših četa u Karpatima.

Beč, 27. jenara (DU). Službeno se javlja:

U gornjoj dolini Unga bio je protivnik bačen iz njegovih pozicija na pograničnim uzvisinama s obje strane klanca Uzsok. Ovaj jedan od najvažnijih karpatskih klanaca, za čiji su se posjed za ove vojne već često vodile očajne borbe, a koji su Rusi bili zaposjeli od 1. siečnja i tvrdo branili iz više dobrih pozicija, što su ležale jedne do drugih, time je nakon tro[illegible] dnevnih borba opet do[illegible]

Si[illegible] klanca te [illegible]ca i Nagyaga borbe još [illegible].

U zapadnoj Galiciji i u Poljskoj uslied debelog sniega bilo je samo umjerene topničke borbe.

Beč, 28. jenara (DU). Službeno se javlja danas o podne:

Sada je i dolina Nagyaga očišćena od neprijatelja. Neprijatelj, koji je sa jakim bojnim silama prodro u ovu dolinu, a sve do područja sjeverno od Oekermezö morao je jučer svoje jako utvrdjene pozicije napustiti. Mi smo zauzeli mjesto Tornya.

Tjerajući neprijatelja dosegli smo Wiszkow, gdje je započela ponovna borba protiv neprijateljskih zalaznica.

Na visinama zapadno od Verzer-Pallasa i kod Wolcyecza pokušali su Rusi, pošto su im prispjela pojačanja, da se opet dočepaju svojih izgubljenih pozicija. Bili su suzbijeni. Rusi su pri tom izgubili 700 zarobljenika i pet mašinskih pušaka.

Na ostaloj karpatskoj fronti nema nikakove bitne promjene.

Na istoku doline Nagyaka vlada mir.

U zapadnoj Galiciji i u Poljskoj vlada boj topova i dolazi do manjih akcija.

Beč, 29. jenara (DU). Službeno se javlja danas o podne:

Pao je debeli snieg.

U zapadnoj Galiciji i u Poljskoj samo izvidnički i patrulski okršaji, a gdje momentano prilike dozvoljavaju topničke borbe.

Na Karpatima zapadno od usočkog klanca bile su neprijateljske navale suzbijene uz teške gubitke po neprijatelja.

Kod Vesermallasa i Volocza borbe su završene. Neprijatelj je bačen natrag na uzvisine klanaca, pri čemu je opet zarobljeno 400 momaka.

U Bukovini vlada mir.

Beč, 30. jenara (DU). Službeno se javlja danas o podne:

Uzdiž poljsko-galicijske fronte vlada većinom mir, isim artilerijskih bojeva. Žestoki bojevi zadnjih dana dovi[illegible] su u Karpatima do osvojenja visina prolaza. U akcijama od jedne sedmice, čete su se borile usprkos nepovoljnih vremenskih prilika s najvećom odpornošću i s najvećom žestinom, svladale su sve zaprieke zemljišta, često puta sa velikom snieżnom mećavom i postigoše velike uspjehe. Ukupno smo zarobili 10.000 neprijatelja i uzeli 6 strojnih pušaka.

Uspjesi naše artilerije.

Beč, 31. jenara (DU). Službeno se javlja danas o podne:

[illegible] artilerije s obje strane. Naša artilerija, koja je zadnjih dana ponovno djelovala sa žestokim učinkom, imala je i jučer uspjeha. Neprijatelj je usljed vrlo žestoke vatre napustio nekoliko strielnih jaraka. Također na ostaloj fronti u ruskoj Poljskoj bilo je u isto doba bojeva artilerije. Dan je u Karpatima prošao mirno. U šumovitim brdima traju još bojevi za neke pozicije, koje leže neprestano na sjeveru visina prolaza.

Beč, 1. febrara (DU.) Službeno se javlja danas o podne:

U ruskoj Poljskoj i zapadnoj Galiciji jučer je trajala živahna borba. Povoljne prilike vidika, koje ponajviše previladjuju bile su uzrokom mnogobrojnih bojeva s izvidnicama i čarkanja, kojima se u nekim odsjecima postigle mjestnih uspjeha. Obći položaj u Karpatima iza posljednjih dogodjaja je nepromienjen. Novi napadaji Rusa zapadno prolaza Lupkovo bili su odbijeni. U bojevima u šumovitim Karpatima neprijatelj je izgubio 5 častnika i 800 ljudi zarobljenih. Dva topa i dvie strojne puške padoše u naše ruke. U Bukovini nije se dogodilo ništa važnoga.

Na južnom ratištu položaj je nepromienjen.

Beč, 2. febrara (DU). Službeno se javlja danas o podne:

Položaj se nije promienio. Jedan osmišljeni napadaj Rusa na srednjoj Pilici u Poljskoj, bio je odbijen. Na zapadnom frontalnom odsjeku, u središtu fronte, naše i njemačke čete bore se s uspjehom.

Na južnom ratištu.

Niti kroz zadnjih osam dana nije se ništa važna dogodilo na južnom ratištu.

Njemačko-ruski rat.

Njemački službeni izvještaji.

Berlin, 27. jenara (DU). „Agencija Wolff" donosi iz velikog glavnog stana:

Ruske navale sjevero-istočno od Gumbinnena nisu napredovale. Gubitci neprijatelja na nekim su mjestima bili teški.

U Poljskoj nikakove promjene.

Berlin, 28. jenara (DU). Veliki glavni stan 28. jenara:

Neznatni pokušaji neprijatelja, da navali sjevero-istočno od Gumbinnena, bili su suzbijeni.

Kod Rizna sjevero-istočno od Sieprza suzbijeno je jedno rusko odieljenje.

U Poljskoj nema promjene.

Berlin, 29. jenara (DU). Ag. Wolff ima iz velikog glavnog stana:

Jedna se ruska navala u okolici Kussena sjevero-istočno od Gumbinnena izjalovila uz teške gubitke po neprijatelja.

[illegible] Sjevero-istočno od Bolymowa, istočno od Lowicza, naše su čete bacile neprijatelja iz njegove prednje pozicije i prodrle u glavnu poziciju. Zauzeti šanci unatoč žestoke noćne protunavale bili su održani i utvrdjeni, izuzam jednog malog komada.

Berlin, 30. jenara (DU). Iz velikog glavnog stana javlja se danas:

U istočnoj Pruskoj Rusi su napali bez uspjeha glavu mosta istočno od Darkehmena, obstreljivali su naše utvrde istočno jezerske ravnine, i pokušali su jugoistočno jezera Loeventin napadaj, koji se izjalovio pred našom vatrom. Noćni napadaji Rusa u kraju istočno od Lowicza bili su odbijeni s velikim gubitcima po neprijatelja.

Berlin, 31. jenara (DU). Agencija Wolff donosi iz velikog glavnog stana:

Sa granice istočne Pruske ništa nova. Kod Borymowa, istočno od Lowicza u Poljskoj bio je odbijen napadaj Rusa.

Berlin, 1. febrara (DU). Ag. Wolff donosi iz velikog glavnog stana:

Sa istočne granice pruske ništa nova. Sjeverno od Visle, u području jugozapadno Mlawe Rusi su morali ispraznit nekoja mjesta, koja su bili zauzeli dan prije pred našom frontom. U Poljskoj, južno od Visle, dobismo još zemljišta. Južno od Pilice ponovili smo naše navale.

Berlin, 2. febrara (DU). Iz velikog glavnog stana se javlja:

Na istočnoj granici Pruske nije se dogodilo ništa izvanrednoga. U Poljskoj, sjeverno od Visle, došlo je u kraju Lipno sjeverozapadno od Sierpc, do sukoba s ruskim konjaničtvom. Južno Visle naše navale napreduju dalje.

Njemačko-francezki rat.

Uspjesi njemačkog oružja na zapadnom ratištu.

Berlin, 27. jenara (DU). „Ag. Wolff" donosi iz velikog glavnog stana:

Kod Nieuport[illegible]erta i Ypernа došlo je samo do topničke borbe.

Kod Givenchy-a, jugozapadno od La Bassee, neprijatelj je sinoć kušao da opet osvoji pozicije, što smo mu ih bili oteli. Njegovo je nastojanje bilo uzaludno, navala se slomila na našoj vatri.

Već jučer javljene borbe na uzvisini Craonne imale su podpuni uspjeh. Francuzi su bili bačeni sa svoje uzvisite pozicije zapadno od La Creuve i istočno od Hurtebise i potisnuti na južni obronak obrežja.

Više uporišta na širini od 1100 metara naši su Sasi zauzeli jurišem. Bilo je zarobljeno 865 neranjenih Francuza, zaplienjeno 8 pučanih strojeva, jedan pionirski „depot" i mnogo drugog materijala.

Jugoistočno od St. Mihiela naše su čete [illegible] jedno francuzko uporište. Francuzke navale ostale su bez uspjeha.

Na Vogezima leži debeli snieg, koji osporava naša kretanja.

Berlin, 28. jenara (DU). Veliki glavni stan danas:

Uz Flandrijsku obalu neprijateljsko je topničtvo mjesta Middelquerque i Slype bombardovalo. Na visinama od Craonnea oteto je neprijatelju uz jučer zauzetu poziciju dalnjih 500 metara strojničkih graba i to prema istoku. Francuske protunavale bez uzmaka su bile suzbijene. Neprijatelj imao je u bojevima od 25. do 27. siečnja teške gubitke. Preko 1500 mrtvih Francuza ležalo je na bojištu i 1100 zarobljenika uračunavši i one zarobljenike od 27. o. mj. dopadoše naših ruku.

U Vogezima suzbijeno je više francuskih navala u području Sennonena i Banzata uz teške gubitke po neprijatelja. Jedan častnik i 50 momaka je zarobljeno. Naši su gubitci vrlo maleni.

U gornjem Elsasu Francuzi su napali na fronti Niederspach, Heitweiler, u šumi Herzbach naše pozicije kod Aspacha, Ammerzweilera u šumi Herzbach. Svuda su te navale uz teške gubitke po neprijatelja suzbijene. Osobito su bili jaki neprijateljski gubitci na jugu Heitweilera i na jugu Ammerzweilera, gdje su Francuzi raštrkani umirali. Pet Francuskih strojničkih pušaka ostalo je u naših rukama.

Berlin, 29. jenara (DU). Agencija Wolff donosi iz velikog glavnog stana:

Pri jednom letu aviatičke eskadre bila su engleska etapna skladišta tvrdje Dunquerque dobro zasuta bombama.

Jedna neprijateljska navala na nasipe sjevero-zapadno od Nieuporta bila je suzbijena. Neprijatelj, koji je na jednom mjestu bio prodro u naše pozicije, bio je sinoćnom navalom na bajunete bačen natrag.

Južno od kanala La Bassee pokušali su Englezi, da opet osvoje odnesene im pozicije. Njihova je navala bila lahko suzbijena. Na ostaloj fronti nije se dogodilo ništa bitnoga.

Berlin, 30. jenara (DU). Ag. Wolff donosi iz velikog glavnog stana:

Francezki su gubitci u borbama sjeverno od Nieuporta bili veliki, izim Marokanaca i Algiraca koji leže mrtvi na nasipima. Naša topnička vatra spriečila je i jučer, da se neprijatelj „rovovima dovuče istočno od svjetionika.

Istočno od kanala La Bassee otele su naše čete noćas Francezima dva daljnja jarka, koji su služili Francezima kao spoj sa pozicijama, koje smo 25. jenara osvojili. Pri tome smo zarobili do 60 Franceza.

U zapadnom dielu Argonnske šume poduzele su naše čete jučer napadaj, kojim smo dobili znatan komad zemljišta, te smo zarobili 12 častnika, 730 Franceza i zaplienili 12 puščanih strojeva i 10 manjih topova. Gubitci neprijatelja su teški: 400 do 500 mrtvih leže na bojnom polju. Francezka pješačka pukovnija broj 155 čini se da je uništena. Naši su gubitci razmjerno mali.

Francezki pokušaji noćnih navala jugoistočno od Verduna odbijeni su uz teške gubitke neprijatelja. Sjevero-istočno od Badonvillersa bačeni su Francezi iz sela Angoment do mjesta Bremeuil, te je Angoment po našim četama zapósjednut.

Berlin, 31. jenara (DU). Ag. Wolff ima iz velikog glavnog stana:

U Flandriji bilo je noćas bojeva artilerije. Kod Cuincly, južno ceste La Basseе-Bethune, kod Carency, sjeverozapadno od Arrasa, oteli smo Francezima pojedine strielne jarke.

Berlin, 1. febrara (DU). Veliki glavni stan danas:

Sa zapadnog ratišta nema se ništa važnoga javiti.

Berlin, 2. febrara (DU). Ag. Wolff ima iz velikog glavnog stana:

Izim bojeva artilerije na raznim točkama, nije bilo posebnih događaja. Službeni izvještaji Franceza o ratnim događajima sadržavaju u zadnje vrieme grozno izopačene vieści, dielom sasma izmišljene na našu štetu. Naravno da se vrhovno zapovjedničtvo njemačke vojske odriče baviti se sa sličnim potankim opisima. Svaki je sam po sebi u stanju sravniti njihovu vriednost isporediv njemačke službene izvještaje.

Turska u ratu.

Carigrad 26. jenara (DU). Glavni stan priobćuje:

Na kaukazkoj granici vlada uviek mir. Dne 23. tek. engleski krstaš „Doris" pokušao je u blizini Aleksandrete iskrcati, ali vatrom naših obalnih baterija bili su Englezi prisiljeni uzmaći te su imali 7 mrtvih.

Carigrad, 27. jenara (DU). Otomanski glavni stan priobćuje:

Naše čete u Kaukazu prešle su ponovno u ofenzivu, napredovale su prema Olty, staviše u bieg neprijatelja koji je stajao naproti njima, zauzev mnogo ratnog materijala.

Na uzmaku Rusi su zapalili rusko mjesto Narman, da ne padne u naše ruke ratni materijal koji se tu nalazio.

Carigrad, 29. jenara (DU). P... glavnog stana glasi:

Na kaukazkoj granici nije se dogodilo ništa važnoga. Naše čete, koje su napredovale prema Olty, zarobile 300 Rusa i zaplienile mnogo puškara i ratnog materijala u Azerbedžanu, koje traje ... okolici Choi, zadnje ... se

Na 27. tek. naše su čete osvojile utvrdjeni položaj neprijatelja, južno od Choi, sagradjen na raznim crtama.

Sličice iz rata.

Tane, koje je promašilo cilj.

Tršćanska „Edinost" priopćuje slijedeće pismo sa južnog ratišta:

„Jedne večeri dospio sam sa četiri vojnika na vrlo lijepo gospodarstvo u Barzilovici, koja je već 24 sata bila u našem posjedu. Domari su bili tihi i žalostni, pa nas nisu uvjeravali, da ovoga ili onoga „nema" kao što smo bili vični slušat. Nije ih zanimilo ni pripovjedanje o sinjem moru. Kad smo već neko vrijeme prosjedili kod ognjišta, saznali smo, da je uzrok njihovoj šutnji i žalosti nesreća, koja se dan prije dogodila u toj kući. Naše je topničtvo dan prije potjeralo iz Barzilovice srpsku vojsku, koja se utaborila u pripravljenim pozicijama na obližnjem brijegu i pucalo na naše pješaštvo. Domaćica kuće u kojoj smo se nastanili, stajala je u kuhinji, zurila u ognjište i prisluškivala groznu pjesmu tanela, koja su zujala oko kuće. Sudbina je htjela, da je srpsko tane, ispaljeno tamo na brijegu, promašilo cilj, probilo kuhinjski zid i pogodilo domaćicu u zatiljak, te kroz čelo opet izbilo van. Udovcu-suprugu bilo je najteže to, što pogodjena žena nije više ni riječi prozborila. U toj smo kući plaćali sve: i rakiju, šljive, pogaču.

Sutradan, o izlazu sunca, piskala je u susjednom voćaru nad svjetim, cvijećem ukrašenim grobom svoje majke jedina neudata kći tako tužno čudno i malo, da mi je prijatelj profesor Campitelli rekao: „Che canto triste e strano!"

Kad smo odlazili, stisnuo sam gazdi ruku. On nije plakao ali je imao tako upale oči te sam mislio, da vidim dva Mjeseca u onim velikim kolobarima, što okružuju mjesec o večerima prije nevremena. Starac mi se smilio, htio sam ga utješiti, pa sam mu rekao nekoliko toplih, a on mi je za hvalu ispripovjedao ovaj nesretni događaj iz susjednog sela, čije sam ime već zaboravio:

U sličnom boju, kakav je bio spomenuti u Barzilovici, kome je žrtvom pala njegova jadna žena, žene su se — muškarci su skoro svi u ratu — stiskale oko ognjišta i čekale... Nisu dugo čekale. Navala od strane našeg pješaštva bila je tako žestoka, da se neprijatelj doskora povukao i pojačao svoje strijeljanje sa obližnje visine, no i odatle ga je brzo potjeralo naše topničtvo. Ženama je oko ognjišta odlagnulo, kad je u okolici nastao mir i tišina i počele su glasnije govoriti. Domaćica je ustala i pošla u obližnju sobu, gdje je ležalo njezino djetešce u kolijevci. Dijete, koje nije znalo, što znači ona paklenska pucnjava oko kuće, podigo je glavicu sa mahkoga jastuka i opet je sudbina htjela, da je srpsko tane zahvatilo srpsku žrtvu. Jadno dijete još jadnije majke! Starac je tvrdio, da bi se tane bilo zaustavilo u letu, da dijete nije podiglo glavice upravo u času, kad je onuda prezujalo tane, koje je promašilo cilj...

Naši Dalmatinci u boju.

Podpukovnik je zadarske domobranske pukovnije g. A. Noe pisao dalmatinskom namjesniku grofu Attemsu dva pisma, u kojima, među ostalima, nam i jesnitva Dalmatinaca. Izvadit ćemo te, što se odnose na rat:

„Mogu opet" — piše potpukovnik Noe — „da izvjestim o izvrsnim ratnim djelima pukovnije.

Na 8. studenoga prešli smo Drinu; na 9. je pukovnija zauzela na juriš krševiti vrh na planini Orlovici, koji je neprijatelj držao, pak je progonila neprijatelja.

Na 12. je drugi bataljun navalio na neprijatelja na visokoj krševitoj kosi, suzbio ga i tim je olakšao susjednoj brigadi, koja već više dana nije mogla naprijed.

Na 13. je pukovnija napala na neprijatelja, opkoljavajući ga, te je neprijatelj u noći napustio jako utvrdjeni položaj.

No najizvrsnije je junačko djelo bilo osvojenje na juriš 26. visa Biljezi, koje bijaše jako utvrdjeno i opskrbljeno topničtvom, a na 28. jako utvrdjenoga, poput tvrdjave izvrsnoga visa, Velike Zajčice. Na ovome je visu pukovnija morala od 2 sata po podne toga dana pak do 7 sati prije podne 29. da izdrži neprestane zaobilazne napadaje neprijatelja, čija je snaga iznosila 4—5 bataljuna. To bijaše borba prsa o prsa. Srbi bijahu već prodrli u naš položaj; ja nijesam imao već nikoje pričuve; Srbi su se vrlo obilato služili ručnim granatama. Naša se momčad ponijela s vanrednom hladnokrvnošću i hrabrošću, tako da su Srbi bili iznovice protjerani. Rano izjutra prebrojili smo 200 mrtvih na našemu položaju.

I mi imamo gubitaka; ali ni pola poginulih i ranjenih častnika. U svima smo okršajima uhvatili zarobljenika i zaplijenili jedan tren."

U drugom pismu piše g. Noe i ovo:

„Sa ponosom možemo kazati, da nijesmo bili pobiedjeni, nego da smo se po zapovjedi samo povratili. I u ovim zadnjim borbama pukovnija se uvijek nalazila na odsudnu mjestu i uvijek se vrlo dobro iskazala.

Uzeo sam si slobodu, da 1. o. mj. izvjestim Vašu Preuzvišenost o izvrsnim pobjedama, koje je pukovnija izvojevala 26. studenoga i 28. studenoga, a koje je na žalost morala da plati smrću mnogih. Oba ta dana pukovnija je na snijegu jurišala na strmeni vis, koji se poput klisuraste tvrdjave izdigao iznad kraja. Na 26. studenoga pošlo joj je kod toga za rukom, da osvoji jedan neprijateljski top."

Evala Vam Dalmatinci, kršni sinovi velike majke Hrvatske!

Kako je pobjegao iz ropstva.

Iz srpskog je zarobljeništva pobjegao Pavao Bečić, te je opet došao svojima. Bio je ranjen za borbe od 16. rujna.

Žestoka je borba trajala od ponoći pa do podne. Na koncu je borbe neprijateljsko tane pogodilo Bečića u lijevu ruku. Kad se je maknuo u kukuruz, da si poveže ranu, došla je srpska vojnička ophodnja te ga je zarobila. Otpremljen je bio u zarobljenički tabor Prištinu. Kako sam Bečić kaže, hrana nije bila ondje osobita, a morao je obavljati i teške radove. Konačno je odlučio da pobjegne. Da osvari svoju misao, uputio se prema Albaniji. Na taj je put pošao neopskrbljen, s malim komadićem hljeba. Trebalo mu je prevaliti 70 kilometara. Ovaj put, vrlo naporan radi zime i glada, prevalio je za dva dana t. j. od 10. do 12. prosinca. Tik na albanskoj granici upitao je jednu ženu, pošto nije poznavao onoga kraja, dali se nalazi daleko od granice, na što mu je ona odgovorila da do albanske granice nema samo još 10 časaka. U toj kući proveo je 13. prosinca. Dobra obitelj nahranila ga. 14. prosinca dvoje djece iz te kuće odvelo ga je do neke vode, koja je naznačivala granicu, pregaziti je, stupio je na slobodno albansko tlo. Albanci, koji su ga opazili, vrlo mu se obradovaše i odvedoše ga u svoje kuće, obukoše ga, i nahraniše ga, jer je bio vrlo gladan a i mokar od vode. U tom selu bio je neki katolički svećenik njemačke narodnosti, kome se je on izjadao. Župnik mu nadje nekog albanskog katolika, koji ga je vodio u Skadar. Putovao je pet dana i veli, da su ga Albanci svuda lijepo dočekali uz poklike: Živila Austrija! U Skadru je Bečić posjelio austro-ugarskog konzula.

Razne viesti.

Oprez u približavanju utvrdjenim mjestima.

C. kr. kot. poglavarstvo u Puli daje do općeg znanja slijedeći izvadak iz propisa c. kr. Zapovjedništva ratne luke Pula tičućeg se prelaza i približavanja utvrdjenim mjestima:

1. Približanje k utvrdjenim mjestima (bilo da su radnje dovršene ili još u gradnji) zabranjeno je bez legitimacije svima koji tamo ne sudjeluju ili nisu zaposleni.

2. Stanovnici zemlje, koji su posjednici zemljišta što medjaši sa utvrdama, te se moraju tamo zaustaviti radi radnja na svojim zemljištima, treba da imadu pismenu legitimaciju od svojeg općinskog ureda. Ove legitimacije moraju biti vidimirane od oružničke postaje.

Ovim posjednicima je pristup k njihovim zemljištima i prolaz utvrdjene linije dozvoljen samo po javnim putevima.

3. Od večernjeg sumraka do izlaza sunca pučanstvu je uobće zabranjen prolaz uz utvrdjena mjesta i svaki boravak u blizini istih.

4. Zabranjeno je risanje, slikanje, fotografiranje u pojasu utvrda.

5. Tko se usprotivi ovim propisima bit će uapšen ili u slučaju potrebe straža će na nj pucati.

Zabrana krabulja.

S obzirom na sadašnje osobite odnošaje c. kr. kotarsko poglavarstvo u Puli, redarstveni odio, pronalazi da zabrani tijekom ovih poklada pristup na javnu ulicu i u javne lokale u Maskiranom kostimu u općinama Pula, Vodnjana i Valle. Isto tako nemože se trpiti skitanje grupa svirača.

Prekršaji bivaju kažnjeni, bez povreda eventualnog daljnjeg sudbenog progona, u smislu §§ 7. i 11. carske naredbe od 20. travnja 1854. D. Z. L. globom od 2 do 200 kruna, odnosno zatvorom od 6 sati do 14 dana.

Za ograničenje finog peciva.

Polag dekreta c. kr. namjesništva u Trstu od dne 15. I. 1915., br. Gew. III.-67-1915. došlo je do znanja c. kr. ministarstvu unutarnjih poslova glasom otpisa od dne 4. I. 1915. br. 256 ex 1915. da se u proizvadjanju kruha ćeće upotrebljava pšenično brašno (fina muka za pecivo i kuhinju), što su označene u točkama 1. i 2. ministarske naredbe od dne 29. novembra 1914. L. D. Z. br. 324.

Obzirom na to, što bi takav postupak mogao promašiti ekonomsku svrhu, koju ima spomenuta ministarska naredba, da naime čim dulje traju zalihe pšenice, naredjuje se, da se pšenična muka za pecivo i kuhanje ne smije upotrebljavati u obrtu za proizvadjanje kruha, te će se eventualne prekršaje strogo kažnjati.

Ovom prigodom upozoruje se, da se kao fina muka može upotrebljavati bez ikakvih neprilika brašno od krumpira i riže.

Na temelju toga fina peciva (zemičke i dr.) mogu pekari raditi samo tada, ako imadu naručeno.

Kastavci u Przemyslu.

Kastavska občina primila je dne 22. pr mj. ovu dopisnicu: Zračna pošta Przemysl, Januar 1915. (Cenzurirano.) Podpisani liepo mole, da ova dopisnica dodje u ruke adresama dolje naznačenim, tako da obitelji podpisanih doznadu da smo podpuno zdravi i da prime najsrdačnije pozdrave od onih, što se nadaju, e će doskora moći zagrliti svoje mile. — Zahvaljujući se i s poštovanjem: Šimun Srdoč, Matulji; Vinko Bezjak, Anton Saršon, Sv. Matej 127. — Adrese obitelji: Simun Srdoč, Matulji 103; Marija Bezjak, selo Hosti 13; Anton Saršon-Barić, Sv. Matej.

Kako se piše zarobljenicima?

Da olakšamo našem svijetu dopisivanje sa zarobljenicima, donosimo ove upute:

Odmah, čim je počeo rat, uredjen je „Zajednički obaviesni ured“ za upute o ratnim zarobljenicima u Beču (Wien, I., Jasomirgottstrasse 6), kod kojega je i centralna postaja za primanje sve korespondencije s našim vojnicima i časnicima, koji se nalaze u ropstvu. Uslijed toga nije samo izlišno svako posredovanje sličnih ureda, što je redovno skopčano s velikim troškom, nego je i nedopušteno, a nije uvijek ni uspješno.

Odašiljanje listova za naše časnike i vojnike, koji su u ropstvu, vrlo je jednostavno i besplatno, jer su sve posiljke do 100 grama proste od poštarine. Na omotu se sprijeda napiše adresa dotičnog zarobljenika uz točnu oznaku časti i pukovnije kod koje je služio, te mjesto, gdje se sada nalazi, zatim oznaku „Za ratnog zarobljenika“ (Prissonier de guerre), a straga adresu odašiljača, i to sve latinicom.

Na primjer (sprijeda):

Zajednički obavjesni ured za ratne zarobljenike
Wien
I., Jasomirgottstrasse 6.
„Za ratnog zarobljenika“
(Prissonier de guerre)
. . . . . .
k. u. k. Inf. Rg. br. . . .
. . . . . .
Gubernija . . . . . .
Rusija.

Straga:
odašiljač: . . . . . .
u . . . . . .

Uredjenje oprosta od poštarine za vojničke osobe.

Oprost od poštarine za vrijeme rata za pismovne posiljke upravljene na vojničke osobe ili na eventualno dodieljene civilne osobe, ograničuje se počam od 1. veljače o. g. isključivo na promet pismovnih posiljaka sa operirajućom armadom.

Pismovne posiljke za vojničke osobe te eventualno dodieljene civilne osobe, koje se nalaze izvan područja operirajuće armade, mora da budu propisno frankovane.

O tvrdki šivaćih strojeva Singer.

Polog otpise c. kr. ministarstva unutarnjih posala od dne 2. o. mj. br. 18162., austrijski savez tvornićara i trgovaca šivaćih strojeva u Beču, Favoritenstrasse 21, raspošilja neke obrazloženja u kojima odsavjetuje publici da ne kupuje predmeta tvrdke Singer i dr. i upućuje da je ova tvrtka istovjetna sa drugima istog imena, što se nalaze u Engleskoj, Francuskoj i Rusiji i da je ruska tvrtka darovala oveći iznos za obitelji pozvanih ruskih vojnika.

Tvrtka Singer i dr. u Beču je filijalka jednog društva iz Njemačke, koja ima sjedište u Hamburgu a svoje podružnice u Austriji, Nj. načkoj i Luksenburgu. Ona postavlja u promet fabrikate američke tvrtke „The Singer Manufacturing Company“, što se proizvadjaju djelomice u Americi, a djelomice u Wittenbergu kod Potsdama u Njemačkoj.

U Rusiji opstoji neodvisno društvo Singer.

Izmedju tvrdki Singer austrijske i njemačke i organizacije trgovaca šivaćih strojeva opstoje već od dulje vremena radi utakmica nekakve razlike, u kojima treba tražiti povod agitacije sa strane prije spomenute organizacije.

Takvu agitaciju treba pošto ide zatim da zlorabi patriotična čuvstva pučanstva i jer je uperena proti proizvodima jedne neutralne države, odsuditi i udušiti.

Željezni prsteni „Srebrnog Križa“ i počasni znakovi „Crvenog Križa.“

U ovdješnjoj pisarni Crvenog Križa, S. Polikarpo br. 204, mogu se i nadalje dobiti dnevno od 9—12 pr. podne i u ranim danima također od 2—5 po podne izvorni prsteni Srebrnog Križa s nadpisom: „Zlato dadoh za željezo 1914. A. S. K.“ u zamjenu dragocjenosti ili iznimno uz gotovinu od najmanje pet kruna.

Istotako mogu se tamo u naznačene satove dobiti formulari molba za podieljenje počastnog znaka 2. razr. kao i srebrne i mjedene kolajne Crvenog Križa. Za podieljenje počasnog znaka 2. razreda ima se platiti iznos od 1000 K na jedan put ili 50 K godišnje, za srebrnu počasnu kolajnu 300 K na jedanput ili u tri jednaka godišnja obroka, a za mjedene počasne kolajne 100 K najedanput ili 5 K godišnje. Povrh toga ima se za počasni znak platiti za jedanput pristojba za podieljenje 100 K, za srebrnu počastnu kolajnu 20 K, a za mjedenu počasnu kolajnu 10 K nakon obavieštenja.

Poštanske vlesti.

Oficijantom u poštanskom uredu na Kozini imenovan je g. A. Božić; poštemeštrom u Medulinu imenovan je g. R. Božić.

† Blaž Orlić.

Iz Trsta nam dolazi tužna viest, da je tamo preminuo nakon dulje poboljevanja umirovljeni c. kr. sudac g. Blaž Orlić. Pokojni Blaž potekao je kao i sva ostala naša inteligencija iz seljačke kuće te se je dosta nakuburio prije nego li je svršio nauke. Rodio se je u Puntu na otoku Krku, gimnaziju svršio je na Rieci a sveučilište u Gracu. Službovao je početkom na c. kr. kot. sudu u Podgradu a kasnije većinom na okružnom sudu u Rovinju. Bio je čestit rodoljub i čovjek blage duše. Za sobom ostavlja ucviljenu udovu i mnogobrojnu svojtu na Puntu. Viečni Ti mir i pokoj dobri Blaže!

† Dr. Ivan Ružić.

Prošlog tjedna umro je u Zagrebu imošnji odvjetnik i bivši zemaljski zastupnik g. Dr. Ivan Ružić starinom iz hrvatskog Primorja i brat poznatog hrvatskog rodoljuba i veleposjednika na Sušaku g. Jurja Ružića. Pokojni Ivan rodio se koncem pune polovice prošloga vieka te je svršio hrvatsku gimnaziju na Rieci, kod Sv. Vida god. 1868., odakle je pošao na razna sveučilišta u i izvan Austrije. Kao saučenike na Rieci imao je i nekoje naše rodoljube iz Istre, koje već dulje krije crna zemlja. U Hrvatskoj bio je poznat kao odličan rodoljub uopće zauzet za sve što je plemenito i uzvišeno. I medju našom starijom inteligencijom u Istri bio je više iskrenih prijatelja i štovatelja. Počivao u miru!

† Antun Korlević.

Dne 28. jenara preminuo je u Zagrebu nakon dulje i teže bolesti profesor šumarske akademije g. Antun Korlević rodom iz občine Višnjan u Istri. Pučku školu svršio je u Kastvu a gimnaziju na Rieci a sveučilišne nauke u Zagrebu. Svoje nauke svršio je podporom blagopokojnog biskupa Dobrile, koji je u ono doba i drugim mladim Istranima u školanju pomogao.

Pokojni bio je vrlo čestit rodoljub i odličan strukovnjak te veoma uvažena osoba u Hrvatskoj. Svevišnji podielio mu viečni mir i pokoj!

† Dr. Feliks Glezer.

U ponedjeljak na večer umro je najstariji c. kr. bilježnik u Puli dr. Feliks Glezer u dobi od 74 godine. Pokojnik bio je rodom iz Rovinja, te je došao kao notar vrlo mlad u Pulu, gdje je proboravio sav život. Pripadao je radikalnoj struji talijanske stranke. Pokopan je u sriedu po podne.

U početku bio je jedini notar u Puli, dok su sada tri. Počivao u miru!

Dvije pjesme

u spomen mobilizacije istarskog narodnog ustanka godine 1914.

Pod tim naslovom izašle su u knjižici dvie pjesme, u kojima se vrlo liepo pučkim stihovima opisuje polazak istarskih pučkih ustaša u Pazin, ostavljanje tamo i polazak u Pulu.

Te pjesme je u stihove složio Miho Cukon, pučki ustaša sada a inače posjednik poljodjelac i občinski glavar u Šumjanu kraj Pule.

Knjižica stoji 30 filira a prodaje se u tiskari Lagnja i dr. u Puli. — Pjesmice su zgodne i za pjevanje te se same od sebe preporučuju.

Halo! Tko želi da pogodi glavni zgoditak?

Onaj neka bez oklievanja naruči izbornu tursku srečku uz ugodno mjesečno otplaćinanje, a u sretnom slučaju može da ukratko dobs postane bogataš sa 400.000 franaka! Turske srečke igraju šest puta u godini, a svaka srečka mora da pogodi! Potrošen novac dakle nikako nije izgubljen, buduć bude dapače i u najugodnijem slučaju skoro sasvim povraćen. Doduče trijebanje vršit će se dne 1. veljače. Najjeftinija i najbogatije lutrije! Izjašnjenja daje i naručbe prima: Srečkovno zastupstvo 25, Ljubljana. — Primaju se i naručbe na najsretnije brojeve razredne lutrije!

Sjetite se družbe Sv. Ćirila i Metoda za Istru!

Širite „Našu Slogu".

Himna

Družbe sv. Ćirila i Metoda prodaje se u korist Družbe tiskra Laginja i dr. u Puli.

Motor na plin 3 HP.

prodaje se odmah.

Tiskara Laginja i dr. u Puli.

Pozor! Pozor!

Veliko skladište i zaliha

šivaćih strojeva

za krojače, postolare

Singer šivaći stroj

za obrt i domaću porabu

K 76.—

sa 5 godišnjim jamstvom!

Dvokolice

Premier Eska Helios, dvokolice Courir stoje K 150·—. Cienike posilja franko.

Preporuča se: Svoji k svojim

Jos. Dekleva i sin

Gorica, via Municipio 1.

SLAVENIMA PULE I OKOLICE

preporuča svoje bogato i solidno

SKLADIŠTE - - - POKUĆTVA

Filip Barbalić - Pula

Via Nassino Br. 12. i Via Diana Br. 2

Izvrsna moderna roba za muška i ženska odjela razašilja uz najniže cijene

Jugoslavenska trgovina

F. Stermecki u Celju (Štajerska)

br. 314

Pišite po glavni cjenik o više od tisuću stvari, koji se svakomu pošalje badava. Za naručbe iz Srbije, Bugarske, Njemačke i Amerike treba novac poslati unaprieđ.

Kupujte „JORGOVAN" Koledar!

Sjetite se družbe sv. Ćirila i Metoda

PEČATE

iz GUME izrađuje tiskara

Laginja i dr.

Via Giulia I. - Pula - Via Giulia I.

---

oo JEFTINO I BRZO. oo

CEDULJICE

za

sv. ispovjed i pričest

izrađuje

NARODNA TISKARA

LAGINJA i dr. — PULA

VIA GIULIA 1.

oo JEFTINO I BRZO. oo

PEKARNA

LJUDEVIT DEKLEVA

Via Campo Marzio br. 5 - Podružnica Via Sissano 14.

Prodaja svježeg kruha

puta na dan.

Direktna poslužba u dom i u javne lokale.

Prodaja svakovrstnog brašna iz najboljeg mlina po umjerenoj cijeni.

Poslužba t... ... tedna.

SVOJ K SVOMU!

TISKARA I KNJIGOVEŽNICA

LAGINJA i DR.

ULICA GIULIA, 1. **PULA** ULICA GIULIA, 1.

preporuča se za

tiskarske, knjigovežke i galanterijske radnje.

Solidna izradba pečata iz gume.

Imade u zalihi

Bankovne i knjige za p. n. oblast, srive, štedionice i odvjetnike, posjetnice i konverzacijske karte, trgovačke knjige, pisaće za škole, kao i sve pisarske i risarske potrebštine.

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

registrana zadruga na ograničene jamčenje

Vlastita kuća (Narodni Dom)

Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i uz mjesečnu otplatu te prima uloške, koje ukamaćuje uz

4 1/2 %

čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

Broj 6. Pula, u četvrtak dne 11. febrara 1915. God. XLVI.

Oglasi, pripošlana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cjenika ili po dogovoru.

Novca za predbrojbu, oglase itd. šalje se naputnicom ili položnicom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Puli.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrieme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše »Reklamacija«.

Čekovnog računa br. 47.849.

Telefon tiskare br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu mila stvari, a nesloga sve pokvari". Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju u nepodpisani ne tiskaju, a nefrankirani ne primaju.

Predplata sa poštarinom stoji 10 K o obće, 5 K za seljake ili K 5·—, odnosno K 2·50 na pol godine.

Izvan carevine više poštarina. Plaća i stanuje se u Pul.

Pojedini broj stoji 10 h., ostali 20 h., koli u Puli toli izvan iste.

Uredničtvo i uprava nalazi se u »Tiskari Laginja i dr. Via Giulia br. 1. kamo neka se naslovljuju svi upisma i predplata

Odgovorni urednik Jerko J. Mahulja. Izdaje i tiska Laginja i dr. u Puli ulica Giulia 1. Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu

Europejski rat.

Na sjevernom ratištu.

Bojevi u Karpatima — Rusi suzbijeni.

Beč, 3. febrara (DU). Službeno se javlja danas o podne: U istočnim Beskidima bile su opet uz težke gubitke po Ruse suzbijene nove veoma žestoke navale, koje su i po noći trajale. Borbe u Karpatima u srednjem šumovitom obrežju razvijaju se povoljno. Savezničke čete, koje su osvojile jučer uzvisite pozicije, što ih je neprijatelj tvrdokorno branio, zarobile su 1000 Rusa i zaplenili više mašinskih pušaka.

U Poljskoj i u zapadnoj Galiciji položaj je nepromienjen. Većim dielom vlada mir.

Beč, 4. febrara (DU). Službeno se javlja danas: U Poljskoj i zapadnoj Galiciji nikakovi osobiti događaji.

Borbe u Karpatima traju nesmanjenom žestinom.

Na zapadnom odsjeku fronte odbijene su navale neprijatelja.

Našim kolonama, koje su napredovale u srednjim šumovitim Karpatima, uspjelo je i jučer ponovno zadobiti terraina i zarobiti više stotina Rusa.

Beč, 5. febrara (DU). Službeno se javlja danas o podne: U zapadnoj Galiciji položaj je nepromienjen. Navale Rusa u Karpatima, koje se mjestimice dnevno po navljaju, razbiše se uz najteže gubitke. U šumovitim Karpatima naše navale napreduju.

Ruska je ofenziva u Bukovini do sredine jezera bila dopria u najviši kraj do line Moldave. Dalnje napredovanje ovdje sakupljenih jačih neprijateljskih sila preko Karpata, naše pozicije kod Jakobenia i Kirlibabe zaustaviše. U višednevnim navalama neprijatelj je 20. jenara pokušao da razbije odpor četa, koje su štitile velike uvale. Pošto se izjalovše svi pokušaji Rusa da uzmu jurišem naše uzvisite pozicije, naše čete same pretvarši u ofenzivu otele 22. jenara protivniku Kirlibabu. Neprijatelj se je dojdućih dana povukao sa svojim glavnim silama u pravcu Kimpolung Moldava, gdje se je zaustavio. Zadnjih su dana opet počele nove borbe. Naše čete, koje su i ovdje izvele odlučnih djela, svladavši velike poteškoće, prouzročene od tla i od nevremena, prodrle su u dolinu Moldave, suzbile ondje nalazeće se neprijatelja i zaposjele Izvor i mjesta Moldave i Berza. Broj zarobljenika u Karpatskim borbama, povisio se je za dalnjih 4000 ljudi.

Beč, 6. febrara (DU). Službeno se javlja: Na cielој karpatskoj fronti i Bukovini traju borbe.

Situacija u Poljskoj i u zapadnoj Galiciji nepromienjena. Oblijena je jedna ruska noćna navala kod Lopuszna.

Na jugoistočnom ratištu se u posljednje vrieme nije ništa bitnoga dogodilo.

Beč, 7. febrara (DU). Službeno se javlja danas: Položaj je u ruskoj Poljskoj i u zapadnoj Galiciji nepromienjen.

Na fronti u Karpatima biju se žestoki bojevi.

U južnoj Bukovini slavodobitno napreduju naše čete. Rusi po svuda uzmiču. Jučer je dopalo našim ruku 1200 zarobljenika, kao i mnogo ratnog materijala. Sred uduševljenog klicanja pučanstva uniše su naše čete poslje podne u Kimpolung.

Beč, 8. febrara (DU). Službeno se javlja danas: U obće položaj u ruskoj Poljskoj i zapadnoj Galiciji nije se ništa promienio. Naše teško topničtvo na Dunajcu bombardovalo je uz povoljne prilike vidika sa uspjehom zemljište Tarnowa i postiglo očevidno dobar efekat i proti živim ciljevima. Takodjer jučer trajala je borba posvuda u Karpatima. Dalnjim napredovanjem u Bukovini naše su čete dosegle gornju dolinu Sučave i zarobiše 400 ljudi.

Beč, 9. febrara (DU). Službeno se javlja danas o podne: U Poljskoj i Galiciji nikakve promjene samo bojevi artilerije. U šumovitim Karpatima uspjelo je saveznickim četama tek jučer iza višednevnih bojeva osvojiti kraj sjeverno prolaza Wolovec, branjen žilavo od Rusa. Uhvatili smo mnogo zarobljenika i osvojili mnogo municije i ratnog materijala. Na zapadnom odsjeku promašiše ratne navale Rusa, kojom prilikom zarobismo 340 ljudi i 3 strojne puške. Napredovanje u Bukovini se nastavlja. Zauzeli smo Wamu.

Na južnom ratištu.

Beč, 7. febrara (DU). Službeno se javlja danas: Na južnom ratištu nije se ništa promienilo.

Na Jadranskom moru dobro je uspjela zračna navala naših hrabrih zrakoplovaca na francezke transporte. Više je bomba pogodilo u cilj.

Njemačko-ruski rat.

Berlin, 3. febrara (DU). Veliki glavni stan danas: Sa istočno-pruske granice nema što nova javiti. U Poljskoj sjeverno od Visle, konjaničke su borbe završile time, da su Rusi bačeni natrag. Južno od Visle naše su navale istočno od Bolimova dovele do osvojenja sela Humin. Oko mjesta Vola-Szidlowiecka još se vode borba. Od 1. veljače bilo je ondje zarobljeno preko 4000 Rusa i zaplenjeno 6 mašinskih pušaka.

Ruske očene navale na naše pozicije na Bzuri bile su odbijene.

Berlin, 4. febrara (DU). Veliki glavni stan danas: U istočnoj Pruskoj odbijene su slabe ruske navale južno Memela.

U Poljskoj, sjeverno Visle došlo je nakon javljene konjaničke borbe do manjih čarkanja raznovrstnih četa.

Na Bzuri južno Sochacheva odbijena je jedna ruska noćna navala uz velike gubitke po neprijatelja.

Naša navala istočno Bolimova napreduje uzprkos žestokih protunavala neprijatelja. Broj zarobljenika raste. U Karpatima bore se od nekoliko dana njemačke čete rame uz rame sa austro-ugarskim četama. Savezničke su čete izvojevale niz lijepih uspjeha u teškom gorskom kraju koji je pokriven sniegom.

Berlin, 5. febrara (DU). Veliki glavni stan danas: Duž istočne pruske granice bili su odbijeni ponovni napadaji Rusa južno od Memela. Istotako izjalovila se jaka ruska navala proti našim osvojenim pozicijama istočno od Bolimova. Broj zarobljenika tamo uhvaćenih iznosi od 1. febrara ukupno 26 častnika i oko 600 vojnika.

Berlin, 6 febrare (DU). Veliki glavni stan danas: Rusi su jučer navalili na istočnoj pruskoj granici, kao što i južno od Visle na našu frontu kod Humina i u odsjeku Bzure. Sve navale bile su odbijene. Zarobili smo 1000 ljudi i osvojili šest strojnih pušaka.

Berlin, 7. febrara (DU). Ag. Wolff donosi iz velikog glavnog stana: Nikakav posebni događaj na istočnom ratištu izim artilerijskih bojeva.

Berlin, 8. febrara (DU). Veliki glavni stan danas: Na istočnoj pruskoj granici jugoistočno jezerskih nizina i u Poljskoj desno od Visle bilo je manjih sukoba za nas slavodobitnih, od lokalne važnosti. Izim toga nema se drugo javiti sa istoka.

Berlin, 9. febrara (DU). Veliki glavni stan danas: Na istočnoj pruskoj granici ponovno smo dosegli nekoliko manjih lokalnih uspjeha. Inače je položaj nepromienjen.

Njemačko-francezki rat.

Berlin, 3. febrara (DU). Veliki glavni stan javlja danas: Francuzke navale na naše pozicije kod Perthesa bile su suzbijene. Na istočnoj fronti došlo je samo do topničkih borba.

Berlin, 4. febrara (DU). Veliki glavni stan danas: Na fronti između Sjevernog mora i Reimsa vodila se samo topovska borba. Ponovne francuzke navale kod Perthesa odbijene su uz velike gubitke po neprijatelja. Sjeverno i sjeverozapadno **Mamigewa**, sjevero zapadno od St. Menehoulda navalile su naše čete, provalile u jarke tri uzastopce ležeća francuska tanca, u dužini od dva kilometra. Sve francuske protunavale, koje su i u noći nastajale, odbijene su. Zarobili smo 7 častnika i 601 momka, otele 9 poštanskih strojeva, 2 topova manjeg kalibra, kao i mnogo ratnog materijala. Ovaj je uspjeh samo još spomenuti, da je u srednjem Vogesima prva borba naših četa za opera cije u snigu za francuzkim kavkama svršila za nas s uspjehom.

Berlin, 5. febrara (DU). Veliki glavni stan danas: Na cielој fronti samo artilerijski dvoboji. Pojedini ispadi Francuza proti našoj poziciji sjeverozapadno od Perthesa ostali su bez uspjeha.

Berlin, 6. febrara (DU). Ponovne francuzke navale proti našim pozicijama, od nas zauzetim sjeverno od Massigesa, nisu imale nikakvog uspjeha.

Istotako izjalovio se jedan ispad neprijatelja u Argonnama.

Berlin, 7. febrara (DU). Ag. Wolff donosi iz velikog glavnog stana: Jugoistočno od Yperna zauzeli smo jedan streljački jarak, osvojivši pri tom dva engleska puščana stroja.

Južno od kanala La Bassee neprijatelj se bacio na jedan naš streljački jarak. Boj o jarak još traje.

U ostalom se na oba ratišta osim topovskih bojeva nije dogodilo ništa važnijega.

Berlin, 8. febrara (DU). Veliki glavni stan danas: Boj oko naše pozicije južno od kanala, jugozapadno La Bassee još traje. Jedan dio kratkog šanca zauzetog od neprijatelja opet smo osvojili.

U Argonnama otjeli smo neprijatelju dielove njihovih utvrda. U ostalom nije se dogodilo ništa bitnoga.

Berlin, 9. febrara (DU). Veliki glavni stan danas: Nema se izvjestiti ništa bitnoga.

Turska u ratu.

Carigrad, 5. febrara (DU). Glavni stan priobćuje: Lokalni bojevi, koji su se ovih dana razvili na kavkazkoj fronti svršili su s uspjehom za naše čete. Jedan neprijateljski odio, koji je napao naše čete kod Artroina, bio je odbijen s velikim gubitcima i napustio u bieguu mnogu municiju, materijala i naše ruke. U okolišu Korne jedan malio odio izmenadio je u noći 31. jenara dva neprijateljska bataljona, koji su bili stanćeni na lieu mjesta i nanio im znatne gubitke. Sutradan pokušao je neprijatelj iskrcati čete pod zaštitom svojih topnjača, ali je bio opet suzbijen i ostavio za sobom mnogu mrtvih, među kojima jednog kapetana i jednog poručnika.

Carigrad, 6. febrara (DU). Priobćenje glavnog stana javlja: Naše prednje čete dosegle su područje istočno Sueckog kanala i odbile engleske predstraže proti kanalu. U toj akciji razvili su se bojevi u okolini Ismaile i Kantare, koji još traju.

Carigrad, 7. febrara (DU). Vieste iz Bagdada kažu, da su se turske čete zastavljene iz raznih pleмena, dok su napredovale na Istočnjanje prema El Artawi u okolini Sehbana sjeverno od Korne, sukobile sa neprijateljskim konjaništvom, koje se tu velikih gubitaka moralo povući.

Neprijatelj je napustio položaje i uzmiče neprestano prema jugu. Broj plemena, koja se pridružuju turskoj armadi neprestano raste. Arapske bojne ale pod zapovjedništvom Rešidpaše prišljele su na ratište.

Carigrad, 8. febrara (DU) Otomanski glavni stan donosi: Prednje čete armade koja operira proti Egiptu uspješno su učinile izvidjaje preko pustinje i potisnule englezke straže koje su išle prema kanalu. Nekim kumpanijama pješadije uspjelo je preći kanal izmedju Tossum i Serpium. Jedan englezki krstaš ostao je teško oštećen od naše artilerije. Naše prednje čete bit će u doticaju s neprijateljem te činiti službu izvidnicu u očekivanju navale naše glavne sile duž obale kanala.

Jedan dio naših četa bombardovao je Jaltu s velikim učinkom a na jednom drugom mjestu potopio je jedan ruski brod.

Pregledba

pučko-ustaških obvezanika rodj. g. 1891., 1895. i 1896.

C. kr. Namjestničtvo u Trstu izdalo je razglas, kojim odredjuje dane pregleda pučko-ustaških obvezanika u Primorju rodj. g. 1891., 1895. i 1896.

1. Obvezanici rodjeni godine 1891. i 1895. predstavit će se:

za grad Trst i okolicu u Trstu dne 13., 14., 15., 16., 17., 18. i 19. febrara 1915.;

za grad Goricu i politič. kotar Gorica s okolicom u Gorici dne 16, 17, 18, 19 i 20 febrara t. g.;

za politički kotar Gradiška u Gradiški dne 13 i 14 febrara t. g.;

za politički kotar Tržič u Tržiču dne 10 i 11 febrara t. g.;

za politič. kotar Sežana u Sežani dne 10 i 11 febrara t. g.;

za politič. kotar Tolmin u Tolminu dne 22 i 23 febrara t. g.;

za sudbene kotare Kopar i Piran u u Kopru dne 21 i 22 febrara t. g.;

za sudbeni kotar Buzet u Buzetu dne 25 febrara t. g.;

za sudbeni kotar Cres u Cresu dne 10. marča t. g.;

za sudbeni kotar Lošinj u Malom Lošinju dne 12. marča t. g.;

za sudbeni kotar Pazin u Pazinu dne 22 i 23 febrara t. g.;

za sudbeni kotar Labin u Labinu dne 7 i 8 marča t. g.;

za sudbene kotare Buje i Poreč u Poreču dne 12 i 13 febrara t. g.;

za sudbeni kotar Motovun u Motovunu dne 10 febrara t. g.;

za politički kotar Pula u Puli dne 17, 18, 19 i 20 febrara t. g.;

za mjestnu občinu Rovinj u Rovinju dne 15 febrara t. g.;

za politički kotar Krk u Krku dne 3. marča t. g.;

za politič. kotar Volosko u Voloskom dne 27 i 28 febrara i 1. marča t. g.;

2. Obvezanici rodjeni godine 1896. predstavit će se:

za grad Trst i okolicu u Trstu dne 26, 27, 28 febrara i 1. i 2. marča t. g.;

za grad Goricu i politič. kot. Gorica i okolicu u Gorici dne 14, 15, 16 i 17 marča t. g.;

za politič. kotar Gradiška u Gradiški dne 12. marča t. g.;

za politič. kotar Tržič u Tržiču dne 4. i 5. marča t. g.;

za politič. kotar Sežana u Sežani dne 10. marča t. g.;

za politič. kotar Tolmin u Tolminu dne 19 i 20 marča t. g.;

za sudbene kotare Kopar i Piran u Kopru dne 23 i 24 febrara t. g.;

za sudbeni kotar Buzet u Buzetu dne 18 marča t. g.;

za sudbeni kotar Cres u Cresu dne 10. marča t. g.;

za sudbeni kotar Lošinj u Malom Lošinju dne 13 marča t. g.;

za sudbeni kotar Pazin u Pazinu dne 19 marča t. g.;

za sudbeni kotar Labin u Labinu dne 7 i 8 marča t. g.;

za sudbene kotare Buje i Poreč u Poreču dne 26 i 26 marča t. g.;

za sudbeni kotar Motovun u Motovunu dne 28 marča t. g.;

za politički kotar Pulu u Puli dne 20 i 21 marča t. g.;

za mjesnu občinu Rovinj u Rovinju dne 23 marča t. g.;

za politički kotar Krk u Krku dne 3. marča t. g.;

za politič. kotar Volosko u Voloskom dne 15 i 16 marča t. g.

Sjednica parlamentarne komisije hrvatsko-slovenskog kluba.

Ljubljanski „Slovenec“ od 5. t. mj. priobćuje: „Jučer 4. veljače sastala se u Ljubljani parlamentarna komisija Hrvatsko-slovenskoga kluba na carevinskom vieću u Beču pod predsjedanjem pročelnika dra. Korošca. Uz ovoga bili su još prisutni ovi članovi državnoga sabora: dr. Dulibić, dr. Krek, Fon, dr. Šušteršič i Grafenauer. O toj sjednici je izdano ovo priobćenje:

Najprije je pročelnik dr. Korošec izviestio o političkom položaju, te o raznim posredovanjima kod središnje vlade u Beču.

Poslie toga je parlamentarna komisija obširno raspravljala o sadašnjim političkim prilikama u monarkiji s obzirom na hrvatsko-slovenski narod. U dugotrajnoj razpravi sudjelovali su svi prisutnici. Stvoreni su važni zaključci, a med inima i glede cenzure te novih poreza. Ti će se zaključci svojedobno objelodaniti. Općenito se žalilo, da se bar na nekoliko dana ne sazivlje državni sabor, kako bi zastupnici naroda, koji stoje na političkoj najviše ugroženoj točki monarkije, u tom za nju kao i za razvoj hrvatsko-slovenačkoga naroda odlučnom času mogli izreći svoje mišljenje.

Poslie toga se sasvim potanko raspravljalo o gospodarskim prilikama pojedinih pokrajina, koje su zastupane u hrvatsko-slovenskom klubu. Glede na aprovizaciju civilnog pučanstva isticalo se je, da se je dualizam pokazao u tom obziru kao naj pogibelnija zaprieka. Vojnička uprava ima moć, da na jednaki način postupa kod rekvizicije u obim polama države, dočim austrijska pola države nema nikakova prava, da bi za svoje gradjansko pučanstvo mogla rekvirirati živež u Ugarskoj.

Navedeni su bili slučajevi, da se je u zadnji čas u Ugarskoj kupljeno što za pučanstvo Austrije, rekviriralo i to tako, da su dotične naše tvrdke imale znatnu štetu. Usljed takvih odnošaja su sve do sadanje vladine naredbe ostale bez svake koristi.

Zato „društva za kupovanje živeža i rekviziciju, koje bi imalo djelovanje samo u austrijskoj poli monarkije, ne bi nikada moglo postići svoje svrhe i radi toga su svi zastupnici hrvatsko-slovenskoga naroda u parlamentarnoj komisiji izjavili, da bi vojnička uprava svoj u Ugarskoj rekvirirani živež prodavala za gradjansko žitelj stvo austrijske državne pole. Posebno se žali, što se ne vodi nikakva konzumna statistika. Osobito se savjetuje, da bi vlada odmah izdala tarifalne odredbe, kako bi se prepriečilo oštećivanje pučanstva sa strane mlinova. Za aprovizaciju Primorja i Dalmacije osobito se je osjetilo pomanjkanje prometnih sredstava. Dalmacija, koja treba godišnje oko 1 milijun centi žita, skoro da je posvema odrezana od ostaloga svieta.

Glede ratnoga poljavanja izraženo je želje, da bi se za gospodarstvo potrebne muške sile oprostile od službe, kako to biva u Ugarskoj. Savjetuje se da bi se prije svega za gradnju cesta i ratne druge vojničke potrebe uzimali ratni zarobljenici te se time sačuvaju poljodjelstvu i vinogradarstvu potrebni domaći radnici. Ratni zarobljenici dali bi se uspješno upotriebiti kod raznih melioracija. Predsjedničtvu je naloženo, da posreduje za nabavu modre galice. Požalilo se, da je ministar poljodjelstva dobavu vina za vojsku, od kojega ima Ugarska dobaviti dvie trećine, a Austrija samo jednu trećinu povjerio jednoj bečkoj tvrdci, a ne proizvoditeljima, na veliku štetu naročito vinogradarskog zadrugarstva. Predsjedniku je naloženo, da se obzirom na mnogobrojne pritužbe seljačtva zauzme, kako bi se vriednost za rat posudjenog blaga i vozila od mah odkupila od vlastnika, kako je to naredbom vlade odredjeno.

Parlamentarna komisija će za kratko vrieme nastaviti svoja viećanja.“

Ovaj izvještaj doniela je tršćanska „Edinost“ od subote i druge hrvatske novine u Dalmaciji i Banovini.

Sličice iz rata.

Smrt izdajica.

Na 11. listopada poslie podne stade linijska

Vojnici za čas nadjoše slame, da se mognu leći na mokru zemlju i tako izrabiti duži odmor. Neda leko se čula žestoka, neprekidna pucnjava strojnih i običnih pušaka, pojačana čestom grmljavinom topova oko Przemysla. Ruska je vojska napustala obsjedanje te tvrdjave poslie nesrećnog napada na Siedliczku i sukcesivno je uzmicala prema iztoku pred našom vojskom, koja je sa stanovitim planom osvajala jedan teren za drugim. Svaki su čas prolazili ruski zarobljenici pokraj navedene pukovnije veseli, da su izmakli životnoj opasnosti.

Baš kad je jedan zarobljenički transport prolazio, dovede jedan dragun mrka lica, tri seljaka pred zapovjednika pukovnije te mu javi, da je našao kod njih ne prijateljska sredstva za signaliziranje. Osim toga jedan je od njih imao nove vojničke hlače naše vojske i nove čizme. Pukovnik napisa cedulju, šta upitom šta ima raditi sa tom trojicom, koju dade dragunu, da je odnese k diviziji. Ovaj pozdravi, podbode konja i u oštrom kasu odjaši.

Jedan od trojice izdajica mogao je biti preko 45 godina, drugi oko 40, a treći je bio dječak svojih četrnaest godina.

U početku stajahu sva trojica mirno, ali kad opaziše što se dogadja sunu im misao okrutne, neizbježive ratne strogosti. Stariji se počeše krstiti i izvinjavati se, a dečko se je grozničavo tresao od plača i hvatao se jednog od starijih, koji mu je bio otac. Ovaj je mirno govorio, ne bi li oprao sumnju sa sebe, dok je onaj drugi u vojničkim hlačama plašljivo gledao oko sebe i sveudilj se krstio dok mu ne pristupi jedan častnik, koji mu zapovjedi da svuče bundu, kako bi ga lakše mogao pretražiti da li nema kakovih drugih izdajničkih stvari uza se. Ovaj poduša i poče svlačiti bundu, pod kojom se ukaza bluza vojničkog kroja tamno žute boje. Imala je epulete, na kojima je žutom bojom bio otisnut izdajnički znak — HH — Nikolaj Nikolajević. Stvar je bila jasna.

U to dojaši dragun i preda pukovniku cedulju, na kojoj je zapovjednik divizije napisao: Strieljati!

Doznavši sudbinu, stari su se opet krstili i sklopljene ruke dizali k nebu moleći milost, a dječak je u groznom plaču pao pred pukovnika i obuhvatio mu koljena. Četiri ih vojnika odvedoše dok se je mali trzao i kričao, da on nije Ruten, nego Poljak.

Nekoliko koračaja postrance bili su postavljeni neprijateljski obkopi, pred svima zaustavile izdajice. Vojnici otpuštenika iz naručaja očeva, za kojim se je dugo dječak bolno opratao i postavše ga na obkop, zavezavši mu oči, poslie čega je mali nevino vikao da ne vidi ništa. Onda kleknu, prekrsti se i sklopi ruke i poče moliti. Kroz plač se je moglo razabrati izprekidano: Ojcze nasz — ktory — jestes — w niebie... četiri puške planuše, a dečko sklopljenih ruku pade napried. Druga su dvojica stojeći gledali taj prizor. Otac maloga predade prije smrti zastavniku, zapovjedniku eksekucije, novčarku sa nešto sitnog novca i reče mu naslov žene u

. Mirno stojeći prekrsti se i moljaše, dok mu smrt ne prekide zadnju njegovu molitvu. Treći je takodjer mirno išao na stratište.

Vojnici se dadoše na posao, da ukopaju lješine, a zastavnik predade novčarku sa adresom dragunu, koji pozdravi i odjuši prema . Dok su vojnici polagali mrtva tjelesa u obkop dotrči sa strane nedalekog žena, sva usopljena, teško dišuć i ridajući. Bez sumnje je saznala pravodobno, da su joj odveli muža i sina, a takodjer je morala čuti i puške. Direktno je, tko zna kako, dotrčala do obkopa i sva slomljena sruši se na lješinu sina, koja je ležala na rubu obkopa, a da nije ni vidjela što još u ovome leži. Grozno je hripala, zatim se malo dignu, — ali odmah pade naglo preko sina. Više se nije ni ganula. Onda sve umuknu. Sumrak je nečujno došao. Nije se ništa više čulo, ni topova ni pušaka, ni žene — samo lopate diskretno šuštljivih vojnika grobara, čije konture mu je lagano zastirao u neizrazitost. — Pukovnija i grobari odoše te je polje ostalo prazno. Tišina i tmina vladali su tim krajem, a gusta magla plazila je tromo po obkopima i svježem humku.

Prolazeći sjutradan pokraj te ratne obiteljske grobnice opazih na humku križić. Odoh da vidim. Od vojničke slovenske ruke improvizirani drveni križić, na kojem je olovkom stajalo napisano: Tukaj počivajo oče, mati in sin. (Iz. „H.“ J. Č.)

Naši junaci.

Kako vodja jedne izvidnice osobito se istakao poručnik Milan Mihaljević od 27. domobranske pukovnije. Za svoju je hrabrost odlikovan vojnim križem za zasluge s ratnom dekoracijom. Njegovoj je diviziji bilo hitro povjereno da izvidi pozicije Srba kod Loznice. Poručnik se Mihaljević javio dobrovoljno, da će on tu službu izvesti. S malom je ophodnjom preplivao Drinu i unatoč toga, što su Srbi po njima pucali, prodro je duboko u neprijateljske pozicije i izvidio položaje dvaju bataljuna i jedne baterije. Neprestano s neprijateljem u dodiru proboravio je čitavu noć na visovima kod Loznice, a u zoru provukao se kroz srpske predstraže i vratio svojoj pukovniji. I sad se vraćao sa svojim ljudima, plivajući preko Drine. Srbi su na njih otvorili brzometnu vatru, ali su ipak sretno izbjegli velikoj pogibelji. Njegove vijesti bijahu od vrlo velike važnosti po dalnje operacije.

Natporučnik Svetozar Milić od 28. domobranske pješačke pukovnije zneo je u boju kod Kedina Brda kao zapovjednik odjeljenja strojnih pušaka s izvanredno sigurnom vatrom zadati neprijateljskom topništvu takove gubitke, da je srpska poduzna momčad, koliko još bijaše na životu, jednostavno ostavila topove i tražila spas u bijegu. Samo je ovim pucanjem doprinešeno, da je zarobljeno pet topova. Radi toga odvažnog i vrlog čina odlikovan je natporučnik Svetozar Milić križem za zasluge III. razreda s ratnom dekoracijom.

Gospodarske viesti.

Savjetujte ženama!

Gospodarstvom moraju se u ratno vrieme u mnogim slučajevima baviti žene poljodjelaca, kojih su muževi pozvani pod

oružje. Žene poljodjelaca moraju sada izvršivati razne stvari, koje prije nijesu obavljale. Razumljivo je, da im nisu poznati razni gospodarski poslovi, jer ih je prije obavljao muž. Osobito su nevješte novčanim poslovima (plaćanje poreza, osiguranje, kamata itd.) Također neimaju iskustva kod nabave raznih poljodjelskih potrebština i kod prodaje proizvoda i stoke. U takvim slučajevima, koji se sada često dogadjaju, neka se gospodarska društva, osobito njihovi funkcionari — odbornici, idu ženama na ruku, dobrim savjetima.

U mirno vrijeme bila su „Gospodarska društva“ — gospodarska središta svojeg okoliša, koja su svojim članovima davala potrebne pouke u gospodarskim pitanjima. Odbornici naših „gospodarskih društava“, često su radili za dobrobit zadruge i zadrugara. Njihov rad je često donio pojedinom kraju mnogo koristi.

Toliko više je potrebna sada ta nesebična požrtvovnost odbornika i ostalih umnih članova u korist svojih susjeda. Potrebno je, da osobito sada stupe u djelovanje uzvišena načela zadrugarstva.

Velika većina naših žena jesu dobre, promišljene i štedljive gazdarice. Nalazi se i takvih, koje su za gospodarstvo sasma nesposobne, premalo rasudne, odviše pristupačne raznim varalicama, agentima i prekupcima. Takve žene preporučamo pozornosti odbornika gospodarskih društava. Dobri savjeti i upute dane takvim ženama često će koristiti. Muž njezin, kada se vrati sa bojišta biti će im zahvalan.

Odbornicima gospodarskih društava stavljamo stoga toplo na srce: Savjetujte ženama, kojima se muževi nalaze u vojsci. Time ćemo najviše predobiti narod za zadrugarstvo.

Gojite svinje.

Izgleda da će se odnošaji promijeniti, te da će cijena svinjama znatno poskočiti. Pomisliti moramo, da je u krajevima, u kojima se ratuje, stočarstvo i svinjogojstvo sasma zastalo, u koliko nije uništeno. U Galiciji i Srbiji, u kojim krajevima je bilo svinjogojstvo veoma razvito, sasma je zastalo. U svim tim krajevima morati će se svinjogojstvo sasma iz nova podignuti. I u gradovima trebati će s vremenom više svinjskog mesa. Nemojmo stoga naprečac prodavati svinje. Tko imade dovoljno hrane neka i nadalje tovi svinje, jer će ih kasnije lahko prodati uz veću cijenu. Doći će vrijeme kada će se mladi i stari krmci dobro unovčiti. Osobito u krajevima, koji su sada ratu izloženi.

Da se krumpir ne smrzne.

Ako nam je krumpir kuda razasiljati u zimsko doba, to se može lahko dogoditi, da se na putu smrzne i propadne. Da se to ne dogodi, neka se postupa ovako, kao što postupaju pri tom i stanovnici u Kruškoj gori u Češkoj. Uzme se suha vreća i u nju se natrpa krumpira. Ta suha vreća metne se u mokru vreću, a tad se ova iz vana još zalije mrzlom vodom. Usljed vlage niti vanjske vreće su nabubrile, a kad se još zalije, to se na njoj uhvati led. Krumpir ima i naravne topline, a vanjska vreća i led priječe, da ne može do njega dospjeti vanjska studen, te mu odnijeti naravnu toplinu. Na taj način dade se krumpir daleko otp

Razne

Naš car i kralj svojim vjernim narodima.

Njegovo c. i kr. apostolsko Veličanstvo izdalo je ovo Previšnje ručno pismo:

Dragi grofe Stürgkh!

Obrćujući se na razdoblje od pol godine, za kojeg stojimo u boju, što nam je nametnut neprijateljskim namjerama naših protivnika, zahvalna se srca sjećam na dasve požrtvovnoga držanja, što su ga zasvjedočili Moji vjerni narodi u ovo oz biljno vrieme.

Nadahnuti dostojanstvenom, ozbiljnom samosviešću, oni su pokazali, da su podpuno dorasli svim zahtjevima vremena. U plemenitoj su spremnosti poslali pod za stave svoje sinove; uvidjavno su se prilagodili potrebama ratnoga vremena i sdušno poskrbili za žrtve rata, te time ponovno sjajno zasvjedočili svoje visoko domoljublje i svoje drevne, prokušane državljanske vrline.

Ovo blagotvorno iskustvo jača Moju vjeru, koja je čvrsto osnovana u povjerenju, u junačkim djelima i u ponovno tako sjajno prokušanoj valjanosti Moje obranbene sile.

Pod vodstvom Moje vlade, koja se su sreće s ugarskom vladom u nastojanju, da stavi sve sile u službu cilja, koji nam je svima zajednički, pučanstvo će također nadalje, žrtvujući blago i život, čvrsto stajati uz milu domovinu.

Kad se bude svršio rat, za koji je ra dostno odlučilo enositi teške terete sve do kraja, uvjeren sam o tome, da će mu biti prištedeno, da nadje u miru, što ćemo ga izvojevat s pomoću Svemogućega, nagradu za svoje napore, patnje i pogibelji rata, koji je vjerno i ustrajno izvojstilo.

Povjeravam Vam, da to priobćite pučanstvu uz izražaj Mojega najtoplijega priznanja i Moje zahvale.

U Beču, dne 4. veljače 1915.

Franjo Josip s. r.
S.ürgkh s. r.

Odstup trščanskog Namjestnika.

Nj. Vel. cesar i kralj imenovalo je Namjestnika za austro-tlirsko Primorje u Trstu Nj. Jasnost princa Konrada Hohenlohe od Schillingfürsta predsjednikom Vrhovnog računarskog dvora i dignulo sa službe Namjestnika našeg Primorja.

U koliko se radujemo visokom promaknuću Nj. Jasnosti princa Hohenlohe-a u toliko žalimo odstup ovog vriednog i nadasve pravednog Namjestnika. Sadanja izvanredna vremena ne dozvoljavaju nam, da se obširnije pozabavimo ovim odličnim mužem na stolici c. kr. Namjestnika u Trstu, ali odlazak ovog poštenog i pravednog upravnika duboko će ožaliti i naša Istra. Svojim desetgodišnjim službovanjem u nas, pokazao je ovaj odličan muž svoj kristalni karakter čovjeka savjesti, poštenja i pravednosti; simpatije i zasluge, koje je stekao u svim slojevima našega naroda, ostat će neizbrisiva spomen u naše priznanje.

Odlazi nam muž, koji je zaslužio svako naše priznanje.

Novi Namjestnik za Trst i Primorje.

Kako se javlja iz Beča, imenovan je Namjestnikom za Trst i Primorje dosadanji predsjednik Koruške g. dr. Alfred barun Frie-Skene

Novi zajednički ministar financija.

Dosadanji zajednički ministar financija (za Bosnu) vitez dr. Bilinsky je odstupio, a na njegovo mjesto imenovan je zajednički ministrom financija pl. dr. Koerber, sadanji austrijski ministar predsjednik

Rasprava proti dru. Gjuri Červaru.

Danas u 9 s. u jutro počela je u Trstu pred temeljskim sudištem rasprava proti dru. Gjuri Červaru, odvjetniku u Veloje kom. Branitelji su mu odvjetnici dr. M. Laginja iz Pule i dr. Rybař iz Trsta. Ispad te rasprave doniet ćemo u budućem broju.

Ta rasprava imala je početi prošli ponedjeljak, ali kako je predsjedniku rasprave umrla u nedjelju majka, to je rasprava odgodjena na danas.

Usmrćenje sarajevskih atentatora.

Dne 3. t. mj. u 9 s. u jutro obješeni su u Sarajevu na smrt osudjeni učestnici u sarajevskom atentatu od 28. junija 1914., i to: Miško Jovanović, Danilo Ilić i Veljko Čubrilović.

Ostala dvojica na smrt odsudjena Joko Milović i Nedo Kerović bili su pomilovani na doživotnu tamnicu odnosno na 20 godina strogog zatvora.

O smaknuću atentatora donosi bečka „N. Fr. Presse“ iz Sarajeva ovu brzojavku od 3. t. mj.:

Jutros su smaknuti radi umorstva prie stolonasljednika Franje Ferdinanda i radi veleizdaje na smrt osudjeni učitelj Veljko Čubrilović, Danilo Ilić i trgovac Miško Jovanović.

Smaknuće, koje je proveo ovdašnji krvnik Vjekoslav Seiffert, obavilo se u 9 sati u jutro u dvorištu tvrdjavnih uza. Občinstvo nije imalo pristupa.

Kad se je delikventima pročitala osuda, odvedeni su na stratište, gdje su bila podignuta troja vješala. Vojnički odjel zatvorio je trg. Prvoga su doveli na stratište Čubrilovića. On je pošao do sveća nika, poljubio tri puta razpelo i rekao svećeniku: „Pozdravite moju suprugu i recite joj, da ovaj čas na nju mislim.“

Mirno se je dao svezati.

Zatim je sliedio Jovanović, koji je drhtao na svem tielu.

Ilić, koji je posljednji vješan, bio je podpuno apatičan.

Milodari za „Družbu“.

Preko Narodne radničke organizacije u Puli, darovale gg. Ivan Poropat K 1, Marija Poropat K 1, Lud. Susteršić K 1, M. Koprivica K 1, Aleksandar D. K 2, Lacko Križ K 2, Josip Raspulić K 1, N. N. K 2, Na poklik: „Živjela Družba“ K 6 50, N. N. dao je riječ, da ne će više igrati „preferance“, a na tome bijaše zatečen i oglobljen sa K 2, predao vlastnik kafane „Narod. Doma“ g. Bacletić, što se našlo u istoj K 9·28, skupa K 28 78, zadnji iskaz K 184 85, skupa K 213 63.

Darovateljima hvala i bilo im stostruko nagradjeno, a drugima na izgled.

* * *

Preko naše uprave darovali su: g. Nikolić Mardešić u Puli da počasti uspomenu svog prijatelja pok. Filipa Kumbatovića carskog savjetnika K 5, a mjesto čestitke veleč. don Janku K 5. Preč. g. kanonik Dinko Pinduhć u Barbanu da počasti uspomenu svog dragog pobratima i zemljaka pok Filipa Kumbatovića K 6. — Živili darovatelji!

Ne šaljite pisma u Przemysl.

Iz novin kog ratnog stana se javlja: U Beču se jako rasprostranio glas, da se ustanovljena redovita vojna pošta za odašiljanje privatnih pisama u Przemysl. Tu nije istina. Aviatičari koji polaze potrebe bivaju odašiljani iz Przemisla, jedva su u stanju, gdjekada na malo mjesta i na težinu, premeti službenu poštu, upravljenu na zapovjedničtvo tvrdjave. Radi toga je sasma isključeno da bi mogli ponieti privatna pisma, kojih ima na vagune.

Radi toga neka se u buduće ne šalju pisma na zapovjedničtva, koja uz najbolju volju ne mogu dospjeti da sortiraju i otvaraju ta pisma i namaknu na svoja odredišta.

Odličja za zasluge u ratu.

Kralj je odredio, da nekombatanti, oficiri za pravosudnu službu, vojnički (mornarički, domobranski) liječnici i vojnički (mornarički, domobranski) činovnici, za zasluge u ratu podareni im komturni križ, ili komturni križ sa zvijezdom, imaju nositi na vrpci vojničkoga krsta za zasluge, nadalje da se za zasluge u ratu podareni oficirski križ reda Franje Josipa ima nositi na bijelo crvenoj vrpci, koja ponešto proviruje iznad križa te dekoracije, te je široka dvadeset milimetara i u okrug nabrana.

Željezni prsteni „Srebrnog Križa“ i počasni znakovi „Crvenog Križa.“

U ovdješnjoj pisarni Crvenog Križa, S. Polikarpo br. 204, mogu se i nadalje dobiti dnevno od 9—12 pr. podne i u rad nim danima također od 2—5 po podne izvorni prsteni Srebrnog Križa s nadpisom: „Zlato dadoh za željezo 1914. A. S. K.“ u zamjenu dragocjenosti ili iznimno uz gotovinu od najmanje pet kruna.

Istotako mogu se tamo u naznačene satove dobiti formulari molba za podieljenje počastnog znaka 2. razr. kao i srebrne i mjedene kolajne Crvenog Križa. Za podieljenje počasnog znaka 2. razreda ima se platiti iznos od 1000 K na jedan put ili 50 K godišnje, za srebrnu počasnu kolajnu 300 K na jedanput ili u tri jednaka godišnja obroka, a za mjedene počasne kolajne 100 K najedanput ili 5 K godišnje. Povrh toga ima se za počasni znak platiti za jedanput pristojba za podieljenje 100 K, za srebrnu počastnu kolajnu 20 K, a za mjedenu počasnu kolaj nu 10 K nakon obavještenja.

† Maruša Wodwarka-Neureuther.

Dne 4. t. mj. preminula je u Pragu odlična češka rodoljubkinja gdja. Maruša Wodwarka Neureuther. Pokojnica bila je dobro poznata na našem jugu osobito a svoje plemenitine i podpomaganja jugoslavenske mladeži na visokim školama u Pragu.

Pokoj vječni plemenitoj rodoljubkinji a sućuti jenom supruzi dru Janku Wodwarki naše iskreno saučešće.

Dvije pjesme

u spomen mobilizacije istarskog narodnog ustanka godine 1914.

Pod tim naslovom izašle su u knjižici dvie pjesme, u kojima se vrlo liepo pučkim stihovima opisuje polazak istarskih pučkih ustaša u Pazin, živovanje tamo i polazak u Pulu.

Te pjesme je u stihove složio Miho Cukon, pučki ustaša sada a inače posjednik poljodjelac i občinski glavar u Štinjanu kraj Pule.

Knjižica stoji 30 filira a prodaje se u tiskari Laginja i dr. u Puli. — Pjesmice su zgodne i za pjevanje te se same od sebe preporučuju.

PEČATE

iz GUME izradjuje tiskara

Laginja i dr.

Via Giulia 1. - Pula - Via Giulia 1.

Kupujte „JORGOVAN“ Koledar!

Sjetite se družbe Sv. Cirila i Metoda za Istru!

Širite „Našu Slogu“.

Himna

Družbe sv. Ćirila i Meloda prodaje se u korist Družbe tiskra Laginja i dr. u Puli.

oo JEFTINO I BRZO. oo

CEDULJICE

za

sv. ispovjed i pričest

izradjuje

NARODNA TISKARA

LAGINJA i dr. — PULA

VIA GIULIA 1.

oo JEFTINO I BRZO. oo

Pozor! Pozor!

Veliko skladište i zaliha

šivaćih strojeva

za krojače, postolare

Singer šivaći stroj za obrt i domaću porabu K 76.— sa 5 godišnjim jamstvom!

Dvokolice

Premier Es-ka, Helios, dvokolice Courir stoje K 150·—. Cienikse pošilja franko.

Preporuča se: Svoji k svojim

Jos. Dekleva i sin

Gorica, via Municipio 1.

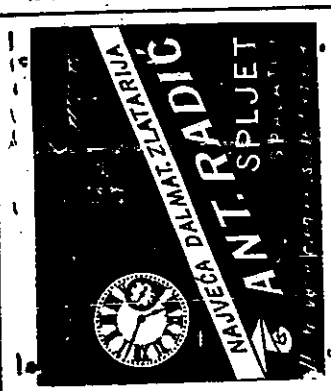

Motor na plin 3 HP.

prodaje se odmah.

Tiskara Laginja i dr. u Puli.

SLAVENIMA PULE I OKOLICE

preporuča svoje bogato i solidno

SKLADIŠTE - - - POKUĆTVA

Filip Earbalić - Pula

Via Sissano Br. 12. i Via Diana Br. 2

I razna moćerna roba za muška i ženska odjela razašilja uz najniže cijene

Jugoslavenska trgovina

F. Stermecki u Celje (Štajerska)

br. 214.

Pišite po glavni cjenik o više od tisuću stvari, koji se svakomu pošalje badava. Za naručbe iz Srbije, Bugarske, Njemačke i Amerike treba novac poslati unaprieđ.

Sjetite se družbe sv. Cirila i Metoda

PEKARNA

LJUDEVIT DEKLEVA

Via Campo Marzio br. 5 – Podružnica Via Sissano 14.

Prodaja svježeg kruha tri puta na dan.

Direktna posluzba u dom i u javne lokale.

Prodaja svakovrstnog brašna iz najboljeg mlina po umjerenoj cijeni. Posluzba brza i točna.

■ SVOJ K SVOMU! ■

TISKARA I KNJIGOVEŽNICA

LAGINJA i DR.

■ ULICA GIULIA, 1. **PULA** ULICA GIULIA, 1. ■

preporuča se za

tiskarske, knjigovežke i galanterijske radnje.

Solidna izradba pečata iz guma.

Imade u zalihi

tiskanice i knjige za p. n. občine, crkve, škola i odvjetnike, posujilnice i konsumna društva, trgovačke knjige, pisanke za škole, kao i sve pisarske i risarske potrebštine.

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

registrana zadruga na ograničeno jamčenje

Vlastita kuća (Narodni Dom)

Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i uz mjesečnu otplatu te prima uloške, koje ukamaćuje uz

4 1/2 %

čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

Broj 7. Pula, u četvrtak dne 18. februara 1915. God. XLVI.

Oglasi, priposlana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cienika ili po dogovoru.

Novce za predbrojbu, oglase itd. šalje se naputnicom ili položnicom pošt. štedionice u Beču za administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrieme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše »Reklamacija«.

Čekovnog računa br. 47.849.

Telefon tiskare br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu mnoge stvari, a nesloga sve pokvari“. Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju a nepodpisani se tiskaju, a oćekivani se primaju.

Predplata sa poštarinom stoji: 10 K u obće, 5 K za seljake } na godinu ili K 5·—, odnosno K 2·50 na pol godine.

Izvan carevine više poštarina. Plaća i utanjuje se u Pulu.

Pojedini broj stoji 10 h., ostali 20 h., koli u Puli toli izvan iste.

Uredničtvo i uprava nalazi se u »Tiskari Laginja i dr. Via Giulia br. 1. kamo neka se naslovljuju sva pisma i predplata

Odgovorni urednik Ivan J. Nakulja. Izdaje i tiska Laginja i dr. u Puli ulica Giulia 1. Glavni zastupnik prof. M. Mandić u Trstu

Europejski rat.

Na sjevernom ratištu.

Uspjesi naše vojske.

Beč, 10. febrara (DU). Službeno se javlja danas: Obći položaj u Poljskoj i zapadnoj Galiciji je nepromienjen. Borbe na Karpatima traju. Bukovina do Suczawe očišćena je od neprijatelja, koji mjestimice uzmiče bježeći. Neopisivim veseljem pučanstvo pozdravlja naše napredujuće čete.

Beč, 11. febrara (DU). Službeno se javlja danas o podne: U ruskoj Poljskoj i u zapadnoj Gliciji nije bilo promjene izim topovske borbe.

Na karpatskoj fronti u odsjeku zapadno od uszočkog klanca ruske su navale i pojedini ruski djelomični nasrtaji bili suzbijeni uz jaki gubitak neprijatelja.

U šumovitom gorju i u Bukovini imadu se zabilježiti ponovna napredovanja. Više stotina zarobljenika i više mašinskih pušaka je zarobljeno.

Beč, 12. febrara (DU). Službeno se javlja danas o podne: Položaj u ruskoj Poljskoj i u zapadnoj Galiciji je nepromienjen.

Borbe u karpatskoj fronti svagdje traju. U navali saveznika unatoč ogorčenog neprijateljskog odpora i pridolaska ruskih pojačanja, koja se okupljaju sa svih strana, dobiva se korak po korak prostora.

Operacije u Bukovini povoljno se razvijaju. U dnevnim borbama naše čete, koje napreduju kroz doline i brda, osvajaju sve više domaćeg tla. Dosegnuta je linija Sereta.

Beč, 13. febrara (DU). Službeno se javlja danas: U ruskoj Poljskoj i u zapadnoj Galiciji nije se ništa dogodilo.

Situacija na karpatskoj fronti u zapadnom i srednjem odsjeku u obće je nepromienjena.

Blizu Dukla klanca postaju ruski protunapadaji sve riedjima. U istočnom odsjeku naši napreduju.

Istodobno s uspješnim prodiranjem u Bukovini naše su čete, odbivši neprijatelja kod Körösmező a, prešli Jablonci klanac i napreduju s obadviju strana ceste.

Dok su u Bukovini napredujuće kolone uz mnoge okršaje doprle na liniju rieke Seret, izvojevale su si u gornjem području Pruta kod Nadworne uznapredovavše naše čete izlaz iz pogorskih dolina, te su doprle do Wiznitza, Kutyna, Kosowa, Deletina i Pasieczna, gdje sad Rusi stoje na raznim točkama.

Sa zarobljenicima učinjenim zadnjih dana dosegao je njihov broj na 29 000 ljudi.

Beč, 14. febrara (DU). Službeno se javlja: U ruskoj je poljskoj i zapadnoj Galiciji položaj nepromienjen. Jedan je dio naše bojne fronte u Dukla-klancu, protiv koga su došle bile žestoke ruske navale, prešao u ofenzivu, te prebacio neprijatelja, i to sibirske čete s dviju visina, te jurišao jedno mjesto kod Vizkőza. Jednako je bila uspješna navala saveznika u srednjim šumskim Karpatima. I ovdje smo neprijatelju oteli jednu visinu, za koju se živo borilo. U jučerašnjim je bojevima zarobljeno 970 Rusa.

U južnoj je Galiciji i Bukovini bilo također pobjedonosnih bojeva. Jugo-zapadno od Nadworne bacili smo natrag neprijatelja, koji je bio ondje za obranu grada. Visine smo na sjeveru od Delatyna osvojili i pri tom zarobili mnogo Rusa.

Beč, 15. febrara (DU). Službeno se javlja danas o podne: U ruskoj Poljskoj i zapadnoj Galiciji nije se ništa dogodilo.

Bojevi u Karpatima su još u potpunom toku. U južnoistočnoj Galiciji jučer je zauzeta Nadworna. Neprijatelj je potisnut prema Stanislawovu.

Na južnom ratištu samo pogranični bojevi, inače mir.

Beč, 16. febrara (DU) Službeno se javlja: Obći položaj u ruskoj Poljskoj i zapadnoj Galiciji je nepromienjen. Bilo je samo artilerijskih bojeva.

Na fronti u Karpatima traje žestoka bitka. Nekoliko dnevnih i noćnih navala ruskih proti saveznićkim pozicijama bilo je odbijeno s velikim gubitcima po neprijatelja, koji je izgubio također 400 zarobljenika.

Operacije u Bukovini razvijaju se povoljno. Prošli smo cestu Seret i Rusi su u neprestanim bojevima suzbijeni prema Prutu. Južno od Kolomeje, gdje su se razvili bojevi veće važnosti, zarobili smo 500 ljudi.

Njemačko-ruski rat.

Njemački izvještaji.

Berlin, 10. febrara (DU). Ag. Wolff donosi iz velikog glavnog stana danas:

Pojedini sukobi na istočno-pruskoj granici razviše se tu i tamo u bojne akcije većeg stila. Te borbe se svagdje razvijaju normalno.

U Poljskoj nje došlo s lieve ni desne strane Visle do nikakovih promjena.

Berlin, 11 febrara (DU). Veliki glavni stan danas:

Borbe na istočno-pruskoj granici su i jučer sve s dobrim uspjehom za nas nastavljene, prem je dubok snieg smetao kretanjima naših četa. Posljedice sukoba s neprijateljem ne dadu se još jasno prepregledati.

Na poljskom ratištu s desne strane Visle dospjeli smo jednom navalom sjeverozapadno od Sierpe kroz neprijateljske linije. Svagdje, gdje smo naišli na neprijatelja, potisnuli smo ga i zarobili više stotina momaka.

Lievo od Visle nije došlo do nikakovih osobitih događaja.

Berlin, 12. febrara (DU). Ag. Wolff donosi iz velikog glavnog stana:

Car je stigao na bojište na istočnoj pruskoj granici. Operacije prisilile su Ruse, da brzo napuste svoje pozicije istočno od Mazurskih jezera. Na nekim mjestima borbe još traju. Do sada je bilo zarobljeno 26.000 Rusa i zaplienjeno 20 topova i 30 strojnih pušaka. Mnoštvo zaplienjenog materijala ne da se još približno prebrojiti.

U Poljskoj zapadno od Visle njemačke su čete nastavile jučer javljenu ofenzivu. Grad Siepers bio je zauzet i opet zarobljeno nekoliko stotina ljudi.

Na poljskom ratištu lievo od Visle nikakove promjene.

Berlin 13. febrara (DU). Veliki glavni stan danas:

Operacije na istočno pruskoj granici svuda sretno napreduju. Gdje se je neprijatelj kušno oduprieti, tamo je odpor brzo bio skršen.

U Poljskoj desno od Visle naše su čete prešle navaljujući dolnju Skrwu i poluze u smjeru prema Razionsku.

Sa poljačkog bojišta s lieve obale Visle nema što osobita da se javlja.

Berlin, 14. febrara (DU). Veliki glavni stan:

Na istočno-pruskoj granici i onkraj nje naše se operacije razvijaju onako, kako smo to očekivali. U Poljskoj desno od Visle naše čete napreduju pravcem na Racionž. U Poljskoj lievo od Visle nema promjene.

Berlin, 15. febrara (DU). Veliki glavni stan danas:

Sjeverno Tilsita neprijatelj je iz Piktupoena protjeran u pravcu Tauroggena. Istočno od jezera traju bitke. Naše čete posvuda napreduju i sliede neprijatelja.

Preko Lomze napredujuće sile potisnuše njemački odieli u okolicu Kolna.

Na području Visle dobismo opet zemljišta. Racionz obsjednut. U predbježnim bitkama zarobismo veći broj ljudi i 6 topova.

S lieve strane Visle položaj nepromienjen.

Berlin, 16. febrara. (DU). Veliki glavni stan danas:

Borba u progonu uz istočno-prusku granicu i preko iste razvija se i dalje vrlo povoljno, U Poljskoj sjeverno Visle zauzesmo iza kratkog boja Bielsk i Plock. Uhvatismo oko 1000 zarobljenika.

U Poljskoj južno od Visle nije bilo nikakve važne akcije.

Njemačko-francezki rat.

Berlin, 10. febrara (DU). Veliki glavni stan: Osim manjih uspjeha, što ih naše čete izvojštiše u Argonama, na zapadnom obronku Vogeza kod Ban de Septa i u Hirzbaškoj šumi nema se šta javiti.

Berlin, 11. febrara (DU). Veliki glavni stan danas: Jednom navalom u Argonama dobili smo na terrainu: neprijatelju je oteto 6 častnika, 307 momaka, 2 puščana stroja i 8 manjih topova.

I u srednjim i južnim Vogezima izvojevali smo manje mjestne uspjehe.

Berlin, 12. febrara (DU). Veliki glavni stan: Nakon duže stanke, pojaviše se jučer opet na obali neprijateljske ladje. Neprijateljski aviatičari bacili su na Ostende bombe, koje nisu napravile vojničke štete. Na ostaloj fronti vodile su se topničke borbe. Osobito je neprijatelj izbacio mnogo municije na naše pozicije u Champagni. Spomen vriednog uspjeha nije time nigdje postigao. Kod Souaina pokušana je i neprijateljska navala, koja je bila suzbijena, i pri kojoj je ostalo u našim rukama 120 zarobljenika. Jučer javljeni broj zarobljenika u Argonama povećao se je za jednog častnika i 110 ljudi. Sjevero-zapadno od Verduna zauzeli smo više neprijateljskih šanaca. Naprotiv francezka protunavala, poduzeta uz nošenje ženevske zastave, bila je suzbijena uz znatne gubitke po neprijatelja. Njemački su aviatičari bacili oko sto bombe na tvrdjavu Verdun. Na Sudelkopfu na Vogezima Francuzima je uspjelo da zaposjednu jedan mali prednji šanac pred našom pozicijom.

Berlin, 13. febrara (DU). Veliki glavni stan: Na obali bacili su i jučer neprijateljski avijatičari bombe, koje su medju gradjanskim pučanstvom i na njihovom posjedu prouzročile dosta osjetljivu štetu, dočim smo mi imali vojnički neznatnih gubitaka.

Pred našom frontom nadjeno je 200 mrtvih neprijateljskih vojnika, dočim su naši gubitci u svim bojevima iznosili na mrtvima i ranjenima 90 momaka.

Sjeverno od Massingesa, sjevero-zapadno od St. Menchoulda zauzeli smo naviše navale od 3. veljače, daljnjih 1200 metara francezkoga položaja.

Na Sudelkopfu u Vogezima pokušao je neprijatelj, da ponovno na nas navali, ali je svagdje bez napora odbijen.

Berlin, 14. febrara (DU). Veliki glavni stan: Sjevero-istočno od Pont-a-Mousona oteli smo Francezima selo Noroy i zapadno od tog mjesta ležeći vis 365. Dva častnika i 151 momak zarobljeni su. U Vogezima jurišem smo zauzeli mjesta Hilsen i Obersengen. Pri tom je dopalo u naše ruke 135 zarobljenika.

Berlin, 15. febrara (DU). Veliki glavni stan danas: Južno Yperna, kod St. Eloa oduzesmo neprijatelju nekih 900 metara pozicija. Protunapadaj bio je bezuspješan. Isto se tako izjalovio francuzki napadaj jugozapadno od Labassee, gdje zarobismo nekoliko tuceta protivnika. Predšance, koje smo 12. ov. mj. kod Sudelkopfa izgubili, zauzeli smo ponovno.

Iz Sengerna, dolina Lauch, neprijatelja bacismo, našto je Remspach neprijatelj dobrovoljno izpraznio.

Berlin 16. febrara (DU). Veliki glavni stan: Neprijateljske navale proti šancima od nas zauzetim kod St. Eloi, bile su suzbijene. Inače ništa važnoga da se javi.

Sličice iz rata.

Kod naših aviatičara (zrakoplovaca).

Nekoliko velikih zelenih šatora, skoro takovih, kakovi se vidjevaju u nas kod velikih cirkusa, za njima pako veliki prostor, pun raznovrstnih tovarnih kola, a još dalje u pozadini široko polje, ravno i dugo nekoliko kilometara. To je tabor dviju naših aviatičkih odjelenja u blizini nekoga većeg galičkog mjesta. Okolo ovih šatora i kola obilaze častnici, većinom krčni ljudi, visoki, koji se odlikuju nekim posebnim ponosom, koji se kod njih mnogo bolje ističe nego kod ostalih. Medju njima imade vrlo slavnih ljudi, koji su sa svojim neustrašivim letovima ponieli slavu širom svieta. U tim odjeljenjima nema gotovo častnika ni podčastnika, koji ne bi bio odlikovan s jednim ili više redova za zasluge stečene u ovom ratu. Pa napokon neoboriva je istina, da se doista hoće biti junakom za onoga, koji se posvećuje aviatičkoj službi. To je danas jedna od najtežih ratnih službi. Svaki onaj, koji stupi u taj slavni odio, mora da je junak od pete do glave, da je hrabar i srčan, pun hladnokrvnosti i bistroumnosti. Svi oni ne poznaju ovaj sviet. Oni žive samo za svoj aparat. Na njima se opaža silna zamišljenost i ne prodje ura u danu, a da pojedini od njih ne dodje do svog aeroplana i da ga dobro ne pregleda. Ta to izgleda kao kad se brižna majka nadvine nad svoje čedo, da ga pogledom miline i ljubkosti upita da li šta treba. A taj mušičavi aparat treba i te kolike njege, jer uzmanjka li mu samo nešta, odkazuje svoju poslušnost, a onda je katastrofa neizbježiva.

Aviatičaru u prvom redu smeta zlo vrieme, jer to mu dielom onemogućuje, da aeroplan uzleti kako bi morao. Aparati stoje u hangaru jedan kraj drugoga — šute i ne miču se. Čovjeku, koji ih gleda čini se nemogućim, da bi mogao ovaj stroj uzletiti više liesća metara visoko u zrak i da odavle može promatrati toliko zla. Kad se ogledava strojeve, opaža se, da pojedini od njih imade na krilima svu silu rupa, koje su bielo zalieplјene, a posvuda je napisano ime kojeg kraja i datum. To su „rane", koje je dobio aparat kada ga je napao neprijatelj, ali mu nisu toliko škodile, da se ne bi mogao vratiti. Sva sila aparata imade bezbroj takovih bielih krpica, pa ipak svaki pojedini dobro služi svojoj svrsi i nada se daljnjim lepim uspjesima. Aparati, kojima se služi naša vojska su proizvod neke njemačke tvrdke i govori se da su jako dobri. Doduše da su se ukazale tu i tamo neke pogrieške, ali ih nije moguće popraviti. Za nekoliko godina biti će riešene i ove manjkavosti i biti će izgradjeni takovi aparati, koji će letjeti bez buke, a buda tako konstruirani, da će ih se teško opaziti.

Svaki aparat imade neki znak po kojemu ga je moći prepoznati u visini. Ruski imadu modro-bieli kolobar, francezki narodnu trobojnicu, naši crno-bielu zastavu, njemački crveni križ na bielom polju. Crveni je križ postavljen na donjoj strani aparata, da ga mogu opaziti njemačke čete i da ne pucaju na njega. Jednaki se znak nalazi i na gornjoj strani aparata. Zašto? Odgovor na to da je događaj, koji se dogodio u početku rata. Negdje visoko u zraku sreo se naš aeroplan sa njemačkim. Njemački je aparat bio viseko, pa kako se nije znao znaka, koji je bio samo na donjoj strani našeg aparata, počeo je u njega pucati. Niemac nije dobro ciljao, a podje su opazili zablodu, pozdravili se i u zraku jedan drugoga fotografirali. Od toga časa imade svi njemački i naši aeroplani crveni križ na gornjoj i donjoj strani.

Kakvo je oružje s kojim su oboružani aeroplani? Mali i neki teški od mjeda, jedva veliki kao šaka. To su ručne bombe. I tih aviatičar uzme toliko sa sobom, koliko ih može nositi aparat. To baš nije opasno oružje i služi u prvom redu zato, da se poplaši neprijatelja. No ako je spretno bačeno može poubijati dosta ljudi. Osim ovog oružja imade aviatičar drugu vrst bombe, koje su kud i kamo opasnije a od kojih može ponieti sa sobom samo dvie. S ovim je bombama teško ciljati iz zraka, ali još je opasnije s njima se spustiti na zemlju. Zato ih aviatičar redovito odbaci prije, nego se spusti na zemlju. Padne li takva bomba u neprijateljski obkop ili tvrdjavu, počinja prave strahote. Pade li u skupinu ljudi to ih najmanje desetoricu na mjestu poubija. Naboj ovake bombe je tako silan, da komadići željeza od kojih je bomba učinjena, razprišuju se u stotine malih komadića, koji nesmiljeno kose u neprijateljskim redovima.

Obstoji još jedno drugo oružje, za koje se misli, da je neduzno, a može načiniti ogromne štete, to su naime strielice, kojih aviatičar nosi za sobom svu silu. Opazi li aviatičar četu, koja ide u obkope, stane u bezbroju bacati ove strielice. Uslied svoje težine te strielice šiljkom padaju prama zemlji i padom zadobivaju takovu snagu, da mogu čovjeka kojeg shvate probosti od glave do pete, a što je najzanimivije kod čovjeka, kojeg shvate nije opaziti nego dvie rane.

No najvažniji od svog tog oružja je fotografski aparat, kojim aviatičar fotografira neprijateljske pozicije. Takav aparat je jedan od najsavršenijih, koji eksistira u fotografskoj umjetnosti. Načinjen je u formi velike pištolje, tako, da je s njime u zraku lagano moći operirati. Digne li se aviatičar nad neprijateljsku tvrdjavu, okrene svoju „pištolju" dolje i za čas imade željkovane snimke. Kad je sve obavio vrati se u tabor i za dvadeset časaka imade već zapovjednik na svom stolu sliku neprijateljskih pozicija. Aviatičar se vraća u svoj hangar, pregleda aparat. Očisti ga i eventualno popravi, a onda čeka nove zapovjedi da odleti do nove linije.

Božićevanje u podmornici.

„Danziger Neueste Nachrichten" donose pismo mornara, koji je sam Badnjak sprovео u podvodnici. U tom se pismu nalazi ovaj opis: Na samu Badnju večer zvala nas je dužnost na posao. Izgjosmo iz luke, da stražimo na obalu. U četvrtak nije se ništa vidjelo. Na Badnjak spustismo se na dno morsko, u dubljini od ... metara. I mad je počela naša božićna svetkovina. Pravi Božić imali smo proslaviti tekar u luci. Naš je zapovjednik držao govor, a naša gizdа — dvije guske i jedna mandolina — započeše pjesmu „Stille Nacht, heilige Nacht", koju smo svi zapjevali. Iza toga smo još i nešto malo punča popili, ali u istinu posvema malo, jer drugi dan je valjalo i opet biti na straži. To svetkovanje Božića na dnu mora neću nikada zaboraviti. Jednostavno pa ipak tako veličanstveno. Sad mi je dvostruko drago, da smo baš mi morali izaći. Prvi dan Božića izronismo, te se stanemo ogledavati za neprijateljem. Ali što je to? Eto tamo neprijateljskih protutorpiljarka, koje su šakbote s najvećom brzinom naprijed hrlile, te ih nijesmo mogli stignuti. Na jednom se pojave na obzorju gusti oblaci od dima. Kad smo se nešto malo približili, dohako pod vodom, a samo periskop je virio nad morem, opazismo engleske krstarice ... protutorpiljarke i ... podvodnice. S mjesta zavri zapovjest: „Svi torpedi spremni!" Nesa se opisati kako smo svi bili napeti i uzrujani. Drije su navale osujećene, jer se je neprijatelj neprestano amo i tamo gibao, svedjer mijenjajuć svoj smjer. Već smo se približali na ... metara, kad se začuje zapovjed: „Pozor! Hitac!" — Ali što je to? „Zeppelin je tu!" Bum i štrodovi se najednom okrene te se nagnu u mahniti bijeg.

Čovjekoljubivost u bojištu.

Grozan rat, koji ne poznaje nikakove samilosti i pardona, unatoč svim svojim grozotama još uviek nije posvema ugušio plemenitih čovječanskih osjećaja. Nepresano se čita po raznim listovima o plemenitim djelima ovoga ili onoga protivnika. Neki francezki vojnik iz La Manša u pismu na svoje roditelje opisuje slijedeći događaj: „Bilo je to u pokrajini Somme u nekom selu, gdje su se Niemci zaštitili u dobro izgradjenim jarcima i koje smo mi morali napasti. Prvi dan izveli smo nekoliko napadaja, koji su imali taj uspjeh, da smo se neprijatelju približili na sto koraka. Nesreća je htjela da je više naših ranjenika ostalo ležati kraj njemačkih zaštita od bodljikavih žica i nikto im nije mogao poći u pomoć jer su Niemci otvorili strašnu vatru. Noć je protekla mirno, a kad se sliedećeg dana doznalo za taj položaj ranjenika krenula su dva saniteta s nosiljkom, jedan od njih bio je bogoslovac, do njemačkih zaštitnih jaraka. Tu se zada odigrao sliedeći događaj: Oba saniteta digнuli su se nosiljkom iz strieljačkog jarka, a da o tome nisu nikoga obavieštili. Seminarista makao je zastavom crvenog križa. Išli su izravno spram neprijateljskih položaja. Odmah je s obiju strana prestala pucnjava, a iz njemačkih jaraka izašli su častnici, koji su pošli u susret našim junacima. „Šta namjeravate?" upitao je častnik bogoslovca. „Odniet naše ranjenike, koji se jučer na večer nisu povratili!" — „Bravo, bravo! Da ste se i jučer odlučili na taj korak mi bi prestali s pucnjavom." — Na to je jedan od častnika pružio bogoslovcu ruku i rekao: „Vi ste junak. Dajemo vam pol sata vremena da izvršite svoju dužnost." To sve bilo je izgovoreno u čistoj francezštini. Medjutim su se iz strieljačkih jaraka pojavili i njemački vojnici, koji su pljeskali i mahali sa svojim kapama. Našim sanitetima uspjelo je tako da spase od očite smrti do šestoricu naših drugova, koji su od gladi, studeni i krvarenja bili posvema obnemogli. Nakon šta je minulo pol sata započelo je na tom mjestu novo puškaranje i grmljavina topova."

Hrana naroda u ratno doba.

Opomena izdana od c. kr. ministarstva unutarnjih poslova u januaru 1915.

Naši neprijatelji hoće da nas gladom slome. Ta se namjera jasno razabire iz mnogobrojnih izjava neprijateljskoga inostranstva. Što im nije uspjelo s milijunima njihovih vojska, hoće ta postignu tako, da nam zapriječe dovoz živeža i da naš narod dovedu u opasnost glada.

No ni ta osnova ne će uspjeti, ako svaki od nas shvati kao najsvetiju dužnost i pravilo života, da ekonomski postupa sa živežem, što ga imamo.

Svaki pojedinac je zvan, da sudjeluje kod osiguranja hrane narodu u ovo ratno doba, a svaki pojedinac i može sudjelovati, ako svoj način života uđesi prema zahtjevima općega dobra.

Neka svatko promisli, da obroci imaju čovjeka da nasite i hrane, a ne da služe utiku i raspoloženju. Nemojte dakle biti neumjereni u jelu i piću, nemojte svršenih zgoda slaviti gozbama i pijankama.

No ne smije se čovjek dat zavesti ni u opreznu pozrtvu, da od brige nakupuje nepotrebnih zaliha živeža. Time bi samo sebi i drugima poriekao život. Sve, a ono bitno ono, koji su već nabavili takvih zaliha, živo opominjemo i upozorujemo, da se štede, osobito brašno, kad je čuva na nezgodnim mjestima, pokvari te se ne može upotrijebiti za hranu ljudima.

Ne mogu se za sve prilike odrediti jednaka načela za hranu naroda u ratno doba. Zato će se dati samo neki savjeti, na koje je od prijeke potrebe obazirati se u interesu gojedinaca i zajednice.

Meso.

Obilje mesa se kod hrane veoma često precjenjuje. Nije potrebito, da se svaki dan ili više puta na dan jede meso. Kod mnogih obroka, osobito kod večere, može se meso nadomjestiti drugim hranivim jelima, koja zasićuju (mlijekom, sirom, jelima od mlijeka i brašna).

Nije ekonomski klati mlade životinje. Teletina je također manje hraniva. I sam narod zna, da teleće meso nije krepka hrana.

Govedinu i svinjetinu potpuno nadomješćuje ovčetina (ovnujsko meso) i škopčevina, a isto tako divljač i riba.

Ostanci i otpaci mesa mogu se u kućanstvu upotrijebiti kod priredjivanja mnogih jela (juhe, umake, jela od mesa i brašna itd.).

Mlijeko, sir.

Mlijeko i sir su najvažnija i razmjerno najjeftinija hrana, u kojoj ima bjelančevine, te mogu uz znatno manji trošak biti dobra zamjena mesu i jajima.

Mlijeko i sir, osobito jeftinije mlijeko, s kojega je skinuto vrhnje, zatim stepke i kiselo mlijeko, sirutku, sir bez vrhnja trebalo bi obilnije upotrebljavati i same za sebe i za priredjivanje jela.

Mast.

Trošenje masti može se veoma često bez štete ograničiti. U kućanstvu, osobito kod kuhanja jela, valja štediti mast, koja je razmjerno skupa, a što se tiče hranivosti, lako se dade nadomjestiti. Najbolja zamjena za mast je šećer; mjesto da se na kruh maže mast (maslac), može se uz kruh uzeti često voća, pekmeza, marmelade, meda itd.

Brašno, kruh (hljeb).

Propisima vlasti već je naredjeno, da se kod priredjivanja kruha, eda se štede zalihe kršnoga žita (pšenice i raži) brašno ima miješati s drugim vrstima (n. pr. s brašnom ječmenim i kukuruznim, s proizvodima od krumpira).

Neka nikome ne smeta mala promjena teka.

I u kućanstvu neka se ne upotrebljava nemiješano pšenično i raženo brašno.

Predsuda protiv crnoga brašna je neosnovana, jer je hranivo i dobro prija.

Osobito treba ekonomski postupati s kruhom; neka se ne nareže kruha više, nego što treba za jelo. I ostanci kruha i zemičaka mogu se upotrijebiti za priredjivanje jela, koja su hraniva i zasićuju (juhe s kruhom, valjušci, knitrara i pogačak od zemičaka itd.). Nemojte radi ugodnoga teka jesti samo svježi kruh; stari kruh nije manje hraniv.

Ječam i zob, proso i riža kao krupica (gris) mogu se upotrijebiti za mnogo jela od mlijeka i brašna, mogu dakle nadomjestiti običnu hranu. Isto vrijedi osobito za kukuruznu krupicu, koja je za priredjivanje polente bolja od kukuruznoga brašna.

Ječmena krupa, zobena krupa i zobeni pahuljci, kaše, svakovrsne juhe od brašna i mlijeka mogu dati hraniva jela.

Sočivo.

Također sočivo (grah, leća, grašak) zaslužuje, da se osobito uzme u obzir, jer se može upotrijebiti za priredjivanje jela, koja su hraniva i zasićuju.

Krumpir.

Krumpiri su hraniv i mogu se na mnogo načina upotrijebiti, pa zato su oni dobra i jeftina zamjena za mnogi drugi živež.

Da se s krumpirima ekonomski [illegible] ih nepogulјene skuhati i tek onda oguliti; inače gube mnogo hraniva.

Povrće.

Povrće je osobito važno radi toga, što njime hrana postaje raznoličnija i tečnija, što lako zasićuje i što se njim štedi drugi živež.

Tko ima neobradjenoga zemljišta ili n. pr. vrt za ures, neka nasadi ranih krumpira, **povrće**, salate itd. Tako će moći za svoje kućanstvo, a često i za druge dobiti vrijednih stvari za pojedine obroke.

Šećer, voće.

Krivo je, što se šećer često smatra samo predmetom za užitak, jer je on zbilja izvanredno važna hrana i zato bi ga trebalo što obilnije upotrebljavati. Kako je već spomenuto, može šećer u hrani nadomjestiti mast; obilnijom upotrebom šećera — osobito kad ga ima dosta u zalihi — mogla bi se odvratiti nestašica i skupoća masti.

U istom smislu se također preporučaju slatka jela, voće u svakom obliku, osobito ukuhano voće i marmelade, zatim med. Bit će dobro, da se voće za vremena sačuva od kvarenja i primjereno upotriebi (osuši, okuha).

Piće.

Voda najbolje gasi žedju; mlijeko je najhranivije piće.

Novcima, što se često preko mjere troše za žestoka pića, može se nabaviti potrebitije hrane. Sirovine, što trebaju za priredjivanje žestokih pića (žito, krumpiri, voće itd.), mogu se pametnije upotrijebiti kao hrana.

Također kava i čaj postaju hranivima, tak kad im se doda šećera i mlijeka. Mjesto tih stvari za uživanje, što se uvoze preko mora te ih po tom ima samo u ograničenim količinama, neka se radje uzme mlijeko ili hranive juhe od mlijeka, juhe od brašna, krupa itd.

Za djecu su žestoka pića svakako škodljiva, a kava ili čaj su — da najmanje rečemo — suvišni.

* * *

U opće valja paziti, da se ne huha više, nego što se obično pojede, i pe valja zaboraviti, da se također ostanci i otpaci opet mogu upotrijebiti. Kuhinjski su otpaci često dobri za krmu marvi.

Kad se točno priredjuje miješovita hrana, kad se razborito mijenja jelo i po mogućnosti nastoji, da hrana ne bude jednolična, ići će i najjednostavnija jela u tek.

Kod priredjivanja jela važno je, da se gorivo valjano upotrebljava.

U današnje doba je u opće od velike važnosti, da se štedljivo upotrebljava gorivo, a osobito ugalj.

Zato se ovdje daju još neki naputci za valjanu uporabu ugljena kod kuhanja i ložnja.

U našim pećima i ognjištima ponajviše se zbilja okoristi samo desetim, često dapače samo dvadesetim dielom topline, što bi se mogla dobiti od uglja i drva.

Zašto? Jer se ne loži, kako treba.

Neka naučila se valjano ložiti:

Kod kuhinjskih i lončarskih peći neka se ne meće na jednom premnogo ugljena. Što je tanji stoj, koji gori, to više koristi ima od goriva.

Pri početku ložnja moraju biti vratašca za ložnje (gornja vratašca) zatvorena, a vratašca za pepeo (ispod rešetke) otvorena.

Čim stane ugalj uredno gorjeti, mogu se gornja vratašca djelomice otvoriti, da ih jaka vatra ne otleti. Donja vratašca valja pritvoriti, tako da ostane zasvim mali otvor.

Ako ima u peći samo još žeravice, koja više ne gori, treba zatvoriti jedna i druga vratašca, da se promaha plinova umanji i da se tako peć čestito razgrije. Budući da vratašca peći nijesu nikada zasvim hermetički zatvorena, ulazi i kod zatvorenih vratašca ponajviše dovoljno zraka za goreuje. No donja vratašca neka se budu nipošto jače nego po prst otvorena.

Kod željeznih peći neka se vratašca za ložnje otvore, samo kad se meće u peć materijala za gorenje. Dolaženje zraka potrebitoga za gorenje ima se urediti ili nadesivši otvor vratašca za pepeo ili primjereno namjestivši vijak za zatvaranje, što ima na tim vratima.

Peći za punjenje imaju se sve do vratašca napuniti materijalom za gorenje.

Sugradjani i domaćice!

Na Vas sve upravljen je ovaj proglas, da ispunite svoju dužnost prema zajednici, a po tom i dužnost spram samih sebe.

Ne valja da živimo bezbrižno od dana do dana, nego svatko neka poradi za opće dobro. Nitko neka ne misli, da sam ne može ništa doprinijeti. Kap po kap dube kamen!

Vaši oci, braća i muževi su na vojni. Žrtvuju svoju krv za našu pobjedu. Prinesite i Vi žrtvu za domovinu, za koju naši junački vojnici svaki dan prinose tolike žrtve.

Neka svatko nastoji, da se štede naše zalihe živeža, i neka nastoji pokazati se dostojnim velikoga vremena.

Razne viesti.

Novi Namjestnik u Trstu.

Novoimenovani namjestnik za austro-ilirsko Primorje barun Fries-Skene nastupio je 15. t. mj. svoju službu, kojom prilikom predstavilo mu se činovničtvo, u ime kojeg pozdravio je novog namjestnika podpredsjednik namjestničtva grof Attems.

Besplatno cieplienje kozica.

Kotarska bolestnička blagajna u Puli objavljuje: Da se izbjegne pogibelji, na žalost jako obilnoj usljed mnogobrojnih okolnosti, te se u gradu i okolici pojavi i razširi pošast od kozica, sporazumno sa zdravstvenim oblastima podpisana je odredila u svojoj ljećničkoj postaji, ulica Giosuè Carducci br. 16, ustanoviti dnevno besplatno cieplienje kozica ne samo za članove blagajne i njihove obitelji nego i za ostalo gradjansko pučanstvo grada i okolice.

Cieplienje počimlje ponedjeljak 16. t. mj. svaki dan od 12·30 do 1 s. po p., u nedjelje od 11·30 do 12 s. o podne u ljećničkoj postaji blagajne, liečnik dr. Leonida Novak.

Kojima je stalo do vlastitog zdravlja i svojih bližnjih, neka se posluže ovim uspješnim sredstvom da sebe očuvaju od okuženja kozica, te dadu cieplti sebe i svoju obitelj, žene i djecu! Oni koji su bili cieplieni makar od mala, neka se dadu opet cieplti!

Svakoj sa uspjehom cjepljenoj osobi izdat će se badava odnosna svjedočba.

Rasprava proti dru. Červaru.

Javili smo, da ćemo donieti ispad rasprave proti dru. Červaru, koja se je imala održati u Trstu prošlog četvrtka, ali rasprava je bila odgodjena, jer je državni odvjetnik zapitao delegacija suda.

Ne bacajte ostrižke sukna.

Gospodje Crvenog Krita umoljavaju ob činstvo u Puli da potanju u pisarnu društva (Sv. Polikarpo 204) svaku vrst ostrižaka od sukna, bartuna, svile ili vune makar i u malom obliku. Tko želi može uposoriti društvo, pak će isto takve stvari poslati uzet u kuću.

Ratni spomen-privjesci.

Kod mjestne podružnice Crvenog Krita (Sv. Polikarpo 204) prodavaju se umjetni spomen-privjesci izdjelani i ponudjeni iz puke patrietizma od kipara Henrika Kastnera, kovani iz ratnih neprijateljskih projektila i drugih kovinskih trofeja iz rata.

Isti se mogu upotrebiti kao privjesak za sat, na lance di kao kolajne.

Giena u kovini je dvie krune a u srebru šest kruna. Iznos od toga ide u pomoćne svrhe.

Pridržanje najstarijih pučkih ustaša u službi.

Na razne upite c. kr. ministarstvo za zemaljsku obranu je odredilo, da pučki ustaše (rodj. 1872.), koji bi bili u sredjenim prilikama već istupili iz pučko-ustaške dušnosti, imaju do konca rata ostati pučki ustaše, i to ne pazeć na to, da su najmladja godišta (1896.) odmah na početku mobilizacije stupila u pučko ustašku dužnost.

Paketi za bojne pošte.

Pakete je dozvoljeno šiljati za sada na ove bojne pošte (Feldpost): br. 11, 39 i 61.

Da ne odgovaramo posebice svakomu na upite za koje bojne pošte mogu se šiljati paketi, to ćemo od sada donašati u svakom broju odnosni broj bojne pošte.

Prebiranje cigareta u trafikama zabranjeno.

Ministarstvo financija je naredbom od 30. jenara t. g. odredilo, da trafikanti dok se **ne** povrate normalne prilike, nesmiju više kupcima dozvoliti, da sami izbiru cigarete ili cigare u škatulama ili zamotima nego moraju kupcima sami izručiti zatražene stvari. Zabranjeno je također da kupci prstima iskušuju cigare ili cigarete; što je tko jednom uzeo u ruku, mora to bezuvjetno kupiti. Svemu tomu će se pak izbjeći time, da trafikanti ne drže na stolu ni cigara ni cigareta, jer tako neće moći kupci sami do njih.

Glagoljica u papinim naredbama

Za sadanjega je Pape Benedikta XV. bilo već nekoliko puta javljeno, da je službeni list „Acta apostolicae sedis" izašao i neke naredbe u kojem od modernih jezika, na koji su bile prevedene s latinskoga originala. Interesantno je i po nas znakovito u veliko utješno, da je zadnja Papina naredba, kojom je proglašen svijetu molitveni dan za mir, bila u službenom listu ovom medju drugim jezicima štampana i jezikom starim hrvatskim, glagolskim pismenima. Osim u tom jeziku bila je naredba štampana u talijanskom, francuskom, engleskom, njemačkom, španjolskom, ruskom i poljskom jeziku.

Željezni prsteni „Srebrnog Križa" i počasni znakovi „Crvenog Križa."

U ordjelnjoj pisarni Crvenog Križa, S. Policarpo br. 204, mogu se i nadalje dobiti dnevno od 9—12 pr. podne i u radne danima također od 2—5 po podne izvorni prsteni Srebrnog Krita s nadpisom: „Zlato dadoh za željezo 1914. A. S. K." u zamjenu dragocjenosti ili iznimno uz gotovinu od najmanje pet kruna.

Istotako mogu se tamo u naznačene sate dobiti formulari molbe za podieljenje počasnog znaka 2. raz. kao i srebrne i mjedene kolajne Crvenog Križa. Za podieljenje počasnog znaka 2. razreda ima se platiti iznos od 1000 K na jedan put ili 50 K godišnje, za srebrnu počasnu kolajnu 300 K na jedanput ili u tri jednaka godišnja obroka, a za mjedenu počasnu kolajnu 100 K najedanput ili 5 K godišnje. Povrh toga ima se za počasni znak platiti za jedanput pristojba za podieljenje 100 K, za srebrnu počasnu kolajnu 30 K, a za mjedenu počasnu kolajnu 10 K onako obavezatelja.

Prinosi za Družbu.

Namaštenje Družbe sv. Ćirila i Metoda za Istru u Opatiji pomalo je u drugoj polovici siečnja t. g. slijedeće prinose: G. Dr. Barac pl. Repenjski, Opatija K 20. G. Dr. K. Janetić, Volosko o novoj godini K 20. Gdja. Sovdat Mošćenička Draga K 5. G. Vladoje Lončarek, Topusko kao član prinosnik za 1915. K 3. G. Dominko Tomasović, Kučiće šalje K 50, a darovaše Don Mate Luketa K 22 putem družbine podružnice u Kučićima, Don Jure Marušić, Kostanje K 3, Don Stipe Kaštelan, Gata K 3, Don Dujo Krstičević, Blato K 2, Don Miho Tomasović K 2, ostali članovi K 16. Općina Selca K 100, za god. 1915. G. Dr. Drag. Mašek, Zagreb K 100, svoj godišnji prinos. Hrvatska Krizna, Zadar K 100. Podružnica Hrv. Narodne Straže, Koprivnica K 3000. G. Nikola pl. Košćec ljekarnik, Našice K 100 godišnji prinos. Pod stolom K 2. G. Alfred Scheyer, Opatija K 1. G. Dr. Ante i Ignat Katalinić Zadar K 20 u spomen blagopokojnog g. Stanka Cucalića. G. Frano Cek, Trst K 10. Posujilnica, Lanišće K 100 kao dar. Družbina Podružnica, Tijesno K 500. Općina Kastva K 15. Općina, Rasija K 2·70. Općina, Žrin K 5. Mjenjačnica Hrvatske Eskomptne Banke, Zagreb K 40, dar česko-hrvatskog društva sa južnog ratišta. G. Ivan Gojtan, Gospić K 10 svoj mjesečni prinos. G. Ljudevit Poljak odvjetnik, Županja K 20 sakupljenih izmedju prijatelja. G. Don Petar Rudan Jelsa u ime Podružnice Družbine u Jelsi K 23·60. **Živili darovatelji! Naprijed za „Družbu" u ovim teškim danima!**

*

Preko naše uprave darovaše Družbi: Gosp. Drag. De Prato učitelj u Kanfanaru šalje K 5, koje je poklonio g. Vjekoslav Bratoš uočivši žalostno stanje naše „Družbe", umjesto pokladnih zabava. Gosp. don Franjo Livić župnik u Fidpanu šalje K 6·38, što su skupila školska djeca za zadušnice pok. učitelju Josipu Butkoviću.

Dar djećjem zabavištu u Baški.

Gdja. Dinka ud. Sorić darovala je djećjem zabavištu ovdje 10 K, da počasti uspomenu smrti svoga blagopokojnoga sina Marka c. kr. natporučnika, koji je na bojnome polju izpustio svoju plemenitu dušu.

Najsrdačnije zahvaljuje uprava djećjeg zabavišta.

Pos. br. U 345/14./8.

U ime Njegova Veličanstva cara!

C. k. kotarski sud u Buzetu po tužbi funkcionara državnoga odvjetništva kao tužitelja protiv Mata Pavletića radi § 11/4 Z. 161/1896 l. d. z. iz god. 1897 br. 89 u prisutnu funkcijonara državnoga odvjetništva Bigatta kao tužitelja optuženika koji se nalazi na slobodi nakon glavne rasprave dovršene a na osnovu prijedloga učinjenoga od tužitelja, da se uporabi zakon i prijedloga privatnoga učesnika

presudio je

Mate Pavletić pok. Andrije i pok. Matge rodj. Benčić iz Roča, 50 godina star, kat. vjere, otsjenjen sa 4 mkl. djece od 2—14 god., trgovac, pismen, bez imanja, već kažnjen radi ubijstva;

krivim je:

što je drugom polovicom oktobra 1914 u Roča poslao u Pulu nekoliko litara mlijeka koje je bilo navodnjeno, te da je time svojom nemarnošću stavio u promet kao hranive predmete stvari koje su bile pokvarene, dakle prekršaja predviđena u § 12 Z. 161. 1896 l. d. z. iz god. 1897. br. 89

te mu bira kažnjen

u smislu istoga §-a na 20 K globe, premjenjivih u slučaju neuprisutnosti u tri dana zatvora te na plaćaj troškova postupka izvršenja kazne.

Mjesto proglašenje se u smislu § 20 istoga zakona naznačenim te je optuženik prvih tega dana da u smislu § 21 Z. 161 1896 l. objavi presudu o „Naša Sloga".

Omisam

Buzet, 20/1 1915.

Carnelo, v. r. M. govore s. r.

Dvije pjesme

u spomen mobilizacije istarskog narodnog ustanka godine 1914.

Pod tim naslovom izašle su u knjižici dvie pjesme, u kojima se vrlo liepo pučkim stihovima opisuje polazak istarskih pučkih ustaša u Pazin, živovanje tamo i polazak u Pulu.

Te pjesme je u stihove složio Miho Cakon, pučki ustaša sada a inače posjednik poljodjelac i občinski glavar u Štinjanu kraj Pule.

Knjižica stoji 30 filira a prodaje se u tiskari Laginja i dr. u Puli. — Pjesmice su zgodne i za pjevanje te se same od sebe preporučuju.

Sjetite se družbe Sv. Cirila i Metoda za Istru!

Širite „Našu Slogu".

Himna

Družbe sv. Cirila i Metoda prodaje se u korist Družbe tiskra Laginja i dr. u Puli.

Motor na plin 3 HP.

prodaje se odmah.

Tiskara Laginja i dr. u Puli.

Pozor! Pozor!

Veliko skladište i zaliha

šivaćih strojeva

za krojače, postolare

Singer šivaći stroj

za obrt i domaću porabu

K 76.—

sa 5 godišnjim jamstvom!

Dvokolice

Premier Es-ko, Helios, dvokolice, Courir stoje K 150·—. Cienikse šalje franko.

Preporuča se: Svoji k svojim

Jos. Dekleva i sin

Gorica, via Municipio 1.

PEČATE

iz GUME izradjuje tiskara

Laginja i dr.

Via Giulia 1. - Pula - Via Giulia 1.

Kupujte „JORGOVAN" Koledar!

oo JEFTINO I BRZO. oo

CEDULJICE

za

sv. ispovjed i pričest

izradjuje

NARODNA TISKARA

LAGINJA i dr. — PULA

VIA GIULIA 1.

oo JEFTINO I BRZO. oo

SLAVENIMA PULE I OKOLICE

preporuča svoje bogato i solidno

SKLADIŠTE POKUĆTVA

Filip Barbalić - Pula

Via Sissano Br. 12. i Via Diana Br. 2

Sjetite se družbe sv. Cirila i Metoda

■ SVOJ K SVOMU! ■

TISKARA I KNJIGOVEŽNICA

LAGINJA i DR.

■ ULICA GIULIA, 1. **PULA** ULICA GIULIA, 1. ■

preporuča se za

tiskarske, knjigovežke i galanterijske radnje.

Solidna izradba pečata iz gume.

Imade u zalihi

Bukvice i knjige za p. n. občine, crkve, škole i odvjetnike, posudnice i konsumne društva, trgovačke knjige, pisanke za škole, kao i sve pisarske i risarske potrebštine.

PEKARNA

LJUDEVIT DEKLEVA

Via Campo Marzio br. 5 - Podružnica Via Sissano 14.

Predaja svježeg kruha tri puta na dan.

Direktna poslužba u dom i u javne lokale.

Predaja svakovrstnog brašna iz najboljeg mlina po tvorničkoj cijeni. Poslužba brza i točna.

I razna moderna roba za muške i žen. ska odjela razašilja uz najniže cijene

Jugoslavenska trgovina

F. Stermecki u Celju (Stajerska)

br. 814

Pišite po glavni cjenik o više od tisuću stvari, koji se svakomu pošalje badava. Za naručbe iz Srbije, Bugarske, Njemačke i Amerike treba novac poslati unaprijed.

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

registrana zadruga sa ograničenim jamstvom

Vlastita kuća (Narodni Dom)

Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove uz mjesečnu otplatu te prima uloške, koje ukamaćuje uz

4½%

čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

Broj 8. Pula, u četvrtak dne 25. februara 1915. God. XLVI.

Oglasi, pripošlana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cienika ili po dogovoru.

Novce za predbrojbu, oglase itd. šalje se naputnicom ili položnicom pošt. štedionice u Beču za administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Ako list na vrieme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše »Reklamacija«.

Čekovnog računa br. 47.849.

Telefon tiskare br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari". Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju nepodpisani ne tiskaju, a nefrankirani se primaju.

Predplata sa poštarinom stoji 10 K u obće, 5 K za seljake } na godinu ili K 5·—, odnosno K 2·50 na pol godine.

Izvan carevine više poštarina. Plaća i ustanje se u Pul.

Pojedini broj stoji 10 h., zaostali 20 h., koli u Puli toli izvan ista.

Uredničtvo i uprava nalazi se u »Tiskari Laginja i dr. Via Giulia br. 1. kamo neka se naslovljuju sva pisma i predplata.

Odgovorni urednik Jerko J. Makuljа. Izdaje i tiska Laginja i dr. u Puli ulica Giulia 1. Glavni urednik prof. H. Handé u Trstu

Europejski rat.

Na sjevernom ratištu.

Bojevi u Karpatima traju.

Beč, 17. febrara (DU). Službeno se javlja danas o podne: Nakon dvodnevnih borba zauzeta je jučer kasno poslie podne Kolomea.

U borbi, koja je južno grada kod Wielki Kluczow Myszin trajala od 15. o. mj., nastojali su Rusi očito u velike da zadrže grad. Privukli su znatna pojačanja. Žestoke protunavale na naše prodirujuće čete, morali smo s obje strane ceste ponovno suzbiti, kojom prilikom su neprijatelju uslied dobrih pozicija našeg topničtva naneseni težki gubitci. Dne 15. o. mj. poslie podne uspjelo je neprijatelja baciti iz njegovih pozicija pred gradom sveobćom navalom prem se je očajno opirao, te uspjelo stići u Kolomeju.

Zapriečeno je uništenje mosta preko Pruthe. Bježeći Rusi su izpraznili grad, a mi smo ga zaposjeli. Zarobili smo 2000 neprijatelja, i oteli dva topa i više pušćanih strojeva.

U Karpatima vode se žestoke borbe sve do u okolicu Wyszkowa. Zarobljeno je daljnjih 400 neprijatelja.

Na fronti u ruskoj Poljskoj i zapadnoj Galiciji samo topovska borba.

Naše čete opet unišie u Černovice.

Beč, 18. febrara (DU). Službeno se javlja: Uz karpatsku frontu od Dukle pa sve do Wyszkowa položaj je obćenito nepromienjen. I jučer se je malo ne svuda bio žestok boj. Mnogobrojne navale, što ih je neprijatelj pokušao na pozicije saveznika, bile su uz velike gubitke po protivnika suzbijene. Neprijatelj je tom prigodom izgubio na zarobljenicima 30% momaka.

Zaposjednućem Kolomeje odureto je Rusima važno uporište u istočnoj Galiciji na jugu Dnjestra.

Iz smjera Stanislav dolazak neprijateljskih pojačanja doveo je do ponovnih ovećih borba i to na sjeveru Nadworne i na sjevero-istoku Kolomeje. Sve te borbe još uviek traju.

U Bukovini bačen je neprijatelj preko rieke Pruthe. Černovice su jučer poslie podne zaposjele naše čete. Rusi su se povukli prema Nowosielicznama.

U ruskoj Poljskoj i zapadnoj Galiciji bije se boj između topova i dolazi do okršaja.

Beč, 19. febrara (DU). Službeno se javlja danas o podne: Na fronti u ruskoj Poljskoj bila je jučer življa topovska borba, jer su Rusi, da sakriju svoje kretnje iza fronte, pojačali pušćanu i topovsku vatru. Na to su se na raznim mjestima razvile bojne akcije, koje su dovele do potiskuća napred pomaknutih ruskih pozicija. U zapadnoj Galiciji prešli su i naše bojne fronte u ofenzivu, te osvojili prednje pozicije neprijateljskih strieljačkih linija. U svojem bojnom odsjeku osvojili su tirolski carski lovci nenadanim jurišem jedno mjesto, koje je neprijatelj kroz nekoliko tjedana utvrdio i obbolio zaprekama, te zarobili 300 momaka. Borbe u Karpatima nastavljaju se velikom žestinom. Na sjeveru Nadworne i Kolomeje odbile su naše čete navale Rusa uz velike gubitke po neprijatelja. Borbe postaju sve žešće.

Beč, 20. febrara (DU). Službeno se javlja danas o podne: U ruskoj Poljskoj potrajala je i jučer pojačana pušćana i topovska vatra. Na prostoru južno od Tarnowa i na Dunajecu razvili su se žestoki bojevi oko ruskih prednjih pozicija, koje smo mi osvojili. Neprijateljske su protunavale više puta krvavo suzbijene. Na karpatskoj fronti obći je položaj sve do Wyszkovske okolice nepromienjen. Skoro posvuda biju se bojevi.

U jugo-istočnoj Galiciji neprijatelj nije mogao zadržati svojih jakih pozicija sjeverno od Nadworne. Zadnjim odlučnim napadajima neprijatelj se je izmaknuo i povukao u pravcu prama Stanislavi progonjen od našeg konjaništva.

Rusi u Karpatima suzbijeni.

Beč, 21. febrara (DU). Službeno se javja: U Poljskoj i zapadnoj Galiciji položaj je obćenito nepromienjen. Jučerašnji je dan mirnije protekao. U bojevima do Wyszkowa opet smo suzbili više ruskih navala uz teške gubitke neprijatelja, koji je također ovdje izgubio 1500 zarobljenika. Operacije na jugu Dnjestra dalje napreduju. U Bukovini vlada mir.

Beč, 22. febrara (DU). Službeno se javlja danas o podne: Na fronti u ruskoj Poljskoj i zapadnoj Galiciji bilo je topovskih bojeva i okršaja. Osmiljene navale neprijatelja bile su odbijene bez potiskoće.

Ruske navale u Karpatima, koje su se na zapadnom sektoru nastavile i u noći i svi pokušaji da predre do naših ogradjenih linija, izjaloviše se uz velike gubitke po neprijatelja.

Južno od Dnjestra razvili su se bojevi u većem obsegu. Jaka skupina neprijatelja bila je jučer svabljena iza duge borbe. Zarobili smo 2000 ljudi, osvojismo 4 topa i mnogo ratnog materijala. Broj od 29.000 zarobljenika, što su naše čete uhvatile do pred nekoliko dana od konca jenara u bojevima u Karpatima, a u ruskom službenom priobćenju proglašen neistinitim, povećao se kroz to vrieme i porastao na 64 oficira i 40.806 vojnika. Tomu se ima dodati 8 topova i 34 strojne puške.

Hrabrost hrvatskih četa.

Beč, 23. febrara (DU). Službeno se javlja danas o podne: U ruskoj Poljskoj nije se dogodilo ništa važnoga. Mutno vrieme spriečilo je u zapadnoj Galiciji svaku bojnu djelatnost artilerije i svaku drugu borbu.

Na fronti u Karpatima sve navale ruske slomiše se po običaju s velikim gubitcima i sedam oficira i 550 vojnika zarobljenih.

Bojevi južno od Dnjestra traju. Na bojištu uspjelo je pokušanim hrvatskim četama protjerati Ruse u pobjedonosnim bojevima iz više mjesta i zauzeti visine čvrsto od neprijatelja utvrdjene i prodrieti napried.

Na južnom ratištu.

Beč, 19. febrara (DU). Službeno se javlja: Na južnom ratištu su Srbi ponovno bombardirali otvorene gradove na našoj granici.

Tako je na Zemun dne 10. febrara izpaljeno od prilike 100 hitaca iz teških topova. Uslied toga je oštećeno više zgrada a medju ovima glavnije zgrade. Bilo je ranjeno civilnih osoba i povrh toga ubijeno dvoje djece. Dne 17. febrara bombardovana je Mitrovica.

Zapovjedničtvo balkanske vojske dalo je na to kratko vrijeme bombardovati Beograd teškim topovima, obavjestiv po jednom parlamentarcu vrhovnog zapovjednika neprijatelja, da će u buduće na svaki bombardement otvorenog grada odgovoriti istim bombardementom.

Njemačko-ruski rat.

Velika njemačka pobjeda na mazurskim jezerima.

Berlin, 16. febrara (DU). Službeno. U dvoditnevnoj zimskoj borbi u Mazurima bila je deseta ruska armada odbijena preko granice i napokon skoro sasvim obkoljena, strašno potučena. Krvavi gubitci neprijatelja su jako teški. Broj zarobljenika stalno nadilazi pedeset tisuća. Osvojili smo više od 40 topova i 60 strojnih pušaka i bezbrojnog ratnog materijala.

Berlin, 17. febrara (DU). Veliki glavni stan: Sjeverno od Memela odbiti naše čete svuda neprijatelja progonile ga preko granice.

U šumskom području istočno Augustova vode se na mnogim mjestima borbe s progonjenim neprijateljem. Pobjedjena je jedna ruska kolona, koja je prodrla od Lomže prema Kolnu. Zarobljeno je 700 neprijatelja i otkuto šest puščanih strojeva. Istoiako je jedan neprijateljski odio bačen od Grajewa na Osowiec. Na osvojenoj fronti između Plocka i Racionz, u Poljskoj sjeverno od Visle čini se, da se razvijaju žestoki bojevi.

Iz Poljske južno od Visle ništa nova.

Pljen njemačke pobjede raste.

Berlin, 18. febrara (DU). Veliki glavni stan: Kod Tauroggena u području sjevero-istočno od Grodna traju borbe progonom neprijatelja. Neprijateljska kolona koja je bila kod Kolna potučena na sjeveru je Lomže zarobljena od svježih četa. Na neprijatelja se navaljuje. Borbe kod Plocka i Racionza odlučene su na našu korist. Do sada zarobljeno je 3000 momaka.

Ništa važna iz Poljske južno od Visle.

Ratni se je plien uz istočnu prusku granicu umnožao. Dosadanji rezultati su sliedeći: 64.000 zarobljenika, 71 top, preko 100 mašinskih pušaka, 3 bolnička vlaka, riečne ladje, 150 punih municionih vozova i upregnutih. Može se računati, da će se taj plien još umnožiti.

Berlin, 19. febrara (DU). Veliki glavni stan: Jučer smo zauzeli Taurogen.

Borbe s progonjenim neprijateljem sjeverozapadno Grodna i sjevero istočno Subavole, stoje pred završetkom. Sjeverozapadno Kolna traje još borba. Južno Myszinieca bacili smo Ruse iz nekih mjesta. U Poljskoj sjeverno Visle došlo je do manjih sukoba s obje strane rieke Wkre, a istočno Racionza manji bojevi.

U Poljskoj južno Visle nema ništa novoga.

Berlin, 20. febrara (DU). Veliki glavni stan danas: U Krajevima sjeverozapadno od Grodna, sjeverno Suhe Vole nema bitnih promjena. Južno od Kolna bačen je neprijatelj u svoje prednje pozicije kod Lomže. Na jugu Myczynieca i sjevero-istočno od Prasnysza, te istočno od Racionza traju bojevi male važnosti.

Na jugu Visle nema ništa novoga.

Berlin, 21. febrara (DU). Veliki glavni stan: I jučer bilo je bojeva sjeverozapadno od Osowiecza, jugoistočno od Kolna. Na fronti Przasnycz-Visla, istočno od Plocka bojevi su se nastavili. Južno od Visle ništa nova.

Berlin, 22. febrara (DU). Veliki glavni stan: Započeli su novi bojevi kod Grodna, koji se razvijaju sjeverno od Suchevole. Najsvježi bojevi sjeverozapadno od Osowiecza i Lomže kod Przatnicza traju.

U Poljskoj južno Visle ništa nova.

Berlin, 23. febrara (DU). Veliki gl. stan: Jedan nasrtaj Rusa s novim silama u borbi skupljenim iz Grodna u pravcu sjeverozapadno, izjalovio se s velikim gubitcima.

Sjeverozapadno od Osowiecza, sjeverno Lomže kod Przatnycza traju bojevi. Na Visli istočno od Plocka napredovali smo prema Wyszegrado. U Poljskoj južno od Visle odbili smo napadaj jedne ruske divizije proti našim pozicijama na Rawzi.

Njemačko-francezki rat.

Bojevi u Francuskoj i Flandriji.

Berlin, 17. febrara (DU). Veliki glavni stan: Obćo potaknuti našim uspjesima na izloku, podurili su Englezi i Francuzi prošle noći na mnogim mjestima žestoke navale.

Englezi su kod neuspjelog pokušaja, da natrag osvoje poziciju, što su ih izgubili dne 14. veljače, ponovno izgubili 4 častnika i 170 ljudi na zarobljenicima.

Sjeveroistočno Reimsa odbijene su neprijateljske navale. Zarobljena su dva častnika i 179 vojnika.

Osobito žestoke navale su izvedene na naše pozicije u Champagni, kojom prilikom je došlo do ogorčenih noćnih bojeva. U pojedinim kratkim odsjecima, u koje je

neprijatelj provalio, traju još borbe. Inače su neprijateljske navale svagdje odbijene. 300 Francuza je zarobljeno.

U Argonama smo nastavili ofenzivu te osvojili daljnje dielove francuzke glavne pozicije, zarobili 300 neprijatelja i oteli 2 gorska topa i 7 puščanih strojeva.

U šumi sjeverno Toula mali uspjesi: dva puščana stroja su oteta.

Na granici carskih pokrajina ništa nova.

Berlin, 18. febrara (DU). Veliki glavni stan: Jučeranji pokušaji neprijateljskih navala, javljeni jučer, svršiše bez uspjeha.

Na cesti Arras-Lille borba traje oko jednog malenog komada našeg streljačkog obkopa, u koji je neprijatelj prodro prekjučer. Broj zarobljenika, koje smo jučer zarobili na sjevero-istoku Reimsa povećao se. Francuzi su ovdje pretrpjeli osobito jake gubitke i odustali od daljnjih napadaja. U Champagni, na sjeveru Perthesa borbe još traju. Na iztoku od ovoga mjesta Francezi su uz težke gubitke bili suzbijeni, te se opiru još samo na nekim kratkim mjestima naših najprednjih streljačkih graba. Jučer se je javljeni broj zarobljenika povisio za 11 častnika i 785 momaka.

Posve ostadoše bez uspjeha i navale protiv naših pozicija kod Boureuillese Vauquois, na iztoku Argonske šume. Morali smo opet izprazniti visinu 365 i mjesto Norroy sjeverno od Pont-a-Mousona, koje smo prije zauzeli, pošto smo prije toga temeljito uništili francezke utvrde. Neprijatelj nije pokušao da ove pozicije oružjem u ruci opet natrag dobije. Inače ništa važnog.

Berlin, 19. febrara (DU). Veliki glavni stan: Na cesti Arras-Lille bačeni su Francezi iz onih dielova naših šanaca, u koje su bili prodrli dne 16. veljače.

U Champagni napredovali su Francezi ponovno dielom s velikim masama. Njihove navale podpunoma su slomljene našom vatrom. Daljnjih 100 zarobljenika palo je u naše ruke. Male dielove naših šanaca, koje su Francezi osvojili dne 16. veljače, osvojili smo dielom natrag. Kod već javljene navale Franceza na Boureuilles-Vauquois zarobili smo 5 častnika i 579 neranjenih momaka. Iztočno od Verduna kod Combresa bačeni su Francezi, nakon što su u početku imali uspjeha, uz velike gubitke natrag. U Vogezima osvojili smo uz visinu „600“. Južno Lusse osvojili smo 2 puščana stroja.

Berlin, 20. febrara (DU). Veliki glavni stan: U Champagni sjeverno od Perthesa i Lesmenila navalili su jučer Francezi s veoma jakim silama. Svi su se neprijateljski pokušaji, da probiju našu liniju, izjalovili. Na nekim manjim mjestima uspjelo im je provaliti u naše najprednje šance. Tamo se još bije boj. Inače je neprijatelj suzbijen uz težke gubitke. I na sjevernoj strani Verduna suzbijen je francezki napadaj. Kod Combresa su Francezi iza žestokih topničkih priprema obnovili provalu. Bitka je još u toku. U Vogezima smo jurišem zauzeli glavnu neprijateljsku poziciju na visočini iztočno od Sulzerna u širini od 2 klm., kao i Reichakerkopf zapadno od Münstera. Oko visočina sjeverno od Mühlbacha još se bije boj. Nakon borbe zaposjeli smo Metzeral i Sonderbach.

Berlin, 21. febrara (DU). Veliki glavni stan: Kod Nieuporta nabasao je na minu neprijateljski brod i potopio se. Neprijateljske su torpiljarke iščeznule, kad smo na njih otvorili vatru. Na cesti Cheluvelt-Ypern kao i na kanalu na jugo-istoku Yperna osvojili smo jedan neprijateljski streljački jarak i zarobili nekoliko Francuza. U Champagni iza teških bojeva posljednjih dana jučer je vladao primjeran mir. Kod Combresa suzbili smo tri s jakim silama i velikom žilavošću poduzete francuske navale uz teške gubitke za neprijatelja. Pri tom smo zarobili dva častnika i 50 Francuza.

U Vogezima je dalje napredovala naša ofenziva. U kraju na jugo-istoku Sulzerna osvojili smo vis Hofrotberg, dvorac Bretzel i Widental.

Berlin, 22. febrara (DU). Veliki glavni stan: Istočno od Ypresa uzet je jučer opet neprijateljski jarak. Neprijateljski protunapadaji na osvojene pozicije ostali su bez uspjeha. U Champagni vladao je i jučer relativni mir. Broj Francuza, što smo ih u posljednjim bojevima zarobili povisio se na 15 častnika i na preko 1000 momaka. Krvavi gubitci neprijatelja pokazali su se vanredno visokima.

Neprijatelj je jučer i noćas napao naše pozicije sjeverno od Verduna ali bez uspjeha. U Vogezima osvojili smo bez boja Hohrod i Stossmeier. Inače ništa važnog.

Berlin, 23. febrara (DU). Veliki glavni stan: Tvrdju Calais bombardirali smo u noći od 21. na 22. tekućega s mnogobrojnim zračnim bombama. Francezi su jučer ponovno navalili, premda s umanjenom silom u Champagni kod Perthesa i više sjeverno. Sve navale izjaloviše se pred našom vatrom. Kod Ailly i Apremonta Francezi su bili odbijeni u svojim pozicijama, prem su u početku imali uspjeha. U Vogezima zauzeli smo jurišem Sattelkopf sjeverno od Mühlbacha.

Inače ništa bitnoga.

Obznana

od 24. febrara 1915. o osiguranju opskrbe žitom i brašnom.

Namjera naših neprijatelja, da nas glađom slome, mora se svakako osujetiti.

U tu svrhu su carskom naredbom, što je danas objavljena u Listu državnih zakona, izdane naredbe, koje nam osiguravaju opskrbu žitom i brašnom do naredne žetve.

Tom se carskom naredbom stavljaju danas do dalje odredbe pod zapor sve zalihe žita (pšenice, raži, ječma, zobi i kukuruza) i mliva koje mu drago vrsti (brašna, griza, ječma šesloredca i sl.) izuzevši posije — bile te zalihe same za se ili mješane, omlaćene ili neomlaćene — ako se ne nalaze u posjedu države ili vojničke uprave.

Počevši od danas ne smiju se zalihe, koje su pod zaporom, bez dozvole vlasti niti izraditi, potrošiti ili upotrijebiti za krmu niti se smiju otuđiti.

Za namiru najpreče potrebe ustanovljeni su u spomenutoj carskoj naredbi primjereni izuzeci.*)

Svatko je dužan brinuti se za uzdržavanje svojih zaliha.

Tko bude zalihama, koje su pod zaporom, osim ustanovljenih izuzetaka samovoljno raspolagao ili tko bude radio protiv dužnosti uzdržavanja zaliha, valja da očekuje strogu kaznu.

C. kr. namjesnik.

*) § 3. carske naredbe glasi ovako:

Ne obazirajući se na zapor, smiju bez dozvole:

a) posjednici zaliha, koje su pod zaporom, upotrebljavati svoje vlastite zalihe za hranu pripadnicima svojega kućanstva (gospodarstva), uzevši amo i one radnike i namještenike, kojima kao plaća pripada besplatna hrana ili krušno brašno i mlivo po do općega uredjenja potroška smiju potrošiti od toga samo količinu, koja ne nadmašuje na glavu 7·2 kg mliva ili 9 kg žita na mjesec (240 g mliva ili 300 g žita na dan);

b) pekari i slastičari upotrebljavati brašno za pečenje i oni, koji obrtnicke za plaću daju mlivo trećim osobama, liferovati ga, koliko je to potrebito, da se namiri neposredni potrošak njihovih mušterija u kotaru političke vlasti I. stepena. Do potrebe može vlast odrediti tu količinu trošenja za pojedine ili za sve radnje ili izdati druge odredbe, da se zaprječi sabiranje mliva kod konsumenta;

c) posjednici poljodjelskih radnja upotrebljavati žito za svoju sjetvu ili liferovati ga drugim poljodjelcima za sjetvu uz potvrdu, iz koje se razabira ime stečnikovo, vrst i količina sjemena i dan, kojega je dano;

d) oni, koji drže konje, trošiti za krmu od zalihe zobi, što je posjeduju, za svakoga konja osjekom 3 kg na dan;

e) mlinska poduzeća mljeti žito;

f) započeti transporti u našoj zemlji smiju se dovršiti.

Sličice iz rata.

U crnogorskom sužanjstvu.

Mornar sa „Zente“, koji je pobjegao iz crnogorskog sužanjstva, pripovieda:

Hodali smo u Kaštelastvu, prate nas crnogorske straže. Nastanili su nas u vojarni, koju su zapustili naši. Tekom dana dali su nam staro odielo, 19. agusta odosmo u Cetinje a odatle u Podgoricu. Jedan sat prije Podgorice sreli smo kralja Nikolu, koji se vozio mimo nas u automobilu. Zaustavi se i pita, ako koji izmedju nas govori srpski. Oglasio se jedan podčastnik. Kad je kralj saznao, da smo spašenici sa „Zente“ i da smo 10 kilometara plivali, prekrižio se a oči mu zasuze. Nato reče: kod mene vi niste ratni sužnji, nego samo spašenici; bit će vam dobro.

Što je kralj obećao, žalibog se nije ispunilo, kako smo se uvjerili kasnije. Na kraljevu zapovjed dobili smo samo u Podgorici toplo jelo, rakije i cigareta, što nas je jako obradovalo. Drugi dan odputovasmo u Danilovgrad, kamo smo došli o podne. Već drugi dan morali smo raditi na polju. Dva mjeseca smo radili, a dali su nam u sve jednu krunu, akoprem su nam za svaki dan obećali krunu. Kašnje morali smo tući kamenje, ali ni za to nismo dobili dnevnice, izim 20 helera u jutro za kruh. Jesti su nam dali samo o podne: juhu od fažola, kukuruzni kruh i kozje meso, bio je naš objed. Pošto smo izjavili da ne možemo izdržati bez duhana, snizili su nam hranu na polovicu, da tako plate po 10 hel. na dan za duhan. Nekoliko nas poslali su 16. novembra u Podgoricu da čistimo municiju. Iskrivili smo magazine i izpraznili prah iz pojedinih patrona. Svaki dan nakrcali smo 12 vozova municije, koju su odvezli na granicu. Time smo htjeli pokazati da smo pravi Austrijanci, koji neprirediuju municije, namienjene proti našoj braći. Tek iza osam ili deset dana došao je u našu vojarnu jedan crnogorski kapetan, koji nam je oštro predbacio što smo napravili i rekao: Sad će vam zlo ići. Jako ćete požaliti što ste se usudili načiniti. Neko vrieme stavili su nas u zatvor, ali smo iz njeg pobjegli. Neki talijanski živinar trebao je slučajno ljudi za nadziranje i poslužbu konja, jer za to nije mogao dobiti Crnogorca. Osam dana nadzirali smo konje, te odlučismo, da pobjegnemo iz zemlje. Jedan pouzdan čovjek nam je pomogao, da smo izvršili naš plan i pokazao nam je puteve, koji vode u Albaniju. Jednu uru prije nego smo pobjegli, slučajno smo se smilili Crnogorcem. Neki kapetan priskrbio nam je odjelo i donio živinske kože, koju smo privezali na noge kao opanke. Dolnje gaćice i košulje smo prodali, da tako u biegu imademo za kus kruha. Oko 8. ure večer razkrkali smo se po mjestu. Uputili smo se proti Albaniji, kamo smo došli za nekoliko dana. Srećno smo dospjeli u kuću jednog Malisora. Tu su nas pogostili s kafom, mliekom, sirom i kruhom kojeg su, ispekli navlas za nas. Nakon nekoliko sati otišli smo u Skadar. Albanci su nas rado primili i pogostili. U Skadru nas je obkolilo puno ljudi. Albanski oružnici poveli su nas u naš konzulat, gdje smo iza dugog vremena opet vidili sliku našega cesara. Konzul, koji nas je primio, pozvao nas je na objed u „Hotel Europa.“ Tu smo dobili takodjer staro odielo. Naša dva druga, koji su bili takodjer pobjegli, uhvatili su na žalost Crnogorci. Sada su zatvorena u tamnici u podgorici.

Krstitke u streljačkom jarku.

Žena nekog pučkog ustaše odlučila se da posjeti svoga muža na bojištu. Nakon raznih neprilika, unatoč tome, da su ju opominjali na pogibao života, ona je doprla do svoga supruga, kojeg je i sretno našla u jednom streljačkom jarku. Muž je bio izvanredno veseo. No ženi je bilo doskora dieliti se, jer ju uhvatiše trudovi te su ju morali odnieti u neku obližnju kuću gdje je doskora porodila mužko čedo. Častnici i vojnici čestitali su sretnim roditeljima, a doskora bude izražena želja, da se diete krsti u streljačkom jarku. Bude odmah dozvan svećenik, koji je obavio krštenje, kojemu su, koliko je to dozvoljavala sigurnost pred neprijateljem, sudjelovali drugovi pučkog ustaše. Častnici pako za svog novog zemljaka sabrali su medju sobom pet stotina maraka, koje su uručili otcu kao dar. Otac je tim izkazom ljubavi bio tako dirnut, da se jedva do suza ganut zahvalio.

Čovjek s 96 rana.

U bolnici Val de Graca na običnoj bolestničkoj postelji leži francezki nadliečnik, kojemu ne će nitko zavidjati, da je on čovjek, koji je u ovom svjetskom ratu sam za sebe dobio najviše rana. Kao nadliečnik 28. pješačke pukovnije nalazio se u blizini haubične granate i to u času, kad je ona eksplodirala. Doista čudom ostao je dr. Drcle — tako se zove taj nadliečnik — na životu. Glavu su mu morali zašiti, a desno rame razmrskano mu do kosti. Noge i hrbat su mu tako pokrivene ranam kao da bi bio tetoviran. Svih rana zajedno nabrojeno je 96. Danas je već nadliečnik izvan svake opasnosti, te u pismu na svoga prijatelja opisuje, kako mu je bilo kad je ostao ranjen. On sam piše tome svome prijatelju, da je bio ranjen u času kad je u prvim bojnim redovima povijao ranjenike. On se ne čudi, da je ostao na životu, no čudi se, da se nije kolje izkrvario i da uslied koje nečisti nije nastupila upala rana.

24 naša vojnika zarobili 73 Rusa.

„Kurier Kodzienny“ donaša zanimivu epizodu iz bojeva u ruskoj Poljskoj. 24 naša vojnika navalili su na ruske streljačke jarke kod čega su otvorili tako strašnu vatru, da je neprijatelj mislio, da mu se nasuprot nalazi Bog zna kako jaka neprijateljska sila, te je u najvećem strahu ostavio strieljačke jarke. Kad su naši vojnici zaposjeli neprijateljske jarke, našli su u njima pet ruskih vojnika, koji su se dragovoljno predali. No u to su naši vojnici odkrili neki podzemni put do jednog obližnjeg zaselka te se dali za neprijateljem u potjeru. Doskora su naišli na 73 Rusa, koje su prisilili da su odložili oružje. U nekom kupu slame uhvatili su ruskog pukovnika s dva vojnika. I naših 24 vojnika vratili su se natrag veseli i zadovoljni, što im je uspjelo da uhvate 73 Rusa.

Kupovanje medju neprijateljima u streljačkim jarcima.

„Bohemia“ javlja: U pismu sa bojišta pripoviela neki bavarski častnik vrlo zanimivi dogodjaj, koji imade tu prednost da je istinit: Na nekojim mjestima su obkopi 3. vojnog sbora bavarskoga udaljeni jedva trideset metara od francezkih obkopa. Jednoga dana su počeli francezki vojnici vikati Niemcima, da ih muči glad i pitali Niemce da bi im dali salame. Bavarski su pako vojnici odgovorili: „Najprije novac, a onda salama.“ I doista najedanput je pao u njemački obkop novac od 5 franaka. Na to su Niemci dobacili

Francuzima salamu i tri franka, jer je po njihovu mnienju bila salama vriedna samo dva franka.

Novac je srelno pao u obkop, dok je salama pala nekoliko koraka pred obkop. Sad su jedni i drugi prasuli u smieh. Kad se stišao smieh, digli su Bavarci u obkopima puške u vis, no okrenute u znak da ne će pucati. U to je oprezno iz obkopa izašao francezki vojnik, pobrao salamu i brzo se povukao u svoj obkop. Do sličnih prizora dolazi vrlo često, ali samo medju Niemcima i Francezima. Imadu li protiv sebe Engleze, to je svaki dodir i občenje sasma nemoguće, jer mržnja Engleza protiv Niemaca ne pozna granice.

Dobrotvorni koncerat u Pazinu.

Iza odulje stanke od 31. X. 1914. nije bilo nikakve priredbe kod nas u Pazinu, ali ipak na koncu ove godine tihog inače bučnog mesopusnog doba i na prelazu u korizmeno doba imali smo večer dne 20/2., za koju možemo reći, da je bila za nas u Pazinu večer umjetničkog užitka, koji se na žalost sigurno ne će tako brzo opet pružiti.

Ove večeri bila je krasno sa zelenilom ukićena prostrana dvorana našega „Nar. Doma“ napunjena našim svijetom, da prisustvuje koncertu, kojeg je priredio časnički zbor c. k. kot. zapovj. narod. ustanka br. 5. pod vodstvom c. k. nadporučnika Riegera, koji se je neumorno zauzeo za uspjeh ovog koncerta, a koji se je dao na korist siročadi i udovica palih vojnika političkog kotara Pazin.

Program koncerta sastojao je od 6 točaka sa uvodom i svršetkom koračnice.

Kao najljepša točka samog koncerta moramo reći, da je bila Verdijeva sinfonija „Giovanna D' Arco“ i mislimo, da nema slušaoca na kojeg ne bi Verdijeva jednostavna melodija ugodno djelovala. Imade u njoj dramatskih momenata. U početku sami gudalački instrumenti, sve tiho, polako upadaju horni, tromboni, korneta i drugi puhači instrumenti, sile se kupe, dok ne zaori jedan forte, koji se opet izgubi u isprekidanim umanjenim septakordima.

Iza toga stegne se tužna melodija, čuje se kontrapunktično variranje flaute, klarinete i viole — svršava tiho. Dolazi opet prvi motiv. To su dva glavna motiva u toj sinfoniji.

Četvrta točka programa ouvertura „Kalif Bagdadski“ istoimene opere bila je izvedena dobro, te se je lijepo dojmila ova melodijozna ouvertura.

Nastupa sa ugodnim pianom gudalačkog orkestra. Isti motiv je pojačan flautom i klarinetom (lijepo je izveo kadenzu u tom motivu klarinet). Lijep je takodjer drugi motiv u kojem nekako kontrapunktično igraju violine prve sa drugom iz kojeg prelazi u jaki forte. Dolazi treći motiv — čista melodija prvih violina, koju možemo reći orkestar samo prati. Lijep kontrast čini pod kraj ouverture iza čitavog orkestra motiv, što ga izvadja samo gudalački orkestar.

Šesta točka programa fantazija iz operete „Veseli seljak“ nije zaostala za prvim dvima opisanim komadima, a u ovom komadu su se isticali puhača glazba, a osobito korneta.

Ovi tri spomenuti komadi dali su nam dovoljnog umjetničkog užitka, da se je nakon 2½ sata trajanja koncerta sa ugodnim raspoloženjem zapustilo gorispomenutu dvoranu, razmišljajući, kako je prebrzo prošlo vrijeme u tako krasnoj umjetničkoj zabavi, koje kako već u početku spomenusmo nećemo imati prilike, da tako brzo uživamo.

Ulaznina iznaša oko 700 kruna, što je za naše sadašnje prilike veoma lieps svota. Na spomenutom koncertu bio je lijepi broj vojničkih časnika i vojnika.

Isti se je koncerat davao na pepelnicu dne 17/2. u talijanskom kazalištu, te se inkasiralo K 485.

Pripomenut ćemo, da se je isti program koncerta i u istu svrhu davao koli u talijanskom toli u Nar. Domu, pošto je orkestar, koji je brojio 22 članova, bio sastavljen od polovice Slavena i polovice Talijana, koji su najviše sudjelovali kod puhačih glazbala, a samim koncertom ravnao je talij. kapelnik Pischiutta. Istaknut ćemo još, da je to prvi slučaj, da su zajedno naši i Talijani sudjelovali u gradu Pazinu u jednom javnom nastupu.

Razne viesti.

Novi namjestnik u Puli.

Dne 19. t. mj. bio je u Puli novi namjestnik Primorja barun Fries-Skene, gdje je posjetio poglavice mornaričkih oblasti.

Na c. kr. kot. poglavarstvu, pozdravljen od poglavara grofa Schönfelda, dao si je predstaviti činovničtvo. Na večer istog dana otputovao je u Trst.

Novi porezi.

„Slovenec“ donosi: Po zadnjim povjerljivim izvještajima sasma je isključeno, da bi novi tereti zadesili seljačko pučanstvo. Zemljišni i kućni porez izuzet je od svake kombinacije. Takodjer naimisao, da se napusti 15 postotni popust na zemljišni porez — što su neki seljački „prijatelji“ u Beču preporučali — izjalovila se. Istotako potpunoma je pokopan porez na vino. — Kod svega toga ima mnogo zasluga Slovenska pučka stranka. Zemaljski kapetan dr. Šusteršič je u tom poslu viseput sa svom odlučnošću posredovao kod nadležnih ministarstva u Beču. Istotako zauzimao se i predsjednik hrvatsko-slovenskoga kluba dr. Korošec.

Austrija i Italija.

Ljubljanski „Slovenec“ od 20. t. mj. pod šifrom „Š.“ na prvom mjestu donosi: „Povodom sastanka talijanskog parlamenta opet se šire viesti o napetom odnošaju izmedju Austrije i Italije. Popitali smo se na najmjerodavnijim mjestima i lahko javimo, **da između Austrije i Italije vladaju normalni i prijateljski odnošaji.** Ako smo već pred mjesec dana bili u stanju ustvrditi, da su uznemirujuće viesti neutemeljene, danas slobodno rečemo, da su se odnošaji tekom zadnjega mjeseca još bitno poboljšali. Italija, kao saveznica Austrije i Njemačke, imat će od naše pobjede trajni dobitak. Tako se sudi položaj na najmjerodavnijim mjestima u Beču, gdje nema ni najmanje nervoznosti ili čepače kakova nezadovoljstva prema Italiji.“

Talijanska komora.

Dne 18. t. mj. otvorio se talijanski parlamenat, kojeg otvorenje očekivalo se s velikom napetošću, jer se drtalo, da će pasti važne odluke glede držanja Italije u europejskom sukobu. Nu od svega toga ništa. Predsjednik otvoriv parlamenat sjetio se potresne katastrofe i poginulih trtava. Na to se glasovalo zakonske osnove, kojima se dolazi u pomoć nastradalim od potresa.

Na svršetku sjednice predložio je zastupnik Marangoni, da se nakon riešenja proračuna uzme u pretres proračun ministarstva izvanjskih posala.

Ministar-predsjednik Salandra izjavio se je protiv predloga. Komora je zatim poimeničnim glasovanjem s 254 protiv 27 glasova odklonila predlog.

Zastupnik Chiesa pozvao je vladu, da odredi rok, kada će se povesti debata o njegovu predlogu, kojim se poziva vlada neka se izjavi o izvanjskom položaju.

Ministar-predsjednik Salandra odvratio je na to takodjer u ime ministra izvanjskih posala Sonnina, da vlada do sadašnjeg časa nema ništa da mienja u svojim izjavama, što ih je dala u mjesecu prosincu; stoga moli zastupnika Chiesu, da bi odustao od svojeg predloga. Ako bi Chiesa ustrajao kod svojeg zahtjeva, moli ministar-predsjednik komoru, da na pol godine odgodi raspravu o tom predlogu.

Zast. Chiesa primio je na znanje izjave ministra-predsjednika i povukao svoj predlog. Sjednica se je potom zaključila.

Službovanje pučkih ustaša.

Na razne upite, kako će se ubrojiti službovanje pučkih ustaša, koji su rodjeni god. 1892., 1893. i 1894. i koji služe kod vojničtva kao pučki ustaše, c. kr. ministarstvo domobranstva je odredilo, da se to službovanje smatra jedino za pučko-ustaško službovanje, koje prestaje sa svršetkom rata. Izuzeti su oni, koji su se iza pregledbe prijavili za asentiranje u zajedničku vojsku ili domobranstvo. Tima se to službovanje broji u aktivnu službu kao onima koji su dobrovoljno stupili u vojničtvo.

Dopusti vojničkim osobama.

Ministarstvo rata ovlastilo je vojne komande da mogu odrediti kratki dopust onim vojničkim osobama, kojima je umro koji član obitelji i najbližnje svojte. Za brže riešenje ovakovih molba preporuča se da se putem općine ili poglavarstva brzojavno obraća na komandu.

Paketi za bojne pošte.

Poštanski uredi primaju pakete samo za ove bojne pošte: br. 11, 39 i 51.

Kako se vidi u ovo oram dana nije se promienio broj bojnih pošta za šiljanje paketa.

Milodari za „Družbu“.

Narodna radnička organizacija podigla je iz škrabica u kavani „Narodnog Doma“ kruna 34·20. Iz „Narod. rad. org.“ K 2·50. Skupa K 36·70. Zadnji izkaz K 213·63. Skupa K 250·33.

Uz plemenite darovatelje hvala pripada i gdjicu. Hinku Radović na tako živom zauzimanju.

•

Preko naše uprave dariva g. Juraj Mihalić, učitelj u Rabcu za Družbu K 10, da počasti uspomenu u boju poginule braće Marka i Ivana Sorića iz Batke.

Napried za Družbu!

Korizma i meso.

„Hrvatski Dnevnik“ u Sarajevu piše: „Nadbiskupski Ordinarijat Vrhbosanski obazirajuć se na razne bolesti po nadbiskupiji vrhbosanskoj i na veliku skupoću nastalu uslied ratnih događaja dopušta kroz cielu korizmu na sve dane, iste petke, mrsiti i ne obdržavati posta (dispensat a jejunio et abstinentia) osim na veliki četvrtak i na veliki petak.

† Ivan Šorić.

Dne 27. oktobra poginuo je na sjevernom ratištu Ivan Šorić, učitelj Družbinih škola u Puli. Vrlo obrazovan, društven, a nadasve veseljak uviek sa pjesmom u društvu, bio je u našim krugovima u Puli općenito obljubljen.

Eto drugi sin udovice majke koji pogibe na bojnom polju: prvi Marko, nadporučnik, našao junačku smrt na južnom ratištu a drugi Ivo svršio istom smrću na sjevernom ratištu.

Pokoj vječni dragom Ivu, a teško ucviljenoj udovici majci naše iskreno saučešće.

Gospodarske viesti.

Pčelinjak.

(Iz Gospodarskog Lista).

Ko namjerava baviti se pčelarenjem, ne mora imati pčelinjak; nu ko ima dosta novaca, te želi da ga ima, taj neka ga dade napraviti.

Pčelaru početniku, a osobito onom siromašnijem, ne može se nikako preporučiti, da sebi gradi uopće pčelinjak, a još manje kakav skupi paviljon za pčele, jer on može sebi sam sagraditi veoma jeftini pčelinjak. Bolje je i korisnije da pčelar početnik za onaj novac, što bi ga htio uložiti u gradnju pčelinjaka, nabavi sebi nekoliko dobrih i valjanih sanduka sa okvircima i nekoliko jakih pčelaca.

Nu pošto imade ljudi koji svakako žele sebi najprije sagraditi pčelinjak, pa tek onda početi pčelarenjem; to ću ovdje ukratko navesti, kakav treba da bude pčelinjak i gdje da se gradi.

Prostom pčelinjaku treba malo mjesta. Može se namjestiti uz kuću, ili uza zid druge kakove zgrade ili ograde u vrtu. Namjestit ćemo ga tako, da ga možemo vidjeti s prozora. Zabij u zemlju dva-tri kolca, na nje pričvrsti dasku malo izdignutu od zemlje, na ovu ulišta; ozgor naredi nešto kosog krova i pčelinjak je gotov.

Ko pak ima volje i dosta novaca, taj neka sebi gradi poseban pčelinjak. Onaj je svakako i bolji i ljepši, ili i skupiji od onog navedenog, a i bolje štiti ulišta i pčele od zračnih nepogoda, sunčanih zraka i tatova.

Pčelinjak se obično gradi od drveta, ali se može i zazidati.

Pčelinjak valja graditi na mirnom, zaklonitom mjestu. Ne valja ga graditi u blizini kakove radionice, u kojoj se jako lupa, blizu mlina ili željeznice Ne treba da ga gradimo uz ceste ili u blizini tvornice, jer pčele ne trpe ni dima ni prašine, ni velike lupe ili galame.

Na njem treba napraviti vrata, a po potrebi i prozor. Na prozor valja namjestiti drvene kapke, da bude u njem zimi tamno. Pročeljem ima biti okrenut prema jugoistoku ili jugu. Podnevno sunce ne smije upirati u leta, radi prevelike ljetne žege. Ova treba dakle da su zaklonjena od prejakih sunčanih zraka. Gradi pčelinjak samo za dva reda ulišta, a ne za tri; jer sa previsoko namještenim pčelicama teško je baratati. Donji red ulišta treba da je za pô metra uzdignut od zemlje. Razmak izmedju gornjeg i donjeg reda ravna se po vrsti ulišta. Svakako treba pri tom paziti, da možemo u njem obavljati nesmetano sve radnje.

Najbolje je ako pčelinjak gradimo s dvostrukim krovom. Prednji krov neka je uži od zadnjeg i samo nešto naprijed nagnut tako, da leta budu zaklonjena od podnevne sunčane žege i kišnih kapljica.

Pčelinjak treba da je tako širok, kako će se u njem moći obavljati sve radnje bez zaprijeke; ako nije onda mu treba prigraditi posebnu sobicu.

U ovoj se pravi vještačko saće, vrca i čuva med, itd. Ulišta u pčelinjaku neka su razmaknuta izmedju sebe na 20—30 cm.

Uz pčelinjak posadi povijuše, da dobije ljepši i prijatniji izgled, i da u njem bude ljeti hladnije.

Prostor pred pčelinjakom mora biti barem za jedan i pô metra posut šljunkom ili pijeskom.

Trava ne smije rasti u blizini pčelinjaka, da se ne uzmognu u njoj zadržavati žabe i druga gamad.

Radi lagljeg skidanja rojeva treba pred pčelinjak posaditi nisko grmlje i niske srednjostablaste voćke. — S.

Mobilizacija

Istarskog pučkog ustanka 1914. u stihovima.

Sastavio seljak samouk Mihovil Cukon, općinski delegat u Štinjanu kraj Pule, sada pučki ustaša 7./5. Lir. satnije.

Cijena 30 filira.

Naručbe prima **Tiskara Laginja i drug u Puli** (Istra) te ih razašilja jedino uz naprijed uplaćeni iznos.

U toj pjesmi se vrlo ljepo pučkim stihovima opisuje rastanak od kuće, polazak u Pazin i život tamo te konačno polazak u Pulu.

Knjižica je oblasno cezurirana.

Šljedite se družbe Sv. Cirila i Metoda za Istru!

Motor na plin 3 HP.

prodaje se odmah.

Tiskara Laginja i dr. u Puli.

Pozor! Pozor!

Veliko skladište i zaliha

šivaćih strojeva

za krojače, postolare

Singer šivaći stroj

za obrt i domaću porabu

K 76.—

sa 5 godišnjim jamstvom!

Dvokolice

Premier Es-ka Helios, dvokolice Courir stoje K 150·—. Cieniksе pošilja franko.

Preporuča se: Svoji k svojim

Jos. Dekleva i sin

Gorica, via Municipio 1.

SLAVENIMA PULE I OKOLICE

preporuča

svoje bogato i solidno

SKLADIŠTE - - - POKUĆTVA

Filip Barbalić - Pula

Via Sissano Br. 12. i Via Diana Br. 2

Rasciljenim srcem javlja svim rodjacima, prijateljima i znancima da je i njezin drugi sin

Ivan Šorić,

učitelj Družbinih škola u Puli,

dne 27. X. 1914. poginuo na sjevernom ratištu.

Zadušnice će se služiti u župnoj crkvi u Baški dne 2. III. 1915.

Baška 21. II. 1915.

Dinka ud. Šorić, majka.

Kupujte „JORGOVAN“ Koledar!

Širite „Našu Slogu“.

Himna

Družbe sv. Cirila i Metoda prodaje se u korist Družbe tiskra Laginja i dr. u Puli.

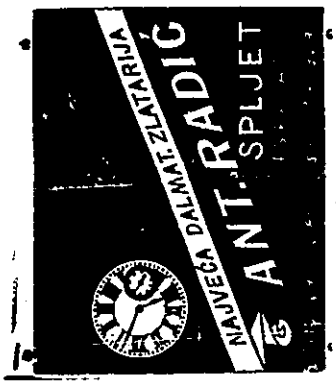

PEKARNA

LJUDEVIT DEKLEVA

Via Campo Marzio br. 5 - Podružnica Via Sissano 14.

Prodaja svježeg kruha tri puta na dan.

Direktna poslužba u dom i u javne lokale.

Prodaja svakovrstnog brašna iz najboljeg mlina po umjerenoj cijeni.

Poslužba brza i točna.

I razne moderna roba za muška i ženska odjela razašilja uz najniže cijene

Jugoslavenska trgovina

F. Stermecki u Celju (Štajerska)

br. 314

Pišite po glavni cjenik o više od tisuću stvari, koji se svakomu pošalje badava. Za naručbe iz Srbije, Bugarske, Njemačke i Amerike treba novac poslati unapried.

■ SVOJ K SVOMU! ■

TISKARA I KNJIGOVEŽNICA

LAGINJA i DR.

■ ULICA GIULIA, 1. **PULA** ULICA GIULIA, 1. ■

preporuča se za

tiskarske, knjigovežke i galanterijske radnje.

Solidna izradba pečata iz gume.

Imade u zalihi

Blanketa i knjige za p. n. občine, crkve, škole i odvjetnike, posujilnice i konsumna društva, trgovačke knjige, pisanke za škole, kao i sve pisarske i risarske potrebščine.

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

registrirana zadruga na ograničene jamčevine

Vlastita kuća (Narodni Dom)

Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i uz mjesečnu otplatu te prima uloške, koje ukamaćuje uz

4 1/2 %

čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

Broj 9. Pula, u četvrtak dne 4. marča 1916. God. XLVI.

Oglasi, pripostana itd. tiskaju i računaju se na temelju obič. nog cienika ili po dogovoru.

Novce za predbrojbu, oglase itd. šalje se naputnicom ili položaicom pošt. štedionice u Beču ea administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu pošto predbrojnika.

Tko list na vrieme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše »Reklamacija«.

Čekovnog računa br. 47.849.

Telefon tiskare br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rustu mnlo stvari, a nesloga sve pokvari". Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju: nepodpisani se ne tiskaju, a nefrankirani ne primaju.

Predplata sa poštarinom stoji 10 K u obće, 5 K za seljake na godinu, ili K 5·—, odnosno K 2·50 na pol godine.

Izvan carevine više poštarina

Plaća i utužuje se u Pulu.

Pojedini broj stoji 10 h., za ostali svet 20 h., koli u Puli toli izvan iste.

Uredničtvo i uprava nalazi se u »Tiskari Laginja i dr. Via Giulia br. 1. kamo neka se naslovljuju sva pisma i predplata

Odgovorni urednik Jerko J. Mahulja. | Izdaje i tiska Laginja i dr. u Puli ulica Giulia 1. | Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu

Europejski rat.

Na sjevernom ratištu.

Borbe južno Dnjestra.

Beč, 24. febrara (DU). Službeno se javlja: Izuzam pojedinačkih živahnih topovskih borba i nekih okršaja, na poljsko-galicijskoj fronti večim je dielom vladao mir. Položaj na Karpatima je obćenito nepromienjen. Za jučerašnjih borba na gornjem Sanu, zauzeta je jurišem uzvisina i pri tome zarobljeno 5 častnika i 198 ljudi. Sjeverno od sedla Wolowecz izkorišćujući gustu mećavu sniega, neprijatelj je pokušao da tvrdokornom navalom prodre kroz pozicije, što su ih zaposjele naše čete. Navala je bila uz težke gubitke po neprijatelja suzbijena. Borbe južno od Dnjestra sve više se šire.

Beč, 25. febrara (DU). Službeno se javlja: U ruskoj Poljskoj nema nikakove promiene. Na fronti u zapadnoj Galiciji izvela je jedna bojna grupa navalu, te otela Rusima više uporišta i zarobila 500 ljudi i 6 puščanih strojeva. U Karpatima je opet zavladala snježna mećava, koja utiče na bojnu djelatnost. Sveobća se situacija nije promienila. Navale naših četa južno Dnjestra sa uspjehom napreduju. U borbama od 21. i 22. zarobljeno je 10 častnika i 3338 vojnika. U Bukovini vlada mir.

Beč, 26. febrara (DU). Službeno se javlja: U ruskoj Poljskoj vodilo se je jučer u bojnim odsjecima iztočno od Przedborza živahna topovska vatra. Na ostaloj fronti sjeverno od Visle i u zapadnoj Galiciji večim je dielom vladao mir. Na Karpatima izjaloviše se neprijateljske navale u dolini Ondave na naše pozicije sjeverno od sedla Wolowecz. Kod juriša jedne uzvisine u jugo-iztočnoj Galiciji palo je u naše ruke dalojih 1240 zarobljenika.

Beč, 27. febrara (DU). Službeno se javlja danas o podne: Uz poljačku galičku frontu djelomice živahna borba topova. U Karpatima je obćenito uzevši položaj nepromienjen. U odsjeku Tucholke Wiszkow biju se žestoke borbe. Tu je suzbijena jedna ponovna navala na naše pozicije u Oporskoj dolini nakon očajne borbe iz bliza uz težke gubitke po neprijatelja. 9. finska streljačka pukovnija, koja je bila navalila, ostavila je na bojištu 300 mrtvih i najmanje toliko ranjenih. 780 momaka neozleđenih je zarobljeno. Borbe, koje se u južnoj Galiciji vode velikom upornošću, traju dalje.

Beč, 28. febrara (DU). Službeno se javlja: U Poljskoj i zapadnoj Galiciji nije se dogodilo ništa važnoga. Bilo je topovskih bojeva. Na fronti u Karpatima bilo je bojova oko Wyszkowa južno Dnjestra. Položaj zadnjih dana je nepromienjen.

Beč, 1. marča (DU). Službeno se javlja danas o podne: Pobjedonosni bojevi u zapadnom odsjeku Karpata pribaviše nam nekoje ruske prednje pozicije i vrh toga zarobljenih 19 officira i 2000 momaka te zaplienilo mnogo ratnog materijala. U području južno Dnjestra iza dolazka ruskih pojačanja biju se žestoki bojevi. U Poljskoj južno Visle bilo je i jučer samo artilerijskih bojeva.

Beč, 2. marča (DU). Službeno se javlja: Na zapadnom odsjeku Karpata bile su odbijene brojne navale Rusa. Južno Dnjestra bojevi traju. I jučer bile su neprijateljske navale krvavo odbijene. Time su pridržani osvojeni krajevi proti brojno premoćnim neprijateljskim silama. U Poljskoj i zapadnoj Galiciji samo artilerijski bojevi. U Bukovini vlada mir.

Njemačko-ruski rat.

Berlin, 24. febrara (DU). Veliki glavni stan danas: Ponovni neprijateljski ispad iz Grodna bez potežkoće je suzbijen. Na jugo-iztoku Augustova uspjelo je jučer Rusima, da na dva mjesta predju rieku Bobr. Kod Sztolni-a je medjutim protivnik opet bačen natrag, a u području Krosnybora borba još traje. Kod Przasznyecza dopalo je naših ruku 1200 momaka i dva topa. Na iztoku Skierniewicza suzbijena je jedna ruska noćna navala.

Berlin, 25. febrara (DU). Veliki glavni stan danas: Borbe uz rieke Bohr, Njemen i Narew traju dalje. Poput tvrdjave izgradjeni grad Przasnyecz zauzet je jučer od iztočno-pruskih pričuvnih četa nakon žilavog odpora na juriš. Pri tom je zarobljeno preko 1000 momaka, a zaplienjeno je 20 topova, velika zaliha makinskih puškа i množtvo ratnog materijala. U drugim bojevima na sjeveru Visle zarobljeno je posljednjih dana 500 momaka. U Poljskoj na jugu Visle, Rusi su zaposjeli nakon navale, koju su poduzeli peterostrukom premoći, izvanjsku tvrdjavicu Mogili, na jugoiztoku Bolimova.

Berlin, 26. febrara (DU). Veliki glavni stan: Sa obojeg ratišta nema se što bitnoga javiti.

Berlin, 27. febrara (DU). Veliki glavni stan danas: Sjevero zapadno od Grodna, na zapadu Lomze i na jugu Przasnycza pojaviše se nove ruske bojne snage, koje predjoše u navalu. Uz Skodru na jugu Kolna zarobismo 1100 momaka. Sa lieve obale Visle nema se što posebnog javiti.

Berlin, 28. febrara (DU). Veliki glavni stan: Na sjevero-zapadu Grodna jučer su izstupile nove ruske sile. Naša je protunavala bacila Ruse natrag u prednje položaje tvrdjave. Tu je 1900 zarobljenika ostalo u našim rukama. Na sjevero-zapadu Ostrolenke suzbili smo na Omuleu neprijateljsku navalu. Pred nadmoćnim neprijateljskim silama, koje su nadošle s juga i istoga Przasny a, uklonile su se naše čete u krajeve na sjeveru i zapadu ovog grada. Na jugu Visle ništa novog.

Berlin, 1. marča (DU). Veliki glavni stan danas: Ruske navale sjeverno Lomze i sjevero-zapadno Ostrolenke bile su odbijene. Inače ništa važnog.

Berlin, 2. marča (DU). Veliki glavni stan: Izpad Rusa jugo-iztočno i južno šume Augustove ostaše bez uspjeha. Noćne ruske navale sjevero-iztočno Lomze i iztočno Plocka bile su odbijene.

Njemačko-francezki rat.

Berlin, 24. febrara (DU). Veliki glavni stan: U okolici Perthesa u Champagni jučer poslie podne dvie pješadijske divizije navališe na više mjesta. Na nekim točkama došlo je do borba prsa u prsa, koje su sve završile nama u prilog. Neprijatelj je bio uz težke gubitke odbijen u svoje pozicije. Na Vogezima naše su navale na Sulzern i Apfersbach (zapadno od Stossweilera) uznapredovale. U bojevima zadnjih dana zarobili smo 500 neprijatelja.

Berlin, 25. febrara (DU). Veliki glavni stan: U Champagni jučer je protivnik nastavio očajne navale. Kao i predjašnje, unatoč uloženih jakih sila, ostale su bez i najmanjeg uspjeha.

Berlin, 27. febrara (DU). U Champagni Francuzi su jučer i noćas ponovno navalili s velikim silama. Na nekim točkama bitka još traje na drugim bio je napadaj odbijen. Sjeverno Verduna napali jedan dio francezkih pozicija. Boj traje. Inače sa fronte ništa bitnoga da se javi.

Berlin, 28. febrara (DU). Veliki glavni stan: U Champagni nastavio je protivnik jučer svoje navale. Sve su navale u podpunom obsegu suzbijene.

Na jugu Malencourta Verdunu na sjeveru zauzeli smo jurišem više neprijateljskih položaja, koji su stajali jedan iza drugoga. Slabe francoske protunavale razbiše se. Zarobili smo 6 častnika i 250 momaka, a otesmo četiri puščana stroja i jedno bacalo za mine.

Na zapadnoj strani Vogeza bacili smo Francuze nakon žestoka boja iz njihovih stajališta kod Blamont-Bionvilla. S našom navalom doprli smo do linije Verdinal Bremenil, na iztoku Badenvillera, južno Cellesa. Time je neprijatelj u širini od 20 kilometara i u duljini od šest kilometara potisnut natrag.

Berlin, 1. marča (DU). Veliki glavni stan: U Champagni navalile su na naše pozicije i jučer najmanje dva armadna zbora. Navale bile su podpunoma odbijene iza žestokih borba iz bliza.

Između iztočnog ruba Argonna i Vauquois Francezi su jučer pokušali pet puta da prodru naše redove. Navale se izjaloviše velikim gubitcima po neprijatelja.

Berlin, 2. marča (DU). Veliki glavni stan: Navale poduzete u Champagni sa znatnim silama promašile većinom zbog naše vatre s velikim gubitcima neprijatelja. Naše pozicije ostadoše čvrsto u našim rukama. Navale na Vauquois bile su krvavo odbijene.

Odredbe glede žita i muke.

U zadnjem broju donieli smo namjestničtvenu obznanu, kojom se po cesarskoj naredbi od 23. febrara t. g. odredjuje zapor glede žita i mliva. Da se naš narod nebi uznemirio radi te odredbe, donašamo nekoliko objašnjenja te naredbe i svrhu iste.

Tom cesarskom naredbom uredjuje se promet sa žitom i mlivskim proizvodima, dok namjestničtvena obznana na temelju cesarske naredbe stavlja pod zapor sve zalihe žita (pšenice, raži, ovsa, ječma i kukuruza) te mlivske proizvode svih vrsti.

Svrha cesarske naredbe jest ta, da se pučanstvu zemalja i krunovina zastupanih u carevinskom vieću osigura pokriće potrebština krušnih proizvoda i muke do buduće žetve, a to radi neprilika, koje su stvorili ratni dogodjaji. Ta svrha može se gledom na sadašnje prilike postići jedino sa skupnim uredjenjem porabe na taj način, da se mjesto slobodnog prometa s rečenim neobhodno nuždnim potrebštinama provede organizacija, koja će omogućiti, da se pojedincu dade na uporabu samo toliko, koliko na temelju raspoložívih zaliha i ukupnog broja pučanstva padne na svakog pojedinog, koga treba obskrbiti.

Iz te temeljne misli cesarske naredbe proizlazi potreba, da se prije svega provedu dvie predhodne odredbe. Te jesu: s jedne strane zapor svega žita i mliva. Zapor počima sa danom proglašenja cesarske naredbe 24. febrara, a potanki popis tih zaliha ima se obaviti prvih pet dana ovog mjeseca marča.

Je li zapor žita i mliva potreban?

Jest i mudro je zamišljena dotična cesarska naredba, jer ona ide za tim, da odkrije gdje su veće množine žita i mliva nego li ih treba onaj, u koga se nadju. Ta naredba ide i za tim, da se bezdušnoj spekulaciji stane na put i da veliki skladištari, krijuć robu, nederu naroda ili da ga čak čine stradati.

A što je glavno, cesarska naredba o zaporu žita ide za tim, da pravednom razdiobom svega što se nadje, pojednači trošnju do buduće žetve na način, da i onaj, koji danas neima ništa žita ni samljetoga u svojoj kući, bude mogao budi koliko nabavljati u stalne ne previsoke cienе.

Treba li naznaniti sve žitu?

Ne, samo si dužan naznaniti koliko imaš žita to jest pšenice, raži, kuruze, ječmena i zobi, za mljeti i koliko samljevenoga od tih vrsti. Druga hrana, na primjer, ajda, proso, sočivo budi koje vrsti, zelje, korenje, krumpir, prosušeno meso itd., to ne nije pod zapor niti nisi dužan naprijedati.

Može li se od naprijedanoga što trošiti?

Može! Žito i mlivo, ako ga neimaš svega skupa više od 20 kilograma, možeš potrošiti po miloj volji, ali pamet zapovjeda da trošiš malo, jer je više dana nego li punih vreća.

A od zalihe, koja je popisana i stavljena pod zabranu ili zapor možeš bez ičije posebne dozvole trošiti za kuću svaki

dan po 240 grami muke za svaku glavu ili na mjesec 7 kilograma i 200 grama na svaku glavu, jer Cesarska Naredba drži, da je toliko, uz drugu hranu, za sada dosta.

Što ti treba za sjeme, možeš potrošiti u tu svrhu, pače možeš drugom posjedniku dati, prodati itd., u tu svrhu koliko mu je potrebno, ali je dobro da to prijaviš općini, a ona kotarskom poglavarstvu.

Više od toga razdavati nesmiješ bez posebne dozvole kotarskog poglavarstva.

A pekaru i hrašnaru možeš, uz dozvolu, prodavati i on može dalje prodavati izrađeni krub, slastice i slično, nu to samo za svoje redovite odnimače (aventure) i samo u vašem kraju (političkom kotaru).

Tko drži konje, može od svoje zalihe zobi trošiti po tri kilograma na dan za svaku glavu.

Treba li baš potanko iskazati?

Jest baš potanko treba iskazati, jer su kazne za krivo iskazanje i za zamučanje vrlo velike. Može sud kazniti čovjeka zatajnika i do 20.000 kruna globe i do godinu dana zatvora i sve što je zatajio, pade pod cesarsku komoru bez ikoje naplate.

I pravo je. Zakon je stvoren da se puk očuva od glada, zato treba zakon izvršiti u redu, kad je izdan u dobru svrhu.

Dokle će sapor trajati?

Taj se baš dan i ura nezna.

Kotarska poglavarstva imaju do 10. marča sastaviti preglede svega (sumarione) za svaku (mjestnu) općinu i za cieli kotar, ter jih poslati Namjestničtvu. Ono pak treba, da sastavi iskaze za svaki kotar svojega područja i za sve kotare skupa i da taj iskaz pošalje čim prije na ministarstvo nutrnjih poslova u Beč. Taj posao teško da će moći biti gotov do okolo 20. marča. Onda će ministarstvo nutrnjih poslova izračunati koliko je žita i mliva stavljeno pod zapor u cielom ovom dielu naše države, što ga upravlja Beč.

A ugarsko će ministarstvo do one dobe takodjer imati izračunano koliko je žita i mliva pod zapor u onim zemljama, koje upravlja ministarstvo u Budimpešti i hrvatska banska vlada u Zagrebu.

Onda se računa, da će biti ovako:

Ugarska strana ima mnogo više žita i mliva, nego li treba za prehranu svojega puka. A ova naša strana ima drugih stvari više, ali žita i muke neima dosta.

Onda će obje vlade, to jest bečka i budimpeštanska, prema broju svoga puka proračunati, koliko dodje od žita i muke, što je pod zaporom, na svaku glavu puka i koliko je toga već doma u svakoj pokrajini i u svakom kotaru. Što bude falilo našoj strani, a preticalo ugarskoj, ono će ugarska strana našoj ustupiti za cienu, kako se pogode.

Nakon svega toga izdati će vlada račun, koliko se može računati na stalno da je žita i muke, recimo do konca mjeseca julija, za svaku glavu. Prema tomu računu će se kupovati i prodavati u cienu, koju bude vlada ustanovila.

Ono, što su tebi našli i stavili pod zabranu, neće ti nitko uzeti, ako je dosta (po računu) samo za tvoju obitelj i za one, koje u njoj hraniš. A što se nadje preko toga, to će oblast moći dobrovoljno ili prisilno odkupiti za pravednu cienu i onda dati prodavati takodjer u stalnu pravednu cienu.

Posla je mnogo, dakle nije čudo, ako rečemo da po našem sudu konačni računi neće biti gotovi do pod konac aprila.

A kako ćemo do onda?

Budi kako! Netreba se zato plašiti ni smućivati, jer i dok traje ono izračunavanje, o kojem smo prije spomenuli, kotarsko poglavarstvo može za pojedine općine i dielove istih dati dozvole za nabavu žita i muke. Nešto teže će biti samo prvih petnajstak dana, dok se ljudi upute i dok se oblasti takodjer priprave na to poslovanje. Zato treba strpiti se i, kad biste vidjeli, da vam susjed možda strada bez svoje krivnje, pomozite mu. On može uzvratiti, bilo težačkim poslom, bilo na koji drugi način.

Bez zapora i bez izračunanja i podie ljenja svih zaliha žita i brašna (mliva, muke) nebi se nikako postigla svrha, a ta jest: da se osjegura, koliko više moguće, za cieli naš puk, žito i mlivo, bar u najpotrebitijoj količini, da se osujete nerazmjerno visoke ciene, da se uniši nečovječna spekulacija sa najnuždnijom hranom i da se tako uniši namjera naših neprijatelja, koji su nas nakanili istradati tim, da nepuste uvoz žita iz inozemstva u naše krajeve.

* * *

Taj smo članak napisali za čitatelje „Naše Sloge" u dogovoru sa predsjedničtvom „Gospodarske Sveze" za Istru u Puli. Zato će ovaj broj našeg lista po nekoliko istisaka dobiti takodjer razne zadruge po Istri kao posujilnice, gospodarsko-trgovačka društva itd.

Ovlašteni smo izjaviti takodjer, da se je u interesu našega seljačkog stališa „Gospodarska Sveza za Istru", putem c. kr. Namjestničtva u Trstu obratila na c. kr. Vladu molbom, da nešto slična, kao za žito i muku, odredi barem u Primorju takodjer glede modre galice radi skroplienja loze i da u odredbe, koje će izaći glede troška žita i muke poveća znatno dopustivu količinu dnevne porabe barem na selima, gdje mnogo naroda skoro isključivo živi od žute muke i gdje će biti nuždno veće gojenje peradi, da se male kmetštine mogu providiti sa koliko više moguće jaja i tako doći do prisnoka, koje onda netrebaju kupovati gotovim novcem.

Pod dojmom smrti učitelja Ive Šorića poginulog dne 27. listopada 1914.

Kako tužno — bolno odjeknula je vijest o smrti Tvojoj! . . . Zar Te Ivo zbilja nema više, — zar već nećemo slušati drage riječi Tvoje, zar već čarnom uvalicom mile Baške Tvoje neće odjekivat slatka pjesma Tvoja, — zar da u istinu moram da Ti zadnji „S Bogom" reknem?! Crni oblaci nadvili se nad obzorjem; tamo nad otokom mojim rastegla se siva magla, „Treskavac" se nekud turobno zavio u žalobun včo, kô da i on žali sokola svoga... Nebo plače; iz daljine dopire mukla zvonjava prekidano — žalovito . . . Bože, kako li je sada u kući jednoj nasred sela, ucviljenoj udovici majki, dal joj jadnoj Višnji dosudi da preboli oba sina svoja, dvije dike svoje, sva radost i uzdanica starosti njene! Još nije prošlo dva mjeseca od dana, što ju hudi glas obnanji, da pogibe junački u boju, sin joj Marko . . . Gorko li je tužna naricala, te ju samo misô na Iva svoga, nada da će Njega jednom zagrliti, — uzdržala na životu. Al joj huda kob drugčije dosudi. Pade i Ivo, vječna tuga materina!

Rano nas Ivo ostavi, da spominjemo lijepu Tvoju mladost, inteligenciju Tvoju, žarko Tvoje srce koje je tako vruće kucalo za narod svoj, za sve lijepo, plemenito... Ljubio je vruće majku svoju, rodno mjesto, otok svoj ubavi, Istru cijelu i djećicu istarsku bijednu. Daleko od domaje svoje na bojnim poljanama Galicije, sluteći valjda smrt svoju, napisa oporuku. Za Istru je živio, bio je učiteli djece na družbinoj školi i pred smrt sjeti se Istre, sjeti se „družbe sv. Cirila i Metoda" i zapisa joj — iza smrti majke — imovinu svoju. Još se u pismu oprašta od prijatelja svojih ovim riječima: „Budite mi zdravi i veseli, a ne zaboravite našu bijednu i siromašnu Istru." — Ne Ivo, ne ćemo ju zaboraviti, ne ćemo zapustiti sirotice naše, ljubit ćemo Istru našu, koliko Ti si ju ljubio, pa da joj sudba dosudi i još crnije dane, ne ćemo klonuti, ne ćemo mirovat, dok i njoj ne zasja sunce bolje sreće . . . Ti ćeš se Ivo, s drugima moliti za sreću njenu, za sreću cijelog roda svoga. Budući narod svoj, sjećat ćemo se riječi Tvojih, ljubit ćemo uspomenu Tvoju. Ne žali sada za Tobom samo uceviljena majka Tvoja, ne žale Te samo drûge i drugovi Tvoji, već s nama zajedno žale Te istarska djećica Tvoja, žali Te cijela Istra, jer je izgubila uzor učitelja djece svoje, skromnog ali mârnog radenika na polju sreće njene.

Lijep si Ivo spomenik ostavio sebi, da si ljepšeg zaželit ne možeš. I kada već istrunu kosti Tvoje, spominjat će se ime Tvoje, šaptat će se tiha molitvica istarske osvještene djećice za dobrotvora svoga. Daleko nam je humak Tvoj, da ga okitimo svježim cvijećem, ali mi ćemo Ti slati ljepše cvijeće iz srdaca naših — lijepo cvijeće uspomene Tvoje.

Neka Ti je laka gruda zemlje, koju si mlad natopio, a uspomena vječna medju nama.

P. J. K—ić.

Sličice iz rata.

Božić Hrvata u Japanu.

„Hrvatska Misao" donaša pismo jednog Hrvata zarobljenika, koji se nalazi zarobljen u Japanu. Pismo je datirano sa 26. prosincem iz Himije, a upravljeno na majku. Sin piše:

„Neki dan pisao sam ti pismo, a zaboravio sam nazvati ti božićne blagdane. Od sveg srca svima nazivljem vam ih u zdravlju i strpljenju.

Prije Božića nitko nije imao ni prebijene pare, nu, hvala Bogu, te su austrijski državljani, u Japanu nastanjeni, upriličili sabiranje novca i odiela za nas i za one jadnike naše, koji se nalaze u Rusiji, koji trpe zimu i glad, koji su zaposleni u velikoj radnji, a nemaju čime da se odjenu; pomisli, koko ovi jadnici mora da stradaju!

Na Badnjak dakle prispjelo nam je — a ima nas u ovoj crkvi 141 — pet sanduka, a unutri papuča, rukavica, bječava, hlača, marama, masla, kruha, jabuke, oraha, slatkiša itd. Japan pak takodjer nam je poslao slatkiša, k tome jedno japansko jelo, nešto izvanredna, učinjeno od riža, ribe, teletine, krumpira na salati; još je svaki dobio po jednu flašu pive, te opet slatkiša.

Na Badnju večer naši vojnici priredili su medju sobom predstavu. Pozvali smo častnike naše i japanske, kojima se naša predstava vrlo svidjela.

Sveusve, Božić sam prošao dobro; kamo sreće, da ste ga prošli tako vi!

Nikad nisam prošao Božić tako dobro kao ove godine; bilo je mnogo darova, mnogo jesti. Svaki je k tome dobio i jednu jenu, što čini 2 krune 42 filira austrijske vriednosti. Ovim novcem kupio sam konca, igala itd.

Dajem ti znati, da se ovdje nalazi sa mnom iz Sibenika Škugor, sin onog Bigunela, koji je bio kod Makale. Ako mu vidiš majku, reci joj, da joj je sin spašen u ratu u Tsingtau i da joj šalje pozdrave i poljubce. Evo ovdje njegovog podpisa (Škugor R.)

A sada nešto o našem zarobljeničkom životu. Ponajprije ne trpimo niti zimu niti glad; jedino da se ne dobiva niti novčića plaće. Van na šetnju ne ide se nikad; rekoše nam, da nas ne mogu pustiti van, dokgod ne dodje dozvola sa strane japanskog ministarstva.

U jutro ustajemo u 6 i pol sati, umijemo se, a u 6 dobijemo čaj s lijepim komadom bielog kruha i sa cukrom. Na 12 je objed, koji sastoji od jednog samog jela: gulaš, polpeta, riba ili drugo, a dobije se dvostruka porcija kruha, koji nam onda ostaje za užinu. U 5 sati po podne imamo večeru, pa i tada gulaš, riži, a kruha tek četvrtinu porcije podneva. Pije se i na objedu i na večeri sam čaj bez cukra.

Po čitav dan ne radimo ništa; imamo zgodno mjesto za pranje rublja, a svako osam dana dobivamo vruću kupelj. U jednu riječ, od kada sam ovdje, deblji sam i zdraviji.

Tko ima što za čitati, čita; drugi pak pišu ili pripoviedaju družtvu novosti primljene od obitelji. Iz Kine pak primamo njemačke novine, gdje saznajemo za koju novost, te razabiremo da rat kod nas u Austriji ne ide loše.

Pred nekoliko dana novine su pisale, da je „Kaiserin u. Königin Elisabeth" potonula u Tsingtau sa čitavom posadom. To nije istina, jer svi su spašeni, osim što smo na kopnu imali gdjekojega mrtvoga i ranjenog.

Ipak se osvetio.

Pripovijedaju lijepu zgodu, koja se dogodila nedavno na zapadnom ratištu. Jedan je njemački mali vod bio poslan naprijed, da metne mine ispred francuskoga rova, pak se je došuljao tako blizu, da je samo čas trebalo i mina bi postavljena bila. Ali ih u tom času opazi jedna francuska straža, i prije nego li su Nijemci mogli da pobacaju svoje hombe prema njima, već je cijeli vod postradao od francuskih bombi. Svi su njemački vojnici razneseni u komade osim jednoga, koji je nekako u ovim eksplozijama, koje su razorile dio šanca, dospio pod vreće pijeska, od kojih je bio šanac načinjen, i tako pod njima ostao zakopan, pak čekao, što li će biti. Svoju je hombu imao u ruci i čekao s njom, da je što bolje upotriebi, ako mu bude dano odavle izaći živom i baciti je. Nije se htio javljati i ostao je pod onim vrećama nekoliko sati, dok nijesu došli njemački vojnici, jer su Francuzi bili napustili svoje mjesto, kad je bio šanac razoren. Kad su njemački vojnici došli, javi se vojnik i malo da nije stradao, jer ga Nijemci nijesu vidjeli pod vrećama, a on je u onoj uzbudjenosti bio posvema zaboravio, koja li je onaj dan bila lozinka, pak im je jedva dokazao tko je. Kad su ga izvukli ispod vreća, kraj svega da je bio posvema slab od njihovog pritiska, poletio je pred svima prama francuskom jarku i tamo bacio svoju bombu, da osveti svoje drugove, koji su malo prije zajedno s njim postradali.

Jedan uspjeli bijeg iz ruskog ropstva.

Jedan Šiajerac, koji se sada nalazi ranjen u jednoj bolnici, pripovijeda:

Poslaše me na patrulju: jednog poručnika i nas trojicu vojnika. Šuljali smo se oprezno naprijed, ali nas je neprijatelj opazio i s velikom premoći na nas navalio. Nije bilo druge, nego se nakon tvrdokornog otpora predati. Približila se noć i nas odvedoše do bliže gostione, gdje su nas zatvorili u jednu drvenjaru. U toj gostionici je uredio svoj glavni stan i jedan ruski general. U noći opazi jedan od mojih drugova, Poljak, da se pred gostionicom nalazi jedan automobil. Taj je Poljak bio zanimanjem šofer i on stvori odluku, da tu prigodu izrabi za naš bijeg. Neopaženo se je izvukao iz drvenjare i došuljao do automobila, na kojem je uredio sve, što je potrebno za odlazak. Onda se je povratio natrag k nama i saopćio nam svoju odluku, zamoli poručnika, da pristane na bijeg. Poljakova bi osnova s oduševiljenjem pozdravljena od svih nas, premda smo znali, da time stavljamo na kocku naš život. Protuljali smo se najtiše i stigli neopaženi do automobila. Naša se je straža bezbrižno zabavljala! Brzo uzvijanje stroja, skok u kola i divlja je vožnja započela. Upozoreni hukom automobila, izlete ruski vojnici na cestu i opaziveši naš bijeg, otvorite na nas bezuvatru.

Nas je šofer još više požurio i srećom nas nijedna kugla nije zahvatila. Naše je veselje trajalo medjutim samo kratko vrijeme, jer nas je opazila kraj neke šume druga neprijateljska patrulja i obasula nas ubojnom vatrom. Prvi je pogodjen naš poručnik, a malo za tim odnese neprijateljsko tane i prednji dio desne ruke upravljaču naših kola. On ipak nije sustao. Krvareći na desnoj, upravljao je lijevom rukom, i kad smo stigli do naših četa, klonuo je bez svijesti . . . Otpremiše i njega i poručnika u bolnicu. Ima nade, da će obojica preboljeti, a Poljak će da dobije i zlatni križ. Mi pak ostali podjosmo natrag na frontu, gdje smo još isti dan pošli prema neprijatelju, čije smo pozicije u našem zarobljeništvu upoznali i daknko, svojem zapovjedništvu prijavili.

Razne viesti.

Prestolonasljednik u Puli.

U ponedjeljak 1. t. mj. nešto iza 11 sati prispio je posebnim dvorskim vlakom Nj. Visost prestolonasljednik nadvojvoda Karlo Franjo Josip. Na kolodvoru dočekali su prestolonasljednika poglavice gradjanskih i vojničkih oblasti. Prestolonasljednik, koji je nosio odielo brodskog kapetana, odsio je na „Lakromi". O podne bio je serviran na „Viribus Unitis" objed, a na večer u Marinskazino večera za 140 osoba.

Povodom boravka Nj. Visosti u Puli grad je bio iskićen zastavama.

U utorak je prestolonasljedcik odputovao.

Zadušnice za pokoj. Ivu Šorića.

Uprava Družbine pučke škole na Velom Vrhu dat će dne 10. marča t. g. u 10 s. prije podne odslužiti u crkvi Majke Božje u Šijani zadušnice za pokojnog Iva Šorića, učitelja Družbine škole u Puli, koji je poginuo na sjevernom ratištu. Sv. misi prisustvovat će školska mladež.

Spomenuta uprava poziva naše rodoljube u gradu i ostalo naše občinstvo, da mnogobrojno prisustvuje tim zadušnicama, te se barem tako odužimo uspomeni dobrog učitelja i pomolimo za pokoj njegove plemenite duše.

Pokojnik zaslužuje u punoj mjeri da mu iskažemo što veću počtu, jer ne samo što je bio pun ljubavi prema našoj djeci i svemu istarskom puku, nego da i na smrti potvrdi tu svoju veliku ljubav, ostavio je sav svoj imetak Družbi sv. Cirila i Metoda. A što je naša Družba istarskoj djeci, to nam je svima dobro poznato. Zato Slava Ivu Šoriću!

Obskrba Pule živežem.

Na poticaj občine Pule stavila je gradska štedionica občini na raspolaganje 150.000 kruna za obskrbu grada sa živežem.

To je vrlo pohvalno i uprava občine treba sada da bezodvlačno poradi te što brže dobavi živežnih sredstava nesamo za grad nego, da bude razmjerno poskrbljeno i za seosko pučanstvo ove prostrane občine.

Odvažni nadvojvoda.

Šef generalnoga stožera nadvojvode Josipa pripovijeda jednom novinaru o junaštvu nadvojvodinu ove zgode:

Kod Dukle smo s 5000 momaka odbili dvije ruske divizije i zarobili 1600 neprijatelja. Odluka je u bici time stignuta, što je u kritičnom času nadvojvoda poletio u rojnu pruga i bodrio vojnike. Bili smo za njega u silnom strahu; kosa nam se najetila. Isti je dan pala jedna granata kraj nadvojvode. Vojnici su suznim očima poletjeli prema tom mjestu, no nadvojvodi ništa ne bi.

Kod Horozana je u noći na 10. prosinca nadvojvoda preboravio noć u šancu.

Kod Šapca se jedna srpska granata zabila u zemlju dva metra daleko od nadvojvode. Pritisak je zraka bio toliki, da je nadvojvoda pao na tla.

Kod Prišinovića je ubila bomba jednog časnika dobavljača baš u času, kad je stajao pred nadvojvodom. Svega ga je raznijela, a nadvojvodi opet ništa.

I opet priznanje Hrvatima.

„Naše Jedinstvo" donosi: „Izmedju tolikih priznanja Hrvatima najveće je i najljepše od Njegova Veličanstva cara i kralja, o čemu se znade u višim bečkim krugovima, da se je u nekoliko prigoda izrazio: „Moji najvjerniji Hrvati izvršili su u ovome ratu djela velika i slavna.

A kada je ovih dana govorio sa ministrom Burijanom odlični prvak slovenski, ministar mu se laskavo izrazio o držanju vojske sviju naroda monarhije u ovome ratu, ali je tekstualno započeo: Velike i težke zadatke su najslavnije izvršili i izvršuju hrvatske regimente.

Ovo nam je kazao sam odlični Slovenac. A visoki vojnički dostojanstvenik reče vašemu dopisniku, da se je razgovarao s prvim doglavnikom ugar. ministra a latere, da će s Hrvatima, koji su zadivili Njeg. Veličanstvo i svu monarhiju, postupati kako su dužni prema narodu viteza i junaka."

Poštanski promet sa ratnim zarobljenicima.

Od zajedničkog središnjeg popisnog ureda, odjela za ratne zarobljenike (Auskunftstelle für Kriegsgefangene, Beč I. Jasomirgottstr. 6) primamo ove podatke o njegovom djelovanju:

I. Pisma ili dopisnice na ratne zarobljenike proste su od poštarine kad nose bilješku: „pošiljka za ratne zarobljenike, prosto od poštarine" (Kriegsgefangenensendung, portofrei). Imadu se otvoreno te s oznakom „Kriegsgefangener-prisonier de guerre" (ratni zarobljenik) ili kod nas predati, ili baciti u poštanski sanduk. Poštanski uredi imadu nalog da pisma za ratne zarobljenike dostave nami na cenzuriranje, odakle se zatim prosljedjuju na mjesto odredjenja.

Za pisma adresirana u Rusiju preporuča se da se adresa napiše na lijevoj strani obvoja, tako da bude našem uredu moguće upotrijebiti slobodnu desnu stranu da napiše adresu u ruskome jeziku.

Ako nije naznačena točna adresa ratnog zarobljenika, list nemože biti proslijedjen.

Na obratnoj strani obvoja treba navesti ime i adresu pošiljača.

Novčane pošiljke za ratne zarobljenike mogu se proslijediti bilo otpremom iznosa na naš ured, Beč, Graben 17, bilo izravno sredstvom poštanske uputnice na ratnog zarobljenika. Oba su načina otpremanja prosta od poštarine. Poštanske uputnice moraju nositi na desnom odresku biljesku: „Kriegsgefangenensendung, portofrei" (pošiljka za ratne zarobljenike, prosto od poštarine). Poštanske uputnice za Francusku, Engiesku, Japan i Srbiju (posredovanjem Švicarske) imadu se adresirati: „An die Oberpostkontrolle in Bern, Schweiz" (Poštanskoj vrhovnoj kontroli u Bernu, Švicarska) a one za Srbiju (posredovanjem Rumunjske) „An das k. k. Geldbestellamt in Wien I." (C. kr. novčanom urudžbenom uredu u Beču I). Adresa ratnog zarobljenika ima se napisati na stražnjoj strani lijevog odreska. Pismena saopćenja nijesu pripustljiva. Najveći je iznos što se smije doznačiti za poštanske uputnice za Rusiju od 800 franaka, a za sve ostale zemlje 1000 franaka. Kod poštanskih uputnica imade se iznos, koji se u krunama isplaćuje, naznačiti u valuti franaka, pri čemu za izračunavanje kursa 100 franaka vrijede oko 100 kruna, što odgovara dodatku od 15 posto prama predjašnjim kursovnim odnošajima. Za poštanske uputnice za Srbiju preko Rumunjske jedan franak odgovara jednoj kruni. Pri otpremanju novčanog iznosa na naš gorenavedeni ured tai će dodatak otpasti jer rublji, dinari, za čiju se promjenu ne staramo, stoje samo malo povrh običnog kursa.

Adresa ratnog zarobljenika imade se tačno naznačiti, kao kod pisama.

Po dosadašnjem iskustvu regbi da iznosi stižu bez zaprijeka, i ako sa zakašnjenjem, na njihove adrese. Ipak se preporuča, da se ne pošalju preveć veliki iznosi sa jednom pošiljkom.

Paketi na ratne zarobljenike (do pet kilograma) prosti su od carine i poštarine. Isti se ne smiju na nas poslati, već treba ih predati kod jednog poštanskog ureda, koji prima pakete, sa crvenom popratnicom (za inostranstvo) i carinarskim posvjedočenjima. Na paketu i na desnom odresku popratnog pisma ima se napisati biljesku: „Kriegsgefangenensendung, portofrei". Ovim se paketima nesmije pridružiti nikakvo pismeno saopćenje, a niti na pisati na lijevom odresku popratnice. Paketi i popratnice moraju se opskrbiti sa oznakom; „prisonnier de guerre". Paketi moraju biti pakovani u čvrstim drvenim kutijama ili postavljeni u voščanom platnu, sašiveni po propisima, svezani i zapečaćeni, adresu treba napisati crnilom na samom obvoju (ne prilijepiti!). Pošiljke uz pouzeće nijesu pripustljive. Ne pripustljivi su do daljnje odredbe paketi za Srbiju, Crnu Goru i za azijsku Rusiju.

Brzojavke za naše zarobljene vojnike, koji se nalaze u neprijateljskim zemljama mogu se predati kod svih telegrafskih ureda. Ali se ne može nikako jamčiti dali će i kada isti stići na dotičnu adresu.

Nastup službe superarbitriranih vojnika.

Ratno ministarstvo je naredilo, da kod nastupa aktivne službe prigodom mobilizacije nesposobni proglašeni i kod superarbitracije do jeseni 1915. na dopust poslani vojnici imaju se već za 1. aprila t. g. pozvati u službu. Oni, koji budu kod pregledbe ponovno pronadjeni nesposobni imaju se bez ponovne superarbitracije staviti u neaktivni odnošaj i pozvati tekar na 1. oktobra 1915.

Papirnate dvokrunke.

Kako se čuje bit će do malo papirni novac od dvie krune stavljen izvan prometa. Taj papirnati novac bio je izdan u početku rata radi pomanjkanja sitnog novca, što su bili skrivili mnogi u nesvjesti ili iz glupe špekulacije sakrivajuć srebrni novac. Odkako su pak stavljeni opet u promet stari srebrni forinti, dovoljno se poskrbilo za sitni novac te su papirnate dvokrunke postale suvišne. Uz to je s tim papirnatim dvokrunkama nastala neprilika, što se radi slabog vrsti papira lahko kidaju, te je takove osobito na selu teško izmieniti i raskidane neće da primaju ne samo trgovci ali niti poštanski uredi. Nama se čini, da javni uredi bi ipak mogli primati takove vriednote, čime bi se došlo u susret seljačkom pučanstvu, koje nema drugdje prilike, da takav novac promieni te mu prištedilo dan gube i trošak za putovanje u grad, da kod poreznih ureda takav novac izmieni.

Preporučamo oblastima u ime seljačkog puka, da u tome dodje u susret kmetu, te poštanskim i drugim javnim uredima nalože te takav novac primaju na izmjenu.

Odlikovanje zasluž. profesora.

Nedavno je umirovljen profesor gimnazije u Zagrebu g. Ivan Benigar. Tim povodom podielilo mu je Njegovo Veličanstvo viteški križ reda Franje Josipa. Prelaja tog odlikovanja obavila se je svečanim načinom dne 21. febrara t. g. u bivšoj zgradi gornjegradske gimnazije u Zagrebu na Katarinskom trgu. Oko pol 11 sati sakupio se cieli profesorski zbor gornjegradske gimnazije u svečanom odielu u ravnateljskoj pisarni, gdje je ravnatelj g. Vlad. Dukat, pozdravivši svečara za nekoliko toplih riečb, prikopčao mu na grudi Previšnje odličje i tom mu prigodom ujedno izporučio čestitku zemaljske vlade, odjelnoga predstojnika dra. Tropscha. S trokratnim uzklikom: „Živio naš premiloštivi car i kralj Franjo Josip I.", koji je burno prihvaćen od svih nazočnih, završio je ravnatelj svoj govor. Svečar se tronuto zahvalio na ravnateljevim riečima i pri tom iztaknuo, da ga osobito veseli, što je Previšnje odličje primio u onoj istoj zgradi, u kojoj je 38 godina bio učiteljem. — Ivan Benigar učiteljevao je u svemu 42 godine. Izuzevši kratko vrieme, što ga je proveo u Vinkovcima, službovao je inače neprekidno u gornjogradskoj, nekad naprosto zagrebačkoj gimnaziji, učeći generacije djaka matematiku i fiziku. Već mnogo godina bio je on Nestor hrvatskog srednjoškolskog učiteljstva. Ove je godine Benigar navršio 70. godinu života.

Odlični profesor i rodoljub revno prati naše prilike u Istri te je jedan od najstarijih predplatnika našega lista.

Zaslužnom rodoljubnom nastavniku čestitamo na odlikovanju i iskreno želimo da još dugo uživa zasluženi mir!

Prinosi za Družbu.

Ravnateljstvo Družbe sv. Ćirila i Metoda za Istru u Opatiji primilo je u prvoj polovici veljače sledeće priloge: G. prof. Ivan Rabar, Zagreb K 41.—, a darovnše prof. Matić mjesto vijenca na odar Dragutina Kerdića K 20.— i K 21.— sakupljenih kod proslave imendana na Antunovo. G. prof. I. Milčetić, Varaždin K 14.— sakupljenih na svadbi Stj. Sentea profesora u Vukovaru sa gdjicom Kršan u Varaždinu. Općina, Statina K 60.—. Općina, Virje K 50.—. G. Niko vitez Mardešić, Pula K 100.— kao član čete od 1000.—. Uprava „Dana", Spljet K 56.38 sabranih. G. Nikola Bićanić, Sarajavo K 202.20. Općina Barilović K 10.—. G. Dr. Cesar, Zagreb K 12.— sakupljenih. G. Josip Ivanišević Antunov, Trst K 100.—, a darovaše gg. Josip Ivanišević Matin i Lovre Baić pk. Martina po K 10 — Josip Ivanišević Antunov K 25.—, Karaman Gjuro K 6.—, Simunić Ante, Zečić Ante Martinov, Ivanišević Mihovil, Sumara Ivo, Bartolović Cvjetko, Žic Franjo, Nevaković Mate po K 5.—, sve u počast uspomene blagopokojne Marte ud. Kadić u Jesenicama. Hrv. Narodna Čitaonica, Kraljevica K 75.— prihod koncerta aranžiranog u srpnju po braći Poljacima. Pitomci vakuf muslimanskog konvikta, Sarajevo K 26.80, G. Gaspar Martinić, Ilok K 54.50 sakranih u Iloku. Braća Ivanišević (Ante, don Frane, Mate, Filip i don Marko) iz Jesenice u počast uspomene svoje pokojne sestre Marte ud. Kadić K 200.—, Općina, Draganić K 10.—. G. Matko Lukeš, učitelj u Nerezinama K 50.— a darovaše vlč. gg. Frane Volarić, kanonik Osor K 5.—, Don Marinculić Dinko K 5.—, Don Niko Parčić K 5 —, Matko Lukeš K 5.—, inače još sakupio K 30.—. Općina, Sinac K 90.

Živili darovatelji! Naprijed za „Družbu" u ovim teškim dnevima!

Paketi za bojne pošte.

Paketi za bojne pošte mogu se šiljati uvick samo za iste bojne pošte, koje smo javili i zadnji put, to jest za br. 11, 39 i 51.

Koledar „Jorgovan" za g. 1915. nije zaplienjen.

Sa raznih strana Istre primili smo pritužba, da žandari odufimlju ljudima koledar „Jorgovan" za god. 1915. kao da bi bio zaplienjen. Tako su i proši tjedan žandari u Voloskom uzeli jednomu vojniku, koji je sada u službi u Puli, u uredu žandarske postaje „Jorgovan" za god. 1915. i još mu rekli, da ne kaže nikomu ništa pak, da će ih tako moći više zaplieniti. Mi pojmimo, da žandari mogu koji naiog obiasti krivo shvatiti i odatle pomutnja.

Zato ovdje otvoreno i javno dajemo na znanje svima, da je koledar „Jorgovan“ za god. 1915. prošao cenzuru u Puli i **nije** zaplienjen, pak molimo c. kr. kotarska poglavarstva u Istri, da upute žandarske postaje u svom području, da koledar „Jorgovan“ za **godinu 1915. nije** zaplienjen.

C. kr. kot. poglavarstvo u Voloskom pak molimo, da zatraži od žandarske postaje u Voloskom oduzeti „Jorgovan“ 1915. i nama pošalje, da ga izručimo vlastniku, koji je za njega dao 50 helera.

Neuručljive poštanske pošiljke.

Kod poštanskih ureda leže mnogobrojne tiskovine (novine) i uzorci robe naslovljeni na vojničke osobe na bojnom polju, koji se ne mogu otposlati, jer su nefrankovani ili su pak bili povraćeni kao neuručljivi a ne mogu se izručiti otpošiljatelju, jer nije navedeno njegovo ime i prebivalište.

Pošiljke s uzorcima sadržavaju ponajviše čokolade, predmeta za obranu protiv studeni, smotaka i slično.

U koliko stranke ne bi natrag potražile slične pošiljke, što će se za stalno vrlo rijetko dogoditi, morale bi se ove pošiljke iza tromjesečnog ležanja otposlati otsjeku za neuručljive pošiljke a po tom uništiti.

Obzirom na prvobitnu namjenu ovih pošiljaka u vojničko-podporne svrhe za obdarivanje potrebnih, ranjenih ili bolesnih vojnika itd., potaklo se je sada, da se sadržaj takvih pošiljaka ne uništi, već da se na primjereni način uporabi.

U tom pogledu dobiti će c. kr. pošt. uredi daljnje naputke.

Sporazumno s ratnim ministarstvom odredilo se je, da uredi vojne pošte u buduće više ne povrate takve neuručljive pošiljke, već da ih primjereno uporabe na licu mjesta.

Razno iz Pazina.

† Josip Štafel.

Dne 28. febrara 1915. rano u jutro umro je u Pazinu naglom smrću Josip Štafel c. kr. kot. domobr. evidenčni viši oficijal, te ostavlja za sobom ucviljenu udovu, dva sina i kćerku.

Pokojnik bio je rodom Čeh, ali koji se inače kao vojnički činovnik ni najmanje nije mješao u javne, a pogotovo ne u naše narodnosne poslove, ali usprkos toga bio je pokojni za naš narodni život u gradu Pazinu od dosta važnosti, pošto je on dao inicijativu oko osnutka naše hrvatske glazbe u Pazinu, kojoj je bio ujedno kroz cijelo vrijeme njezinog opstanka učiteljem. Njegovom smrću zadat je dosta teški udarac toj još mladoj glazbi, koja je inače u kratko vrijeme svojeg opstanka imala dosta važnih nastupa koli u gradu Pazinu toli u njegovoj okolici.

O tim svim njezinim nastupima i djelovanjú u gradu Pazinu bilo je sve u svoje vrijeme izneseno u ovom listu, te će stoga ostati trajna uspomena medju pazinskim Hrvatima na našeg miroljubivog, radišnog i poduzetnog Josipa Štafela, koji nas je tako iznenada ostavio.

Sprovod pokojnika bio je 2. marča poslije podne. Bila mu laka crna zemljica!

Pučka knjižnica u Pazinu.

U zadnjem izvještaju ove knjižnice podanog dne 17. decembra 1914. bilo je već rečeno, da je i na ovu knjižnicu utjecalo ratno stanje. Spomenuto je bilo takodjer, da je u veliko utjecalo na razvoj knjižnice i češća osobna promjena knjižničara, što se je zbilo u zadnje vrijeme. I sadašnji knjižničar pozvan je početkom veljače pod poštu, te je ostavio knjižnicu opet novome knjižničaru, i to upravo usred posla, što ga je poduzeo oko nekog preuredjenja u samoj knjižnici.

Usprkos svim tim neprilikama, to se je ipak izdalo u mjesecu decembru 78, januaru 63 i februaru 114 knjiga.

Ako postoje sada ove neprilike oko razvoja ove knjižnice, kao što i-to postoje i na ostalim poljima i granama narodnog života, to ipak stoji do naš svih, da se uzdrži i na dalje na životu i u ovim teškim danima!

Vrijeme i rad na polju.

Nakon dugotrajnog kišovitog vremena bilo je na početku mjeseca februara pet dana lijepog vremena, koje su seljaci u koliko im je to bilo moguće, što više okoristili oko rezanja loza i prekapanja u vrtovima, ali opet nastalo kišovito vrijeme odgodilo je cijeli poljski posao. Tek pri koncu istog mjeseca učinilo je opet vrijeme, koje na žalost opet okreće na kišovito vrijeme.

Radi silnih palih kiša je još teško raditi oko raznih proljetnih usjeva, te se nije u tom pogledu do sada ništa učinilo, te ako ovako potraje vrijeme, to će se ove godine zakasniti za spomenutim usjevima, a to tim više, što se u velike opaža pomanjkanje radnih sila, te se radi toga vidi na sve strane upotrebljavanje mladića i djevojaka od 14 godina napred.

Poziv

na XII. glavnu redovitu skupštinu „Malošinjskog društva za štednju i zajmove, reg. zadr. na neogr. jamč., koja će se održavati **dne 21. marča 1915.** u 5 sati poslije podne u dvorani „Hrvatske Čitaonice“.

DNEVNI RED:

1. Čitanje i odobrenje zapisnika zadnje glavne skupštine;
2. Izvješće predsjedništva i nadzorstva;
3. Čitanje i odobrenje računskog zaključka za god. 1914;
4. Izbor dvojice članova uprav. odbora;
5. Slučajni predlozi.

Računski zaključak stoji zadrugarima na uvid u pisarni društva.

Mali Lošinj, 27. veljače 1915.

ODBOR.

POZIV

na XXVII. glavnu skupštinu

Kotarske gospodarske zadruge Volosko-Opatija

što će se držati **dne 14. marča 1915.** u 8 ura u jutro u prostorijama pučke škole u Mošćenicama uz sliedeći

DNEVNI RED:

1. Pročitanje zapisnika lanjske glavne skupštine;
2. Izvješće tajnikovo;
3. Izvješće blagajnikovo;
4. Izbor zadružnoga odbora;
5. Eventualni predlozi;
6. Ždriebanje gospodarskoga orudja i razdioba povrtnog sjemenja.

Kotarska gospodarska zadruga

Volosko, dne 28. februara 1915.

Predsjednik:

V. Tomičić.

oo **JEFTINO I BRZO.** oo

CEDULJICE

za

sv. ispovjed i pričest

tiskaju

NARODNA TISKARA

LAGINJA i dr. — PULA

VIA GIULIA 1.

oo **JEFTINO I BRZO.** oo

Pozor! Pozor!

Veliko skladište i zaliha

šivaćih strojeva

za krojače, postolare

Singer šivaći stroj

za obrt i domaću porabu

K 76.—

sa 5 godišnjim jamstvom!

Dvokolice

Premier Es-ka Helios, dvokolice Courir stoje K 150·—. Cienikse pošilja franko.

Preporuča se: Svoji k svojim

Jos. Dekleva i sin

Gorica, via Municipio 1.

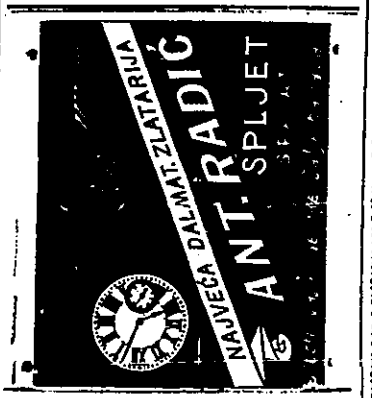

PEKARNA

LJUDEVIT DEKLEVA

Via Campo Marzio br. 5 — Podružnica Via Sissano 14.

Prodaja svježeg kruha tri puta na dan.

Direktna poslužba u dom i u javne lokale.

Prodaja svakovrstnog brašna iz najboljeg mliva po umjerenoj cijeni. Poslužba brza i točna.

Mobilizacija

istarskog pučkog ustanka 1914. u stihovima.

Sastavio seljak samouk Mihovil Cukon, općinski delegat u Štinjanu kraj Pule, sada pučki ustaša 7./5. Lir. satnije.

Cijena 30 filira.

Naručbe prima **Tiskara Laginja i drug u Puli** (Istra) te ih razašilja jedino uz naprijed uplaćeni iznos.

U toj pjesmi se vrlo ljepo pučkim stihovima opisuje rastanak od kuće, polazak u Pazin i život tamo te konačno polazak u Pulu.

Knjižica je oblasno cezurirana.

Kupujte „JORGOVAN“ Koledar!

SLAVENIMA PULE I OKOLICE preporuča svoje bogato i solidno

SKLADIŠTE - - - POKUĆTVA

Filip Barbalić - Pula

Via Sissano Br. 12. i Via Diana Br. 2

Himna

Družbe sv. Cirila i Metoda prodaje se u korist Družbe tiskara **Laginja i dr.** u Puli.

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA U PULI

registrana zadruga sa ograničenim jamčenjem

Vlastita kuća (Narodni Dom)

Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i uz mjesečnu otplatu te prima uloške, koje ukamaćuje uz

4 1/2 %

čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

Broj 10. Pula, u četvrtak dne 11. marča 1915. God. XLVI.

Oglasi, pripošlana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cienika ili po dogovoru.

Novce za predbrojbu, oglase itd. šalje se naputnicom ili položnicom pošt. štedionice u Beču za administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu pošta predbrojnika.

Tko list na vrieme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše »Reklamacije«.

Čekovnog računa br. 47.849.

Telefon tiskare br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari". Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, nepodpisani se ne tiskaju, nefrankirani ne primaju.

Predplata sa poštarinom stoji: 10 K u obće, } na godinu; 5 K za seljake } na godinu; ili K 5·—, odnosno K 2·50 na pol godine.

Izvan carevine više poštarina.

Plaća i utuženje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., ostali 20 h., koli u Puli tolí izvan iste.

Uredničtvo i uprava nalazi se u »Tiskari Laginja i dr. Via Giulia br. 1. kamo neka se naslovljuju sva pisma i predplata

Odgovorni urednik Jerko J. Mahulja. Izdaje i tiska Laginja i dr. u Puli ulica Giulia 1. Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu

Europejski rat.

Na sjevernom ratištu.

Neprestani bojevi.

Beč, 3. marča (DU). Službeno se javlja danas o podne: Na Karpatima zapadno klanca Uszok u tečaju su borbe, koje se razviše u većem obsegu za posjed važnih uzvisina i otražnjih linija. Više ruskih protunavala bilo je krvavo suzbijeno. Tiekom dana izvojšteno je lokalnih uspjeha. Pri osvajanju juršem uzvisine sjeverno od Cisne, ostalo je 400 zarobljenika u našim rukama. U južno-istočnoj Galiciji vodi se žestoka borba na čitavoj liniji. Na Dunajcu i u ruskoj Poljskoj ništa bitnoga.

Beč, 4. marča (DU). Službeno se javlja: Na Biali, jugo-zapadno od Zakliczina odbijene su jučer ruske čete, koje su napredovale, nakon krvave borbe. S obje strane doline Laborcza i na visinima sjeverno od Cisne borbe traju dalje, mjestimice i ob noć. Svuda, gdje je našim četama uspjelo zadobiti terraina, neprijatelj poduzima ponovno protunavale, koje biju vazda krvavo suzbijene. Osobito uz cestu Biligrod, pokušali su Rusi za vrieme guste snježne mećave sa jakim bojnim silama udariti napred. Navala, koja je dosegla najbliže moguće distancije, razbila se konačno uz velike gubitke protivnika uslied naše paljbe iz topova i makinskih pušaka. Na ostalim frontama nema bitne promjene, već se bije samo borba topovima. Kod Przemysla vlada mir.

Beč, 5. marča (DU). Službeno se javlja: Na fronti u ruskoj Poljskoj i u zapadnoj Galiciji jučer je obćenito vladao mir. Na karpatima vodi se borba na nekim odsjecima. Položaj se nije promjenio.

Beč, 6. marča (DU). Službeno se javlja: Djelomični ruski ispadi u odsjeku istočno od Piotrkova izjalovili su se u našoj djelotvornoj topničkoj vatri, U ostalom niti se je na toj fronti niti na onoj u zapadnoj Galiciji dogodilo išto spomena vriednijega. U Karpatima se još uviek biju bojevi o neke pozicije u visinama. Vrieme je vrlo nepovoljno, tako, da se spriečava svaki vidik. Iza događaja zadnjih dana nastao je na bojištu u jugo istočnoj Galiciji predbježno mir.

Beč, 7. marča (DU). Službeno se javlja: U pojedinim odsjecima fronte u Ruskoj Poljskoj bili su jučer u toku žestoki bojevi, koji su se mjestimice odigrali na najbliže distancije. Dobrom vatrom našega topničtva bili su ruski odjeli prisiljeni, da uz znatne gubitke izprazne svoje predoje položaje. U Karpatima, gdje na različitim mjestima još traju bojevi za povoljne položaje na visovima, posvuda su bile suzbite noćne navale Rusa. Zarobljeno je 8 častnika i 750 ljudi. U jugo-iztočnoj Galiciji postojano vlada mir.

Beč, 8. marča (DU). Službeno se javlja: U bojevima, koji još traju u ruskoj Poljskoj, postigli smo nekoliko uspjeha. Neprijatelj bio je odbijen sa nekojih uporišta i rovova uz velike gubitke. U Karpatima traju žestoki bojevi. Rusi počeli su jučer popodne navalu s jakim silama u odsjeku kod Lupkova. Pridolazenjem novih pojačanja ispunili bi se uviek proredjeni redovi neprijatelja i pognane na pried sa svim sredstvima. Navala doprla do blizine naših pozicija se je usprkos velikih gubitaka svakiput izjalovila, U zadnjoj navali proti našima ograđenim linijama ostalo je na stotine mrtvih pred pozicijama. U jednom drugom odsjeku bojne fronte naše čete, iza kako su odbile ruske nasrtaje, navališe iznenada, osvojiše vrh čvrsto zaposjednut od neprijatelja, te zarobiše opet 10 častnika i 700 momaka. Takodjer na jednoj bližnjoj visini, bilo je zarobljeno 1000 Rusa.

U južno-istočnoj Galiciji jako neprijateljsko konjaništvo, koje je prodiralo osamljeno proti našim pozicijama, doživjelo je čutljiv poraz.

Beč, 9. marča (DU). Službeno se javlja: Na fronti sjeverno Visle potrajao je i jučer živi boj artilerije.

U Karpatima ponavljaju se neprijateljske navale, poduzete sad s jačim sad s manjim silama. Tako su i jučer bili odbijeni na nekim točkama s velikim gubitkom. U ovoj borbi zarobismo 600 ljudi. Nepovoljne vremenske prilike, koja vladaju zadnjih dana u Karpatima, iziskuju od armadnih zborova na ovoj bojnoj fronti izvanrednih napora.

Njemačko-ruski rat.

Berlin, 3. marča (DU). Veliki glavni stan: Kod Grodna položajije nepromjenjen. Jugo-iztočno od Augustova Rusi su pokušali da predju Bobr. Uz teške gubitke bili su bačeni natrag i ostaviše u našim rukama 1600 zarobljenika. Ruske navale na području sjevero-iztočno od Lomze slomiše se posve blizu naše fronte. Jugo-zapadno od Kolna smo napredovali. Jugo iztočno od Mizynieca povukli smo naše predoje čete nešto natrag pred pretežnijim neprijateljem. Sjevero-zapadno od Prasnycza Rusi su polako napredovali. Više ruskih noćnih navala istočno od Plocka bilo je suzbijeno.

Berlin, 4. marča (DU). Veliki glavni stan: Ruske navale, poduzete sjevero-zapadno od Grodna, zapale su po strani u paljbu našega topničtva, pa su uslied toga osujećene. I na sjevero-iztoku Lomze izjaloviše se ruske navale uz velike gubitke. Na jugu Myczinieca i Chorkele, kao i na sjevero-zapadu Przasnycza Rusi ponoviše svoje navale. Na ostaloj fronti nikakve promjene.

Berlin, 5. marča (DU). Veliki glavni stan: Položaj oko Grodnoga je nepromienjen. Ruske su navale bile krvavo suzbijene. Ruske navale sjevero-iztočno i sjeverno od Lomze izjaloviše se uz teške gubitke po neprijatelja. Mnogo zarobljenika prve i druge gardijske divizije ostalo je u našim rukama. Dalje na zapadu od Visle nije se položaj promjenio. Nekoliko ruskih nasrtaja iztočno od Plocka bili su bez uspjeha. Iztočno od Skierniewice posve se izjalovila jedna jaka neprijateljska noćna navala.

Berlin, 6. marča (DU). Veliki glavni stan danas: Pošto smo cjelokupni ratni plien na iztočnom ratištu u šumskom području sjevero-zapadno od Grodnog i Augustowa spremili, a da nas Rusi unatoč energičnim protumjerama nisu mogli u tom priečiti, nalaze se do sada tamo upotrebljavane čete na raspolaganju za druge operacije. Inače nema ništa osobitoga oko Grodnoga i Lomze. Sjevero-iztočno od Prasnycza slomljen je ruski napadaj uz teške gubitke po neprijatelja. I sjevero-zapadno od Plocka suzbijen je ruski napadaj. S juga Visle nema se što javiti.

Berlin, 7. marča (DU). Veliki glavni stan: Naše kretnje sjevero-zapadno Grodna razvijaju se prema osnovi. Suzbili smo rusku noćnu navalu na Mocarce na sjevero-iztoku Lomze. Više je ruskih navala bilo suzbito takodjer na zapadu Prasnycza. Naše su navale na jugo iztoku Rave bile uspješne. Zarobili smo 3400 Rusa i oteli 16 puščanih strojeva.

Berlin, 8. marča (DU). Južno Augustova izjaloviše se ruske navale s velikim gubitcima po neprijatelja. Kod Lomze biju se dalnji bojevi. Zapadno Przasnica i iztočno Plocka Rusi uzaludno pokušaše nekoliko navala. Kod Rave su naše čete odbile dvie ruske noćne navale. Ruski ispadi sa strane Nowog Miasta nisu imali nikakvog uspjeha. Broj ruskih zarobljenika narasao je tamo na 1500 ljudi.

Berlin, 9. marča (DU). Veliki glavni stan: Južno Augustova izjaloviše se ruske navale s teškim gubitcima. Sjevero-iztočno Lomze iza napada pustio je u našim rukama 900 zarobljenika. Sjevero-zapadno Ostrolenke razvio se boj, koji još nije svršio. U pobjedonosnim bojevima sjevero-zapadno Prasnice zarobili smo 3000 Rusa. Ruske navale sjeverno Rave i sjevero-zapadno Nowehomiasta nisu imali nikakvog uspjeha. Zarobljeno je 1750 Rusa.

Njemačko-francezki rat.

Berlin, 3. marča (DU). Veliki glavni stan: Kod St. Eloi, južno od Ypresa, bila je suzbijena navala dviju engleskih satnija, nakon krvave borbe prsa o prsa. Francezke navale u Champagni nisu imale ni najmanje uspjeha. Opet su Francezi uz teške gubitke bačeni u njihove pozicije. Sjevero zapadno od Ville sur Tourbe oteli smo neprijatelju šanac dug 350 metara. Naša navala sjevero-iztočno od Badonvillera opet nam je donela znatnog dobitka zemljišta i mi smo ondje pomakli našu frontu zadnjih dana za 8 kilometara.

Berlin, 4. marča (DU). Veliki glavni stan: Jedan francezki parobrod sa municijom, koji je bio opredieljen za Nieuport, pogreškom pijane momčadi doplovio je u Ostende. Tamo bio bombardovan i potopio se. Ranjena momčad je spašena.

Na uzvisini Lorette, sjevero-zapadno od Arrasa, jučer u jutro zauzeli smo jednu neprijateljsku poziciju u obsegu od 1600 metara; zarobljeno je 8 častnika i 558 Franceza, zaplienjeno 7 puščanih strojeva i 6 manjih topova. Protunavale bile su suzbijene. Jedna francezka navala zapadno od St. Huberta u Argonama izjalovila se je. Protunavalom oduzeli smo Francezima jedan šanac. I u šumi Cheppy izjalovila se je jedna francuzka navala.

Berlin, 5. marča (DU). Veliki glavni stan: Južno od Ypresa zadali smo Englezima našom vatrom znatnih gubitaka. Iz pozicije na uzvisini Lorette, koju smo oteli Francezima, bila je prošle noći suzbijena jedna neprijateljska navala. U Champagni Francezi su jučer i nočas nastavili svoje navale sjeverno od Le Mesnila. Izjaloviše su se sve navale na naše pozicije kod Vauquoisa, iztočno od Argonna i u šumi Consenvoy, iztočno od rieke Meuse. Juriš poduzet još sinoć sa znatnim silama uzstopce na uzvisinu sjevero-iztočno od Cellesa izjalovio se uz teške gubitke po Franceze. I više noćnih navala bilo je bez uspjeha. Preko tisuću mrtvih Franceza leži pred našim zaprekama.

Berlin, 6 marča (DU). Veliki glavni stan: Protunavalom jugo-iztočno od Ypern uzeli smo Englezima jedan streljački jarak. U Champagni nastavili su Francezi svoje navale kod Perthesa i Le Mesnila ali bez uspjeha. Kod Perthesa zarobljeno je 5 častnika i 170 momaka. Protunavalom otrgnuli smo Francezima jednu šumicu sjeverno od Perthesa i dio šanaca njihove pozicije kod Le Mesnila.

Bezuspješni su bili Francezki navalni pokušaji na naše pozicije kod Vauquoisa i Consenvoya, kao i iztočno od Badonvillera, te sjevero-iztočno od Cellesa.

Berlin, 7. marča (DU). Veliki glavni stan: Na zapadnom je ratištu izmedju mora i Somme bilo obćenito samo topničkih bojeva. U Champanji su naše čete dalje unapredovale. Oteli smo neprijatelju nekoliko streljačkih jaraka i zarobili oko 60 ljudi. Francezka velika navala protiv našeg položaja na sjevero-istoku Le Mesnilla izjalovila se je uz vrlo velike gubitke za neprijatelja u vatri našeg pješačtva i topničtva. Na iztoku Badonvillera suzbili smo neprijateljske navale. Bojevi u Vogezima, što su se jučer zapodjeli na zapadu Münstera i na sjeveru Sennheima, još se nisu završili.

Berlin, 8. marča (DU). Veliki glavni stan: Zrakoplovci bacše na Ostende bombe, koje ubiše tri belgijanca. Bojevi u Champagni traju. Kod Souina bio je neprijatelj odbijen sinoć u boju prsa o prsi. Sjeveroistočno od Le Mesnil izjalovila se sasvim navala neprijatelja. Naše noćne navale imale su uspjeha; zarobismo 140 Franceza. U šumi Preti sjevero-zapadno Pontamouson odbili smo francezka prodiranja. U Vogezima još nisu svršili bojevi u kraju zapadno Münstera i sjeverno Sennheima.

Berlin, 9. marča (DU). Veliki glavni stan: Na visini Loret otele su naše čete Francezima još rovova, zarobiše 6 častnika i 250 ljudi, osvojiše dvie strojne puške i dva mala topa. Bojevi u Champagni kod Souina još nisu svršili. U Vogezima otežava bojnu djelatnost magla i snieg. Bojevi zapadno Münstera i sjeverno Sennheima traju.

Sazivna obznana.

Na temelju podignuća cijeloga c. kr. i kr. ug. narodnoga ustanka, što ga je naredilo Njegovo Veličanstvo, pozvat će se u službu pod oružjem u narodnom ustanku:

Osobe podložne narodnom ustanku, koje su rodjene u godinama 1873. do 1877. inkluzivno i za koje se kod novačenja ili vidoga pregledavanja našlo, da su „nesposobne za oružje", ili koje su do 31. jula 1914. na temelju superarbitracije otpuštene iz zajedničke vojske, ratne mornarice, domobranstva ili žandarmerije, zatim osobe, koje se radi vremena, kada su stekle austrijsko ili ugarsko državljanstvo ili bosansko-hercegovačko zemaljsko pripadništvo, nijesu više imale podvrći novačenju; i to sve te osobe, ako se sada kod pregledavanja nadje, da su sposobne za službu pod oružjem u narodnom ustanku.

Na pregledavanje nemaju doći:

a) oni, koji već sada — ma i bez oružja — i to barem od 1. februara 1915., a kod korporacija podložnih dužnosti narodnoga ustanka od 26. oktobra 1914., vrše službu narodnoga ustanka ili inače aktivnu vojničku službu, dokle god su u tom odnošaju,

b) liječnici (doktori medicine),

c) vojnički gažiste u miru i u odnošaju izvan službe, zatim svi, koji su služili kod vojništva i uživaju državnu opskrbu,

d) osobe, koje su radi mane, što čini nesposobnim za svaku službu, u opće oproštene od dužnosti narodnoga ustanka, ako imaju otpusnicu iz narodnoga ustanka ili svjedodžbu, da su oproštene od narodnoga ustanka, dotično ako su već u svoje doba bile izbrisane iz popisa novaka;

e) osobe, koje su na temelju superarbitracije tek u vrijeme svoje dužnosti narodnoga ustanka označene kao „nesposobne za oružje",

f) osobe, koje nemaju jedne noge ili ruke, koje su slijepe na oba oka, pa gluhonijemi, kretenі i osobe, koje su od suda proglašene ludima, mahnitima ili slaboumnima, ako i onako već do sada nije izrečeno, da su oproštene od službe u narodnom ustanku, nadalje druge duševno bolesne osobe i osobe, što boluju od padavice, i to svi ti, ako kod pregledavanja postoji (prikazan je) dotični dokaz.

Pregledavanje:

Naznačene osobe podložne narodnom ustanku pozivaju se, da dodju pred povjerenstvo za pregledavanje za narodni ustanak, ada se pregleda, da li su sposobne za službu pod oružjem u narodnom ustanku. Ta povjerenstva će uredovati u vrijeme od 6. aprila do 6. maja 1915.

Mjesto, dan i ura uredovnoga djela obznanit će se posebnim oglasom.

Na koje je povjerenstvo za pregledavanje upućena pojedina osoba podložna narodnom ustanku, ravna se po njenu boravištu u vrijeme, kad je izdana ova obznana.

Osobama podložnim narodnom ustanku daje se besplatna vožnja na željeznicama i parobrodima do sjedišta povjerenstva za pregledavanje i natrag. Tko želi tu pogodnost, valja da kod općine svojega boravišta (u općinskom uredu, kod magistrata) do 20. marča 1915. zamoli, da mu se izda iskaznica narodnoga ustanka.

Sve osobe podložne narodnom ustanku, što borave u drugom političkom kotaru, a ne u kotaru svoje zavičajne općine, pa osobe podložne narodnom ustanku, što su možebiti inače naznačene u kojem nosećem oglasu, valja da se svakako, i to do 20. marča 1915., prijave u općinskom uredu (kod magistrata) općine svojega boravišta sa svojim dokumentima, kao n. pr. krstionicom ili svjedodžbom rodjenja, domovnicom, radničkom ili službenom knjigom itd., te će ondje dobiti iskaznicu narodnoga ustanka.

Iskaznicu narodnoga ustanka valja pomno čuvati i donijeti na pregledavanja.

Osobe podložne narodnom ustanku, koje su naznačene u ovoj obznani i koje budu u dane pregledavanja, što za njih dolaze u obzir, neopravdanim zapriječene, da dodju, imaju se prikazati povjerenstvu za naknadno pregledavanje. Kada i gdje će uredovati ta povjerenstva, ogla sit će se naposse.

Dolazak pod barjak:

Osobe, za koje se kod pregledavanja nadje, da su sposobne, pozvat će se u službu za koje vrijeme.

Kamo valja da osobe, za koje se nadje, da su sposobne, dodju onda pod barjak, doznat će one kod pregledavanja.

Osobe, za koje se kod naknadnih pregledavanja nadje, da su sposobne, valja da dodju pod barjak za 48 sati poslije svojega pregledavanja.

Pogodnosti:

One osobe podložne narodnom ustanku, koje spadaju medju osobe spomenute u §-u 29. vojnoga zakona (zaredjeni svećenici, osobe namještene kao duhovni pastiri ili duhovni učitelji, kandidati duhovnoga stališa zakonito priznatih crkava i vjerskih društava), ne će se uzeti u službu pod oružjem u narodnom ustanku; na pregledavanje valja da dodju i da ponesu dotične dokumente, kojima će dokazati to svoje svojstvo.

Osobama podložnim narodnom ustanku, koje su ili u svoje doba kod novačenja dokazale ili koje sada na pregledavanju dokažu naučno osposobljenje, što je po vojnom zakonu ustanovljeno za pogodnost jednogodišnje prezentne službe, dozvoljava se, da za svoje službe u narodnom ustanku nose znak jednogodišnjih dobrovoljaca.

Osobe podložne narodnom ustanku, što su naznačene u ovoj obznani, mogu — ako se na pregledavanju nadje, da su sposobne — dobrovoljno stupiti takodjer u zajedničku vojsku, ratnu mornaricu ili domobranstvo, i to ili na tri godine — kod ratne mornarice na četiri godine — prezentne službe ili za vrijeme, dokle traje rat.

No poslije prikazanja (prezentiranja) dopušteno je dobrovoljno stupiti u svim tim slučajevima samo kod vojnoga tijela, kojem je dotična osoba kao pripadnik narodnoga ustanka dodijeljena na vojničko obrazovanje.

Saziv i pregledavanje bosansko-hercegovačkih zemaljskih pripadnika.

Oglašuje se, da se u službu pod oružjem pozivaju takodjer grupe bosansko-hercegovačkih zemaljskih pripadnika podložnih službi u evidenciji druge pričuve, što ono odgovaraju gore naznačenim osobama narodnoga ustanka. Ako oni borave u kraljevinama i zemljama zastupanim u carevinskom vijeću, valja da se do 25. marča 1915. prijave kod općinskog ureda, dotično magistrata općine svojega boravišta i da donesu dokumente spomenute u ovoj obznani, te će ondje primiti iskaznicu, koju treba da pomno čuvaju i s njome dodju što prije na pregledavanje k c. i kr. kotarskom popunitbenom zapovjedništvu, u kojega se području nalazi njihovo boravište.

Osobama podložnim službi u evidenciji druge pričuve, daje se na temelju iskaznice besplatna vožnja na željeznicama i parobrodima do najbližega c. i k. kotarskog popunitbenog zapovjedništva i natrag.

Tko se ne pokori ovim odredbama, kaznit će se strogo po zakonima, što postoje.

Razne viesti.

Dopust vojnicima za poljske radnje.

Da se omogući što brže svršavanje proljetnih poljskih radova, odredila je vojna uprava s obzirom na veliku važnost narodno-gospodarstvenog i vojničkog stanovišta, da se udovolji molbama rodjaka, te u unutrašnjosti zemlje vojnim formacijama nadopunitbenim tjelesinama i oporavljeničkim zavodima dati ovlast za podieljenje kratkog dopusta momčadi, koji su poljodjelci, u koliko to prilike vojničke dopuštaju. Dopust može potrajati najduže petnajst dana.

Dopust podieljuju zapovjednici četa. Kod podieljivanja dopusta uzet će se u obzir najprije samostalni poljodjelci, u koliko to zaslužuju, onda svojta samostalnih poljodjelaca, koja se pomaže u poljodjelstvu, i napokon poljski radnici.

Doba u koje će se davati dopusti odredit će se po dobi obradjivanja zemlje u mjestima dopusta i po drugim mjestnim prilikama. Svi koji dobiju dopust imat će besplatnu vožnju na željeznici na temelju dopustnog lista (urlaubsšajna), u kojem će biti naznačena svrha dopusta.

Kad istekne dopust mora se svaki povratiti u vojničku službu, jer će inače biti kažnjen po kazenskom sudu.

Za vrieme dopusta primaju takodjer svoju vojničku plaću, a obitelj dobiva i kroz to vrieme pripomoć uzdržavanja.

Te dopuste treba moliti svaki kod svoga zapovjedničtva, a može moliti vojnik sam ili njegovi domaći, žena, otac, majka i druga svojta, putem kotarskog poglavarstva.

Posto je svrha tim dopustima ta, da se u istinu brzo opravi sve potrebne proljetne radnje, zato će občine dobiti nalog, da strogo nadziru, te budu vojnici na dopustu u istinu marljivo radili na polju. Koji bi kod kuće plandovao i koji se po svršenom dopustu nebi povratio u vojničku službu, bit će strogo kažnjen.

Pojedini veći poljodjelci ili pak same občine mogu kod kotarskog poglavarstva moliti, da im se za poljodjelske radnje pošalje do 20 muževa, za kojih stanovanje i hranu imaju te občine ili pojedini gospodari skrbiti u tolikoj mjeri, kako to biva kod ukonačivanja vojništva.

Ispiti osposobljenja.

Ispiti osposobljenja u Kastvu za učitelje pučkih i gradjanskih škola držat će se od sada unaprijed u proljetnom roku krajem mjeseca aprila. Ove će godine pismeni ispiti početi dne 26. aprila. Neka dakle kandidati pošalju na vrieme dokumentirane molbenice na c. kr. kotarsko školsko vijeće. — Oni učitelji, koji su bili unovačeni, mogu i prije toga roka položiti ispit osposobljenja, ako mogu dokazati, da bi dne 26. aprila imali dvije godine uspješna službovanja na pučkim školama za pravom javnosti.

Natječaj.

Najkasnije 16. svibnja o. g. podljelit će se podržavanje dnevne jednokratne te jednoprežne vozne pošte izmedju Barbana i Vodnjana za godišnji paušal od dvijehiljadesto (2100) kruna. Ovu vožnju treba uzdržavati isključivo normalnim vozom, koji mora da sasvim odgovara uvjetima §. 12 i 13 pouke o službi glede prevoza pošte po cestama. Dohodki iz prevažanja osoba idu u korist poduzetnika. Glede podržavanja ove vozne pošte ima se sklopiti ugovor te poduzetnik mora da najprije položi kauciju u iznosu 400 kruna. Biljegovane molbe treba prikazati c. kr. ravnateljstvu pošta i brzojava u Trstu najkasnije do 31. ožujka o. g.

Najviše cienе muke u Budimpešti.

Budimpeštanski magistrat odredio je za mješanu muku s kukuruzom cienu od K 44·22 za 100 kila; pšenična muka 0 stoji 100 kil. K 68·68, mješana sa ječmom K 44·18 za 100 kil., sa krumpirom K 42, sa rižom K 52 za 100 kil.

Dovoz žita iz Ugarske.

Na temelju pregovora austrijske vlade s ugarskom ima se očekivati, da ćemo dobiti žita i muke iz Ugarske, posebno pak kukuruz. Da se taj dovoz provede, ustanovilo je c. kr. ministarstvo poljodjelstva posebni ured „kukuruzna centrala", kojem će biti zadaća, da po načelima trgovačkog poslovanja prima kukuruz od konsorcija, koji je po državi ovlašten kupovati u Ugarskoj žito i da preveze robu u Austriju te u skladištima i hambarima osuši pak dovozili u pojedine mline. Kukuruzna muka odavat će se po spomenutom uredu, na čelu kojeg stoji veleindustrijalac, savjetnik trgovačke komore Fric Mendel; račune i blagajnu vodit će Anglo-austrijska banka.

Proti povišenju cienе sladora.

Nazad malo dana bila je sa strane zastupnika Austrijskih rafinerija cukra podana ministarstvu trgovine obvezna izjava, da će austrijske tvornice staviti trgovcima i potrošnicima na raspolaganje količine cukra za pokriće tuzemske potrebe do početka buduće ljetine (1. rujna 1915.) a to uz sadašnje nepromjenjene cijene.

Takovom je obvezom, preuzetom od ručene industrije, zajamčena do nove ljetine stalnost cijene tog živeža potrebitog za pučanstvo.

U općem je interesu, da nepromjenjivost cienа, na taj način polučena, ne bude na štetu pučanstva izrabljena sa strane velikih i malih trgovaca neopravdanim povišenjem cijena.

Kao temelj za pitanje da li su primjerene cijene zahtjevane od pojedinih velikih ili malih trgovaca, ima da služi okolnost, da su cijene cukra bile povišene od 1. lipnja 1914. do danas skupno za 4 i pol krune za kvintal ili 4 i pol para za kilogram.

Povišenje cijena koje bi znatno prekoračilo tu mjeru u veletrgovini ili u maloj prodaji, prema cijenama koje su se zahtjevale u lipnju 1914., ne bi se moglo smatrati opravdanim prama sadanjim prilikama te bi se imalo postupati radi likvidacija za cijenama u smislu carske naredbe l. z. 1916. l. d. z. br. 164.

Molba crvenog križa i ratne pripomoći.

Predsjedničtvo Crvenog Križa i gospojinski odbor za ratnu pripomoć moli cjelokupno pučanstvo Pule, da ne zaboravi na škrabice Crvenog Križa, kojih sadržaj ide polovicom u svrhe ratne pripomoći, pošto su potrebe naših ratnika, ranjenih ili bolestnih te privremeno nesposobnih za svaki dobitak uviek veći.

Zahvala podružnice Crvenog Križa za zabavni koncerat u kazalištu.

Posto predsjedničtvo ovdješnje podružnice Crvenog Križa nije u stanju da pojedince zahvali svim pokretačem i suradnikom koncertne zabave obdržavane 3. t. mj. u kazalištu u korist Crvenog Križa, izrazuje ovim putem svim spomenutim najljepšu zahvalu za njihov požrtvovni rad, kojeg plod je čisti dobitak od K 1730.—.

Rabljene poštanske marke za Crveni Križ.

Predsjedničtvo podružnice Crvenog Križa u Puli moli sva zapovjedničtva, oblasti, škole i sve osobe, da sabiru rabljene marke svih zemalja osobito ratne listovne marke, po mogućnosti s omotom ili dopisnicom, i svaki tjedan poslati kao dar pisarni društva, S. Polikarpo br. 204, gdje će se iste izabrati i uporabiti za „Crveni Križ".

Za štednju petroleja.

Uslied velikog poskupljenja petroleja, prisiljene su obitelji što više štediti s istim i ograničiti razsvjetu u kući. Da se pak toj neprilici doskoči te razsvjeta u kući ne pofali, uspjelo je pronaći način, da se na petroleju mnogo pristedi a razsvjeta se ništa ne smanji, nego dapače svjetlo biva bolje. To se postigne ako se petrolej pomješa s vodom. Pri tom se postupa ovako: Stavi pol litre vode neka zavrije, stavi onda u tu vrelu vodu 15 deka sasama čiste sode da se rastopi, metni to sve na stran da se podpunoma ohladi onda ulij tu mrzlu mješavinu ravno u svjetiljku i nalij na to osminu litre petroleja i dobro zmješaj, pak zapali, i dobit ćeš čisto lieno svjetlo. Voda doduše ne izgara, ali daje petroleju, koji pliva na vodi, nekakav jači odpor, da se brzo ne istroši ili brzo ne izgori. Do sada se nije pokušalo ustanoviti, da li se mješavina vode sa sodom može upotriebiti za više puta, ali može svaki poskusiti i to, te ako ne bude iza prve uporabe dobra, nije veliki trošak načiniti za svaki put novu mješavinu sa sodom, jer 15 deka sode stoji samo 3 helera a osmina litre petroleja 9 helera te neka varenje vode stane 1 heler, potrošit će sve skupa 13 helera.

Eto neka naše domaćice pokušaju, pa da se osvjedoče, kako se može doći do jeftinog svjetla.

Škole neće biti ranije zatvorene.

Bečka korespondencija „Austria" javlja iz pouzdanog izvora, da su skroz neosnovane sve viesti o ovogodišnjem zaključku školske godine već koncem mjeseca svibnja. Škola će završiti školsku godinu u redovitom roku.

Velika svota novaca

može da se nakloni svakome, koji postane našim zastupnikom. — Besplatna izjasnjenja šalje:

Središnje zastupstvo 25, Ljubljana.

Poziv

na XI. glavnu redovitu godišnju skupštinu „Seoskog društva za štednju i zajmove", registr. zadruge na ogran. jamčenje, koja će se obdržavati **dne 26. marča 1915.** u 4 sata po podne u općinskom uredu u Šeretu.

DNEVNI RED:

1. Čitanje i odobrenje zapisnika posliednje glavne skupštine;
2. Izvještaj upravnog odbora;
3. Izvještaj nadzornog odbora;
4. Čitanje izvještaja o izvršenoj reviziji i zaključak glede toga;
5. Potvrda računskog zaključka za god. 1914.;
6. Izbor upravnog i nadzornog odbora, te pomirbenog suda;
7. Zaključak glede uporabe čist. dobitka;
8. Razni predlozi.

Godišnji obračun ležeći je nadzornim odborom uvid u ured. uredu u Šeretu.

ODBOR.

Broj 11. Pula, u četvrtak dne 18. marča 1915. God. XLVI.

Oglasi, pripošlana itd. tiskanje i računanje se na temelju običnog cienika ili po dogovoru.

Novce za predbrojbu, oglase itd. šalje se naputnicom ili položnicom pošt. štedionice u Beču za administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Ako list na vrieme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše »Reklamacija«.

Čekovnog računa br. 47.849.

Telefon tiskare br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari". Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Neiskani dopisi se ne vraćaju; nepodpisani se tiskaju, a nefrankirani se primaju.

Predplata sa poštarinom stoji 10 K u obće, 5 K za seljake } na godinu ili K 5·—, odnosno K 2·50 na pol godine.

Izvan carevine više poštarina. Plaća i utanjuje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., ostali 20 h., koli u Puli toli izvan iste.

Uredničtvo i uprava nalazi se u »Tiskari Laginja i dr. Vl° Giulia br. 1. kamo neka se naslovljuju sva pisma i predplata

Odgovorni urednik Jerko J. Mahulja. Izdaje i tiska Laginja i dr. u Puli ulica Giulia 1. Glavni suradnik prof. H. Handić u Trstu

Europejski rat.

Na sjevernom ratištu.

Beč, 10. marča (DU). Službeno se javlja danas: Na fronti u Ruskoj Poljskoj traje dalje živa bojna djelatnost.

U Zapadnoj Galiciji prošireno je po našim četama zauzeto područje južno Gorlica i zauzet jedan priključni streljački jarak, kojom prilikom je zarobljeno 200 neprijatelja.

Kod jasnijeg vremena imalo je naše topničtvo na nekim odsjecima Karpata uslied dobrog djelovanja vidljivih uspjeha. Nova neprijateljska linija, koja je ležala izpred naših pozicija, a koja je bila zaposjednuta neprijateljskim pješačtvom, ispražnjena je uslied unakrsne vatre našeg topničtva brzim blegom, kojom prilikom je neprijatelj pretrpio teške gubitke od dobre šrapnelske vatre. Kod zauzeća jedne pozicije na toj fronti, zarobljeno je 300 neprijatelja i otet bogat ratni plien.

Na našim pozicijama u jugoiztočnoj Galiciji vlada mir. Na sjeveru Nadworne odbijena je navala slabijih neprijateljskih sila, a istodobno je na jednom drugom mjestu bačeno natrag više neprijateljskih bataljuna, koji su uznapredovali prama našoj fronti. Kod progona zarobljeno je 150 neprijatelja.

U Bukovini nije se zadnjeg vremena ništa dogodilo. Na sjevernoj obali Pruta kod Černovica došlo je samo do neznatnog čarkanja.

Beč, 11. marča (DU). Službeno se javlja: Odsjeci područja, što smo ih u posljednjim borbama u Ruskoj Poljskoj i uz frontu u zapadnoj Galiciji južno Gorlica osvojili, nalaze se čvrsto u našim rukama. Pokušaji neprijatelja, da neka uporišta opet osvoji, izjalovili su se podpunoma.

Ponovno jako padanje sniega u Karpatima vrlo je sprečavalo bojovnu djelatnost. Uza sve te nepovoljne prilike vremena potrajali su bojevi na nekim mjestima fronte. Tako pri zauzeću neprijateljske jedne visine bilo je suzbijeno nekoliko kumpanija i zarobljeno 2 častnika i 350 momaka. Pojedine noćne navale neprijatelja suzbijene su uz gubitke po napadače. Neprijateljskim silama pred našim pozicijama na sjeveru od Nadworne u progonjanju zarobljeno je dalnjih 280 momaka.

Na ostalој fronti, kao i u Bukovini vlada mir.

Beč, 12. marča (DU). Službeno se javlja: Situacija naših četa u novo zauzetim pozicijama u ruskoj Poljskoj i u zapadnoj Galiciji dalje se učvrstila. Navale neprijatelja nisu se više ponovile. Kod Inovlodza na Pilici uništalo je naše topničtvo nekoa krutke a šestobe kanonade više neprijateljskih baterija.

U Karpatima zauzelo je nekoa ogorčene borbe jedno mjesto na cesti Cisna-Baligrod, dok je neprijatelj tiekom dana sa jake snježne mećave ispraznio obližnje visove. U bližnjem zapadnom odsjeku, izjalovila se medjutim jedna jaka neprijateljska navala. Na ostalој karpatskoj fronti i u jugoiztočnoj Galiciji, nije bilo osobitih dogadjaja, jer kroz čitav dan vladala je jaka snježna bura.

I na sjeveru od Černovica vlada mir.

Beč, 13. marča (DU). Službeno se javlja: U Ruskoj Poljskoj i Zapadnoj Galiciji nema nikakove promjene. Kroz dan topovska borba. Sve su navale pojedinih neprijateljskih odjela odbijene uz gubitke neprijatelja. Borbe na cesti Cisna-Baligrod i u Karpatima traju dalje. Uzvisina, za koju se već nekoliko dana vodila borba, došla je jučer u naš posjed. Kod jedne navale sappeura digle su naše čete u zagum dielove neprijateljske pozicije, i u borbi iz bliza, koja je iza toga sliedila, suzbile neprijatelja i zarobile 1200 momaka i više častnika. Iste noći odbijene su uz teške gubitke po neprijatelja navale Rusa na tu uzvisinu i na pozicije susjednih odsjeka.

U bojnoj fronti u južnoiztočnoj Galiciji i u području oko Černovica vlada mir.

Beč, 14. marča (DU). Službeno se javlja: U Poljskoj i na fronti u zapadnoj Galiciji obći se položaj nije promienio. Suzbite su bile iza kratkog boja navale neprijatelja na dolnjoj Nidi kao i kod Gorlica i na jugu ovog mjesta.

U Karpatima su se u mnogobrojnim odsjecima opet izjalovile sve šestoke navale Rusa, tako na bojnoj fronti izmedju sedla Lupkova i Užockog klanca; zatim u dolini Opora, gdje se je također noću ogorčeno vojevalo. Kod Wyszkowa osim mnogih ranjenih Rusa, koji su dopali naših ruku, zarobili smo preko 400 neprijateljskih momaka, koji su se predali u boju iz neposredne blizine.

I u pozicijama južno od Dnjestra razvili su se bojevi. Navala neprijatelja, zaustavljena s najuspješnijom vatrom naših četa, izjalovila se podpunoma s teškim gubitcima po neprijatelja. Više istočno bilo je ponovno suzbijeno neprijateljsko konjaničtvo, koje je napredovalo odjahana.

Beč, 15. marča (DU). Službeno se javlja danas o podne: Na zapadnom sektoru Karpata jučerašnji dan prošao je mirno. Sjeverno klanca Uzok došlo je do sitnijih bojeva. O podne su ovdje počele djelovati znatne ruske sile, te uznapredovale u blizinu naših pozicija, gdje se najprije zaustaviše. Poslije izmenadne navale naših četa odbisme neprijatelja na cielој crti iza šestokih bojeva. Bilo je zarobljeno 6 častnika i 500 vojnika. Također dođ naše pozicije s obje strane doline Oper bili su šestoki bojevi. Neprijatelj, koji je dovee pojačanja preko Stryja, navaljivao je od nekoliko dana ponovno s velikim silama u dolini proti medjašnim visinama. Svi ti pokušaji da zadobije izmjišta proti visinama prelaza izjalovise se uviek s najvećim gubitcima. Jučer je sliedila navala, koja se podpunoma slomila pred našom vatrom. Obzirom na velike gubitke neprijatelja, teško da će ista biti ponovljena. Ta navala doniela nam oko 1000 zarobljenika.

Na pozicijama južno Dnjestra poduzeta protunavala od naših četa zadobila je zemljišta. Rusi su bili odbijeni sa nekoliko sektora fronte. U zapadnoj Galiciji samo artilerijski bojevi.

Beč, 16. marča (DU). Službeno se javlja: Navale jake neprijateljske pješadije proti našim pozicijama istočno Sujeva kod Lopusna na poljskoj fronti bile su odbijene. Istotako se izjalovise nekolike noćne navale što ih Rusi poduzeše u odsjeku Gorlice. U obrani proti ovim navalama naša je artilerija vatrom s boka u neposrednoj udaljenosti naniela neprijatelju velike gubitke.

U Karpatima trajali su jučer na većini fronte samo artilerijski bojevi. Također uzduž pozicija sjeverno klanca Uzok, iza dogodjaja od 14. marča, vlada relativni mir. Od ruskih prednjih odiela bila su uništena dva bataljuna i zarobljeno nekoliko častnika i 650 ljudi te 3 strojevne puške.

U krajevima sjeverozapadno Wyszkowa naši odjeli osvojiše jednu visinu, zarobiše 880 ljudi i zadržaše osvojene pozicije usprkos ponovnim navalama Rusa.

Bitka južno Dnjestra traje. Pokušaj poduzet od jakih ruskih sila da provale na visinu istočno Olinje prema Kolomeji, bio je odbijen u šestokim bojevima od nekoliko dana s velikim gubitcima po neprijatelja. Poslje dolaska novih pojačanja neprijatelj je napredovao ponovno proti tim visinama, navali u gustim skupinama tekom popodneva triputa i pretrpi ponovno velike gubitke. Pješačka pukovnija Banki br. 53 (Hrvati) junački je izdržala nekoliko puta navalu jačih neprijateljskih sila. Sve navale bile su krvave suzbijene.

Na južnom ratištu.

Beč, 12. marča (DU). Službeno se javlja: Na južnom ratištu nije se već dulje vremena ništa dogodilo, samo na granici Crnegore došlo je mjestimice do neznatnih čarkanja.

Njemačko-ruski rat.

Berlin, 10. marča (DU). Veliki glavni stan: Novi pokušaj Rusa, da prodru prama Augustovu sasvim se izjalovio. Sjeverozapadno Ostrolenke borba još traje.

Borbe sjeverozapadno i zapadno Przasnyca taku dalje povoljno za nas. Naša navala sjeverozapadno Novog Miasta napreduje.

Berlin, 11. marča (DU). Veliki glavni stan: Zapadno Serje zarobili smo 600 Rusa i otели 3 topa i 2 puškane stroja. Ponovni pokušaj Rusa, da prevale crtu južno Augustova, razbije je uništenjem ruskih četa, koje su se tamo borile.

U borbi sjeverozapadno od Ostrolenke ostale su naše čete pobjedonosne. Rusi su ostavili u našim rukama 6 častnika, 900 momaka i 9 puškanih strojeva. Naše navale sjeverno i sjeverozapadno od Przasnyca dalje su napredovale. U borbi sjeverozapadno Novog Miasta zarobili smo 1600 neprijatelja.

Berlin, 12. marča (DU). Agencija Wolff donosi iz velikog glavnog stana: Na sjeveru šume kod Augustova Rusi su pobijedjeni; naglim uzmakom smjerom prema Grodnu izbjegli su podpunom porazu. Zarobili smo tu 4000 neprijatelja, a medju ovima 2 pukovnijska zapovjednika, te otesmo 3 topa i 10 puškanih strojeva. I iz okolice Augustova počeo je neprijatelj uzmicati prema Grodnu.

Sjeverozapadno od Ostrolenke zarobili smo 3 častnika i 220 momaka.

Sjeverno i sjevero-zapadno od Przasnyza napreduje naša navala. Tu smo zarobili preko 3200 neprijatelja.

Rusi su si u svom službenom komunikeju pripisali dvie velike pobjede, jednu kod Przasnyza i jednu kod Grodna; tvrde, da su dva njemačka vojna zbora pobjedili ili uništili. Ako je to rusko vrhovno vojno vodstvo ozbiljno mislilo, to su ga dogadjaji posljednih dana o bojnoj snazi naših četa o boljem poučili. Njihova tako gorljivim riečima najavljena ofenziva od Grodna, brzo je slomljena u šumi kod Augustova. Prvi redci našeg današnjeg izvještaja prikazuju pravu istinu tamošnjih dogodjaja.

Kod Przasnyza stoje naše čete nakon prolaznog uzmaka opet 4 kilometra sjeverno od grada. Odkada su taj grad napustili, zarobile su naše čete na bojnim poljanama između Visle i Orzyca 11.480 Rusa.

Berlin, 13. marča (DU). Veliki glavni stan: Rusi su se povukli iz krajeva Augustova prema sjeveroistoku, sve do preko Bobra i u Orzyce, pod zaštitom topova iz Grodna.

Sjeveroistočno od Przasnyza bile su odbijene ruske navale.

Berlin, 14. marča (DU). Veliki glavni stan: Položaj je nepromijenjen.

Berlin, 15. marča (DU). Veliki glavni stan: Broj zarobljenih Rusa u bojevima sjeverno šume Augustova naraslo je na 5400 ljudi. Sjeverno i sjeveroistočno Przasnyza Rusi su navalili sa znatnim silama. Sve navale izjaloviše se s teškim gubitcima po neprijatelja.

Južno Visle nikakve promjene.

Berlin, 16. marča (DU). Veliki glavni stan: S obje strane Orzyca sjeveroiztočno Przasnyza Rusi su navalili. Bili su svagdje suzbijeni. Osobito žestok bio je boj okolo Jednorozca. Dvie tisuće Rusa ostalo je zarobljenih u našim rukama. Južno Visle nema se što javiti.

Njemačko-francezki rat.

Berlin, 10. marča (DU). Veliki glavni stan: Bojna djelatnost bila je ograničena uslied snažne vijavice i jake sime. U Vogezima je dapače bila sasvim obustavljena.

Samo u Champagni se je boj vodio dalje. Kod Souainu ostale su bavarske

čete nakon dugotrajne borbe prsa o prsa pobjedničke.

Sjevero-iztočno od Le Mesnila provalio je neprijatelj prolazno na nekim mjestima u naše linije. U ogorčenoj borbi iz bliziне bacili smo neprijatelja konačno iz naših redova, nakon što smo našom navalom zapriečili francuzke pričuve da zadju u boj.

Berlin, 11. marča (DU). Veliki glavni stan: Jedan englezki avijatičar bacio je bombe na grad Menin (Flandrija). Uspjeha je imala samo jedna bomba, koja je ubila 7 Belgijanaca, i 10 ih ranila.

Englezi su jučer navalili na našu poziciju kod Neuvechapella, te su na nekim mjestima provalili u selo. Tamo je borba još u toku. Englezka navala kod Givenchya odbijena je.

U Champagni navalili su Francuzi dva puta na obronak šume iztočno Souaina, odakle su prekjučer protjerani. Obje navale bile su krvavo suzbite.

Jučer su opet započele borbe oko Reichsackerkopfa u Vogezima.

Berlin, 12. marča (DU). Veliki glavni stan: Dva neprijateljska linijska broda, koje je pratilo više torpedorazarača, izpališe jučer na kupalište Westende više od 70 hitaca, a da nisu nanieli nikakove štete. Kad su naše baterije počele djelovati, udaljila se neprijateljska mornarica.

Englezi, koji su se ustalili u Neuvechapellu, provalili su noćas više puta u iztočnom smjeru, ali su bačeni natrag. I sjeverno od Neuvechapella odbijeno je jučer više slabih englezkih navala. U onoj okolici borba još traje.

U Champagni vlada općenito mir.

U Vogezima bila je bojna djelatnost radi velike sniežne mećave samo vrlo neznatna.

Berlin, 13. marča (DU). Veliki glavni stan: Na jugu Yperna bile su suzbijene pojedine englezke navale bez svakoga napora. Naša navala, koja je imala svrhu, da se opet osvoji selo Neuve Chapelle, naišla je nakon što je iz početka uspijevala, na premoćne englezke čete, pa se porazdi toga nije mogla provesti. Englezi su u ovome području razvili živahnu djelatnost sa avijatičarima, od kojih su prekjučer jedan, a jučer dva bila svaljena na tle.

U Champagni boj je mjestimice opet proplamsao. Sve francezke djelomične navale bile su suzbijene uz velike gubitke po neprijatelja i 200 zarobljenika ostalo je u našim rukama. Magla i snijeg spre čavaju u Vogezima svako bojovno djelovanje.

Berlin, 14. marča (DU). Veliki glavni stan: Jučer po podne otvorilo je vatru nekoliko neprijateljskih brodova proti Nieuportu bez uspjeha sa strane sjeverno od Lapanne.

Na naše pozicije kod Nieuvechapelle, izim osamljenih engleskih navala, koje su bile odbijene, bilo je samo artilerijskih bojeva.

U Champagni su Francezi na istoku Souaina i na sjeveru Mesnila također jučer ponovili svoje djelomične navale. Pod vatrom naših četa slomile su se sve navale uz teške gubitke za neprijatelja.

U Vogezima su se opet nastavili bojevi, pošto se je popravilo vrijeme.

Francezi sad upotrebljavaju u Argonama nove vrstu ručnih granata, koje svojom eksplozijom okužaju zrak. Također francesko pješadivo rabi eksplozivna tanela, koja bukne plamenom, kad udare. To se je ponovno ustanovilo u jučerašnjim bojevima.

Berlin, 15. marča (DU). Veliki glavni stan: Kupalište Westende bilo je jučer sa bombardovano bez učinka od dvije neprijateljske topnjače. Navala proti visini zapadnoj od Englem jugno od Yperna do-

Djelomične francezke navale sjeverno od Leumesnilla u Champagni bile su odbijene s velikim gubitcima po neprijatelja.

U Vogezima još traju bojevi u pojedinim pozicijama.

Berlin, 16. marča (DU). Veliki glavni stan: Vladajuća englezka pozicija kod S. Eloi južno Yperna, za posjed koje bili su se bojevi od prekj učer, u našim je rukama. Na južnom obronku visine Loretto sjeverozapadno Arrasa traje boj okolo strmećeg podanka jednog brda. U Champagni slomiše se pred našom vatrom razne djelomične navale Franceza s teškim gubitcima. Sjeverno od Beau-Sejour naše čete otelo su Francezima razne strielne jarke.

U Argonnam i na istočnom kraju istih dolazi do bojeva, koji još traju. U Vogezima traju bojevi na nekim točkama.

Vijesti Gospodarske Sveze za Istru u Puli.

Broj 105-15. Pula, dne 10. marča 1915.

C. kr. Namjestničtvo za Primorje u Trstu svojim odpisom od 25. febrara 1915. Br. II 1008/9-14 dostavilo nam je nekoliko primjeraka „Poziv austrijskim poljodjelcem", molbom, da ih otpremimo na razne istarske korporacije (zadruge, društva, vieća itd.)

Premda smo mi, ukoliko smo imali raspoloživih primjeraka, prošlih dana tu okružnicu razoslali na mnoge istarske zadruge a još više na župne urede, donašamo je niže u cjelini i molimo cijelo p.n. svećenstvo i učiteljstvo kao i sve općinske glavare po Istri, da razširuju i razjasne pučanstvu napitke sadržane u okružnici, koja glasi:

Svim ratarima Austrije!

Teškom mukom, neumornim sudjelovanjem staraca, žena i djece dovršilo je austrijsko pučanstvo lanjsku žetvu te je prevalivši znamenite poteškoće izvršilo jesensku sjetvu. Lijep smisao za uzajamnost donio je pomoći gospodarstvima, kojih je rat lišio uprave posjednika rada, najvrijednijih radnih sila.

Nakon prisilnog zimskog mirovanja donosi nastajuće proljeće gospodarstvu navadne zadaće u čije izvršenje svatko okom zabrinuto upire. Ne smijemo, na žalost, još da se nadamo, da će proljetno sunce ogrijati umirenu Europu, a odgovornost za zalihe, koje služe da se pučanstvo prehrani, nalaže da se istim računa, da će još i za vrijeme dojduće žetve domovina morati da se prehrani samo onim što proizvede domaće tlo.

Ljetošnji proljetni rad je zato od veće znamenitosti nego onaj u godinama mira. Pripravnost vojske na borbu, pouzdanje gradjana odvici od prihoda gospodarstva.

Mnogo stotina hiljada ljudi, koji inače u proljeću obradjuju zemlju, pozvano je pod oružje a nebrojeno ih leži u tudjoj zemlji. Teret, dva puta, dapače više puta teži, počiva na ledjima manje jačim onih, koji su ostali doma.

Potrebito je prvo svega, da se niti čestica zemlje ne ostavi neupotrebljena. Ugar — od vještih ratara već odavna ostavljen — [illegible] da ljetos posve iščezne. Svaki komadić oranice, svaki vrt, svaka sječa u šumi, koja daje prihoda, treba da budu upotrebljeni, i ako vlasnik sam nebi to mogao obraditi, neka se drugima dade u zakup ili odstup za obradjivanje, tako, da ima posjednik dobitak od toga.

Neka se najprije sade bilike, koje služe neposredno za hranu ljudima. Za ljetnu pšenicu i ljetnu raž, koje se daju svagdje sigurne i obilne žetve, hoće se osobito zgodnog tla, prikladne klime i rane vje tve. Ako svi ovi uvjeti ne postoje, neka se u prvom redu goje ječam i zob, koji se sada abrajaju također u plodove za kruh. Neka se pažnja osobito svrati na sadjenje boba i graha, (fažoli) koji malo zahtijevaju od tla.

Gdje su klima i tlo prikladni za gojenje zeleni na polju, neka se goji što više raznih krumpira i ranog povrća, da se tržište uzmogne opskrbiti sa poljskim plodovima prije žetve.

Osobito južni dielovi države neka se posvete gojenju raznih krumpira i ranog povrća.

Veoma važno je njegovanje kućnih vrtova na selu, u kojima, ako se posije u pravo vrijeme te uporabom prostih vrtlarskih pomagala, kad bi ista bila poznata i mogućna, kao pognojenim gredicama za gojenje sadnica, zalijevanjem itd., može da različito povrće sazrije u obilnoj mjeri za vlastito kućanstvo i ranije nego što je inače obično.

Obzirom na velike zalihe sladora u državi opravdano je gospodarski ograničenje gojenja sladorne repe pa je i sa razloga nužno, što ne dostaje gnojiva, koje sadrži dušika, te bi prihod bio slab. Na površinama, koje bi uslijed toga ostale proste, neka se goje žito i povrće.

Neka se baš osobito pazi na gojenje krumpira, od koga se može dobiti siguran prihod i ako je tlo slabije.

Štedite sjemenje te sijte što je moguće više strojem za sijanje u brazdi. Neka nijedan komad ovakovog stroja ne počiva za vrijeme sijanja nili jedan dan. Stroj neka služi ne samo posjedniku nego i susjedima. Primite si k srcu načelo:

Polje neka je dobro izorano, neka sjemenje bude rijetko, a neka gnoj bude jak.

Biljke, koje služe živinama za krmu, neka se goji u mjeri, koja odgovara broju živina. Krmišta, koja davaju slab prihod, neka se preobrade i po mogućnosti upotriebe za gojenje plodova, koji služe za hranu ljudima.

Poljsko gospodarstvo neka udovolji potrebi važnih obrtnih grana za sirovine. Gdje postoje naravski uvjeti, neka se posveti ljetos pažnja uljevitim bilinama i bili nama koje daju sirovinu za tkanje.

Sadite dakle, gdje se može, i ljetnu repicu i ljetnu ogarčicu.*)

Ove biline ne služe samo za priugotavljanje nužnog ulja i sala za hranu nego i za proizvadjanje jednog od najvažnijih sredstava za snažno krmljenje, naime stisnute uljevite pogače. Buduć je tražba veća uslijed prekinuća uvoza inozemskih ulja, mogu se očekivati sa sigurnošću više cijene.

Gojite, gdje prilike dopuštaju, konoplje i lan, da se pokrije potreba domaćeg obrta za vlaknima. Gojenje konoplja, koje će lako nanovo oživiti u krajevima u kojima je ovo gojenje još u pameti, ublažiti će oskudicu na vrećama i užetima.

Ratari Austrije!

Pazite na savjete vaših zemaljskih korporacija i zadruga, koje su pozvane, da vam pomažu savjeton i djelom, držite se naputaka povjerenstava za žetvu i općina, kojima je Previšnjim ovlaštenjem bila povjerena posebna skrb za obradjivanje polja, ispunite točno vašu stališku dužnost kao hranitelji države, pak će Gospodin Bog blagosloviti vašu sjetvu.

U Beču, dneva 14. febrara 1915.

C. kr. ministar poljodjelstva:
Zenker.

*) Repice, iz kojih se pravi ulje.

Sličice iz rata.

Vjerni častnički sluga.

U „Neuen Wiener Abendblatu" izvještuje ratni dopisnik baruna Reedea o sliedećem dogodjaju sa ruskog bojišta. Neki nadporučnik bio je u bitci kod Lublina tako teško ranjen, da su ga držali mrtvim. Njegovom sluzi već su izručili častničku legitimaciju, koja je bila providjena opaskom: „ostranjen u zajedničkom grobu". No sluga Josip Musina nikako nije vjerovao, da bi nadporučnik bio mrtav. Pošao je na bojište i potražio nadporučnika i neprekidno kroz 24 sata izvadjao je razne pokušaje, da privede paloga k sviesti. I njegovo je nastojanje uspjelo, jer je častnik počeo disati. Sad si sluga s bezobzirnom energijom pribavio jednu seljačku kolu, položio je brižno častnika u slamu i dovezao ga u bolnicu u Rozwatov. Poslije, kad se toliko oporavio, da je bio sposoban za daljnji transport, pratio ga u Brüxen u Tirol, gdje ga je njegovao više mjeseci, dok se posvema nije oporavio. Za taj svoj čin odlikovan je sluga srebrnim križem za zasluge s krunom.

Kopneni torpedo.

U bojevima u Karpatima, kad se još radilo o ruskoj ofenzivi, igrao je veliku ulogu boj sa minama. O tim bojevima piše sada izvjestitelj „Leipziger Neuesten Nachrichten", koji veli, da je imao prigode da se u fronti upozna sa zapovjednikom odjela kopnenih torpeda. Sam zapovjednik izumio je ove torpede i dozvolio mu da sudjeluje kod njihovog izpaljivanja. Momčad toga odjela su sami po izbor vojnici, pa je i odio dobio počasno ime „Vilim Tell brigada". Izvjestitelj tvrdi, da se na svoje oči osvjedočio, da ta nova naprava tako sjajno funkcionira, da od 21 hitca njih 20 sigurno gadjaju. Djelovanje tih torpeda u neprijateljskim redovima upravo je strašno. Kako se cijela naprava drži u strogoj tajnosti, to mu je jedino dozvoljeno da reče, da se aparat izpaljuje bežično, neke ruke kao Marconijevi brzojavi. U zimi bila je velika poteškoća, jer se dinamit smrzao, pa je aparat bio neupotrebiv i ako je „Marconijeva naprava" funkcionirala. No zapovjedniku je i opet uspio jedan novi izum, naime da je kadar i smrznuti dinamit dovesti do eksplozije. I time je u ovom ratu došlo u uporabu jedno novo oružje, koje naše položaje čini još čvršćim i nepredobivim.

Rusi u zabuni.

Neki častnik opisuje u „Magyarorszagu" sliedeći dogodjaj: Da si zaštitimo svoju frontu, postavili smo noćne straže, koje su se nalazile pet do šest stotina koraka pred neprijateljskom frontom. Jednom je i moj odio došao u predstražu. Oko devet sati do podne najednom je iz neprijateljske fronte izstupio vojnik i približio nam se bez oružja. Pozorno smo pazili, šta će učiniti. Kako nam se približavao neoboružan, nismo na njega pucali. Kakovih dvie sto koraka pred nama je stao, zatakao u zemlju štap, na kojem je bio komadić papira, maknuo rukom i pokazao na papir. Na to se opet vratio u svoj streljački jarak. Jedan od naših vojnika izašao je iz šanca i donio papir na kojem je bilo napisano više nerazumljivih redaka. Na cedulji je pisalo: „Es ist nicht gut". Dugo smo razmišljali, dok nije jedan vojnik cijelu stvar odgonetnuo. Ona nerazumljiva mjesta su glasila: „Zašto ste izvjesili bijelu zastavu. Ako se hoćete predati, nećemo na vas pucati. Čemu pucate na nas? Es ist nicht gut". Poslije smo gledati frontu. I doista na desno od našeg obkopa jedna je straža izvjesila magjarski barjak. No kiša ju tako oprala, da je bila gotovo biela, uslijed česa su Rusi držali, da se hoćemo predati. Odmah smo sastavili odgovor u tri jezika: na magjarskom, njemačkom i ruskom. Cielu smo stvar razjasnili i pismo odaslali na isti način, kao što su Rusi nama. Da su nas Rusi razumjeli, odmah smo ćutili. Čim je tko od nas digao glavu, odmah su nad nama zujila neprijateljska tanela, koja bi bila i mene shvatila, da se nisam na vremena sklonio.

Kako se živi u Njemačkom zarobljeničtvu.

Jedan francezki zarobljenik u „Matinu" opisuje kakav život sprovadjaju u njemačkim zarobljeničkim taborima: Kod [illegible] Mainbergu zapao sam u njemačko

zarobljeničtvo. Kod transporta do tabora s menom su dobro postupali. Tabor Friedrichsfeld, tri kilometra od Wesela, jest danas mali gradić od drvenih baraka sa 20.000 zarobljenika. Pučki ustaše drže stražu. Medju zarobljenicima našao sam jednog prijatelja, nekog u Francezkoj vrlo poznatog glazbenika. Život u taboru je sasma drugačiji, nego si to predočuju u Francezkoj. Medju nama vlada veseo život kojemu se čude i sami Nijemci. Izdjelali smo si najmodernije pokućstvo i razna glazbala, a od velike dosade ficukamo najnovije napjeve pariških opereta. Dapače već smo priredili i nekoliko koncerata, a jednog dana i predstavu, neku satiru. Ulaz bijaše jedan franak, te smo sabrali 1200 franaka, koja će svota biti za one naše drugove, koji nisu baš kod novca. Svotu smo morali deponirati kod zapovjedničtva. Doskora ćemo prirediti sajam, na kojem ćemo prodavati parižke predmete. Svi su zarobljenici s disciplinom zadovoljni. Tek jedino u težkim slučajevima budu izrečene kazne.

Razne viesti.

Vozari iz Klane, Lisca i Škalnice koji su s konji u Puli ili okolici neka naznače čim prije u pisarni odvjetnika Dra Laginje odjel (Abtajlung) pod kojim rade i točan broj voza. To da se uzmogne udovoljiti jednoj želji općine Klane i njihovim obiteljim.

Krivotvorene banknote po dvie krune.

U zadnje vrieme dospjela je u promet manje uspjela patvorina banknota austro-ugarske banke po 2 krune s emisijom od godine 1914.

Radi sigurnijeg razpoznavanja tih patvorina, te radi lagljeg uhićenja patvoritelja i onih, koji te patvorine stavljaju u promet, bitniji znakovi razpoznavanja jesu:

1. Izvedba modre notne slike je manjkava, izraz lica idealne glave je na patvorini tvrdji od onoga na pravoj banknoti, guilloche rozeta brojke „dva“ je slabije izpunjena, a crte se razlikuju.

2. Na smedjem temeljnom tisku prve strane vide se vodoravne ravne crte od sjene, dočim na pravoj banknoti sastoji temeljni tisak od valovitih crta.

3. U tekstu pridolaze sliedeće pogrieške:

a) Na lievoj strani gore, gdje je vriednost banknote naznačena u raznim narodnostnim jezicima, stoji u trećem redku računajući odozdola „Dune Krune“, mjesto „Dvije krune“.

b) Na desnoj strani u magjarskom tekstu fali iza rieči „Buda“ rastavni znak „Buda-“.

c) Kod rieči „Kormányzó“ nema na slovu á aksana, a kod rieči „Főtanácsos“ nalazi se nad slovom ő samo jedan potez.

d) Patvorina datirana je u njemačkom tekstu s 3. kolovoza 1914. dočim je u magjarskom tekstu datirana s 5. kolovoza 1914.

Naši predstavnici kod novog namjestnika.

Narodni zastupnici prof. Vjekoslav Spinčić, predsjednik hrv.-slov. kluba na istarskom saboru, i dr. Dinko Trinajstić predstavili su se dne 9. o. mj. novom trišćanskom namjesniku, barunu Friesu u ime hrvatsko-slovenskoga kluba na istarskom saboru t. j. u ime hrvatskog i slovenskog naroda u Istri, te su ga zamolili, da štiti i unapredjuje interese Hrvata i Slovenaca u Istri. Na hrvatski pozdrav spomenutih predstavnika namjesnik se zahvalio češkim jezikom izjaviti, da je dobro razumio svaku riječ pozdrava. Rekao je, da su mu poznate zasluge Hrvata i Slovenaca i da će rado učiniti sve, što je u njegovoj vlasti i moći, za dobrobit istarskih Hrvata i Slovenaca. Osobito će se brinuti, da oživi gospodarsko-prosvjetnu akciju, koja je započela pod ministrom predsjednikom Beckom, a osobito će se zauzimati za gradnje vodovoda i ceste. Naravno, sve to će biti moguće tek onda, kad opet nastupi mirovno doba. Za sada učinit će sve, što bude mogao, za aprovizaciju, za dobavu modre galice, peronida, te da seljacima ostane što više živine za obradjivanje njihovih zemljišta. O svemu tomu namjesnik se potanko informirao kod spomenutih zastupnika, te naglasio, što je već rekao u svom pozdravnom govoru, naime da će objektivno postupati prema svima, a isto tako i njegovi podčinjenici, kojima je izdao nalog, da brzo rieševaju svoje stvari i da ljudski postupaju s narodom. Konačno je zamolio gg. zastupnike, da se i oni i njihovi drugovi, kadgod štogod trebaju, izravno obraćaju na njega bud osobno, bud pismeno, a on će učiniti sve, što bude moguće. Na to se namjesnik najsrdačnije oprostio sa gg. zastupnicima.

Pišite zarobljenicima otvorene dopisnice!

U interesu naših zarobljenika u Srbiji ili Rusiji javljamo da im svojta ne piše pisma već otvorene karte dopisnice, jer su cenzure jedne i druge države izjavile, da će izručivati zarobljenicima samo otvorene dopisnice.

Akcija naše mornarice pred Barom.

Iz stana ratnih novinskih izvjestitelja javlja se: Nedavna akcija naše mornarice pred Barom na 1. i 2. o. mj. u nekim je listovima skroz krivo prikazana. Proti ovim izvještajima, preuzetim iz inozemne štampe, treba ustanoviti sliedeće mjerodavno priobćenje:

Na 1. o. mj. u pol 3 sata u jutro ušle su u luku Bara naše tri torpednjače, u pratnji triju razarača, i izkrcale jedno odjelenje, koje je zapalilo zalihe, što su se nalazile u magazinima na kamenitoj obali. Za brže izkrcavanje francezkih prevoza sagradjeno drveno pristanište dignuto bude u zrak i posve demolirano.

Tako zvana jahta „Rusija“, koja se već od više godina upotrebljavala za prevoz robe, a od više mjesaca za dovlačenje jedrenjaća, nakrcanih u Albaniji kontrabandom i koju je dosada naša mornarica štedila, ovaj put je izvučena iz nutarnje luke, nu pošto je burno vrieme prieilo, da ju se dalje odvede, bude pred ulazom u luku potopljena.

Za tih operacija pucalo je kroz čitav sat sve jače i jače pet baterija na naše brodovlje, a da ga nisu pogodile. Torpednjače su samo strojopuškama odgovarale na pucanju iz puška, upravljenu proti njih i izkrcanog odjelenja, a osim toga pogodile iz najbliže blizine dvie ladje robe i jednu potopile. Na grad se uopće nije ni pucalo. Razarači nisu na luku ni pred njom izbacili ni jednog jedinog kitca.

Nisu pače razorene ni dvie veće količine benzina, jer se je bilo bojati, da usljed toga ne nastradaju dva bliza jedrenjaka nepoznate narodnosti. Što su pak Crnogorci razglasili, da je bombardiran grad, da je puno toga razoreno, kuće zapaljene, mnoštvo ljudi zaglavilo pod ruševinama i poginulo od šrapnela, naročito žene i djece — puke su izmišljotine, kako se s neprijateljske strane sa sigurnošću i mogu očekivati.

Prinosi za Družbu.

Ravnateljstvo Družbe sv. Ćirila i Metoda za Istru u Opatiji, primilo je u drugoj polovici veljače t. g. slijedeće prinose: Podružnica muška i ženska Družbe u Kastvu K 293.56, članarine i milodara za god. 1914. Gosp. Ivan Gojtan, bilježnik Gospić K 10.— mjesečni prinos za veljaču. G. Nikola Vežić, Drniš K 5.— sakupljenih u malom hrvatskom društvu. Općina Jasenovac K 10.—. G. Hermina Rutzner Banjole K 3.— sakupljenih u kući Gosp. Martine Iveše. Riječki Novi List K 300.— na račun sakupljenih prinosa. Gdjica Darinka Segner, Jadreški K 11.— sakupljenih. Gdjica Zrinska Martinolić, Veli Lošinj K 5.— u spomen petgodišnjice smrti premile majke. G. Tomislav Štromar, učitelj u Šišima (Pokupsko) K 25.— sakupljenih kod veleč. gosp. Nikole Vukovića. Prinosi su za našu Družbu silno jenjali. Naprijed za Družbu sv. Ćirila i Metoda za Istru u ovim teškim danima!

*

Preko naše uprave:

Veleč. g. Hinko Kukuljica župnik u Pomeru dariva Družbi K 10.—, koje je g. škol. nadzornik Barbalić platio za misu zadušnicu za pok. učitelja Josipa Butkovića.

Da počasti uspomenu na učitelja Iva Sorića, poginulog na bojnome polju, daruje Juraj Kaštanić u Puli, Družbi sv. Ćirila i Metoda za Istru kruna deset (10).

Cieha mesu u Puli.

C. kr. kot. poglavarstvo saslušav trgovačku komoru u Rovinju i društvo mesara udarilo je ove ciene mesu od goveda: prednji dio K 3.08, zadnji dio K 2.68, s privagom.

Krušne doznačnice u Austriji.

Bečki listovi javljaju, da će iza kako se doznadu zalihe muke i žita, uvesti u Austriji doznačnice za kruh i muku. Za pučanstvo u gradu po svoj prilici će odrediti drugčije množine nego li za seljake, kojima je kruh i muka tako rekuć glavna hrana. Do sada je naime određeno za svaku osobu 240 grama muke na dan; budući je to za seljaka, kojemu je muka glavni živež, premalo, nastalo je radi te odredbe nezadovoljstvo medju seoskim pučanstvom i radi toga će se za seljake povisiti tajera muke na dan. To će biti posve pravo, jer ako je 240 grama za gradjanina, koji uživa više mesnatu i mastnu hranu, dosta, nije za kmeta, koji malo ućije mesnate hrane već više kruha, koji mu podava više jakosti za rad.

Molbe za vojničke proljetne dopuste.

Dopusti za vojniče radi poljodjelskih radnja mogu se pitati na dva načina: 1. Najbolje je, da ide svaki vojnik sam svojem predpostavljenom zapovjedničtvu (na raport) i reče, da želi 14 dnevni dopust, da može obraditi svoje zemlje. Zapovjedničtvo će tada sve dalnje odrediti samo i dozvoliti dopust. Taj put je najjednostavniji i najkraći da se dobije brzo dopust, te se radi toga preporuča vojnicima, da upotrebe ovaj način. 2. Obitelji vojnika mogu i sami pitati dopust putem c. kr. kotarskog poglavarstva. U molbi ima se navesti uzroke, radi kojih je dotični vojnik nutno potreban za izvršenje proljetnih poljodjelskih radnja, kao n. pr. iznemogli stariji, veliki broj djece, bolest žene, nemoć, zapušteno zemljište usljed pomanjkanja radnih sila itd. Te molbe su prosto bilježovine. Upućuje se, da se takve molbe šalju kroz občinsko poglavarstvo, koje neka na molbi službeno potvrdi istinitost navoda u molbi navedenih, i onda samo prosliedi molbu na c. kr. kotarsko poglavarstvo.

Svakako je pak najbolje ako vojnik kod dnevne prijave (raporta) moli dopust izravno kod svog zapovjedničtva, jer je taj način najbrži da se dobije dopust.

Moliti dopust za vojnike, koji su već na bojnom polju, bilo bi sasvim bezuspješno, jer se takovim dopusti neće davati pod nikakvim uvjetima, te se također nesmiju podnašati molbe na ministarstvo domobranstva, jer se isto na takve molbe neće obazrieti.

Zabava u korist „Crvenog Križa“ i „Družbe“.

Mali Lošinj. Dne 14. veljače priredili su učenici i učenice mjesne pučke škole, nastavnog tečaja za djevojke i dječjeg zabavišta „Družbe sv. Ćirila i Metoda za Istru“ veliku zabavu u korist „Crvenog Križa“ i „Družbe“. Program je bio obilat, a sastojao se je od slijedećih točaka:

1. „Proslov“. — 2. „Mornarska“. Samospjev. — 3. „Konzilij bolesne lutke“. Šaljiva scena. — 4. „Hrvatskom slijegu“. Deklamacija. — 5. a) „Svraćanje“, b) „U boj, u boj!“ Pjeva troglasni ženski zbor. — 6. „Slikovni ples“. — 7. „Dome moj dragi, dome moj blagi!“ Dvopjev za Sopran i Alt. — 8. „Majci“. Deklamacija. — 9. a) „Lastavicam“, b) „Kad mlidija mrijet“. Romance za Sopran. — 10. Geiger: „Sonate“ za glasovir. — 11. „Predobri Bože!“ Istarska hymna. Pjeva troglasni ženski zbor. — 12. Heltai: „Oni, koji ostaju . . .“ Prigodnica u jednom prizoru. Odaziv je bio upravo iznad očekivanja, tako, da je velika dvorana „Čitaonice“, u kojoj se je zabava obdržavala, bila pretijesnom, da bi primila svu tu množinu naroda. Zabavu su počastile svojom prisutnošću mnoge uglede osobe, medju kojima mil. gdja Eugenija Mosettig, supruga c. kr. kot. Poglavara, c. kr. kot. povjerenik vitez Lund, gosp. zapovjednik ratnog broda „Magneta“ s mil. gdjom, mjesni župnik-dekan preč. g. dr. Kv. Benefačić, prof. Ambros vitez Maračić s mil. gospodjom i mnogi drugi, a gospoda časnici mjesne ratne luvdjave dali su se zastupati po posebnom odaslaniku.

Sve točke programa bile su lijepo i vješto izvedene, a da je zabava uopće potpuno uspjela vidi se najbolje iz toga, što je opća želja bila, da bi se je još jednom dala. To se je i učinilo, te je na pokladni utorak zabava ponovljena.

I materijalna strana zabave je bila preko očekivanja: sakupilo se je ukupno 330 K, što je upravo lijepa svota, ako se uzme u obzir teško doba, koje proživljujemo. Dužnost je ovdje, uz toplu zahvalu, posebno spomenuti one, koji poslaše svoj obol u ime ulaznine. Ti su: iz Malog Lošinja: I. R. Vidulić, gradjev. poduzetnik 11.70 K, obitelj Lužnik 5 K, Franz Nagler 2 K, Artillerieoffiziersmesse 50 K, Jelinava ud. Skopinić 3 K; zatim: obitelj Antončić, V. Lošinj 1 K, Pop Franjo Krivičić, Unije 5 K, pop Nikola Grego, Štivan 2·50 K, Ivan Nežić, školski upravitelj, Cres 2 K, Josip Stihović, ravnatelj Pusujilnice, Pula 3 K, Hermina Rutzner, učiteljica, Banjole 3 K, prof. Vjekoslav Spinčić, nar. zastupnik, Opatija 10 K, dr. Miroslav Broschan, odjelni predstojnik, Zagreb 10 K, dr. Dionizij Nyaradi, biskup, Križevci 5 K. Plemenita svrha sama po sebi posvećuje ovakove darove! Od prihoda zabave dalo se je odboru „Crvenog Križa“ 100 K i „Družbi“ 100 K, dok je ostatak upotrebljen za pokriće raznih troškova.

Ovom zabavom ispunile su „Družbine“ škole u Malom Lošinju jednu od svojih narodnih i patriotskih dužnosti, a posebno valja spomenuti, da je ovo prvi put, što sva tri naša nastavna zavoda skupno pri-

redjuju zajedničku zabavu. To je vrijedno svake hvale, jer se time diže ugled naših škola. Ovakove zabave trebalo bi više puta priredjivati, jer osim plemenite svrhe, djeluju na mladež veoma odgojno i poučno.

Podavanja u ratno doba.

O tom je izašla carska naredba za sve kraljevine i zemlje zastupane na carevinskom vieću u Beču. U toj se naredbi naročito ističe, da se time popunjuje, dotično mienja dosadašnja naredba o ratnom podavanju tako, da u buduće nijedan državljanin ne bude morao državi posudjivati ni vozila, (kola, automobila itd.), ni voznoga blaga, nego će svaki državljanin vozila i vozno blago državi odmah posve prepustiti u vlastničtvo, t. j. prodati, te će se svakomu odštela izplatiti odmah ili u kratko vrieme, a ne istom poslie rata.

Jeftina riža, a ipak skupa.

U Indiji je cijena riže (za košaru riže po 50 funti engleskih) pala na 100 rupija prema 160 rupija u godini 1914. Naprotiv je tovar za trostruko poskupio. Ništa manje nego 2,600.000 tona riže spremljeno je za izvoz iz Indije, ali se ne može otpremiti, jer ne ima brodova. Kako je poznato, kupuju Njemačka i Austrija u mirno doba silne količine riže, koje izradjuju i dalje prodavaju. Sada ove količine indijski seljak ne može da proda. Tako imade sada u Indiji silno mnogo jeftine riže, dočim naprotiv postoji velika nestašica i skupoća ovdje riže.

U zadnje doba čuje se, da će Italija dovoliti izvoz stanovite količine riže, koju nam daju kao zamjenu za ugljen i drva, koja će od nas dobiti. Koliko će riže doći nije poznato, ali znamo, da ih sada ima mnogo, koji zaslužuju lijepe novce preprodavanjem ove riže.

Željezni prsteni „Srebrnog Križa" i počasni znakovi „Crvenog Križa."

U ovdjetnjoj pisarni Crvenog Križa, S. Polikarpo br. 204, mogu se i nadalje dobiti dnevno od 9—12 pr. podne i u radnim danima također od 2—5 po podne izvorni prsteni Srebrnog Križa s nadpisom: „Zlato dadoh za željezo 1914. A. S. K." u zamjenu dragocjenosti ili iznimno uz gotovinu od najmanje pet kruna.

Isto tako mogu se tamo u naznačene sate dobiti formulari molba za podieljenje počastnog znaka 2. razr. kao i srebrne i mjedene kolajne Crvenog Križa. Za podieljenje počasnog znaka 2. razreda ima se platiti iznos od 1000 K na jedan put ili 50 K godišnje, za srebrnu počasnu kolajnu 200 K na jedanput ili u tri jednaka godišnja obroka, a za mjedene počasne kolajne 100 K najedanput ili 5 K godišnje. Povrh toga ima se za počasni znak platiti za jedanput pristojbu za podieljenje 100 K, za srebrnu počasnu kolajnu 20 K, a za mjedenu počasnu kolajnu 10 K nakon obavještenja.

Priposlano.

Ja podpisani predveden sam bio danas na glavnu razpravu kod c. kr. okružnog suditša u Rovinju, kao obtuženik po §§. 65., 64., 305. kaz. zakona — i bio presudom ovoga suda ričen svake krivnje.

Ovime se najsrdačnije zahvaljujem gosp. Franu Dubroviću na njegovoj lieposi obrani, kojom je on opetovno dokazno svoju juristično naobrazbu i govorničku vještinu, te ga ja ovime našim ljudem za hranitbe u kazn. poslovih najtoplije preporučujem.

Rovinj, dne 8. marča 1915.

Aničić Ivan v. r.
slušatelj prava.

Poziv!

Veprinačko društvo za štednju i zajmove, registrirana zadruga na ograničeno jamčenje, obdržavati će **dne 28. marča 1915.** u 4 sata po podne u Veprincu kbr. 5, svoju **XII. glavnu redovitu skupštinu** sa slijedećim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika prošlogodišnje glavne skupštine.
2. Izvješće upravnog odbora o djelovanju zadruge u god. 1914.
3. Izvješće nadzorstva o računima za god. 1914.
4. Odobrenje zaključnog računa za god. 1914.
5. Izvješće o reviziji Zadružne Zveze.
6. Zaključak glede uporabe čistog dobitka.
7. Djelomična promjena pravila.
8. Izbor upravnog i nadzornog odbora te pomirbenog suda.
9. Slučajni predlozi i savjeti.

Godišnji obračun izložen je zadrugarom na uvid u društvenoj pisarni u Veprincu.

Veprinac, dne 13. marča 1915.

ODBOR.

Greblo Abel iz Nugle Roč

nudja 200 litara svježeg mlijeka na dan, koje bi željeznicom u Pulu ili Rovinj uz cijenu od 30 para litar, franko odredjeno mjesto.

Velika svota novaca

može da se nakloni svakome, koji postane našim naručnikima. — Bezplatna izjašnjenja šalje:

Srečkovno zastupstvo 25, Ljubljana.

Poziv

na glavnu skupštinu „Lindarskog društva za štednju i zajmove zadr. na neogr. jamčenje u Lindaru", koja će se držati **dne 26. marča 1915.** na 5 i pol sata popodne u prostorijama „Hrvatske čitaonice".

RASPORED.

1. Čitanje zapisnika od prošle skupštine.
2. Odobrenje računa za god. 1914.
3. Slučajnosti.

ODBOR.

Pozor! Pozor!

Veliko skladište i zaliha

šivaćih strojeva

za krojače, postolare

Singer šivaći stroj

za obrt i domaću porabu

K 76.—

sa 5 godišnjim jamstvom!

Dvokolice

Premier Eska Helios, dvokolice Courir stoje K 150·—. Cienike pošilja franko.

Preporuča se: Svoji k svojim

Jos. Dekleva i sin

Gorica, via Municipio 1.

PEKARNA

LJUDEVIT DEKLEVA

Via Campo Marzio br. 5 – Podružnica Via Giacomo 14.

Prodaja svježeg kruha tri puta na dan.

Direktna poslužba u dom i u javne lokale.

Prodaja svakovrstnog brašna iz najboljeg mlina po razmjerno cijeni. Poslužba brza, točna.

Mobilizacija

Istarskog pučkog ustanka 1914. u stihovima.

Sastavio seljak zamouk Mihovil Cukon, općinski delegat u Štinjanu kraj Pule, sada pučki ustaša 7./5. Lir. satnije.

Cijena 30 filira.

Naručbe prima **Tiskara Laginja i drug u Puli** (Istra) te ih razašilja jedino uz naprijed uplaćeni iznos.

U toj pjesmi se vrlo ljepo pučkim stihovima opisuje rastanak od kuće, polazak u Pazin i život tamo te konačno polazak u Pulu.

Knjižica je oblasno cezurirana.

Kupujte

„JORGOVAN"

Koledar!

SLAVENIMA PULE I OKOLICE

preporuča

svoje bogato i solidno

SKLADIŠTE POKUĆTVA

Filip Barbalić - Pula

Via Sissano Br. 12. i Via Diana Br. 2

Himna

Družbe sv. Ćirila i Metoda prodaje se u korist Družbe tiskara Laginja i dr. u Puli.

Javna Zahvala.

Razveljena majka, koja je prigodom smrti njezinog predragog sina

IVA,

učitelja družbine škole u Puli,

koji je pao na sjevernom bojištu, primila tolike izraze sućuti i iskrenog prijateljstva bude ovime svima, koji su na bilo koji način nastojali, da otješe jadnoj udovici te da joj ublaže njezinu preveliku bol i tugu, izrazom najtoplije hvale.

Bog im naplatio!

RAŠKA, 8. marca 1915.

ud. Šorić Dinka.

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

registrirana zadruga na ograničeno jamčenje

Vlastita kuća (Narodni Dom)

Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i uz mjesečnu otplatu te prima uloške, koje ukamaćuje uz

4 1/2 %

čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

Broj 12. Pula, u četvrtak dne 25. marča 1915. God. XLVI.

Oglasi, priposlana itd. tiskaju računaju se na temelju običnog cienika ili po dogovoru.

Novce za predbrojbu, oglase itd. šaljese napučnicom ili položnicom pošt. štedionice u Beču za administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrieme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše »Reklamacija«.

Čekovnog računa br. 47.849.

Telefon tiskare br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari". Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju a nepodpisani se tiskaju, a neifrankirani ne primaju.

Predplata sa poštarinom stoji 10 K u obće, } na godinu 5 K za seljake } ili K 2·—, odnosno K 2·50 na pol godine.

Izvan carevine više poštarina. Plaća i stanuje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., starији 20 h., koji u Puli toli izvan istog.

Uredničtvo i uprava nalazi se u »Tiskari Laginja i dr. Via Cisella br. 1. kamo neka se naslovljuju sva pisma i predplata.

Odgovorni urednik Jerko J. Mahulja. Izdaje i tiska Laginja i dr. u Puli ulica Giulia 1. Glavni zastupnik pred. M. Sandić u Trstu

Europejski rat.

Na sjevernom ratištu.

Beč, 17. marča (DU). Službeno se javlja danas o podne: Jučer su odbijene pojedine navale neprijatelja.

Na karpatskoj se fronti nije ništa bitnoga zbilo.

U okolici Wyszkowa pokušali su neprijateljski odjeli ponovnim jurišima kroz noć da zauzmu pozicije, koje su naše čete osvojile. Navale su se izjalovile.

Južno od Dnjestra mjestimice se vode bojevi. Položaj se nije promienio.

Navala neprijateljske infanterije na južnoj obali Pruta iztočno od Černovica, doskora je slomljena našom vatrom.

Beč, 18. marča (DU). Službeno se javlja: U Karpatima na visinama zapadno od Laborca suzbijena je navala jakih neprijateljskih sila nakon krvavih borbe, a uz velike gubitke za protivnika. Više neprijateljskih satnija pri tom je uništeno. Isto su tako ostali bezuspješni u jugoistočnoj Galiciji ponovni pokušaji Rusa, da zauzmu nenadanim napredovanjem brojno moćnijih bojnih sila pojedina uporišta u našim pozicijama. Prigodom suzbijanja ovih navala, koje su se svugda ražbile u najbližoj dištanci našim četa, zarobljeno je 280 momaka.

Na svim ostalim frontama nije se ništa bitna dogodilo.

Beč, 19. marča (DU). Službeno se javlja danas o podne: U Karpatima u prostoru kod Lupkov-Smolnik živahna topovska borba.

Na visinama južno Baligroda poduzeta noćna navala Rusa odbijena je iza kratke borbe.

Jače neprijateljske sile napale su prije podne naše pozicije sjeverno uzočkoga klanca. Kao i 14. marča tako i jučer su odbijene uz teške gubitke.

Na bojnoj fronti u jugoistočnoj Galiciji prije podne se žestoko borilo. Brojne navale, koje je neprijatelj ovaj puta upravio na sredinu i lievo krilo pozicije, slomile se o čvrsto i nepokolebivo držanje naših hrabrih četa. Neprijatelj je pretrpio teških gubitaka. Bojište je bilo pokrito mrtvacima. Pet častnika i 500 momaka se prijateljskih bilo je razoružano i zarobljeno.

Na frontama u zapadnoj Galiciji i Poljskoj nikakove promjene.

Beč, 20. marča (DU). Službeno se javlja: Na karpatskoj fronti nisu se zbili nikakovi osobiti događaji.

Na pojedinim dijelovima bila je živahna topnička borba u tečaju.

Sjevero-zapadno od Nadvorne dotle je jedna noćna navala od nekoliko ruskih bataljuna do naših pozicija na sto koraka, gdje je bila krvavo odbijena.

Na ostalom dijelovima bojne fronte u sjevero-iztočnoj Galiciji nije se ništa dogodilo.

Hrabra posada Przemysla poduzela je jučer nakon duljeg vremena jedan ispad. Ovaj puta u iztočnom smjeru. Došavši na jake neprijateljske sile, povukla se je nakon višesatnog boja iza pojasne linije.

Beč, 21. marča (DU). Službeno se javlja: U Karpatima došlo je jučer do žestokih bojeva na fronti izmedju klanca Uszok i sedla Konieczna. Već u noći od 20. marča pokušali su neprijateljski odjeli da zauzmu pojedine naše podporne točke s neuadanom navalom. Bili su svuda su zbijeni s velikim gubitcima. Prije podne ponovile su se ruske navale u velikom obsegu.

U nekojim sektorima bojevi su se produljili kroz cijeli dan.

Ruske sile koje su napredovale preko Smolnika i Alsopagony bile su potučene. Zarobljeno je 1070 ljudi.

Na ostalim frontama nije se dogodilo ništa važnoga.

Przemysl se predao radi gladu.

Beč, 22. marča (DU). Službeno se javlja: Poslije obsade, koja je trajala četiri mjeseca i pol, oslabljena, tvrdjava Przemysl je častno pala 22. marča.

Kad je na pol ovoga mjeseca počelo faliti hrane, general infanterije Kuzmanek odlučio se za zadnju navalu. Čete odredjene da izadju, prešle su 19. marča rano u jutro obrambenu liniju, izdržale su do kraja boj od 7 sati su mnogo jačim ruskim silama. Najzada se moralo radi premoći neprijatelja povući iza obrambene linije.

Sliedećih noći Rusi su napredovali protiv više fronta Przemysla. Ove navale su se slomile kao i sve predjašnje pred vatrom naših hrabrih branitelja utvrda.

Posto im izlaza od 19. marča bili bi i najsuženiji obroci hrane dozvolili odpor od sama tri dana, zapovjednik tvrdje je u to vrieme primio zapovjed, da iza tog roka i nakon uništenja ratnog materiala napusti grad neprijatelju.

U koliko je javio jedan avijatičar tvrdjave, uspjelo je u istinu uništiti na vrieme tvrdje s topovima, municiju i utvrdjena mjesta.

Za hrabru obranu u zadnjem boju pripada posadi to veća hvala, što sami neprijatelji priznaju hrabrost junacima Przemysla.

Pad tvrdjave, o čem je uprava vojske već dulje vremena vodila račun, nema nikakva upliva na obći položaj vojske na ratištu.

U sektoru Karpata od klanca Uszok do sedla Konieczna traju bojevi.

Beč, 23. marča (DU). Službeno se javlja: U sektoru Karpata od klanca Uszok do sedla Konieczna bojevi traju.

Zadnja dva dana bila je odbijena jaka neprijateljska navala, u kojoj je zarobljeno 3300 Rusa.

U boju koji se razvio oko jedne visine kod Wiszowa uspjelo je izprazniti neprijatelja sa njegovih pozicija i zarobiti 8 častnika i 685 vojnika.

Na drugim frontama nije se dogodilo ništa bitnoga.

Njemačko-ruski rat.

Berlin, 17. marča (DU). Agencija Wolf javlja: Veliki glavni stan: Odbijene su slabe ruske navale od Taurogena i Laugszargena.

Izmedju Szkwe i Orzycsa odbijena je pokušana ruska navala.

Južno Visle ništa nova.

Berlin, 18. marča (DU). Agencija Wolf javlja: Veliki glavni stan 18. marča: Ruske navale na naše pozicije izmedju Piseka i Orzyca kao i sjevero-iztočno od Przasnysza i jučer su bezuspješno nastavljene.

Zapadno od Szkwe zarobili smo 900, a iztočno do Szkwe 1000 neprijatelja i oteli 4 puščana stroja.

Lahki uspjeh postigli su ruski domobranski odjeli provalivši u iztočnu Prusku, smjerom na Memel, plieneći i popalivši sva imanja, sela i gradove. U ruskom području, koje smo zaposjeli, odredili smo za kaznu plaćej veće svote u ime odšteta. Za svako imanje ili selo, što ga budu te rulje popalile, planuti će tri imanja ili tri sela u ruskom području, što smo ga zaposjeli. Na svaki palež u memelnom području, odgovoriti ćemo time, da ćemo popaliti vladine zgrade u Suwalkima i u drugom glavnom gradu Oletvin, gubernije koja se nalazi u našim rukama.

Berlin, 19. marča (DU). Agencija Wolf donaša: Veliki glavni stan: Situacija kod Memela još nije razbistrena. Kako se čini, provalili su u Memel slabiji ruski odjeli. Poduzele su protumjere.

Sve ruske navale izmedju Piseka i Orzyca, kako sjevero-iztočno tako i zapadno od Przasnysza odbijene su, djelomično uz vrlo teške gubitke po neprijatelja.

Razmjer na jugu Visle ostao je nepromienjen.

Berlin, 20. marča (DU). Agencija Wolf javlja: Veliki glavni stan: Na iztočnoj fronti proteo je dan razmjerno mirno.

Rusi su zaposjeli Memel.

Berlin, 21. marča (DU). Agencija Wolf javlja: Veliki glavni stan danas: Izmedju Omulewa i Orzyca bila je odbijena jaka ruska navala i zarobili smo dva oficira i 600 Rusa.

Dvie noćne ruske navale proti Jednorozeku izjalovile se pred našom vatrom.

Berlin, 22. marča (DU). Agencija Wolf donosi: Veliki glavni stan: Jučer za kratkog boja južno od grada i nakon žestokih bojeva po ulicama, Rusi su opet protjerani iz Memela.

Ruska rulja, sastavljena od ruskih čete, pobrala je naše stanovništvo. Privatno vlasništvo uzeto se na vsevo i odvezlo se preko granice.

Izvješće ob ovom postupku priobćit će se.

Sjeverno od Mariampola Rusi su pretrpjeli velike gubitke u jednoj odbijenoj navali.

Zapadno od Orzyca kod Jednorozeka, sjevero-zapadno od Prasznyca i sjevero-zapadno od Ciechanova izjalovile se danje i noćne navale ruske pred našom vatrom. Tekom ovih bojeva zarobili smo 420 ljudi.

Berlin, 23. marča (DU). Veliki glavni stan danas: U progonu Rusa iztjeranih iz Memela naše su čete zauzele ruski grad Krottingen i oslobodili više od 3000 njemačkih stanovnika, koje su sobom vukli Rusi.

Njemačko-francezki rat.

Berlin, 17. marča (DU). Agencija Wolf donosi: Veliki glavni stan: Borba za posjed izbočine brda na južnom obronku visine kod Loretto, sjevero-iztočno od Arrasa odlučena je u našu korist.

U Champagni zapadno od Perthesa i sjeverno od Le Mesnila navalili su Francuzi kroz više dana više puta bezuspješno. Navečer poduzeli su Francuzi sjeverno od Le Mesnila ponovne navalu s pojačanim silama. Borba je još u toku.

U Argonama borbe još nisu dovršene. Francuzi su izbačeni iz strmine jugozapadno od Vauquoisa, iztočno od Argona, gdje se bili prolazno ugnjezdili.

U Šumi Le Prete sjevero zapadno Pontamoussona izjalovile su se dvie francuzke navale.

U Vogezima samo topničke borbe.

Berlin, 18. marča (DU). Veliki glavni stan 18. marča: Francuzka navala na našu poziciju na južnom obronku uzvisine Loretto odbijen je.

Francuzka djelomične navale u Champagni na sjever Le Mesnila zaustavljene su protunavalama. Tamo jučer na večer ponovljena francuzka navala, odbijena je uz teške gubitke po neprijatelja.

U Argonama jučer je borba jenjavala. Francuzki avijatičari bacili su na otvoreni grad u Aizaciji na Schlettstadt bombe, od kojih je samo jedna djelovala, padnuvši na djevojački institut, ubivši dvoje djece i ranivši deset sestara. U ime odgovora bačeno je noćas više bomba teškog kalibra na Calais.

Berlin, 19. marča (DU). Agencija Wolf donaša: Veliki glavni stan: U Champagni izjalovile su se opet dvie djelomične navale na sjeveru od Le Mesnila i na jugu od Beauséjoura; zarobili smo 2 častnika i 70 momaka. Pretrpivši teške gubitke, povukao se je neprijatelj u uspješnoj noćnoj vatri natrag u svoje pozicije.

Jugo-iztočno od Verdana izvršili su Francuzi više prevala na ravnici Woevre, ali su odbijeni.

Na iztočnom obronku uzvisina Maas borba još traje.

Berlin, 20. marča (DU). Agencija Wolf javlja: Veliki glavni stan: Na cesti Wytsc

haete-Yperu kod St. Eloia oteli smo Englezima grupu kuća.

Na južnom obronku uzvisine Loretto očišćeno je jedno zaklonište, u kojem su se zadržavali Englezi.

U Champagni protao je dan u glavnome mirno, nakon što su za osvita naše čete otele Francuzima neke streljačke grabe na sjeveru od Beausejoura.

Francezke djelomične navale na sjeveru od Verduna, na ravnici Woever i na iztočnom obronku uzvisina Maše kod Combresa odbijene su uz teške gubitke po neprijatelja.

Protiv pozicija kod Reichsackerkopfa i Hartmannsweilerkopfa izveli su Francuzi više navala, koje su medjutim odmah na početku slomljene na našoj vatri uz znatne gubitke.

Berlin, 21. marča (DU). Agencija Wolf javlja: Veliki glavni stan 21. marča: Južno od Yperna bombardovan je i svaljen jedan engleski aeroplan. Putnici su zarobljeni.

Dva francezka pokušaja da nam ponovno otmu poziciju od nas osvojenu 16. marča na južnom obronku visine Loretto, izjaloviše se.

Na crkvi u Soissons, na kojoj se vijala ženevska zastava, prepoznata je opažavalna postaja, nu koja se iza streljanja odalečila.

U Champagni sjeverno Beausejour naše su čete pobjedonosno pomakle napred svoje rovove, zauzele nekoliko francezkih rovova i zarobile jednog oficira i 299 neozledjenih Franceza.

Jedan vrh na Reichsackerkopf junački branjen od dva bataljuna alpinskih lovaca, zauzet je jučerom popodne. Neprijatelj je pretrpio vrlo velike gubitke i ostavio je u našim rukama tri oficira 250 ljudi, tri strojevne puške i jedan hitać mina. Francezke protunavale bile su odbijene.

Da se dade još jasniji odgovor na zločin francezkih avijatičara u otvorenom gradu Schlettstädt, noćas je bačeno nekoliko velikih bomba na Pariz i na željeznički sklop od Compiegne, od naših zakoplova.

Berlin, 22. marča (DU). Agencija Wolf javlja: Veliki glavni stan: Noćni pokušaj Franceza da zaposjednu naše pozicije na južnom obronku visine Loretto, izjalovio se.

Također u Champagni sjeverno od Le Mesnila izjaloviše se noćne navale Franceza.

Sva napinjanja Franceza, da opet zauzmu poziciju na Reichsackerkopf, ostaše bez uspjeha.

Berlin, 23. marča (DU). Veliki glavni stan danas: Dvie noćne navale Franceza kod Carency sjeverozapadno od Arrasa bile su zatrbljene.

U Champagni poduzele su naše čete s uspjehom paljenje mina i odbile jednu noćnu navalu kod Beausejour.

Manji francezki nastaji kod Combes, Apremont i Flirey nisu imali nikakog uspjeha.

Navala proti našim pozicijama sjeveroiztočno Badonvillera slomila se je na našoj vatri s velikim gubitcima po neprijatelja.

Neprijateljski aviatičari bacišе opet nekoliko bomba na Ostende, ali nisu načinile nikakve vojničke štete, dok su ubile i ranile nekoliko Belgijanaca.

Jedan francezki aviatičar zbačen je na tle sjeverozapadno od Verduna, a jedan zrakoplov su dva francezka podčasnika morali je spustiti se na zemlju kod Friburga. Oba putnika su zarobljena.

Turska u ratu.

Bombardovanje Dardanella.

Francezka i Engleska nastoje već od dulje vremena sa svojim brojnim brodovljem da prodru Dardanelle i dopru do Carigrada, ali do sada uvijek bez uspjeha.

Jake Dardanelske utvrde odolievaju uspješno francezko-engleskom brodovlju, te su Turci sa utvrda Dardanela potopili nekoliko većih brodova. O toj akciji proti Dardanellima dolaze iz Carigrada ove viesti:

Carigrad, 17. marča (DU). Glavni stan priobćuje: Proti Dardanellima, čiji ulaz čuva nekoliko neprijateljskih brodova, nije danas ništa poduzeto.

Carigrad, 18. marča (DU). Glavni stan priobćuje: Tekom današnjeg bombardovanja Dardanella potopila se je francezka oklopnjača „Bouvet“ na ulazu u Dardanelle, usljed vatre turskih baterija.

Turci uniśli u Kornu.

Carigrad 18. marča (DU). Polag privatnih viesti iz Bagdada, turske su čete iza kako su progonili neprijatelja uniśle u Kornu. Englezi, koji su se bili utekli u grad, uzmakoše prema jugu.

U boju, koji se razvio u gradu, Englezi, obuzeti stravom, pucali su jedni na druge. Na turskoj strani nema nikakovih gubitaka.

Borba za Dardanelle.

Carigrad, 19. marča (DU). Iz turskog se glavnog stana javlja službeno: Dvije englezke oklopnjače, jedna tipa „Irresistible“ a druga tipa „Africa“ koje su već bile oštećene, noćas su uslijed vatre turskih baterija potopljene.

O bombardovanju Dardanella javljaju se još sliedeće točnije potankosti: Neprijateljska se mornarica sastojala iz 16 oklopljenih krstaša, od toga 4 francuzka, 3 krstaša i više torpedorazarača. Vatra protiv utvrda morskoga tiesna prestala je tek oko 6 sati na večer, na što se je neprijateljska flota udaljila. Žestoki sedamsatni boj, za kojega je potopljen i francezki krstaš „Bouvet“ i jedna torpiljarka neprijateljska, svršila je pobjedom naših forlova. Osim oklopa i djelova nekojih šanaca, koji su lako oštećeni, niesmo imali više nikakove štete. Jedan je naš avijatičar oštetio za jučerašnje borbe jednu oklopnjaču, tipa „Cornwallis“ koju je više brodova odvuklo prema Tenedosu.

Carigrad, 20. ožujka (DU.) Onaj neprijateljski oklopljeni krstaš, koji je pretrpio štete i koji su morali odvesti prema otoku Tenedu, potonuo je prednjim dijelom. Momčad spašena je od drugih brodova.

Glasovi turskog novinstva o pobjedi kod Dardanela.

Carigrad, 20. marča (DU.) Listovi donose izraze veselja radi pobjede kod Dardanela. „Tasvir i Efkiar“ podsjeća, da su upravo prije 63 godine Francuzka i Engleska kao saveznice navijestile rat Turskoj i Rusiji, te ističe opreku između tadanje i današnje englezke politike. Turski listovi utvrdjuju komentirajući nastojanje diplomacije vlasti trojnog sporazuma, da se ne će niti Bugarska, niti Rumunjska a niti Grčka dati prevariti, jer se njihovi interesi gledom na morske tjesnace podudaraju s interesima Turske.

Nevrijeme sprječava daljne akcije.

London, 21. marča (DU). Agencija Reuter donosi iz Teneda dne 19. marča. Šest oklopnjača uniśio je u Dardanelle, ali je ružno vrijeme spriečilo da se podpuno energičnije operacije.

Navala na Dardanelle prekinuta.

London, 22. marča (DU). Agencija Reuter donosi: Jedno priobćenje admiralata kaže, da usljed gubitaka sbog pojačih mina navale proti Dardanellima nije dovršena.

Carigrad, 22. marča (DU). Glavni stan javlja: Brodovlje savezničke nije danas poduzelo nikakve navale proti Dardanellima.

London, 23. marča (DU). Agencija Reuter javlja, da je krstaš „Amethyst“ prerezao podmorsku brzojavnu žicu između Kildbabr i Karnak. Sedam bojnih brodova povratilo se u Tenedos radi ružnog vremena.

Obradjivanje zemlje.

Naredba

ministarstva poljodjelstva u sporazumu sa ministrom unutarnjih posala i pravosudja od 8. marča 1915. o obradjivanju zemlje.

Na temelju cesarske naredbe od 10. oktobra 1914. (L. D. Z. br. 274) naredjuje se sliedeće.

§ 1.

Neobradjena zemljišta, na kojima za to ovlaštene osobe do 15. aprila 1915. ne učine predhodne poslove za proljetnu sjetvu, kada te prilike vlažnosti zemlje dopuštaju može posijati občina u čijem području se nalaze s plodinama, koje ljudima ili živini služe za hranu.

Ako občina ne upotriebi to pravo do 23. aprila 1915., može kotarska politička oblast dozvoliti susjednim občinama ili drugim osobama, da takova zemljišta obrade.

Občina mora najdulje do 25. aprila 1915. podnesti kotarskoj političkoj oblasti izkaz svih zemljišta, koja su u njezinom području ostala neposijana.

§ 2.

Odredbe § 1. se ne uporabljuju ili se uporabljuju samo privremenim ograničenjem prava obradjivanje, ako vlastnik do 31. marča 1915. javi ili vjerojatno dokaže kotarskoj političkoj oblasti, da će se zemljište u godini 1915. sazidati ili upotriebiti u svrhe, koje izključuju nasad s poljskim plodinama uobče ili od odredjenog vremena napred.

Kotarska politička oblast mora u tri dana po prijavi obaviestiti občinu i prijavitelja, da li je nasad zemljišta dopušten ili u koliko se ima ograničiti.

§ 3.

Ako je neobradjeno zemljište prepušteno občini ili drugoj osobi na obradjivanje, ima se odmah posijati, i to po naputku komisije za prirod.

Gojenje nasada i spremanje prirodа nadzira komisija za prirod.

§ 4.

Obradjivač može poduzeti sve što je potrebno za redovito obradjivanje zemljišta. On ima pravo hoditi i voziti po tudjim privatnim putima. Hodanje i vožanje kroz tudja zemljišta u svrhe obradjivanja dozvoljeno je obradjivaču u toliko, u koliko je moguće bez velike štete za tudji posjed.

Obradjivanjem zemljišta nesmiju pak biti prikraćena postojeća prava na put.

Kotarska politička oblast može izdati naredbe, koje će zabraniti, da se ne smeta promet i gospodarske radnje.

§ 5.

Prihod od obradjenih zemljišta (§ 1.) pripada obradjivaču.

Vlastnik nema prava na prirod. Pravo na odštetu proti obradjivaču pripada mu samo u toliko, u koliko je na obradjivaču kakova krivnja kod izvršivanja obradjivačkog prava.

Kad je prirod spremljen, ulrne obradjivaču svako pravo na rabljeno zemljište.

Ako je potrebno, neka komisija za prirode stvori odluku gledе vremena za spremljenje prirodа. (§ 3.)

§ 6.

Sa obradjivanjem ne mienjaju se postojeće dužnosti vlastnika, plaćati terete, koje se tiču zemljišta.

§ 7.

Ako se zemljište otudji ili dade u zakup, to nikako ne upliva na prava obradjivača.

§ 8.

Propisi, koji na temelju ove naredbe vriede za vlastnika, uporabljuju se prema smislu također na zakupnika, uživača ili druge faktične ovlaštenike.

§ 9.

Proti odredbama kotarskih političkih oblasti, poduzetim za izvršenje ove naredbe, nije dopustiva nikakva pritužba na višu oblast.

§ 10.

1. Koji dade neistinite navode, da postigne nedopustivu oblastnu odluku, da bi koji drugi posijao zemljište, ili o časovitom ograničenju takvog nasada, kazni se u novcu do 5000 kruna ili zatvorom do 6 mjeseci.

2. Zemljišni posjednik, koji opravi samo pripravljalne poslove, a daljnje obradjivanje napusti svojom krivnjom, te druga osoba, koja je po § 2. preuzela posijati zemljište i to napusti svojom krivnjom, kazni se u novcu do 1000 kruna ili zatvorom do jednoga mjeseca.

3. Koji radi protivno odredbama političke oblasti ili komisije za prirode, koje su bile izdane na temelju ove naredbe, kazni se u novcu do 500 kruna ili zatvorom do 14 dana.

Kazneni postupak pripada političkim oblastima.

§ 11.

Ova naredba stupa u kriepost s danom proglašenja.

Hochenburger v. r. **Heinold** v. r.
Zenker v. r.

Donašamo gornju ministarsku naredbu u cielosti, da se naš kmet znade po njoj ravnati. Kako se iz naredbe vidi, kazne su dosta stroge za one, koji puste svoju zemlju neobdelanu, jer svrha naredbe je, da donese koristi ne samo samom kmetu i njegovoj obitelji nego cielom pučanstvu države. Radi toga preporučamo našem narodu, da uredno obradi svoja zemljišta, čime će prikoristiti sebi i svojoj obitelji, a ujedno time izbjeći kaznama, koje odredjuje gornja ministarska naredba. Onima pak, koji imadu puno zemlje i nemogu je radi pomankanja radnih sila obraditi sami, toplo preporučamo da je ustupe onima, koji bi je mogli zasijati i obraditi. Ove godine treba, da se manje posveti pažnja vinogradima, a više obradi i posije zemljišta, koja će dati plod potreban ljudima i blagu za hranu. Vino se ne jede, već više ubija nego uzdrži tijelo!

Razne viesti.

† Monsinjor Anton Rogač.

Dne 19. v. mj. o podne umro je u Hrušici kod Podgrada, Monsinjor Anton Rogač, župnik dekan tamo. Nad grobom ovog narodnog svećenika i pravog prijatelja naroda iskrene suze lije sav narod podgradskog kotara, jer njegov gubitak kasno će zamieniti bolji prijatelj naroda od pokojnog Monsignora Rogača. U pustoj kršu znalo je dobro srce Mons. Rogača pronaći izvore blagostanja tamošnjem osiromašenom narodu i kao pravi otac okupio oko sebe sirote i pružio svakome koru hljeba. Sav gospodarski napredak u onim krajevima bio je u njegovim rukama, bio je prava narodna duša i pokretač svega. Počeo je sa „Posujilnicom“ u Podgradu, a najmilije njegovo čedo je Mljekarska zadruga „Hrušica“, poznata na daleko i izvan Istre, po kojoj je krava-muzara donieła narodu pravo blagostanje. Takvu organizaciju znao je provesti samo dobrotnij pravog rodoljuba i iskrenog prijatelja naroda kakav je bio Mons. Rogač. Zato je narod i postavio na čelo svim svojim društvima tog muža, kojeg je eto smrt otela „Posujilnici in hranilnici v Podgradu“, „Mljekarni“ u Hrušici i „Gospo-

darskoj zadrugi za sodni okraj Podgrad* u Podgradu. Sretan čovjek, koj umire u ljubavi i spomenu duboko zasadjenom u srcima naroda; tako je svoj život svršio i Mons. Rogač, čija uspomena ugasnuti neće u hrvatskom i slovenskom puku Istre!

Slava Mons. Antonu Rogaču!

Što može čovjek-rodoljub.

Martinić Gašpar kr. gruntovničar u Iloku sakupio je tečajem godine 1914. do danas u razne dobrotvorne svrhe svotu od 3157 K 16 filira i to.

1. Za hrvatsku narodnu stražu u Zagrebu 212 K 70 fil. 2. Za Podružnicu hrvatske narodne straže u Iloku 212 K 10 fil. 3. Za Družbu S. Ćirila i Metoda za Istru 593 K 16 fil. 4. Za Društvo Ljudevit Gaj na Sušaku 170 K. 5. Za Društvo za podignuće hrvatske škole u Trstu 140 K. 6. Za Hrvatsko podporno društvo u Beču 35 K. 7. Za našu hrabru vojsku 1325 K 10 fil. 8. Za nabavu zimskog odijela za našu hrabru vojsku 104 K 60 fil. 9. Za božićnicu našoj hrabroj vojsci 109 K 50 fil. 10. Zlato za željezo (20 komada) 100 K. 11. Za gruntovničarsko društvo u Zagrebu 155 K.

Pod tek. brojem 1 najviše je darovala Slavna Hrvatska narodna štedionica d. d. u Šarengradu 40 K.

Pod tek. brojem 4 najviše su darovali g. g. Dr. Nikola Kolarović 70 K, Dr. Anton Benešić Ilok 20 K. Slavna Hrvatska narodna štedionica d. d. u Šarengradu i Dr. Adalbert Purić po 10 kruna.

Pod tek. brojem 5. najviše je darovala Slavna Prva iločka dionička štedionica u Iloku 50 K, gosp. Dr. Franja Benešić 20 K g.g. Dr. Anton Benešić, Dr. Nikola Kolarović, Dr. Giga Nikolić i Dr. Adalbert Purić odvjetnici u Iloku po 10 K.

Pod tek. brojem 6 najviše je darovala Slavna Hrvatska narodna štedionica d. d. u Šarengradu 10 K.

Pod tek. brojem 7 najviše je darovalo Slavno dobrotvorno gospojinsko društvo u Iloku 200 K, g. Šamšalović i sin 108 K, Slavna Prva iločka dionička štedionica u Iloku 60 K, g.g. Dr. Anton Benešić, Vinko Mestrović, Dimitrije Mitrović po 50 K. Obitelj gosp. Dr. Nikole Kolarovića 40 K, gospodja Augusta Heinisch 30 K, obitelj gosp. S. Bernheim 25 K, g. Josip Maliak 20 K.

Pod tek. brojem 11 najviše je darovala Slavna uprava vlastelinskog dobra Kneza Inocenca II. Odescalchi 100 K i Slavna hrvatska narodna štedionica d. d. u Šarengradu 20 K.

Iznosi pod brojem 1, 3, 4, 5, 6, i 11 neposredno poslani bili su već oglašeni u raznim novinama a oni pod tek. brojem 2, 7, 8, 9 i 10 nisu oglašeni u javnosti jer su predani tek; broj 2, Slavnoj podružnici ovdje, tekući broj 7, Slavnoj občinskoj blagajni u Iloku, a oni pod tek. brojem 8, 9 i 10 Slavnoj kr. kotarskoj oblasti u Iloku na raspolaganje.

Vojnički dopusti i privremeni oprosti.

Kako se pita dopust?

U posliednja dva broja donieli smo par naputaka glede vojničkih dopusta za poljodjelske radnje i spomenuli, da taj dopust može pitati vojnik sam izravno u svog zapovjednika ili pak njegovi doma putem nadležnog c. kr. kotarskog poglavarstva. Ponavljamo da je najkraći put ako vojnik sam pita kod dnevnog raporta dopust, jer kotarska poglavarstva ne rieševaju nama takove molbe, nego je šalju na vojničke zapovjedničtvo dotičnog vojnika. Koji žele pitati dopust putem c. kr. kotarskog poglavarstva donašamo im formule molbenice, razumije se, da svaki povlasti po svojim prilikama ono što nije za ujgu u formuli molbe, jer ovo je samo primjer.

(Na prvoj strani arka):

Slavnom c. kr. kot. Poglavarstvu

u . . . . .

Molba

N. N., žene N. N., vojnika kod (točno ime regimente i broj kompanije) u . . . iz

. . . . . občina . . . . . .

moli za svog muža dopust za izvršenje poljodjelskih radnja.

(Iznutra na drugoj strani):

Slavno c. kr. kotarsko poglavarstvo!

Moj muž N. N. služi sada kod (točno ime regimente i broj kumpanije). Pošto je naš dosta veliki zemljištni posjed ostao većinom neobradjen, jer bez muških ruku ostala sam u kući sama uz nedoraslu djecu, . . ženskih i . . muških, potrepujemo ga silno za obavljenje poljodjelskih radnja, da nam uzmogne štogod prirodite u ljetu za prehranu mnogobrojne obitelji (tu se navede ako i stariji žive u obitelji), te molim, da mu njegovo zapovjedničtvo dodieli dopust, ako je ikako moguće od . . . . do . . . . (treba pitati samo 14 dana).

Podnašam ovu molbu tom slavnom c. kr. kotarskom poglavarstvu, da ju uz blagohotnu preporuku izvoli proslediti nadležnom vojničkom zapovjedničtvu.

(Mjesto, nadnevak, podpis).

Opetujemo, da svaki promieni ili nadopuni što mu se čini prema svojim okolnostima.

Ovako neka moli otac ili majka za sina, djed ili baba za unuka, štitnik za svog štićenika, gospodar za slugu, radnika itd.

Donašamo pak gornji primjer molbe zato, da našem narodu prištedimo trošak, koji bi morao dati kakvom nadripisaru za takove molbe.

Oprost od vojničke službe.

Samostalni poljodjelci (samo posjednici) i to samo oni, koji služe kod pučkog ustanka (Landsturma) mogu dobiti za neko vrijeme oprost od pučko-ustanke službe. Molbe za takav dopust imaju se podnieti jedino na c. kr. kotarsko poglavarstvo, a molbu može učiniti vojnik sam, ili njegovi domaći. U molbi treba točno navesti sve razloge, ali samo istinite, s kojih se pita oprost.

I takova molba se učini po gornjoj formuli, naravno s promjenama i razlozima, koje opravdavaju oprost od pučko-ustanke službe, a pita se samo za privremeni oprost radi poljodjelskih radnja.

Paketi za bojne pošte.

Poštanski uredi primaju pakete za bojne pošte (Feldpost) još uviek samo za br. 11, 39 i 51.

Cijene mesu u Puli.

C. kr. kotarsko poglavarstvo u Puli obznanom od 18. t. mj. odredilo je nove, ovaj put nešto jeftinije cieue od govedine: prednji kraj: K 2·48, zadnji kraj K 2·88.

Poziv superarbitriranih vojnika.

Ratno ministarstvo je naredilo, da se za 1. aprila 1915. pozovu sve osobe na daljnju službu, koje su bile na temelju ustanovljenja o sposobnosti prilikom mobilizacije 1914. superarbitrirane i koji imaju radi toga dopust, odnosno koje su postili u neaktivnom odnošaju dulje nego do 1. aprila 1915.

Glasovi o miru u Englezkoj.

Iz Amsterdama javljaju: Londonski „Times" piše: Stalnosti tečajeva na Londonskoj burzi uzrok je u tome što se prenose glasovi o brzome miru. Ma da nismo o ovoj mogućnosti dobili nikakovih informacija, ipak to stoji da se se dogadjaji prevrnuli tako, te se može držati da će se skratiti trajenje rata.

Imenovanja u zavod za ratnu prehranu.

Ministar nutarnjih posala imenovao je članovima odbora za ratnu prehranu u Beču medju ostalima: zastupnike na carevinskom vijeću dra. Matka Laginju u Puli, dra. Vjekoslava Faidutti u Gorici, nadzornika živežnog ureda austrijskog Lloyda dra. Fridrika Tauger u Trstu i veletrgca Vida Rastelli iz Trsta.

Taborske (Feldpost) poštanske dopisnice.

Upozoruje se občinstvo, da taborskim poštanskim dopisnicama (listovima) što ih predaju na poštu, pripada oprost od poštarine samo u slučajevima, ako glase: 1) na koji taborski ili stapni poštanski ured. 2) na utvrdjena mjesta, koja leže na području operirajuće vojske. 3) na ratnu mornaricu (u Pulj, u Budimpeštu). 4) u Dalmaciju ili u Bosnu i Hercegovinu, a naslovljene su na vojnike i na vojničtvu dodieljene gradjanske osobe (n. pr. oružnik, financijalni stražar, dobrovoljni njegovatelj itd.). 5) ako su naslovljene na koju bolnicu, ondje liečenim vojnicima. Ovakovo dopisivanje nije oprošteno od poštarine, ako glasi na gradjanske osobe, oružnike, financijalne stražare liječene u bolnici, a isto je tako portoobvezatno dopisivanje, koje je naslovljeno bilo na vojničke, bilo gradjanske osobe dodijeljene (ne liečene) k bolnici. Taborskim poštanskim dopisnicama (listovima), upravljenim na ine vojnike, osim navedenih, ne pripada oprost od poštarine zato ih treba kod predaje na poštu frankirati, inače će one kao portoobvezatne nefrankirane dopisnice (listovi) biti doknadnim portom obterećene. Ako občinstvo taborske poštanske dopisnice upotrebi za medjusobno dopisivanje, te ih kod predaje na poštu ne frankira, to sačinjava poštansko dohodarski prekršaj, koji podpada za svaku dopisnicu — osim poštarine od 5 fil. — pod dohodarsku globu od 2 krune.

Željezni prsteni „Srebrnog Križa" i počasni znakovi „Crvenog Križa."

U ovdjetnjoj pisarni Crvenog Križa, S. Polikarpo br. 204, mogu se i nadalje dobiti dnevno od 9—12 pr. podne i u radnim danima također od 2—5 po podne izvorni prsteni Srebrnog Križa s nadpisom: „Zlato dadoh za željezo 1914. A. S. K." u zamjenu dragocjenosti ili iznimno uz gotovinu od najmanje pet kruna.

Istotako mogu se tamo u naznačene zatove dobiti formulari molba za podieljenje počasnog znaka 2. razr. kao i srebrne i mjedene kolajne Crvenog Križa. Za podieljenje počasnog znaka 2. razreda ima se platiti iznos od 1000 K na jedan put ili 50 K godišnje, za srebrnu počasnu kolajnu 300 K na jedanput ili u tri jednaka godišnja obroka, a za mjedene počasne kolajne 100 K najedanput ili 5 K godišnje. Povrh toga ima se za počasni znak platiti za jedanput pristojba za podieljenje 100 K, za srebrnu počasnu kolajnu 20 K, a za mjedenu počasnu kolajnu 10 K nakon obavieštenja.

Mobilizacija

Istarskog pučkog ustanka 1914. u stihovima.

Sastavio seljak samouk Mihovil Cukon, općinski delegat u Štinjanu kraj Pule, sada pučki ustaša 7./5. Lir. satnije.

Cijena 30 filira.

Naručbe prima **Tiskara Laginja i drug u Puli** (Istra) te ih razašilja jedino uz naprijed uplaćeni iznos.

U toj pjesmi se vrlo ljepo pučkim stihovima opisuje rastanak od kuće, polazak u Pazin i život tamo te konačno polazak u Pulu.

Knjižica je oblasno cenzurirana.

Pozor! Pozor!

Veliko skladište i zaliha

šivaćih strojeva

za krojače, postolare

Singer šivaći stroj

za obrt i domaću porabu

K 76.—

sa 5 godišnjim jamstvom!

Dvokolice

Premier Es-ka Helios, dvokolice Courir stoje K 150·—. Cienikse pošilja franko.

Preporuča se: Svoji k svojim

Jos. Dekleva i sin

Gorica, via Municipio 1.

Kupujte „JORGOVAN“ Koledar!

SLAVENIMA PULE I OKOLICE

preporuča svoje bogato i solidno

SKLADIŠTE - - - POKUĆTVA

Filip Barbalić - Pula

Via Sergia Br. 12. i Via Diana Br. 2

Sjetite se družbe sv. Cirila i Metoda

Greblo Abel iz Nugle Roč

nudja 200 litara svježeg mlijeka na dan, koje bi željeznicom u Pulu ili Rovinj uz cijenu od 30 para litar, franko odredjeno mjesto.

Velika svota novaca

može da se nakloni svakome, koji postane našim naručnicima. — Besplatna izjasnjenja šalje:

Središnje zastupstvo 25, Ljubljana.

PEČATE

iz GUME izradjuje tiskara

Laginja i dr.

Via Giulia 1. - Pula - Via Giulia 1.

oo JEFTINO I BRZO. oo

CEDULJICE

=

Sv. ispovjed i pričest

izradjuje

NARODNA TISKARA

LAGINJA i dr. — PULA

VIA GIULIA 1.

oo JEFTINO I BRZO. oo

PEKARNA

LJUDEVIT DEKLEVA

Via Campo Marzio br. 5 - Podružnica Via Sissano 14.

Predaja svježeg kruha tri puta na dan.

Direktna poslužba u dom i u javne lokale.

Prodaja svakovrstnog brašna iz najboljeg mlina po umjerenoj cijeni. Poslužba brza i točna.

■ SVOJ K SVOMU! ■

TISKARA I KNJIGOVEŽNICA

LAGINJA i DR.

■ ULICA GIULIA, 1. **PULA** ULICA GIULIA, 1. ■

preporuča se za

tiskarske, knjigovežke i galanterijske radnje.

Solidna izradba pečata iz gume.

Imade u zalihi

tiskanice i knjige za p. n. občine, crkve, škole i odvjetnike, posojilnice i konsumna društva, trgovačke knjige, pisaće za škole, kao i sve pisarske i risarske potrebštine.

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

registrirana zadruga sa ograničenom jamčevinom

Vlastita kuća (Narodni Dom)

Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i uz mjesečnu otplatu te prima uloške, koje ukamaćuje uz

4 1/2 %

čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

Himna

Družbe sv. Cirila i Metoda prodaje se u korist Družbe tiskara Laginja i dr. u Puli.

Broj 13. Pula, u četvrtak dne 1. aprila 1915. God. XLVI.

Oglasi, priposlana štd. tiskarju i računaju se na temelju običnog cienika ili po dogovoru.

Dopise za predbrojbu, oglase itd. šalje se naputnicom ili položnicom pošt. štedionice u Beču za administraciju lista u Puli.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu pošta predbrojnika.

Ako list na vrieme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše »Reklamacija«.

Čekovnog računa br. 47.849.

Telefon tiskare br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari". Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Nefrankirani dopisi se ne vraćaju nepodpisani se tiskaju, a nefrankirani se primaju.

Predplata za poštarinom stoji na godinu 10 K u obće, 5 K za seljake, III K 5·—, odnosno K 2·50 na pol godine.

Izvan carevine više poštarina

Plaća i stanuje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., zaostali 20 h., koli u Puli toli izvan iste.

Uredničtvo i uprava nalazi se u »Tiskari Lagunja i dr. Via Giulia br. 1. kamo neka se naslovljuju sva pisma i predplata

Odgovorni urednik Jerko J. Mahulja. Izdaje i tiska Lagunja i dr. u Puli ulica Giulia 1. Glavni zastupnik prof. H. Handšé u Trstu

Europejski rat.

Na sjevernom ratištu.

Beč, 24. marča (DU). Službeno se javlja: U zapadnom odsjeku Karpata na fronti do uzočkog klanca razvila se bitka, koja traje s velikom žestinom. Jake su ruske sile prešle u navalu. O uzvisite pozicije ogorčeno se bori. Izmedju Pruta i Dnjestra došlo je u sjevernom dijelu Bukovine do više borba, gdje je neprijatelj iz nekih mjesta protjeran i morao sklonuti se prema granici. Sjeverno od Černovica s onu stranu Pruta ležeća mjesta, koja su služila neprijatelju bazom za operacije proti gradu ispražnjena su od neprijatelja. U Poljskoj i u zapadnoj Galiciji nema promjene. Kod Ottinowa, na dolnjem Dunajcu, sagradjeni ratni most Rusa razoren je jučer od našeg topničtva.

Beč, 25. marča (DU). Službeno se javlja: U Karpatima odbile su naše čete žestoke ruske navale na fronti zapadno od Uzočkog klanca. Borbe još traju. Jučerašnji je dan na nekim odsjecima prošao mirno. Ponovno je zarobljeno 1500 neprijateljskih vojnika. Kod Wyszkova izjalovila se jedna neprijateljska navala na pozicije, što smo ih dne 23. o. mj. osvojili.

Na ostaloj fronti nema ništa novoga.

Beč, 26. marča (DU). Službeno se javlja: U Karpatima se dalje bori i ponovne ruske navale odbijene su po danu i po noći. Obći položaj je nepromijenjen. U području južno Zaleszczyki osvojise su naše čete 11 ruskih uporišta i zarobile 500 ljudi.

Duž fronte u ruskoj Poljskoj i zapadnoj Galiciji topovska borba. Crkveni zvonik mjesta Paradyz jugoistočno Sulejova, koji je neprijateljskom topničtvu služio kao iz viditelo i zato smo ga morali zapaliti.

Beč, 27. marča (DU.) Službeno se javlja: Uz teške gubitke po neprijatelja razbiše se na bojnoj fronti u Karpatima ponovne ruske jake navale. Na visočine kod Banyavölgya i s obadvie strane doline rieke Laborez, južno Laborczova biju se žestoki bojevi.

U Bukovini bacile su naše čete na sjevero istoku Černovica jače ruske bojne sile nakon žestokog boja sve do državne granice i osvojile su više mjesta, te zarobljile preko 1000 momaka i zapljenile dva topa.

U ruskoj Poljskoj i u zapadnoj Galiciji nema promjene.

Beč, 28. marča (DU.) Službeno se javlja: Ruske smo navale u dolini Ondave i Laborcza krvavo zasbili. Bojevi na visinama s obje strane ovih dolina od jučer u jutro popustaju. Tokom dana i noći došlo je tek do topničkih bojeva i čarkanja.

Na ostalim dielovima karpatske fronte traju i dalje tvrdokorni bojevi. Zarobili smo 1200 Rusa.

U bojevima proganjajuć neprijatelja u sjevernoj Bukovini zarobili smo daljnjih 200 Rusa.

Situacija u ruskoj Poljskoj i zapadnoj Galiciji je nepromijenjena.

Beč, 29. marča (DU). Službeno se javlja: Bojevi u Karpatima traju. Jedna ruska navala poduzeta jučer na visine iztočno Banyavölgy bila je odbijena nakon boja od više sati s velikim gubitcima po neprijatelja. Pukovnije četvrte konjaničke divizije sa četama prve brigade pučkog ustanka borile su se osobito junački kao i u predjašnjim bojevima. Opetovne navale neprijatelja bile su od njih krvavo suzbijene. Sjeverno klanca Uzok izjalovise se noćne ruske navale usljed žestoke vatre naših pozicija.

Na fronti južnoiztočne Galicije bilo je topničkih bojeva. Ruske čete, koje su prešle Dnjester iztočno Zaleczkija, bile su odbijene u žestokoj borbi preko rieke.

U ruskoj Poljskoj i zapadnoj Galiciji osamljeni bojevi artilerije. Jedna ruska navala kod Lososine u Poljskoj sasma se izjalovila.

Beč, 30. marča (DU). Službeno se javlja: Duž fronte u Karpatima razvili su se jučer u kraju južno i iztočno Lupkova novi bojevi i to prilično žestoki. Ponovno su navalile jake ruske čete. Boj je trajao do kasna. Neprijatelj, koji je pretrpio velike gubitke, bio je svagdje suzbijen. Izmedju sedla Lupkov i klanca Uzok bilo je istotako žestokih bojeva. Od ruskih sila, koje su u posljeduje doba stajale pred Přemislom ustanovilo se u navalama južno Dwornika čete jedne divizije.

U jugoiztočnoj Galiciji na Dunajcu i u ruskoj Poljskoj položaj nepromijenjen.

Na južnom ratištu.

Beč, 25. marča (DU). Službeno se javlja: Na južnom ratištu bilo je u zadnje vrieme pojedinih topničkih borba na Dunavu i Savi. Obći položaj je nepromijenjen.

Njemačko-ruski rat.

Berlin, 24. marča (DU). Veliki glavni stan: Naše sjeverno od Memela napredujuće čete zarobile su kod Polangena 500 Rusa, zapljenile tri topa i tri pučana stroja, te odnesle neprijatelju mnogo otjeranog blaga, konja i drugo. Kod Langszargena jugozapadno od Mariampola odbijene su ruske navale uz teške gubitke za neprijatelja. Ondje smo zarobili 20 časnika i 2000 momaka, te zapljenili pet pučanih strojeva. — Isto tako izjalovilo se je nekoliko pokušaja Rusa, da prodiru iztočno od Plocka naprijed. Njemačka vojska uvučena kroz krasnoj pruski mieste, koju je mogao nakon četiri mjeseca poletnove obrane oberiti samo glad.

Berlin, 25. marča (DU). Veliki glavni stan: Ruske navale iztočno i jugo-iztočno od Augustova, kod Jednorozeka i sjeverozapadno Przasnyesza odbijene su.

Berlin, 26. marča (DU). Veliki glavni stan: Ruske navale na uzani prostor izmedju jezera iztočno Augustova odbijene su.

Berlin, 27. marča (DU). Veliki glavni stan: Rusi, koji su u svrhu plačkanja baš kao na Memel, tako i iz Tauroggena pošli prema Tilsitu, potučeni su uz velike gubitke kod Laugszargena i potisnuti preko Jeziorupe iza odsjeka Jure.

Izmedju augustovske šume i Visle više je ruskih izpada suzbijeno. Na pojedinim se mjestima još vode borbe.

Berlin, 28. marča (DU). Veliki glavni stan: Na iztočnom bojištu odbili smo ruske nastaje na Augustovsku šumu.

Izmedju Omuleva i Piseka poduzeli su Rusi više navala, koje su se sve slomile o našu vatru.

Kod Wacha zarobili smo 900 Rusa.

Berlin, 29. marča (DU). Veliki glavni stan: Tauroggen je zauzeta jurišem od naših četa i zarobljeno 300 Rusa.

Kod željezničke pruge Wirballen Kowno izjalovila se navala Rusa s jako velikim gubitcima.

U kraju Krasnopola zarobili smo više od 1000 Rusa, medju kojima jedan čvadron ulana od straže, te osvojili pet pučanih strojeva.

Navala ruska sjeverozapadno od Ciechanova bila je odbijena.

Berlin, 30. marča (DU). Veliki glavni stan: U bojevima kod Tauroggena, koji su doveli do osvojenja mjesta, polag izvješća princa Joakima pruskog tamo prisutnog, pučki ustanak iztočne Prusije odlično se borio i zarobio 1000 Rusa. Kod Krasnopola Rusi su imali velikih gubitaka (oko 2000 mrtvih). Naš plien u tim bojevima bio je do sada 3000 zarobljenika, 7 strojevnih pušaka, jedan top i nekoliko vozova municije.

Uz rieku Siwa kod Klimki u jednoj neuspjeloj navali Rusa bilo je zarobljeno 2 časnika i 600 ljudi.

U kraju Olszaya (lieva obala Omulewa) bile su odbijene dvie noćne ruske navale.

Pokušaji Rusa da predju Bzuru bili su odbijeni.

Njemačko-francezki rat.

Berlin, 24. marča (DU). Veliki glavni stan: U Champagni bile su se samo topničke borbe. U Priesterwaldu sjeverozapadno od Ponta-Mousson bacen je neprijatelj natrag, koji nam je bio oteti prijatelj natrag, koji nam je bio otet dobijeno područje. Ponovni neprijateljski napadaji sjeveroiztočno od Badoviller i na Reichackerkopfu slomili su se u našoj vatri. Na Hartmannsweilerkopfu borba je opet započela.

Berlin, 25. marča (DU). Veliki glavni stan: Izmjenične borbe na uzvisinama Maase, jugo-iztočno Verduna i na Hartmannsweilerkopfu koje još traju, vodile su samo topovske borbe.

Berlin, 26. marča (DU). Veliki glavni stan: Na uzvisinama Maase jugoiztočno Verduna, pokušali su Francuzi kod Combresa žestokom navalom zauzeti naše pozicije, ali su nakon tvrdokorne borbe bačeni natrag.

Borba na Hartmannsweilerkopfu traje dalje.

Berlin, 27. marča (DU). Veliki glavni stan: U Vogezima zaposjeli su Francezi visinu Hartmannsweilerkopfa. Obronke zaposjele su naše čete.

Francezki aviatičari bacili su bombe na Bapaune i na Strassburg u Elzasu, ne nanesavši medjutim nikakve vojničke štete. U Bapaunu ubijen je jedan Francez, a dvojica su težko ranjena. Sjevero-zapadno od Arrasa prinudili smo neprijateljskog avijatičara, da se spusti i bacili smo u Calais nekoliko bombi.

Berlin, 28. marča (DU). Veliki glavni stan: Francezke navale jugoiztočno Verduna proti visinama Maase kod Combresa, u dolini Woewra, kod Marcheville iza žestoke borbe bile su odlučene u našu korist.

U Vogezima na Hartmannsweilerkopfu bilo je samo topničkih bojeva.

Berlin, 29. marča (DU). Veliki glavni stan: Dan je prošao na cijeloj fronti dosta miran. Samo u argonskoj šumi i Lotaringiji bilo je manje važnih bojeva za nas pobjedonosnih. Pukovnik generat Klück ostao je lakko ranjen od komada šrapnela, kad je pregledavao prednje pozicije. Njegovo stanje je zadovoljivo.

Berlin, 30. marča (DU). Veliki glavni stan: Na zapadnom ratištu bilo je samo artilerijskih bojeva i u obkopima.

Turska u ratu.

Carigrad, 26. marča (DU). Glavni stan objavljuje ovo priobćenje: Jedan dio naših četa, koji operira proti Sueskom kanalu, nabasao je u okolini kanala u oči postaje Madame na malenu englesku kolonu, te je sasvim uništio. Poslije toga otvorio je uspješnu vatru na dva englesa transportna broda, koji su vozili čete. Drugi odio pucao je uspješno na englesko transportne brodove izmedju Galuva i Adžigola.

Jedan dio naših četa iznenada je navalio mjesto s domaćim ratobornim plemenima na neprijatelja sjeverno od Sualbie, jugoiztočno od Basore, pa neprijatelja manste pozicije natrag osvojio, te ga uz gubitak od 300 mrtvih i ranjenih protjerao do Sualbie. Zaplenili smo mnogo oruđa i municije, dočim nas gubitak iznosio samo 9 mrtvih i 32 ranjena.

O Dardanellima nema se ništa novoga javiti.

Carigrad, 28. marča (DU). Glavni stan priobćuje: Danas u jutro opazio su naše straže u Basori nekoliko ruskih ratnih brodova, koji su iz vrema vrlo daljine izpalili nekoliko granata na naše stražarsko brodovlje, te se onda žurno udaljili. S ostalih se ratišta nema ništa da javi.

Carigrad, 29. marča (DU). Engleski izvještaj od 22. pr. mj. izjavljuje, da se

operacije proti Dardanelima nisu mogle nastaviti rad ružnog vremena i da zato je bilo nemoguće po avijatičarima ustanoviti štete što su je tobože pretrpile turske baterije.

Usprot tomu brzojavna agencija „Milli" je ovlaštena izjaviti, da od uzaludnog bombardovanja od 18. pr. mj. more i vrieme bilo je jako mirno, što turski avijatičari upotriebiše da uzmu točne informacije o položajima i stanju neprijateljskih brodova.

Carigrad, 30. marča (DU). Glavni stan priobćuje jučer: Jedan od naših hidroplana napao je jučer s bombama jedan engleski ratni brod, koji je križao pred Dardanelima.

Hosana, rode moj!

Doba je umiranja, tužnog, krvavog umiranja. Neumolna žetelica Smrt žanje bez milosti. Žanje i kosi, ruši i hara ne stare i nemoćne, nego srčiko, nego pupoljke i mladice života našega. Naša krv curkom curi na dalekim poljanama krvavih razbojišta. Kako negda — tako i sada:

Po zemljama stranim smo čupali korov,
Busnovnu krvcu smo lili,
Pred dvorištem tudjim smo lajali snažno,
Stup, sidro i batina bili. — Sve to vidi u „Maglama" bogoduhi pjesnik iz svoje bjelokosne kule na vrhuncu gore. Bili smo straža na istoku, bili smo sidro na Jadranu, bili smo . . . . Ah, „bili smo janje malo, što umiramo, dok su drugi spali, nego evo još i danas i danas umiremo, gorko, gorko umiremo . . . . . Umiremo, al mrtvi još nismo. I ne gubimo nade, jer nam nisu od umrća rane. Već davno mrtvozorci mišljahu, da ne dišemo, al usta Dobrila i reče: Moj narod nije umro, on spava! I ta svećenikova riječ prenu nas oda sna kao čarobna šibica. — Prohujilo je mnogo oluja nad glavama našim, al nas ne skrišše, jer čvrsto stajasmo na rodnoj svojoj grudi. Zatekoše nas strašne oluje na uzburkanoj pučini svjetskog talasanja, al nas ne slomiše, ne daomo se:

Hajduka, što su klete kule rušili
Na vrhu mrkih gora;
I uskoka, slobodu što su tražili
Oinjom senjskog mora;
I ustaše, što bez jada su golema

Na kocu umirali — tih junaka krv još vri i struji našim žilama. Taj i takov narod neće, ne može umrijeti. On boluje, on trpi, on krvari i na što je križeva, al umro nije. „Nadamo se, veli vladika Strossmajer, da kô što je križ Isusov bio spas svijeta i kô što je smrt Njegova život bio svijetu, da će tako prije ili poslije i križ, koji mi danas u ime pravice i slobode svoga naroda nositi moramo, spas postati naroda našega; da će tako i smrt, kojom svaki dan — da tako reknem — umremo, postati naroda našemu život". — I zaista, kao što na grobu klija novi život, niče bilje i cvijeće, tako mora i iz krvi naroda našega proklijati cvijet, cvijet njegove slobode. Krv mučenika bijaše sjeme kršćana! Čim ih je više padalo — tim ih je više bivalo. — I nama u ovoj tjeskobi nema druge, nego: Gore srca! „Čaše meda još nitko ne popi, da ju kapljom žuči ne ogorči". Iza tužnog, turobnog i crnog petka — dolazi veliki, blagi dan, vesela Nedjelja Uskrsnuća Gospodnjega. I nikad ne bi uskrsna Aleluja tako radosno odjekivala u srcima našim, da ne bismo bili prije razmatrali turobnu i gorku Isukrstovu muku i smrt, smrt puno na križu! Bez smrti nema uskrsnuća! — Vjerujemo i nadamo se, da će i hrvatski narod boli preboliti, da će naći vrdava rasapa svojim, da će dočivit svoj blagi dan, svoj Uskrs. To čvrsto vjerujemo, jer

Što davno bješe i sad je u nama;
Još snaga stara tjera čvrstu saku,
Da digne nide porušenog hrama. (Nazor: Hrv. kraljevi.)

Sinuli će sunce i na naša vrata. Krv naša ne lijeva se zaman. Ona mora pospješiti, da dozori davno očekivani plod, da se obnovi porušeni hram (925—1925), u kom ćemo s velikim pjesnikom uskliknuti: Hosana, rode moj!

Za živom vatrom pet sto ljeta plamenih,
Za crnom maglom pet sto mračnih jeseni,
Za ljutim mrazom pet sto zima ledenih,
U jedan mah pet stotina je proljeća,
Iz crne zemlje skočilo:
I sva gnjezda pjevaju po luzima,
I do tri mora zatonima krkoče,
I bezbroj rijeka grmi niza pragove
Uz šumor granja, uz krik surih orlova,
Uz glas iz ratâ, kojim ploče pucaju:
Hosana na visinama,
Hosana u nizinama,
Hosana, rode moj! (Nazor: Planinske pjesme.)

Sa Hosana na usnama i srcu, dočekaj veselo rode ovaj sveti Uskrs, po kojem mora doći mir i blagostanje cielomu našem rodu! Tako budi, Aleluja!

Ilica.

Zadnji dani Přemišla (Przemysla).

Iz ratnoga novinskoga stana javljaju ove detalje o zadnjim danima tvrdjave Przemysla.

Zdravstveno je stanje bilo u cijelo vrijeme u tvrdjavi jako povoljno i bilo je malo bolesti sve do zadnjih vremena, kad je mnogo ljudi obolilo, valjda ponajviše radi loše i manjkave hrane, a i radi velikih napora u službi. U zadnje je vrijeme bilo već pola posade bolesno i za vojnu službu nesposobno.

Večer prije 19. o. mj. kad je imao biti zadnji napadaj, htjeli su još jednom one čete, koje su imale dan poslije toga poći na provalu, nasititi, pak im je podijeljen ostatak zalihe, svakomu po dvije konserve. Ali nezna se sada, da li je bila kriva neobična hrana ili prijašnje gladovanje, od ove je hrane mnogo njih obolilo, a nekoliko ih je čak i umrlo.

Provala je 19. pr. mj. pokazala posvemašnju iscrpenost četa. Čete su se polagano pomicale napried, i marš je od nekoliko kilometara trajao nekoliko sati. Poslije povratka ove provale započele su ruske navale sa tri strane na grad i Rusi su ih dobro vodili. U danu su bjesnile jake artilerijske navale, a po noći su slijedili pješadijski napadaji. Prema izjavama očevidaca ostati će onima, koji su preživjeli zadnje časove tvrdjave oni mometni u vječnoj uspomeni.

Bilo je noć od nedjelje na ponedjeljak, — svuda je bjesnio boj, topovi su strašno grmljeli, a pučanstvo je grada bilo sakupljeno na tako zvanom tatarskom brežuljku odakle je gledalo zadnji odlučni boj. Najednom se oko četiri sata u jutro podiže visok oblak vatre i dima u zrak i strašan prasak napuni cijeli zrak. Ruska infanterija, koja je navaljivala zastade na jedan čas od užasa, a sada započeše da se jedan iza drugoga dižu fortovi u zrak i da ih nastaje u ruševinama. Posada je uništavala tvrdjavu, da ništa od nje što može u ratu poslužiti u ruske ruke ne dodje. Sva skladišta, sve željeznice, telegrafi i pače svi su topovi razoreni. Nijesu pošteđeni bili ni veliki mužari od trideset centimetara, pak su napunjeni raspršnivim stvarima i vrećama pijeska, i onda raspršnuti tako, da su komadi cijevi letjeli po nekoliko kilometara daleko. Momčad je uništavala svoje puške i svijala im cijevi, samo da ne može ni jedna od njih poslužiti neprijatelju. Tvrdjave je nestalo.

Oko je bilo u ponedjeljak u jutro iz medju četiri i šest sati. Rusi su pomalo vidjeli i sami što li znače tolike eksplozije. Oni upravite cijelu vatru svojih topova na letališta, gdje su bila dva aparata spremna da poleće iz tvrdjave. Oko njih je najednom bio samo jedan golemi oblak dima od granata koje su padale oko njih, ali se oni ipak podigoše, jedan prema Karpatima a drugi na zapadnu stranu, i sreća im je poslužila da su sretno umakli. Pripovjedaju o strahotama prizora koji je bio pod njima. Sav je grad bio u jednom oblaku dima i vatre, a pučanstvo sakupljeno u kupu na jednom mjestu kod tatarskoga brežuljka, odakle je preplašeno čekalo što li će još dalje biti. Rusi su medjutim već obustavili vatru, samo su još topovi udarali, a pješadija im je mirovala tamo dokle je prije došla. Posada je u gradu bila sakupljena i saopćeno je, da je pošao ruskoj vojsci parlamenter, koji će izraditi predaju grada. Momcima se samo oči napuniše suzama. Od hrane nije više ništa bilo u gradu, osim mesa zadnjih konja, i zobi tih konja, koju su već nekoliko dana samljevenu davali momčadi. Ovo je sada podijeljeno momčadi kao zadnji obrok.

U zadnju nedjelju prije predaje, kad više nije bilo ni jedne konserve, ni kakovog žita, riže ili krumpira u tvrdjavi, poslala je cijela posada kano znak ljubavi komandantu Kuzmaneku jednoga pečenoga goluba listonošu. Sa suzama je u očima primio kommandant taj dar, ali ga nije okusio, nego je poslao ave jednom teškom ranjeniku u bolnicu.

Posta je iz tvrdjave bila u rukama avijatika, pa je stajala za cijelo vrijeme opsade dvanaest zrakoplova i šest aeroplana, koji su bili ruskim hitcima skinuti i dospjeli u rusko susjanjstvo. Velike svote novaca, koje je imalo tvrdjavno zapovjedničtvo, a jednako tako i važni papiri, sve je to spremljeno na sigurno mjesto.

Sličice iz rata.

Na obali Kanala pred akcijom podmornica.

Jedan od putnika, koji se osamnajstog veljače, kad je imala započeti akcija njemačkih podmornica, provezao Kanalom, opisuje svoje doživljaje ovako:

Upravo kada smo se spremali da ostavimo Calais dobili smo dekret engleškog guvernera, koji nas je upozorio na opasnost i pozvao da se izselimo. I otputovali smo u Boulognu, da nas i odanle izljeraju. Ovdje je 18. veljače vladala užasna panika. Dva parobroda, koji su dan prije odplovili iz Brigton i Hastingsa ovdje su uzalud očekivali. Niemci su točni u svemu, rekao je neki lučki činovnik s gorkim smješkom na usnama. Naprotiv neki engleski kapetan, koji se priključio našem društvu, uvjeravao je, da pomenutog dana ne će na moru doći do nikakvog iznenadjenja. U to je ali već u Boulognu prispjela viest o nezgodi parobroda „Dinore" i „Diepe".

U Diepe smo prispjeli u pravo vrieme, kad je uspjelo spasiti parobrod, koji je ali izgubio sav tovar. Parobrod se naime samo tako mogao spasiti, da se u more pobacalo sav balast, a medju njime i svu silu konja i topova. Na večer nas automobil dovezao u Le Havre. Upravo je prispio neki parobrod iz Folkestone. Imao je na palubi dva Rusa, koji su u Londonu prisustvovali socijalističkom kongresu. Pred četiri tjedna došli su u London iz Stockholma i nadali su se da će ondje naći tradicijonalno zakonište političkih izgnanika. „Englezku nije moguće više prepoznati", pripovjedali su putnicima. „Tri dana iza kongresa dobili smo strogi nalog, da ostavimo englezko zemljište. Naši engleski kolege su protiv toga prosvjedovali i demonstrirali, ali uzalud. Morali smo se spremiti na put. Možda da i u Francezkoj ne naidjemo na bolje prilike. Sva naša nada su sada Švicarska i — Njemačka." Iz Folkestona su Kanalom parobrod pratile dvije oklopnjače. Iz Le Havrea nijedan parobrod nije htio odploviti bez pratnje ratnih brodova. No za takove pratnje je premalo kao francezko tako i engle brodovlje. U gradu imade sijaset ter dovoljnih mornara, koji se kraj sadaš prilika ne daju na otvoreno more. To prvi utisak, kojeg smo dobili kod ul u grad.

Parižani su opet postali silno nervo Uzmak Rusa, akcija podmornica u fr ezkim i englezkim vodama, bezuspje akcije francezke vojske, to je sve n godno dirnulo živce Pariza. Mnogo ri rižana, koji su još pred par tjedana puni nade, kazivali su mi: Dogodjaji se počeli nekako čudnovato razvijati.

Kod težkog topa.

Iz pisma njemačkog vojnika, koji nalazi na bojištu vadimo sliedeći opis:

Već dulje vremena se nalazim kod kog velikog topa, kojeg su naše čete robile u nekoj belgijskoj tvrdjavi i nam služi za suzbijanje neprijatelja navala. Kad smo preuzeli taj top zako smo se u streljački jarak, koji je udaljen osam stotina metara od nep jatelja. Držali smo, da će, neprijatelj kušati da ovdje prodre naše redove. Z smo se za svaki takvi slučaj pripravi željno očekivali Franceze, ali uzalud. koji dan je pukovnija, koja se nala nama na desno zaskočila neprijatelja uspjelo joj da zauzme neprijateljske cije uz veliku hrabrost, ali i uz vel gubitke. Sada smo bili posvema sigu da će Englezi poduzeti očajni protuna daj. Da što uspješnije odbijemo svaki padaj bili smo dodijeljeni jednoj pješač pukovniji. U noći smo top sasma tiho vukli iz streljačkog jarka, odvukli ga obkopa i spremili iza jedne kuće.

Kad je bio izveden napadaj bora smo u toj kući i pripravljali sve što nuždno da slijedećeg dana odvučemo na osvojene pozicije. Iz dvorišta pomen kuće upravo smo sjajno mogli promati kako pobjedonosno prodire naše pješaš No na žalost ta nasa radost nije d potrajala, jer su Englezi očito držali, imademo straga jake rezerve, pa su po pucati s takovom žestinom, da smo morali naglo povući. Bitka je trajala čit dan, a kuća bijaše porušena do temel Na daleko nije bilo kvadratnog metra, kojem ne bi eksplodirala barem jed granata. Naš položaj bio je grozan, jer čitavi dan nismo smjeli maknuti iz svo obkopa. No napadaj je uspjeo velik pobjedom. Glasom zapovjedi trebalo sada top spremiti u osvojene pozicije. ga možemo što uspješnije prenieti, naći smo malim lopatama poseban put. kada smo došli do obkopa pružio nam grozan prizor, kojeg ne ću, ostanem živ, za čitavog života zaboravili. Pred kopom bilo je sve dupkom puno leši naših rezervista. A kako je tekar izgled neprijateljski šanac? Mrtvac do mrtva I morali smo gaziti po lešinama ako s htjeli da se pomaknemo naprijed. Na kom mjestu ležalo je deset leština, a m dju njima i jedna naše rezerviste, k je bio prije zadavljen nego ga shvat neprijateljsko tane.

Bilo je oko dva sata u jutro, kad s se vratili k topu, da ga pomaknemo n pried. To je bila jedna od najtežih zad ća, jer je neprijatelj bio udaljen jed osamdeset metara od mjesta kamo s morali smjestiti top. U najvećoj tišini kli smo top korak za korakom samo ne bi nastao kakovi štropot. No nep jatelj nas morao opaziti, jer su sa svi strana počele padati svijetleće granat Sve je bilo razsvijetleno kao po bielo danu, a po nesreći bijaše cesta dosta soka. Jedva da su svjetleće krugle prestal kad se na nas samo strašan ognj. P legli smo se na trbuhe i čekali dok op bude mir. Tad smo se opet digli i p makli top. Ali jedva da smo učinili koliko koraka, kad je opet sve bilo ra

io. Bio je skrajni čas da dodjemo u ički jarak. Čudo da je naš top ostao ćen. Top je bio spremljen na dojesto i nalazili smo se sada u neinoj neprijateljskoj blizini tako, da pokusao prodirati, da ga obsipamo ama.

oista sliedeće noći oko deset sati ali su Englezi bajunetni napadaj. še se strane pucalo, šta se najviše Napadaj bijaše odbijen. U zoru je atelj obnovio napadaj, koji je bio to krvavo suzbijen, kao i prvi. Dan smo pako mi silno trpili od šrapvatre i silne količine granata. Kao se ali mogli sakriti u dobro prine šanceve, nismo imali nikakovih ka. Dva dana posije izvelo je naše tvo napadaj, ali Englezi su pucali ac, gdje se nalazio naš top tolikom da smo mislili, da će se jarak zai tuče olova i željeza. Ali mi smo ali kod topa i bili smo veseli, kad it smračilo.

čekali su nas još gori časovi. Bilo osam sati na veče, kad je entopničtvo počelo sipati stra nu vaaj puta nas žali Bože ostavila sreća. taneta palo je u naš obkop. Podka je shvatilo više taneta, jedan moj srušio se mrtav kraj mene, drugi bio je tako težko ranjen, da je za ko minuta izdahnuo. Još iste noći smo iz šanca pale drugove a sliedana smo ih pokopali. Vojnički držao je prekrasno nadgrobno slovo pogreba stupili smo s majorom preda koji nam sliedeće prozborio: Dru-Izvršili ste veliko djelo. Dokazali a ste pravi junaci. Ja i naši predleni znademo cieniti ovo veličanstvelo, pa smo Vam u velike zahvalni. un je ponosan na vas, a palim ju-a sačuvajmo uspomenu u našim na!

Razne viesti.

arnici za Istarsku družbu.

u iz Gorskog kotara: Nakon što je rije jednu godinu dana u svoju ljea postavio g. ljekarnik Makso pl. Ca- i u Čabru škrabicu u korist hrvatskih u ugroženim krajevima mile nam lje — vesela srca biljedimo, da je to učinio i g. ljekarnik Dragutin Ja- u Delnicama. Uz to su uveli i rate čeduljice „Družbe sv. Ćirila i Me- za Istru", te su već i veću količinu adavali i upotriebili. Eve neka to svijetli primjeri duboke hrvatske li za one, koji kod kuće ostadoše, naša braća i sinovi ovoga patničkoga i života žrtvuju na oltar domovine! ime: Vivant sequentes!

Milodari za „Družbu".

R. O. predigla je iz škrabice za tbu i to: Iz kavane „Narodnog „Do- K 35·60, — iz „Hrvatske čitenice u ranu K 4·29 — Skupa K 39·89 nji izkaz K 250·33 — Skupa K 290·22.

Cijene mesu u Puli.

bjavom od 29. marča t. g. c. kr. ko- poglavarstvo u Puli odredilo je do e odredbe ovečene mesu govedine: dnji kraj spriegom K 2.54, zadnji kra- spriegom K 2.94.

ki neće peći pogače za privatnike.

Sljed odredbe c. kr. kot. poglavarstva Puli društvo pekara objavljuje, da neće i pogače ni ine poslastice za privatne ke kao ni kruh od čiste pšenice.

movi za občinsko brašno u Puli.

Kako javljamo na drugom mjestu uspjelo je občinskoj upravi u Puli dobaviti k vagona mjesnog brašna za civilno ništvo Pule. To brašno prodavat će občina u gradskoj tržnici, koja je u tu svrhu sva ispražnjena, uz bonove glaseće na 6 kila po osobi za svaki mjesec. Te bonove počela je občina dieliti obiteljima 30. marča, na kojima je već naznačena količina brašna te se ima podignuti za mjesec april. Kad će se početi prodavati to brašno bit će oglašeno javno i kroz novine.

Izpiti zrelosti na učiteljstvu u Kastvu.

Radi poziva u vojničtvo nekojih kandidata zadnjeg tečaja, obdržavao se na učiteljskoj školi u Kastvu ispit zrelosti polovicom marča, te ga položiše: Eduard Burger iz Kastva, Bogdan Drnjević iz Barbana, Josip Grgurina iz Trinajstići (Kastav), Ambroz Kurelić iz Draguća, Josip Marotti iz Obrova (Kastav) i Franjo Stanić iz Kastva.

Svi ovi imaju 15. aprila nastupiti vojničku službu.

Zabranjeno praviti pogače u Puli.

C. kr. kotarsko poglavarstvo u Puli priobćuje: „Pošto se ne može dovesti u sklad odredbu ministarske naredbe od 30. jenara 1915. glede pravljenja kruha i krudaca sa pravljenjem t. zv. slatkih pogača, ovo c. kr. kotarsko poglavarstvo nalazi zabraniti pravljenje pogača.

Prestupci ove odluke kaznit će se sa svom strogošću."

Ovako naredba kapitanata u Puli:

Društvo slastičara pak sa danom 28. marča t. g. javno priobćuje, da će slatku pogaču prodavati po 5 K kilo a slastice po 16 helera komad.

Ovo zadnje s onim prvim ni mi nemožemo dovesti u sklad.

Nova naredba o potrošku mliva i kruha.

Dne 29. marča t. g. izašla je nova ministarska naredba kojom se uredjuje potrošak brašna i kruha. Po toj naredbi počam od 28. marča do nove odredbe jedna osoba ne smije potrositi na dan više od 200 grama muke. Za poljodjelce (kmete) odredjuje se, da mogu potrositi na dan 300 grama muke.

Za kontroliranje ovih odredaba prepušta se c. kr. kapitanatima da uvedu službene legitimacije, bonove za kruh ili muku, ili poprimu polag mjestnih okolnosti druge mjere.

Občinski kruh u Puli.

Uprava občine u Puli dobavila je nekoliko vagona brašna, će koje u smislu ministarske naredbe razdieliti medju one, koji na temelju zadnjeg popisa nemaju brašna, a to na glavu šest kila na mjesec.

Pošto razdieljenje brašna u posebne omote iziskuje dosta posla i više vremena, u sporazumu sa c. kr. kotarskim poglavarstvom občina je odredila, da se do dana, kad se bude uzmoglo izdavati odnosne bonove za podignuće brašna, pravi i prodaje za gradjanstvo kruh u zadružnoj pečnici u ulici Giovè Carducci br. 25 Taj kruh prodavat će se po 64 helera kilo i to u 7, 10 i 12 sati pred podne.

Zauzimanje občinskih činbenika Pule na dobavu brašna zaslužuje svaku pohvalu; ipak nam se ne čini uputnim dati praviti kruh i prodavati ga u jednoj javnoj pečnici bez kontrole i bez bonova. Bolje je bilo pričekati još nekoliko dana dok se pripravi sve za dijeljenje brašna po glavi, ali kad se je već htjelo početi sa pravljenjem kruha onda se je morale uvesti i bonove, jer će inače mnogi skorabiti kupnje a drugi potrebni ostati bez kruha.

Glavna skupština podružnice Crvenog Križa u Puli.

Dne 27. marča t. g. obdržavala je podružnica Crvenog Križa u Puli svoju glavnu skupštinu pod predsjedanjem gospodje Jelene pl. Chmelarz.

Iz računskog izvještaja proizlazi, da je društvu pristpjelo samo za vrieme mobilizacije kroz pet mjeseci K 83.086·61 u gotovom i 1000 K u vrijednostnim papirima. Usprkos velikih izdataka porasao je društveni imetak u god. 1914. za K 21.250·44 u gotovom i 1000 K u vrijednostnim papirima, te je društveni imetak 31. decembra 1914. iznašao ukupno K 79.250·60, koji je uložen u ovdješnoj gradskoj štedionici.

Od mnogobrojno posjećene skupštine bio je računski izvještaj i rad odbora s odobravanjem prihvaćen i odboru jednoglasno podieljen absolutorij.

Pošto nije bilo izneseno posebnih predloga i nakon iscrpljenog dnevnog reda predsjednica je, staviv na srce članovima humanitarnost društva i zamoliv podpomaganje odbora u radu društva, zaključila glavnu skupštinu.

Pregledbe pučkoustaških obveznika.

C. kr. Namjestničtvo u Trstu u sporazumu sa c. i kr. vojnim zapovjedničtvom u Gracu odredjuje pregledbu pučkoustaških obveznika u Primorju rodjenih u godinama 1873. do 1877. a koji nisu bili vojnici, u ove dane:

Za grad Trst i okolicu u Trstu od 9. do 24. aprila t. g.

Za grad Gorico i politički kotar Gorica okolica u Gorici od 14. do 19. aprila t. g.

Za politički kotar Gradiska u Gradišći od 20. do 22. aprila t. g.

Za politički kotar Tržić u Tržiću od 6. do 8. aprila t. g.

Za politički kotar Sežana u Sežani 28. i 29. aprila t. g.

Za politički kotar Tolmin u Tolminu od 24. do 26. aprila t. g.

Za sudbene kotare Kopar i Piran u Kopru od 25. do 29. aprila t. g.

Za sudbeni kotar Buzet u Buzetu 26. i 27. aprila t. g.

Za sudbeni kotar Cres u Cresu 6. aprila 1915.

Za sudbeni kotar Lošinj u Malom Lošinju 8. aprila t. g.

Za sudbeni kotar Labin u Labinu 11. aprila t. g.

Za sudbeni kotar Pazin u Pazinu 28. i 29. aprila t. g

Za sudbeni kotar Motovun u Motovunu 23. i 24. aprila t. g.

Za sudbene kotare Poreč i Buje u Poreču od 1. do 3. maja. t. g.

Za politički kotar Pula u Puli 30. aprila i od 1. do 3. maja t. g.

Za politički kotar Krk u Krku 14. aprila t. g.

Za sudbeni kotar Podgrad u Podgradu 20. i 21. aprila t. g.

Za sudbeni kotar Volosko u Voloskom 17. i 18. aprila t. g.

Za gradsku občinu Rovinj u Rovinju 5. maja.

Odredbe o pošt. prometu ratnih zarobljenika, interniranih i konfiniranih.

I. Promet ratnih zarobljenika.

1. Austro-ugarskim ratnim zarobljenicima, koji se nalaze u neprijateljskim državama te od ratnih zarobljenika, koji se nalaze u Austriji smije se poslati:

a) obična pisma i pošt. paketi u Francusku, Veliku Britaniju, Japan, Crnu Goru, Rusije i Srbije; tražba je pisama u prometu s Francuskom ograničena na 20 grama, u drugim relacijama na 100 grama;

b) vrijednosna pisma u Francusku, Veliku Britaniju i Rusije;

c) poštanske naputnice u Francusku, Veliku Britaniju, Japan, Rusku i Srbije. Najveći iznos pošt. naputnice za Rusiju iznosi 800, za ostale četiri države 1000 franaka;

d) paketi do težine od uključno 5 kg (Colis postaux) u Francusku, Veliku Britaniju i Rusku.

Sve su ove pošiljke prosto od poštarine. Pošiljke s pouzećem nijesu pripuštene; na pošt. paketima za Francusku ne smije se navesti vrijednost.

2. Sve pošiljke mora da nose što tačniji naslov.

Na naslov pošiljaka za austro-ugarske ratne zarobljenike, mora da bude zabilježeno ime i prezime, vojnički stupanj, pukovnija itd. prebivalište i država te mora da je pisan latinskim slovima. Kod pisama za Rusiju preporuča se, da se naslov napiše na lijevoj polovini omotka tako da se na slobodnoj desnoj strani potom uzmogne napisati naslov s ruskim slovima. Na pošiljkama za Veliku Britaniju mora se ime napisati jedino u njemačkom ili englezkom obliku; ako kod ovih pošiljka nije poznato prebivalište primaoca, to treba mjesto toga nadodati broj ratnog zarobljenika te opazku: „c/o Prisoners of war Information Bureau 49 Wellington Street, London W. C." Što se tiče posebnih odredaba glede naslova pošt. naputnica vidi točku 4. Kod svih pošiljka treba osim toga desno povise naslova nadodati jasno i vidljivo: Kriegsgefangenen-Sendung Gebührenfrei" ili „Prisonnier de guerre, — en franchise de taxe". Na pošt naputnicama treba to zabilježiti na desnom odresku, kod pošt. paketa toli na samoj pošiljci koli na desnom odresku pošt. popratnice.

Osim naslova primaoca mora da otpošiljatelj navede i svoje vlastito ime te svoj naslov i to kod pisama na stražnoj strani omota, kod pošt. dopisnica na lijevom dijelu prednje strane, kod pošt. naputnice na prednjoj strani lijevog odreska, kod pošt. paketa na samoj pošiljci te na lijevom odresku pošt. popratnice.

3. Pisma i vrijednosna pisma moraju se predati otvorena. Vrijednosna pisma ne smiju sadržavati pisanih saobćenja.

4. Za sastavljanje pošt. naputnica treba upotriebiti primjerke propisane za medjunarodni promet. Iznos treba označiti u frankima. Naslov pošt. naputnica za Francusku, Veliku Britaniju, Japan i Rusiju, čije prosljedjenje isključivo pozrednje švicarske pošt. uprave mora da glasi: „An die Oberpostkontrolle in Bern, Schweiz." Kod pošt. naputnica za Srbiju je otpošiljatelju prosto, da se posluti pozredovanjem švicarske ili rumunjske pošt. uprave. U prvom slučaju mora da naslov jednako glasi: „An die Oberpostkontrolle in Bern, Schweiz", u posljednjem slučaju naprotiv: „An das k. k. Geldstellenamt Wien I". Na stražnjoj strani lijevog odreska treba što moguće tačnije naznačiti naslov primaoca (vidi gori točka 2, stavak 1). Glede naslova otpošiljatelja prispodobi gori, točku 2, stavak 2. Odresci ne smiju sadržavati pismenih saobćenja.

Pošt. se naputnice uplaćuju prama razmjeru preračunanja, koji će biti ustanovljen od slučaja do slučaja.

5. Pošt. paketi mogu sadržavati jedino odjela, rublje te druge predmete za osobnu potrebu. Nije dopušteno prilagati pismenih saobćenja, isto tako ne smiju se na odresku popratnice nalaziti pismena saobćenja. Predajni su uredi ovlašteni da prama potrebi zatraže otvorenje paketa u svrhu da se ustanovi sadržaj.

Glede pakovanja i zatvaranja vrijede isti propisi kao što u obće za pošt. pakete za dotične države oprijedeljene. U interesu otpošiljatelja je pak, da se za pakovanje upotriebi čvrsto povoćeno platno ili druge nepromočive tkanine ili čvrste drvene kase.

Preporuča se također da se naslov napiše na samom omotu. Kod pošt. paketa za Rusije nijesu potrebne carinarske izjave. Otprema se na pogibao otpošiljatelja.

6. Obična pisma i pošt. dopisnice za ratne zarobljenike mogu se također predati tako, da ih se baci u listovne škrinjice.

Gospodarske viesti.

Perocid

(novi lijek za škropljenje vinograda protiv peronospore mjesto modre galice.)

Ima već nekoliko godina, da pokušajne kemijske i gospdarstvene postaje u Austriji po nalogu c. kr. Ministarstva poljodjelstva prave pokuse, da pronadju kakav novi liek protiv peronospore, mjesto modre galice, koja od godine do godine postaje sve to skuplje. — Ovakvim iztraživanjima bavila se je i splitska c. kr. kemijska postaja od god 1899 do 1901. — Medju raznim sredstvima, što su onda bila prokušana, nije se nijedno našlo, da je bilo jeftinije od modre galice.

Pred četiri godine počelo se u splitskom zavodskom vinogradu činiti pokuse s novim proizvodom „Perocid", te, koli u zavodskom vinogradu, toli i na drugim mjestima, postignut je posvud najbolji uspjeh, tako da se može danas ustvrditi, da podnipošto ne trebamo više modre galice za pobijanje peronospore, sve dok modra galica ne postane jeftina kao i „Perocid".

Prodaja je „Perocida„ pod nadzorom c. kr. pokušajnih kemijskih gospodarstvenih postaja, a dolazi u trgovinu u vrećicama od 100 kg nečiste težine za čisto, ili u bačvicama po prilici od 300 kg čiste težine. — Prodaje ga se 100 kg po K 40, dopremljeno na željezničke postaje u Floridsdorf ili Heizendorf kod Beča, a naručuje kod tvrtke Josef Heller, Beč I Schaufflergasse 6.

Rastopina „Perocida" od jedan do jedan i pol % djeluje isto tako uspješno protiv peronospore, kao i jednostotna rastopina modre galice i vapna. — Rastopina, priredjena od „Perocida", i vapna, ima tu prednost, što može više vremena trajati, a da se ne pokvari, tako da se može prirediti i koji mjesec prije uporabe. — Naprotiv rastopina modre galice i vapna, može se malo vremena uzdržati, jer poslije nekoliko dana više ne djeluje. — Prije pripravljenu rastopinu „Perocida" treba samo lagano promiešati, da se talog s vodom smiesi.

Škropeći s rastopinom „Perocida" isključeno je, da bi se začepili raspači na štrcaljkama, jer ima ona samo malo, i to laganog talog. — Trag se iza škropljenja na lišću dobro opaza, a kapljica kiša teše ispere, nego li one od rastopine modre galice i vapna.

Na svaki kilogram „Perocida" treba dvadesetosdam i pol dekagrama gašenog vapna u prahu. „Perocid" se malo teše rastapa u vodi od modre galice, stoga se može u večer prije uporabe potrebitu količinu „Perocida" u vrećicu i nju u vodu objesi. — Vrećicu treba više puta stresti, ali je se ne smije rukama stiskati. — U vrućoj ili mlačnoj vodi „Perocid" se ništa brže ne rastapa.

Gašeno vapno pripravlja se na običan način, t. j. živo vapno poškropi se s malo vode, dok se ne počne raslvarati i u prah raspadati. — Jednopostotnoj rastopini „Perocida" pridoda se 28 dkg gašenoga vapna u prahu. — Vapno se razmuti u malo litara vode, a nanj se lieva malo po malo, i „Perocid" neprestano miješa, što se preko noći rastopio u 30 do 40 litara vode, a zatim se, uviek miešajuć, nadolieva ostala voda do zdrtine od jednog hektolitra.

Dakle rastopinu „Perocida" lieva se na vapno, a ne vapno na rastopinu.

Kod se priredjuje rastopinu „Perocida" od jedan i pol po sto, kojom može se uspješno braniti vinograde od peronospore u predjelima vrlo vlažnim, pridoda se taf na svaki hektolitar vode 42 dkg. gašenog vapna u prahu i jedan kilogram i pol „Perocida". — [illegible] sladjevima upotrebljava se rastopina od 2 ili 3 %, koja je po našem iskustvu sasvim nepotrebna, ako se samo na vrieme škropi.

Bakar, što se proizvadja u Austriji i Ugarskoj, ne dostaje za potrebu industrije i vinogradarstva, te smo ga stoga prisiljeni nabavljati za skupe novce iz inozemstva. Sad imamo drugo sredstvo, koje je isto tako uspješno protiv peronospore kao i modra galica, a ima osobitih pred nosti pred njom, i to najglavniju, što je jeftinije, i domaći je proizvod.

Nije nam se dakle teško odlučiti, koje ćemo sredstvo nabaviti, tim više ne, kad nam ga, nakon četiri i višegodišnjih uspješnih pokusa, uz najpovoljnije uspjehe, preporučaju i državni zavodi, što su za obranu težačkih probitaka izravno ustanovljeni, dok se s druge strane i tvornica tog novog proizvoda podjednako nalazi pod nadzorom tih zavoda.

Poziv!

Društvo za štednju i zajmove u Omišlju, registrirana zadruga na neograničeno jamčenje, obdržavati će u nedjelju dne **18. travnja 1915** u 3 sata po podne u društvenim prostorijama svoju **redovitu glavnu skupštinu** sa sliedećim dnevnim redom:

1. Izvješće uprave i nadzorništva u poslovanju u god 1914.
2. Odobrenje zaključnog računa za god. 1914. i odobrenje predloga uprave glede uporabe čistog dobitka.
3. Izbor jednog člana nadzorničtva.
4. Predlozi.

Omišalj, dne 28. ožujka 1915.

UPRAVA.

Poziv

na XVIII. glavnu rečovitu godišnju skupštinu **Posujilnice u Volosken registrirana zadruga na ograničeno jamčenje** koja će se obdržavati dne 17. aprila 1915. u 3 sata po podne i to u društvenoj pisarni sa slijedećim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika prošlogodišnje glavne skupštine.
2. Izvješće ravnateljstva.
3. Izvješće nadzornog odbora.
4. Čitanje izvješća revizora Zadružne Zveze u Celju i zaključak glede istoga.
5. Izbor ravnateljstva, nadzornog odbora i društvenog suda.
6. Zaključak glede uporabe čistog dobitka.
7. Zaključak glede promjene pravila.
8. Slučajni predlozi.

Volosko, dne 23. marča 1915.

RAVNATELJSTVO.

Poziv!

Veprinačko društvo za štedanje i zajmove, registrirana zadruga na ograničeno jamčenje, obdržavati će **dne 11. aprila 1915.** u 4 sata po podne u Veprincu kbr. 5, svoju **XII. glavnu redovitu skupštinu** sa sliedećim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika prošlogodišnje glavne skupštine.
2. Izvješće upravnog odbora o djelovanju zadruge u god. 1914.
3. Izvješće nadzorstva o računima za god. 1914.
4. Odobrenje zaključnog računa za god. 1914.
5. Izvješće o reviziji Zadružne Zveze.
6. Zaključak glede uporabe čistog dobitka.
7. Djelomična promjena pravila.
8. Izbor upravnog i nadzornog odbora i pomirbenog suda.
9. Slučajni predlozi i savjeti.

Godišnji obračun izložen je zadrugarom na uvid u društvenoj pisarni u Veprincu.

Veprinac, dne 29. marča 1915.

ODBOR.

Poziv

na **XII. redovitu glavnu skupštinu** društva za štednju i zajmove u Sv. Križu registrirane zadruge na ograničeno jamčenje, koja će se obdržavati u nedelju, dne **11. travnja** u prostorijama gostione Frana Brajana.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika prošlogodišnje glavne skupštine.
2. Izvještaj upravnog odbora.
3. Izvještaj nadzornog odbora.
4. Potvrda računskog zaključka za god. 1914.
5. Izbor upravnog i nadzornog odbora te pomirbenog suda.
6. Drugi prijedlozi.

Sv. Križ, 26. ožujka 1915.

UPRAVNI ODBOR.

Greblo Abel iz Nugle Roč

nudja 200 litara svježeg mlijeka na dan, koje bi željeznicom u Pulu ili Rovinj uz cijenu od 30 para litar, franko odredjeno mjesto.

Velika svota novaca

može da se nakloni svakome, koji postane našim naručnicima. — Bezplatna izjašnjenja šalje:

Središnje zastupstvo 25, Ljubljana.

Pozor! Pozor!

Veliko skladište i zaliha

šivaćih strojeva

za krojače, postolare

Singer šivaći stroj

za obrt i domaću porabu

K 75.—

sa 5 godišnjim jamstvom!

Dvokolice

Premier Es ka Helios, dvokolice. Courir stoje K 150·—. Cienike posilja franko.

Preporučam se: Svoji k svojim

Jos. Dekleva i sin

Gorica, via Municipio 1.

Mobilizacija

Istarskog pučkog ustanka 1914. u stihovima.

Sastavio seljak samouk Mihovil Cukon, općinski delegat u Štinjanu kraj Pule, sada pučki ustaša 7./5. Lir. satnije.

Cijena 30 filira.

Naručbe prima **Tiskara Laginja i drug u Puli** (Istra) te ih razašilja jedino uz naprijed uplaćeni iznos.

U toj pjesmi se vrlo lijepo pučkim stihovima opisuje rastanak od kuće, polazak u Pazin i život tamo te konačno polazak u Pulu.

Knjižica je oblasno cenzurirana.

Kupujte „JORGOVAN" Koledar!

SLAVENIMA PULE I OKOLICE preporuča svoje bogato i solidno

SKLADIŠTE POKUĆTVA

Filip Barbalić - Pula

Via Sissano Br. 12. i Via Diana Br. 2

Himna

Družbe sv. Cirila i Metoda prodaje se u korist Družbe tiskara Laginja i dr. u Puli.

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

registrana zadruga sa ograničenim jamčenjem

Vlastita kuća (Narodni Dom)

Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i uz mjesečnu otplatu te prima uloške, koje ukamaćuje uz

4½%

čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

Broj 14. Pula, u četvrtak dne 8. aprila 1915. God. XLVI.

Oglasi, priposlana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cienika ili po dogovoru.

Novce za predbrojbu, oglase itd. šalje se naputnicom ili položnicom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Puli.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Ako list na vrieme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše »Reklamacije«.

Čekovnog računa br. 47.849.

Telefon tiskare br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari". Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, a nepodpisani se ne tiskaju, a nefrankirani se primaju.

Predplata sa poštarinom stoji 10 K u obće, 5 K za selјake } na godinu; ili 2 K 3·—, odnosno K 2·50 na pol godine.

Izvan carevine više poštarina.

Plaća i utuženje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., za ostali svet 20 h., koli u Puli toli izvan iste.

Uredničtvo i uprava nalazi se u »Tiskari Laginja i dr. Via Giulia br. 1. kamo neka se naslovljuju sva pisma i predplata.

Odgovorni urednik Jerko J. Mahulja. Izdaje i tiska Laginja i dr. u Puli ulica Giulia 1. Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu

Europejski rat.

Na sjevernom ratištu.

Beč, 31. marča (DU). Službeno se javlja danas o podne: Na fronti u iztočnim Beskidima dan je prošao mirnije. U iztočnijim područjima traju borbe.

Juriši neprijatelja na visove sjeverno od Cisne i sjeveroiztočno od Kalnice, bili su opet odbijeni te je neprijatelj nije po novio do sada.

I sjevernije izjalovile su se noćne navale neprijatelja sa teškim gubitcima. Zarobljeno je daljnjih 1900 Rusa.

Na svim ostalim frontama nije se dogodilo ništa bitnoga, samo je bilo artilerijskih bojeva.

Od 1. ožujka ukupno je zarobljeno 185 oficira i 39.942 vojnika, a zaplijenjeno je 68 strojnih pušaka.

Beč, 1. aprila (DU). Službeno se javlja: U iztočnim Beskidima neprijatelj je preko noći izveo više navala koje su bile odbijene. Izmedju sedla Lupkov i klanca Uzok traju borbe oko brojnih pozicija na visovima.

Na fronti u jugoiztočnoj Galiciji nema osobitih dogadjaja.

Kod Inowlodza na Pilici, u ruskoj Poljskoj, zorom su jače ruske sile naašlile na pozicije naših četa i približile se do zone zapreka. Bili su odbijeni sa osjetlivim gubitcima.

Beč, 2. aprila (DU.) Službeno se javlja: Na fronti u iztočnim Beskidima, vlada uobće mir, pošto su sve navale Rusa zadnjih dana suzbijene.

U iztočnim susjednim odsjecima karpatske fronte, gdje sada jake ruske sile navaljuju, traje borbe.

Na granici monarhije izmedju Pruta i Dnjestra odbile su naše trupe nadmoćnu rusku navalu. Neprijatelj je kroz čitav dan na više mjesta fronte navaljivao u 10 do 15 redova uzastopce. Boj je trajao do večeri. Neprijatelj je svagdje bio prisiljen na uzmak s velikim gubitcima, a osobito je nagnuo u bijeg sa najjužnijega odsjeka.

U ruskoj Poljskoj i u zapadnoj Galiciji nema promjene. Jedna noćna navala Rusa na donjoj Nidi izjalovila se pred našom snažnom vatrom ispred naših pozicija.

Beč, 3. aprila (DU). Službeno se javlja: Na fronti u iztočnim Beskidima su od jučer novi bojevi u toku samo u gornjoj dolini Laborcza i na visinama južno od Virave. Novo pristigla ruska pojačanja prisilila su izložene borbe se grupe s obje strane Cisne i Berochya da se nešto povuku. Napadaji na pozicije sjeverno uločkog klanca su krvavo odbijeni.

Od ruskih sila, koje su u zadnje vrijeme stajale pod Przemyslom ustanovljene su sve divizije na karpatskoj fronti.

U jutrošnj Galiciji samo izpadni bojevi. Pred našim pozicijama izmedju Dnjestra i Pruta vlada nakon uspjelih bojeva od 1. travnja mir.

Beč, 4. aprila (DU). Službeno se javlja danas o podne: U Karpatima traju bojevi na visinama prema obim stranama doline Laborcza. Usljed protunavale izvršene jučer na iztočne visine, neprijatelj koji je žestoko navaljivao, bio je odbijen sa raznih položaja. Takodjer iztočno od Virave bila je odbijena jaka navala ruska. U jučerašnjim bojevima bilo je zarobljeno 2020 Rusa. Sjeverno od užoškog klanca je položaj nepromijenjen. Ponovna protunavala Rusa nije uspjela nakon kratkog boja. Na svim ostalim frontama nikakovih osobitih dogadjaja.

Beč, 5. aprila (DU.) Službeno se javlja: U Karpatima traju žestoki bojevi u sektorima doline Laborcza. Na svim ostalim frontama bilo je samo artilerijskih borba. Inače vlada mir. Kod Ušće Biskupije iztočno od Zalesczyki pokušali su jaki neprijateljski odjeli da zaposjednu južnu obalu Dnjestra, ali su bili iza višesatnih bojeva odbijeni. Zarobljeno je 1400 ljudi i osvojeno sedam strojnih pušaka.

Beč, 6. aprila (DU). Službeno se javlja: Bojevi u Karpatima sve više se proširuju. Na visinama iztočno doline Laborcza njemačke i naše čete osvojile su jučer jake ruske pozicije zarobivši 5040 ljudi.

U susjednim sektorima bile su krvavo suzbijene nekoje navale Rusa s velikim gubitcima po neprijatelja; zarobljeno je 2530 ljudi.

U jugoiztočnoj Galiciji na visinama sjeveroiztočno Otynie izjalovio se jedan noćni napadaj neprijatelja.

U pokušanoj navali neprijatelja dne 4. t. mj. jugozapadno Uća Biskupije na južnoj obali Dnjestra bila su uništena dva bataljuna ruske pješačke pukovnije Aleksander.

Na južnom ratištu.

Beč, 1. aprila (DU). Službeno se javlja: Na južnome ratištu nikakvih promjena.

Na 31. ožujka bio je bombardovan otvoreni grad Oršova na što smo odgovorili bombardovanjem Beograda.

Njemačko-ruski rat.

Berlin, 31. marča (DU.) Veliki glavni stan: Kraj u koji su bili provalili Rusi sjeverno od Memela je ispražnjen. Neprijatelj potučen kod Tauroggena povukao se prema Sawalwille. Ruske sile, koje su zadnjih dana ponovno prodrle sjeverno Augustowske šume proti našim pozicijama bile su ponovno odbijene od naše kratke protunavale u šumski kraj jezera kod Sejny.

Broj ruskih zarobljenika u ovim bojevima kod Krasnopola i više sjeverno povisio se za 500. Kod Klimka na rieci Szwa zarobljeno je još 220 Rusa.

Berlin, 1. aprila (DU). Veliki glavni stan: U okolici Augustova-Suvalki položaj je nepromijenjen. Noćni pokušaji Rusa, da prijedju preko Ravke jugoiztočno od Skierniewica, izjalovili su se. Ruske su navale kod Opočna suzbijene.

Tečajem mjeseca ožujka zarobila je iztočna njemačka vojska ukupno 55 800 ruskih zarobljenika, a zaplijenjeno je devet topova i 61 puščanih strojeva.

Berlin, 2. aprila (DU). Veliki glavni stan: Na iztočnoj fronti položaj je nepromijenjen.

Berlin, 3. aprila (DU). Veliki glavni stan: Na iztočnoj fronti nije se dogodilo ništa bitnoga.

Berlin, 4. aprila (DU). Veliki glavni stan: Bilo je odbijeno više navala ruskih u okolici Augustowa.

Berlin, 5. aprila (DU). Veliki glavni stan: Jedna ruska navala na Mariapol bila je odbijena s velikim gubitcima po neprijatelja. Na svoj ostaloj iztočnoj fronti nije se dogodilo ništa nova.

Berlin, 6. aprila (DU). Veliki glavni stan: Ruske navale iztočno i južno Kalvarije kao i iztočne Augustowa ostaje su bez uspjeha. Na ostalim točkama položaj na istoku je nepromijenjen.

Njemačko-francezki rat.

Berlin, 31. marča (DU). Veliki glavni stan: Zapadno Pontamoussona Francezi su napali kod Regnieville i više iztočno, ali su bili odbijeni u šumi De Pretre s velikim gubitcima. Samo kod jedne pozicije zapadno šume De Pretre traje boj.

Neprijateljski zrakoplovci bacili su jučer bombe na belgijska mjesta Bruges, Ghistelles i Courtrai a da nisu nanieli štete vojničke važnosti. U Courtrainu je jedna bomba bačena u blizini bolnice ubila jednog belgijanca a drugog ranila.

Berlin, 1. aprila (DU). Veliki glavni stan: Pri zauzeću zaselka jednog samostana zaposjednutog od Belgijanaca i jednog uporišta kod Dixmuiden zarobili smo jednog oficira i 44 Belgijanca.

Zapadno od Pont à Mousson, u šumi De Pretre zašao je sinoć boj. Na jednom tijesnom mjestu prodrli su Francuzi u naše prve jarke. Borba se danas nastavlja.

U jednom okršaju prednjih strata sjeveroiztočno od Lunaville imali su Francuzi znatne gubitke.

U Vogezima bili su samo artilerijski bojevi.

Berlin, 2. aprila (DU). Veliki glavni stan: Između Maasse i Mozele bili su žestoki artilerijski bojevi.

Artilerijski bojevi u šumi De Pretre i na njemu nastavljeni su i trajali cielu noć.

Zapadno od šume De Pretre slomila se francuska navala pod našom vatrom. U razvraćenoj jednoj navali naniješli smo neprijatelju teške gubitke i bacili ga u stare njegove pozicije. U šumi imaju Francuzi još dvije kuće od greda pred našom najpredajom pozicijom.

Berlin, 3. aprila (DU). Veliki glavni stan: Pokušaj Belgijanaca da zauzmu natrag samostan Heeck, otet im 31. marča, izjalovio se. U šumi De Pretre izjalovila se jedna francezka navala. Napadaj Francza proti visinama južno Nieder Auspacha i zapadno Mühlhausena bio je odbijen.

Berlin, 3. aprila (DU). Veliki glavni stan: Na kanalu Yser južno Dixmuidena naše su čete zauzele mjesto Driecrachten držano od Belgijanaca.

Na zapadnoj strani šume De Pretre bili su odbijeni razni nasrtaji Francuza.

Berlin, 5. aprila (DU). Veliki glavni stan: Belgijanci su pokušali poslati pojačanja prema mjestu Driecrachten, koje im nekoliko kuća prema sjeveru jest u našem posjedu od 3. aprila, ali su bili suzbijeni vatrom naših topova. Isto tako zaprietili su naši topovi pokušaje francezke navale. U argonskoj šumi slomila se jaka navala neprijatelja u najbližoj blizini naše obrane.

Nasrtaji francezke pješadije od Pontamousson nisu imali uspjeha. Neprotiv nekoliko eksplozija od mina u šumi De Pretres donieše nam uspjeha.

Berlin, 6. aprila (DU). Veliki glavni stan: Francezi razvijaju od jučer osobitu djelatnost između Maase i Mozele. Pomoću novih i jakih odjela topničtva navalili su sjeveroiztočno, iztočno i jugoiztočno od Verduna, kod Ailly, Apremont, Flirey, sjeverozapadno od Pontamousson. Sjeveroiztočno i iztočno Verduna bili su odbijeni. Na iztočnom kraju visina Maase, uspjelo je neprijatelju privremeno zauzeti mali dio naših prednjih rovova, ali po noći bio je i odatle protjeran.

Bitka u okolici Ailly i Apremonta nastavila se u noći bez uspjeha po neprijatelja. Bilo se žestoko u okolici Flirey; nekoliko francezkih navala bilo je odbijeno.

Zapadno šume De Pretres slomila se jaka navala sjeverno ceste Flirey-Pontamousson.

Unatoč teških gubitaka neprijatelja u ovim bojevima po njegovim novim kretnjama se drži, da će ovdje nastaviti navale, pošto se je izjalovio sav njegov napor u Champagni.

Pomorski boj i potonuće „Zente".

Iz ratnog novinarskog stana javljaju o pomorskom boju i potonuću Nj. Vel. broda „Zente" dne 16. augusta 1914. slijedeće:

Polag priobćenja s dobro upućene strane boj se razvio ovako: Dne 13. augusta preuzeo je zapovjedničtvo ratnog broda „Zente" fregatni kapetan Pavao Pachner, koji je 16. augusta u 4 sata u jutro odplovio iz boke kotorske da zajedno sa lovcem torpeda „Ulan" pod zapovjedničtvom korvetnog kapetana Paulić blokira crnogorsku obalu. Vrieme je bilo mirno i jasno, a pirio vjetrić s jugozapada. Brod je bio pripravan za boj i svi kotlovi bili su spremni da razviju u kratko vrieme

najveću brzinu. Oba broda križarili su iz medju rta Volovice i Menders, oko 5 milja daleko od obale, kad u 7·45 opaze u pravcu jugozapada stupove dima, koji se brzo približavahu. U isto doba „Ulan“, koji je opazio isto, približavao se sa svom brzinom „Zenti“ da ju obaviesti. „Zenta“ koja je plovila prema jugoistoku okrenu se prema jugozapadu i oba broda uzeše ploviti s najvećom brzinom prema ulazu Boke Kotorske. „Ulan“, koji se držao kopna bio je zaklonjen od „Zente“. Malo iza toga pojave se stupovi dima i na zapadusjeverozapadu i po brzom približavanju ustanovilo se da dim dolazi od franceske flote sastojeće od 17—18 oklopnjača tipa „Danton“ i oklopnih krstaša, koje je pratila jaka flotilja torpednjača, te plovila s najvećom brzinom kosim pravcem u prostoru izmedju. ušća Boke Kotorske, udaljene još oko 30 milja i naša dva broda, da presječe uzmak.

Unatoč prekinuća radiotelegrafie sa strane neprijateljskog brodovlja uspjelo je ipak „Zenti“ priobćiti zračnim brzojavom svoja opažanja u kotorski zaljev. Zadnja brzojavka glasila je: „17 neprijateljskih brodova progone „Zentu“; vatra je otvorena“!

U ovom kritičnom položaju zapovjednik „Zente“ zapoviedio je „Ulanu“ da se okoristi svojom većom brzinom i izbjegne obkoljenju, koje je prietilo. Za „Zentu“ manje brzu nije bilo više moguće da predje neprijateljsku crtu. Radi toga je zapovjednik odlučio da se drži bliže obale i boreći se ploviti prema kotorskom zaljevu, te potopiti dobrovoljno brod kad mu nebi bilo moguće dostignuti luke. Imao se suprotstaviti odpor do posvemašnjeg uništenja.

U to se neprijateljsko brodovlje, koje je plovilo brzinom većom od 20 milja, približilo „Zenti“ na 10 do 12 kilometara i kad se zadnji brodovi koji su se prvi opazili, pridružiše cielini, neprijatelj ispali dva hitca, koji pak, jer se nije opazio pljusak hitaca, imali su se smatrati kao poziv na predaju. Kao odgovor da prihvaća nejednaku borbu zapovjednik je dao izvjesiti c. i kr. zastavu na katarku velikog jarbola i počastno na krmu, iza čega počeše tri ili četiri bojna broda bombardovati „Zentu“ teškim topovima.

Prvi dvostruki hitac bio je predug a drugi prekratak; jedan je pak udario ispod broda, koji je poplavio prednji dio i most broda. Tada je brod bio pogodjen pojedinim komadima usljed eksplozicije.

Na to je sliedio hitac za hitcem.

Kad je udaljenost bila od oko 10.000 metara zapovjednik „Zente“ je naredio, da se otvori vatra iz topova od 12 cm. Prvi hitci bili su kratki, ostali su pogadjali dobro.

Medjuto je došlo 9 sati, kad su komadi jedne neprijateljske granate, koja se raspramula u odjela strojeva, ubivši prvog mašinistu Rottera i skoro cielo osoblje stroja koje je tu bilo, razbiše desni glavni odvod pare i zaustaviv djelovanje obiju strojeva učiniše nemogućim kretanje broda.

„Zenta“ je bila tad neprijatelju stojeći mitan. Ostatak hodanja broda upotrebio te zapovjednik da smjesti brod tako te ga stavi u dobar položaj za hitce topova lieve baterije i nastavi borbu do skrajnosti za čast oružja, vjeran predjama naše ratne mornarice.

Istodobno naredio je zapovjednik ugasiti vatru ispod kotlova i otvoriti sigurnosne otvore za paru. Premda je brod usljed pare, koja je prodirala kroz sve otvore palube, bio zavit u oblak najteže vrućine, mornari je pod zaštitom hrabrog držanja oficira i hodote ustrajala na svom sjestu i nastavila neprekidnu vatru unatoč najmanjeg izgleda u uspjeh s topovima malog kalibra protiv neprijateljskog čvrsto oklopljenog.

Drugi neprijateljski hitci prouzročiše vatru na palubi i u bateriji, koja malo po malo spriečavaše prelaz izmedju palube i krme i mosta. Usprkos napora prvog oficira brodskog poručnika baruna Leonhardi bilo je nemoguće pogasiti vatre, jer strelaljke nisu više služile i bijahu uništene kao i električna razsvjeta.

Jedan metak pao je u prednji odio kotlova, prouzročio navalu vode i odkinuo obje noge strojarskom podčastniku Schussu. Kad je pao povikao je: „Živila Austrija“.

Pod učinkom vatre svi topovi bili su rastavljeni manje jedan. Kod toga je radio sam artilerijski oficir brodski poručnik Homayr sve do časa kad se je morao napustiti brod iza kako je sva momčad artilerije bila onesposobljena za boj.

Sa „Zente“ izbačeno je oko 120 hitaca. Paluba broda bila je zatrpana mrtvima i ranjenima. Ranjenicima nije se više mogla pružiti pomoć, jer ljekarna, bolnica i soba za zračni brzojav, što su služile za ljekarnu, bile su razrušene. Najviše je bio oštećen prednji dio broda, most je bio dielom porušen, u središtu broda u bateriji, u prsonici ognjara i prostoru ručnog kormila zievale su velike pukotine. Bili su cieli jarboli, dimnjaci i zastava.

Usljed hitaca odmjerenih na crti morskog površja, brod je počeo očevidno tonuti. Tajni spisi bili su navlaš potopljeni i tada je zapovjednik naredio da se napusti brod, koji se nalazio okolo 4—5 milja od obale kod Kastellastve.

Kad je fregatni kapetan Pachner držeć da je zadnji napustio brod, već plivao obazre se natrag i opazi na krmi, koju usljed vatre nije mogao viditi sa. mosta, još pomorskog zastavnika Kramera s nekojim osobama posade. Zapovjednik se plivajuć povrati, uspne se na brod i ostao je sve dok nisu i ove zadnje osobe napustile brod. Na to je ostavio brod.

Jedva se fregatni kapetan odaliečio od broda za kojih 100 metara, kad se c. i kr. brod „Zenta“ s podignutim kljunom uspravi s vode i na to s lepršećom zastavom na krmi utone, popraćen sa „hurra“ od posade koreće se s valovima. Bilo je 9 s. i 40 minuta.

Neprijatelj, koji je sve do tog časa streljao, okrene prema jugu i zapusti bojište, a da nije pokušao spasiti utopljenike. Iza kako su plivali 4 do 5 sati spašenici dohvatiše se obale Kastelastve. Jedan dio, medju kojima je bio i zapovjednik broda, bio je spašen u blizini obale od ladja koje su nosile žarnavsku zastavu i usljed zamoćbe iskrcan na otok Sv. Nedilje, da ne padne u robstvo Crnogoraca. Ali nekoliko sati kasnje sa svim tim došli su crnogorski vojnici, koji su odveli sobom golorukе i smalakšale.

Premda je c. i kr. brod „Zenta“ u sastavu nejednakoj borbi s daleko jačim neprijateljem teško mogao nanieti veće štete, ipak su brod i posada postigli bez dvojbe veliki moralni učinak. Boreć se hrabro do utonuća podali su neprijatelju dokaz hrabrosti i žrtve, što vlada pod c. i kr. zastavom i obogaćuje povjest c. i kr. ratne mornarice s jednom slavnom stranicom.

O Przemyslu.

Novinski ratni stan javlja naknadno ove detalje o Przemyslu:

Posada se nada predanoga grada sastojala iz 23. domobranske divizije, istočnogalicijskoga domobranstva, galicijskoga i ugarskoga pučkog ustanka, te tvrdjavne artilerije, koja je pripadala u prvom redu bočka tvrdjavna garnisona.

U sredini je oktobra bilo prvo oslobodjenje Przemysla od ruskih obsadnih četa. Tada je odmah nastojala naša vojna uprava, kako bi potrošena hrana i municiju nadomjestila, ali je u tom bilo golemih teškoća, kojih zije bilo moguće odmah rijeśiti. Sve su ceste bile u takovom stanju, da se nije moglo ni pomišljati na pomicanje transporta po njima, a bile su uz to tako pune četa i trena, da nije imalo mjesta za hranu i municiju, koju bi povezli u Przemysl. Od dviju željeznica imali su jednu u rukama Rusi, a drugu su tako razorili i uništili, da je ona mogla biti tek kasno popravljena, pak je samo kojih desetak dana bila u prometu, kojemu su opet stajale na putu svakojake poteškoće. U ono je doba velikih bojeva na Sanu bilo i oko Przemysla četa, koje je morala tvrdjava i hraniti, jer nije bilo redovitog dovoza za njih, i tako je jedan dio hrane propao, nije ga bilo moguće dovesti natrag. Ali ne samo to. Vlakovi su ono malo dana istina išli, ali je u prvom redu trebalo u grad dovesti municiju, jer se je pokazalo kod prve obsade, koliko municije grad traba, kada na nj Rusi navaljuju. Nije dakle odmah na početku bilo moguće toliko hrane u grad donijeti koliko je trebalo. Treba za to zahvaliti samo dobroj ekonomiji komandanta tvrdjave generala Kuzmaneka koji je tako štedio zajedno sa svakim pojedincem, da im je ipak i tako dugo dostajalo hrane u gradu.

U zadnjim su tjednima bile porcije hrane tako malene, da je to počelo dobivati upliv i na samu bojovnu sposobnost četa. Za to je bio određen i zadnji pokušaj provale, koja je poduzeta prošloga tjedna, da se vidi, da li bi bile čete sposobne, da se protuku kroz rusku liniju. Pokazalo se je medjutim, da je uzaludan i sam takav pokušaj, koji bi istina bio junačkim vojničkim djelom, ali bi imao samo jednu posljedicu, da bi zaludu bilo žrtvovanje nekoliko hiljada ljudi. Radi toga je odlučio komandant tvrdjave, da je preda Rusima.

O vojničkom značanju predaje Przemysla izjavljuje se jedan viši časnik ovako:

Tvrdjava je u prvom dijelu rata po svema ispunila svoju ulogu, ali poslije nije više mogla u razvitku događaja, da aktivno sudjeluje. Tvrdjava je bila daleko udaljena od ruskih linija i prema Karpatima i prema zapadnoj Galiciji. Istina, da je tvrdjava još uviek držala mnogo ruskih četa kod sebe vezanih, ali tih je bilo što dalje to manje, tako da su Rusi tijekom vremena i sami sagradili oko tvrdjave svoje tvrdjave da tako mogu sa što manje vojske odbijati provale posade iz grada.

Druga je važnost grada stajala u tom, da je on bio na stjecištu svih cesta na sve strane Galicije, a tako i na križanju željeznica, pak je njima vladao. Medjutim su Rusi malo po malo sagradili sebi druge željeznice i druge ceste postavili, da tako nijesu ni trebali više Przemysla.

Poradi velike udaljenosti od bojne linije u Karpatima i u Bukovini nije mogla tvrdjava aktivno sudjelovati kod bojeva. Velika karpatska naša ofenziva, koja je započela 25. siječnja, imala je istina osloboditi i Przemysl, ali je upravo kod njezinoga početka nastala jaka karpatska zima, koja je onemogućila Rusima, koji su se već natrag pomicali, da opet bace na frontu svjetlih sila. Odonda se ima naša vojska na Karpatima boriti sa poteškoćama vremena i s velikim ruskim masama i borbe su ipak napredovale u toliko, da su naše čete i opet započele početkom ožujka ofenzivu, koja je morala biti i opet prekinuta radi nevremena, koje je spriječavalo operacije. Rusi su opet dobili vremena, da postave prema našima nove čete, i tako je nastala sadanja velika karpatska bitka, koja se je razvila iz ruske protiveofenzive.

Posvema je sporedno od svega toga što se je dogadjalo kod tvrdjave, koja se je sada konačno i predala. Otkada je tvrdjava prestala da veže na sebe velike mase neprijateljske, već je bila samo zatvorom naših vlastitih četa, nije ona više imala nikakvoga vojničkoga značenja. Gubitak je tvrdjave znatan jedino još radi političkoga efekta, a taj će nas samo na dalju borbu podići.

Razne viesti.

Hrvati, sjetite se Družbe Sv. Cirila i Metoda za Istru!

U teškim iznimnim prilikama, sred strašne ratne buke Družba sv. Ćirila i Metoda za Istru nastavlja svoj tihi i uspješni narodni rad. Na otocima, na krajnjim točkama naše zapadne Istre družbini učitelji i učiteljice vrše svoj hrvatski apostolat ustrajno i neustrašivo. Zasluga je njihova i naše Družbe, što nisu u najtežim trenucima prepušteni na milost i nemilost tudjincu naši lipi istarski krajevi, naš dobri u ovo posljednje doba neizmjerno iskušani, gdje gdje i preplašeni narod.

Oni izloženi krajevi ne smiju ni unapried ostati bez svojih vodja. Družbine škole treba da budu i unapried otvorene, a družbini učitelji i učiteljice na svom mjestu, da se ne bi njihovom nenazočnosti okoristio protivnik. Stoga treba da se i cijeli hrvatski narod, ma koliko mu to teško bilo i u ovim sudbonosnim časovima sjeti naše Družbe i da joj osobito sada, prigodom Uskrsnih blagdana pokloni svoj darak.

Hrvati i Hrvatice sjetite se naše Družbe sv. Ćirila i Metoda!

Prinosi za Družbu.

Ravnateljstvo Družbe sv. Ćirila i Metoda za Istru u Opatiji primilo je osim prinosa u spomen blagopok. kapetana I. Jurkovića u ožujku još i ove priloge: Don Drag. Hlača, Martinšćica K 40, dar nepoznatog. G. Ljudevit Tomičić, Trst K 20. N. N. Rijeka (putem g. prof. V. Spinčića) K 20. Prva Virovska štedionica, Virje K 10. G. Grubić & Pfeifer, Beč K 151.42, od prodaje „Mastina“. G. Vicko Sever, Kastav K 20 primljenih od g. Jos. Marota, trgovca u Kastvu u ime izravnanja jedne parnice. Prijatelj „Družbe“, Opatija K 100. Ravnateljstvo škole u Malom Lošinju K 100, kao čisti prihod djeće zabave. Učiteljski zbor pučke škole, nastavnog tečaja i zabavišta u Malom Lošinju K 20, na počast uspomene pok. učitelja Ivana Šovića, poginulog u boju. Novosti, Zagreb K 5. Trgovište Jastrebarsko K 50. G. Nicefor Vitkanić, Opatija sabranih K 2·20. G. Mane Budisavljević, Karlovac K 25, na počast uspomene Dr. Ive Badovinca poginulog na sjevernom bojištu. Uprava „Narodnih Novina“ K 42 sakupljenih. Poglavarstvo občine Gorpić K 20. Obitelj Adele ud. Medanić K 100, na počast uspomene Dr. Bruna Medanića. G. Dr. M. Lončarek Čazmin K 100. Družtina podružnica Premantura K 300. Občina Dugoselo K 10. Stadionica, Varaždin K 20. G. Dr. Ivo Pošćić, Volosko K 20, na počast uspomene svojeg poglavice. Živili darovatelji! Naprijed za „Družbu“ u ovim teškim danima!

Ponovno priznanje hrvatskim junacima.

Vrhovni zapovjednik austro-ugarskih vojnih sila maršal nadvojvoda Fridrik izdao je ovu vojnu zapovied:

Čete vojske generala konjaništva Pflanzera za ljetih su bojeva od 16. do 18. ožujka krvave osobito nastavljene žestoke navale pretežitih neprijateljskih sila, nadvši neprijatelju najteže gubitke, te svojim srčanim, nepokolebivim ustrajanjem podale novi dokaz svoga junaštva. Narečito ističe zapovjedničtvo ove vojske divnu hrabrost ces. i kr. varaždinske pješačke pukovnije barona Giela br. 16., kr. ug. zagrebačke domobranske pješačke pukovnije broj 25., a nada sve junaštva ces. i kr. Dankove

Kotarska gospodarska zadruga u Voloskom-Opatiji.

Na 14. marča tek. godine držala je kotarska gospodarska zadruga u Voloskom-Opatiji svoju dvadeset i sedmu glavnu skupštinu u Mošćenicama. Akoprem je mnogo članova odsutno u vojski, ipak jih se je sastao liep broj.

Predsjednik gosp. Viktor Tomičić otvori skupštinu u 9 sati i pozdravi sve prisutne članove, a osobito pak gosp. profesora i zastupnika Vj. Spinčića, kao dobrog našeg prijatelja i zagovornika, koji nas je već više puta na skupštinama počastio i koji ne propušta nigdje prilike, da dodje u doticaj sa narodom, da sazna njegove želje i potrebe i da ga savjetuje. Pozdravi takodjer g. V. Frlugu, putujućeg učitelja poljodjelstva za naš kotar, koji je došao amo iz Krka, da nam koju reče i da se obaviesti o prilikama. Predstavi jošte mjestnog oružničkog stražmeštra kao predstavnika političke oblasti.

Iza pročitanja zapisnika lanjske glavne skupštine, pročita tajnik, gosp. Dr. M. Trinajstić, svoje izvješće za lanjsku godinu. To izvješće glasi:

IZVJEŠĆE

tajnika kotarske gospodarske zadruge o radu u godini 1914.

Štovana gospodo skupštinari!

Nije veselo doba, u kojem mi evo držimo svoju dvadeset i sedmu redovitu glavnu skupštinu, a nije veselo ni izvješće, što Vam ga imam podati za godinu 1914.

Cviet našega naroda vene i gine na prostranim poljanama od sjevera pa do juga, od zapada pa do iztoka; sve ono što je kadro pušku nositi, sve je pod oružjem na obranu cara i domovine, a doma su ostali samo starci, djeca i žene, na kojima je ostala sva briga za gospodarstvo. U tolikoj brizi i nevolji teško čovjeku udariti u vesele žice, a pa kad bi bilo i volje za to, nema razloga.

Prije svega imam spomenuti, da je u minuloj godini umro u najljepšim godinama predsjednik zemaljskog gospodarskog vieća Tomaso Tommasi. Bio je čovjek zauzet za gospodarski napredak Istre, pa ako i nije bio baš osobiti prijatelj našega naroda, kako ni njegovi predšastnici, znao se je i za njegove interese zauzeti.

Koncem godine nam je pa nemila smrt otela takodjer našega tehničkoga tajnika Petra Prodana, koji je ostavio razcviljenu udovicu sa mnogo drobne djece. Bio je mnogima više puta na ruku sa svojim savjetom. Lani, uz povišenje plaće, preselio se je u Berseč, gdje je bio naumio, uz gospodarski vrt, razviti veću djelatnost u vinogradarstvu, peradarstvu i pčelarstvu. Nego teška bolest, koja ne oprašta, prekinula je naše nade i nit njegova života.

Bila lahka i jednomu i drugomu zemlja, gdje snivaju vječni sanak!

Ni minulu godinu ne može naš seljak i posjednik ubrojiti u srednje, a kamo li u bolje godine.

Naši su nas vinogradi i opeta izdali sa svojim rujnim plodom. Grozdje se redom trunilo sa vinove loze, tako da je bilo vinograda, kamo nije trebalo poći ni sa košaricom, ni sa kosirićem u berbu. Bilo je i drugda slabih godina, al ovakovih, kakova je bila baš lanjska, malo jih se može brojiti.

Samo voće ondje, gdje mu se više brige posvećuje i gdje ga se više goji, poselo se je domaće. To bi moralo služiti svim našim gospodarima poukom i poticajem, da se u svojem gospodarstvu ne ograniče na samo gojenje vinograda, nego neka se takodjer prime gojenja voćaka, koje bez osobite brige i uz veoma malen trošak, daju svake godine, negda veći, negda manji, al uviek skoro siguran plod, kojim se mogu mnoge potrebe u našem gospodarstvu pokriti. Kako uviek, tako je bila ova godine, pa će i u buduće biti naša zadruga svakomu na ruku kod nabave raznih željenih voćaka.

Preporuka za gojenje voćaka se je već u mnogim skupštinama, pa i u lanjskoj preporučivala. To su činili na svakom posjetu i gg. putujući učitelji gospodarstva, al žalibože od svega toga je bila mala korist, jer se voćaka, razmierno onomu, što bi jih kod nas moglo uspievati, veoma malo naručuje i sadi.

Zemaljsko Gospodarsko Vieće nam je ponudilo uz nizku cienu stabala od ulika i mi smo pozvali članove, da se prijave tko jih kani nabaviti, al se javio nije nitko.

Poznato je da je povrće, što ga naši poljodjelci goje, tvrdo, kao da je odrvenilo, bez onog finog ukusa, koje se kod povrća traži. Uzrok je tomu, uz slabo obradjivanje i uz slabu zemlju za to upotrebljenu, takodjer slaba vrst sjemenja, koja se pobire od godine u godinu od biljki, što jih se u vrtu goji. Od slabe biljke nikad dobra sjemena!

Da dodjemo do boljega sjemena, obratili smo se na vladu molbom, da bi nam se dala podpora za nabavu raznoga povrtnoga sjemenja, pa smo ju preko naše Gospodarske Sveze u Puli i dobili. Tog će se sjemena danas porazdieliti u većoj množini medju prisutne članove.

Pokušaj, da se sijanjem dobrog sjemena u zadružnom vrtlu dodje do dobrog sjemena i pokušaj, da se zorno pokaže kako treba oko povrća raditi, izjalovilo se uslied velike suše, te pomanjkanja vode.

Bolje nego ičim dati će se to postići razdieljenjem dobra sjemenja, jer će uz pouku svaki gospodar bolje paziti i gojiti ono sjeme, što bude njegovo i gdje će i plod biti njegov, nego da ga se sije i goji u zadružnom vrtlu. Od ovoga nema nitko koristi, pa se za to i malo tko brine.

Kako lani, tako se i ove godine razdalo nešto amerikanskih loza iz zadružnoga vrtla, ali vrlo malo.

U obće moramo opaziti, da je zadruzi taj vrt veoma pasivan; na njega se mnogo više troši, nego li koristi nosi, pa ćemo morat danas dobro promisliti: je li uobće vriedno, da zadruga taj vrt uzdržaje, kad bi se novci, što se godimice u nj ulažu, mogli drugamo mnogo bolje uložiti? Zadnjih dvanajst godina je zadruga u taj vrt potrošila K 3422.30, a dobila je tek K 1009.74; dakle potrošila je preko 2400 K, više nego li je primila. Ovom velikom trošku ne odgovara ni iz daleka ona mala korist, što se od tog vrtla ima. Već u lanjskoj glavnoj skupštini je bilo govora, da ako bi moralo u vrtlu biti onako, kako je bilo, onda bi bolje bilo zapustiti ga. Nadali smo se, da će se tomu doskočiti preseljenjem tehničkog tajnika u Berseč, ali sada, gdje je on umro, nema sbilja izgleda, da bi se moglo dosadanje stanje u čem god poboljšati. Za to, gospodo skupštinari, kad budemo danas zaključivali proračun za tekuću godinu te odredjivali u što i za što hoćemo da potrošimo ono malo novaca, s kojima možemo razpolagati, promislimo dobro hoćemo li što i na dalje ulagati bezkoristno u zadružni vrtao ili, ćemo radje taj novac uložiti ondje i za ono, od česa će gg. članovi imati doista vidljive i očutljive koristi.

U želji, da se udomaći razumno gojenje pčela i da se ono razširi, naumilo se urediti jednu zadružnu pčelarsku postaju. To se odlučilo provesti u Berseču, gdje bi ju bio vodio pokojni tajnik Petar Prodan, da ga nije smrtna kosa u najbolje doba pokosila. Iza njegove smrti smo se obratili na gosp. ravnatelja Nika Pajalića, koji se je pripravan izrazio preuzeti na sebe tu brigu. Gospoda učitelji i svećenici jesu u Austriji, u Njemačkoj i u Franceskoj, gdje je pčelarstvo najviše razširena najveći prijatelji i gojitelji pčela. Njihovom radu, njihovom nastojanju, njihovom proučavanju pčelina života i rada, ima se sviet najviše zahvaliti, da je razumno pčelarstvo na današnjem visokom stupnju razvoja. Po njima je ono postalo danas skoro posebna znanost.

Poznata je svima revnost i marljivost gosp. školskog ravnatelja u Berseču, a poznata je i ljubav njegova za sve što može puku koristiti, pa mi se sa stalnošću nadamo, da će ta pčelarska postaja u Berseču, gdje hrane za pčele ne fali, liepo uspievati, te da će se za njegovim primjerom povesti ne samo naši seljaci nego i gg. učitelji i svećenici, te da će se tako još više udomaći kod nas naša marljiva pčelica, i pružiti svakomu, kako nuzgredno zanimanje, plemenite zabave i liepe koristi. Treba imati na umu, da je korist, što nam ju pčela sa medom i sa voskom daje još najmanja. Kud i kamo je veća korist, što ju ona donosi i pčelaru i svim poljodjelcima oplodjivanjem stabalja i biljki. Pomislite, da u prolječu, osim pčele, nema nikakovih drugih kukaca, koji oblietaju cviće i tako raznašaju od cvieta do cvieta oplodjujući prašak. Ose, stršeni i svi drugi kukci se istom stanu radjati iz jaja, što jih je njihova oplodjena ženka snesla u jeseni, a pčela prezimljuje zimu živa i već se u februaru i marču, mlada radja iz jaja na novo snešenih, te u velikom broju izleće u božju narav, da sabire pelud i nektar po šarenom cvieću. Dakle i obća korist poljodjelstva našega goni i tjera nas, da posvetimo što veću pažnju pčelarstvu.

Zadruga je već nabavila dvie košnice Bračeva sistema, kakove ima ovdje i gosp. Ivanušić, te orudja, pa će do mjesec dva moći naša pčelarska postaja svoj rad započeti.

Dobili smo u tu svrhu već malu podporu, nadamo se dobiti je i napried, pa će se moć postaja sve više širiti, na korist voditelja, zadruge i našeg gospodarstva.

Na molbu nekih posjednika u Berseču molilo se zemaljsko gospodarsko vieće, da bi u Berseču ustanovili magareću naskočnu postaju i dali uz tovara takodjer i koju tovaricu. Odgovorili nam, da se naskočna postaja može ustrojiti samo ondje, gdje ima već dosta magarica, te nas pitali, da javimo koliko li ima tih u Berseču i u okolici. Pošto broj istih nije bio dovoljan, to nije moglo do toga ustanovljenja ni doći.

Sretniji smo bili u pogledu govedje naskočne postaje. Iza više godina, što nije nitko htio u Berseču preuzeti vodstvo takove postaje, javio se lani g. Andre Velčić iz Martine, pa smo priskrbili bika i sada je za koju godinu ta postaja obskrbljena.

Posrećilo nam se takodjer, da se smjesti jedna govedja postaja u Poljanama na ime Andrije Hlanude iz Puharske. Jer on stanuje u području kastavske gospodarske zadruge te je to moralo sve preko nje poći.

Za pouku gospodarsku skrbilo se putem tehničkog tajnika, koji je obilazio po kotaru, pa držao skupa sa g. putujućim učiteljem poljodjelstva Frlugom tečajeve o cieplienju na zeleno u Poljanama, Ičićima, Lovranu, Kraju, Dragi Mošćeničkoj, Mošćenicama i Berseču. Tom se prilikom podielilo 24 noža Kund za cieplanje i preko kilogram guminih vezova.

U većoj mjeri nego u prijašnjim godinama obratili su se gg. članovi na zadrugu za nabavu voćaka, modre galice i sumpora te njim se išlo u tom pogledu obilato na ruku.

Onda je to isto mnogo lakše, jer nije trebalo nego pisati trgovcu na veliko, u kojeg se imalo najbolje povjerenje i kod koga se računalo naći dobru robu, ali na koncu minule godine, kad su granice, uslied buknula rata, bile negdje posve zatvorene, a negdje skoro zatvorene, bilo je to skopčano sa velikim poteškoćama. Zemaljsko gospodarsko vieće bilo je uzelo nabavu na sebe, te se obratilo na sve zadruge pozivom, da svaka prijavi potrebu sumpora i modre galice za sve članove. Mi smo se tomu odma odazvali, priobćili koliko ćemo mi trebati i iztaknuli, da ako tu nabavu ne obavi isto vieće, biti će svi članovi u velikoj neprilici. Početkom decembra nam je ono javilo, da je ta skupna nabava suvišna ili barem nije tolike opravdana. To nas je metnulo u sto neprilika, jer imali nismo ništa, a promašili smo pravo doba, da se dovoljno obskrbimo. Obratili smo se odma na velike trgovce u Trst i na Rieku i naši robe, al za cienu mnogo veću, nego li prijašnjih godina. Bili bismo mogli na svoj riziko i kaparirati tu robu, al se nismo mogli nikako odlučiti na taj korak, jer smo za nabavom u minulim godinama imali previše gorkih iskustva, i jer smo znali koliko su naši ljudi nepovjerljivi i ne zauzeti za skupne nabave. Jedne nam se godine mnine bila prošla liepa prigeda, da nabavimo veću množinu jako dobra sumpora za veoma povoljnu cienu i mi smo ju nabavili, nadajuć se, da će se članovi jagmiti za to, da ga dobiju od nas. Ostali smo razočarani, jer nam je trebalo više godina, dok smo ju svu razdali, i to ne toliko u podružja

naše zadruge, koliko drugdje, pa čak i preko mora na otoke, a to sve, jer se nije imalo vjere u zadrugu, jer se mislilo, da valjda zadruga idje za svojim posebnim dobitkom i jer se volilo kupovati drugdje jeftiniju, al slabiju robu, nego onu kod zadruge, koja je bila za koju paru skuplja. Da nam se u ovim teškim vremenima opet što takova ne dogodi, priobćili smo prije svega članovom cienu, da sē izjave i da se obvežu kupiti ju po toj cieni. Dok su se sa svih strana izjavili. proteklo je više dana, pa je medjutim cieua poskočila. Javili smo njim novu cienu i dok su oni i na tu pristali, razprodao je trgovac sve i mi smo ostali praznih ruku. Tad smo išli opet tražeć po svim stranama, jer nam se sa strane članova priobćilo, da će primiti sve pod koju mu drago cienu. Uspjelo nam je napokon naći modre galice po K 96 i to putem zemaljskog gospodarskog vieća, ali ne onoga u Poreču, nego onoga — u Zadru, u Dalmaciji! Tamo smo je nabavili 1250 kg. i ona će stajati članove skupa sa prevoznim troškovima koju paru preko jedne krune, dok će je drugi, ako je i nadju, morat platiti i po K 1.80, kako se na Rieci prodaje. Ovaj slučaj neka bude gg. članovima poukom za druge godine. Zadruga je tu, da pomaže članovom i ona to rado čini i činiti će uviek rado, al treba, da ju i članovi više uzljube i da joj povjeruju: ona nije tu, da čini kakovegod špekulacije u bogzna čiju korist, već jedino u korist članova samih.

Jer smo mi morali platiti svu galicu unapried u gotovom i jer moramo na izposudjeni novac platiti interese, to će se taj interes morat računati članovom od 6. februara napried na ono što budu uzeli, al to nije velika stvar: nije nego jedna para na svaki kilogram i za svaka dva mjeseca.

Za sumpor nam se obvezao poslati ga trgovac iz Trsta, ako mu uspije dobiti ga iz Italije. Nadamo se, da će poći i to za rukom, jer se bi reć ondje utišala ratoborna mahnitost, te će biti otvorene granice.

U ovom velikom ratu, što ga naša država bije, obratila se vlada na sve narode, da podpišu ratni zajam. Mi smo kod toga takodjer sudjelovali, potičuć članove, da svi i u tomu vrše svoju rodoljubnu dužnost, u koliko njim je to moguće, i uputili gdje i kako mogu to podpisati.

Ovom prilikom naznanjujemo gg. članovima, da će na koncu rata biti ministarstvu poljodjelstva doznačeno sa strane vojničkog zapovjedničtva velika množina konja, koje vojska neće više trebati, te će ti konji biti razdani putem javne dražbe, ali samo poljodjelcem sa izključenjem trgovaca. Tko bude htio dražbovati morat će se izkazati sa potvrdom oblasti, da je doista poljodjelac. Kupac morat će platiti takodjer troškove prevoza, koji će biti prije objavljeni. Kobile će biti nasuprot doznačene po prije ustanovljenim cienama i pod uvjet, da posjednik ima dati godimice kobilu naskočiti od pastuha za tri godine redom i prikazati ždriebe od trih godina komisiji, za to odredjenoj, koja će nabaviti ždriebe po cieni, što ju bude predsjednik iste odredio, al nikako ne izpod K 800. Kad se bude kobila tri puta oždriebila, postati će neograničeno vlasničtvo posjednika.

Mi moramo javiti oblasti, je li će u našem kotaru trebati konja i kobila i koliko, te gdje bi se mogla držati dražba.

O tom neka se danas gg. članovi izjave.

Nego to će biti sve tek poslije rata, a ako znaci ne varaju, još će trebati našoj hrabroj vojsci nadčovječnog napora, muke i prolievanja krvi, dok se potrati kući ovjenčana pobjedničkim lovorom!

Do onda je pa dužnost onih, koji su ostali kod kuće, da uzprkos pomanjkanju jakih ruku sinova i muževa, obrade svoja zemljišta tako, da donesu mnogo nebom blagoslovljena ploda. Teške brige i skrbi, ne smiju nam priečiti, da medjusobnim pomaganjem odstranimo sve poteškoće. Velikom mukom i sa pripomoći žena i staraca i djece pobralo se lanjski plod i prirediło donekle nezalje za ovogodišnji plod. Nadošlo je proljeće sa novim brigama, sa obradjivanjem, okopavanjem, sijanjem, obrezanjem, vezanjem, škropljenjem i drugim poljskim radom. O ovršenju tih poslova ovisi ovogodišnji plod, ovisi obstanak ne samo ljudi težačke ruke, nego svih državljana, jer možda će nam u bližoj budućnosti biti još teža dobava potrebite hrane, nego li je sada, pa se za to sve nade polažu na prirod našega poljodjelca. Sve je upućeno na njegov rad. Stotina tisuća ruku, što su prije obradjivale tešku grudu zemlje, drže sada pušku i pucaju iz šančeva, a tko zna koliko jih već trune pod zemljom pokritom sniegom i ledom! Za to tim veća zadaća čeka one, koji su doma ostali. Pomislite, da Vi obradjujuć svoje zemlje danas, radite, više nego li za sebe, za obstanak naše države, za pobjedu našega oružja i za obranu države. Za to Vi poljodjelci uprite svom silom, da zadovoljite toj sveobćoj potrebi, tom velikom zahtjevu, koji na Vas država polaže. Danas ima biti obradjena i izkorišćena svaka gruda zemlje. Ne smije biti ledina, ne smije biti sjenokoša, ni livada više nego li je potrebe za blago. Sve ostalo mora pod plug i motiku. Svaki palac plodne zemlje mora biti obradjen, a ako ga ne može gospodar obraditi, neka ga ustupi drugomu u zakup. U glavnom treba gojiti one biljke, koje služe neposredno za hranu ljudi. Rana ožujska pšenica i raž zahtjevaju bolje tlo i shodno podnebje, slobodan položaj, ali ozimac, zob i žito, od kojih se danas takodjer priredjuje kruh, uspievaju i na gorem tlu. Osobito treba čim više posijati fažola, graha i boba, koji se kod nas i onako dosta goje, ali ove godine treba i to pomnožiti. K tomu dolazi krumpir, repa, onda svakovrstno povrće. Ne smijemo mirovati, niti pustiti ma i najmanji komadić pusta. Moramo čim više prirediti za sebe i čim više donieti na trg.

Osim izgleda na bolji dobitak, zahtjeva to sve od nas javni sveobći interes.

I tako, kad budu jednom prestali gruvati topovi i puške pucati, kad bude uzburkanom Europom zavladao opet željeni blagi mir, kad se naši izmučeni sinovi, otcevi i muževi budu ovjenčani slavom povratili u krilo svojih obitelji, moći će i naši poljodjelci sa ponosom kazati, da i oni, koji su doma ostali, i oni su svojim radom u velike doprinesli k pobjedi i k obrani domovine!

Na poziv g. predsjednika skupština uzme to izvješće odobravanjem do znanja.

Zamoli za rieč g. zastupnik prof. Spinčić te u poduljem govoru izrazi svoje zadovoljstvo nad uspješnim radom zadruge, ističuć pri tom zasluge gg. predsjednika i tajnika i pozivljuć članove, da se čim više okoriste ustanovom ovoga društva, koje će njim bez sumnje priteći na pomoć svagdje, gdje to budu trebali i gdje se to bude od njega pitalo. Spomene teške časove, što jih proživljujemo, i dužnost svih, da sa svoje strane doprinese što više moguće za dobro cjelokupne države i pojedinaca, a osobito obitelji, koje su ostale bez krepke muške ruke. Priobći što su sve učinili i poduzeli naši zastupnici, da olakote biedu, što su učinile i poduzele razne općine, pa valjda i mosćenička općina, za dobrobit svojih općinara. Pokudi nemar naših autonomnih pokrajinskih oblasti, koje u tom ne pokazuju onog zauzimanja, što bi se moralo od njih očekivati, pa se sa sgražanjem sjeti onog prisjednika zemaljskog odbora, koji mjesto, da na svom mjestu radi za dobro puka, koji ga plaća, živi lagodno u vječnom Rimu. Potakne na koncu sve, neka se oslone samo na svoje sile i ne očekuju velike pomoći od drugih.

Skupština se zahvali g. zastupniku sa gromkim živio!

Podpredsjednik g. Fran Škalamera zamoli gosp. zastupnika, da bi se zauzeo, ne bi li vojnike narodnog ustanka, koji su poljodjelci, pustili na kratak dopust doma, da obrade svoja zemljišta.

Dr. Trinajstić predloži, da se danas na skupštini zaključi moliti brzojavno c. k. namjestničtvo u Trstu, da bi takov dopust našim vojnicima narodnog ustanka i izposlovalo. Pročita i brzojav što bi imao odposlati.

Skupština prihvati jednoglasno predlog i odobri sadržaj brzojava.

Gosp. zastupnik Spinčić obeća zauzeti se živo, da bude toj želji udovoljeno.

Na to se skupština prekine, jer su mnogi članovi izrazili želju, da podju k sv. misi. U jedanajst i četvrt se pak skupština nastavi.

Predsjednik priobći, da je zadružni blagajnik g. Anselm Ivanušić odsutan u vojničkoj službi, od kuda mu želi sretan povratak, zahvali se mjesnom župniku g. I. Zigante, koji je blagajnika ovdje u Mošćenicama u mnogočem za njegove odsutnosti zamjenjivao, pa onda pozove tajnika, da izvjesti mjesto blagajnika.

Tajnik pročita obračun za god. 1914., koji se zaključuje sa K 3184·16 primitka i K 2912·02 izdatka, čisto sa K 272·14 ostatka, te razjasni pojedine stavke.

Taj obračun bude odobren i podan odboru absolutorij.

Kod prelaza na razpravu o proračunu za godinu 1915. tajnik, pozivom na svoje izvješće, predloži, da se prije odluči hoćemo li i unapried držati u zakupu zemljište Na Blaznem od Mansionerije Mavrović kao zadružni vrtao i matičnjak. Taj je vrtao nama od godine do godine, od kadgod postoji, uviek bio pasivan. Zadruga izdaje na njega godimice najmanje K 200 više nego li prima. Ne služi kako uzoran vrt, jer predsjedničtvo u tolikoj udaljenosti ne može se za njega brinuti, kako bi htjelo i moralo, a drugi nemaju za to vremena. Ne služi niti kako matičnjak, jer se malo amerikanskih loza prodaje. Lani se prodalo samo 1300 rozga i dobilo se za te K 26. Je li vriedno, da za takovu malenkost zadruga i nadalje izdaje veliki novac? Ne! On stoga predlaže, da se povrati zemljište vlasniku prema pogodbi i da se više ništa u to ime ne meće u proračun.

G. Fr. Škalamera izjavlja, da će on preuzeti na sebe sva prava i sve dužnosti i da će dopustiti, neka se članovi posluže amerikanskim lozama, al da za to barem okopavaju, plieve i čiste matičnjak. Bude li kadgod zadruga htjela preuzeti vrtao opet na sebe, to će njoj ga on natrag povratiti.

G. Juraj Barković zagovara, da se vrt i nadalje drži, jer će sigurno mnogim još trebati amerikanskih rozga.

Tajnik mu opazi, da ako bude tko trebao ili rozga, ili žilavica, ili cieplenih amerikanskih loza, hoće mu to zadruga nabaviti, kako je to do sada činila za ciepljene amerikanske loze, i će za to plaćati onoliko, a možda i manje, nego li je zadruzi plaćao.

Iza podulje razprave, u koju su mnogi utjecali, povuče g. Barković svoj predlog, te se jednoglasno zaključi prihvatiti ponudu i predlog gosp. Škalamere.

Na to bude prihvaćen sliedeći proračun za godinu 1915.:

Primitak:	Ostatak od godine 1914.	K	272.14
	Pristupnice	„	10.—
	Članarine	„	300.—
	Lovske karte	„	320.—
	Prodaja modre galice i sump.	„	1500.—
	Podpore za tehnič. tajnika	„	500.—
	Ukupno	K	2882.14
Izdatak:	Upravni troškovi	K	150.—
	Nabava modre galice i sump.	„	1450.—
	Plaća tajniku	„	500.—
	Nabava i popravak orudja	„	410.—
	Nabava sjemenja, loza i voćaka	„	300.—
	Nabava ulišta, pčelaca i pčelarskog orudja	„	120.—
	Nepredvidjeni troškovi	„	2.14
	Ukupno	K	2882.14

Predsjednik priobći, da odpada točka o izboru nove uprave, jer je došao nalog od c. kr. kotarskog poglavarstva, da se izbor odgodi za drugu godinu.

Zamoli tada rieč g. V. Frlaga, putujući učitelj poljodjelstva, da se prije svega zahvali na predsjednikovom pozdravu te onda u duljem govoru prikaže skupštinarima teške časove i velike neprilike, kojima se imademo da borimo, pa dužnosti, što nam jih borba za život i borba protiv neprijatelja cara i domovine nameću. Pozove skupštinare, neka sve svoje sile posvete obradjivanju tla i uredjenju vinograda. Uputi jih kakovo povrće imaju sijati i kako ga gojiti, koje gomoljasto bilje i koje sočivo imaju sijati i saditi. Predje za tim na vinogradarstvo i prikaže kojim se radnjama ima posveliti najveću brigu i pozornost, te kako jih se najbolje, najlaglje i najsigurnije obavlja. Zaključi pozivom, da se svaki nadje na svom mjestu te da ćemo onda, ako i mukom, ipak prebrditi sve što nam na putu do blagostanja stoji.

Predsjednik se zahvali g. učitelju na liepim riečima i savjetima te preporuči skupštinarima, da ta sgodna uputa i ti koristni savjeti ne budu sjeme na neplodno tlo bačeno.

Na koncu bude podieljeno medju prisutne 24 noža za ciepanje loza, 12 škara i šest kosira te mnogo raznovrstnog sjemenja. Ovoga je svatko dobio toliko, da mu je bila prenaplaćena čitava godišnja članarina. Još je ostalo sjemenja, koje se je zaključilo poslati neprisutnim članovima.

U sat i pol predsjednik zaključi skupštinu, zaželiv svima godinu, bolju, nego li je bila lanjska.

pješačke pukovnije br. 53. Ora dična pukovnija, vjerna svojim tradicijama, nenadmašivim je junaštvom jednako kao i u krvavim bojevima u Srbiji te u boju o Tysmienicu od 21. i 22. veljače, i dne 16 i 17. ožujka na visinama Tarnovica-polna suzbila sve navale pretežnog neprijatelja, te time prutila svim četama sjajni primjer uztrajnosti i dičnog junaštva.

Osobitim mi je zadovoljstvom i najvećom radošću, da slavno držanje ovih četa čitavoj vojsci stavim do znanja.

Nalažem, da zapovjednici pojedinih vojnih skupina, svim svojim podvodjama i svima njim podčinjenim četama ces. i kr. vojske i s nama uzko svezanoj njemačkoj vojsci, poglavice pako c. i kr. pješačkim pukovnijama br. 16 i 53, kao i kr. ug.-hrv. domobranskoj pješačkoj pukovniji br. 25, ponovno izraze moju zahvalu i moje podpuno priznanje uz dodatak, da podjednio obaviestam o tome Njegovo Veličanstvo našega previšnjega ratnoga gospdara.

Ova zapovjed ima se odmah općenito — momčadi u njezinom materinskom jeziku — proglasiti.

Feldmaršal nadvojvoda Fridrik.

Kuzmanek — Dimitrijev.

Podmaršal Kuzmanek, koji je zapovjedao junačkoj posadi u Přemislu, rodjen je g. 1860 u Svibinju u Sedmogradskoj. Godine 1879. svršio je vojnu akademiju u Beckom Novom Mjestu, te je g. 1884 bio imenovan nadporučnikom a g. 1888 kapetanom. Godine 1894, bio je već majorom, g. 1897. podpukovnikom a g. 1906. generalmajor i g. 1910. podmaršalom. Neko vrijeme bio je divizijski zapovjednik u Linzu a iza toga u Ljubljani. Prošle godine preuzeo je zapovjedničtvo tvrdjave Přemisl.

General Radko Dimitrijev koji je obsjedao Přemisl, jest jedan od najviše poznatih bugarskih generala. Radi velike sličnosti s Napoleonom poznat je u Bugarskoj pod obćim imenom „mali Napoleon". On je jedan od onih častnika, koji su u Bugarskoj igrali veliku ulogu i bio je od glavnih urotnika proti knezu Battenbergu. Radi toga je morao bježati u Rusiju gdje je služio deset godina u ruskoj vojski. Iza izmirenja Rusije s Bugarskom povratio se u domovinu gdje je postao šef generalnog štopa. U balkanskom rata zapovjedao je armadi, koja je pobjedonosno prodrla do Čataldže tik pred vrata Carigrada. Iza balkanskog rata bio je imenovan poslanikom u Petrogradu, gdje je očito izdavao svoje rusofilsko uvjerenje. Početkom sadanjeg rata napustio je diplomatsku službu i stupio kao dobrovoljac u rusku vojsku. Bugarska vlada ga je radi toga lišila službe, ali ga je Rusija imenovala svojim generalom i povjerila mu zapovjedničtvo jedne armade. Malo vremena prije predaje Přemisla imenovao ga ruski car maršalom.

Ratni kruh u Italiji.

U kućanstvu talijanske kraljevske obitelji uveden je na kraljevu zapovjed crni ratni kruh kao što je uveden po svoj Italiji radi pomanjkanja pšenice. Djeca kraljeva primili su tu novost s odusevljenjem, osobito prestolonasljednik Umberto, koji hoće ratni kruh s velikim veseljem, dok se njegove sestre, kojima baš ne ide odviše u tek, tješe time što jedu isti kruh kao i vojnici. Kao što u Kvirinalu (kraljevska palača) tako je i za 470 stanovnika u Vatikanu (papinska palača) uveden isključivo ratni kruh. I papa je zapovjedio da mu se ne dava drugi kruh nego ratni, jer neće da se čini kakova iznimka za njega.

Poziv superarbitriranih.

Svojedobno smo već javili, da je ratno ministarstvo odredilo, da s danom 1. travnja imade pridoći pod oružje sve one vojničke osobe, koje su za vrieme mobilizacije bile superarbitrirane. Iz ove odredbe se nije razabiralo, da li to vrijedi za stajaću vojsku, domobranstvo ili pučke ustaše. Sada se javlja s mjerodavne strane, da taj poziv vriedi za sve one superarbitrirane, koji nisu odpušteni kao invalidi i to bez razlike, da li pripadaju bilo kojoj četnoj tjelesini.

Prodaja občinskog brašna.

U utorak 6. t. mj. počelo se u Puli prodavati občinsko brašno u dvorani Apollo u zamotima od 6 kila. To je količina, koju je odredilo ministarstvo za jedan mjesec po glavi. Cijena je ova: brašno za kruh 76 helera, kukuruzno brašno 60 helera, finije brašno 66 helera. Oni, koji su dobili od občine bonove za mjesec april mogu uz navedene ciene podignuti brašno.

Odredbe glede ulaza i izlaza u Pulu.

Lučki admiralat u dnevnoj zapovjedi od 1. t. mj. odredio je medju ostalim ovo: Za ulaz u Pulu vriede samo ove legitimacije i druge vojničke isprave.

1. Legitimacije potvrdjene i izdane od zapovjedničtva ratne luke. U ove spadaju takodjer legitimacije izdane od c. kr. kotarskog poglavarstva za civilno pučanstvo, providjene fotografijom i potvrdjene od zapovjedničtva ratne luke, s kojima se ima pravo izlaziti van žične ograde u svrhu šetnje u okolicu grada. Od sada napried zabranjeno je momčadi izlaziti bez dozvole preko ograde do 5 s. po podne i u blagdane. Da se izhjegne nesuglasicama legitimacije se moraju pokazati straži kod ograde.

Legitimacije imaju se pokazati i u tramvaju, a kočijaši (šoferi) imaju se kod ograde legitimirati kao i putnici. Straže su ovlaštene zahtjevati legitimacije od svakoga bez iznimke. Sve civilne osobe bez legitimacije ne smiju se pustiti preko žične ograde; sto se ne smiju pustiti bez legitimacije ni vojničke osobe, koje se još ima prijaviti zapovjedničtvu ratne luke. Strancima je zabranjeno zaustavljati se kod ograda kao i u okolišnim občinama do linije Rovinj-Kanfanar—Barban—kanal Raša.

Odredbe o pošt. prometu ratnih zarobljenika, interniranih i konfiniranih.

II. Promet internirauih i konfiniranih.

1. Austrijskim i ugarskim državljanima, koji nijesu ratni zarobljenici već internirani (t. j. pridržani u taboru) ili konfinirani (t. j. koji se jedino nalaze pod posebnim nadzorom oblasti) mogu da njihovi pripadnici pošlju:

a) obična pisma i pošt. dopisnice u Francuzku, Veliku Britaniju, Rusiju i Srbiju;

b) vrijednosna pisma (bez pouzeća) u Veliku Britaniju;

c) pošt. naputnice u Francuzku, Veliku Britaniju, Rusiju i Srbiju. Najveći iznos pošt. naputnica za Rusiju jest 800, za ostale tri države 1000 franaka. Opaza se pak, da se u Francezkoj internirauim i konfiniranim od priposlanog novca obično ne isplaćuje više od 20 franaka na jedanput;

d) pošt. paketi (bez pouzeća) u Veliku Britaniju i Rusiju.

Iste vrsti pošiljaka mogu da pošlju svojim pripadnicima takodjer državljani neprijateljskih država internirani i konfinirani u Austriji, koji nijesu ratni zarobljenici.

Pošiljke su podvržene poštarini izuzev one, koje su naslovljene na austrijske (ugarske) državljane, internirane u Velikoj Britaniji ili koje su predane od engleskih državljana interniranih u Austriji.

2. Sve pošiljke moraju nositi što tačniji naslov. Kod pošiljaka za internirane i konfinirane treba da nakon imena primatelja uvijek bude nadodana na vidljiv način oznaka „Interné(e)" ili „Confiné(e)" ili „Sujet autrichien". Glede posebnih odredaba za naslov pošiljaka za Veliku Britaniju*) pod I točka 2 stavak 1.

U ostalom vrijede za ove pošiljke odredbe pod I točka 3, 4 i 5, te one pod točkom 5 iznimkom, da se i pošiljkama za Rusiju moraju priključiti carinarske izjave.

3. Pismovne pošiljke i pošt. naputnice, otposlane od pripadnika neprijateljskih država, koji su interniranl i konfinirani u Austriji, mora da prije predaje na poštu budu cenzurirane od političke (redarstvene) oblasti dotičnog prebivališta te da pri predaji na poštu već nose cenzurski pečat ove oblasti.

*) Otpošiljatelj mora da takodjer navede svoje ime i svoju adresu na način spomenut pod I točka 2, ako je pak internirauik (konfiniranik) oznaku „Interné(e)" ili „Confiné(e) ili „Sujet francais (anglais etc.)"

Gospodarske viesti.

Umljesimo u kruh i krumpira.

(Iz „Gospodarskog Lista").

U mirno doba, kad se uvozi u našu monarkiju žito iz Rusije, Rumunjske, pa čak iz Amerike (kukuruz iz Argentine) nitko i ne misli kod nas da mijesi kruh iz drugog čega osim od brašna žitarica.

Sada ne dolazi k nama žito iz inozemstva, zalihe žitarica i brašna smanjuju se, a novi prirod još je daleko. Rekvizicijom žitarica odredjena je stanovita količina žitarica za pojedinu osobu, pa je time donekle ograničena i množina brašna, što ćemo ga moći u buduće trošiti za pridredbu kruha. Da ne bi zalihe brašna bile potrošene još prije nego dospije novi prirod početkom kolovoza, treba da se brašnom štedimo već sada što je više moguće. U mirno doba dogadja se da trgovci, a i domaćice same, mijesaju u pšenično brašno samljeveni grah ili rižu, no sada je i grah vrlo poskupio, a riže se malo dovozi iz inozemstva, pa će se i toga ma nje miješati u brašno.

Zato će ove godine trebati kruh peći od krumpira. Pekari po gradovima i selima i onako su dobili odredbu da moraju kruh peći od 20% pšeničnog ili raženog brašna, dok 80% mora biti kukuruznog, ječmenog brašna ili krumpira. Da uputimo naše gospodarice kako se pripredjuje dobar kruh od krumpira, priobćujemo ovaj naputak.

Krumpir za kruh može se upotrebljavati sušen, pa samljeven kao brašno, tako krumpirov škrob ili pak kuhan. Kod nas još nije ušlo u običaj sušiti krumpir, dok je to u Njemačkoj, pa i u Češkoj već dosta poznati i rašireni način konserviranja krumpira. I škrobu se kod nas pravi od krumpira vrlo malo. Gdje gdje se proizvodi škrobu po nešto tek za škrobili rublje. S toga će se moći kod nas uzeti u obzir samo pripredjivanje kruha sa kuhanim krumpirom. Krumpir se obijeli, skuha i dobro zgnječi kroz gusto sito, da ne bude u toj kaši komada nezgnječenog krumpira.

Krumpir ovako zgnječen i razriedjen vodom miješa se sa brašnom žitarice.

Za primjer navodimo kako se pripredjuje kruh od pšeničnog brašna i krumpira.

Na 1 kg. zgnječenog krumpira, razrijedjenog vodom, mietne se 1½ dekagrama kvasca. Kad krumpir uskisne, zamijesi se uz doljevanje 3 do 3½ litre vode uz 4 kg. brašna tijesto. U tijesto treba dodati na tu količinu oko 7—8 dekagrama soli. Mijesiti se mora uz polagano doljevanje vode dok tijesto ne bude dosta tvrdo, jer je krumpir sam po sebi vlažan. Tijesto se tad opet ostavi oko sat i pol kod topline od najmanje 30° Celsija da ruste. Iza toga se još jednom promijesi i doda po potrebi brašna. Nakon što opet ½ sata raste (kisne) napravimo od njega hljebove i metnemo ih peći. Kod pečenja mora se paziti da kruh ne prigori, pa ga zato kad je na pol pečen, treba izvaditi i mokrom krpom ozdola oviažiti. Slično se postupa i kod mijesenja kruha od krumpira i druge vrsti brašna.

Pečenjem kruha sa krumpirom uštedit ćemo dosta brašna. Mijesimo li ga sa obranim mlijekom, ili samljevenim grahom, povećamo mu znatno hranivost, jer dodamo kruhu bjelančevine, koje ima u krumpirovom kruhu manje nego u čistom žitnom. Kruh, u kom ima krumpira, vrlo je tečan, a i ne suši se tako brzo kao obični kruh. Spomenemo li još, da se takav kruh pravi sada i u cijeloj Njemačkoj, te da je to prema tome i „moderno", držimo da se u sadašnje ratno doba neće naše gospodarice ustručavati peći kruh sa krumpirom, dakako ondje, gdje ima krumpira, jer na žalost u mnogim našim krajevima nemaju ljudi krumpira ni za sjeme.

Sg.

Željezni prsteni „Srebrnog Križa" i počasni znakovi „Crvenog Križa."

U ovdješnjoj pisarni Crvenog Križa, S. Polikarpo br. 204, mogu se i nadalje dobiti dnevno od 9—12 pr. podne i u radnim danima takodjer od 2—5 po podne izvorni prsteni Srebrnog Križa s nadpisom: „Zlato dadoh za željezo 1914. A. S. K." u zamjenu dragocjenosti ili iznimno uz gotovinu od najmanje pet kruna.

Istotako mogu se tamo u naznačene satove dobiti formulari molbe za podieljenje počasnog znaka 2. razr. kao i srebrne i mjedene kolajne Crvenog Križa. Za podieljenje počasnog znaka 2. razreda ima se platiti iznos od 1000 K na jedan put ili 50 K godišnje, za srebrnu počasnu kolajnu 300 K na jedanput ili u tri jednaka godišnja obroka, a za mjedene počasne kolajne 100 K najedanput ili 5 K godišnje. Povrh toga ima se za počasni znak platiti za jedanput pristojba za podieljenje 100 K, za srebrnu počasnu kolajnu 20 K, a za mjedenu počasnu kolajnu 10 K nakon obavieštenja.

Mobilizacija

Istarskog pučkog ustanka 1914. u stihovima.

Sastavio seljak samouk Mihovil Cukon, općinski delegat u Štinjanu kraj Pule, sada pučki ustaša 7./5. Lir. satnije.

Cijena 30 filira.

Narudžbe prima Tiskara Lagunja i drug u Puli (Istra) te ih razašilja jedino uz naprijed uplaćeni iznos.

U toj pjesmi se vrlo ljepo pučkim stihovima otsiuje rastanak od kuće, polazak u Pazin i život tamo te konačno polazak u Pulu.

Knjižica je obćasno cezurirana.

Širite „Našu Slogu".

Himna

Družbe sv. Cirila i Metoda prodaje se u korist Družbe tiskra Lagunja i dr. u Puli.

Kupujte „JORGOVAN" Koledar!

SLAVENIMA PULE I OKOLICE

preporuča

svoje bogato i solidno

SKLADIŠTE POKUĆTVA

Filip Barbalić - Pula

Via Sissano Br. 12. i Via Diana Br. 2.

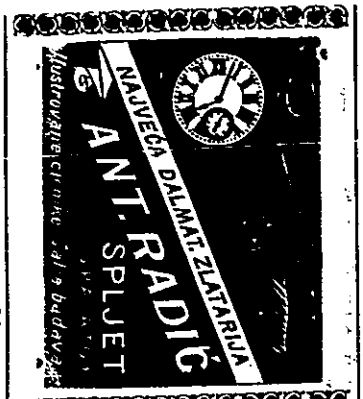

PEČATE

iz GUME izradjuje

tiskara

Laginja i dr.

Via Giulia I. - Pula - Via Giulia I.

■ SVOJ K SVOMU! ■

TISKARA I KNJIGOVEŽNICA

LAGINJA i DR.

■ ULICA GIULIA, 1. **PULA** ULICA GIULIA, 1. ■

preporuča se za

tiskarske, knjigovežke i galanterijske radnje.

Solidna izradba p.čata iz gume.

Imade u zalihi

tiskanice i knjige za p. n. občine, crkve, škole i odvjetnike, posujilnice i konsumna društva, trgovačke knjige, pisanke za škole, kao i sve pisarske i risarske potrebštine.

Velika svota novaca

može da se nakloni svakome, koji postane našim naručnicima. — Bezplatna izjašnjenja šalje:

Središnje nakladno poduzetje 25, Ljubljana.

Pozor! Pozor!

Veliko skladište i zaliha

šivaćih strojeva

za krojače, postolare

Singer šivaći stroj

za obrt i domaću porabu

K 76.—

sa 5 godišnjim jamstvom!

Dvokolice

Premier Ex-ka Helios, dvokolice Courir stoje K 150·—. Cienike pošilja franko.

Preporuča se: Svoji k svojim

Jos. Dekleva i sin

Gorica, via Municipio 1.

Svatko mora da pogodi!

400.000 i 200.000 franaka iznose glavni zgoditci

turskih srećaka.

6 vučenja svake godine! Buduće vučenje **1. kolovoza.**

475.000 odnosno **375.000** kruna odn. franaka i lira iznose svakogo dituji glavni zgoditci skupine **5** odnosno **6 izvrsnih srećaka.**

12 odnosno 9 vučenja svake godine! Buduće vučenje **1. kolovoza.**

Mjesečni obrok od K 4·— dalje. — Cijeni. narudžbine izvršujemo uz **nagrade i premije!**

Izjašnjenja daje i naručbe prima za „Slogensku i Hrvatsko Narodnu štedju"

Valentin Urbančić, Ljubljana 15.

Ustanovljena 1901.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

registrana zadruga na ograničeno jamčenje

Vlastita kuća (Narodni Dom)

Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i uz mjesečnu otplatu te prima uloške, koje ukamaćuje uz

4 1/2 %

čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1901.

PEKARNA

LJUDEVIT DEKLEVA

Via Campo Marzio br. 5 - Podružnica Via Sissano 14.

Predaja svježeg kruha tri puta na dan.

Direktna poslužba u dom i u javne lokale.

Predaja svakovrstnog kruha iz najboljeg mlina po umjerenoj cijeni. Poslužba brza i točna.

Motor na plin 3 HP.

prodaje se odmah.

Tiskara Laginja i dr. u Puli.

- Jeftino česko -

PERJE

— — — za krevete — — —

5 kg. novo čisto K 9·60, bolje K 12·—
bolje pahuljice čišćeno „ 18·— „ „ 24·—
bez sivog bolje pahuljice „ 30·— „ „ 36·—
Razašilje se franko pouzećem.

Zamjenjuje se i prima natrag uz odbitak troš. troškova.

ERNEST SACHER, Lobau br. 250

pošta PILSEN, Češka.

Broj 15. Pula, u četvrtak dne 15. aprila 1915. God. XLVI.

Oglasi, priposlana izd. tiskaje i računa se za temelju običnog cienika ili po dogovoru.

Novce za predbrojbu, ogluse šalje se naputnicom ili poštanskom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i zadnju pošta predbrojnika.

Tko list na vrieme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše »Reklamacija«.

Cekovnog računa br. 47.849.

Telefon tiskare br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari". Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Neizkani dopisi se ne vraćaju a nepodpisani se ne tiskaju, a nefrankirani se primaju.

Predplata za poštarinom stoji 10 K u obće, 5 K za seljake } na godinu ili K 5·—, odnosno K 2·50 na pol godine.

Izvan carevine više poštarina. Plaća se unaprieda se u Pul-.

Pojedini broj stoji 10 h., zastali 20 h., bili u Puli toli izvan iste.

Uredničtvo i upravo nalazi se u »Tiskari Laginja i dr. Via Giulia br. 1. kamo mora se nasloviti sva pošiljka vezana uz predplatu.

Odgovorni urednik: Jerko J. Rakuša. Izdaje i tiska Laginja i dr. u Puli ulica Giulia 1. Glavni suradnik prof. H. Handé u Trstu

Europejski rat.

Na sjevernom ratištu.

Beč, 7. aprila (DU). Službeno se javlja: U Karpatima nastavljaju se bojevi. Broj zarobljenih na uzvisinama istočno od doline Laborca porasao je za daljnjih 930 momaka. U tim borbama oteli smo dva topa, sedam puškanih strojeva i mnoštvo ratnog materijala, a medju ovim i 5000 pušaka.

U jugo-istočnoj Galiciji samo mjestimice topovska borba. U zapadnoj Galiciji i ruskoj Poljskoj nema promjene. Na južnom ratištu uzeliđio je dne 6. travnja ponovni bombardement otvorenog grada Oršove, na što je odgovoreno kratkim bombardementom Beograda.

Beč, 8. aprila (DU). Službeno se javlja: Žestoki bojevi u istočnim Beskidima, koji već više tjedana traju, dosegli su u bici na uskrsne dane svoj vrhunac.

Neprestane ruske navale, naročito s obje strane doline Laborca, kamo je neprijatelj upravio i najveći dio četa, koje su zauzećem Przemysla oslobodjene, odbijene su ovih dana uz vrlo znatne gubitke neprijateljeve. Uzvraćene navale njemačkih i naših četa dovele su na visovima zapadno od te doline do osvojenja više jakih ruskih pozicija. I ako borbe u ovoj fronti nijesu još dovršene, ipak nam je uskrsnja bitka donijela 10.000 neranjenih zarobljenika i obilan ratni materijal. Istočno od doline Laborca još se u šumovitom gorju u pojedinim odsjecima vode žestoke borbe.

U jugoistočnoj su Galiciji mjestimice artilerijski bojevi. U zapadnoj Galiciji i u Ruskoj Poljskoj vlada razmjeran mir.

Beč, 9. aprila (DU). Službeno se javlja danas o podne: Na fronti u istočnim Beskidima vlada u glavnome mir. U šumskim Karpatima nastavlja neprijatelj frontalnim navalama s jurišima uz najbezobzirnije izrabljivanje ljudskoga materijala. Bregovi ljeđina i ranjenih na području, ispred naših linija, gdje Rusi navaljuju, označuju uspješnu vatru naših topova i puškanih strojeva. U jučerašnjoj je borbi zarobljeno 1000 neranjenih Rusa.

Na ostalim frontama nije se dogodilo nikta osobito.

Beč, 10. aprila (DU). Službeno se javlja: U šumovitim Karpatima došlo je jučer također u odsjeku istočno od Uzočkoga klanca do žestokih borba.

Njemačke su čete na sjeveru Tucholske ravnjice jednu visinu, koju su Rusi osmne od 5. veljače uporno branili i oko koje su se bili žestoki bojevi. Jedan pobočnik i preko 1000 momaka tom su prigodom zarobljeni, a osim toga otelo je Rusima pet mitraljeskih puškica.

U dolini Opora i u području izvora rijeke Skrwa u toku su se vrijeme ruskim žestokim neprijateljske navale na nekim njemačkim pomnjacima, a uz teške gubitke po protivnika.

Jučerašnji dan donio je ukupno 2150 zarobljenika.

Inače je situacija nepromijenjena.

Beč, 11. aprila (DU). Službeno se javlja: U Beskidima nije se dogodilo ništa novog. U šumskim Karpatima u pojedinim odsjecima još traju bojevi. Istočno od užočkog klanca zarobili smo, iskoristeći uspjehe od 9. o. mj., još 9 ruskih časnika i 713 momaka, te oteli dvije strojne puške.

Na fronti u jugo-istočnoj Galiciji vlada topnički dvoboj, te dolazi samo do manjih poduzeća po noći.

U zapadnoj Galiciji i u Ruskoj Poljskoj vlada mir.

Beč, 12. aprila (DU). Službeno se javlja: Obći položaj je nepromijenjen. U Ruskoj Poljskoj i zapadnoj Galiciji pojedini topnički bojevi. Na Karpatskoj fronti odbijeno je više ruskih navala u šumovitim gorama osobito u sektorima istočno klanca Uzok s velikim gubitcima po neprijatelja. Istodobno zarobismo 830 ljudi. U jugoistočnoj Galiciji i u Bukovini pojedini žestoki bojevi artilerije.

Beč, 13. aprila (DU). Službeno se javlja: Ruske navale, koje traju u Karpatima od 20. marča su se zaustavile na cieloj fronti. Kad se je u žestokim navalama za uskrsnih praznika provala pokušana od protivnika s velikim silama u dolini Laborca i Ondave izjalovila, kušao je neprijatelj ponovne navaliti u šumovitim brdima s obje strane vrha Uzok. Ali i ondje bile su sve navale ruske sutbijene s velikim gubitcima po neprijatelja.

Njemačko-ruski rat.

Berlin, 7. aprila (DU). Veliki glavni stan: Kod jedne provale u ruske područje kod Andersejeva, 30 kilometara jugo-istočno od Memela uništilo je naše konjaništvo jedan ruski bataljun, od kojega je zahvaćen zapovjednik sa 6 častnika i 360 ljudi, 180 momaka je ubijeno, a 150 momaka je teško ranjeno. Jedan ruski bataljun, koji je pretrpio pohitio u pomoć, bačen je natrag. Mi smo izgubili 6 mrtvih.

Ruske navale istočno i jugoistočno od Kalvarije, kao i na naše pozicije istočno od Augustova, odbijene su.

Berlin, 8 aprila (DU). Veliki glavni stan: Na istočnoj se fronti nije nikta dogodilo. Vrijeme je loše. Potezi na ruskoj granici zamela su neprobedni.

Berlin, 9. aprila (DU). Veliki glavni stan: Na istoku od Kalvarije ruske su bojevi, koji još nisu dovršeni, loše su se istočnom ratištu nije nikta dogodilo.

Berlin, 10. aprila (DU). Veliki glavni stan: Istočno i jugo od Kalvarije naše su uspjeli pobijediti ruske navale, pa su vrnule za teške gubitke po neprijatelja zarobljene.

U ostalom je položaj na istoku nepromijenjen.

Berlin, 11. aprila (DU). Veliki glavni stan: Na istočnom ratištu suzbili smo ruske navale kod Mariampola i Kalvarije kao i kod mjesta Kolinski na Skvi. Iz jednog mjesta kod Bromierza, na zapadu Plonska, izbacili smo Ruse, te pri tome zarobili 80 ljudi i oteli 3 puškana stroja.

U Poljskoj na jugu Visle, sipali su Rusi kroz cijelu noć živahnu pješačku i topničku vatru.

Berlin, 12. aprila (DU). Veliki glavni stan: Za jedne provale iz Mariampola prema istoku oteli smo Rusima 9 častnika i 1350 vojnika te 3 strojne puške. Sjeveroistočno od Lomze Rusi su strojevima bacali bombe, koje se ne raspresnule, ali polagano goreć razvijali su zagušljive plinove.

Osakaćenje jednog ruskog [illegible] javljeno nedavno u novinama, pošto je to velika laž ne treba dalnjeg razjašnjenja.

Berlin, 13. aprila (DU). Veliki glavni stan: Položaj je nepromijenjen.

Njemačko-francezki rat.

Berlin, 7. aprila (DU.) Veliki glavni stan: Majure kod Driegrachena, što smo ih prekjučer zapojeli, neprijatelj je sasvim uništio vatrom iz teških topova i spravama za bacanje mina, radi čega smo ih jučer na veče napustili.

U Argonama slomila se u našoj vatri jedna neprijateljska navala.

Na istoku od Verduna dospjeli su Francezi jednom navalom samo do naših prednjih pozicija. Istočno i jugo istočno od Verduna izjalovio se niz francezkih navala uz izvanredno teške gubitke po neprijatelja.

Na uzvisini kod Combres uništena su dva francezka bataljuna našom vatrom.

Kod Ailly a prešle su naše čete u protunavalu, te su bacile neprijatelja natrag u njegove stare pozicije.

Na Hartmannsweilerkopfu traje borba od jučer posla podne.

Berlin, 8. aprila (DU). Veliki glavni stan: Borbe između Maase i Mosele traju dalje. U ravnici Woevre, istočno i jugoistočno od Verduna, ostale su sve francuske navale bez uspjeha.

Bataljuni, koji su iz šume Selose, sjeverno od St. Mihiela, prodrli protiv naših pozicija, bačeni su uz najteže gubitke na trag u šumu.

U šumi Ailly opet se vode ogorčene borbe za najveće blizine.

U šumi zapadno Apremonta uhvatismo neprijatelja, koji nas je bez uspjeha napao.

Četiri navale na pozicije sjeverno Fleryja, kao i dvije večernje navale zapadno od Fresterwalda skoncile su se u našoj vatri uz vrlo velike gubitke. Tri francezke noćne navale u Fresterwaldu izjalovile su se.

Borbe u Hartmannsweilerkopfu traju dalje.

Berlin, 9. aprila (DU). Veliki glavni stan: Belgijanci su opet prodjerani iz Driegrachena, koji je [illegible]

Berlin, 10. aprila (DU). Veliki glavni stan: Na jugozapadnom bojištu kod Prasnie, na jugu Dive Grachtsca, uhvatili smo tri [illegible] koji su bili u zatvoru Belgijanci

skom vatrom. Zarobljena su dva belgijska častnika sa 100 momaka i oteta dva puškana stroja.

Na sjeveru od šume Beausejour, na sjevero-istoku od Le Mesnila oteli smo jučer na večer Francezima više streljačkih grabi, te tom prilikom osvojili dva puškana stroja.

U Argonama izjalovila se jedna francezka pješačka navala.

Borbe između Maase i Mosele traju pojačanom žestinom. Francezi su imali opet kod jedne sasvim bezuspješne navale najteže gubitke.

U dolini Woevre izveli su prije podne bezuspješnu navalu.

U šumi Selouse, na sjeveru St. Mihiela slomile su se neprijateljske navale [illegible] predjemo.

Zapadno od Apremonta izjalovila se jedna francezka navala.

Francezke navale na zapadu od Fliryja slomile su se u našoj topovskoj vatri, ali su na sjeveru i sjevero-istoku od tog mjesta dovele do ogorčenih bojeva prsa o prsa. Mi smo postigli nadmoć i bacili neprijatelja natrag. Noćne navale Francezа bile su tu bezuspješne.

Izjalovio se pokušaj neprijatelja, da nam otme Lagrande na jugu Chatenmalinom.

Na Hartmannsweilerkopfu samo topovska borba.

Berlin, 10. aprila (DU). Veliki glavni stan: Pljen kod Dreigrachtena povisio se je na 5 belgijskih časnika, 122 momka i 5 mitraljeskih puškica.

U Champagni, na sjeveru Beausejoura izpraznile su naše čete streljačku grabu, tauzetu 6. travnja, usljed teške paljbe neprijatelja posve uništenu i sutbile tamošnje francezke navale.

Borbe između Maase i Mosele traju jednakom žestinom.

Između Reze i visina oko Maase pretrpjeli su jučer Francezi teške porazе. Sve su se navale razbile u našoj vatri.

I navale protiv naših pozicija na sjeveru od Saint Mihiela bile su posvema bezuspješne.

Manji ispadi iz fronte Ailly-Apremont sutbijeni su.

Kod Fliryja bile su borbe uslijed teških gubitaka od 7. aprila sviknuto manje živahne. Tu su zapljenjene dvije mitraljeske puške.

Na fronti Remeauville i u šumi Prêtre sve su francezke navale osujećene. Zapadni rub same kamene je neprijatelj izgubio.

Ponovni pokušaji, da nam se otme Berange Lagrande, jugozapadno od Chateau Salins, platili su Francezi gubitkom jedne kompanije, koja je posvema razpršena. Dva časnika i 101 momak zarobljeni su.

U Vogezima položaj je nepromijenjen.

Berlin, 11. aprila (DU). Veliki glavni stan: Na jučerašnom bojištu kod Prasnie, na jugu Dive Grachtsca, uhvatili smo tri mitraljeza, što su bili u zatvoru Belgijanci

pri teme smo zarobili jednoga častnika i 40 momaka.

Bojevi između Maase i Mosele postali su žešći istom pred večer. U šumovitom kraju na sjeveru visa Combresa okupili su Francezi jake sile, da s nova pokušaju, da osvoje naše položaje na visovima. Navala se je izvela tek jutros i sasvim se je izjalovila. Vis je posve u našem posjedu.

Na jugo-istoku Ailly a bilo je cijele noći bojeva na neposrednu blizinu, koji su svršili nama u prilog.

Kod jake, ali bezuspješne francuske navale na sjeveru Flirey a imali su Francezi vrlo teških gubitaka. U jučerašnjim bojevima u šumi Le Pretre oteli smo neprijatelju četiri puškana stroja. Vrlo ogorčeni noćni bojevi bili su za nas uspješni.

Jedan njemački zrakoplov nije, kako tvrde Francezi, dospio u njihove linije, nego se je neoštećen kod Moerschingena spustio na zemlju.

U Vogezima nije radi snježne vijavice bilo većih bojeva:

Berlin, 12. aprila (DU). Veliki glavni stan: U Argonama izjalovise se male pojedine navale Franceza. Između Maase i Mosele bio je u nedjelju relativni mir; tek na večer začeli su Francezi navalu. Navala proti poziciji kod Combres bila je odbijena iza drosatnog boja. U šumi Ailly i Le Pretre bilo je tokom dana osamljenih bojeva iz bliza, u kojima sačuvasmo premoć. Nova navala poduzeta u noći bila je odbijena.

Po pripovijedanju francezkih častnika katedrala Naša Gospa u Parizu, Troyes, kao i najvažnije državne zgrade, narodna knjižnica, muzej umjetnosti, palač anemočnika, Louvre, providjene su sa strojnim puškama.

Berlin, 13. aprila (DU). Veliki glavni stan: Kod Bergau Bac Francezi su noćas prodrieli u jedan naš strielni jarak; bili su odmah suzbijeni.

Sjeveroistočno Suippes upotrebljavali su opet proti nama zagušljive projektile.

Između Maase i Mosele nastavljaju s navalama u pojedinim položajima žestoko, ali bez uspjeha.

Navale poduzete kod Maizerey istočno Verduna izjalovise se s teškim gubitcima po neprijatelja.

Navala poduzeta danas o izlazu sunca proti fronti Maizerey-Marcheville bila je ponovno odbijena sa znatnim gubitcima po neprijatelja.

U šumi De Pretre bilo je obdan i ob noć žestokih bojeva iz najmanje udalje nosti, za kojih dobismo polako zemljišta.

Južno Hartmannweilerskopfa sinoć je bila odbijena jedna francezka navala.

Sličice iz rata.

Krstitke uz gruvanje topova.

Bilo je to u U. K nekoj ženi pozvali su nadliečnika dra. Fr. Fokschana, koja je radjala. Liečnik se je smjesta odazvao pozivu i pohitio u siromašnu kućicu, gdje se je nalazila rodilja. Nakon malo sretno su ugledala svjetlo svijeta dva dječaka, zdrava, da ih je bilo milota pogledati. Njihov otac, Jan Pasek, nalazi se na ratištu. Jedanput bio je već ranjen i zada se nalazi po drugiput na fronti, a majka, Anka rodjena Coura, nasi se sama doma, kako može i zna u ovo doba, sa svojom četverom djecoca. — „Tko će ići za kumu tim dosjetima; je sam siromašna“ — pitala je majka. — „Ne brinite se, to ćemo već urediti“ — tješio je je liečnik. Drugi dan su dvojke odnieli u crkvu u Ul., gdje ih je na gruvanje topova krstio g. i hr. vojnički kurat Josip Machálek, nanjestan u rezervnoj bolnici 3/14, zanjestan u spomenutoj bolnici. Kumovi su im imena Karle i Anton. Kumovali su: dr. Franc Fokschan, nadliečnik, i Karlo Ryš, ljubnički ahenzist, oba zamjestena u spomenutoj bolnici. Kao svjedoci tomu činu bili su pak svi častnici obiju tamošnjih bolnica: nadporučnici Ant. Formanek i Karlo Svoboda, pred stojnici bolnica, Ferdo Bejde i Emilij Schneider, poručnik Karlo Fuhrmann, c. kr. živinar Artur Liebeskind, zastavnik Lav Röckner i jednogodišnji dobrovoljac Fran Schener. Prisutne su bile također dvie gospodje, kako je običaj tamo. Častnici su se sjetili dvojaka lijepim darom sabravši medju sobom 420 kruna, od kojih su 350 kruna uložili u tamošnju štedionicu a ostalak izručili su majci.

Život u šancevima na Flandrijskom bojištu.

„Frankfurter Zeitung“ donaša sliedeću sličicu iz života u streljačkim obkopima na flandrijskom bojištu. „Doista rat, da mu se moraš diviti. Po čitave dane, kada je lijepo vrieme, bavimo se promatranjem neprijateljskih aeroplana. Artilerija ih zakriva s bielimi oblaci dima. Aeroplani se pako gibiju dalje u tim opasnim šrapnelskim oblacima. Na časove dva ovakva aeroplana izgledaju kao zaljubljene plice grabilice. Manji aeroplan na čas se gubi iz vidika, ali se onda opet vraća kao da hoće nagadjati artileriji ili izazivati svoga druga iz neprijateljskog tabora. Ova se igra tako dugo opetuje, dok aeroplanski častnik nije vidio, šta je htio izviditi, a onda se miro udalji“ — Tu su novine i duhan, čuje se najednom glas u slaboj niemštini. Glas je to francezkog vojnika, koji se krišom privukao njemačkom obkopu. „Šta hoćeš?“ čuje se glas njemačkog vojnika, a onda opet francezki vojnik, koji je jedva udaljen šest metara, odgovara: „Donio sam duhan i novine!“ — „Suti, pa se nosi“, odgovara mu njemački vojnik. Na to se opet oglasi francezki vojnik: „Ovi su sada grozni“. S prijašnjim njihovim drugovima lijepo smo se zabavljali. Oni su nam davali novina i rakije, a mi njima za uzvrat duhana i novine“ Malo zatim palo je nešta kao kamen pred našim obkopom. Stisnuli smo se, šta smo mogli jača k stijeni. Ta taj gost nam je već dobro poznat. Ručna granata. I doista za nekoliko je sekunda eksplodirala i poprskala nas silnim blatom i kamenjem. Bome ni mi sada ne stojimo skrštenih ruku, već bacamo bombe i to potraja nekoliko minuta, dok ne zavlada mir, a tad se mi i oni sklonemo u naše podzemne „sobe“. U sedam na večer ili prije, kada se smraci, njemački vojnici nalože vatru, da se ogriju. Na vatru se postavi lonac sa svinjetinom i zeljem. U pol osam sati, kada je prvi obrok gotov, već fijuka i zviždi nad našim glavama. Salve francezke artilerije lete nam nad glavom, a taneta se zabijaju u zemlju kakovih pedeset metara iza nas. U osam na večer, kada su se izmirili francezki vojnici, započinje pucnjava pješaštva, kojeg podupire artilerija. U deset sati ili oko ponoći, kada bi htjeli malko zadriemati, vatra poslaje najtešćom. Ta žestina znade biti tako strašna, da se na daleko okolo trese zemlja. Sliedećeg dana javlja častnik u obkopima: „Gubitaka nismo imali nikakovih, već tri vojnika, koji su otišli k liječniku, jer su bili silno — utljivi!“

Bojevi u Francezkoj.

Vojni stručnjak „Neue Freie Presse“ u iscrpivom prikazu najnovijeg položaja na zapadu kaže medju inim slijedeće:

Vrhovno vojno vodstvo navješćuje, da će Francezi jamačno nastaviti svoje navale, što su ih započeli dne 5. travnja između Maase i Mosele.

Francezi su dne 5. travnja navalili jakim silama i mnogobrojnim topništvom sjevero istočno, istočno i jugo-istočno od Verduna, kao i kod Ailly-a, Apremonta, Flirey-a i sjevero-zapadno od Pont-a-Mousson-a. Pravac napadaja sjevero-istočno od Verduna vodio je u pravcu Montmedy-Longwy, pravac istočno vodi prema Metzu, a pravci jugo-istočno Verduna od Ailly-a, Apremonta, Flirey-a vrlo ugrožavaju frontu Saint-Mihiel, a to se još upotpunjuje navalnim pravcem na sjevero-zapadu.

Njemačka fronta, koja se je poput klina zabila prema Saint-Mihielu, mora dakle računati obuhvatnim protivničkim navalnim kretnjama gotovo sa svih strana. Ali budući da obje fronte stoje sasvim blizu, ne može zasad biti govora o dalekosežnim odlukama. Glavno je, da se svlada neprijateljski položaj u prvoj liniji. Ima li iza prve linije još i druga linija, to ne znamo. Ali prema svim iskustvima sadanjega rata može se gotovo pod izvjesno predmnijevati.

Na sjevero-istoku i na istoku Verduna nisu se poradi vatre njemačkih četa uobće mogle razviti navale, dok su suzbite na jugo-istoku Verduna. Na istočnom rubu visova Maase (Cotes Lorraines, Les Esperges, Combrey, mjesta, što se često ondje spominju), uspjelo je neprijatelju, da se ustali u malom dijelu njemačkih prednjih graba, ali je u noći opet bio protjeran. Boj u predjelu Ailly i Apremonta trajao je i po noći. Ogorčena je bila borba u predjelu Flirey a, gdje je odbito nekoliko francuzkih navala. Na zapadu šume Le Pretre slomila se jaka navala na sjeverne ceste Flirey-Pont a-Mousson.

Iz svega se vidi, da njemačkim frontama, koje su se daleko rastegnule prema zapadu kod Saint Mihiela, još ne prijeti pogibelj, da bi ih neprijatelj mogao zaobići. Sila današnjeg oružja kao i dobro uredjena obrambena mjesta omogućuju, da se zapreme fronte, koje bi prije bile nemoguće. Slično smo doživjeli u kutu između Drine i Save u Mačvi u Srbiji.

O novom razdijeljenju savezničkih sila na zapadu raširuju se različiti glasovi. Veli se, da su se na istoku okupile jake čete također proti Elzasu. Podaci vrhovnog vojnog vodstva ovlašćuju, da se ove neizvjesne viesti ozbilnije prosudjuju.

Kao što je poznato, sve su operacije Francuza u Champagni namijenjene velikom cilju, da kratkim putem dospiju na belgijsko zemljište, kako bi prisilili Njemce, da premjeste svoje fronte dalje prema sjeveru. Vrhovno vodstvo vojske naslućuje, da bi neprijatelj sada htio postići cilj između Maase i Mosele. Sasvim blizu Verduna leži Luksemburg.

Ne može biti sumnje o tome, da istodobne operacije na zapadu stoje u svezi s operacijama na istoku. Upada u oči da Francezi navaljuju između Maase i Mosele u isto vrijeme, kad je u toku karpatska bitka.

Ova se nagadjanja ne smiju smatrati za gotove činjenice. Tek će uspjeh daljnjih protivničkih akcija razjasniti, da li se ovome podhvatu ima pridavati veća važnost, ili da li će proteći bez uspjeha.

Sužanjstvo hrvatskog ministra.

Bečka „Neue Freie Presse“ objelodanjuje razgovor sa jednim pravnikom iz Lavova, koji je bio sa hrvatskim ministrom grofom Pejacsevichem u francuzkom kupalištu Vischy zaustavljen te kasnije zajedno s njime interniran. On pripovieda: Poslije početka rata bilo je grofu Pejačeviću slobodno kretanje u kupalištu. On je upotrebio tu zgodu za čitanje i za šetnje. Ja sam grofa nagovorio, te smo doznali da smo drugovi u patnji. Zbog smo listi francezkih izvještaja vrlo okretno pronašli, te smo se sjedno naumjali čuvati jedanput, da je avijatičar Garros uništio jedan Zeppelin u kojem je sjedilo 40 njemačkih generala. Trećeg septembra pao je Lavov. Ova viest francezkih listova bila je za mene tadak udarac, ali grof Pejačević me je tješio, tvrdivši nepokolebivu svoju vjeru u uspjeh našeg oružja. Nakon nekoliko dana došao je policajni povjerenik u naš stan te nam saopćio priopćio, da moramo kupalište ostaviti. Zbog smo da ćemo biti internirani u jednom zatočeničkom taboru. U pratnji jednoga francezkoga ustaškoga poručnika vozili smo se u Moulin, gdje smo vlak promijenili te su nas kroz dva dana i dvije noći vukli u neporednjom pravcu i surovo i prcato s nama postupali. 24 sata nismo ništa okusili, jer je bilo zabranjeno, izlaziti iz vagona. Napokon je stajao vlak na jednoj stanici. Grof Pejačević zahtjevao je odlučno dozvolu, da može u restauraciji kupiti jestvina, izišao je iz vagona, ali krčmar mu je uskratio svaku obrenu. Napokon ostavili smo vagone i marširali preko jedne šume. Ja sam prišapnuo grofu, da će nas sada streljati. Grof Pejačević odgovorio je smiješeći se: „Moja zadnja želja prije smrti bio bi ipak topli zajutrak“. Nakon hoda od više sati opazili smo jednu veliku zgradu. Bio je to stari samostan Cerlois, naš zatočenički tabor. Poslije pročitanja imena doznačiše nam ćeliju. Njezin prostor je iznosio oko 5 m², na neopranom podu ležala je raspadena slamnjača. Mnoge paučine na popucanim zidovima podavalo je ćeliji čar razbojničke špilje. Grof Pejačević legao je bez i jedne rieči na slamnjaču. Poslije nekog vremena došao je jedan podčastnik pogledao nas i rekao grofu: Vi ste ovdje u sobi stanješina, dakle ste dužni ćeliju svaki dan dovesti u red i prostor pred vratima na hodniku pometati, uobće imate se za red pobrinuti vi. Na sreću našao se je zamjenik u osobi jednog mladog Saksonca. Grof Pejačević ležao je kraj mene na slami, bilo mu je vidjeti da mnogo pati od stradanja, nu on je kušao da nenapusti hrabrost. Njegov želudac i njegova bolest žuči počela ga veoma mučiti. Deveti dan našeg boravka došao je prefekt iz Vannesa, nagovorio grofa i pitao ga: „Šta ste vi?“ „Ministar“, odgovorio je grof Pejačević. „Tko Vas je imenovao ministrom?“ pitao je prefekt. „Car austrijski i kralj ugarski!“ Prefekt se malo zamisli te onda reče: „Ako imate novaca i hoćete dnevno 8 franaka platiti za opskrbu, možete se ovih dana odvesti u Cernas. Pejačević je privolio, a i meni bijaše dozvoljeno da ga pratim. Ja sam koncem ćiečuja bio oslobodjan. Ganut pristupio sam grofu i pitah ga dali mogu tamo preko što obavitu. Pejačević ostario je za godine, oko njegovih usano poigrao je žalostan smiješak. „Tamo preko? Kako daleko je to? Moguće za me već predaleko“.

Četiri pisma biskupa Jurja Dobrile.

Gosp. J. S. objelodanjuje u zagrebačkom dnevniku „Novine“ četiri pisma nezaboravnog velikog biskupa našeg Jurja Dobrile, još nigdje priobćena, pisana tadašnjem ravnatelju pučke škole u Kastvu, svećeniku Ernestu Jelušiću. Ta pisma prepisao je iz originala, što ih posjeduje g. Ivan Dukić, bogoslov iz Kastva, a kojemu su ta pisma poklonile gdjice Ema i Marija Grossmann, rodjakinje spomenutog ravnatelja Ernesta Jelušića.

Ta pisma prenašamo, da budu i u našem listu zabilježena na vječna vremena kao dragi spomen na velikog našeg biskupa. Pisma se glase:

I.

Častni Gospodine!

Jučer sam poslao naredbu, da to crkveno upravitelistvo podieli iz crkvene štapne blagajne f. 30 sada u početku prvoga školskoga tečaja, a drugih f. 30 u drugom tečaju, onomu dječaku, kojega mi preporučiste, da se ga pošlje na Riečku gimnaziju. Iz zaklade kod Ordinarijata pak šaljem Vam f. 25, današnjem izkazom. Gledajte, da se ovaki odluka Ordinarijatska. Ako se dječaku još što dade od koje strane, živit će siromašni, a nama treba da i strada. — Kad Vam bude vremena, javite

mi ime i pridjevak dječakov i kad se je rodio.

S ljubavlju u Gospodinu

J. Debrilla.

U Trstu, 10./10. 1880.

II.

Mnogo Častni Gospodine!

Moj liječnik nagovara me, da pojdem u Karlsbad zdravlje si pokrpat, a i ja sam osjećam potrebu u tu svrhu budi što učiniti. Mislim da je Julija i Augusta vrieme za to najzgodnije. Ovdje se je govorilo, da i Vi mislite poći u Karlsbad; ako je to zbilja Vaša odluka, mogli bi nas dvojica poći zajedno, ili u isto vrieme, tako da se sastanemo u St. Peter, pak onda naprjed, i to oko deset ili dvanaest Julija. U Karlsbadu je svieta puno; Vi ste bio već ondje, pa valjda znate, treba li stan ponaprjed naručiti, da ne ostanemo bez njega vremena, ako si ga prije ne bi naručili. Meni netreba nego jedna zdrava soba na prvom ili drugom podu; visoko se penjat mi je trudno. Kad vam ostane časak slobode od svakdanjih poslova, javite mi svoju namjeru o spomenutoj stvari.

Medju tim sam s ljubavlju u Gospodinu

J. Debrilla.

U Trstu, dne 16. Junija 1881.

III.

.... Mnogo Častni Gospodine!

Kad dječak Glavina nima nego 11 godina, ako je uman i pomnjiv, imat će pomoći kao i lani. Žalosno je doista ponašanje mnogih današnjih mladića; hoćina i mnogih lahkoumnost i nemarnost za ištiniti napredak njihov i nevoljnoga naroda! Šta pomagaju žrtve nekolicine blagoćudnih pri tolikoj izopačenosti sadanjega naraštaja? Trudimo se i žrtvujemo, što nam je dužnost, ali nada, da će od toga biti dulje žetve, neimamo.

Pozdravljajući Vas sam s ljubavlju

J. Debrilla.

U Trstu, 11/9. 1881.

IV.

Mnogo Častni Gospodine!

Kad istom sadimo, radi smo već brati ploda, jer smo toga vele potrebni; od toga nam poteču i nepovoljnosti. Da smo mogli unaprjed znati, da se Glavina neće moći pripraviti prošle godine za gimnaziju u sljedećoj godini, ostavili bi ga bili kod kuće; želja učiniti dobra nas je zanesla. Dokle svrši 4. razred, imat će 14 godina; u 6. gimnazialnom razredu morao bi pod vojničku mjeru; što bi nam dakle koristi trošit zanj? Uvidjam, da sam do sada trošio puno u vjetar, pa nesmiem tako naprjedovati. — Vi ste prenapréen poslom i trudom, pa nema nikake zamjere, što neutegoste pripraviti dječaka za gimnaziju; što je on sanšio u Kastvu, koristit će mu i kod kuće.

Dječaku Mavru nemore se podieliti stipendij Ravnikarov, jer brani opoziku, a po mojoj misli za kameralni stipendij je on još premlad.

Hvala Bogu, meni je nekoliko bolje.

Sa srdačnim pozdravom u Gospodu

J. Debrilla.

U Trstu 9./9. 1881.

Viesti Gospodarske Sveze za Istru u Puli.

List upute

poljedjelcima o hranenju konja i marve. (Izdan dne 10. marca 1915. od c. i kr. ministarstva za poljodjelstvo u Beču).

Sadašnje ratno stanje veoma je otežalo nabavljanje pića*) za konje i ostalu marvu. Sva znamenitija žemalja, koje proizvadja piće, ne stoji ljetos na raspolaganje, i ljetos neće u Ugarskoj biti povoljna. Što nam ima mnogo se u prvom redu zamašnuti piću za konje na račun koju vojna uprava potrebuje u povećanoj mjeri. A i sretan konac nametnutog nam rata odvisi od dovoljne opskrbe vojske za najvažnijim potrebštinama.

Radi svih ovih razloga nastala je ne stašica naravske snažne piće.

Jos za dugo vremena ne smije se računati sa naknadom piće, koje sada fali, jer će zobi biti u većoj množini tek nakon nove žetve, a surovina za gdjekoju umjetnu piću ili ih nema ili ih je teško dobaviti.

A jer je sačuvanje naših zaliha konja, goveda i svinja baš u sadašnje vrieme od osobite znamenitosti, treba svakako nastojati da se pitanje prilagodi postojećim teškim prilikama te da se namiri potreba sa sredstvima, koja nam stoje na raspolaganje, a mogu naknaditi običnu piću.

Slijede savjeti, kako da se zalihe konja, goveda i svinja pomoću rečenih sredstava bez pogibelji za prehranu sačuvaju kroz ovo kritično vrieme.

Neka se upamti, da se kod ovakovih promjena u pitanju u prvom redu mora paziti, da se sa novom pićom ne smije odma započeti nego da treba životinja pomalo naviknuti na ovu piću. Zato se silno preporuča, da se započme dodavanjem malih dielova nove piće staroj, te da se nova pića u sve većoj mjeri tako dade, da prelaz na nju bude golov po prilici nakon jednog tjedne. Ako bi se kreа ovo vrijeme ukazali znaci, da životinja ne podnosi novu piću bez poteškoća, neka se polaganije na istu prelazi.

Držeć se ovih načela preporuča se primjena slijedećih prelaza u pići:

1. Konji:

a) za teške teretne konje od 750 kg žive težine poprijeko: 2 kg zobi, 10 kg sijena, 2 kg surovog sladora, 1½ kg mekinja, 3 kg stočene slame, 2 kg odrezaka od repe te 1 kg rižnog brašna za krmljenje;

b) za konje od 450 kg po prilici žive težine za osrednju radnju: 2 kg zobi, 5 kg sijena, 1½ kg surovog sladora, 1 kg mekinja i 2 kg stučene slame;

c) za lagane konje od 350 kg po prilici žive težine: 2 kg zobi, 4 kg sijena, 1 kg surovog sladora i ½ kg mekinja.

Surovi slador spomenut u rečenim prelazima može se naknaditi sa dvostrukom množinom melase. Preporuča se, da se upotrebljenom surovom sladoru pridoda krede za tovljenje u mjeri od 2%.

2. Goveda:

a) za goveda za rad: što više sijena, suviše kod normalne naporne radnje 1—1½ kg mekinja, eventualno mali dodatak repinih odrezaka;

b) za krave i telad: pitanje neka se nastavi običajnim načinom prema pići kojom se raspolaže.

3. Svinje:

pitanje neka se uredi prema sredstvima, koja su na raspolaganje. Osim mekinja, žitnih i mlinarskih otpadaka, što se ne dadu smaliti, te posnetog mlijeka neka se osobito upotrebe za pitanje kuhinjski otpadci (pomije).

I surov slador i rižno brašno za krmljenje neka se upotrebe, ako se na raspolaganje.

Za sve vrsti živina pak osobito se opaža, od kolike je znamenitosti paša, osobito u sadašnjim teškim prilikama. Neka se svakako nastoji, netom bude moguće, te u najvećoj mjeri, da se paša iskoristi. Osobito neka se svinje za gojenje i odojci, kadgod bude prilike, potjeraju u pašu, što je moguće netom se smije stopi.

*) piću mali broma; krma. Dalmat. od grčkoga brasein, brašiti. (od toga pitom).

Razne viesti.

Za mir.

Pod ovim naslovom donosi „Neue Freie Presse" u Cjelu od 2. t. mj. ovu:

Naše informacije su 1) od Lloydovog kapetana od početka rata internirana u jednoj grčkoj luci: „Položaj je za Austriju povoljan. Još mjesec, najviše mjesec i po dana (pisano prije 12 dana) i biće sklopljen mir po našu monarhiju vrlo povoljan. Do vidova, na povratku s parobrodom u Trstu!" 2) Od jakog trgovca bankira iz Italije u pismu je pisanom direktoru jednog zavoda u Dalmaciji koji nam ovo saopćuje, da su veliki izgledi za mir, za koji se u velike radi, i da su izgledi za Austro Ugarsku najljepši.

Za Družbu.

Preko naše uprave dariva za Družbu vlč. g. Ante Šesta, župeupravitelj u Cere kod Žminja, K 8 da počasti uspomenu blagopok. Josipa Štafla.

Občinski krumpir.

Na Merkatu prodaje se krumpir što ga je nabavila občina po K 21 kvintal.

Krumpir se može kupiti u svakoj mjeri.

Ciene mesa u Puli.

Objavom od 13. t. mj. c. kr. kot. poglavarstvo odredjuje ove ciene za govedje meso: prednji kraj s privagom K 3.46, zadnji kraj s privagom K 3.86.

Četrnajstdnevni dopusti vojnicima.

Službeno se priobćuje, da se vojnicima počne davati dopust od 14 dana za obavljenje poljodjelskih radnja a da služba pri tome ne trpi.

Kako smo već javili, takav dopust neka pita vojnik poljodjelac sam pri dnevnoj prijavi (raportu) u svog neposredeog zapovjednika, jer to je najkraći put, kojim će se dobiti dopust. Ako je za kojeg vojnika zapitan takav dopust preko c. kr. političke oblasti e ta molba nije još riešena učinit će dobro vojnik poljodjelac, da sa svim tim sam zamoli dopust kod svog zapovjednika.

Promjene u bosanskoj zemaljskoj upravi.

Njegovo Veličanstvo premilostivo je blagoizvoljelo imenovati gosp. dra. Nikolu Mandića dosadanjeg zamjenika zemaljskog poglavara pravim tajnim savjetnikom, povjeriviti mu predsjedničtvo b. h. računarske komore, dočim je preuzv. g. Julije pl. Rohony uz Previšnje priznanje za zaslužno službovanje na svoju molbu premješten u trajno stanje mira. Nadalje je Njegovo Veličanstvo blagoizvoljelo imenovati drž. tajnika u kr. hrvatskom ministarstvu Dragutina Unkelhäusera pravim tajnim savjetnikom i zamjenikom zemaljskega poglavara za Bosnu i Hercegovinu, a vladinog savjetnika i šefa prezidialnog ureda Karla baruna Collasa dvorskim savjetnikom kojemu je c. i kr. ministarstvo zajedničkih financija povjerilo upravu prvoga odjeljenja zemaljske vlade. Šefom prezidialnog ureda je imenovan dr. Henrik Starch.

Novo sredstvo protiv kolere.

„Edi Ujsag javlja: U Ugarsku, gdje se nalaze bolesnici od kolere, počelo se lječiti senzacijonalnim sredstvom umirovljenoga ministarstvenoga savjetnika Stjepana pl. Krasnya. Otaj je lijek, posljedica tridesetgodišnjega istraživanja. Krasny koji je jedno vrijeme bio tajnikom bosanske vlade i vlada hrvatskim jezikom. Dugo je vremena obitavao u Carigradu, gdje je mnogo proučavao svoje sredstvo u bolnicama kolere i kuge. To je sredstvo proučano u svim bolnicama za kolera, a ozbiljnost, nekih 800 na broju, koje su time lječili, oduzvrstile. Sam obvršač praktična na najtežim bolestnicima u Ugarsku, dok su počeli pokusima i u Njemačkoj.

Mahovina i lišaj na voćkama.

Vrlo puta se na našim voćkama pojavljuje mahovina i lišaj. Tu je napravo golemo mnoštvo gusjenica i ušikovih ja-

jašca, čemu treba energično stati na kraj. Mi vidimo, da mnogi naši posjednici vučaka u jesen omažu debla svojih voćaka gustom vapnenom vodom. To je dobro, ali je nešto još bolje. Stablo i deblje grane moramo ponajprije dobro okrpati oštrom, za tu svrhu naćinjenom krpom, a tekar onda možemo ih omazati vapnenom rastopinom, u koju smo primiešali 3% karbolineuma. Tko nije toga učinio jesenas, neka se požuri, da to sada što prije uradi. Tako ćemo malim troškom sačuvati svoje voćke od škodljivih nametnika.

Brzojavke vrhovne vojne uprave kao nastavni predmet.

U velikom broju njemačkih škola upotrebljuju se brzojavke vrhovne vojne uprave kao nastavni predmet. One daju prilike, da se školskoj mladeži na temelju zemljovida razjasnjuje napredovanje njemačke vojske.

Školska mladež na taj način ne samo što saznaje za najtočnije pojedinosti rata, nego zornom nastavom upoznaje one krajeve, gdje se rat vodi. Obćenito je interes, koji se pri tome pokazuje, vrlo velik. Osobitu ilustraciju u tom pogledu dobiva nastava u Alzaciji, gdje se u nekim školama čuje gruvanje topova na bojištima.

U Njemačkoj se nalazi za potrebno, školu dovoditi u što tješnju svezu sa životom, kako se to i u gornjem pokazuje. U našim se krajevima od toga više manje zazire.

Rat i subvencija parobrodarskim društvima.

„Hrv. Lloyd" piše: Ratne prilike nanesle su od svih poduzeća najveće neprilike parobrodarskim društvima, jer ona sebi nikako ne mogu pomoći, već moraju mirovati, osim nešto obalne plovitbe koja može da ostane. Medjutim ne samo da je parobrodarskim društvima oduzeta svaka mogućnost zaslužbe, nego ona imadu i unatoč tomu što ne rade, mnogo troškova, jer moraju trošiti za uzdržavanje parobroda, moraju osoblju plaće isplaćivati, te nadalje plaćati osigurnine za brodove i otplaćivati razne dugove. Budući da većina društava imade od vlade subvencije a te su subvencije vezane uz stanovita uvjete, koji se sada nikako ne mogu izvršavati, to bi prema tomu društva subvenciju gubila. No iz Beča se sada javlja, da je izdana ministarska odredba, da se parobrodarskim društvima unatoč nemogućnosti vršenja obveza ipak isplaćuju subvencije, samo se društva moraju obrezati, da će podjeljivati potpore svojim namještenicima i uobće za njih se brinoti.

Plinara, munjara i gradski vodovod u Puli pod vojničkim nadzorom.

C. kr. kot. poglavarstvo u Puli objavljuje:

Uslijed dopisa c. i kr. ratnog ličkog Zapovjedničtva od dne 4. aprila 1915. Res. br. 1012, objavljuje se:

Na temelju otpisa c. i kr. ratnog ministarstva nadzornog ratnog odsjeka br. 21.299 od godine 1915., obvezuju se radionice plina i elektrike grada Pule, kao što i gradskog vodovoda, da na temelju propisa § 18. zakona od dne 26. decembra 1912. L. D. Z. br. 236, nastave svoj posao obzirom na vojničke interese.

Svi činovnici i radnici spomenutih zavoda, koji još nisu dovršili 50. godinu života, moraju od časa obnarodovanja ove objave do dana kada prestaje obća ili osobna dužnost na ratnu službu u smislu § 6., stavke 1. spomenutog zakona, ostati u svakom slučaju na svojem mjestu, dotično u svojoj sadašnjoj službi.

Svi gori spomenuti moraju biti razvidjeni crno-žutim pojasom na lakta.

Vojničko vodstvo zavoda povjereno je c. i kr. pomorskom brodskom kapetanu Teodoru Stark-u pl. Schmidtheim.

Naredbama imenovanog vojničkog zapovjednika moraju se pokoravati svi namještenici spomenutih zavoda, a u slučaju eventualnih prekršaja podpadaju pod vojničku sudbenost i vojničku disciplinarnu kaznenu vlast.

Cenzura listova u Puli.

Odsada unapried bivaju sva preporučena, vrijednosna i ekspresna pisma kao što i zamoti predani kod mjestnog poštanskog ureda, cenzurirani prije daljnjeg odašiljanja; radi toga neka se sve te pošiljke predaju otvorene odnosno zamote neka stranke same zatvore na poštanskom uredu iza kako je uslijedila pregledba sa strane redarstvenih organa.

Djelatnost podružnice „Crvenog Križa“ u Puli u prvom kvartalu.

Podružnica „Crvenog Križa“ u Puli sabirala je marljivo i u mjesecima jenaru, febraru i marču t. g., da što više prinosa skupi i što izdašnije pomogne vojničke zdrastvene zavode a osobito na ratištu nalazeće se vojnike u istarskim pukovnijama.

Od 1. jenara do 31. marča t. g. unišlo je podružnici u Puli ukupno K 18.001, a od 1. augusta 1914. do 31. marča 1915. ukupno K 101.068·27 u gotovom i u drž. papiru nominalne vriednosti K 1000.

U prvom kvartalu izdalo je društvo za raznu obuću, rubeninu, duhan i dr. ukupno K 2.332·15, a ukupni izdatak od 1. augusta 1914. do 31. marča 1915. iznosi K 79 898·96.

Od predmeta ostalih koncem decembra i pripravljenih tekom zadnjeg tromjeseca predano je vojničkom zapovjedničtvu u Gracu za vojnike na ratištu i četama, koje su odavle polazile u boj, kao takodjer raznim odjelima ostalim ovdje i vojničkim zavodima, ukupno 5900 predmeta za porabu, knjiga i novina, 9.500 komada rubenine, 1570 kila jestvina, 100 boca mineralne vode, 80 boca voćnog soka, 210 boca finog vina i likera, 50.000 cigareta, 450 cigara, 500 paketa čaja, duhana i 10.000 pari podplata od karte.

Pripuštanje paketa vojne pošte

Za vrijeme od 12. do uključivo 16. travnja o. g. mogu se kod svih pošt. ureda primati paketi vojne pošte za slijedeće urede vojne pošte:

Br. 6, 9. 11, 16, 20, 22, 25, 28, 34, 37, 39, 41, 43, 51, 54, 55, 56. 61, 64, 69, 76, 81, 83, 85, 101, 113, 116, 119, 121, 124, 125, 129, 133, 136, 141, 145, 151, 168, 170, 186, 187. 188, 202, 300, 301, 302, 303, 305, 307, 308, 310, 313, 314. 315, 316, 317 i 318.

Za ovu obznanu doznali smo 12. tek. mj. dok objava c. kr. poštanskog ravnateljstva u Trstu nosi nadnevak 4. aprila 1915. Pošto će naš narod u Istri doznati kasno i kad predje rok za primanje zamota za spomenute vojne pošte, dobro bi bilo da sl. ravnateljstvo pošta i brzojava u Trstu produlji rok za šiljanje zamota na vojne pošte. Molimo ujedno spomenuto ravnateljstvo, da u buduće slične objave pošalje i našem uredničtvu, da tako uzmognemo još u pravo doba kroz naš list objaviti narodu takove odredbe, pošto nas mnogi i mnogi pitaju za informacije osobito za vojne pošte.

Za ravnanje donašamo uvjete pod kojima je dozvoljeno šiljati zamote na vojne pošte.

1. Težina i obseg. Težina zamota ne smije prekoračiti 5 kg, a obseg u nijednom smjeru 90 cm.

2. Sadržaj. U taborske poštanske zamote smije se isključivo smjestiti samo slijedeći predmeti: a) bojno opremni i predmeti obuće, b) cigare, cigarete, duhan, lule, i užigači na šilj bez benzina. Poštanski uredi ovlašteni su, dapače im je dužnost osvjedočiti se o tom, ne sadržavaju li taborski zamoti povrh nabrojenih i druge predmete. U tu svrhu prigodom predaje mogu zahtjevati, da predatelj zamot otvori, dapače, ako je opravdana sumnja, mogu taborski zamotak i nakon predaje uredovno otvoriti. Taka taborski poštanski zamot, koji povrh nabrojenih sadržaje i ine predmete, ne smije se nikako niti preuzeti, niti otpremiti, te se poštanskim uredima (agencijama) kao strogu dužnost kontrolirati, da zamoti ne budu sadržavali nikakovu vrst jestvina. Zamot, o kojem će se tekom rukovanja ustanoviti, da se izmedju sadržaja nalaze i zabranjeni predmeti povratit će se predatelju obterećen sa povratnim troškom.

3. Omatanje. Pošiljke se imadu osobito brižno i pomno omotatati, da ih nepogodnosti dugog puta i vremena ne oštete Osobito se strogo imade obdržavati slijedeće: a) Vanjska embalaža smije biti samo voštano platno (sa naopakom stranom prema vani), ina nepromočna tkanina ili čvrsta drvena škrinja. Prema tomu se pošiljka ne smije umotati u krbku drvenu škrinju, papirnatu kutiju, papir ili u promočivu tkaninu. b) Embalaža iz tkanine imade se dobro sašiti, a drvena škrinja pako dobro zabiti čavlima. c) Svaki se zamot sa čvrstim konopcem imade povezati tako, da se kod rukovanja lahko može uhvatiti za konopac.

4. Naslov. Naslovi imadu biti na samoj embalaži. Ako za embalažu rabimo drvenu škrinju, imade se naslov napisati na samu škrinju sa tiotovnom olovkom (nakon navlaženja površine, koja se rabi za pisanje) ili sa bojom. Kod ine embalaže imade se naslov napisati na samu embalažu ili se imade na istu prišiti. Iznimno se smije rabiti i privješteni naslov iz kože ili platna Privjesnica ne smije biti iz jednostavnog papira ili liepenke. Na lievi gornji ugao naslova imade se napisati ime i prebivalište (stan) predatelja, a na desni gornji ugao pako rieči „Bojna pošta“. Osim toga su još potrebite kod naslova: ime i prezime naslovnikovo, njegov vojnički rang, oznaka četnog tijela, pododjela, a kao odredište broj bojne pošte Preporuča se prepis naslova staviti i u zamot, da se zamot, ako bi naslov na zamotu za rukovanja ili odpreme postao nečitljivim ili bi se na ini način uništio, nakon otvorenja ipak uzmogne dostaviti na temelju nutarnjeg naslova. Prepis naslova nadoknaduje i u zamot stavljeni list, ako je isti suglasno naslovljen sa naslovom zamotka.

5. Očitovanje vriednosti. Specialno rukovanje. Ne može se očitovati vriednost, niti zahtievati specialno rukovanje, kao: ubranje pouzeća, ekspres dostava, u vlastite ruke ili povratnicom.

6. Popratni list. Popratni list imade se propisno izpuniti, a na mjesto za očitovanje vriednosti imade se napisati rieči „na vlastitu pogibelj“. Na odrezak odpremnog lista smije se napisati samo ime i naslov predatelja. Pismena priobćenja su zabranjena, nemaju ni svrhe, pošto popratni list ne dodje do naslovnika.

7. Frankiranje. Bojno poštanski zamoti podpadaju pod frankoprisilje. Frankopristojba iznaša 60 filira.

8. Jamstvo. Bojno poštanski zamoti preuzimaju se samo na pogibelj predatelja, za iste ne jamči niti pošta, niti vojnička uprava, eventualno stavljeni odštetni zahtjevi ne će se uzeti u obzir.

9. Neuručivi zamoti. Neuručivi će se bojno poštanski zamoti natrag upraviti na predalište, te će se bez zaračunanja povratnog porta dostaviti predatelju, ako se isti može ustanoviti na temelju u zamot smještenog prepisa istoga; ako je to iz ma kojeg razloga nemoguće, razdieliti će se sadržaj medju ranjene ili bolesne vojnike najbližoj bolnici.

10. Reklamacije. Bojno poštanski zamoti mogu se uz izključenje odštetnog zahtjeva reklamirati putem potražnice.

Gospodarske viesti.

(Iz „Gospodarskog Lista“).

Štedimo odojke i janjad!

Za uskrsne blagdane običaj je u mnogom obiteljima, naročito na selu, klati uskrsno (vazmeno) janje, a mnogi koji ne dodju do janjeta, kolju odojka. Kako se ove godine mora nastojati, da se od odojaka i janjadi izvuče što veća dobit na količini mesa, neka se odrekne svaki domoljub toga užitka ove godine, pa neka se janjad i odojčad ostavi da raste. Malenu tu žrtvu moći će lako svatko doprinijeti, a seljačtvo naše mislimo da ne treba tek upozoravati, da neda odojke i janjad ni za koju cijenu iz ruku.

Posadimo rani kukuruz za kuhanje.

Što prije posadimo u sandučiće i nešto sjemena ranoga tako zvanog šećernog kukuruza (Zuckermais). U sandučićima, koji se drže na svijetlom i toplom mjestu u kući, narasti će prisad mnogo brže, pa ćemo ga onda početkom svibnja, kad već bude vrijeme toplo, presaditi u vrt na dobro pognojenu zemlju. Na taj ćemo način dobiti ranije klipove kukuruza za kuhanje. Kuhani je kukuruz i vrlo tečna i vrlo hranivo jelo. Od ranih šećernih vrsti kukuruza vrlo je dobra, rodna i ra na vrst Crosby-ov šećerni kukuruz (Crosby's Zuckermais). Kukuruz ne zaprema u vrtu mnogo prostora, a izmedju njeg možemo posaditi i još kakvo nisko povrće pa se tim više preporuča saditja.

Potrošnja kave u ratno doba

Kava je prekomorska plodina, kojoj j dovoz uslijed rata spriječen. Zalihe kav ave su manje i s toga ona vrlo poskupljuj Da se ne upuštamo u prevelike izdatk sada, gdje nam novac treba štediti z najnužnije životne namirnice, moramo s odricati uživanja prave kave, te mjest nje trošiti kavu od ječma ili boba. Pre poruča se također mjesto kave trošenj ekstrakta od kravske repe. Repa se dobr opere, izreže u sitne komadiće, osuši sprži kao kava. Pržena repa još vruć samelje se i pohrani. Što je kava starij to je bolja i slasnija. Trošenje prave kav mora se upravo osuditi u sadašnje vrije me tim više, što su nam poznati slučajevi da se na selima za malu šolju kave plać i po 50 filira. Nu najbolje će biti, da s dok rat traje posve okanimo kave, t držimo mlijeka. Mlijeko sa žgancima i vrsna je i izdašna hrana za odrasle i z djecu.

Sjetite se družbe sv. Cirila i Metoda

Velika svota novaca

može da se nakloni svakome, koji postane našim naručnicima. — Bezplatna izjasnjenja šalje:

Srećkovno zastupstvo 25, Ljubljana.

Himna

Družbe sv. Cirila i Metoda prodaje se z korist Družbe tiskra Lagunja i dr. u Puli

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

registrana zadruga sa ograničeno jamčenjo

Vlastita kuća (Narodni Dom)

Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i uz mjesečnu otplatu te prima uloške, koje ukamaćuje uz

4 1/2 %

čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

„Croatia“ OSIGURAVAJUĆA ZADRUGA U ZAGREBU.

Jedini domaći osiguravajući zavod. Utemeljena g. 1884.

Centrala: Zagreb u vlastitoj palači, ugao Ilovačke i Preradovićeve ulice.

Podružnica u Trstu, Via del Lavatoio br. I. II. kat. Telefon br. 2594.

Glavna zastupstva: Ljubljana, Osijek, Rijeka i Sarajevo,

Ova zadruga prima uz povoljne uvjete slijedeće vrsti osiguranja:

I. Osiguranja na ljudski život:

1. Osiguranja glavnica za slučaj doživljaja i smrti, 2. Osiguranja miraza, 3. Osiguranja životnih renta:

II. Protiv štete od požara:

1. Osiguranja zgrada (kuća, gospodarskih zgrada, tvornica).
2. Osiguranja pokretnina (pokućstva, dućanske robe, gospodarskih strojeva, blaga i t. d.),
3. Osiguranja poljskih plodina (žita, sijena i t. d.);

III. Staklenih ploča protiv svai pasaja.

Zadružna imovina u svim odjelima iznosi . . . . K 3,375.950·35

Godišnji prihod premije s pristojbama . . . . . K 1,571.135·97

Isplaćene odštete . . . . . K 6,400.208·52

Sposobni povjerenici i akvizitori na mjestima se uz povolj. uvjete.

Povjer. za Pulu i okolicu: Ante Iskra, Via Campo Marzio 5 I. kat.

Broj 16. Pula, u četvrtak dne 22. aprila 1915. God. XLVI.

Oglasi, priposlana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cienika ili po dogovoru.

Novce za predbrojbu, oglase itd. šalje se naputnicom ili položnicom pošt. štedionice u Beču za administraciju lista u Puli.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Ako list na vrieme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izrana napiše »Reklamacija«.

Čekovnog računa br. 47.649.

Telefon tiskare br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari". Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Nefrankirani dopisi se ne vraćaju, nepodpisani se tiskaju, a nefrankirani se primaju.

Predplata se poštarinom stoji: za 10 K u obće, za 5 K za seljake } na godinu; ili K 5·—, odnosno K 2·50 na pol godine.

Izvan carevine više poštarina. Plaća se unaprieda za cielu godinu.

Pojedini broj stoji 10 h., za ostali svet 20 h., koli u Puli toli izvan iste.

Uredničtvo i uprava nalazi se u »Tiskari Lagunja i dr. Via Giulia br. 1. kamo neka se naslovljuju sva pisma i predplata.

Odgovorni urednik Jerko J. Mahulja. Izdaje i tiska Lagunja i dr. u Puli ulica Giulia 1. Glavni zastupnik prof. M. Mandić u Trstu

Europejski rat.

Na sjevernom ratištu.

Beč, 14. aprila (DU). Službeno se javlja danas o podne:

Obći položaj nije promijenjen.

Na zapadnom sektoru karpatske fronte vodili su se samo topnički bojevi.

Sjeverno-zapadno od usečkog klanca osvojene su u čitavom obsegu pozicije, što su ih bili Rusi prije nekoliko dana zaposjeli, i to navalom hrabrih ugarskih pješačkih pukovnija br. 19. i 26.

U južno-iztočnoj Galiciji i u Bukovini je mirno.

Beč, 15. aprila (DU). Službeno se javlja danas:

U zapadnoj Galiciji izjalovila se kod Cieskowice na Bzli u jutro dne 14. aprila navala Rusa. Na uzvisine s obje strane Wysockowa na Stryju navalile su jake ruske sile na pozicije naših četa. Iza žestokog boja neprijatelj je odbijen. Protunavalom naših četa zauzeta je i zaposjednuta jedna važna uzvisina i zarobljena su 3 častnika i 661 momak.

Na ostaloj karpatskoj fronti samo topovska borba, a u mnogim sektorima vladao je mir.

U jugoiztočnoj Galiciji i u Bukovini nije se ništa dogodilo.

Beč, 16. aprila (DU). Službeno se javlja danas o podne:

U Poljskoj odbijen je jedan ruski napadaj kod Blogia, istočno od Piotrkowa.

Na doljujoj Nidi zapalilo je naše topničtvo jedno rusko skladište municije. Više streljačkih graba, koje su bile u području naše vrlo djelatne vatre topovske, neprijatelj je u bijegu napustio.

U Karpatima došlo je samo u šumovitim gorama do pojedinih bojeva. Navale rusko-pješačtva odbijene su, kao uvijek uz znatne gubitke po njih i zarobljeno je 450 momaka.

Pojedinačni bojevi u dolini Stryja donieli su nam daljnjih 268 zarobljenika.

Beč, 17. aprila (DU). Službeno se javlja: U ruskoj Poljskoj i zapadnoj Galiciji se nije dogodilo ništa. Položaj na fronti u Karpatima je nepromijenjen. U šumovitom gorju, gdje su Rusi na mahove opetovali svoje žestoke navale, zarobljeno je 1290 ljudi. Za vrieme ovih navala i uzaludnih nastoja pokušanih tekom noći neprijatelj je imao ponovno velikih gubitaka.

U jugoiztočnoj Galiciji i u Bukovini bojevi artilerije.

Beč, 18. aprila (DU). Službeno se javlja danas:

Opći je položaj nepromijenjen. U šumskim su Karpatima krvavo suzbili ruski napadaji kod Nagypolanya, Zellöa i Telepocza. Zarobljeno je 7 častnika i 1426 momaka.

Na svim je ostalim frontama bilo samo topničkih bojeva.

Na južnom se ratištu nije ništa dogodilo. Kako već češće, i ovaj put smo uspješno odvratili srpsku topničku vatru iz Beograda.

Beč, 19. aprila (DU). Službeno se javlja danas:

U ruskoj Poljskoj i zapadnoj Galiciji nikakvog važnog događaja.

Na fronti u Karpatima, izuzev sporedne bojeve u šumovitim Karpatima, u kojima je zarobljeno 191 Rusa, vlada mir.

Beč, 20. aprila (DU.) Službeno se javlja danas:

Obći položaj je podpunoma nepromijenjen. Duž ciele fronte osamljeni bojevi artilerije.

Njemačko-ruski rat.

Berlin, 14 aprila (DU). Veliki glavni stan: Položaj nepromijenjen.

Berlin, 15. aprila (DU). Veliki glavni stan: Na iztočnom ratištu položaj je nepromijenjen.

Berlin, 16. aprila (DU). Veliki glavni stan: Položaj na istoku nepromijenjen. U manjim bojevima kod Kalvarije zadnjih dana zarobili smo 1040 Rusa i osvojili sedam strojevnih pušaka.

Berlin, 17. aprila (DU). Veliki glavni stan: Položaj ostao je i jučer nepromijenjen.

Berlin, 18. aprila (DU). Veliki glavni stan: Na istoku je položaj nepromijenjen.

Berlin, 19. aprila (DU). Veliki glavni stan: Položaj je nepromijenjen.

Berlin, 20. aprila (DU). Veliki glavni stan: Na istoku je položaj nepromijenjen.

Njemačko-francezki rat.

Berlin, 14. aprila (DU). Veliki glavni stan: Noćni neprijateljski napadaj kod Berry au-Baca izjalovio se.

Sjeverozapadno od Verduna su jučer rabili proti našoj crti mine, koje su razvijale gusti žutkasti dim i zagušljivi plin.

Između Maasa i Mosele nastavila se borba.

Pri jakom francezkom napadaju protiv linije Mezerey-Marchewille prodrli su Francezi na jednom uzanom mjestu kod Marchewille u našu poziciju, ali su bili našim protunapadajem naskoro opet izbačeni.

Na ostaloj fronti slomljena je francezka navala već pred našom pozicijom.

Između Combresa i St. Mihiela vodile su se samo topničke borbe.

U šumi kod Ailly a iza neuspjelih pokušaja bila su suzbijena tri neprijateljska napadaja.

Navala s obje strane ceste Essey Flirey izjalovila se i dovela je do bojeva iz blita, u kojima su nadvladale naše čete.

U šumi Les Pretres nije bilo bojeva.

U Vogezima se izjalovio francezki napadaj južno-zapadno od Metz-Erala.

Berlin, 15. aprila (DU). Veliki glavni stan: Između Maase i Mosele došlo je jučer samo do pojedinačkih borba.

Kod Marchewillen pretrpjeli su Francezi kod trokratne bezuspješne navale silne gubitke.

Zapadno od ceste Essey Flirey trajala je i po noći borba u jednom malom jarku.

I u šumi Pretre izjalovile se sve francezke navale.

Francuzki odjeli, koji su napredovali protiv naših pozicija na sjevero iztoku od Manonvillera, bačeni su od naših zaštitnih četa uz teške gubitke natrag.

Na jugu Hartmannsweilerkopfa pokušali su Francuzi pet puta uzalud da probiju našu frontu.

U ostalom došlo je u Vogezima samo do topničke borbe.

Berlin, 16. aprila (DU). Veliki glavni stan: Pred Ostendeom i Nieuportom pridružilo se jučer topničkoj borbi nekoliko neprijateljskih torpiljarki, kojih je vatra medjutim doskora ušutkana.

Na južnom rubu St. Eloisa zaposjeli smo nakon dignuća u lagum dvie kuće.

Na južnom obronku visine Loretto opet se od noćas bori.

Između Maase i Mosele došlo je samo do topničih bojeva. Umnožava se uporaba bomba, koje razvijaju zagušljive plinove i puštana eksplozivna taneta sa strane Franceza.

Usljed jasnog i vedrog vremena bila je jučer opet živahna djelatnost aviatičara. Neprijateljski su avijatičari bombardovali mjesta za našom frontom. Posjetili su opet i Freiburg, gdje je ubijeno i ranjeno više civilnih osoba, naročito djece.

Berlin, 17. aprila (DU). Veliki glavni stan: Jučer su i Englezi rabili granate i bombe, koje su razvijale zagušljive plinove.

Na južnom obronku visine Loretto sjeverozapadno Arrasa izgubili smo jedno malo uporište 60 metara široko i 50 duboko.

U Champagni sjeverozapadno Perthesa, iza obširnog bombardovanja, zauzeli smo jurišem jedan skup francezkih utvrda. Francezka protunavala poduzeta jutros izjalovila se. Između Maase i Mosele bili su žestoki bojevi artilerije. Kod Flireya Francezi su navalili ponovno; s velikim gubitcima bili su odbijeni u svoje pozicije.

Za vrieme jednog napredovanja u svrhu izvidjaja naše su čete zauzele neprijateljsku poziciju sjeverozapadno Urbeis u Vogezima, a koja ležeć za nas nepovoljno, bila je opet u jutro izpražnjena, poveši sobom mnogo alpinskih lovaca, koje amo zarobili.

Jedan francezki zrakoplov prikazao se noćas nad Strassburgom i izbacio nekoliko bomba. Materijalna šteta, koja se sastojala ponajviše u razbijenim prozorima, je neznatna. Ostalo je žalibože ranjenih nekoliko građanskih osoba.

Jedan od naših zrakoplovaca, koji je prekjučer izbacio bombe na Calais, izbacio je jučer na Greenwich kod Londona.

Berlin, 18. aprila (DU). Veliki glavni stan: Dignuvši neke točke u lagum, provalili su Englezi sinoć na jugoistoku Ypersa u naš položaj na visu tik na sjeveru kanala ali su protivnavalom bili odmah opet natrag bačeni.

U Champagni su Francuzi razorili jednu grabu uz položaj, koji smo mi prekjučer osvojili, ali time nijesu postigli nikakvih prednosti.

Između Maase i Mosele bilo je samo topničkih bojeva.

U Vogezima smo na jugozapadu Stosseweilera osvojili jedan predanji francuzki položaj. Iz Mezerala povukle su se naše izvidnice pred nadmoćnim neprijateljem u svoja uporišta.

Berlin, 19. aprila (DU). Veliki glavni stan: Jugoiztočno od Ypersa Englezi su protjerani iz malih dielova naših pozicija, koje su još imali u posjedu. Sa jakom navalom duž željeznice Ypern Comine sinoć su opet pokušali da zaposjednu vladajuću poziciju. Navala se slomila s velikim gubitcima.

Kod Ingelmünstera francezki poručnik aviatičar Garros bio je prisiljen spustiti se na zemlju, te je zarobljen.

Između Maase i Mosele dan je prošao mirno.

Slabi pokušaji navale Franceza na položaj kod Combresa bio je u zametku ugušen našom vatrom.

U Vogezima izjaloviše se dvije francezke navale na položaj sedla od nas zauzetog zapadno od Reichsackera. Nakon velikih gubitaka Francezi su se povukli.

Inozemstvo je poplavljeno iz Francezke i Engleske, čini se i sa službene strane, viestima o pobjedama i tobožnjim uspjesima naših protivnika na zapadnom ratištu.

Te tvrdnje su prosto izmišljene. Nije vriedno pobijati je. Upućuje se samo, da se ispitaju na temelju službenih njemačkih izvještaja o ratu.

Berlin, 20. aprila (DU). Veliki glavni stan: U Champagni naše obkopne navale napredovale su. U Argonam se izjalovio francezki napadaj sjeverno od La Tour de Paris.

Između Maase i Mosele bilo je živahnih artilerijskih bojeva u pojedinim pozicijama. U Croix Les Cannes naše čete nakon što su bacile u zrak nekoje utvrdice, uniše su u glavni položaj neprijatelja i zadaše neprijatelju velikih gubitaka. U boju s predstražama zapadno od Avricourta zauzeli smo opet jurišem selo Embermenil nakon časovitog izpražnjenja. U Vogezima na vrhuncima Sillacker sjeverozapadno Melzerala izjalovila se francezka navala s velikim gubitcima francezkih alpinskih lovaca. Tekom više navrata na vrhunac Hartmannweilerkopf osvojili smo nekoliko stotina metara zemljišta na obronku prema sjeverozapadu.

Turska u ratu.

Carigrad, 14. aprila (DU). Neprijateljsko brodovlje nije već više dana poduzimalo ništa pred Dardanelima. No jučer je htio jedan naprijateljski brod opet da se približi ulazu u Dardanele. Naše su ga baterije odmah potjerale.

Carigrad, 15. aprila (DU). Brzojavna agencija Milli: glavni stan priobćuje: Nekoliko neprijateljskih izvidnih ratnih brodova pucalo je jučer bez svakoga uspjeha pol sata na naše baterije pri ulazu u Dardanele. Jedna neprijateljska oklopnjača i jedna torpednjača bile su pogođene od naših taneta.

Na ostalim frontama nema promjene.

Carigrad, 16. aprila (DU.) Glavni stan priobćuje: Jučer po podne bombardovala je jedna neprijateljska oklopnjača na razmake tvrdjave na ušću Dardanela bez uspjeha. Oklopnjača bila je pogođena od četiri granate naših baterija, koje su prouzročile na brodu vatru. Brod se je brzo odaljećio prema Tenedosu.

Rusko brodovlje bombardovalo je jučer Eregli i Zunguldak. Ne držimo vriednim ni javiti s kakovim uspjehom je to peri odično bamdardovanje sa brodovlja koje križari duž sirijske obale.

Carigrad, 17. aprila (DU). Jedna podmornica potopljena je u Dardanelima od turskih baterija.

Berlin, 18. aprila (DU). Agencija Milli: Glavni stan priobćuje:

Jučer je popodne oštećen našom vatrom jedan neprijateljski hidroplan, što je preletio iznad sanonskog zaliva i pao pred Sasli-Limanem u Peer. Drugi je hidroplan, što je krenuo morem, da prvi hidroplan spasi, našom vatrom potopljen. Engleska oklopnjača „Nelson“ i jedan hidroplan, što su se približili, pogođeni su tanetima. „Nelson“ se povukao natrag, baš kao i hidroplan, što je htio oštećeni hidroplan sa sobom da odvuče. Engleska podmorska ladja „E 15, potopljena je u dardanelskom tjesnacu iztočno od Karamlik-Limana. Od posade od 31 čovjeka spašena su i zarobljena 3 časnika i 21 momak. Medju njima se nalazi i engleski potkonzul dardanelskog okruzja. S ostalih ratišta nema ništa da se javi.

Carigrad, 19. aprila (DU). Otomanski stan javlja: Radi navala naših predstraža u okolici Bassorah razvile su se u okolici Šaiba i Alberleiz borbe. Naše su čete prodrle u neprijateljske utvrde, ali su se radi englezkih pojačanja povukle izvan zone ovih utvrda.

Carigrad, 20. aprila (DU). Glavni stan priobćuje: Bojavi, koji su se razvili od 3 do 4 dana na kavkazkoj fronti u okolici Mylo svršili su nama u prilog. Neprijatelj je potisnut na granicu.

Jedna neprijateljska flotilja torpednjača pokušala je jučer približiti se dardanelskom tiesnu. Stalno je, da su dvie neprijateljske torpednjače bile pogođene od naše vatre, nakon čega se flotilja povukla.

Jedan nas zrakoplov na izvidjaju nad Tenedosom izbacio je s uspjekom bombe na neprijateljske brodove i povratio se neoštećen usprkos neprijateljske vatre.

Naša torpednjača „Timur Hisar“ napala je 17. tek. mj. u Egejskom moru engleski prevozni brod „Manitou“ s podpunim uspjehom. Englezki admiralat priznaje, da se je 100 vojnika tog prevoznog broda potopilo. Iza napada progonili su engleski brodovi našu torpednjaču do Chiosa. Posada „Timur Hisar“ bacila je u zrak torpednjaču da ne padne u ruke neprijatelja. Momčad je primljena prijazno od oblasti u Chiosu.

Na ostalim frontama se nije dogodilo ništa.

Sličice iz rata.

Iz jednog njemačkog zarobljeničkog tabora.

„Grazer Tagespost“ donosi iz pera Kurta Kuchlera sliče iz jednoga njemačkog zarobljeničkog tabora, te medju inim veli slijedeće: Stvari, o kojima hoću govoriti, događaju se u jednom velikom njemačkom zarobljeničkom taboru, čije ime ne smijem navesti. Iz prozora sobe moga prijatelja satnika, vidim one nebrojene tisuće zarobljenih neprijatelja Francuza, Belgijanaca, i nešto Engleza, vidim sav ovaj šaroliki život tabora. U nedjelju igraće nogometa skupine, što puše i što se razgovaraju te šetaoce, što melankolično sanjare; kroz tjedan vježbanje i odlazak kolona na posao.

O organizaciji tabora reći ću samo nekoliko rieči. On izgleda kao i svi drugi u Njemačkoj. Okruglo 20.000 ljudi stanuju u tim odjelima. Onih 4.000 ljudi četvrtoga odjela stanuju u solidnim kućama jedne nove vojarne, u zračnima i dobro loženim prostorijama. Imadu kupaonu, u kojoj se najednom mogu njih četrdesetorica tuširati. Imadu jednu školu, crkvu, jedan orkestar i „svečanosnu dvoranu“ za umjetničke predstave.

Na radne se dane marljivo radi. U odjelu za šivanje sjede stotine njih uz šivaće strojeve i šiju marljivo na ratnim uniformama. Ili idu opet iz logora, da grade ceste, opkope, obradjuju polja, kultiviraju krčevinu, da rade u rudokopima itd.

Nijedan stranac ne smije proći bez propusnice kroz ogradu tabora. Pače i sami njemački časnici, a i generali, moraju sad imati dozvolu, ako hoće da udju u tabor.

Medju zarobljenim Francuzima i Belgijancima vidio sam mnogo lijepih ljudi. Mnogi su od njih otmjeni i bogati ljudi, koji su se svi kao prosti vojnici borili. Neki grof, koji je imao sreću, da je mogao godišnje potrošiti milijun franaka rente, nije dospio dalje od „kapralа“. Zarobljen je bio kod Marne, a sad sjedi u pobočnikovoj pisarni, misli na prošini kaviar iz Novoga Čerkeska, na ostrige iz Holyheada, na sočne jelen-gljive iz Perigeuxa i zagriza tužno u svoj komad slanine.

Francuzi su svi nadasve uljudni. Dobrovoljno pozdravljaju, dok su Englezi neljubazni, drzoviti, gizdavi i šutljivi. Jer ljudski materijal Engleza ovoga tabora nije ni najmanje pristaćiv; sastoji se većim dijelom od zločinačkih tipova iz najzabitnijih dijelova Londona. Vidi se na njima da su to vojnici za nevolje. Ne primaju nikakovih pisama s one strane kanala, jer nemaju nikakvih prijatelja prijeko, ne pišu nikakvih pisama, jer nemaju ni obitelji. Engleski, što sad dolaze, sasvim su druge vrste; oni naime potječu od Kitchenerova novačenja, iz boljih su društvenih krugova i pošli su u rat, da obrane svoju domovinu od njemačke invazije. Francuzi, koji protivno od Engleza umiru od čežnje za svojom domovinom, pišu vrlo marljivo kući i u svojima su pismima vrlo nježni, bogati na izrazima i vrlo poetični.

Početak nove borbe njemačkih podmornica.

U „N. Fr. Pr.“ piše mornarički stručnjak dne 12. o. mj.: Njemačka podmornica „U 28“ potopila je šestdeset morskih milja daleko od rta Finisterre englezki parobrod „Southpoint“. Ova je viest danas stigla. Svatko će se još sjećati, da se je pred mjesec dana pojavila njemačka podmornica u zatonu Biscaye. Kad je stigla ova viest, malo ih je bilo, koji su joj vjerovali. Držalo se, da je to varka, izazvana vieštima englezkih brodova, koji su u svojem strahu držali za periskope pomornica ribarske znakove, kojima se označuju mjesta, gdje su baćene mreže. Sada se medjutim pokazalo, da je ova viest bila mnogo ozbiljnija. Jedna se njemačka podmornica još nalazi blizu španjolske obale.

Kad je započela blokada njemačkih podmornica, bilo ih je mnogo, koji su sumnjali o tome, da će biti moguće, da na zapadnoj obali Englezke dulje vremena krstare podmornice. Da je ovo uspjelo, za to ima već dosta dokaza. Ali sada vidimo, da smo podcjenjivali djelatnost njemačkih podmornica. One mogu doploviti na španjolsku obalu i u zatonu Biscaye najopasnije more, kojeg se svi boje radi tamošnjih bura. Ladje, koje ondje plove, moraju već biti vrlo jake. Mnogi je brod ondje nastradao, a i ratni brodovi.

Podmorski rat stupa u novu fazu na viest, da je podmornica „U 28“ tako daleko od njemačkih ratnih luka potopila jedan brod. Podmornice nisu više prisiljene, da operiraju blizu vlastitih luka, već odplove u daleko more, kao i krstarice, te od njih preuzivamoju njihovu zadaću. To je riečit dokaz za velike sile, s kojima razpolažu naši saveznici i dobar znak za budućnost.

Vjerna životinja.

Jedan ratnik javlja ovu lijepu zgodu: Zima je, da ti se sve koža ježi. Vjetar puše tako silno i oštro, dà mislim, otpast će mi obraz, a ja s moja dva druga tražimo sa nosilima, hoćemo li naći koga u životu! Tražeći tako, pričini mi se kao da čujem mukli žalosni glas. Načulih bolje uši, kad ono se zbilja čuje mukli glas iz daleka, gdje odjekiva u šumi. To je glas konja. Ja kažem svojim drugovima, da idemo tamo, odakle se glas čuje i oni odmah pristanu. Kad mi bliže, zbilja se glas konja lijepo razabirao. Ja se požurih, nadjoh ga, gdje hrzo, a nogama kopa, kao da traži kakvo blago. Pogladih ga, a on me pogleda žalosnim i molećim pogledom. Sve je drhtao od zime. Ali nemaše mira, nego neprestano hrzaše, a ja sam znao, da se nešto dogodilo, kad je hrzao neprestano. Pogledih ga. On podje, a mi za njim. Idući neke vrijeme, dodjemo do jednog jarka, a konj stane. Stadosmo i mi. Ja pogledah. Imam šta vidjeti. U jarku leži naš vojnik, sve se valja u krvi i jauče. Lice mu krvavo i blijedo. Iz vrata, gdje je za dobio ranu, curila krv.

Razne viesti.

Dopusti za poljodjelske radnje.

Službeni dopisni ured u B.ću javlja: Odredbe glede vojničkih dopusta za poljodjelske radnje zanimano pučanstvo još uviek krivo tumači. Radi toga se ponovno upozoruje na to, da se vojnicima na ratištu absolutno nemogu davati dopusti, te je sraka takova molba uzaludna. Za obradjenje zemljišta onih vojnika, koji se nalaze na ratištu poskrbljeno je dostatno dužnostima, koje su u tu svrhu naložene občinama.

Dopusti za poljodjelske radnje, i to najviše 14 dana, mogu se dati samo vojnicima, koji pripadaju poljodjelskomu staležu i koji služe kod formacija, nadomjestnih čela, zaveda (bolnica ili sličnoj), itd. te se nalaze u nutarnosti zemlje. Takve vrsti dopuste mogu vojnici pitati sami izravno kod nadležnog zapovjedničtva ili pak koji od njegovih putem kotarske političke oblasti.

Raspis podpora.

Bratovšćina hrv. ljudi u Istri u Kastvu raspisuje ovime natječaj na podpore za god. 1915. Siromašni djaci iz Istre, koji su ujedno članovi Bratovšćine (ili njihov koji) neka svoje molbenice obložene poljednjom školskom svjedodžbom (kolukvijem) te izkazom siromaštva dostave potpisanom odboru najdalje do 15. maja o. god. Odbor Bratovšćine hrv. ljudi u Istri.

Pripuštanje paketa vojne pošte.

Za vrijeme od 19 do uključno 23. travnja o. g. mogu se kod svih pošt. ureda primati paketi vojne pošte za slijedeće urede vojne pošte:

Br. 9, 11, 13, 17, 18, 22, 27, 29, 30, 39, 45, 46, 51, 55, 56, 70, 78, 79, 81, 83, 87, 88, 94, 95, 99, 101, 104, 106, 116, 119, 126, 139, 156, 186, 210, 301, 304, 305, 306, 307, 308, 309, 311, 312, 315, 316, 317, 349, 350, i 507.

Vojnička smotra u kotaru puljskom.

Smotra osoba, podložnih narodnom ustanku, koje su rodjene u godinama 1873. do 1877. inkluzivno i za koje se kod novačenja ili višega pregledavanja našlo da su „nesposobne za oružje“, ili koje su do 31. jula 1914. na temelju superarbitracije otpuštene iz zajedničke vojske, ratne mornarice, domobranstva ili žandarmerije, zatim osobe, koje se radi vremena, kada su stekle austrijsko ili ugarsko državljanstvo ili bosansko-hercegovačko zemaljsko pripadništvo, nijesu više imale podvrći novačenju obdržavat će se za politički kotar Pula od dne 30. aprila do uključivo 3. maja 1915. i to u prostorijama c. kr. obrtne škole u Puli u ulici Vicolo al mare br. 1, II. kat, ljevo. Povjerenstvo započeti će uredovati u 8 sati u jutro.

Na pregledavanje nemaju doći:

a) oni, koji već sada — ma i bez oružja — i to barem od 1. februara 1915, a kod korporncija podložnih dužnosti narodnoga ustanka od 26. oktobra 1914., vrše službu narodnoga ustanka ili inače aktivnu vojničku službu, doklegod su u tom odnošaju;

b) liječnici (doktori medicine);

c) vojnički gažiste u miru i u odnošaju izvan službe, zatim svi, koji su služili kod vojništva i uživaju državnu opskrbu;

d) osobe, koje su radi mane, što čini nesposobnim za svaku službu, u opće oproštene od dužnosti narodnoga ustanka, ako imaju otpusnicu iz narodnoga ustanka ili svjedodžbu, da su oproštene od narodnoga ustanka, dotično ako su već u svoje doba bile izbrisane iz popise povaka;

e) osobe koje su na temelju superarbitracije tek u vrijeme svoje dužnosti narodnoga ustanka označene kao nesposobne za oružje;

f) osobe, koje nemaju jedne noge ili ruke, koje su slijepe na oba oka, pa gluhonieme, kreteni i osobe, koje su od suda proglašene ludima, umnimima ili slaboumnima, ako i onako već do sada nije izrečeno, da su oproštene od službe u narodnom ustanku, nadalje druge duševno bolesne osobe i osobe, što boluju od padavice, i to svi ti, ako kod pregledavanja postoji (prikazanje) dotičnu dokaz.

Dne 30. aprila morat će se prikazati povjerenstvu pripadnici mjestne općine Pula, koji su podložni narodnom ustanku te su rodjeni u godinama 1873, 1874, 1875, 1876, 1877 i oni stranci, koji su nastanjeni u Puli rodjeni godine 1873.

Dne 1. maja stranci, koji su nastanjeni u Puli te su rodjeni u godinama 1874, 1875, 1876, 1877.

Dne 2. maja pripadnici mjestne općine Vodnjan te stranci, koji su nastanjeni u mjestnoj općini Vodnjan rodjeni u godinama 1873, 1874, 1875, 1876, 1877.

Dne 3. maja pripadnici mjestnih općina Kanfanar, Svetvinčenat, Bale i Barban te stranci, koji su nastanjeni u imenovanim općinama rodjeni u godinama 1873, 1874, 1875, 1876 i 1877.

Oni, koji su podložni narodnom ustanku a pripadnici su općina Pula, Bale, Vodnjan, Svetvinčenat, Kanfanar i Barban treba da sobom donesu legitimacijoni list narodnog ustanka i izkaznicu za smotru narodnog ustanka. Na temelju ovih iz-

prava imadu oni, koji su podložni narodnom ustanku pravo proste vožnje na željeznici, ali treba da budu ove isprave prikazane prije odlazka na kolodvorskoj blagajni.

Stranci treba da prikažu povjerenstvu legitimacijoni list narodnog ustanka, koji im je bio u svoje vrijeme izručen.

Oni, koji se ne bi prikazali povjerenstvu bez utemeljenog razloga, bit će strogo kažnjeni.

Osobe, koje se nisu predstavile prijašnjim smotrama, moraju se predstaviti na gori označene dane sigurno u Puli.

Za osobe podložne narodnom ustanku, koje su rodjene 1873, 1874, 1875, 1876, 1877, te su nastanjene u c. i kr. pomorskom arsenalu, uredovati će posebna komisija br. 11 dne 4. maja u arsenalu.

Zabrana izvoza živeža iz Pule.

C. kr. kot. Poglavarstvo u Puli objavom od 14. aprila t. g. priobćuje:

Obzirom na preteške prilike opskrbe hranom grada Pule, i da se osigura potrebite postojeće zalihe živeža, ovo c. kr. kotarsko Poglavarstvo zabranjuje u interesu ovdje nastanjenog pučanstva svako iz važanje hrane iz Pule bilo poštom, željeznicom ili inače, bez prethodne dozvole kotarskog Poglavarstva.

U slučajevima vrijednih obzira može se obratiti na c. kr. kotarsko Poglavarstvo da podijeli iznimnu dozvolu.

Svaki prekršaj ove zabrane bit će strogo kažnjen.

Ova zabrana stupa u krepost sa danom njezina obnarodovanja.

Novačenje svih osoba od 18 do 50 godina.

Službeni dopisni ured u Beču javlja, da će se do skora narediti novačenje svih muških osoba od početka 18. do navršenja 50. godine. To iziskuje gigantska borba, koju vodi naša država na tako dugačkoj fronti dosad još neviđenoj proti brojno jačem neprijatelju, koji ne štedi ljudskih žrtava a gubitke odmah ispunjava novim silama.

Takovo proširenje obveznosti pučkog ustanka imaju i druge države, dapače ne koje već od 17. do 50. godine. U tom pogledu je naša država bila na zadnjem mjestu, jer nije do kraja izrabila pričuve ljudskih sila.

Kad će biti to novačenje, objavit će se pravodobno.

Prof. Matko Mandić teško bolestan.

„Novine" donose: Ovdje je teško obolio prof. Matko Mandić. Ima leukeniju kao i pok. dr. Eckert. Svaki se čas očekuje katastrofa. Primio je svetotajstva umirućih. Liječnici su ga pokušali spasiti ali bez uspjeha. Gubitak će prof. Mandića za čitavi hrvatski narod, napose istarski, biti velik. Dok je još bio pri sviesti, izrekao je ove riječi, koje su mu bile i posljednje: „Žalim što sada umirem, a da ne ću vidjeti sudbinu mog miloga naroda u Istri".

Nama je žalibože već dulje znana teška bolest našeg neutrudivog glavnog suradnika, ali na želju samog bolestnika nismo to listjeli javljati. Bože daj te nas očuva od teškog udarca, koji bi zadesio sav naš narod u Istri gubitkom svog dobrog zastupnika!

Osamdeseti rodjendan.

Naš uži zemljak, g. Mato Grković, umirovljeni kr. gimn. ravnatelj s naslovom kr. zem. školskog nadzornika, rodom iz drevnog Vrbnika na otoku Krku i pred platnik našega lista od njegovih prvih početaka, navršio je dne 21. o. mj. svoj osamdeseti rodjendan. Zaslužnom hrvatskom nastavniku, koji je uvijek zborom i tvorom radio za boljitak hrvatskog naroda u opće, istarskih Hrvata napose, naše najsrdačnije čestitke!

Pula za Družbu.

G. dr. Ivan Zuccon, narodni zastupnik sakupio je pod geslom: „Za Družbu mjesto pokladnih zabava (i na uspomenu učitelja Šurića, koji je pao na sjevernom bojištu)" do sada K 800, koje je Družbino Ravnateljstvo u Opatiji već primilo.

Darovali su slijedeća gospoda:

G. Vitez Mardešić na prije posebice K 200. Po K 30: gg. Kriz, v. Mardešić, Dr. Zuccon. Po K 20: gg. Cotić Srečko, Krmpotić, Barbalić Fran, Barbalić Filip, Dekleva Ljudevit, Dr. M. Luginja. Po K 10: gg. Stihović, Kaftanić, Bažletić, Dr. Pertot, Mezulić, Virant, Peručić, Marušić, Rajčić, Dr. Ciotti, Dr. Bakarčić, Dr. Stanek, pop Janko, Radikon, Čeh vet., pop Brnobić, prof. Figurić, Grgo Vratović, Žagar, Medić. Po K 5: gg. Brečević, Dr. Scalier, Blašković, Orlić Ive, Skulin, Bekar, Čeh Ivan, Šepić, Iveša, Buić, Ulaga, Dr. Korabaić, Čerlek, Buzolić Ante, Vošnjak, Kosmač, Baselli, Fabijančić, Knez, Buzolić Mijo. Po K 6: Duraković. Po K 4: Zelenko, Puhalj, Dominis, Gjurin Jos., Kovačić Aleks., Božja. Po K 3: Šulina, Dr. Sorli. Po K 2: Dr. Šestan, Mladineo, Sabalja, Gabrijelić, Fabijanić, Dr. Vratović, Dr. Antončić, Blažić, Raspulić, Orlić Andrija, Turak, Žunić, Grubešić, Perković, Weber učiteljica, Weber činovnik, Šajina, Smolić, Deprato, Feifer, Gjurin. Po K 1: Legiša, Volarić, Dr. Klunić, Mahulja, Stiglić, Hassel, Puhalj, Dorčić, Šusteršić, Križmančić, Kovačić, Dekleva Alojz.

Prinos od K 800 bio bi u svako doba našoj Družbi dobro došao, no nikada kao sada, gdje su na žalost mnoga družbina vrela privremeno usahla. Budi stoga po sebna hvala g. Dru. Ivanu Zucconu kao i plemenitim darovateljima, koji su se odazvali njegovom rodoljubivom pozivu. Živjeli!

Dne 14. o. mj. održala se u Gracu parnica protiv dra G. Č. Dr. Č. je od optužbe potpuno riješen.

Iz Narodne radničke organizacije.

Dne 19. o. mj. vjenčao se naš drug Ivan Lorencin s gospodjicom Anom Brenčić. Mladom paru srdačne i kolegijalne čestitke!

Na tom pisu sakupljeno je za Družbu K 47.62. Evala kićenim svatovima!

Najviša cijena za petrolej.

Centrala za petrolej priobćuje: Ratno ministarstvo izdalo je naredbu glede najviše cijene za petrolej. Prodavaći na malo u pokrajini ne smiju petrolej prodavati skuplje od 64 helera litar, a u gradovima ne skuplje od 62 helera. Trgovac mešetar ne smije imati više od 5 kruna dobitka na 100 kila.

Upozorujemo političke oblasti na ovu naredbu, jer se svuda po Istri i u gradovima i po selima petrolej prodava po 80 helera litar i više.

Cigari „Virginia" bez slamke.

U Beču se već prodaju a doskora počet će se prodavati i u drugim mjestima cigari „Virginia" bez slamke. Tomu je uzrok to, što je režija duhana dobavljala te slamke iz Afrike, a budeć radi zadanih prilika to nije moguće dobiti, proizvadjat će se „Virjinka" bez slamke. To medjutim neće škoditi ništa, jer će „Virjinke" ostati isto tako dobre kao prije, samo što naši mladići neće moći sada zateknuti slamicu za uho kao prije. Čim nastanu normalne prilike te se bude moglo dovažati slamke iz Afrike, proizvadjat će se opet „Virjinke" sa slamicom.

Natječaj za popunjenje pitomačkih mjesta u c. i kr. bojno-pomorskoj akademiji na Rijeci.

Početkom slijedeće školske godine 1915.-16. (16. septembra) popunit će se u c. i kr. bojno-pomorskoj akademiji predvidno 70 mjesta, i to 30 posve besplatnih i polubesplatnih (iz zajedničke ratne dotacije dotiranih) erarskih, nadalje 40 plaćenih i zakladnih mjesta. Prijam je u I. polugodištu, a u II. polugodištu tek iznimno.

Natjecati se mogu samo austrijski, od nosno ugarski državljani ili pripadnici Bosne i Hercegovine, dok inozemci trebaju Previšnju dozvolu Njeg. c. i kr. apostol. Veličanstva. Molbi valja priložiti krsni list, domovnicu, liječničku svjedodžbu, u kojoj valja istaknuti, da su natjecatelju cijepljene boginje, sve školske svjedodžbe o svršenim naucima I. i II. poljeća, a svjedodžbu zadnjeg polugodišta valja naknadno što prije priposlati neposredno pomorskom odsjeku c. i kr. ministarstva rata. Tako obložene molbe valja odaslati putem najbližeg c. i kr. kotarskog popunitbenog za povjedničtva najkasnije do 30. lipnja t. g. pomorskom odjelu c. i kr. ratnog ministarstva u Beču.

Rusija zabranjuje zarobljenicima brzojavljanje.

Centralni obavjesni ured za ratne zarobljenike u Beču (Wien I., Jassomirgott strasse 6) javlja: Prema stiglim pouzdanim obaviestima zabranjeno je ratnim zarobljenicima u Rusiji brzojavljanje svojti i zato se općinstvo upozoruje, da ne šalje zarobljenicima u Rusiji brzojave s plaćenim odgovorima.

Za naše ratnike u Sv. Nedelji na Labinštini.

Kao duž cijele naše pokrajine sastavio se i ovdje sabiratelјni školski odbor a naše vojnike na bojnom polju. Hvala istom sabralo se za ovdješnje okolnosti dosta toga. Školska su djeca pobirala lišće od kupine. Kad je isto bilo prosušeno poslalo se općinskom poglavarstvu u Labin. Opilo se i lijepi broj tople obuće za naše ratnike i to: 37 para orukvica, 24 para gamaša, 12 komada pojasa, 9 kukuljica, 5 para rukavica i 7 para čarapa. Povrh školskih djevojčica pomagalo su kod pletenja gospodjica Katica Licul Fuhtar, Marija Načinović, Marija Stepančić, Marija Šumberac Šote, Anica Šantaleza, Marija Hlapčić i Lucija Načinović Žarko. Sve te predmete poslalo se je c. kr. kot. školskom vijeću u Paxin.

Osobitu pohvalu ide, da se je toliko naplelo i sabralo gospodji Luciji Matušić te gospodjicama Ivanki i Zorki Crnjul, koje nijesu žalile ni truda ni muke hodeći i sabirajući novac i vunu po poreznim općinama Sv. Nedelji, Dubrovi, Šumbregu i Vetvi. Svima onima, koji su stogod doprinijeli za tu plemenitu svrhu budi im najljepša hvala, a od Boga plaća.

Iz Pazina.

Dva vjenčanja. Dne 19. o. mj. vjenčale su se dvije vrle kćerke čestite obitelji Rumac, naime gospodjica Marija Rumac sa g. Ivanom Dreßler, c. kr. oruženičkim strašmešterom i gospodjica Iva Rumac sa g. Tomom Hafner, c. k. oruženičkim strašmeštrom, oba rodom Slovenci iz Kranjske.

Mladoženje Hafner nastanili su se u Malom Lošinju, gdje je gosp. Hafner u službi a gosp. Dreßler mora ovih dana da putuje na bojno polje dok mlada njegova supruga ostaje medjutim u Pazinu.

Neka sreća prati ova dva braka sklopljena u ovako burno vrieme nakon koje neka skoro uslijedi trajan mir, koji neka mladoj njama i svima nama donese obilje božjeg blagoslova.

Gospodarske viesti.

Proti peronospori.

Priredjivanje perocidne rastopine.

(Iz „Gospodarskog Lista").

Poslednji smo put spomenuli, što je perocid, spomenuli smo, koji su sve austrijski i njemački zavodi perocid sa potpunim uspjehom isprobali, te ga bezuvjetno preporučili kao jeftinu i dobru zamjenu modre galice, do koje se ljetos tako teško dolazi a uz to je tako neobično skupa.

Spomenuli smo, da se perocid mora u vodi rastopiti, da se njegova kiselina mora ublažiti sa vapnom, da perocid nije otrovan poput galice i da se štrcaljka napunjena gotovom perocidnom rastopinom ne zabrtvi tako i da sama rastopina mnogo dulje očuva svoju jakost od rastopine galice, da ne izjeda željezo i konačno da je ona znatno jeftinija od galice, do koje ćeš u ostalom ljetos teško i doći.

Svakako treba, da naši gospodari ove godine što prije osiguraju svoju potrebu za štrcanje vinograda, jer bi im se inače moglo desiti, da ostanu i bez galice i bez perocida, jer i njega imamo samo u ograničenoj množini. Spomenuvši prednosti perocida pred galicom, rečemo i njegove slabe strane. On se nešto malo teže topi od galice, te ga zato treba bezuvjetno već u oči onoga dana kad mislimo štrcati rastopiti u hladnoj vodi, kako smo u ostalom i kod galice radili. U vrućoj vodi perocid se ne rastapa.

Druga slaba strana našeg perocida jest ta, da ga treba više na 100 litara vode uzeti nego galice. Dok smo galice uzimali za prvo štrcanje 1 kg. a za drugo 2 kg na 100 litara vode treba perocida uzeti za prvo štrcanje 2 kg a za svako daljnje štrcanje 1 kg. Uza sve to je perocid za polovicu jeftiniji od galice, jer dok 3 kg galice danas ne dobiješ ispod 6 K stoji 4 kg perocida najviše K 3.

Kako se dakle priredjuje perocid za prvo štrcanje?

Ulij u jednu posudu 80 litara vode. Utmi zatim 2 kg perocida (bijelo-sivkaste do lako ružičaste kristalinične prašine). Objesi to u večer u oči štrcanja u jednoj kadi u škaf s vodom, tako da perocid lebdi u vodi. Zanjiši tu vrećicu koji put u vodi, da pospješiš rastapanje, ali je nemoj gužvati u ruci, jer bi tim rastapanje tek otežavao.

U drugu posudu ulij 20 litara vode te u njoj rastopi dobrog pol kg tirovog vapna ili vapnene prašine (ili točno 550 gr ili 55 deka). Nemaš li toga te se moraš služiti već gašenim vapnom uzmi tri put više t. j. 165 deka ili nešto više nego 1 kg i pol gašenoga vapna.

Vapno treba da je i kod galice čisto bez primiješanog kamena i pijeska.

Razmućivši i rastopivši vapno ulij u ovu posudu sa vapnom polako podjednu mlječnatu rastopinu perocida, a ne obratno. Perocidnu rastopinu treba ulijevati u vapnenu jer o tom ovisi finoća taloga te lakoća štrcanja.

Ostaviš li ovakovu priredjenu i gotovu perocidnu rastopinu dulje vremena, sleći će se kao i kod rastopine galice na dno čisti talog. Prije štrcanja treba taj talog malo pomiješati te možeš početi sa poslom.

Sve štrcaljke, podesne za galicu, mogu se i za perocid upotrebiti.

Da se osvjedočimo, jesmo li uzeli dosta vapna, da štrcanjem ne ofurimo lišće, možemo se urjeriti kao i kod galice sa malim komadićem crvenog lakmusovog papira (dobije se u svakoj ljekarni), koji umočen u smjesi sa dovoljno vapna odmah pomodri. Ne dogodi li se to te ostane li lakmusov papir crven, treba još nešto malo vapna pridodati, dok papir napokon ne pomodri.

Štrcaš li sa ovako valjano pripremljenom smjesom, poznati će se ova bijela tekućina vrlo dobro na lišću, kojega se rado i lako prima, te na njem dulje održi od same galice, jer je kiša teže ispere od nje.

Štrcati treba ujeli tri i list i grozd te treba kao i kod štrcanja sa galicom vrlo dobro na to paziti da ...st i odozdo, gdje peronospora u aj ulazi, dobro štrcamo, jer su se mnogi neuspjesi sa galicom imali pogiavito na to sveti, što je loza bila samo povrhno i odozgo štrcana.

Prvi put treba štrcati prije, nego što se peronospora pojavi, dakle već polovicom mjeseca svibnja, a bezuvjetno najkasnije do konca svibnja, jer je od prekasnog štrcanja kao i kod modre galice naročito u vlažnim godinama mala korist.

Drugi put štrcaj odmah poslije cvijeta, a ako vidiš da se je peronospora možda već pojavila u vinogradu, a ti ne oklijavaj sa štrcanjem ni za samoga cvijeta. Za drugo i dalnja štrcanja uzmi dva put toliko perocida i dva put toliko vapna. Koliko put treba se perocidom štrcati, ovisi o vremenu. U sušnoj godini bit će dosta i dva do tri put štrcati, dok u vlažnoj godini moraš i po pet do šest puta sa štrcaljkom u vinograd baš kao i kod galice.

Cijena perocidu je kod našeg gospodarskog društva — što naobćujemo neobvezno — 74 krune po 100 kg u buradi postavno naše zagrebačko skladište, uz platež u gotovu unaprijed.

Toliko Gospodarski List iz Zagreba.

Namjestništvo u Trstu priobćuje pak ovu objavu:

Modra galica, toliko važna za pobijanje peronospore, istina da je u ovo zadnje vriemo pomanjkala, ali u pokrajini je imade još dosta na raspolaganje te je Namjestništvo pripravno pomoći poljodjelcima za dobavu modre galice. U tu svrhu neka se svaki obrati izravno na pokrajinskog poljodjelskog nadsornika savjet. Frühauf-a.

Ovom prilikom se opaža, da se može priskrbiti dosta modre galice sa opreznijim i manje rasipnim štrcanj.m s nekim štrcalj imma.

Povrh toga pecante su također mjesavine, među kojima osobito „perocid".

Broj 1230/15.

Natječaj.

U smislu zaključka općinskog upravnog odbora od 27. marča 1915., raspisuje se natječaj na mjesto općinskog kancelliste sa godišnjom plaćom za sada od 1800 Kruna, koja će se dotičniku iz općinske blagajne u mjesečnim antecipatnim obrocima isplaćivati.

Natjecatelji treba da iskažu, da su savšim sposobni vršiti dužnosti općinskog kancelliste. Molbeni imaju izkazati svoju dobu, državljanstvo, svjedočbe škoiske i dobrog trienog ponašanja, dosadanje službovanje i poznavanje jezika, osobito hrvatskog bas uredovnoga i podpisnom ju podnesti do konca aprila t. g.

Valjan činovnik može u službi napredovati.

Općinsko poglavarstvo
u Kastvu, dne 11. aprila 1915
Predsjednik opć. upravnog odbora:
Jelušić.

U 43/15-3.

U ime Njeg. Veličanstva Cara!

C. kr. kotarski sud u Buzetu od. III. po tužbi državnoga odvjetničtva protiv Matu Paulelić kao jav. tužitelja radi § 112 Z 16/1 1896 L. D. Z. iz 1897 br. 89 u prisuću funkcijonara državnoga odvjetničtva F. Bigatto kao jav. tužitelja, optuženika koji se nalazi na slobodi, nakon glavne rasprave danas provedene a na osnovu prijedloga učinjenoga od tužitelja, da se uporabi zakon sudio je Mata Paulelić pok. Andrije i pok. Matije Benčić iz Roča tamo boravećeg i pripadna, 57 god. st. kat. vj. oženjena, poljodjelca i trgovca mlijekom, pismena, bez imetka, jur kažnjena radi prekršaja o životu

krivim

što je dne 26. prošlog siječnja u svrhu prodaje poslao iz Roča u Pulu mlijeka, koje je bilo navodjeno te time patvorio hranive predmete u svrhu zavaranja u prometu i trgovini, dakle prekršaja predvidjenog u § 112 16/1 1896 L. D. Z. ex 1897 br. 89, te biva zato na osnovu § 11 netom spomenutog zakona uporabom § 266 kz.

osudjen:

na pet (5) dana zatvora te na platež postupačnih troškova i onih ovršne kazne.

C. kr. kotarski sud,

Buzet, dne 22. marča 1915.

Dr. Velarić v. r. **Draščić** v. r.

U 35/15-3.

U ime Njegova Veličanstva Cara!

C. kr. kotarski sud u Buzetu od. III. po tužbi funkcijonara državnoga odvjetničtva protiv Antonu Podreka radi § 112 9 16/1 1896 L. D. Z. ex 1897 Br. 89. u prisuću funkcijonara državnoga odvjetničtva F. Bigatto kao jav. tužitelja, optuženika koji se nalazi na slobodi, nakon glavne rasprave danas provedene a na osnovu prijedloga učinjenoga od tužitelja, da se uporabi zakon sudio je Antuna Podreka pok. Mata i Dinke iz Merlići tamo boravećeg a pripadna u Buzetu, 46 god. st. kat. vj. oženjena, poljodjelca i trgovca mlijekom, malo-posjednika, pismena, jur kažnjena radi prekršaja o životu

krivim

što je dne 28. prošlog siječnja u svrhu prodaje otposlao iz Merlići u Pulu mlijeka, koje je bilo navodjeno te tako patvorio hranive predmete u svrhu zavaranja u trgovini i prometu dakle prekrš. predv. u § 112 Z 16/1 1896. L. D. Z. ex 1897 br. 89, te biva zato na osnovu § 11 netom spomenutog zakona uporabom § a 266 kz.

osudjen

na četiri (4) dana zatvora te na platež postupačnih troškova i onih ovršne kazne.

C. kr. kotarski sud,

Buzet, dne 22. marča 1915.

Dr. Velarić v. r. **Draščić** v. r.

Kupujte „JORGOVAN" Koledar!

Mobilizacija

Istarskog pučkog ustanka 1914. u stihovima.

Sastavio seljak samouk Mihovil Cukon, općinski delegat u Štinjanu kraj Pule, sada pučki ustaša 7./6. Lir. satnije.

Cijena 80 filira.

Narudbe prima **Tiskara Leginja i drug u Puli (Istra)** te ih razašilja jedino uz naprijed uplaćeni iznos.

U toj pjesmi se vrlo ljepo pučkim stihovima opisuje rastanak od kuće, polazak u Pazin i život tamo te konačno polazak u Pulu.

Knjižica je oblasno cenzurirana.

Javna zahvala.

Svim onim plemenitim dušam, koji se za nas zanimali prigodom kratke ali teške bolesti i same smrti, premilog nam oca, tasta i djeda

Ivana Ivić

posjednika, župana itd. u Gračišću,

budi ovim izrečena najsrdačnija hvala. Osobita hvala veleuč. g. Ivanu Orliću župeuprav. u Gračišću, za posebnu naklonost i trud prigodom bolesti i same smrti milog pokojnika. Iskrena hvala veleuč. g. Dr. Anti Gržiniću liječniku u Pazinu, što se žrtvovao da ublaži preteške boli milom pokojniku. Veleč. gg. Josipu Vánik dekanu i Božu Milanoviću kapelanu, za pomoć kod opijela. Srdačna hvala Slavnom Glavarstvu općine Pazin, za položenje vijenca na odar pokojnikov. Neizreciva hvala c. kr. sudbenom osoblju u Pazinu: gg. Dr. De Mori-ju sucu i oficijalima Cóvaz u, Brajdotti-ju i Zanelli-ju, za izkazanu počast milim ostancima kod pogreba. Posebna hvala budi izrečena: Veleuč. g. Dr. Dinku Trinajstiću odvjetniku u Pazinu, kao također i gg. Matku Brajši općin. tajniku, koji za sebe i zastupajući općinsko glavarstvo u Pazinu, te Šimi Defaru posjedniku i predsjedniku cestov. odbora u Tinjanu, kao također i svoj mnogobrojnoj gg. prijateljima, znancima, rodjacima i seljacima iz Gračišća, Pićna, Lindara, Pazina, Gologorice, Sv. Petra u Šumi, Pule itd., koji su, ne obazirući se na žrtve dalekog puta, pristupili da počaste i sprovedu mile ostanke do hladnog groba. te svima onima, koji su se inače sjetili nas u našoj preteškoj tuzi, ublaživ time našu preteško pol.

Bog plati svima!

U Gračišću, dne 14. travnja 1915.

Tugujuća obitelj.

Sjetite se družbe sv. Cirila i Met

Velika svota novaca

može da se nakloni svakome, koji postane našim naručnicima. — Bezplatna izjašnjenja šalje:

Srećkovno zastupstvo 25, Ljubljana.

Himna

Družbe sv. Cirila i Metoda, prodaje se korist Družbe tiskara Leginja i dr.

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

registrana zadruga na ograničeno jamčenje

Vlastita kuća (Narodni Dom

Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i uz mjesečnu otplatu te prima uloške, koje ukamaćuje uz

4 1/2 %

čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

„Croatia" OSIGURAVAJUĆA ZADRUGA U ZAGRE

Jedini domaći osiguravajući zavod. Utemeljena g. 1

Centrala: Zagreb u vlastitoj palači, ugao Hrvatske Preradovićeve ulice.

Podružnica u Trstu, Via del Lavatoio br. 1. II. kat. Telefon br. 25

Glavna zastupstva: Ljubljana, Osijek, Rijeka i Sarajevo

Ova zadruga prima uz povoljne uvjete slijedeće vrsti osigura

Na ljudski ž. život:

1. Osiguranja glavnica za slučaj doživljaja i smrti, 2. Osigur miraza, 3. Osiguranja životnih renta;

II. Protiv štete od požara:

1. **Osiguranja zgrada** (kuća, gospodarskih zgrada, tvora
2. **Osiguranja pokretnina** (pokućstva, dućanske robe, gu darskih strojeva, blaga i t. d.),
3. **Osiguranja poljskih plodina** (žita, sijena i t. d.);

III. Staklenih ploča protiv razlo pomja.

Zadružna imovina u svim odjelima iznosi . . . . K 3,375.0
Godišnji prihod premije s pristojbama . . . . . K 1,571,1
Isplaćene odštete . . . . . K 6,400.9
Sposobni povjerenici i akvizitori namještaju se za povelj.av
Povjerenik za Pulu i okolicu: Franc Bulić, Narodni Dom I.

Broj 17. Pula, u četvrtak dne 29. aprila 1915. God. XLVI.

Oglasi, priposlana itd. tiskaju i računaju se na temelju običnog cienika ili po dogovoru.

Novce za predbrojbu, oglase itd. šalje se naputnicom ili poštolističom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Ako list na vrieme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše »Reklamacija«.

Čekovnog računa br. 47.849.

Telefon tiskare br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari". Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, nepodpisani se tiskaju, a nefrankirani ne primaju.

Predplata za poštarinom stoji 10 K u obće, 5 K za seljake } na godinu ili 5 K, odnosno K 2·50 na pol godine.

Izvan carevine više poštarina

Plaća i stanuje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., za ostali svet 20 h., koli u Puli toli izvan iste.

Uredničtvo i uprava nalazi se u »Tiskari Lagunja i dr. Via Giulia br. 1. kamo sada se naslovljuju sva pisma i predplata

Odgovorni urednik Jerko J. Mahulja. Izdaje i tiska Lagunja i dr. u Puli ulica Giulia 1. Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu

Europejski rat.

Na sjevernom ratištu.

Beč, 21. aprila (DU). Službeno se javlja: U Karpatima je obustavio neprijatelj već pred dulje vremena svoje, s velikim gubitcima skopčane napadaje proti najvažnijim odsjecima ove fronte. Ovo vrijedi naročito za one odsjeke naših pozicija, koji zaštićuju najbolje provalne puteve u Ugarsku: doline rijeke Ondave, Laborcze i Unga. Podalje od ovih glavnih provalnih linija, u Šumskom gorju izmedju dolina Laborcze i Unga, pokušao je neprijatelj i još sada s velikim silama da prodre. Provala u ovom pravcu imala je da obi laženjem naših pozicija u toj dolini i na susjednim visovima slomi odpor naših četa, što ga unatoč najtežih žrtava neprijatelj nebi bio mogao da savlada frontalno. Tako su se u gornjoj dolini rijeke Široke kod Nagy-Polany-ja i u čitavom području izvora ove rijeke ponovno razvili žestoki bojevi, koji su trajali više dana i noći. I ovdje su pretrpjeli napokon ruski napadaji istu sudbinu, što je bila zadesila već i sve prijašnje navale. Nakon što su izgubili mnogo hiljada na mrtvima i ranjenima, a više od 3000 neranjenih Rusa bilo zarobljeno, odustao je neprijatelj od daljnje navale.

Na mnoge u inozemstvu proširene, pa i službene viesti ruskoga vojnoga vodstva o tobožnjim ruskim uspjesima u dugotrajnim karpatskim borbama može se u kratko odgovoriti time, da je unatoč svih ruskih napora i velikih žrtava sada kao i prije čvrsto u našem posjedu usočki klanac, što su ga neprijatelji označivali glavnim i osobito važnim ciljem svojih operacija.

Na drugim frontama vode se topnički bojevi. Položaj je posvuda nepromijenjen.

Beč, 22. aprila (DU). Službeno se javlja danas o podne: U ruskoj Poljskoj i u zapadnoj Galiciji vodili su se mjestimice topnički bojevi.

Na karpatskoj fronti bila je ponovna navala kod Usočkoga klanca i s obje strane toga klanca krvavo odbijena. Pri žestokim napadajima, koji bijahu slomljeni dijelom u najuspješnijoj vatri našega topničtva, a dielom ih odbila naša pješadija u protunapadajima, pretrpio je neprijatelj opet vrlo teške gubitke. Samo pred pozicijama jednoga humka, što ga je neprijatelj opetovano napadao, ležalo je preko 400 ruskih lješina. Pješačka pukovnija br. 12, domobranska pukovnija br. 24 i 22 (iz Brassa i Marosvasarhely a), kao što i cjelokupno topničtvo, što je učestvovalo u bojevima, odlikovali su se izvanredno. Zarobljeno je 1200 Rusa.

Na drugim odsjecima karpatske fronte, zatim u jugo-istočnoj Galiciji i Bukovini bio se je samo topnički boj.

Beč, 23. aprila (DU). Službeno se javlja: Obćeniti položaj je nepromienjen.

Na karpatskoj fronti mjestimice topovske bitke, kod kojih je naše topničtvo u odsjeku Nagypolany, a u zajednici s njemačkim topničtvom kod Koziava uspješno djelovalo.

Pred pozicijama na Uzsočkom klancu vlada poslije odbijenog jurišа Rusa razmjerno mir. Svi zarobljenici potvrdjuju teške gubitke neprijatelja.

Iztočno od klanca osvojili smo jučer jako uporište neprijatelja.

U jugoiztočnoj Galiciji i Bukovini nema promjene.

Beč, 24. aprila (DU). Službeno se javlja danas o podne: U Karpatima bili su na nekim mjestima žestoki bojevi artilerije. U sektoru užočkog klanca bile tekom dana odlučno odbijene pojedine ruske navale. Noćni napadaji neprijatelja duž ceste Turka i zapadno ove opet su se izjalovili, s velikim gubitcima po neprijatelja. U ostalom položaj je nepromijenjen.

Beč, 25. aprila (DU). Službeno se javlja: Na karpatskoj smo fronti izvojevali u dolini Orave kod Kosziove nov uspjeh. Iza žestokih bojeva, koji su trajali više dana, jučer su naše čete jurišem zauzele Ostry vrh južno od Kosziove. U isto je vrijeme pošlo za rukom susjednim njemačkim četama, da napreduju duž ceste i zapadno od nje. U svemu su zarobljena 652 Rusa. Zauzećem Ostrog vrha i visa Zvinin početkom ovog mjeseca, neprijatelj je sada od saveznika bačen iz cijelog položaja s obje strane Orave, koji je potpuna dva mjeseca branio.

U ostalim dijelovima karpatske fronte došlo je na pojedinim mjestima do topničkih bojeva.

U Galiciji i u Poljskoj vlada najviše mir.

Beč, 26. aprila (DU). Službeno se javlja: Na fronti u Karpatima traju bojevi u sektoru iščno užočkog klanca. Jedna od naših napadajućih skupina zauzela je jučer jugoistočno Koziove jedno uporište neprijatelja i zarobila 7 častnika i preko 1000 ljudi.

Da opet osvoje izgubljene visine Rusi su započeli žestokim protunavalama i pokušali također u susjednom sektoru pojedinim navalama. Glavna navala neprijatelja bila je uperena proti vrhu Ostry i nedjašnom položaju na istoku. Iza dugih bojeva bila je ta navala odbijena s velikim gubitcima po neprijatelja. Bila su zarobljena dva bataljuna. Neposredno proganjanje donelo nam je dvadesetsest strojničkih jaraka i mnogo ratnog materijala. I u drugim sektorima bile su krvavo odbijene noćne navale neprijatelja. Pred našim pozicijama kod usočkog klanca neprijatelj je iza odbijenih navala uzmaknuo bijegom.

U jučerašnjim bojevima usprkos očajnim navalama Rusa, ne samo da smo uzdržali nego i povećali osvojeno zemljište jugoiztočno Koziove.

Na zapadnoj fronti usočkog klanca u Galiciji traju bojevi. Inače vlada mir.

Beč, 27. aprila (DU). Službeno se javlja: Na velikoj fronti nije bilo posebnih događaja. U nekojim sektorima žestoki bojevi artilerije. U Karpatima su Rusi ponovno obustavili navale, bogate na gubitcima, proti našim pozicijama kod usočkog klanca i iztočno susjednih sektora.

Francezki ratni brod potopljen.

Beč, 27. aprila (DU). Zapovjedničtvo brodovlja objavljuje ovo priobćenje: Podmornica „U 5", pod zapovjedničtvom brodskog poručnika Jurja svit. pl. Trapp, torpedinirala i potopila je u Jonskom moru francezkog oklopnog krstaša „Leon Gambetta".

Njemačko-ruski rat.

Berlin, 21. aprila (DU) Veliki glavni stan: Položaj na istoku je nepromijenjen. Kao odgovor na bacanje bomba sa strane Rusa na otvorene gradove Insterburg i Gumbinen, koji leže izvan operacijskog područja, bacili smo jučer 150 bomba na željeznički sklop Bialystoka.

Berlin, 23. aprila (DU). Veliki glavni stan: Položaj na istoku je nepromijenjen.

Berlin, 23. aprila (DU). Veliki glavni stan: Na istoku je položaj nepromijenjen.

Berlin, 25. aprila (DU). Veliki glavni stan: Na istočnom ratištu položaj je nepromijenjen. Dvie slabe ruske navale zapadno Gieganova bile su odbijene. Na odgovor bacanja bombe na mirni grad Neuenburg bacili smo opet dvadeset bomba na željezničko razkrižje kod Bielystoka.

Berlin, 26. aprila (DU.) Veliki glavni stan: Nekoje slabe noćne navale Rusa u kraju sjeveroistočno Chiechonova bile su odbijene. Položaj je inače nepromijenjen.

Njemačko-francezki rat.

Berlin, 21. aprila (DU). Veliki glavni stan: Nedaleko od reimske katedrale opažena je nova neprijateljska baterija, pa je uzeta pod vatru.

U Argonima su bacali Francezi bombe, koji učinak sili na bacanje.

Neprijateljski napadaj sjeverno od Lefour-de-Paris izjalovio se.

Između Maase i Mosele bio je jučer kod Fliroya jedan napadaj, što su ga poduzeli Francezi u širokom obliku, odbijen uz teške gubitke po Franceze.

U Sveđeničkoj smo šumi opet osvojili terena.

U Vogezima je napadao neprijatelj uzaludno na naše pozicije kod Metzerala i kod Sondernacha. I tamo su imali Francezi jake gubitke.

Jedan neprijateljski aviatičar bacao je bombe na Lörrach. Oštećena je tvornica za svilu, što pripada jednom Švicaru, i dvije kuće. Više civilnih osoba je ranjeno.

Berlin, 23. aprila (DU). Veliki glavni stan: Južno od kanala Labassee i sjeverno-zapadno od Arrasa potpaljivali smo s uspjehom mine.

U Argonima te između Maase i Mosele vode se žestoki topovski bojevi. Nakon žestoke vatre noćas su Francezi napali u zapadne dijelove Svećeničke šume, ali su bili suzbijeni uz teške njihove gubitke.

Na sjevernom obronku Hartmannsweilerkopfa jučer smo razrušili neprijateljsko uporište, a sinoć smo odbili neprijateljski napadaj.

Berlin, 23. aprila (DU). Veliki glavni stan: Jučer na večer navalili smo na našoj fronti kod Steensirata, istočno Langemarcka, na neprijateljske pozicije na sjeveru i sjeveru istoku od Ypema. Jednim jurišem provalile su naše čete u širini od 9 kilometara sve do uzvisina na jugu Pilkema i istočno od toga mjesta. Istodobno izvojevale su si tvrdokornom borbom prelazom preko yzerskog kanala kod Steenstrata i Helsasa, gdje su se ustalili na zapadnoj obali. Zauzeta su mjesta Langemarck, Steenstrat, Hotsas i Pilkem. Zarobili smo najmanje 1600 Franceza i Engleza, te oteli 30 topova, a među ovima i četiri teška englezka.

Između Maase i Mosele bila je djelatnost opet živahnija. Topničke borbe bile su osobito žestoke kod Apremonta i sjevero iztočno od Fliroya. Neprijateljske topničke vatre usliedile su samo u šumskom području između Ailly a i Apremonta. Tu su Francezi prodrli na pojedinim mjestima u naše prednje grabe, ali su većim dielom bačeni opet van. Borbe iz bliza još traju.

Po nama zauzeto mjesto Embermenil, zapadno od Avricourta, koje su Francezi jučer zapalili topovskim metcima, izpraznile su naše predstraže. Uzvisine s lieve i desne strane tog mjesta držimo.

Berlin, 24. aprila (DU). Veliki glavni stan: Svi se pokušaji neprijatelja, da nam otme kraj, što smo ga osvojili sjeverno i sjeverno-iztočno od Ypema, izjaloviše. Na sjeveru od Ypema izjalovila se jedna jaka francezka navala, a sjevero-iztočno od Ypema jedna englezka navala uz teške gubitke po neprijatelja. Jednu daljnju neprijateljsku navalu uz cestu Ypern-Bixbote i istočno od nje zadesila je ista sudbina. Na zapadu kanala mjesto je Lizerne bilo na juriš zauzelo od naših četa. Broj zarobljenih Franceza, Belgijanaca i Engleza povisio se je na 2470. Osim toga zaplijenjen je u svemu 31 top s municijom, te veći dio strojopušaka, mnogobrojne puške i drugi ratni materijal.

U Champagni smo na sjeveru Beausejoura noćas dignuli u lagum kraj mjesta Ferme za četiri podzemne mine jednu neprijateljsku grabu. Francezi su pri tom pretrpjeli teške gubitke, a to tim više, što je njihovo topničtvo pucalo na vlastite streljačke grabe.

Između Maase i Mosele Francezi su na više mjesta ponovili svoje navale. U šumi od Ailly a smo u jednoj borbi na bajone-

te pobiedili. Dalje prema iztoku Francezi su, koji su bili prodrli u neke naše strelječke jarke, bili opet iz njih izbačeni. U šumi Pretre mi napredujemo.

U Vogezima spriečile su magle i snijeg bojovno djelovanje.

Berlin, 25. aprila (DU). Veliki glavni stan: Kod Yperna smo izvojevali daljnjih uspjeha. Kraj na sjeveru Yperna, što smo ga osvojili dne 23. aprila, održali smo i jučer usprkos neprijateljskih navala. Dalje smo na iztoku nastavili naše navale, jurišem zauzeli Solaert, na jugo zapadu St. Juliena kao i mjesta St. Julien i Kerseelaere, te slavodobitno napredovali protiv Grabenstafela. Kod ovih smo bojeva zarobili oko 100 Engleza i oteli više puščanih strojeva. Jutros smo suzbili englesku protunavalu na naš položaj na zapadu St. Juliena uz najteže gubitke za neprijatelja.

Na zapadu Lilla naša vatra je u zametku ugušila sve navalne napadaje Engleza. U Argonama na sjeveru Le Four de Parisa odbili smo navalu, koju su poduzela dva francuska bataljuna.

Na visovima Maase, na jugo-zapadu Combresa, pretrpjeli su Francuzi težak poraz. Ovdje smo prešli u ofenzivu. Jurišem smo prodrli u više linija, što leže jedna za drugom. Noćni pokušaji Francuza, da nam opet otmu osvojeno zemljište, izjalovile su se uz teške gubitke za neprijatelja. Kod ovih bojeva ostadoše u našim rukama 24 francuska častnika, 1600 momaka i 17 topova.

Izmedju Maase i Mosele došlo je samo na pojedinim mjestima naše istočne fronte do bojeva iz neposredne blizine, koji se kod Ailly-a još nisu svršili. U šumi Le Preter izjalovila se francuska noćna navala.

U Vogezima je jučer jaka magla sprječavala svaku bojnu djelatnost.

Berlin, 26. aprila (DU). Veliki glavni stan: Kod Ypresa nastavili su se bojevi također na zapadnoj obali kanala. Lizerne, koji bi Francezi htjeli opet osvojiti u našim je rukama. I istočno kanala uzdržasmo osvojeno zemljište. Broj osvojenih topova porastao je na 45, medju kojima kao i prije nalaze se četiri engleska teška topa. Sjeverozapadno Zomsebecke nastavili smo navalu i zarobili preko 1000 Kanadijaca. Ukupni broj zarobljenika iznosi tako pet tisuća. Čudnovata mješavina naroda: Senegalci, Englezi, Turkosi, Indijanci, Francezi, Kanadijci, Znavi, Alžirci, nalaze se ujedno na relativno malenom području.

U Champanji, sjeverno Beausejour, odbili smo dvie francezke navale.

Na visovima Maase naše su navale dobro napredovale; jurišem zauzeti su jedan za drugim mnogi vrhunci do visina zapadno Lesparges. Nekoliko stotina Franceza i nekoliko strojnih puškara palo je u naše ruke.

U šumi Ailly izjalovile se neprijateljske navale. U Vogezima naša je navala dovela do osvojenja Harmanusweiterkopfa.

Plien pobjede naših četa porastao je ondje na 11 častnika, 749 Franceza, šest minskih metala, četiri strojne puške.

Berlin, 27. aprila (DU). Veliki glavni stan: U Flandriji Englezi su s velikim silama napali crtu naše pozicije sjeverno i sjeveroistočno Ypresa, koja se proteže tri do četiri kilometra južno od one do sada držane, ali jako blizu Houdtferme na kanalu Iser preko St. Julien prema Sgraventafel. Navale, koje su od njemačke artilerije jugoistočno Ypera uzete sa strane, podpunoma se izjaloviše se izvanredno velikim gubitcima.

U dosadanjim bitkama kod Ypresa naše su čete do sada osvojile 50 strojnih puškara.

U argonskoj šumi sjeveroistočno Vienne le Chatenu odbili smo jednu francesku noćnu navalu.

Na visovima Maase imali smo i jučer uspjeha usprkos skupljenim novim silama Francuza. Neprijateljske navale proti našim pozicijama kod Combresa izjaloviše se. Žestoka navala u šumi Ailly bila je odbijena s velikim gubitcima po neprijatelja. U noćnim bojevima prsa o prsi u šumi Le Pretre izdržali smo s uspjehom.

Na Hartmannsweilerkopfu neprijatelj je sinoć napredovao proti našim pozicijama i nekolikoput navalio ali bez uspjeha.

Sličice iz rata.

Junačtvo kapetana Petričevića.

„Grazer Tagespost" donosi sliedeće:

„Varaždinci", jedna od najstarijih i najslavnijih pukovnija austro-ugarske vojske, bila je u Ottyniu (izmedju Kolomeje i Stanislava) opkoljena od jedne ruske divizije. Kapetan Petričević, od iste pukovnije, skupio je 400 kojekuda razštrkanih momaka, da oslobodi svoju pukovniju, da ne bude opkoljena od nadmoćne ruske vojske. To možda najsjajnije djelo vojne u Galiciji prikazano je u raznim varijacima. Sada se doznaju i neke pojedinkosti o opkoljenju i oslobodjenju pukovnije. Dopisnik gradačke „Tagespost" doznao je od jednog hrvatskog časnika, koji je također bio u Ottyniu, a koga je spasio kapetan Petričević, ovo:

Puna četiri sata bio sam ruski ratni zarobljenik! Bilo je to ovako: Još je bila noć; četiri i pol sata u jutro — da se nije prsta vidjelo pred sobom. Spavali smo kao puhovi u Ottyniu, koga je i Bog zaboravio, ni ne sluteći opasnosti. Napolak svučeni spavali smo mi častnici na slami. U to je odjednoč počelo puškarenje pred pred kućom i još nismo ni oči od sna protrljali, počeli su Rusi kao vragovi skakati kroz prozor u sobu. Najspretniji bio je naš pukovnik Budiner, kojemu je uspjelo, da po mraku umakne na ulicu, gdje je naravno pao u ruke jakom ruskom odjelu. Dva naša krasna hrvatska vojnika skočiše za njim, pa je tako uspjelo pukovniku, da se opet oslobodi i protuče kroz rusku četu, zadobivši pri tom više rana. Nama ostalim u sobi nije bilo tako dobro. Bili smo u sobi tri kapetana, jedan ranjeni poručnik, jedan liječnik i ja. Kad su nas Rusi potisnuli od vrata, morali smo sjesti i dići ruke u vis. Rusi su nas pretražili kao ispitani uznički stražari. Sve su nam oduzeli, što je bilo vriedno. Jednom topničkom kapetanu uzeli su nista manje nego dvanaest tisuća kruna, od mene su uzeli uru, 350 K i moj revolver i sve drugo, što im se je svidjelo.

Tako smo morali iz sobe promatrati sve što se dogadja, a da nismo mogli ništa učiniti. Medjutim je vani u selu bio pravi pokolj. Kako sam kasnije saznao, kapetan Petričević od naše pukovnije, napao je sa šakom ljudi na dvanaest tisuća Rusa.

Kapetan Petričević je znao, da je u kući gdje se mi nalazimo, nastanjen pukovnik sa svojim stožerom, pa je uperio svu snagu svoje navale na tu kućicu. I dogodilo se nešto nevjerojatnoga. Nešto oko 9 i pol sati do podne prodrli su naši odvažni Hrvati do kućice, a mi smo nakon četirisatnog zarobljeničtva bili slobodni!

Još prije toga smo, uz pomoć naših drugova izvana, zapodjeli očajnu borbu s oboružanim Rusima. Uspjelo nam je da naše stražare djelom usmrtimo, dijelom u bijeg natjerama, pa smo onda vidjeli, što se još drugo dogodilo. U sosjskim ulicama bilo je grozno. Morali smo se verati preko brda od mrtvaca. Mnogi je i od naših valjanih momaka ostavio tamo svoj život. Kudagod smo pogledali, svuda su ležala tjelesa mrtvih ruskih vojnika.

Rusi su izgubili na tisuće ljudi. No i mi smo to sjajno djelo našeg oružja morali platiti žrtvama, ali su zato Rusi bili bačeni iz tog jakog položaja i spašeno je dvanaest topova.

Za ovo rijetko junačtvo odlikovalo je Njegovo Veličanstvo kapetana Petričevića viteškim križem reda Leopoldova s ratnom dekoracijom.

Medjutim pukovnik Budiner prikazuje taj dogadjaj ovako:

Sa začudjenjem čitao sam opis mojega držanja u članku, koji baš nije bio laskav po moju osobu i koji bi mogao škoditi mojemu glasu. Rečenica „Najbrži je bio pukovnik Budiner, kojemu je uspjelo, da pobjegne u tmini na ulicu", vrlo je podobna, da pobudi u čitatelju mišljenje, kao da sam samo nastajao kako bi svoju osobu doveo u sigurnost. Zapravo se je stvar ovako dogodila: Bilo je 3 sata 45 časaka u jutro, kad sam se probudio usljed žestoke bojne vike. Moj stan, u kojem sam zajedno sa svim osobama pukovnijskoga štopa proveo noć nalazio se na kraju sela, 100 koraka od pukovnije i isto tako daleko od parka topničtva, koji se je sastojao od 12 topova. Kad sam dakle — sasvim neodjeven, kako sam proveo noć — stupio na ulicu, čuo sam jedva 1000 koraka daleko od visova, koje smo držali čvrsto zaposjednute, žestoko puškaranje i vikanje.

Osobno sam probudio pukovnijski stožer i poslao podčastnika, da uzbuni pukovniju. Stupivši ponovno na ulicu, vidim već na svoje začudjenje vrlo sumnjive prilike kod topova. Na moj poziv „svi oružani k meni" stupe četiri ordonanca podčastnika na moju stranu. S njima sam htio najprije zatvoriti ulicu, ali već deset koraka preda mnom stoji ruska patrola. Njezin vodja, nekakvi dugonja, vikne: „Predaj se!" Hitac iz samokresa moj je odgovor. Dugonja se sruši. Moji dobri podčastnici posmicaju ostale. Ja se požurim, praćen samo jednim podčastnikom, da dovedem najbliža pojačanja. Vojnički kurator stupi mi u susret i zamoli me zapovjed za pukovnijski stožer. „Sve, što nema oružja, neka ostane ovdje, inače će biti postrijani", bio je moj odgovor. Sve se to tako strelovito sbilo, da je moj pukovnijski pobočnik, koji je na večer svukao cipele, dospio u zarobljeničtvo, kad je htio pohrliti k meni, pošto se je obuo. Topnički podvoz, koji je dohrlio, otjerao sam natrag u selo, drugačije bi bio dopao kao plijen Rusima. Moj trostruki pokušaj, da se približim svojoj hrabroj pukovniji, izjalovio se.

Odrezan tako od svojih, obratio sam se pučkom ustaškom bataljunu, koji mi je preko noći stavljen na raspolaganje i koji je držao zaposjednut željeznički nasip, od prilike 300 koračaja daleko od mjesta. Hrabri ustaše bili su već u žestokoj vatri s Rusima, koji su dolazili poput lavine. Na žalost, stali su oni pucati po meni i po mojim pratiocima, kad sam se pojavio na kraju mjesta. U polumraku smatrali su nas za Ruse. Kako je ruska rojna pruga, koja se nalazila nama s ledja i s oba krila, također počela pucati na nas, bio je naš položaj očajan. Uzalud nastojimo, da ušutkamo vatru pučkih ustaša. Moj posljednji pratilac padne pogodjen s dva hitca u lijevu nogu. Jedva 20 koraka dalje, dobijem ja jedan hitac u bok, koji me obori na tle. Na sreću susretnem jednoga narednika glazbenika, koji je ležao za kupom slame.

Pozovem ga k sebi, naslonim se nanj i odtepam dalje u kiši taneta. Bilo je to kao u vražjem kotlu. Napokon mi uspjelo, da poklicima i mahanjem rubca ustavim vatru pučkih ustaša. Još 150 koraka i ja klonem spaten na tle, ali skroz iznoren. Kad sam se probudio iz nesvjesti, ležao sam već povezan u nosiljci. Na žalost nisam tako mogao ništa pridonieti divnom djelu moje lijepe i hrabre pukovnije, koja je baš toga dana stekla neumrlu slavu. Premda ne običajem, da ističem svoju osobu, ipak sam prisiljen u ovom posebnom slučaju, da ne dopustim, da se pobudi samnja nad mojim držanjem, koje ja bez straha mogu podvrći svakoj kritici.

Naši junaci.

U bitci kod Novakova u Srbiji poslan je vojnik Martin Trputac od varaždinske pješačke pukovnije broj 16. s dva momka na izvidnicu. Kad se suton spustio, ugledala su tri vojnika kuću, koju kao da je zaposjeo neprijatelj. Izvidnica se oprezno došuljala tik do zgrade i promatrala. Dva srpska pješaka stajala kao stražari blizu kuće, u samoj se kući smjestila neprijateljska straža. Najprije je trebalo svladati stražare. Oni su oboreni, prije nego što su se mogli snaći, odakle dolazi navala. Zatim su prodrla ova tri srčana Hrvata sa spremnim puškama brzo u kuću i zarobili cijelu četu, a bilo je to 12 srpskih vojnika prvoga poziva, koji u svom velikom zaprepaštenju nisu ni mislili na otpor. Vodnik Trputac, vrsni hrabri podčastnik, koji se tijekom cijeloga rata istakao svojom hrabrošću dobio je srebrenu kolajnu za hrabrost prvoga razreda.

Kod obrane visine Kremnica došli su Varaždinci i Srbi već sasvim blizu. Neprijatelj, koji je navaljivao znatnom premoći, počeo je već bacati ručne granate, da se pripremi za juriš. Bio je to kritični čas. Sad iskoči iz pozicije varaždinaca vodnik Josip Marković, postavi se s tijelom kao cilj pred šanac i stane stoječi pucati na Srbe. Njegov je primjer elektrizirao ostalu momčad. Sve navali iz nadkrivenih šanaca i otvori žestoku vatru na iznenadjenog neprijatelja, koji se doskora morao u bijegu povući. Vodnik Marković dobio je srebrenu kolajnu za hrabrost prvoga reda.

Njemački uvjeti za mir.

„Corriere della Sera" donosi iz Londona o sadržaju zanimive izjave bivšeg njemačkog kolonialnog ministra Dernburga, kojeg je sada Njemačka poslala u posebnoj misiji u Sjedinjene države Amerike, glede uvjeta pod kojima bi Njemačka bila pripravljena sklopiti mir. Tu izjavu je iz Amerike brzojavno javio listu „Daily Telegraf" njegov dopisnik. Izjava glasi:

Kakavgod mir se sklopi, svakako mora biti trajan. Časovite krparije se nesmije dozvoliti. Grozota da bi se izobraženi narodi medju sobom klali, jer su možda svaki za se uvjereni o pravednosti svoje stvari, nesmije se ponoviti, mogućnost da bi se ponovila, mora se koliko je najviše moguće zapriečiti ili barem ograničiti. Nije istina — to sam ovlašten s najviše strane izjaviti — da bi moja domovina težila za svjetskom nadvladom. Njemačka je u prvom redu preskromna, a drugo ima previše iskustva, a da nebi znala, da što takovog nebi trpjele druge države. Povjest i zadnji dogadjaji su dokazali, da se svjetska nadvlada može temeljiti jedino na premoći na moru. Njemačka nastoji da bi cijelo more sa tjesnacima bilo uvjek otvoreno slobodnoj porabi svih naroda, ne samo u mirno doba, nego i u vrieme rata. More nije posebni posjed nikoga, kao što nije ni zrak, i neka bude slobodno i otvoreno za svakoga. More su pluća, po kojima čovječanstvo dobiva svježi zrak svojim podhvatima, i te pluća nesmije nikko zabrtviti, zatvoriti, blokirati. Ja bih htio sva mora i moreka tiesna sa medjunarodnom zajedničkom pogodbom tako neutralizirati, da bi se svako kršenje tog medjunarodnog ugovora strogo kaznilo. Jamstvo za ovršivanje takove pogodbe imale bi preuzeti sve države svieta.

Malo pak ili ništa pomaže sloboda mora, ako nije s njome spojen slobodan promet po pošti i brzojavu sa svim zemljama, bile one u ratnom stanju ili ne. Zato

bila želio, da bi svi brzojavni kabeli prešli u zajedničku vlast država, koje su interesirane, i da bi se po zajedničkom dogovoru ustanovio svjetski sistem za brzojavno općenje.

Otvoreno more pak zahtieva takodjer politiku otvorenih vrata. Svaka država ima pravo, da iz financijalnih ili trgovačkih razloga povisi svoje carine. Ali te carine moraju biti jednake za sav izvoz i uvoz, bez obzira nato odkuda blago dodje ili kamo ide. Ako država, koja posjedjuje veliki dio svieta, smije glede carinskih zakona činiti razliku izmedju domovine, izmedju podjarmljenih naroda i naselbina s jedne strane, a izmedju inozemstva s druge strane, to je faktično na vlas slično svjetskoj nadvladi. Baš takova je bila u zadnje vrijeme politika Englezke, dok su njemačke naselbine bile otvorene svačijoj trgovini i u njima je Njemačka uživala samo jednake pogodnosti i iste urjete kao i sve tudje države. Politika slobodnog mora je spremno sredstvo da se postigne prva svrha medjunarodnog općenja, da zamjena robe dolazi u korist svim narodima da ih sjedini u medjusobnom prijateljstvu. Tako će lahko napredovati obća kultura, to je takodjer pravi put do razoružanja.

Njemačkoj se predbacilo, da je omalovaživala dužnosti iz neke pogodbe, kad je prekršila i rastrgala kakav komadić papira svoje svečane obveze prama Belgiji. Ako je to bilo kršenje medjunarodnog prava, u tomu su Njemačku oponašale druge ratujuće države, kad su rastrgale drugi dio tog zakonika, koji je toliko važan za dobrobit skupnosti naroda. Velika Britanija prekršila je nebrojeno puta medjunarodne pomorske zakone i prava neutralnih država. Japanska je na nečuven način povriedila neutralnost Kine. Cipar i Egipat Englezka je pripojila sebi usprkos svim pogodbama. Londonsku deklaraciju bacili su na stran, te nema već skoro nijednog diela medjunarodnog prava, koji bi bio poštovan.

Prava neutralnih država morala bi po medjunarodnom pravu biti dovoljno zajamčena.

Što se tiče Belgije, Dernburg je izjavio: Njemačka ne vodi rat, da bi povećala svoje zemlje i ne misli na to da bi sebi podložila pučanstvo koje joj se opire, a to s toga, što ju proištaju čuvstva pravednosti i što pozna poviest. Belgija je osvojena s neizrecivim žrtvama na krvi i novcu te pruža njemačkoj trgovini jedini upliv u otvoreno more. Englezka je tu državu politički stvorila, uzdržavala i branila zato, da bi Njemačkoj oduzela te prirodne pogodnosti. Ljubav do malih naroda na koju se sada Englezka poziv lje, neće postojati ako se to potanko istraži. To dokazuje uništenje male burske republike. Zato se i Njemačka ne može odreći Belgije.

Ipak bi se i te nakane mogle napustiti ako bi svi drugi njemački zahtjevi osobito zajamčenje slobodnog mora, bili primljeni u podpunom obsegu i kad bi se izravni trgovački promet izmedju Belgije i Njemačke poštivao na pravedni i ovriveni način. U tom bi slučaju Njemačka, kada bi to dodje vrieme, na svaki način pomagala kod popravka zemlje, kao što to u Belgiji već i sada čini.

Njemačka — nastavljao je Dernburg — ima manja od Kalifornije, ali stanovnika gotovo u Njemačkoj trideset put toliko koliko u Kaliforniji. Radinost njemačkog pučanstva mora imati izljeva u onim tudjim zemljama, koji to trebaju, koje se žele pokoriti. Velika Britanija je pokazala malo dalekovidjavnosti i pogleda u budućnost, kad je tomu nastojanju Njemačke neprestano stavljala klipove pod noge i dovoljila, da je Maroko došao u ruke Francuske, koja glede broja pučanstva već preko 44 godine nije upravo ništa napredovala. Toga pučanstva je samo nešto preko polovice njemačkoga. U Francezkoj pak vladaju povrh toga načela, koja ugrožavaju vjeru i čudorednost, jer se tamo osnivaju samo male obitelji — iz ljubavi do udobnog života. Englezka se je takodjer uviek protivila svim nastojanjima Njemačke, da bi žitna skladišta Mezopotamije došla na korist cijelomu svietu.

Stalni mir, što ga želimo, mora biti takav, da Njemačka postigne sa svojim djelovanjem dalekosežne uspjehe, a da kod toga nebi prekršila prava komu drugom. Njemačka mora dobiti poticala, da nastavlja svoje djelo u Afriki i Maloj Aziji, jer će to djelo konačno biti na korist cielomu svietu. U nacrtu Njemačke nema ništa, što nebi konačno bilo na korist ostalom svietu. Istinitost te tvrdnje dade se dokazati iz dokaza zadnjih mjeseci; tekar sada može se u istinu spoznati što Njemačka želi. Ako dakle branim stvar svoje domovine, ne činim to samo kao Niemac, već kao državljanin zemlje, koji hoće da bude koristan i vjeran član cjelokupnog čovječanstva, sa svojim čovjekoljubivim ciljevima pripomagati napredku osobne slobode i sreći takodjer najnižih članova velike svjetovne skupnosti.

Razne viesti.

Za izpražnjenje Pule.

Sa mjerodavne strane doznajemo da je još uviek u krieposti obznana od 9. augusta 1914. Zapovjedničtva ratne luke i objavljena od c. kr. kot. poglavarstva glede odlaska iz Pule. Za dobrovoljni odlazak iz Pule nema nikakve zaprieke, te ne treba imati legitimaciju.

Za razjašnjenje donašamo odredbe, koje će stupiti odmah na snagu čim bude naredjeno da se isprazni grad Pula i okoliš utvrde.

1. Svi stanovnici u području kotarskog poglavarstva u Puli južno crte Barbariga-Vodnjan Altura (uključivo ova mjesta) moraju odmah izseliti iz Istre.

U ovo područje spadaju, izim pojedinih kuća i manjih zaselaka, ovi gradovi odnosno sela:

Pula, Brioni, Štinjan, Peroj, Fažana, Vodnjan, Galežan, Montić, Loborika, Altura, Šišan, Ližnjan, Medulin, Pomer i Premantura.

2. Mogu ostati u spomenutom području ove osobe: a) gradjanske osobe zaposlene u vojničkim zavodima (poduzećima), b) one osobe, kojih djelatnost služi u interesu skupnosti. Medju ove spadaju: Osoblje državnih oblasti, kotarskih, občinskih te državnih i občinskih poduzeća (željeznica, pošta, brzojav, munjara, plin); c) izim toga bit će pozvani da ostanu: sve čeništvo, liečnici, inžiniri, obrtnici svih vrsti itd.

3. Sa strane zapovjedničtva ratne luke odnosno oblasti poduzete su odredbe glede obskrbe hranom samo za vojničku posadu i osobe imenovane pod točkom 2. — ali bez obitelji.

4. Sve gradjanske osobe, koje su ovlastene ostati u području imenovanom pod točkom 1 — u slučaju da ne nose vrpcu crno-žutu ili drugu — moraju odmah nositi na lievom laktu bielu vrpcu.

Izim toga ove osobe, ako ne imaju legitimacije odnosnog vojničkog zapovjedničtva, imaju se obskrbiti legitimacijom od c. kr. kot. poglavarstva u Puli.

5. U slučaju naredbe ispražnjenja svaki je dužan absolutno i odmah pokoriti se naredbi. Za izselenje grad je razdieljen u prediele. Za svaki prediel bit će odredjeno s kojim vlakom treba otići.

Tko se usprotivi bit će strogo kažnjen, a eventualno postupat će se odmah silom oružja.

Kamo će se izseliti bit će javljeno oglasom.

Važno za poljodjelce Pule.

U interesu svih poljodjelaca, koji bi htjeli dobrovoljno napustiti utvrdnu zonu Pule javlja se, da je intendatura zapovjedničtva ratne luke pripravna od tih poljodjelaca kupiti svu živinu (konje, volove, ovce, koze, janjce, krmače, perut), krmu, muku i žitarice.

Odnosni poljodjelci moraju najaviti osobno svoj posjed intendaturi tvrdje, gdje će dobiti odnosne naputke glede predaje.

Pripuštanje paketa vojne pošte.

Za vrijeme od 26. do uključno 30. travnja o. g. mogu se kod svih pošt. ureda primati paketi vojne pošte za slijedeće urede vojne pošte: Br. 8, 9, 11, 12, 15, 18, 19, 22, 24, 30, 32, 35, 36, 38, 39, 44, 48, 49, 50, 51, 52, 55, 56, 57, 58, 62, 65, 66, 67, 72, 73, 74, 77, 81, 86, 90, 92, 93, 97, 98, 99, 101, 103, 105, 108, 110, 112, 116, 118, 126, 127, 128, 132, 134, 150, 154, 157, 158, 160, 186, 189, 190, 191, 201, 208, 209, 211, 214, 301, 305, 307, 308, 315, 316, 317, 320, 351, 501, 502, 503, 504, 505.

Kada će biti pozvani pučki ustaše od 43. do 50. godina.

Iz Budimpešte javljaju: Kako se u političkim krugovima govori, izjavit će vlada prigodom pretresanja zakonskih osnova ministarstva domobranstva u zastupničkoj kući, da pučki ustaše od 43. do 50. godine, koji će po novom zakonu biti obvezani na pučku ustašku službu, ne će biti pozvani, dok se potpuno ne dovrše poslovi žetve.

Vojnički izobraženi pripadnici pučkoga ustanka nove kategorije pozvat će se dakle vjerojatno tek početkom rujna, a još kasnije otpočet će valjda izobražavanje vojničke i neobrazovanih članova pučkoga ustanka te nove kategorije.

Austrijski ministar predsjednik grof Stürgkh primio je ovih dana skup zastupnika iz dolnje Austrije, kojima je izjavio da su od vojne uprave poduzete sve mjere da se ublaže poteškoće pučkih ustaša drugog poziva.

Smotre drugog poziva bit će odredjene tako da će biti najprije pozvana najmladja godišta i onda eventualno pod oružje, za tim godište za godištem stariji razredi, pri čemu će se imati najveći obzir na ekonomički život.

U prosudjivanju sposobnosti uporabit će se druga mjera, različita od one rabljene na dosadanjim smotrama.

Čuvajte se varalica.

C. kr. kot. poglavarstva u Istri izdala su na občine ovu okružnicu:

Nepoštene osobe, koje se obično izkazuju kao bjegunci, iskorišćuju neznanje nenaobraženih osoba i pučanstva, govoreć, da je blizu vrijeme, kada će oblasti rekvirirati bilo bez odštete, bilo uz malenu otplatu pojedine živeže te kušaju, da im se prodade u bezcijenu hrana, domaće životinje, kovine, itd.

Proti takvim osobama, kojih čin potpada pod kazneni zakon, treba postupati sa svom strogošću.

Uslijed toga, pozivom na dekret c. kr. ministarstva unutarnjih posala od dne 8. o. mj. br. 7066, poziv lje se taj ured, da ne samo upozori pučanstvo na prevarno djelovanje tih osoba, nego da i rastumači puku, da na temelju jasnih i stalnih zakonskih odredbi, rekvizicija pojedinih živeža od strane oblasti uslijedjuje samo uz odštetu, koja je bila ili će biti odredjena na način, da puk nebi imao nikakve štete.

Lijep dar slovenske umjetnice „Crljenom Križu".

Slikarica gdjica. **Henrijeta Santelj**, naprošena, je narisala krasnu umjetnički izvedenu sliku, te je poklonila gospojinskoj pomoćnoj podružnici Crljenoga križa u Sežani u svrhu nabave slovenskih razglednica. Po toj slici je njezina učenica gdja. Vida Balličeva nabavila veću množinu razglednica, te njih darovala pomenutoj podružnici.

Razprodaju tih razglednica je preuzeo gosp. I. Novak u Pazinu.

Obzirom na to, što rečena podružnica imade u svojoj obskrbi bolnicu na postaji u Divači, gdje se hrane i okrepljuju izključivo istarski vraćajući se ranjenici i jer su to jedine slovenske razglednice Crljenoga križa, toplo preporučamo našim prijateljem, da njih marljivo kupuju i time nekoliko pomognu k obskrbi naših ranjenika.

Poštanska viest.

Na temelju postojećih odredaba naslovi pošt. pošiljaka upravljenih na vojničke zapovjedničtva, čete itd., koji **nijesu** do **značeni nikakvom vojnom ili etapnom pošt. uredu** (posadne čete i slično), te na zapovjedničtva itd. ratne mornarice, koja nijesu ukrcana, mora da sadržavaju ime oprijedelišta (pošt. mjesta).

70-godišnjica hrvatskog narodnog zastupnika.

Hrvatski narodni zastupnik na bečkom i zadarskom saboru, profesor Josip Virgil Perlć, slavio je 16. o. mj. 70 godišnjicu. Tom prilikom darovao je našoj Družbi Sv. Ćirila i Metoda 2000 kruna.

† Ivan Ivić.

Pazin, dne 16./4. 1915. Dne 12. tek. mjeseca usnuo je u Gospodinu poznati rodoljub Ivić Ivan, posjednik, općinski župan i savjetnik u Gračišću, član cestovnog odbora itd., a 14. tek. mj. bio mu je krasan sprovod, na kojem bijahu zastupani općinsko Glavarstvo u Pazinu po prvom opć. savjetniku Dru. Dinku Trinajstiću i po opć. tajniku Matku Brajši, c. kr. kot. sud po sucu Dru. De Mori-ju i drugim činovnicima, cestovni odbor po predsjedniku Šimi Defaru, porezne općine Pićan i Lindar po svojim županima V. i I. Zidarić, pučka škola po učitelju Sladonji i školskoj djeci i drugi.

Općinsko Glavarstvo je položilo posebau vijenac na odar pokojnikov.

Akoprem u visokoj starosti — rodjen je naime godine 1835. — obavljao je on svoje i javne poslove do zadnjega časa, savjesno, točno i marljivo. Resilo ga je veliko poštenje. Bio je od malih nogu dalje vrlo skrban i štedljiv, zato je i ostavio lijep imetak svojim kćerkama Mariji Terezi udovi Božić i Ruži udatoj Nežić.

On spada medju preporoditelje našeg naroda u Istri, medju naše najprve općinske zastupnike, savjetnike i župane i medju prve članove cestovnog odbora.

Dne 9. maja 1912. bilo je 25 godina što je on bio imenovan općinskim županom. Radi toga i radi njegovih zasluga u opće bio je on u sjednici općinskog zastupstva od 17./4. 1912. pripojen gradskoj općini Pazin u svojstvu počasnog općinara te obdaren zaslužcnom diplomom.

Bog mu daj duši lako!

Obskrba živežem u Primorju.

C. kr. dopisni ured javlja: Kukuruzna centrala u Beču je ponovno nabavila 40 vagona kukuruze za Primorje (Istra, Trst, Gorička) i odredila, da se ta množina odpremi iz Ugarske ravno u mline Primorja da se samelje. Skorih dana doći će iz Beča u Trst takodjer kukuruzno grizo.

Papirnate dvokrunke.

Medju občinstvom je razširena mnijenje, da su u prometu patvorene dvokrunke od papira, koje se razlikuju od pravih po rasporedu slova A, B i C kod naznake serije i brojeva.

Za razjašnjenje neka posluti ovo: Banka je do sada izdala tri puta dvokrunke iz papira s različitom naznakom serija i brojeva, i to na zadnjoj strani prvog izdanja na lievo slovo A, broj serije od 4 brojke a desno broj sa šest brojka. Drugo izdanje nosi na drugoj strani lievo slovo B sa slovom serije od četiri brojke, desno broj iz šest brojka. Kod trećeg izdanja je lievo samo broj serije iz četiri brojke a desno slovo C s brojem od šest brojka, kako to pokazuje ovaj primjer:

I. izdanje: lievo A 1025 desno 183840
II. „ : „ B 1008 „ 679044
III. „ : „ 1144 „ C 000005

Poštanski paketi za zarobljenike u Rusiji.

Polag priobćenja poštanske uprave u Rumunjskoj, mogu se od sada napried opet šiljati poštanski paketi za austro ugarske zarobljenike u Rusiji bez carinske izjave.

Přemiselski biskup u Lovranu.

Pred nekoliko dana došao je u Lovran gdje se je nastanio, biskup iz Przemyšla Josip Pelczar. Dosada je stanovao u svojoj vili u Tatrah u Karpatima.

Poštanske naputnice za ratne zarobljenike u Srbiji.

Poštanske naputnice za austro-ugarske ratne zarobljenike, internirane i konfinirane u Srbiji biti će od sada unaprijed proslijedjene isključivo putem švajcarske poštanske uprave.

Naslov valja da glasi jedino: „An die Oberpostkontrolle in Bern, Schweiz“. (Višoj poštanskoj kontroli u Bernu, Švajcarska.

Naputak o obskrbi sirota pripadnika zajedničke vojske.

Da obskrbi uboge sirote iza poginulih vojničkih osoba, zaklada za pomoć udovicama i sirotama, Beč I., Schwarzenbergplatz 1, postavila si zadaćom sirotama, koje su izgubile oca ili roditelje, priskrbiti utočište u pozdanja vriednih obitelji, koje bi uzele tu djecu za svoje ili se obvezale brinuti se za njih dulje vremena.

Sva one udovice iza poginulih vojničkih osoba, koje žele dati svoju djecu tim od zaklade zapomoć udovicama i sirotama preporučenim obiteljima, da ga uzmu za svoga ili da skrbe za njega, neka tu djecu najave nabiljegovanom molbom središnjoj pisarni zaklade za pomoć udovicama i sirotama, i neka prilože službenu potvrdu od općine o potrebi, o dobi djece i njihovoj dosadanjoj isobrazbi.

Sve osobe koje su pripravne uzeti takovu djecu za svoje ili na prehranu, neka izvole to javiti spomenutoj središnjoj pisarni.

Prinosi za Družbu.

Ravnateljstvo Družbe sv. Ćirila i Metoda za Istru u Opatiji primilo je u prvoj polovici travnja ove priloge: Obitelj Kundić Opatija K 20 u počast uspomene blagopokojne majke Dr. Gregurine. G. Alfonz Ravbar, djak, vojnik, Pazin K 11 sakupljenih kod čaše. G. Kazimir Jelušić, načelnik Kastav K 60 dar o svojoj 60-go đendjeci. Klub „Tuča“ Petrinja K 200. G. Dr. V. Bršić, odvjetnik, Brod na Savi K 100 sakupljenih medju prijateljima i štovateljima, prijateljicama i štovateljicama mjesto vijenca na odar Dr. Marka Bobinca, bivšeg višeg premišnog u bolnici u Vrdniku. G. Gaspar Martinić, ilok, K 60 sabranih između prijatelja „Družbe“. G. Ante Bačić, Sutak, K 50 postotak od tikara „Radošljeb“ za god. 1914. G. Ivan Gojtan, odvjetnik, Gospić, K 10 mjesečni prinos. Općina Donji Lapac K 10. „Riječki Novi List“ K 652.72 u ime sabranih svota. Gospođja Josipa Hribar, supruga bivšeg Velika Gorica K 50. U Lovranu sakupljenih K 7, a darovaše gg. Blečić K 2, Alfonzo Čerčić K 1, Turčić K 1, Basan K 1, E. pl. Perčić K 1, Randić K 1. U počast uspomene poginulog kolege na ratištu Ive Šorića daruju K 28 kolegice Marija Blazina, Zorka Bobinac, Ruža Jelušić, Hermina Rutzner, Antica Ružić, Ivanka Samjević, Iska Šoštarko i supruzi Milica i Ivan Nežić. Pop Jerko Grsković, Dobrinj, K 25. G. Dr. Ivo Feretić, Sušak K 28 48 sakupljenih u škrabici. G. Dr. Marijan Hlača, Jastrebarsko K 63 sabranih u počast uspomene blagopokojnog Dr. Gustava Gaja.

Živili darovatelji! Naprijed za „Družbu“ u ovim teškim vremenima!

Broj 1320/15.

Natječaj.

U smislu zaključka općinskog upravnog odbora od 27. marča 1915., raspisuje se natječaj na mjesto **općinskog kancelliste** sa godišnjom plaćom za sada od 1300 Kruna, koja će se dotičniku iz općinske blagajne u mjesečnim antecipatnim obrocima izplaćivati.

Natjecatelji treba da izkažu, da su sasvim sposobni vršiti dužnosti općinskog kanceliste. Molbom imaju izkazati svoju dobu, državljanstvo, svjedodžbe školske i dobrog trieznog ponašanja, dosadanje službovanje i poznavanje jezika, osobito hrvatskog kao uredovnoga i podpisanom ju podnesti do konca aprila t. g.

Valjan činovnik može u službi napredovati.

Općinsko poglavarstvo
u Kastvu, dne 11. aprila 1915
Predsjednik opć. upravnog odbora:
Jelušić.

Kupujte „JORGOVAN“ Koledar!

Mobilizacija

Istarskog pučkog ustanka 1914. u stihovima.

Sastavio seljak samouk Mihovil Cukon, općinski delegat u Šišnjanu kraj Pule, sada pučki ustaša 7./5. Lir. satnije.

Cijena 30 filira.

Naručbe prima Tiskara Laginja i drug u Puli (Istra) te ih razašilja jedino uz naprijed uplaćeni iznos.

U toj pjesmi se vrlo ljepo pučkim stihovima opisuje rastanak od kuće, polazak u Pazin i život tamo te konačno polazak u Pulu.

Knjižica je oblasno cezurirana.

PEČATE
iz GUME izradjuje
tiskara
Laginja i dr.
Via Cidia I. - Pula - Via Cidia I.

■ SVOJ K SVOMU! ■

TISKARA I KNJIGOVEŽNICA
LAGINJA i DR.
■ ULICA GIULIA, 1. **PULA** ULICA GIULIA, 1. ■

preporuča se za
tiskarske, knjigovežke i galanterijske radnje.
Solidna izradba pečata iz gume.

Imade u zalihi
tiskanice i knjige za p. n. občine, crkve, škole i odvjetnike, posujilnice i konsumna družtva, trgovačke knjige, pisanke za škole, kao i sve pisarske i risarske potrebštine.

Sjetite se Družbe sv. Cirila i Metoda.

Velika svota novaca
može da se nakloni svakome, koji postane našim naručnicima. — Bezplatna izjašnjenja šalje:
Središnje zastupstvo 25, Ljubljana.

Himna
Družbe sv. Ćirila i Metoda prodaje se korist Družbe tiskara Laginja i dr. u Pu

Ustanovljena 1891.
ISTARSKA POSUJILNICA u PULI
registrana zadruga sa ograničeno jamčenje
Vlastita kuća (Narodni Dom)
Podružnica u Pazinu.
Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i uz mjesečnu otplatu te prima uloške, koje ukamaćuje uz
4 1/2 %
čisto bez ikakvog odbitka.
Ustanovljena 1891.

„Croatia“ OSIGURAVAJUĆA ZADRUGA U ZAGREBU
Jedini domaći osiguravajući zavod. Utemeljena g. 188

Centrala: Zagreb u vlastitoj palači, ugao Moravske i Preradovićeve ulice.
Podružnica u Trstu, Via del Lavatoio br. 1. II. kat. Telefon br. 2594.

Glavna zastupstva: Ljubljana, Osijek, Rijeka i Sarajevo,

Ova zadruga prima uz povoljne uvjete slijedeće vrsti osiguranja
Na ljudski život:
1. Osiguranja glavnica za slučaj doživljaja i smrti, 2. Osiguranja mираза, 3. Osiguranja životnih renta;
Na imetak od požara:
1. Osiguranja zgrada (kuća, gospodarskih zgrada, tvornica
2. Osiguranja pokretnina (pokućstva, dućanske robe, gosp darskih strojeva, blaga i t. d.),
3. Osiguranja poljskih plodina (žita, sijena i t. d.);
Na stakleném ploče protiv razbijanja.
Zadružna imovina u svim odjelima iznosi . . . . K 3,375.050·
Godišnji prihod premije s pristojbama . . . . . K 1,571.135·
Isplaćene odštete . . . . . K 6,400.906·
Sposobni povjerenici i akvizitieri na najnižeja uz povolj. uvjete
Povjerenik za Pulu i okolicu: Franc Bulić, Narodni Dom I. k

Broj 18. Pula, u četvrtak dne 6. maja 1915. God. XLVI.

Oglasi, priposlana itd. tiskaju se računaju se na temelju običnog cienika ili po dogovoru.

Novce za predbrojbu, oglase itd. šalje se naputnicom ili položnicom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu pošta predbrojnika.

Ako list na vrieme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše »Reklamacija«.

Čekovnog računa br. 47.849.

Telefon tiskare br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari". Narodna poslovica

Izlazi svakog četvrtka po podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, nefrankirani ne tiskaju se, nefrankirani ne primaju.

Predplata za poštarinom ste: 10 K za cieli, 5 K za sciljke } na godinu ili K 5·—, odnosno K 2·50 na pol godine.

Izvan carevine više poštarina.

Plaća i utužuje se u Pu

Pojedini broj stoji 10 h., zaostali 20 h., koli u Puli treli izvan iste.

Uredničtvo i uprava nalazi se u »Tiskari Lagioja i dr. Via Giulia br. 1. kamo neka se naslovljuju svapiamat predplata

Odgovorni urednik Jerko J. Mahulja. Izdaje i tiska Lagnja i dr. u Puli ulica Giulia 1. Glavni suradnik prof. H. Maudić u Trstu

Europejski rat.

Na sjevernom ratištu.

Beč, 28. aprila (DU). Službeno se javlja: Općeniti se položaj nije promienio. U Karpatima i u ruskoj Poljskoj bili su na pojedinim mjestima žestoki artilerijski bojevi. Naša je artilerija zapalila dva ruska skladišta municije. Iztočno od uzvisine Ostry odbili smo opetovane noćne navale.

U jugoiztočnoj Galiciji i u Bukovini nema nikakovih osobitih dogadjaja.

Beč, 29. aprila (DU). Službeno se javlja: Obći položaj nepromienjen. U nekim sektorima živahni bojevi artilerije. Naša je artilerija s dobrim uspjehom gadjala u ruska skloništa i skladišta municije. U dolini Opora pokušao je neprijatelj u noći iza višestrne bezuspješne artilerijske paljbe navalu na pozicije naše pješadije na uzvisinama. Iza kratkoga boja odbili smo neprijatelja na čitavoj fronti.

Beč, 30. aprila (DU). Službeno se javlja danas o podne: Općeniti se položaj nije promijenio. Preko dana su bili artilerijski bojevi i čarkanja. Odbili smo žestoke noćne navale u dolini Orave i Opora kao svagda i ovaj put uz velike neprijateljeve gubitke.

Beč, 1. maja (DU). Službeno se javlja: U ruskoj Poljskoj živahno puškaranje, koje mjestimice i noću traje. Ruske osigurne čete izljerana su iz više pozicija.

Na fronti u zapadnoj Galiciji i u Karpatima nema promjene.

Protiv po nama osvojenim visočinama između Orave i doline Opora upravio je neprijatelj jučer opetovano snažne navale, koje su uz jake gubitke za Ruse odbijene.

Južno od Zaleszczyk-a jedna je od naših baterija upalila ruska kola za streljivo.

Beč, 2. maja (DU). Službeno se javlja: U ruskoj Poljskoj bačen je protivnik u nekim odsjećcima iz svojih glavnih pozicija. Mjestimice prodrle su pri tom naše čete sve do linije zaprieke od glavne neprijateljske fronte.

U zapadnoj Galiciji i u Karpatima žestoke topničke borbe.

Na visinama među Orawom i Oporskom dolinom bacile su naše čete natrag nove, žestoke navale Rusa, zasužnjile su 200 momaka, preši napokon u ofenzivu, te na koncu osvojile iza krute borbe jako rusko uporište iztočno od Ostreg Vrha. Pri tom su zasužnjile više stotina neprijatelja, osvojile više neprijateljskih puščanih strojeva.

U jugo-istočnoj Galiciji i u Bukovini nema nikakove promjene.

Beč, 3. maja (DU). Službeno se javlja danas o podne: Sjedinjene austro ugarske i njemačke sile napale su jučer neprijatelja u njegovoj poziciji od više mjesaca osvojenoj i utvrdjenoj u zapadnoj Galiciji, te su ga izbacile na cieloj fronti Melastov, Gorlice, Gromnik i sjeverno od ovog, za davši mu velike gubitke. Zarobljeno je preko 8000 ljudi i osvojeno topova i mitraljeza u još neustanovljenom broju. Istodobno su naše čete silom prokrčile put preko doljnjeg Dunajeca na karpatskoj fronti.

U Beskidima je položaj nepromijenjen. U šumskim Karpatima u novim bojevima. napredovali smo istočno od Koziova, iz bacili neprijatelja sa njegovih položaja i krvavo odbili njegove protunavale. Tu smo zarobili nekoliko stotina ljudi i osvojili tri strojne puške. Također sjeverno Osmalode neprijatelj je protjeran s nekih visina i pretrpio velike gubitke. I tu su bojevi još u toku.

Na ruskoj granici između Pruta i Dnjestra ništa nova.

Beč, 4. maja (DU). Službeno se javlja danas o podne: U vjernom bratstvu oružja savezne čete Njemačke i Austro-ugarske stekle su silom oružja drugu pobjedu. Neprijateljska fronta čvrsto utvrdjena, koja je od uzmaka Rusa usljed naše pobjedonosne bitke kod Limanove bijaše držana u zapadnoj Galiciji između Visle i glavnog vrhunca u Karpatima, zauzeta je u cielom svom obsegu.

U nastavku navale i jučer su boreće austrougarske-njemačke čete stekle na cijeloj fronti nove uspjehe pred očima vrhovnog zapovjednika vojske maršala nadvojvode Fridrika, provalile su prema istoku i prisilile opet velike ruske sile na uzmak. Vriednog ukupnog ispadka još se ne može približno izračunati. Broj zarobljenika porastao je do sada na 80.000 ljudi i raste sve više. U osvojenim brojnim ruskim pozicijama zauzeli smo neizmjerno mnogo ratnog materijala, 22 topa i 64 strojne puške kao prvi plien.

Na ostalim frontama položaj je u obće nepromienjen.

Na južnom ratištu.

Beč, 2. maja (DU) Službeno se javlja: Na južnom bojištu osim pojedinačnog puškaranja duž granice nisu se nikakovi znatniji dogadjaji posljednje vrieme dogodili.

Iztočno Trebinja razprsilo je naše topničtvo crnogorske sile, koje su se ufale odvećе napried, a pozicije su im razrovane.

Iz novinskog glavnog stana se javlja:

U zadnje su doba s neprijateljske strane razširene brojne viesti o navodnim dogadjajima na južnom bojištu. Te viesti djelomice nemaju nikakve podloge, a dielom su neistinite i izkrivljene.

Iz obilja krivih viesti, neka budu navedene samo ove: U topničkom boju kod Tekije od 19. travnja navodi se, da su srbski topovi od 30 cm razorili austro ugarske reflektore. Srbi nemaju topova od 30 cm, a kod Tekije nije razoren ni jedan reflektor. Nadalje se navodi, da je torpedom oštećen jedan naš monitor. Doista je jedan motorni čamac u noći od 22. na 23. travnja izbacio torpedo prema monitoru „Körös", no torpedo je udario u obalu i prasnuo, a monitor je ostao neoštećen. Onda se veli, da su Crnogorci suzbili austro-ugarske čete. Uobće nisu naše čete navalile već dugo na Crnogorce, pa nisu mogle ni biti odbijene.

Njemačko-ruski rat.

Berlin 28 aprila (DU). Veliki glavni stan: Iztočno i sjeveroiztočno od Suwalka navalili smo na rusku poziciju, te smo ju u širini od 20 kilometara osvojili. Sjeveroistočno od Przasnycza zarobili smo jučer 2 častnika i 470 Rusa, te osvojili 3 puščana stroja.

Berlin, 29. aprila (DU). Veliki glavni stan: Južno od Kalvarije zauzeli smo prolaz Kovala i uzvisine južno istoga. Kod Dahova južno od Sohaczeva, osvojili smo jedno važno uporište Rusa.

Berlin, 30. aprila (DU). Veliki gl. stan: Prednje čete naših sila, koje operiraju u sjeverozapadnoj Rusiji, stigle su u širokoj fronti do željezničke pruge Dünaburg-Libau.

Dosada se tamošnje ruske čete, među njima i ostatci onih, koje su sudjelovale kod razbojničke provale u Memel, nijesu nigdje ozbiljno oprle.

Sada su vode bojevi kod Szawle.

Kod Kalvarije su se izjalovile veće ruske navale uz velike njihove gubitke. Zarobili smo 5 častnika i 500 neranjenih Rusa.

I dalje južno od Kalvarije i Augustova ostale su ruske navale bez uspjeha.

Berlin, 1. maja (DU.) Veliki glavni stan: Borba kod Szawle protekla je povoljno. Nakon težkih gubitaka dali su se Rusi u bijeg, nakon što su Szlovle sa sviju četiri strana zapalili, u pravcu prama Mitavi. Progonjenje nastavljeno je i dalje. Do sada zarobili smo oko 1000 vojnika i osvojili 10 puščanih strojeva i veliku pričuju, municionih kola, a osobito mnogo streljiva. Neprijateljske navale kod Kalvarija uz teške su gubitke odbijene, te smo tom zgodom zarobili 350 Rusa. Na suprot uspjelo je Rusima, jugo-zapadno od Augustowa, napasti noću njemačku kompaniju predstraža, te joj nanieti znatnije gubitke.

Iztočno Plocka i na južnoj obali Pilice odbijene su slabe ruske navale.

Berlin, 2. maja (DU). Veliki glavni stan: Naše operacije u sjevero zapadnoj Rusiji napreduju. Kod Szavla smo zasužnjili još 400 Rusa. Progoneći bježeće Ruse doprli su Njemci do u kraj jugo-zapadno od Mitave.

Ruske navale u okolici Kalvarije odbijene su uz jake gubitke za neprijatelja, a pri tom smo zasužnjili 300 ljudi.

Berlin, 3. maja (DU). Veliki glavni stan: U prisuću vrhovnog zapovjednika maršala nadvojvode Fridrika i pod upravom generala pl. Mackensen savezne čete su jučer iza žestokih bojeva na cieloj ruskoj fronti u zapadnoj Galiciji probili na više mjesta potisnuv neprijatelja posvuda sa naše ugarske granice sve do pritoka Dajestra u Vislu. Oni dielovi neprijatelja, kojima je uspjelo izbjeći na brzom uzmaku prema istoku, progonjeni su žestoko od savezničkih četa. Trofeji pobjede ne mogu se još približno izbrojiti.

Berlin, 4. maja (DU). Veliki glavni stan: U progonu prema Mitavi broj zarobljenih Rusa narastao je na 4000. Ponovne ruske navale jugozapadno Kalvarije bile su odbijene. Zarobljeno je 170 ljudi. Istodobno izjalovile se ruske navale jugoistočno Augustova s velikim gubitkom po neprijatelja, koji je izim 4 častnika i 420 ljudi zarobljenih izgubio dvie strojne puške. Kod Jedwabne sjeveroistočno Lomze odbijena je ruska navala.

Navale između šumskih Karpata i gornje Visle razvijaju se povoljno. Plien prvog dana kreče se oko 21500 zarobljenika, 16 topova, 47 strojnih puškara i još svakovrstnog ratnog materijala koji se ni ne računa.

Njemačko-francezki rat.

Berlin, 28. aprila (DU). Veliki glavni stan: Englezi su i jučer pokušali, da u Flandriji natrag osvoje izgubljeni teren. Poslije podne su sa obje strane ceste Ypern-Pilkem navalili, ali se njihova navala 200 metara pred našom pozicijom posvema slomila. O istoga uspjeha bijaše i druga englezka navala, izvedena u večer dalje istočno. Neprijatelj je i tu imao velikih gubitaka. Na zapadnoj obali kanala nije neprijatelj navaljivao. U Champagni osvojili smo noćas na juriš opsežnu francuzku utvrdu sjeverno od Lesmenila, te smo je usprkos brojnim navalama zadržali i izgradili za sebe. Neprijatelj je pretrpio velike gubitke: 60 neranjenih Francuza, 4 puščana stroja i 13 bacaljka za mine. Između Maase i Mosele bili su preko dana samo žestoki artilerijski bojevi. U noći smo u Priesterwaldu krvavo odbili jaku francuzku navalu uz velike gubitke neprijateljeve. Protiv naše pozicije na Hartmannswillerkopfu nijesu Francuzi iza neuspjelih navala dne 26. travnja više pokušali da navaljuju. Kod Altkircha oborio je jedan naš letač jedan francuzki aeroplan.

Berlin, 29 aprila (DU). Veliki gl. stan: Neprijatelj od jučer poslije podne neprekidno, ali uzaludno navaljuje na naše pozicije na zapadnoj obali kanala sjeverno od Ypern-a, na potoku Yperlee, kod Steenstratea i Betzaa. Iztočno od kanala izjalovila se sinoć zajednička navala Francuza, Altiraca i Engleza na naše desno krilo uz velike gubitke neprijateljeve. Broj u bojevima sjeverno od Ypern-a osvojenih neprijateljskih topova povisio se na 63.

Eksplozije mina na željezničkoj pruzi La Basse—Bethune i Champagni, sjeverno od Lemesnila, ostale su bez uspjeha.

U noći smo kod Lemesnila odbili francuzke navale na naše sinoć osvojene pozicije uz velike neprijateljeve gubitke. Objašnjuju se francuzki zarobljenici izlaze u

Srbiji rat. Svako, komu je stigla sazivna zapovjed, pohrlio je na odredjenu mu stražu radosno, znajuć svoju dužnost i spreman na žrtve, što kod habsburških naroda nije nikad uzmanjkalo, kad je kucnuo ozbiljan čas. Aparat za mobilizaciju radio je kao najtačniji instrumenat. Propala su sva proricanja, da će biti smetnje kod primanja u ratnu pripravnost i kad vojska krene, na što su neprijatelji računali.

Dok je djelomična mobilizacija još bila u pripravljanju, opazilo se je već prvo sijevanje na sjeveroistoku. Na 27. srpnja stigoše neslužbene vijesti u Beč da Rusija čini vojničke priprave u pograničnim vojničkim kotarima. Istina, ruska je vlada sve još poricala, da je naredila mobilizaciju, ali nam je dala naslutiti, da mora da se prihvati te mjere ako bi naše čete prešle srpsku granicu. U ostalom Rusija je već prije pod naslovom mobilizacije za pokušaj učinila opsežne ratne priprave.

Kao žestoko bljeskava munja rasvjetlilo je ovo navještenje tamnu oblačinu potajno napete osvete. Rusija je raskrilila svoju ruku nad Srbijom, da je zaštiti! Pod izlikom, da akcija protiv Srbije hoće u istinu da pogodi samo moskovsko carstvo i njegov upliv na Balkanu, — ali ta je izlika s našim svečano danim izjavama u Petrogradu obeskrepljena — stupila je Rusija na stranu Srbije, onoga neprijatelja, proti kojemu smo se morali obratiti samo iz razloga nužnog samoodržanja, a nismo imali uz to još kakove namjere, uperene proti ikojoj drugoj državi, samo da sačuvamo našu državnu sigurnost i red za svu budućnost proti tajnom rovarenju pohlepnog susjeda, koji se nije plašio ni najgadnijih sredstva.

Prema objektivnom prosudjivanju bilo je sada očito, da su sve protivmonarhijske makinacije, koje su proizišle od strane Srbije, stajale pod ruskim pokroviteljstvom; moglo se je lako viditi, da se je Srbija samo pod tim sigurnim zaštitnikom mogla usuditi, da odbije činički monarhiji tražene garancije, pa da joj dobaci rukavicu.

Na 29. srpnja službeno je potvrdjeno, da je Rusija mobilizovala vojne kotare Kijev, Odesa, Moskvu i Kazan. No tek što se je u Petrogradu doznalo, da uz nas stoji Njemačko carstvo u pouzdanoj vjernosti, naredjena je dva dana kasnije mobilizacija cjelokupne ruske vojske. Mi smo tek sada odgovorili istom mjerom, do tada do krajnosti nastojeći da se održi svjetski mir, pod prisilnim pritiskom ruskog gro ženja. Kao jedan čovjek digoše se narodi obe države starog carstva, koje je mladenačkije i svježije proteglo svoja uda, nego ikada prije. Nijemci i Mogjari, Slaveni i Romani oduševljeno se latiše oružja, prožeti jedinom i jedinstvenom voljom, da zaštite svoju domovinu.

Na 2. kolovoza prijedjoše ruske čete bez objave rata prusku granicu. Time je dat povod savezu. Na 5. kolovoza predao je austro-ugarski poslanik u Petrogradu ob javu rata.

Tako je monarhija u svrhu odbrane njene egzistencije stajala pred potrebom, da vodi rat na dvije fronte: na sjeveru protiv Rusije, sa njezinim brojem stanovništva od 173 milijona ljudi, a na jugu protiv Srbije sa njezinom ratničkom i očeličenom vojskom, koja je bila pobjedonosna u dva rata, i poziv njezina saveznika u Crnim Brdima. I Crna Gora se je naime pridružila neprijateljima monarhije. Kako za oružje sposobni ljudi sačinjavaju 10 postotaka, morala je Austro-Ugarska se okruglo 5 milijona boraca da nasuprot stane ne samo prema trostrukoj premoći od 17 milijona ruskih vojnika, nego osim toga i prema više od pol milijona Srbijanaca i Crnogoraca, koje ove dvije balkanske države mogu uzeti od svoja 4 i pol milijona uz mnogo jače iskorištavanje obrambene snage.

Istina na našu stranu stupi Njemačko Carstvo sa gotovo 68 milijona stanovnika, dakle 7 milijona boraca, dobro naoružanih i opremljenih. No time se stvori za obe središnje vlasti čitav niz jakih neprijatelja, koji su odavno vrebali momenat, a dugo su pripremali mučki napadaj, da slome gospodarski zamah Njemačke, koji je pobudio zavidljivost.

(Nastavak slijedi.)

Razne viesti.

Ponovna smotra rodjenih godine 1878—1890, 1892—1894.

Obzirom na to, što su se iskazale razlike ili neke nepravde kod novačenja u oktobru 1914., da je mnogo i mnogo zdravih i krepkih osoba ostalo prostih od vojničke službe, odredila je vojnička uprava ponovnu smotru pučkoustaških obveznika rodjenih godine 1878. do 1890. uključno te godine 1892., 1893. i 1894.

Pregledba ovih godišta obavit će se od 25. maja do 15. junija tek. godine.

Da se ovrši ova ponovna smotra, produljio se rok za poziv nove kategorije pučkih ustaša, ustanovljene najnovijom promjenom zakona o pučkom ustanku (t. j. smotra od 18. te 43. do 50. god.).

Nastup službe. unovačenih u maju.

Pučki ustaše, austrijski državljani, rodjeni 1873 do 1877 te su bili kod netom minulog novačenja proglašeni sposobnima za vojničku službu s oružjen imaju nastupiti službu 15. maja t. g. Kako doznaje c. kr. dopisni ured, namjerava se kod nekih dopunitbenih odjela, ako se kod istih pokaže kakav pretičak, da se za kratko vrieme odpusti nešto pozvanih, pri čemu imaju se u prvom uzeti u obzir najstarija godišta; ako postoje prilike, koje treba posebice uvažiti, osobito glede na potrebu obradjivanja zemlje, takodjer će se odpustiti i mladji.

Pripuštanje paketa vojne pošte.

Za vrijeme od 3. do uključno 7. maja o. g. mogu se kod svih pošt. ureda primati paketi vojne pošte za slijedeće urede vojne pošte: Br. 8, 9, 11, 12, 15, 18, 19, 30, 33, 35, 39, 40, 42, 47, 51, 52, 53, 55, 57, 62, 68, 71, 75, 81, 84, 89, 93, 99, 103, 107, 108, 111, 112, 118, 127, 128, 150, 154, 186, 189, 191, 201, 207, 211, 301, 305, 307, 308, 315, 316, 317, 320, 351, 352, 353, 354, 355, 501, 502, 503, 506

Unovačenje pučkih ustaša od 18. i 43. do 50. godine.

Ugarski ministar za zemaljsku obranu Hazai izjavio se u kuloirima madjarskog sabora pred više zastupnika, da će se novačenje pučkih ustaša od 18. i 43. do 50. godine obaviti mjeseca kolovoza. Svi unovačeni dolaze na frontu mjeseca studenoga.

Kako pak javlja „Neues Wiener Tagblatt", pregledba ovih godišta u Austriji obavit će se u mjesecu junju i augustu Unovačeni bit će pozvani pod oružje koncem augusta odnosno početkom septembra. Starija godišta upotrebit će se za lokalne službe, u zamjenu onih četa, koje će biti odposlane na ratište.

Ribarenje dozvoljeno.

Vojna oblast dozvolila je ribolov sa sviećom u stanovitim vodama uz obalu istarsku i dalmatinsku. U tu svrhu bile su izdane ribarima shodne upute, kojih će se morati držati.

Priprave za novi ratni zajam.

Kako javlja „Korrespondenz Wilhelm", obdržavale su se u zgradi austrijske poštanske štedionice prošloga petka sjednice, u kojima se je raspravljalo o modalitetima eventualnoga novoga ratnoga zajma, te je došlo već i do konkretnih prediога, koji će se skorih dana predložiti i austrijskom ministru financija barunu Engelu.

Nove ratne marke.

Kako je poznato poštanska uprava izdala je ratne marke, kojih pretičak upotrebljava se za ratno-pripomoćne svrhe. Kako je prva naklada skoro sasvim razpačana, to se sada priredjuje nova naklada. Nove ratne marke odlikovat će se svojom izradbom. Marka od 3 filira prikazivat će pješačtvo u streljačkim obkopima; marka od 5 filira konjaničnu obhodnju; od 10 filira mužar od 35.5 cm; od 20 filira dreadnought „Viribus unitis"; od 35 filira aeroplan. Nacrte za nove marke izradio je profesor Koloman Moser, a bakroreze Ferdinand Schirnböck.

Njemačka ne će da čuje za mir.

Nasuprot raširenih vijesti o povedenju mirovnih pregovora, a naročito i pripravljenim koracima u svrhu, da se utanači posebni mir s Engleskom, berlinska „Norddeutsche Zeitung" izjavljuje, da ni jedan razborit čovjek ne može ni da misli na to, da Njemačka bilo kom svom neprijatelju žrtvuje svoj povoljan položaj za volju prijevremenoga mirovnoga zaključka. „Mi moramo — veli list — da iskoristimo svaku priliku vojnoga položaja, da tako stvorimo jamstvo, kako se nitko ne bi više usudio, da naruši naš mir, i tako to mora i da bude. Glasovi, kao da su Nijemci tobože skloni miru, jesu lude ili zlobne izmišljotine".

Povratak časti bivšim oficirima.

Njegovo Veličanstvo odobrilo je, da bivši oficiri, koji su odložili svoju šaržu zato da ne dodju pred častni sud, ili koji su šaržu izgubili na temelju presude častnoga suda — medju ovima i oni, koji su lišeni šarže, jer su uskratili dvoboj, — u prigodama osobita obzira vriednim mogu od ratnoga ministarstva biti predloženi Previšnjoj milosti, da im se opet vrati šarža, što su je prije imali. To se odnosi samo na takve bivše oficire, koji su stupili u frontu, te su se pred neprijateljem pokazali kao hrabri borci. Molbe za rehabilitaciju imaju se predati kod one čete, u koju je molitelj stupio. Istim načinom dolaze do rehabilitacije tečajem rata i bivši oficirski aspiranti.

Zlato za željezo.

Službena pomoćna akcija „Zlato za željezo" u korist siromašnih rodbina i za ostalih naših hrabrih vojnika te njih za mjestima, sabrala je već dva milijuna kruna. U Beču se upravo natječu tko da više pomogne. Takodjer naši zemljaci u inozemstvu pod voditvom odličnih muževa pripomažu pomoćnom djelu i time izkazuju vjernost svojoj domovini. Tako su znatni prinosi stigli iz Berlina, Kraljevca, Galaca, Carigrada i Almerije (Španjolska). Ta akcija imade takodjer veliko gospodarsko značenje, jer kovinskoj zakladi austro-ugarske banke umnožava zalihu zlata i srebra.

Sabiranje dragih kovina.

Oficiozna zbirka dragih kovina (zlato, srebro, platina) koje se obavlja pod geslom „Zlato za željezo" nesmije se za mieniti sa nedavno uvedenom zbirkom kovina, koje se rabe za izradbu ratnoga gradiva (bakar, mjed, kositar, cink itd.), nastavlja se bez prestanka i osigurava time ratnoj obskrbi uviek nova pomoćna sredstva. U toj akciji sudjeluju sve širi slojevi pučanstva, odkad se doznalo, da ta zbirka ulaže svoje zlato i srebro u kovinsku zakladu austro ugarske banke i time doprinosi, povrh ratno-humanitarne zadaće, da se ojača naša financijalna spremna za rat. Radi toga bi bilo vrlo lijepo, kad bi te primjere patrictičnog djelovanja, dobrotvornog mišlenja i gospodarske razsudnosti sliedili što širi krugovi.

Upozorujemo na to da se **drage kovine**, obratno od zbirke kovina što upotrebljuju za izradbu ratnog gradiva, **ne sabiraju od kuće do kuće**, nego da se darovi dragih kovina kao do sada predaju podružnici Crvenog Križa u Puli, ulica S. Polikarpo br. 204.

Radi toga bilo bi izvanredno sretno sjedinjenje patriotičnog djelovanja dobrotvornog mišlenja i narodno-gospodarske razsudnosti, kad bi širi krugovi stanovništva naše države, uvažujuć ozbiljnost sadanje dobi, izvukli na svjetlo svoje drage kovine, osobito iz zlata, koje za nje bez vriednosti leži nerabljeno u ormarima i škrinjama, te svoje zlatne novce, koje sakrivaju iz neosnovane bojazni, te je izručili akciji „Zlato za željezo" i time u interesu pobjede naše pravedne stvari pripomogli takodjer da se ojača naša financijalna spremnost za rat.

Darove za akciju prima podružnica „Crvenog Križa" u Puli.

Gospodarske viesti.

Stanje usjeva u Austriji.

Kako je poznato, glasi prvi službeni izvještaj o stanju usjeva u Ugarskoj i Hrvatskoj sasvim povoljno. Iz Austrije nema još službenog izvještaja ali propitkivanjem se moglo ustanoviti u prvom redu to, da je površina obradjena žitaricama mnogo veća nego lani i preklani, a drugo, da su se zimski usjevi do sada snažno razvili, dok su proljetne radnje na oranicama već dovršene ili će u najskorije vrieme biti dovršene. Ne bude li vremenskih neprilika, može se pouzdano očekivali dobra žetva.

Čuvanje kukuruzna brašna, da se ne pokvari.

Kako je poznato, kukuruzno se brašno u vrećama lahko pokvari, osobito, kad nastane vrućina. U brašnu se razvije velika vrućina, te se brašno upali ili užeže. Stručnjaci vele, da se najlakše sačuva kukuruzno brašno da se ne upali, ako se u brašno u vreću metne željezna letva (dugo plosnato željezo), koja stirči van iz vreće. Ta letva upija vrućinu i brzo je vodi na površinu, pa tako zapriječuje da se previše brašno ne ugrije.

Dokinuće carine.

Rat je prouzročio da su kod nas ukinute carine na neke životne namirnice, tako da ih lagje uvozimo iz inozemstva i jeftinije dodjemo do njih. Dokinute su uvozne carine za šećer, crveni i bieli luk, povrće (s riedkim iznimkama) svježe meso i različito konservirano, volove, krave, bivoli, junad, teliće, ovce i koze, janjad, divljač, svinje od 60 kg dalje, svježe ribe, i neke sušene ili marinirane, sladkovodne i morske, prosliji kruh bieli i crni, dvopek, slastičarski predmeti, tjestenine, kobasice, sir, konserve mesa, voće, sušena bjelančevina, ekstrakti mesa, konserve, jaja itd. Najvažnija je svakako odredba o dokinuću carine za marvu i svinje. Od novijeg vremena može su se uvoziti svinje koje su teže od 180 kg, bez uvozmine, ali baš ovakvih svinja nema puno u Rumunjskoj, koja bi mogla u ovo doba najglavniju ulogu igrati pri uvozu. I kobasice, za koje se je plaćalo 1 K po kg, carine, naći će sada lakše put u monarhiju, a sir, koga u Švicarskoj imade obilato, plaćalo se 50—60 K carine, a sad je slobodan, pa stoga mora biti razmjerno jeftiniji. Uvoz ranog povrća mogao bi takodjer biti obilatiji, ako mu ne bude drugih prometnih zapreka, a glede konserviranog mesa smijemo se možda nadati da će ga skandinavske zemlje u većoj mjeri slati. U obće sada su prilike uvozu dosta težke jer se mnogi predmeti usled zabrane ne mogu izvoziti iz neutralnih zemalja; ali baremoni, za koje ne postoji zabrana, svakako će uz dokinute carine lakše i obilatije naći zahvalna tržišta u našoj monarhiji.

južnom stanju. Drhću od straha, jer su im njihovi časnici pričali, da će u njemačkom sužanjstvu biti odmah postreljani.

Na uzvisinama Maase, južnoistočno od Verduna, pomakli smo svoje pozicije za nekoliko stotina metara naprijed, te smo se ondje utvrdili.

U Vogezima se položaj nije promienio.

Berlin, 30. aprila (DU). Veliki glavni stan: Na obali živo djelovanje neprijateljskih letača. Bačene bombe znatno su oštetile kuće u Ostendeu. Jučer je naša artilerija stala da bombarduje tvrdjavu Dunquerque. U Flandriji je dan prošao bez osobitih degadjaja. Neprijatelj je u noći navalio između Steenstratea i Het Sasa. Bitka još traje. Izgradili smo glave mostova na zapadnoj obali kanala kod Steenstraatea i Het Sasa, te ih čvrsto držimo. Istočno od kanala, sjeverno Yperna, pokušali su Zuavi i Turkosi da navale na naše desno krilo, ali se njihova navala slomila. U Champagni smo sjeverno od Lemesnila u noći natrag osvojili od Francuza prkjučer zauzetu poziciju. Ovu smo grupu, koja je hiljadu metara široka i 300 metara duboka, posvema pregradili, te je držimo. U Argonama smo sjeverno od Lefour de Parisa jurišem osvojili jedan streljački jarak. Zarobili smo 1 častnika i 30 momaka, te osvojeni teren usprkos više navala zadržali. Kod Cornaya na istočnom rubu argonske šume srušio se jedan neprijateljski aeroplan. Letači su mrtvi. Između Maase i Mosele navaljivali su Francuzi jučer bezuspješno na naše osvojene uzvisine na Maasi. Navala se izjalovila. Kod svih su navala Francuzi pretrpili velike gubitke. U bojevima za uzvisine Maase izgubili su Francuzi od 24. do 28. travnja 45 časnika, od tih 3 zapovjednika, i oko 4000 momaka. Na obalnu utvrdu Harvich na englezkoj obali bacili smo prošle noći bombe.

Berlin, 1. maja (DU). Veliki glavni stan: Jučer javljene borbe na zapadnoj obali kanala, sjevero-zapadno od Yperna, svršile su s velikim neuspjehom neprijatelja.

Istočno od Kanala, sjeverno od Yperna kušao je neprijatelj više puta uzaludno navaljivati.

Tvrdjava Dünkirchena i dalje je u topničkoj vatri.

Između Maase i Mosele, došlo je samo između Ailly i Apremonta do topničkih borba. Francuski napadaji izjalovili su se gotovo svi uz teške gubitke.

Na 29. aprila bacili smo na Reims, kao odgovor na bombardovanje naših stražnjih mjesta, nekoliko bomba. Pošto neprijatelj sasvim dobro znade značaj ovog bombardovanja, to bi bilo lahko, da očuva Reims od bombardovanja.

Neprijatelj izgubio je jučer opet tri aeroplana. Jedan englezki aeroplan skinut je jugo zapadno od Thielta, jedan drugi se kod Wielkia strovalio, te je od naše vatre uništen, dok je treći kod Niedersulzbacha u Elzasu prisiljen da se spusti.

Berlin, 2. maja (DU). Veliki glavni stan: U Flandriji kušao je neprijatelj iza veoma velike topničke priprave, da i opet naleti na naše nove pozicije sjeveroistočno od Yperna, i to provališe Francuzi energično medju Kanalom i cestom Ypern-St. Julien. Englezi pako dosta mlohavo istočno odatle. Ta su nastojanja naročito uslied naše vrlo jake vatre s boka i s leđja iz okoline Brodseinde i Veldhoeka ostala bez svakoga uspjeha. Tri puščana stroja ostala su u našim šakama.

U Argonima napreduju lieno naše na vale sjeverno od Le Four de Pariza. Usprkos najtešćoj obrani izgubili su Francuzi više jaraka, a mi smo zasužnjili 156 momaka.

Medju Maasom i Moselom došlo je samo u šumi Le Pretre do žestokih bojeva, te su Francuzi po više puta navalili u velikim masama. Mi smo te navale, koje su opetovano uznapredovale sve do u naše jarke, odbili s velikim gubitkom za neprijatelja, te smo zarobili 90 ljudi. Jučer smo opet oborili dva neprijateljska lietala. Jedno je kod Reimsa uništeno, a drugo smo prisilili iz čitavoga jata, da se naglo spusti na zemlju.

Berlin, 3. maja (DU). Veliki glavni stan: Jučer smo u Flandriji uspješno navalili jugoistočno Ypresa i zapadno ceste Pechapelle-Ypres. Zaposjeli zaselak Fertuin jugoistočno od St. Julien.

U Champagni nanieli smo sa uspješnim eksplodiranjem mina osjetljivu štetu u neprijateljskoj poziciji između Souain i Perthes. Između Maase i Mosele došlo je samo do artilerijskih bojeva. Kod Hartmannsweilerkopfa Francezi su noćas uzalud pokušali navalu proti našoj glavnoj poziciji. Jedan francezki aeroplan spustio se kod Hundingena zapadno Saargemunda. Dva zrakoplovca koji su bili u njemu bili su zarobljeni. Više njemačkih zrakoplova napalo je jučer hangar Epinal sa prividnim dobrim uspjehom.

Berlin, 4 maja (DU). Veliki glavni stan: U Flandriji naše navale sa strane sjeveroistoka napreduju uspješno. Jutros zauzeli smo mjesto Zevenkote, Zovebecke, Westhoeck, višekutnik Weldwald i Nonnenboschen, za koje se živo borilo više mjeseci.

Neprijatelj na uzmaku obstreljavan je s boka od naše baterije. Sjeverno i južno Ypresa u Argonam Francezi su pokušali uzalud natrag uzeti streljačke grabe od nas osvojene 1. t. mj. sjeverno od Lefour di Paris.

Bojevi artilerije između Maase i Mosele bili su i jučer u teku.

Sličice iz rata.

Bratimstvo njemačkih i hrvatskih vojnika.

List „Novosti" donosi od svog dopisnika iz Sarajeva: Ovdje vam saopćujem nekoliko vrlo interesantnih redaka po pričanju jednoga hrvatskoga vojnika, koji je nakon duge borbe na sjevernom ratištu zadobio rane i onda kao nesposoban za dalju službu otposlan kući. Njegovo iskreno i toplo pričanje o bratimstvu hrvatskih i njemačkih vojnika iz njemačkoga carstva neobično me je dirnulo. On je hrvatski seljak iz krčne Hercegovine. Pričaše mi, da vojnici iz njemačkoga carstva neobično poštuju i vole naše hrvatske sokolove radi njihova junačtva. Gdje bi god njemački vojnik sreo hrvatskoga vojnika, pozdravljaše ga vazda srdačnim riječima: „Servus Bruder Hrvat!" (Zdravo brate Hrvat!). Drugi bi srevši se s našim ratnicima ove od milja potapšali po ramenu uz riječi: „Du bist mein Bruder!" (Ti si moj brat). Ovaj naš prijatelj Hercegovac nemogaše se dosta nahvaliti ljubeznivosti njemačkih vojnika sprama Hrvata. Gdje bi se sreli s njima, Nijemci bi ih odmah upitali, kako stoje s hranom pa onda potegli flašicu konjaka i podaj mu je, ili kaku flašu s vinom, da iz nje potegne, te onda pruži Hrvatu komad hljeba ili šta drugoga, što je već Bog u njemčevoj torbi dao. Njemu je, veli, vazda žao, što izim ono nekoliko riječi njemačkih nije više znao da može snjima bolje razgovarati. Nu oni se vazda sporazumješe i znakovima kako su već znali i mogli.

„Jednoga dana — pričaše naš prijatelj — bijah ranjen. Jedva sam skupio sve sile i pomalo puzao. Opazim iz daleka neke čadore i u njima njemačke vojnike. Oblane mi. Ja se potegao privučem koji ma i oni me opaziše. Čim me opaziše skočiše svi hitro kmeni, pa na najmilji način oko mene. Povezaše mi rane, poliješe me, pitahu me kako mi je, donesu mi pića i jela, i nepresstano oko mene se bavljahu, ta ni isti moj rodjeni otac nebi me bolje dvorio. Ja sam bio ganut, jer što ovi ljudi iskazaše dobrote i požnje prama meni, to se doista izreći nedade". Reče i zašuti a suze ga obliše. I junak ronjaše suze. Nakon neke stanke izusti: „Nije mi žao što sam zadobio rane i ostao sakat, ali mi je žao da sam ostavio „švabe".

I tako on ponese najbolje uspomene sa sobom u krčnu Hercegovinu, da priča o bratimstvu i bratimljenju hrvatskih i njemačkih vojnika.

Ruski pozdravi austrijskoj armadi za Uskrs.

Berlinski „Vorwärts" priobćuje sliedeći depis sa ruskoga ratišta: Nalazimo se u grabama. Dan je krasan a noć je bila razmjerno mirna. Po danu nije bilo niti jednoga striela. Najednom opazimo da s protive srtane ide k nama ruski vojnik bez oružja. U rukama je imao novine i nam je mahao s rukom. Svi smo mislili, da je prebeglica. Kad je bio još kakovih tristo metara daleko od naše grabe, skinuo je čepicu, poklonio se, položio novine i još nešto na tle, okrenuo se i otišao natrag u rusku grabu. Ja sam se brzo izvukao iz grabe, takodjer bez oružja, i pošao sam tamo gdje su ležale novine. Tamo sam našao dva skuhana bojadisana jaja. Začudio sam se i odlegao za ruskim vojnikom. Vidio sam ga kakovih četiristo metara daleko od sebe. Opet je skinuo čepicu, naklonio se i izginuo u grabu. Vratio sam se s novinama i jajima. Bio sam udaljen četiristo metara od ruskih vojnika, ali nitko nije na me pucao, kao što nismo ni mi pucali na njega. Bojadisana jaja poslao sam kući i moja ih žena je dala na uspomenu u mjedeni okvir. Na ovaj prizor se je sve smijalo u grabama i ja sam morao svakomu pokazati jajca. U pet sati popodne došao je opet vojnik iz ruske grabe. Ovaj je došao sve do naših graba te nas pozdravio sasma dobro njemački: „Dobar dan drugovi!" Medju nas je razdielio tri zamota cigareta i donio takodjer dva zavoja ruma i kolača te pismo od svog kapelana, u kojem nam je kapetan čestitao vesele uskrsne blagdane. Čuo je naime, da njemački vojnici nemaju što jesti i zato im to šalje, i moli da bi poslanika poslali natrag. Naravno da smo se svi smijali. Ruskog vojnika poslali su našem zapovjedniku brigade, gdje su ga preslušali, na što su ga podarili konjakom, cigaretama, šunkom i salamom. Iza toga odveli su ga sa zavezanim očima kraj naših pozicije i poslali napokon natrag sa srdačnim čestitkama da nam baš nije tako slabo. To se dogodilo u Uskrsu 1915. godine.

Zapovjednik podmornice „U 5" o torpediranju „Gambette".

Njemačko nacionalna korespondenca u Beču prima interview svog dopisnika Eduarda Reichela sa zapovjednikom podmornice „U 5" vitezom Trappom.

On piše:

Poručnik Juraj vitez Trapp neposredno, iza kako je svojom podmornicom ušao u luku, pripovjedao mi sliedeće potankosti o svojoj hrabroj akciji kod Cap S. M. di Leuca: Nakon što sam dulje vremena službovao na jednoj torpednjači, nedavno sam dobio zapovjedničtvo „U 5" i s ovom podmorskom ladjom podarco svoju prvu vožnju. Ja sam tek pred tri dana isplovio iz luke. Neprijateljski brod opazio sam oko pol noći dvadeset milja jugoistočno od Cap Leuca za sakrivenim svjetlom. Upoznao sam, da je francezki oklopljeni krstaš od tipa Viktor Hugo.

Bijaše mjesečina, a nebo lagano prikriveno oblacima. Kad smo opazili krstaš, bilo je na njemu sve jasno. I čim sam ustanovio njegov smjer i brzinu pošao sam spram njega. On mi je pokazivao svoj bok. Kad sam bio u blizini od 500 metara izbacio sam jedan torpedo na strajni, a onda drugi na prednji dio broda.

Oba torpeda zbratila su svoj cilj. Eksplozija se čula vrlo jasno. Iz stražnjeg diela broda visoko se podigao močan oblak dima.

Svaki hitac pozdravila je moja momčad sa spontanim hurah. Nakon drugog lanciranja zaokrenuo sam iza krstaša i konstatirao, da se nagnuo za 35 stupnjeva. To bijaše pet časaka iza torpediranja. Iz nagibanja upoznao sam, da nije više nuždno, da izbacim treći torpedo, premda je isti već bio u pripravi.

Devet časaka iza drugog lanciranja neprijateljskog je broda nestalo. Kad sam došao na stranu Formilara opazio sam svjello na palubi broda i onda svjetla na vodi, koja su dolazila od čamaca za spasavanje. Francezi su u svemu spustili pet čamaca, pa se doista čudim, kako su to sve mogli učiniti u tako kratko vrieme. S obzirom na sigurnost svog vlastitog broda morao sam odustati od sudjelovanja kod akcije za spasavanje. No nadam se, da se momčad mogla spasiti, to više, što je more bilo mirno, a kopno se lagano moglo dokučiti.

Moja se momčad za cielo vrieme ove akcije poniela upravo divno, pa je njeno držanje nad svaku hvalu. Upravo se veselim da je sastavljena od hrabrih ljudi.

Drugi častnik podmornice, poručnik Hugo baron Seyfferitz naglasio je, da je opreznost i hladnokrvnost zapovjednika za cielo vrieme akcije bila upravo začudna. Na jednaki je način pohvalio držanje momčadi.

Dopisnik Reichel javlja dalje: Prigodom povratka podmornice „U 5" vladalo je silno oduševljenje na svim ratnim brodovima, koji su usidreni u izvjestnoj luci. Kada se oko podneva pojavila podmornica, momčad je udarila u burne poklike, dok je glazba na admiralskom brodu svirala narodnu himnu i pjesmu Princa Eugena. Čim je čamac pristao uz admiralski brod, koji je razvio počastni barjak, budu zapovjednici od admirala i ostalih častnika srdačno pozdravljeni.

Kako je Austro-Ugarska uništa u rat.

Iz ratnog stana za štampu javlja se:

Kada je austro-ugarski poslanik u Biogradu na 23. srpnja 1914. predao srpskom ministru predsjedniku noti, kojom se Srbiji stavlja do odabere: ili da se odreče rovarenja, kojem se je već jednom bila odrekla ali opet u potaji počela rovariti proti monarhiji ili da otvoreno prizna, da se identificira sa ubojicama sarajevskim i s onima, koji su iza njih stajali, nalazila se je cjelokupna snaga Austro-Ugarske na propisanom mirovnom stanju; onda monarhija, svjesna, da je njezina stvar pravedna, nije stavila svoje opravdane zahtjeve pod pritiskom vojničkih priprava.

Poslije podne dne 25. srpnja pr. god. predao je gospodin Paši naš poslaniku onaj odgovor srpske vlade, koji bi imao pobuditi tobož mišljenje, da je Srbija pripravna ispuniti zahtjeve monarhije sve do granica mogućnosti, ali je u istinu više ili manje odbila najvažnije naše postulate.

Kako je srpska vlada jasno znala, da se njezin odgovor ne može prihvatiti, proizlati najjasnije iz toga, da je izašla tri sata prije predaje te note takodjer već naredba za mobilizaciju cjelokupne srpske vojske. S tim je Srbija, kako se je doskora i pokazalo, sama bacila fitilj u bure baruta, da raspali svjetski požar.

Njegovo c. i kr. apostolsko Veličanstvo moralo se je boriti sa svojom toliko puta očitovanom ljubavi za mir i stvoriti onu težku odluku, za koju srpsko izmivanje nije dopuštalo drugog izbora. Još u večer istoga dana izašla je zapovjed za djelomičnu mobilizaciju, pozdravljena jednodušno od svih naroda monarhije sa oduševljenjem. Na 28. srpnja navijestio je

Poziv

na **redovitu glavnu skupštinu** gospodarsko trgovačkog društva u Kastvu, r. z. n. o. j., koja će se obdržavati dne **13 maja 1915.** u 4 sata p. podne u društvenim prostorijama, za god. 1914. sa sliedećim dnevnim redom:

1. Čitanje zapisnika posljednje glavne skupštine.
2. Izvještaj upravnog odbora.
3. Izvještaj nadzornog odbora.
4. Izvještaj o izvršenoj reviziji.
5., 6. § 47. zadružnih pravila.
7. Slučajnosti.

ODBOR.

U 40/15-3.

U ime Njegova Veličanstva cara!

C. kr. kotarski sud u Buzetu po tužbi funkcijonara državnoga odvjetničtva kao javnog tužitelja protiv Marije Zlatić radi § 112 Z 16/1-96 L. D. Z. iz 97 br. 89 u prisuću funkcijonara državnoga odvjetničtva Bigatto kao jav. tužitelja u odsuću optuženice koja se nalazi na slobodi nakon glavne rasprave danas provedene a na osnovu prijedloga učinjenoga od tužitelja, da se uporabi zakon, sudio je Mariju Zlatić, trgovkinju mlijekom u Slumu, jur kažnjenu radi prekršaja o hrani

krivom

što je dne 27./11. 1914 te 28./1. 1915 odpremila u svrhu prodaje iz Sluma u Pulu mlijeka, koje je bilo navodnjeno, te tako patvorila hranive predmete u svrhu zavaranja u prometu i trgovini, dakle § 112 Z 16./1. 96 L. D. Z. iz 1897 br. 89, te biva zato na osnovu § 11 netom spomenutog zakona uporabom § 266 kz.

osudjena

na trideset (K 30) kruna globe pretvorive za slučaj neutjerivosti u tri (3) dana zatvora te na plateż postupačnih troškova i eventualnih troškova ovršne kazne.

Omissis.

B. kr. kotarski sud, od. III.

Buzet, dne 22. marča 1915.

Draščić v. r. **Dr. Volarić v. r.**

U 41/15.5

U ime Njegova Veličanstva cara!

C. kr. kotarski sud u Buzetu od. III. po tužbi funkcijonara državnoga odvjetničtva kao javnog tužitelja protiv Petru Rabak i Ani Maljavac radi §§ 112 114 Z 16./1.-96 L. D. Z. iz 1897. br. 89. u prisuću funkcijonara državnoga odvjetničtva Bigatto kao javnog tužitelja optuženika Petra Rabak koji se nalazi na slobodi nakon glavne rasprave danas provedene a na osnovu prijedloga učinjenoga od tužitelja, da se uporabi zakon, sudio je

1) Petra Rabaka pok. Mata i pok. Dinke Krulčić iz Ročkog polja, tamo boravećeg a pripadna u Roču, 58 god. st. kat. vj., oženjena, trgovca mlijekom, maloposjednika, nepismena, jur kažnjena radi prekršaja o hrani,

2) Anu Maljavac iz Roča jur kažnjenu radi prekršaja o hrani

krivima

opt. ad 1) što je dne 30./10., 3. i 4./11. 11./11. 1914. te 28./1. 1915.

opt. ad 2) što je dne 3. i 4./XI. 1914. te 28./1. 1915. otposlala dotično otposlali u svrhu prodaje iz Roča u Pulu mlijeka, koje je bilo navodnjeno te osim toga sadržavalo znatnu količinu nečisti te tako vlastitom nemarnošću stavili u promet kao hranive predmete stvari, čiji je uživati bio kadar naudit ljudskome zdravlju a osim toga patvorili hranive predmete u svrhu zavaranja u prometu i trgovini dakle prekršaja predvidjena u §§ 112 i 141 Z 16./1 96 L. D. Z. 97 br. 89, te bivaju zato na osnovu § 11 obzirom na § 14 netom spomenutog zakona uporabom § 266 kz.

osudjeni

opt. ad 1) na pet (5) dana zatvora

opt. ad 2) na pedeset (50) K globe pretvorive za slučaj neutjerivosti u pet (5) dana zatvora te na umjerenici plateż postupačnih troškova te onih analize i ovršne kazne svaki za sebe.

Omissis.

C. kr. kotarski sud, od. III.

Buzet, dne 21. marča 1915.

Draščić v. r **Dr. Volarić v. r.**

U 76/15/4.

U ime Njegova Veličanstva cara!

C kr. kotarski sud u Buzetu, odio III. po tužbi funkcijonara državnoga odvjetničtva kao javnog tužitelja protiv Pauletić Mata radi § 112 Z 16./1.-96. L. D. Z. iz 97 br. 89, u prisuću funkcijonara državnoga odvjetničtva Bigatto kao javnog tužitelja, optuženika koji se nalazi na slobodi nakon glavne rasprave danas provedene a na osnovu prijedloga učinjenoga od tužitelja, da se uporabi zakon sudio je Mata Pauletić pok. Mata i pok. Matije, Benčić iz Roča, tamo boravećeg i pripadna, 57 god. st., kat. vj., oženjena, trgovca mlijekom, pismena, bez imetka, jur kažnjena radi prekršaja zakona o hrani

krivim

da je dne 15. prošlog marča u dva navrata svrhu prodaje odposlao iz Roča u Pulu mlijeka, koje je bilo navodnjeno te tako patvorio hranivo predmete u svrhu zavaranja u prometu i trgovini, dakle prekršaja § 112 Z 16./1. 1896, L. D. Z. iz 1897 br. 89, te biva zato na osnovu netom spomenutog §a uporabom § 266 kz.

osudjen

na dva (2) dana zatvora te na plateż postupačnih troškova i onih ovršne kazne, medju kojima K 10 za trošak analize mlijeka.

Omissis.

C. kr. kotarski sud, od. III

Buzet, dne 28. aprila 1915.

Draščić v. r. **Dr. Volarić v. r.**

Kupujte „JORGOVAN“ Koledar!

Mobilizacija

Istarskog pučkog ustanka 1914. u stihovima.

Sastavio seljak samouk Mihovil Cukon, sadašnji delegat u Štinjanu kraj Pule, sada pučki ustaša 7./5. Lir. satnije.

Cijena 30 filira.

Naručbe prima **Tiskara Laginja i drug u Puli** (Istra) te ih razašilja jedino uz naprijed uplaćeni iznos.

U toj pjesmi se vrlo ljepo pučkim stihovima opisuje rastanak oci kuće, polazak u Pazin i život tamo te konačno polazak u Pulu.

Knjižica je oblasno cezurirana.

Širite „Našu Slogu“.

Pozor! Pozor!

Veliko skladište i zaliha

šivaćih strojeva

za krojače, postolare

Singer šivaći stroj za obrt i domaću porabu K 76.— sa 5 godišnjim jamstvom!

Dvokolice

Premier Eska Helice, dvokolice Courir stoje K 150—. Cenike pošlje franko.

Preporuča se: **Svoji k svojim**

Jos. Dekleva i sin

Gorica, via Municipio 1.

■ SVOJ K SVOMU! ■

TISKARA I KNJIGOVEŽNICA

LAGINJA i DR.

■ ULICA GIULIA, 1. **PULA** ULICA GIULIA, 1. ■

preporuča se za

tiskarske, knjigovežke i galanterijske radnje.

Solidna izradba pečata iz guma.

Imade u zalihi

tiskanice i knjige za p. n. občine, crkve, škole i odvjetnike, posujilnice i konsumna društva, trgovačke knjige, pisanke za škole, kao i sve pisarske i risarske potrebštine.

Sjetite se Družbe sv. Cirila i Metoda.

Veliku svota novaca

može da se nakloni svakome, koji postane našim naručnicima. — Bezplatna izjašnjenja šalje:

Srećkovno zastupstvo 25, Ljubljana.

Himna

Družbe sv. Cirila i Metoda prodaje se u korist Družbe tiskara Laginja i dr. u Puli.

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

registrana zadruga na ograničene jamčenje

Vlastita kuća (Narodni Dom)

Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove uz mjesečnu otplatu te prima uloške, koje ukamaćuje uz

4 1/2 %

čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

„Croatia“ OSIGURAVAJUĆA ZADRUGA U ZAGREBU.

Jedini domaći osiguravajući zavod. Utemeljena g. 1884.

Centrala: Zagreb u vlastitoj palači, ugao Meduliće i Preradovićeve ulice.

Podružnica u Trstu, Via del Lavatoio br. I. II. kat. Telefon br. 2534.

Glavna zastupstva: Ljubljana, Osijek, Rijeka i Sarajevo.

Ova zadruga prima uz povoljne uvjete slijedeće vrsti osiguranja:

Na ljudski život:

1. Osiguranja glavnica za slučaj doživljaja i smrti, 2. Osiguranja mirasa, 3. Osiguranja životnih renta:

II. Protiv štete od požara:

1. **Osiguranja zgrada** (kuća, gospodarskih zgrada, tvornica),
2. **Osiguranja pokretnina** (pokućstva, dućanske robe, gospodarskih strojeva, blaga i t. d.),
3. **Osiguranja poljskih plodina** (žita, sijena i t. d.);

III. Stakloutih ploča protiv svake pasnje.

Zadružna imovina u zvim odjelima iznosi . . . . K 3,375.060 53
Godišnji prihod premije s pristojbama . . . . . K 1,671.135 97
Isplaćene odštete . . . . . K 6,600 906 52

Sposobni povjerenici i akvizitori za mjesta, koja se na poveljuju.

Povjerenik za Pulu i okolicu: Prane Bulić, Narodni Dom I. kat.

Broj 19. Pula, u četvrtak dne 13. maja 1915. God. XLVI.

Oglasi, pripošlana itd. tiskaju računaju se na temelju običnog cienika ili po dogovoru.

Novce za predbrojbu, oglase itd. šalje se naputnicom ili položnicom pošt. štedionice u Beču na administraciju lista u Pulu.

Kod naručbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Ako list na vrieme ne primi, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana napiše »Reklamacija«.

Čekovnog računa br. 47.849.

Telefon tiskare br. 38

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nesloga sve pokvari". Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju, nepodpisani ne tiskaju, a nefrankirani ne primaju.

Predplata sa poštarinom sto 10 K za ceiku, 5 K za ocijaku na godinu ili K 5·—, odnosno K 2·50 za pol godine.

Izvan carevine više poštarina. Plaća i utuživje se u Pu

Pojedini broj stoji 10 h., zastali 20 h., koli u Puli tolizvan iste.

Uredničtvo i uprava nalaze se u »Tiskari Lagioja i dr. Via Giulia br. 1. kamo neka se naslovljuju sva pismena i predplata

Odgovorni urednik Jerko J. Rakulja. Izdaje i tiska Lagioja i dr. u Puli ulica Giulia 1. Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu

Europejski rat.

Na sjevernom ratištu.

Beč, 5. maja (DU). Službeno se javlja: Djelovanje pobjede počima se opažati. Ruska fronta na Beskidima Zborovo-Szlropko-Lupkow postala je neodrživom. Budući pobjedničke savezničke bojne sile neprestanim uspješnim borbama sa zapada dalje napreduju prama Jaslu i Zmigrodu, uzmiče neprijatelj od jutros u zapadnom odsjeku karpatske fronte, a naše ga i njemačke čete proganjaju. Rusi su dakle pobiedjeni na fronti od neko 150 kilometara, te uz najteže gubitke prisiljeni na uzmak.

Inače je situacija nepromienjena

Beč, 6. maja (DU). Službeno se javlja: Uz čitavu bojnu frontu u zapadnoj Galiciji saveznici uspješno napreduju. Još netaknute neprijateljske čete pokušale su, da pokriju iza povoljnih obrambenih pozicija žurni uzmak. Jake ruske bojne sile u Beskidima težko su ugrožene udarom naše pobjedonosne vojske sa strane. Područje Jasla i Dukle već je osvojeno. Borbe, koje se sada vode, upadpunit će uništenje treće ruske vojske. Broj zarobljenika porastao je na preko 50.000. Ostala je situacija nepromienjena. U dolini Orawe jaka ruska navala protiv Ostroga Vrha krvavo je suzbijena i 700 je Rusa zarobljeno.

Beč, 7. maja (DU). Službeno se javlja: Uz neprestane okršaje prešle su savezničke austro-ugarske i njemačke bojne sile sa svojim prednjim četama wyločku prugu Pilzno-Jaslo proganjajuć neprijatelja.

Na jugu Jasla zatvaraju u području Dukla-Rymanov jake vlastite čete karpatsku cestu, po kojoj Rusi uzmiču u neuredjenim kolonama prema sjeveru i sjeveru-istoku. Ove neprijateljske kolone slicdi za petama naša vojska, koja napreduje preko Beskida, a u kojoj ima i njemačkih četa. Broj zarobljenika i ratnog pliena svedjer raste. Specialno naš X. vojni zbor zarobio je jučer 5 teških i 16 lakih topova.

Naše čete na istočnim odsjecima karpatske fronte odbijaju medjutim zdvojne ruske navale uz najteže gubitke po neprijatelja. Tako je jučer djelatnom topničkom vatrom odbijena nova provala protiv uz visine Ostry, zarobljeno je 1300 neprijateljskih momaka i više odjela uništeno prostranom vatrom.

I na fronti u jugo-istočnoj Galiciji izjalovili su se svi pokušaji neprijatelja da osvoji neka uporišta.

Beč, 8. maja (DU). Službeno se javlja: Učinak bitke kod Tarnova i Gorlica raširuje se sada i na fronti u Karpatima. Istočno Lupkova naše čete, koje su i tu prešle na navalu, osvojile su po noći vrhunac sjeverno mjesta Telepocz, Celloc. Na sgpotcany, poznata od zadnjih četverih bojeva. Usprkos svih bieslih napadaja neprijatelja nije nam se mogao uzeti uzoč ki klanac. Sjeverno s obje strane klanca naše čete, koje su se tu više mjeseci borile, čvrsto su se utaborile. Sva crta zauzeta od Rusa sada je izgubljena u malo dana s vrlo velikim gubitcima, koje prouzroćiše brzi uzmak. Neprijatelj je napustio nekoje točke ugarskog ozemlja koje je trudno podržavao.

U zapadnoj Galiciji bojevi su na cieloj fronti imali dobar uspjeh. Krasno je jučer zauzeto od naših četa. Dielovi ruskih četa, koje uzmiču u skupinama iz Beskida, obkoljene su i zarobljene.

Broj zarobljenika od 2. maja dosegnuo je broj 70.000. Progon se nastavlja. U jugoistočnoj Galiciji odbijene su jake ruske navale na obim stranama doline Lomnice.

Juriśem zauzeli smo jako rusko uporište kod Zaleszczyki.

Beč, 9. maja (DU). Službeno se javlja: Progoneći neprijatelja, kojega su bacile iz njegovih položaja na visovima, naše su kolone prešle gorsku kosu Karpata. Ugarska je pročišćena od neprijatelja.

Na galičkom tlu traje bitka. U frontalnom prostoru, koji obuhvata preko 200 kilometara, protivnik uzmiče do Užočkog klanca. Savezničke su vojske sred slavodobitnih bojeva prešle po prilici liniju Užoki klanac Rymanov-Dembica-Szeczin.

U karpatskom odsjeku na istoku Užočkog klanca i na fronti u jugo istočnoj Galiciji sad su se isto tako razvili ljuti bojevi. Naše su čete osvojile više ruskih položaja. Jake neprijateljske sile navaljuju na naše čete na visovima na sjeveroistoku Ottyoije. Ordje je boj u toku.

Jučer su naše čete juriśem osvojile jako učvršćenu mosnu utvrdu kod Zaleszyczyka, koju je protivnik nastojao da održi u bojevima, što su trajali više nedjelja, te sad progone Ruse preko Dnjestra. U orim je bojevima zarobljeno 1500 ljudi.

Beč, 10. maja (DU). Službeno se javlja: Treća ruska vojska, bačena iz zapadne Galicije i Karpata s vrlo velikim gubitcima, popuštajuć pritisku s obje strane, zatvorena je glavnom silom u crti oko Sanoka i Lika. Preti ovoj skupini savezne čete potisle su se pobjedonosno napred, zauzele silom prelaz preko Wisloka i dosegnule crtu Dwornik, Beligrod, Bukowsko. Na sjevernom krilu zapadne galicijske fronte, čete dolnje Austrije, Salzburga i Tirola jučer su zauzele juriśem više mjesta istočno i sjeveroistočno Debice. Broj zarobljenika u zapadnoj Galiciji iznaša preko 80.000 ljudi, kojima treba pridati 20.000 zarobljenih u proganjanju na Karpatima.

Treća ruska vojska, koja se sastojala iz 5 zborova, 9., 10., 13., 24. i 3. te od nekoliko pričuvnih tvrdja, samo time je izgubila oko 100.000 zarobljenika, tako te se može računati gubitak od barem 150.000 ljudi.

Povrh velike množine još ne izračunanog ratnog materijala, ustanovilo se do sada 60 topova i 200 puščanih strojeva.

U jugoistočnoj Galiciji bojevi još traju. Na visinama sjeveroistočno Ottinye s protunavalama odbijene su znatne skupine neprijatelja.

Beč, 11. maja (DU). Službeno se javlja: U bojevima zadnja dva dana naše su čete probile rusku bojnu crtu kod Debice. Time su se znatne ruske čete južno Visle morale brzo povući preko donje Wisloke.

Fronta na Nidi čvrsto utvrdjena spoznata je kao neuzdrživa i u svoj naglosti ispražnjena. Kaošto se uspjeh kod Gorlica i Jasla protegnuo na frontu u Karpatima, tako je i uspjeh vojske nadvojvode Josipa Ferdinanda kod Tarnova i Debice imao utjecaja u ruskoj Poljskoj.

Njemačko-ruski rat.

Berlin, 5. maja (DU). Veliki glavni stan: Ruska navala, koja je s juga podu zeta protiv Rosienie, odbijena je. Progon neprijatelja je u toku.

I kod Kalvarije, sjeveroistočno od Suwalkija i istočno od Augustowa izjalovile se brojne ruske provale i mi smo tamo u svemu zarobili 500 neprijatelja.

Na ostalim frontama došlo je do pojedinih borba iz blizine, koje su sve odlučene nama u prilog.

Navala naših savezničkih vojska sjeverno od šumovitih Karpata probila je jučer već treću rusku utvrdjenu liniju, koja je tamo na čitavoj fronti natrag bačena, te se povlači prema Wysloki. Uspjeh pobjede može se već prema tome prosudjivati, što su Rusi počeli ispražnjivati svoje za sjevernog boka ugrožene pozicije u šumovitim Karpatima na jugu Dukle.

Brzina, kojom su naši uspjesi postignuti, uzrokom je, što je nemoguće u brojkama dati sliku ratnog plijena. Prema dosadanjim vrstima čini se, da broj zarobljenika do sada nadmašuje 50.000.

Berlin, 6. maja (DU.) Veliki glavni stan: Jugozapadno od Mitave, južno od Szadova i istočno od Rossienica još traju borbe. Sjeveroistočno i jugoistočno od Kalvarije izjalovilo se je sa veoma velikim neprijateljskim gubitcima više ruskih navala, poduzetih sa jakim silama. Bez uspjeha su bile i neprijateljske navale na naše utvrdjene mostove na Pilici.

Grodno je noćas bila bombardovana.

Jučer su u zapadnoj Galiciji zahvatce bjelećeg neprijatelja pred savezničkom vojskom, što stoji pod zapovjedničtvom generala Mackensena, najodlučnije se oprle. Taj je odpor medjutim na visinama uz lievu obalu rieke Wysloke, kao i izpod utoka Rope bio znatnim udarima skršen. U veče ne samo da je na više mjesta izmudjen prelaz preko Wysloke, već je i zaposjednuto mjesto Dukla uz cestu prema istome klancu. U području istočno od Tarnova, sjeverno sve do Visle na desnoj obali rieke Dunajca potrajale su borbe sve do u noć. Broj do sada zarobljenog momčadi porastao je na preko 40.000. Pritom treba istaknuti, da se radi samo o frontalnim bojevima. U Beskidima i uz cestu, koja vodi kroz Lupkovski klanac, navala bojnih sila, pod generalom konjaničtva Martwitzem, napreduju jednako sa onima austro-ugarske vojske, s kojom su u vezi

Berlin, 7. maja (DU) Veliki glavni stan: Borbe južno Szadowa i istočno Rossienica završile su izričitim porazom Rusa, koji su pretrpjeli teške gubitke, izgubili 1500 zarobljenika, te koji sada uzmiču.

Jugozapadno od Kalvarije, na jugu od Augustowa i zapadno od Przasnysza krvavo smo odbili ruske djelomične navale. U tim borbama zarobili smo 520 Rusa.

I borbe na istočnoj obali dolnjeg Dunajca završile su podpunim uspjehom saveznih četa. Neprijatelj tamo brzo uzmiče prama istoku. Samo na Visli drži se jedan mali dio neprijatelja.

Dalje južno napredovali smo na desnoj obali Wysloke na Wyslok i preko Jasielke. Na mnogo mjesta naišle su vojne grupe desnoga krila generala pukovnika Mackensena na one ruske kolone, koje brzo uzmiču, a kojima su za petama saveznici. Svakom korakom napried, povisuje se plien pobjede.

Berlin, 8. maja (DU). Veliki glavni stan: Na hodu proti Libavi naše su čete zaposjele ovaj grad. U naše ruke palo je 1000 zarobljenika, 19 topova i 14 puščanih strojeva.

Progon poraženog neprijatelja nastavljen od odjela Mackensenove vojske ujedno sa saveznim silama i jučer — neglededć na nekoje sukobe sa stražnjim stražama — što je u punom teku. Naše prednje straže prelaze pod veče Wisloku kod Krosnoga.

Zajednička operacija dielova vojske što sudjeluje u progonu presječe put znatnim ruskim silama, tako da ukupni broj zarobljenih na galicijskom ratištu porastao je na 70.000.

Berlin, 9. maja (DU). Veliki glavni stan: U Libavi smo zaplienili veliko skladište ratnog materijala.

Pred jakim silama svih vrsti oružja, koje je protivnik sabrao kod Mitave, izgano su se uklonili naši odjeli, koji su bili unapredovali protiv ovoga grada.

Uništili jedan ruski bataljun, a ienadjosmo razorili na sjevero istoku Kovna željezničku prugu Vilna Šeduv.

Na Njemenu, kod Sredinickog, pohvatali smo raspršene ostatke četiriju ruskih bataljuna, što po svoj prili pripadaju četama, koje smo dne 6. i 7. srpnja porazili.

Srbski smo također ponovne ruske navale protiv naših položaja na Pilici uz velike gubitke za neprijatelja.

Na jugoistočnom ratištu, progoneći poraženog neprijatelja, predje su čete generala Mackensena iza Radoma boja Vislu između Berka (na istoku Rimanova) i Pivnitska.

Pod pritiskom saveznika, koji se bore na istoku i na sjeveru Tarnova, uzmiče neprijatelj prema Mielcu i preko Visle.

Na uzdrmanoj ruskoj fronti u Karpatima bacaju druge njemačke čete neprijatelja iz njegovih položaja na željezničkoj pruzi Mezölaborcz-Sanok.

Plien na topovima i zarobljenicima još sveudilj raste.

Berlin, 11. maja (DU). Veliki glavni stan: Rusi su jučer pokušali zaustaviti proganjanje vojske pukovnika generala Mackensena na cesti Besko, Orzerov, na Stebnici, u sektoru Brzezank i Ropozice, istočno Bebnice i Zezičina na Visli. Ta namjera podpuno se izjalovila. Prema večeru bile su ruske linije na mnogim mjestima osobito kod Beško te medju Brzezovom i Lutczom suzbijene. Pošto se već u jutro izjalovio jedan očajni napadaj Rusa, proganjanje se nastavilo.

Njemačko-francezki rat.

Berlin, 5. maja (DU). Veliki gl. stan: Uz teške gubitke poviače se Englezi dalje smjerom prama mosnoj utvrdi, koja leži istočno Ypersa tik uz grad.

Osvojili smo majur kod Heule, Ekaternest, dvorski perivoj Hereut i Het i majur Papotje.

Na Maasi i Moseli vladala je opet živa djelatnost.

U šumi Pretre, sjevero-zapadno od Pont-a Mousona navalili su jučer Francezi jakim silama. Uzprkos dugotrajne priprave to povskom vatrom, slomila se navala u našoj vatri uz teške gubitke po neprijatelja.

Mi smo naprotiv prešli na navalu u šumi Ailly istočno od šume. Navala dobro napreduje. Tu je do sada zarobljeno 19 častnika i 750 momaka.

Berlin, 6. maja (DU). Veliki gl. stan: Malo ne na čitavoj fronti desile su se žestoke topovske borbe. Kod Ypersa posti gnuti su daljnji uspjesi zauzećem majura Van Heulen i uz željeznicu Messines-Ypern. Zasužnjeno je nekoliko stotina momaka, a zaplienjeno nekoliko puščanih strojeva. U šumovitom području zapadno od Combresa, dopala su naših ruku kod jedne navale 4 franceska častnika, 135 momaka, 4 puščana stroja i aparata za bacanje mina. Naša jučerašnja navala u šumi Ailly dovela je do željenog uspjeha. Neprijatelj je izbačen iz svoje pozicije. 2000 Franceza, medju njima 21 častnik, 2 topa, te više mašinskih puškara i aparata za bacanje mina, sačinjavali su naš plien. Krvavi francezki gubitci bili su takodjer teški. Na sjeveru Flireya i kod Croix Carresa neprijatelj je prešao u navalu. Na sjeveru prvoga mjesta na jednom je mjestu dopro sve do streljačkih jaraka. Oko jednog se malog komada još sada vode borbe. Na svim ostalim mjestima Francezi su bili suzbijeni.

U Vogezima jedan je izpad protiv naše pozicije na sjeveru kamenog mosta suzbijen.

Berlin, 7. maja (DU.) Veliki gl. stan: Kod Ypersa su se izjalovili svi pokušaji Engleza, da nam otmu visinu 60 m. istočno od Zillebeke, koju smo osvojili 17. travnja i koja je sačinjavala žarište bojeva. Mi smo tamo dobili novog terrain prama Ypernu. Neprijatelji izgubili su u tim borbama od jučer 7 puščanih strojeva, jedan stroj za bacanje mina i velik broj puškara i municije. Nastavljajući navale pretrpjeli su Englezi daljne teške gubitke.

Izmedju Maase i Mosele održali smo i učvrstili osvojeno područje na visinama Maase i jugo-zapadno i južno od Aillya. Kod Flireya je još jedan maleni komad streljačkog jarka naših pozicija u rukama Francuza.

Pokušaji neprijateljskih navala sjeverno od Steinbrücka u dolini Fecht ugušeni su našom vatrom u zametku.

Berlin, 8. maja (DU). Veliki gl. stan: Pred Zeebrüggom naše su obalne baterije potopile sinoć jednog neprijateljskog lovca torpeda. Na večem dielu fronte bilo je obično topničkih bojeva, koji su bili kadkad žestoki na nekojim točkama kao kod Ypresa, sjeverno Arrasa, u Argonam i na visinama Maase. Do navale na bodeže došlo je samo u Vogezima. Tu su Francezi napali naše pozicije kod Steinbrück s obje strane doline Fecht iza kako su se na sate pripravljali s topovima. Pod večer izjalovile se sve navale s velikim gubitcima po neprijatelja.

Berlin, 9. maja (DU). Veliki gl. stan: Nastavljajući svoje navale na Ypern, bacili smo protivnika iz njegova jako učvršćenog položaja medju cestama Fortun-Vieltje-Gheloueveit; osvojili mjesto Frenzenberg, a izgubili Hök. Time smo zaposjeli važne visove, koji na istoku dominiraju okolicom Ypersa. Pri tome smo dosad zarobili 800 Engleza, medju kojima 16 časnika.

Navale na zapadu Lievina, na sjevero i istoku visa Loretto, izjalovile su se uz jake gubitke za neprijatelja.

Kod La Bassee-a i Vitry-a, na istoku Arrasa, prisilili smo po jedan neprijateljski aeroplan, da se spusti na zemlju.

Neprijateljsku navalu na zapadu Perthesa, gdje su Francuzi upotrebili bombe, koje proizvrkuju maglu, suzbili smo ručnim granatama.

U Argonnama, izmedju Maase i Mosele kao i u Vogezima, protekao je dan bez osobitih dogadjaja.

Berlin, 11. maja (DU). Veliki gl. stan: Jučer je našom vatrom pred Westende potisnut jedan engleski linijski brod. Istočno Ypresa napredovali smo i zauzeli pet mitraljeza. Jugoistočno Lille Francezi su opet navalili ali su bili odbijeni na visine Loretta i u mjesta Oplain i Carency. Broj zarobljenika poskočio je na 800. U Carency i Neuville Francezi su još u posjedu graba od njih zauzetih; borbe tu traju. Sjeverozapadno Berry au Bac u šumi južno Laville au Bois naše su čete jurišem zauzele dvie uzastopne linije u širini 400 metara. Jedna navala neprijateljske pješadije sjeverno Flireya u popovskoj šumi izjalovila se s velikim gubitcima.

Kako je Austro-Ugarska uništa u rat.

Brojčana premoć neprijatelja time se je umnožila, no u prilog saveznićkih središnjih vlasti govorili su usko susjedstvo obih država, bezuslovna zajednica interesa, pa dugogodišnjim vjernim zajedničkim radom postignuto stajanje obostrane vojničke težnje u svrhu jedinstvenog izraza snage, dok su na neprijateljskoj strani prostorna odvojenost državnih teritorija, pa niz samo za nuždu prebrodjenih, u njihovom cijelom dosadašnjem političkom razvitku osnovanih protivnosti, morale vojskovodstvu zadavati sve slabosti koalicionog rata. Kako teško važu ovi ustrbi, pokazuje svaki list povjesti.

Osnovni potezi ratnog plana za početak rata na silu su bili propisani prilikama središnjim vlastima. Njemačka se je morala najprije sa svojom glavnom snagom baciti na neprijatelje na zapadu, koji su prema željezničkoj mreži i disponaciji četa mogli najbrže poći na plan i biti opasni najindustrijalnijim dijelovima Njemačkog Carstva. Prema organizatornim podacima, koji su još u mirno vrijeme bili poznati, bacila je zapovjed o mobilizaciji 45 linijskih i 19 pričuvnih divizija, pa dalje 19 pričuvnih brigada, skupa okruglo 73 franceske pješačke divizije, na njemačku granicu, a tome se je moralo računati 6 belgijskih i 6 engleskih pješačkih divizija, koje su bile odmah raspoložive za rat na kontinentu dakle masu od 85 divizija. Njemačka je morala prema tome od svojih 100 linijskih i pričuvnih divizija upotrebiti na zapadnom ratištu najmanje 90. Protiv istočnog neprijatelja, Rusa, preostalo je osim formacija domobranstva, još samo 10 divizija, kojima su mogla doći pojačanja tek poslije nakon pouzdanog osiguranja vlastitog zemljišta protiv zapadnih neprijatelja.

Rat protiv Rusije morao se je već unaprijed smatrati kao duga borba protiv broja. Kako njezine opremne vojničke sile tako i one, koje je mogla uzeti iz svoga velikog rezervoara mobćadi, mogla je Rusija i uz najbolju organizaciju samo malo po malo dovesti do vrijednosti. Ova okolnost isključivala je dovršenje rata s Rusijom u kratkom ratnom pohodu. Umjesto nastojanja za jednim jedinim pobjedonosnim udarcem, morala je stupiti namjera, da se vlastita premoć u moralnim faktorima vojske, u izvježbanosti, obrazovanju i duhu četa iskoristi u svrhu polaganog slabljenja kolosa, da bi se s vremenom postigla ravnoteža sila, koja konačno mora dovesti do pobjede.

Obzirom na nužnu upotrebu znatnih četa Njemačke prema zapadu, zapade tu zadaća u prvom dijelu rata u glavnom Austro Ugarsku samu, koja se nije smjela na to ograničiti, da se odupre ruskim silama pri nastupanju prema našem zemljištu, nego je morala sve staviti na to, da po mogućnosti što veće dijelove ruskih armeja, koje su već bile spremne za rat privuče na sebe, pa da ih tako zadrži od udarca u srce Njemačke, od ledja glavnim silama, koje su se na zapadu borile. Izgledalo je pak, da saveznička vjernost, koja je kupljena mnogim franceskim novcem pripisuje zapadnim saveznicima, koji su se teško borili, da što prije upadnu u Njemačku.

Kako je naša hrabra vojska u teškim borbama cjelishodno riješila tešku i poštrtvovnu zadaću, vidi se tek, ako se pregledaju prošli dogadjaji u poljsko galicijskom početnom ratu ogromne borbe, koja već više od osam mjeseci drži u napetost bez daha pažnju ne samo učesnika, nego i neutralnih naroda, pa je bacila u sjenu sve, što je kavga naroda ikada stvorila u ratoičkim uspjesima.

U času, kada je ulazak Rusije evropski rat komplicirao, postao je jug za Austro-Ugarsku sporednim ratištem, pa se je na njemu smjelo upotrebiti samo toliko sila, koliko je bilo bezuslovno potrebno za čuvanje našega balkanskoga položaja. Kako je Srbija mogla staviti 10 pješačkih divizija prvog, 5, drugog a četiri trećeg poziva, a snaga Crne Gore, računala se je skupa sa 4 divizije, činilo se, da je 11 od naših 49 pješačkih divizija vojske i oba domobranstva najmanje, što se je moralo bezuslovno ostaviti na južnom ratištu. Ostalo je 38 pješačkih divizija na raspolaganju za glavnu zadaću na sjeveru.

Ruska obrambena snaga obuhvata samo što se tiče četa prve linije 79 pješačkih i streljačkih divizija, a osim toga 35 pričuvnih divizija, koje se bezuslovno moraju smatrat ravne prvoj liniji. Odbivši sile, koje su se sprva morale ostaviti na drugim granicama, a koje su poslije vrlo smanjene, preostalo je Rusiji najmanje 100 divizija za evropsko ratište, ne računavši 40 divizija opolčenja (narodnog ustanka) od kojih su znatni dijelovi, kako se je poslije pokazalo, pomagali vojsku na fronti. Pri prostranoj opsežnosti ruskog carstva trebalo je ono mnogo vremena, dok sva ova velika sila bude razpoloživa na zapadnim granicama; snaga se je ipak morala računati na 80 divizija prve i druge linije, pa je ona, zahvaljujući nagomilanju četa u zapadnoj Rusiji, mogla biti spremljena za borbu u prvoj fazi rata.

Ako se je uzelo, da su njemačke čete u istočnoj Pruskoj, uračunavši domobranstvo, jake oko 15 divizija, mogle vezati 20 neprijateljskih divizija, to je ostalo 60 divizija, koje je moralo naših 38 divizija privući na sebe. Neraznjer porinio se je i time, što su ruske pješačke divizije sa 16 bataljona znatno jače od naših sa prosječno njihovih 12 bataljona, da je artilerija jedan put i po bila tako jaka, pa dalje da je uz rusko pješaštvo stajala upravo zagušljiva premoć konjaništva — 39 konjaničkih divizija prema naših 11.

Ovom neprijatelju, koji je bio četama toliko jači, došla je u pomoć po vrhu prednost konfiguracije granice. Na sjeveru, sjeveroistoku i istoku Galicije i Bukovine uspjelo je ruskim vojskama, koje su, kako se za rana doznalo, ispremiešali snažnim ruskim Poljsku zapadno od Visle, da nastupaju, pa da zemlju, koja nema prirodne zaštite granica, obuhvate kao kakvom moćnom rukom, koja se je po izgledu trebala samo zatvoriti u pesnicu, pa da zgnječi daleko više od jedne trećine slabiju austro-ugarsku vojsku.

Umaknuti ovoj opasnosti i izbjegavanjem opasnog prostora, pa tražiti djelomično izravnanje odnosa sila pribivši se uz obrambene odsječke, koji su daleko odzada ležali, nije se moglo zbog uloge, koju je Austro Ugarska preuzela u velikom ratu kao zaštita ledja Njemačkoj. Neprijatelju se nije nipošto smjela pustiti potpuno slobodna akcija, sta više, njemu se je morala naturiti naša volja. Defenzivno držanje bilo bi mu ostavilo na volju, ili da svoju premoć upotrebi obuhvativši naša krila, ili da nas približno jednakim silama zabavlja, a da preostatak njegovih četa nesmetano upadne u Njemačku.

Prema tome je naša sjeverna armeja morala poduzeti ofenzivu. To se je moglo učiniti samo tako, da se po mogućnosti jak dio sila što prije baci na jednu rusku skupinu, koja se je okupljala, da je potuče, a medjutim bi drugi dio zadržavao ostale skupine dok se nebi glavna snaga mogla baciti poslije i na njih. U izboru skupine, na koju je trebalo najprije navaliti, došla je u obzir samo skupina na sjeveru izmedju Visle i Buga, jer njena navala, da smo se oborili na skupinu na istoku ili sjeveroistoku, nakon relativno kratkog prodiranja, presjekla bi sve želježničke veze naših glavnih sila, koje većinom idu prema zapadu, pa bi i ove bila odsjekla od unutrašnjosti monarhije i saveznićkog njemačkog carstva i prisilila ih na uzmak u istočne Karpate.

Pri tome je navala u sjevernom pravcu obećavala najdjelotvornije rasterećenje relativno slabih njemačkih četa, koje su branile Istočnu Pruska, u slučaju da je neprijatelj protiv očekivanja mislio, da će s većom silom obrne na jedan dio svoga ratišta.

Brzina, kojom je provedena mobilizacija i dobro razmišljeni transport u prostor za nastupanje, došla je u pomoć smjeloj odluci, da se prije vremena navali. Na 20. kolovoza, samo 17 dana poslije početka opće mobilizacije, bile su već u glavnom na okupu tri vojske od četiri, koje su bile odredjene za Galiciju. Dvije od ovih trebale su navaliti izmedju Buga i Visle, a treća je trebala zadržati neprijatelja koga je trebalo očekivati sa sjeveroistoka i istoka preko Radziechove, Brodya i Tarnopola, a njoj je trebala pomagati armeja, koja najposlije stigne.

Naknadno se je pokazalo, da je Rusija spretno sakrivajući svoje mjere odavno pripremala mobilizaciju tako, da je zapovjed o mobilizaciji bila za njezinu vojsku samo posljednja turpija. Već prerano, bez poslije prvih prijetećih koraka u prilog Srbiji, premaknute su veće čete u potpunoj ratnoj snazi prema granici Galicije, pa je trebalo zahvaliti samo brzom i spretnom nastojanju naše pogranične zaštite, da su osujećeni svi pokusi, da se buni sakupljanje po planu naših sila. Pa i izvidnica u daljinu naših smjelih aviatičara, koja je od prvog dana popunjavana predpočećenjem naseg konjaništva, koje nije prestalo i pred pokušajima probijanja dobro organizovanih neprijateljskih zaštitnih linije, pokazala je, u koliko se je uopće mogla razvjetliti tama nad neprijetejem, da je nastupanje Rusa otišlo mno-

...ćete napriječ, nego što se je moglo ...rebati: normalno razvijanje događaja. ...se je jasnije pokazivalo, da umorstvo ...nadvojvode-nasljednika u Sarajevu nije Ru...ju onemogućilo, pa da se je u Petrogradu ...ćivalo s navalom na središnje vlasti već ...ono vrieme, kad mi nismo mogli na...slutiti unutrašnju vezu događaja. Baš ...poznaja prednosti ruske ratne spreme, ...morala je biti jedan poticaj više, da se ...troreni zaključak navale provede u djelo ...bez oklevanja. Ruske konjaničke čete, pot...pomognute pješaćtvom, već su bile upale ...pojedinim mjestima s obje strane Buga, ...od Brodya i preko Zbruča, sve je jasno ...pokazivalo, da ruka, koja je obuhvatala, ...hoće da se skoro skupi u šaku. Trebala ...je brza akcija. Iza Rusa, koji su ispraž...njavali Rusku Poljsku zapadno od Visle, ...stupila je već 13. kolovoza na neprijateljsko ...zemljište slaba skupina vojske pod gene...ralom konjaničtva pl. Kummerom, koja se ...je skupila kod Krakova, pa je u neznatnim ...borbama nastupala duž lijeve obale Visle, ...praćena postrance od njemačkog domo...branskog zbora pod pl. Woyrschom, koji ...je bio postavljen u Pruskoj Šlezkoj. Sa ...sigurnošću je ustanovljeno sakupljanje jake ...ruske skupine kod Ljublina, dok podatci ...o silama kod Dubnog i u prostoru s onu ...stranu Zbruča nisu bili dosta jasni. Ne...sumnjivo ustanovljeni neprijatelj trebao je ...prvi da osjeti, da nisu otupile kandže ...dvestrukog orla.

Kad se je 22. kolovoza primicao kraju, u predvečerje brzo početih ozbiljnih borba, stajala je sjeverna vojska spremna za na...valu. Lijevo krilo sačinjavao je general konjaničtva Dankl sa krakovskim, požun...skim i srednjogalicijskim zborom, na do...njem Sanu, južno od močvarnih tanevskih ...nizina bile su već prednje čete s onu stra...nu na okrajku visova, a ciela armeja bila ...je okupljena za nastupanje između Visle ...i Wieprza prema Ljublinu. Poprieko lievo ...unazad s onu stranu Visle štitili su kra...kovska skupina generala konjaničtva pl. ...Kummera i njemački domobranski zbor ...pl. Woyrscha armeju generala Dankla. ...Istočno od ove armeje stajao je general ...pješaćtva Auffenberg sa bečkim, kašavskim ...i pridolazećim ljutomjeričkim zborom pa ...s jednim novosastavljenim 17. zborom, od ...prilike u liniji Tarnogrod-Niemirov (na ...cesti Przemysl-Rawaruska); pred njim je ...ležao prostor nastupanja između Wieproza ...i treće strane pritoka rijeke Buga, Hudczol. ...Ova navalna skupina brojila je okruglo ...350 bataljuna, 150 eskadrona i 150 ba...terija. U prostoru oko Lavova trebao je ...general konjaničtva vitez Brudermann do ...dne 25. kolovoza sakupi gradački, insbur...ški i veći dio lavovskog zbora. Ova sku...pina mogla je prema potrebi pomagati ...armeju Auffenberga ili se stavit nasuprot ...neprijateljskim upadima prema Lavovu iz ...pograničkog odsjeka Sokal-Brody. Konač...no je trebao general pješaćtva pl. Kövecs ...da sa erdeljskim zborom, koji je bio od...redjen iz Stanislavova prema Przemysla...nyu, pa sa jednom pješačkom divizijom, ...koja je imala više konjaničkih divizija, a ...osobito je bila u predjel južno od Zloc...zova, da po mogućnosti oteže nastupanje ...neprijatelja, koji bi eventualno provalio ...preko Tarnopola i gornjeg Zbrucza. Na...knadno mu je data pomoć sa armejom ...generala konjaničtva Böhm-Ermollia, bu...dimpeštanski i temišvarski zbor, koja je ...od 25. kolovoza stizala, a bila je odredjena ...za dnjestarski odsječak Zydaczov-Halicz. ...Bilo je u svemu 200 bataljuna, 170 eska...drona i 170 baterija, a ovi su bili po...zvani, da se dotle odupiru najavljenom ...neprijatelju na sjeveroistoku i istoku, dok ...naša navalna skupina ne napane i ne po...tuče ruske sile na sjeveru između Visle i ...Buga. Ove naredbe dovele su u pravcu, ...koji je bio očekivan za prvu odluku, a ...bio je upravo na silu usloviljen okolnosti...ma, faktično do dva uspjeha: pobjeda ...kod Krasnika i Zamosc-Komarov.

Drugi ratni zajam.

Na temelju cesarske naredbe od 4. au...gusta 1914. D. Z. L. br. 202 glede iz...vršenja kreditnih operacija u svrhu iz...držanja troškova za izvanredne vojničke ...priprave usljed ratnih zapletaja, dozvoljava...va se od poreza prosti ratni zajam uz ...5½%. Ukupni iznos zajma ustanovit će ...se na temelju uspjeha javne subskripcije.

Vriednostni papiri ratnoga zajma glase ...na ime posjednika i su izdani u komadi...ma po 100, 200, 1000, 2000 i 10 000 ...kruna te u skupinama, koje tvore više ...kratnik od 10.000 kruna. Isprave nose ...nadnevak 1. maja 1915. i providjene su ...faksimilom podpisa c. k. ministra finan...cija i protupodpisom predsjednika i je...dnog člana kontrolne komisije carevinskog ...vieća za državne dugove. Sastavljeni su u ...njemačkom jeziku, a nadodan je glavni ...sadržaj teksta u raznim pokrajinskim je...zicima. Povratak ratnog zajma sliedit će ...od c. kr. državne uprave dne 1. maja 1925. ...Državna uprava ipak pridržaje si pravo, ...da može povratiti zajam takodjer prije ...1. maja 1925. budi u cielosti ili dielomice. ...Anticipatni povratak može pak usliediti ...jedino uz predhodni odkaz od tri mje...seca. Taj odkaz objavit će se u službenom ...listu „Wiener Zeitung".

Ratni zajam nosit će kamate od 5½% ...na godinu, plative u polugodičnjim posti...cipatnim obrocima. Vriednostni papiri ...imaju 20 polugodišnjih kupona, kojih prvi ...ističe dne 1. novembra 1915. Isplata ka...mata i povratak ratnoga zajma obavit će ...se bez ikakva odbitka za porez, pristojbe ...ili druge odbitke uz predaju dospjelih ku...pona odnosno isprava zajma kod c. kr. ...blagajne državnih dugova u Beču.

Zahtjev što potječe od ratnog zajma, za ...glavnicu prestaje zastavom od 30 godina ...a za kamate nakon 6 godina od dana do...spjelosti.

Raspačavanje 5½ postotnog ratnog zaj...ma ne podpada porezu za razpačavanje ...efekata.

Subskripcija ratnog zajma počela je ...8. maja t. g. a svršit će u subotu 29. ma...ja t. g. u 12 sati o podne.

Potpisavanja mogu se obaviti kod slie...dećih mjesta:

C. kr. poštanski štedionički ured u Beču ...i sva njegova sabirališta (c. kr. poštanski ...uredi), sve državne blagajne i porezni ...uredi, Austr.-ugar. banka, glavni zavod u ...Beču te njene podružnice u Austriji, u ...Bosni i Hercegovini, nadalje:

Anglo-Oesterr. Bank, Beč; Wiener Bank ...Verein, Beč; K. k. pr. Allg. Oesterr. Bo...den Credit Anstalt, Beč; K. k. pirv. Oesterr. ...Credit Anstalt für Handel und Gewerbe, ...Beč; Allgemeine Depositenbank, Beč; ...Niederösterr. Eskompte-Gesellschaft, Beč; ...K. k. priv. Oesterr. Länderbank, Beč; ...K. k. priv. Bank- und Wechselstuben-...Actien-Gesellschaft „Mercur", Beč; Bank...haus S. M. v. Rotschild, Beč; Unionbank, ...Beč; K. k. priv. Allgem. Verkehrsbank, ...Beč; Jadranska banka, Trst; Banca Com...merciale Triestina, Trst; Bank für Ober...österreic und Salzburg, Linz; Brelitz-Bia...laer Eskompte- und Wechsler Bank, Brelitz; ...Böhmische Eskompte Bank, Prag; Böhmi...sche Industrial-Bank, Prag; K. k. priv. ...Böhmische Union Bank, Prag; Galizische ...Bank für Handel und Industrie, Krakau; ...Industriebank für das Königreich Galizien ...und Lodomerien samt den Grossherzogtum ...Krakau; Ljubljanska Kreditna banka, ...Ljubljana; Landesbank des Königreiches ...Böhmen, Prag; Landesbank des Königs...reiches Galizien etc; K. k. priv. Mährische ...Eskompte-Bank, Brünn; Mährisch-Ostrauer ...Handels-und Gewerbe Bank, Mähr. Ostrau; ...Oesterr. Industrie- und Handelsbank, Beč; ...K. k. pr. Steiermärkische Eskompte-Bank, ...Graz; Ustredni banka českých spořitelen, ...Prag; Wiener Lombard- und Eskompte ...Bank, Beč; Zentralbank der deutschen Spar...kassen, Prag; Živnostenská banka, Prag, ...te tuzemne podružnice ovih bankovnih ...zavoda.

Potpisivanja se mogu obaviti i posredo...vanjem drugih banka te štedionica, zavo...da za osiguranje i privatnih bankira.

Za subskripciju kod c. kr. poštanskog ...ureda i njegovih sabiraonica vriede slije...deći uslovi:

1. Subskripciona cijena iznosi 95·25% ...dodavši 5½% kamata komada, računano ...od 1. svibnja 1915. do dana uplate.

2. Osim potpunih komada mogu se ...subskribirati i česti od 25 K, 50 K i 75 K ...nom. vr. (rentovna štedionica poštanskog ...štedioničkog ureda).

3. Potpisivanje obavlja se samo pomo...ću prijavnog formulara priloženog ovom ...pozivu. U slučaju potrebe mogu se daljnji ...formulari bezplatno dobiti kod c. kr. pošt. ...štedioničkog ureda i kod c. kr. poštanskih ...ureda. Ti formulari imadu se upotriebiti ...i kod onih prijava, koje mora da potvrdi ...sud ili vlast.

4. Dodieljenje će usliediti po mogućno...sti odmah kako će dovrši subskribcija, uz ...obavijest subskribenata. Poštanski štedio...nički ured pridržaje si pravo, da dozvolom ...ministra financija odredi visinu iznosa ...svakog pojedinog dodieljenja.

5. Kupovnu cijenu mora se kod sub...skribcija do K 200 uplatiti potpunim iz...nosom odmah kod prijave. Kod subskrip...cija preko K 200 ima se kod prijave u ...platiti 10% nom. vr., dne 26. lipnja i ...27. srpnja po 25%, a dne 27. kolovoza ...20% i dne 24. rujna 1915. ostatak protu ...vrijednosti.

Uplatiti se može u gotovu, čekom ili iz ...uložnik knjižica poštanske štedionice. Upla...te u gotovu, koje se obave kod prijave, ...imaju se učiniti položnicom, priloženom ...prijavnom formularu, a kasnije uplate u ...gotovu samo posebnim položnicama, što ...će ih subskribenti dobiti.

6. Prijave na izvjesne odjelke mogu se ...uzeti u obzir samo u koliko se to c. kr. ...poštanskom štedioničkom uredu čini do...pustenim.

7. Preuzimanje mora usliediti kod pošt. ...štedioničkog ureda. Dok se ne izgotovi ...konačne komade, izdat će se potpisivači...ma na zahtjev privremene listove, koje će ...se u svoje vrieme promieniti u konačne ...komade ne uračunav nikakve posebne pri...stojbe za zamjenu.

8. Dospjeli kuponi kamata ratnog zaj...ma god. 1915. otkupljivat će se kod po...štanskih ureda prema odredbama, što će ...se još izdati.

9. Poštansko štedionički ured preuzet će bezplatno polog obveznice ratnog zaj...ma.

Ako se položi obligacije ratnog zajma ...odn. privremene listove kao ručni zajam, ...daju austro-ugarska banka i blagajna rat...nog zajma zajmove uz kamatnjak, koje je ...snižen za ½ po sto, naime uz dotični ...oficijelni eskomptni kamatnjak. Odobreni ...kamatnjak ostaje do dalnjeg u kreposti, ...najmanje ipak do 24. rujna 1916.

Spomenuta dva zavoda davaju zajmove ...uz oficijelni eskomptni kamatnjak, što bu...de vriedio u dotično vrieme, i na druge ...vriednosne papire, koji se mogu kod njih ...založiti, u koliko bude iznos, što će se ...podignuti, očito upotrebljen za pokriće ...svota suskribiranih na osnovu ovog po...ziva.

Za takve prolongirane zajmove odobra...va se takodjer popust sniženog kamatnja...ka, i to najmanje do 24. rujna 1916.

Na zahtjev odobrava se kod podjelbe ...zajmova između gornjih rokova za uplate ...mjesto dotičnog eskomptnog kamatnjaka ...fiksni kamatnjak od 5% na godinu.

Blagajna ratnog zajma ovlaštena je, da ...na osnovu § 6, točka 3 carske naredbe ...od 19. rujna 1914., l. d. z. br. 248, ...uzevši u obzir osnovna pravila o rukova...nju, propisana u spomenutoj carskoj na...redbi, podieli zajmove i ako se založe hi...potekarne tražbine, koje imaju zakonsku ...sigurnost (§ 1374 o. g. z.).

Na želju stranaka obaviti će c. kr. pošt...štedionički ured podjelbu zajma uz polog ...vriednosnih papira kod austro-ugarske ...banke i blagajne ratnog zajma.

Beč, mjeseca svibnja 1915.

C. kr. poštanski štedionički ured.

Razne viesti.

Za censuru brzojava u Puli.

Od 15. maja o. g. dalje neće biti više ...brzojavi, što ih predaje civilno pučanstvo, ...cenzurirani kod odjela generalnog štaba, ...c. i kr. ratnog lučnog zapovjedništva, već ...samo kod c. i kr. povjerenstva za cenzuru ...brzojava.

P. n. pučanstvo se umoljava svoje pri...vatne brzojave dati na cenzuru još prije ...predaje c. i kr. povjerenstvu za cenzuru ...brzojava.

Gore spomenuto povjerenstvo nalazi se ...u poštanskoj zgradi, drugi kat, desno.

Pripuštanje paketa vojne pošte.

Za vrijeme od 10. do uključno 14. ma...ja o. g. mogu se kod svih pošt. ureda ...primati paketi vojne pošte za slijedeće ...ureda vojne pošte: Br. 10, 11, 14, 18, ...23, 26, 30, 31, 39, 51, 59, 60, 80, 86, ...91, 96, 99, 100, 102, 108, 109, 123, 130 ...140, 143, 153, 154, 155, 186, 200, 201, ...203, 213, 354.

Za „Crveni Križ".

Upravno vieće u Premanturi darovalo ...je ponovno „Crvenom Križu" podružnici ...u Puli K 150. Novac je uručen c. kr. kot. ...poglavarstvu.

Potpisujte ratni zajam.

Upozorujemo naše čitatelje na prospekt ...za drugi ratni zajam i na uvjete pod ko...jima se podpisuje. Pozivljemo pak imuć...nije, da što većim iznosom podpišu ratni ...zajam, da tako izpune rodoljubnu dužnost ...te u ovim teškim časima pomognu domo...vini, da častno izdrži nametnutu nam ...borbu i da vodi uspješno boj do kraja do ...konačne pobjede. Rodoljubna dužnost zove ...svakoga, da takodjer i manjim iznosom ...podpiše ratni zajam i tako pomogne ko...načnom uspjehu naše pravedne stvari. ...Zato neka do 29. maja t. g. vodi svakoga ...geslo: „Podpisujte ratni zajam!"

Odlikovanja za podmornicu „U 5".

Njegovo Veličanstvo podielilo je sliedeća ...odlikovanja posadi podmornice „U 5": ...Viteški krst Leopoldova reda sa ratnom ...dekoracijom poručniku linijskog Gjuri vi...tezu pl. Trappu, red željezne krune treće...ga razreda s ratnom dekoracijom poruč...niku linijskog broda Hugi barunu pl. Sei...pferstitzu, zlatnu medalju za hrabrost Jo...sipu Margetiću, Heinrichu Grünu i Maksi...milijanu Kerošcu, srebrnu medalju za ...hrabrost prvog razreda Alojzu Hammeru, ...Josipu Valašeku, Josipu Mezuljaneku, Aloj...zu Födingeru, Gottfriedu Hermanu, Ivanu ...Straki, Karlu Langu, Josipu Bergeru, Er...vinu Jariću, Leonu Capu i Karlu Retzniku. ...Car Vilim podielio je poručniku linijskog broda Gjuri vitezu pl. Trappu te...ljezni krst prvog i drugog razreda.

Nastup u vojničku službu unovačenih u aprilu i maju.

Unovačeni pučki ustaše od 36. do 42. ...godine, koji su imali nastupiti vojničku ...službu dne 15. maja (ugarsko-hrvatski ...pripadnici dne 15. junija), pozvani su ja...vnim oglasima od 9. maja da imaju odmah ...nastupiti vojničku službu tamo, kako mu ...je naznačeno u vojničkoj ispravi.

Za učitelje — pučke ustaše.

Ministarstvo za zemaljsku obranu je ...odredilo, da se pučke učitelje godišta

1895., 1896. i 1891., koji su bili na novačenju pronadjeni sposobni, neće osloboditi od puškoustaške odnosno vojničke službe.

Sastanak hrvatskog sabora.

U krugovima hrvatskih zastupnika, koji borave u Budimpešti, rašírena je vijest, da će se hrvatski sabor sastati tijekom svibnja na kratko zasijedanje, da osim riješenja hrvatskog autonomnog budgetnog provizorija produže i financijalnu nagodbu s Ugarskom. Zasjedanje će trajati samo nekoliko dana.

Hrvatski ministar.

Iz ratnog zarobljeničtva javio se hrvatski ministar grof Teodor Pejačević svojim sinovima Marku u Budimpeštu i Elemeru u Rim, da ga dopremiše u veliku bolnicu u Orleansu, gdje je radi svoje teške bubrežne boli operiran. Istu viest primio je i madjarski ministar predsjednik.

Operacija je uspjela dobro, te se gosp. ministar čuti povoljno u bolnici, gdje postupaju s njime najljepše.

Kako je našim zarobljenicima u Rusiji.

„Gazeta Lwowska" donosi po lavovskim novinama, da je generalni guverner u Irkutsku zabranio našim zarobljenicima posjećivati javne lokale, dućane, trgove itd. bez vojničke pratnje. Razgovarati sa zarobljenicima najstrože je zabranio, kao što i svako podavanje darova. Tko bi se o njegovu zabranu ogriešio, biti će najstrože kažnjen.

Prinosi za Družbu.

Ravnateljstvo Družbe sv. Ćirila i Metoda za Istru u Opatiji primilo je ove prinose u drugoj polovici travnja o. g.: G. V. Matanić, Pazin, sakupljenih u više navrata K 14. Uprava „Narodnih Novina" K 30, sakupljenih od g. Vl. pl. Simića, Krapina, mjesto vijenca na odar blagopok. Justine Loupan. Ljekarnik Orebić, Trst, K 20. G. Dr. R. Lenac, odvjetnik na Rieci K 200 utemeljitelnu svotu. Štedna i predujmovna zadruga, Sisak, K 25. Gg. Dr. Ivan Sobol i Dr. Bogoslav Mažuranić, Crikvenica, K 100. Hrvatska Poljodjelska banka d. d., Zagreb, K 300, namjesto vijenca na odar blagopok. i nepreždaljenog predsjednika Dr. Feliksa Suka. Ženska podružnica sv. Ćirila i Metoda za Istru u Vrbniku K 62.98. Gradsko poglavarstvo Petrovaradin, K 20, potpora za 1915. Gradsko poglavarstvo, Petrovaradin, K 20, za „narodni blagdan" 1915. G. Don Miho Tomasović, Kučiće, K 25 u počast uspomene pok. Marte Kadića iz Jesenica. G. Ivan Nep. Franić, Čabar, K 42.18 sabranih u škrabici. Prijatelj „Družbe" u Opatiji, K 50. G. Ante Jelinović, djak iz Travnika K 3. Kostajnička Štedionica, Kostajnica, K 100. Društvo za štednju i zajmove, Omišalj, K 100.

Živili darovatelji! Naprijed za „Družbu" u ovim teškim danima!

Oštečivanje banknota.

U zadnje doba dogadja se u trgovinama, da se kod mienjanja banknota po dvie krune banknote jednostavno poderu na polovicu, tako da bi svaka polovica vriedila jednu krunu. Upozoruje se općinstvo, da takovo oštečivanje banknota nije dozvoljeno, pa se za samovoljno oštečenje moraju Austro-ugarskoj banki nakanditi troškovi proizvodnje.

Družbi na odlazku.

Na odlazku u vojničku službu darovao je g. Josip Blašković-Kiršić za „Družbu" K 10 mjesto posebnog oproštaja od svojih prijatelja i znanaca.

Novi sitni novac.

Pošto se izkazalo da ne zadostaje u prometu nalazeći se nikelni novac i da sitnog novca pofali osobito u industrijalnim građovima, vlada je dogovorno sa kr. ugarskom vladom zaključila, da nakuje i izda nove sitne novce od 10 i 20 filira iz novoga srebra, smjesa iz 50% bakra, 40% cinka i 10% nikela. Te nove novce od 10 filira počet će izdavati 10. maja t. g. i to malo po malo polag potrebe ali najviše do iznosa od 20 milijuna kruna.

Novi novci bit će po veličini i težini sasma jednaki sadanjim nikelnastim kovinama, samo kovinska boja i tisak na stražnjoj strani bit će različite.

Ustanovljenje stalnih etapnih pošt. ureda u zemljama Poljsko zapremljenim od austro-ugarskih četa.

U zemljama Poljske zapremljenim od austro-ugarskih četa, c. i kr. vojnička oblast ustanovljuje stalne etapne pošt. rede, koji mjesto broja vojne pošte nose ime mjesta. Ovi će se etapni pošt. uredi baviti prijenosom pošiljaka vojne pošte (§ 8 službena pouka br. 6 glede poslovanja sa pošiljkama vojne pošte u slučaju rata) te će osim toga posredovati pri pošt. i brzojavnom prometu privatnika izmedju Austro-Ugarske uključivo Bosnu-Hercegovinu i zapremljenih zemalja Poljske.

Za ovu posljednju službu vrijede slieđeće odredbe:

A. Poštanska služba.

a) Iz zapremljene zemlje su pripušteni: 1. Dopisnice, 2. Otvorena pisma, 3. Tiskanice (novine), 4. Ogledi robe, 5. Paketi do težine od 5 kg, 6. Pisma sa oznakom vrijednosti predana otvoreno, koja mogu da sadržavaju jedino isprave opskrbljene žigom jednog vojničkog zapovjedničtva i vrijednosne papire bez pismenih viesti. 7. Pošt. naputnice, 8. Uložci iznosa sa uložnicom c. kr. ureda pošt. štedionice.

b) Za zapremljene zemlje pripuštene su pošiljke navedena pod a) točka 1—7.

Obična pisma i pisma s oznakom vrijednosti za zapremljene zemlje mogu se predati zatvorena. Obzirom na vrijednosna pisma ne vrijedi ograničenje navedeno pod a) 6; pripuštena je pak za sada oznaka vrijednosti do iznosa od 1000 K.

c) Za pošiljke u prometu sa zapremljenim zemljama plaćaju se pristojbine, koje vriede za ovozemstvo izuzev pošt. naputnice.

Za pošt. naputnice utjeruva se za svakih 50 K pristojbina od 10 para.

Novine sa sniženom pristojbinom mogu se poslati jedino uz posebnu dozvolu.

Sve pošiljke valja frankovati, nefrankovane ili nedostatno frankovane pošiljke ne primaju se niti se prosljeđuju te bivaju povraćene na mjesto predaje.

Za frankovanje pošiljaka upotrebljuju se u zapremljenim zemljama vojničko-pošt. biljezi natpisom „k. u. k. Feldpost".

Nije dopušteno rabiti jezik ili pismo koje bi otežćalo prigledanje (ćirilica, tajno pismo, brzopis (stenografija). Zabranjene su vijesti o vojničkim odnošajima bilo koje vrsti.

B. Brzojavni promet.

Privatne su brzojavke pripuštene jedino u otvorenom jeziku, te mora da budu sastavljene u njemačkom ili poljskom jeziku.

Zabranjene su obaviesti o vojničkim odnošajima bilo koje vrsti.

Pripuštene su slijedeće vrsti posebnih brzojavka: 1. Žurne brzojavke, 2. Brzojavke plaćenim odgovorom, 3. Brzojavke sa povratnom primnicom, 4. Brzojavke, koje se imaju proslediti, 5. Brzojavke, koje se imaju napried poslati pošt. putem, 6. Brzojavke sa više naslova i 7. Brzojavke za poredjenjem (kolacionovanjem).

Osim toga otpošiljatelj ima pravo, da brzojavke natrag povuče ili da obustavi njihovu otpremu.

Pristojbine u brzojavnom prometu sa zapremljenim zemljama jednake su kao u ovozemnom prometu.

Dostavljaju se brzojavke za naslovnike u sjedištu jednog etapnog pošt. i brz. ureda. Izvan sjedišta dostavlja se, ako je moguće, po teklću na trošak naslovnika.

C. Zajedničke odredbe.

Austrijski će pošt. i brz. propisi primjeniti njoj prama smislu, u koliko nijesu iz dane posebne odredbe.

Vojnička oblast jamči jedino za slučaj, ako se je dokazala krivnja pošt. i brz. namještenika, koji su njoj podredjeni.

Otvorenje svakog etapnog pošt. i brz. ureda (etapnog pošt. ureda) za privatni promet, biti će objavljeno u pošt i brz naredbenom listu pri čemu će također biti obznanjeno kojom će se granom službe baviti dotični ured.

Širite „Našu Slogu"

Oproštaj.

Radi mog nagloga odlazka u [illegible] službu nije mi bilo moguće [illegible] svih u njih cijenjenih muštarija, te ih ovim putem klićem srdačni z Bog m i [illegible] ručam i nadalje moju poslovnicu

Pula, 11. maja 1915

Zvonimir Gjurin
brijač u ulici Sv[illegible] 59

KONJAK
(Prava vinska rakija)

Dobiva se na malo i veliko kod
Gospodarskog društva u Baderni
(Istra)

Jeftini način škropljenja protiv peronospore sa tekućinom Martini.

Uslijed nestašice, odnosno skupoće modre galice dužni smo ove godine da modrom galicom kod škropljenja protiv peronospore čim više štedimo a da time škropljenje ne trpi. Da se lako mnogo materijala za škropljenje prišteđi, ako se za škropljenje uzima samo dobre štrcaljke, ako se samo umjereno škropi i t. d., na to su nas upozorili već razni odlični stručnjaci. A i izravno dade se modra galica štediti time, da se smjesu, odnosno rastopinu za škropljenje pripravi po načinu profesora Martini. Uslijed njegovih iskustava nadomjesti se lako polovica modre galice, koja nam treba obično za pravljenje galičnо-vapnene smjese sa galunom, a da se uslijed toga učinak škropljenja ni najmanje ne smanji. Martinijeva se tekućina sastoji iz 40 dg modre galice. 40 dg galuna i 50 dg vapna na 100 litara vode. Pravi se ta tekućina na isti način kao naša obična galično-vapnena smjesa: Odmjeri se zajedno gore navedena množina modre galice i vapna te se stavi skupa u vrećicu topiti. Čim se je ovo potpuno rastopilo, dobije se toliko vapnenog mlijeka, koje smo posebice pripravili, koliko ga je potreba za neutralizirati (oduzeće jetkosti) modru galicu i galun. Da je dosta vapna uvjerimo se lako crvenim lakmusovim papirom ili fenolftalinskim papirom. Prvi pomodri, ako je dosta vapna, a drugi lijepo pocrveni. Dok ovi papirići ne promjene boje, znak je, da nije dosta vapna i da ga treba još dodati. Gore navedena množina friško paljenog živog vapna dostajat će u svakom slučaju. Učinak ove rastopine sa 0·4% galice sasvim je isti kao kod 1% galično-vapnene smjese. Ako uporabljamo ovu tekućinu, prištedimo sa 6 desetina one galice, koju trebamo za pravljenje smjese bez dodatka galuna. Nema dvojbe, da je učinak Martinijeve galično-vapnene smjese potpun. Prve pokušaje u tom pogledu učinili su u Italiji već u godini 1895., te je od tada upotrebljavaju u raznim vinorodnim mjestima najboljim uspjehom.

Profesor Martini piše u nekom članku objavljenom u poljodjelskom listu „Il Coltivatore" i to u broju od 20. veljače 1915., na stranici 138—143 o pokusima, koje su izveli razni poljodjelski zavodi. Iz ovih je podataka dosta razvidno, da bijaše uspjeh kod svih pokušaja veoma dobar i, da tekućina za škropljenje učinjena po njegovom naputku, nadomjesti potpuno običnu galično-vapnenu smjesu. Dvorski savjetnik Dragutin Portele, koji se je u tom poslu obratio u svoje vrijeme na prvog talijanskog vinogradarskog stručnjaka Edvarda Ottavia (predsjednika talijanskog kmet. društva u Rimu) dobio je odanle slijedeći odgovor: „U ime ravnatelja Ottavija, koji se nalazi radi bolesti već nekoliko vremena na dopustu, častim se javiti, da se uporablja Martinijeva formula: modra galica 0·4 kg, galun 0·4 kg, vapna 0·5 kg, u Italiji već od godine 1909. kao sredstvo protiv peronospore. Sa ovom se je formulom postiglo i postiže danas izvrstne uspjehe, prišteđi se pak sa primjesom galuna, koji stane 6—8 cent. ujedno 6 desetina od ukupne množine modre galice. Za ovo, što gore kazasmo imademo mnogobrojne praktične dokaze. Odličan toskanski poljodjelac kazao mi: „Sa polovičnim troškom postigao sam isti uspjeh, što su postigli drugi ....."

Za ravnatelja Ottavi: Dr. Signorini."

I kod nas u Austriji postigli smo sa modro-galično-galunavo-vapnenom smjesom veoma dobre uspjehe, dakako ne izravno sa Martinijevom tekućinom, nego sa Tenaxovom. Ovo li je tajno sredstvo, koje se je kod nas izvrstno poneslo i koje se u principu u ničem ne razlikuje od Martinijeve smjese. Ovo sredstvo sastoji se naime iz modre galice, sumpornokisele gline i sode. Po propisu sastavljena tekućina sadržaje 0·45% modre galice, imade dakle jednaku koncentraciju kao Martinijeva smjesa. Učinak dodanog galuna, odnosno sumporno-kisele gline sastoji se u glavnom u tome, da se tekućina radje primi lišća i, da se uzdrži duže vremena na njemu.

Po tome Martinijeva je galično-galunata vapnena rastopina već praktički prokušana, za to se preporuča za uporabu, a to osobito ove godine, gdje vlada nestašica modre galice. Uvjereni smo, da će se i u buduće, kad galice ne bude nedostojalo upotrebljavati, uprav radi toga jer stane manje nego obična galično-vapnena smjesa.

Maksimilijan Ripper.

Izvanredno izdanje.

Broj 20. Pula, u subotu dne 15. maja 1915. **God. XLVI.**

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu malo stvari, a nesloga sve pokvari". Narodna poslovica

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Neotisnuti dopisi se ne vraćaju, a nepodpisani se tiskaju, a nefrankirani ne primaju.

Predplata sa poštarinom stoji 10 K u obće, 5 K za seljake } na godinu, ili K 5·—, odnosno K 2·50 na pol godine.

Izvan carevine više poštarina. Plaća i stanuje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., zaostali 20 h., koji u Puli toli izvan ista.

Uredničtvo i uprava nalazi se u »Tiskari Legioja i dr. Via Giulia br. 1. Sve novce valja naslovljati na uredničtvo i upravu pisma i predplate.

gledi, priposlana itd. tiskaju računaju se na temelju obič- g cienika ili po dogovoru.

orce za predbrojbu, oglase . šalje se naputnicom ili polož- com pošt. štedionice u Beču administraciju lista u Pulu.

od naručbe valja točno izna- ime, prezime i najbližu pošta predbrojnika.

o list na vrieme ne primi, ka to javi odpravničtvu u orenom pismu, za koji se plaća poštarina, ako se iz- ana napiše »Reklamacija«.

kovnog računa br. 47.849.

elefon tiskare br.

Odgovorni urednik Jerko J. Mahulja.

Izdaje i tiska Legioja i dr. u Puli ulica Giulia 1.

Narodni zastupnik Matko Mandić

preminuo je u Trstu prošli četvrtak 13. maja 1915. u osam i pol večer providjen svetotajstvi naše svete vjere, nakon duge i teške boli, koju je podnašao kršćanskom strpljivosti.

Hrvatski narod u opće a naš puk u Istri, napose, bio njegov jezik hrvatskoga ili slovenskog načina, izgubio je smrću Matka Mandića jednoga od svojih najboljih sinova.

Mili pokojnik rodjen je bio 22. septembra 1849. u selu Miholići, pitome strane Rukavačke u prostranoj općini Kastavskoj. Rodna mu je kuća krasan zaselak, do kojega se je barem na velike blagdane povraćao sve dok je mogao.

Pučku školu svršio je u Kastvu, tada jedinu u Istri redovitu školu u našem hrvatskom jeziku. Gimnaziju je učio prvu polovicu u Senju, drugu na Rieci. Nakon gimnazije išao je u bogosloviju u Gorici, a nakon zaredjenja u svećenički stališ, slušao je prirodoslovne nauke na sveučilištu u Pragu.

Tekom gimnazije pratio ga je brat, sada liečnik izvrstnoga glasa u Trstu, g. dr. Fran Mandić, zdravstveni nadzornik c. kr. državnih željeznica, a tekom sveučilištnih nauka imao je pokojnik nerazdruživim drugom našega kasnije narodnog prvaka zastupnika Vjekoslava Spinčića, profesora povjesti i zemljopisa.

Matko Mandić učiteljevao je samo neko doba, a kasnije se posvetio novinstvu.

Ova naša novina „Naša Sloga", bila je mnoge godine njegova miljenica. Kad se je list iz Trsta preselio u Pulu, prof. Matko Mandić nemogući se preseliti onamo, ostao je svejedno glavnim suradnikom „Naše Sloge". Samo oni, koji su se dugi niz godina s njim veselili u riedkim veselim, a žalostili u vrlo čestim žalostnim zgodam našega narodnoga života u Istri, mogu podpuno pojmiti veliku zaslugu Mandićevu, da je list „Naša Sloga" izlazio njegovim glavnim sudjelovanjem dugi niz godina, odkada su bili pošli Bogu na istinu naši dobri svećenici Ujčići, Baštijani, Flegi.

Narod je Matku Mandiću ponovno pokazao svoje podpuno uvjerenje, izabravši ga svojim zastupnikom i za zemaljski sabor u Poreču i za carevinsko vieće u Beču. Posljednjih godina zastupao je opće izborničtvo kotara Kopra i Podgrada.

Bio je u pravom smislu rieči prsten, koj je obavijao u jedno nerazlučivo kolo Hrvate i Slovence u Istri.

Jedna od prvih slovenskih narodnih ustanova u Trstu jest djelo Mandićevo i već davno pokojnih malobrojnih prvih poboraca medju okoličani i gradjani Trsta.

„Delavsko podporno društvo" sa mnogo tisuća članova imalo je Mandića evo sve do njegove smrti svojim vrlim i zauzetnim predsjednikom. Svetojakobska Družbina škola u Trstu ima da njemu zahvali u prvom redu sjajni uspjeh do kojega se je razvila. Sve narodne ustanove u Trstu i u Istri imale su u njem nesebičnog pomagača. Općine, Korporacije, pojedinci uticali su se njemu, kad je bilo što zagovoriti, raztumačiti, poduprieti, požuriti pri pokrajinskoj političkoj ili kojoj drugoj vlasti u Trstu. Takov rad, na koji su bili manje više upućeni svi naši stari rodoljubi, bio je trudan, vrlo često nezahvalan, riedko većim uspjehom okrunjen, ali Mandić ga je vršio rado, požrtvovno, nesebično, a narod je bio zadovoljan, da ima koga, koj ga predvodi pred „gospodu" i za njega dobru rieč reče.

Kao svaki naš, koj je pošao ravnim putem, imao je i profesor Mandić protivnika i mnogu je gorku čašu popio. Oni, koji su mu preoštro sudili, pokajati će se za stalno, kad se malo dublje zamisle u prošla vremena naših narodnih borba u Istri, poglavito za naše jezikovne pravice i za priznanje drugih opravdanih narodnih zahtjeva, i kad jim se pred očima prikaže mirno lice čovjeka, koj je netražeć hvale ni slave svagdje stojao za svoj narod.

Sprovod ovog odličnog muža obavit će se u nedjelju dne 16. t. mj. u 10 sati prije podne na groblje Sv. Ane u Trstu.

Čelik značaju, ljubljenom rodjaku, vatrenomu rodoljubu, junačkom braniteliu svojeg naroda, profesoru Matku Mandiću ostati će čestit spomen, osobito medju Hrvati i Slovenci Istre!

Uredničtvo „Naše Sloge".

Novinski glasovi o smrti zastupnika Mandića.

Danas neposredno iza smrti zasluženog pokojnika pri ruci nam je samo novinski glas tršćanske „Edinosti“, jutarnje izdanje od petka 14. tek. mj., koji glasi:

Kasno u noć došla nam je žalostna viest, da je jučer na večer preminuo u Trstu iza dugotrajne bolesti državni i zemaljski zastupnik prof. Matko Mandić, velezaslužni vodja istarskih Slovenaca i Hrvata. Pokojnik bio je najuže spojen s preporodom našega naroda u Istri i takodjer u Trstu, te jedan od onih idealnih starih rodoljuba, koji je sav svoj život od mladih nogu napred posvetio svojem narodu. Viest o smrti prof. Mandića djelovat će potresno ne samo na one, koji su osobno poznavali tog idealnog muža, uobće na svu slovensko-hrvatsku javnost, o pak na pučanstvo njegove uže domovine za koje materialno i naroduo podignuće toliko žrtvovao. O djelovanju pokojnika u narodu progovorit ćemo obširnije u budućem Ožalošćenim njegovim rodjacima naše najisl sažaljenje.

Potpisane obitelji javljaju rodjacima, prijateljima i znancima žalosnu vijest, da je jučer u 8 i pol sata na večer blago u Gospodinu umro, providjen sv. Sakramentima

Prof. Matko Mandić

zastupnik naroda.

Smrtni ostanci milog pokojnika biti će po blagoslovu u župnoj crkvi Sv. Antona Novoga u Trstu preneseni i privremeno pokopani na tršćanskom groblju u nedjelju dne 16. maja t. g. u 10 sata prije podne a u zgodnije doba biti će na izričitu pokojnikovu želju preneseni na groblje Sv. Lucije u Kastav.

Sprovod kreće iz kuće žalosti, ulica Crociera br. 1.

TRST, dne 14. maja 1915. Obitelji Mandić-Brnčić.

Posebnih se direktnih objava ne će slati. Moli se, da se eventualne pošiljke vijenaca nadomjeste darovima u dobrotvorne svrhe i da se izvoli izostaviti sažalne posjete.

Velika svota novaca

može da se nakloni svakome, koji postane našim naručnicima. — Besplatna izjasnjenja šalje:

Središnje zastupstvo 25, Ljubljana.

Himna

Družbe sv. Cirila i Metoda prodaje se u korist Družbe tiskara Laginja i dr. u Puli.

KONJAK

(Prava vinska rakija)

Dobiva se na malo i veliko kod

Gospodarskog društva u Baderni

(Istra.)

Mobilizacija

Istarskog pučkog ustanka u stihovima.

Sastavio seljak samouk M. Iovu općinski delegat u Šišjanu kraj Pu pučki ustaša 7/5. Lir. satnij

Cijena 30 filira.

Narudžbe prima Tiskara Laginja u Puli (Istra) te ih razašilja je naprijed uplaćeni iznos.

U toj pjesmi se vrlo ljepo pučkim vima opisuje rastanak od kuće, p Pazin i život tamo te konačno u Pulu.

Knjižica je oblasno cezuri

Ustanovljena 1891.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

registrovana zadruga sa ograničeno jamčenje

Vlastita kuća (Narodni Dom)

Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i uz mjesečnu otplatu te prima uloške, koje ukamaćuje uz

4 1/2 %

čisto bez ikakvog odbitka.

Ustanovljena 1891.

PEČATE

iz GUME izradjuje tiskara

Laginja i dr.

Via Cattaro - Pola - Via Cattaro

Zjetbe se družbe Sv. C i Metoda za Istru

Broj 21. Pula, u utorak dne 25. maja 1915. God. XLVI.

...e pripeelanja itd. tiskaju ...ćuna u se na temelju obič... ...cenika ili po dogovoru.

...ce za predbrojbu, oglase ...aljese naputnicom ili polož... ...om pošt. štedionice u Beču ...administraciju lista u Pulu.

...kod naručbe valja točno ozna... ...ati ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

...ko list na vrieme ne primi, ...eka to javi odpravničtvu u ...rorenom pismu, za koji se ...e plaća poštarina, ako se iz... ...vana napiše »Reklamacija«.

...okovnog računa br. 47.849.

Telefon tiskare br.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu mala stvari, a nesloga sve pokvari". Narodna poslovica.

Izlazi svakog četvrtka o podne.

Netiskani dopisi se ne vraćaju; nepodpisani se ne tiskaju, a nefrankirani ne primaju.

Predplata za poštarinom stoji 10 K u obće, 5 K za seljake na godinu ili K 3·—, odnosno K 2·50 na pol godine.

Izvan carevine više poštarina

Plaća i stužuje se u Pu...

Pojedini broj stoji 10 h., a ostali 20 h., koli u Puli toli izvan iste.

Uredničtvo i uprava nalazi se u »Tiskari Laginja i dr. Via Giulia br. 1. kamo neka se naslovljuju sva pisma i predplata

Odgovorni urednik Jerko J. Mahulja.

Izdaje i tiska Laginja i dr. u Puli ulica Giulia 1.

Europejski rat.

Na sjevernom ratištu.

Beč, 12. maja (DU). Službeno se javlja: Poraz treće i osme ruske vojske da nomice raste. U neurednim kolonama ruske čete dielom rasštrkane i zado e straže uzmiču prema Jaroslavu, Przemyslu i Chirovu. Pobjedne čete proganjajuć neprijatelja presle su dolnju Visloku i zau zele Rzeszow.

Dynov, Sanok, i Lisko su u našem posjedu. U zoni kod Turke i u dolinama Orava i Oport neprijatelj uzmiče. Sjeverno Visloke naše čete prodrle su preko Nide.

Beč, 13. maja (DU). Službeno se javlja: Pobjedom kod Tarnowa i Gorlica oslobodili smo od neprijatelja ne samo zapadnu Galiciju, već smo takodjer, prisilivši neprijatelja na uzmak, hametem ga porazili. Proleteli smo prostor od Dunajca i Beskida sve do Sana, pa time osvojili 130 kilometara domaćeg zemljištu.

Bogat je plien pao u ruke pobjednika, koji su od 2. do 12. svibnja poslije podne zarobili 143.000 ljudi, oteli oko 100 to pova i 350 puščanih strojeva.

Ovamo treba uračunati još one čete, koje osamljeno lutaju u karpatskim šu mama. Tako se je složer ruske 48. pje ačke četne divizije s generalom pješačtva Kornilovom u zale ju naše vojske kod Odrzechove predno našim četama.

Na Sjeveru Visle napreduju austro-ugarske čete preko Stopnice. Njemačke su čete osvojile gubernijski glavni grad Kielce.

Na istoku Užočkog klanca jučer su njemačke domobranske čete jurišem osvojile više ruskih položaja na visovima, uznapredovale do juga Turke i zarobile 4000 Rusa. Ovdje se navala nastavlja u pravcu na Skole.

U jugoistočnoj Galiciji navaljuju jake neprijateljske grupe preko Horodenke.

Beč, 14. maja (DU). Službeno se javlja: Povlačenje neprijatelja u Ruskoj Poljskoj traje dalje, te prelazi već i na odsjek ispred fronte uz Pilicu. Od istočno desadašnje fronte sve do gornje Visle sliede ...e generala Woyrscha i Dankla uz ...ćeg neprijatelja. Njihove čete ustalile ...u se na humovitom području sjeverozapadno od Kielica.

Pred vojskom nadvojvode Josipa Ferdinanda povlače se Rusi u srednjoj Galiciji preko Sane, te uzmiču iz prostora Dobromyl-Stary Sambor, a pred prednjim ...ama Borojevićeve i Böhm-Ermolliove ...jske uzmiče u sjevero-istočnom smjeru. ...noćnim borbama stigle su naše čete do ...visina jugozapadno Dobromyla i Starog ...sambora. Svojedobnom napredovanju priključe se sada i savezničke čete vojske Lisingen, koje napreduju preko Turke i Skole.

U jugoistočnoj Galiciji traje borba. Jake ruske sile prodrle su do preko Obelyna, do sjeverno od Snyatina i do Mahale.

Beč, 15. maja (DU.) Službeno se javlja: Ruske vojske u Poljskoj i Galiciji dalje uzmiču. Na cieloj fronti od Novog Mjasta na Pilici do južno Dojestra u okolici Delina, prodiru savezničke vojske naprie. Na Sanu su Rudniki Leznjsk osvojeni po našim, a Jaroslav po njemačkim četama. Deseti austro ugarski vojni zbor, nadležan u Srednoj Galiciji, stoji pred vratima svojega rodnog grada Przemysla.

Dalje južno su Dobromyl, Stary Sambor i Beriltow opet u našim rukama. Savezničke čete vojske Lisingen doprle su do visočina jugozapadno Doline.

Na liniji Pruth Rusi su navalili. U ogorčenim bojevima sjeverno od Kolomeje, karusko je i štajersko pješačtvo zajedničke vojske i domobranstva tvrdokorno izdržavalo krvavo odbilo sve ruske juriše.

Njemačko-ruski rat.

Berlin, 12. maja (DU). Veliki glavni stan: Kod Savle boj još nije odlučen. Naše proganjanje izmedju Karpata i Vistole je u punom toku. Savezne čete prešle su San izmedju Sanoka i Dynova. Više dalje na sjever-dospjele su u okolis Jasla i Mielce. U Karpatima s obje strane Stryja bojujuće se čete izbacile su ne prijatelja sa njegovih pozicija.

Berlin, 13. maja (DU). Veliki glavni stan: Položaj na istočnom ratištu nije promienjen. Borba kod Šavla još traje.

Na jugoistočnom ratištu doprla je vojska general-oberstara Mackensena goneći neprijatelja do okolice Dubieckog na Sanu do Lancuta i Koibuszove. Pod pritiskom ovoga prodiranja uzmiču Rusi i iz svojih pozicija sjeverno od Visle. Tamo su doprle čete general-obersatara Woyrscha sliedeći neprijatelja do okolice južno i sjevernozapadno od Kielca.

U Karpatima izvojštilo su austrijske i njemačke čete pod generalom Linsingenom visove istočno od gornjega toka rijeke Stryj. Pri tom su zarobile 3650 Rusa i otele 6 mašinskih puškara.

Sada, pošto se armade general-obersatara Mackensena približuju Przemyslu i donjem toku Sana, može se dati približna slika pobjedničkog pliena iz bitke kod Gorlica i Tarnova i iz proganjanja, što su sliedila iza ove bitke. Ove su armade zarobile do sada 103.500 Rusa, otele jurišajuć 69 topova i 250 mašinskih puškara. U ovim brojkama nije sadržan plien savezničkih četa, koje se bore u Karpatima i sjeverno od Visle, gdje broj zarobljenih iznosi preko 40.000.

Berlin, 14. maja (DU). Veliki glavni stan: Kod Šavle nisu još nili jučer dovršene borbe.

Sjeverno od Njemena na donjoj Dubisi zarobili smo kod jedne noćne provale 80 neprijatelja.

Zapadno Przasnysza doprli su dielovi prvog turke-tanskog vojnog zbora nakon četverokratnog uzaludnog juriša u naše prednje grabe. Na večer bio je neprijatelj svagdje opet izbačen; pretrpio je teške gubitke i izgubio 120 momaka na zarobljenicima.

Prednje čete vojske generala Mackensena stoje pred Przemyslom i na lievoj obali Sana. Priključujući se lievo i desno nastavljaju savezničke čete proganjanje u smjeru Dolina Dobromyl s jedne strane i preko Polaniec-Kielce s druge strane. I od Kielca do Pilice kod Powlodza nisu Rusi mogli držati svoje pozicije te brzo uzmiču prema istoku.

Berlin, 15. maja (DU). Veliki glavni stan: Nakon prolaznog malog uspjeha neprijatelja, koji nas je stojao 3 topa, suzdržano je napredovanje jakih ruskih bojnih sila kod Szawlea. Neprijateljske navale na doljnjoj Dubisi ostadnše bezuspješne. Neprijatelj je sada u području južno od Njemena na brzu ruku dovukao pojačanja. Dodir sa neprijateljem još postoji. Kod Augustova i Kalvarije suzbijene su neprijateljske navale.

U području južno od donjega tijeka Pilice, pa sve do Visle sliedile su savezničke čete dalje uzmičućeg neprijatelja. Jaroslavsko uporište na Sanu jučer je na juriš zauzeto. Zajedno sa austro ugarskom vojskom čete su generala Mauwitza dosegle Dobromil. Dalje prema jugu nastavlja se ganjanje neprijatelja. Savezničke čete na više su mjesta zauzele izlaske iz gorja.

Njemačko-francezki rat.

Berlin, 12. maja (DU). Veliki glavni stan: Istočno Ypresa zauzeli smo važnu visinu branjenu školskim topovima. Dům kirchen je i nadalje uzdržana pod našom vatrom. Izmedju Choreny i Neuville u kraju sjeverno Arrasa streljačke grabe zauzete od Francesa zadnjih dana još su u njihovom posjedu. U ostalom svi pokušaji neprijatelja da prodre i jučer su se izjalovili. U mjestima Ablain i Charenchy svi nastaji upravljeni proti našim pozicijama sjeverno i sjevero istočno Arrasa slomile su se s jako velikim gubitcima po neprijatelja. Pokušaj neprijatelja da nam opet otme Hartmannsweilerkopf izjalovio se.

Berlin, 13. maja (DU). Veliki glavni stan: Istočno od Ypresa osvojili smo opet jedno neprijateljsko uporište.

Jaki francezki napadaji proti našoj fronti kod Ablaina i Neuville, bili su uz najteže gubitke po neprijatelja odbijeni.

Pošto su se Francezi učvrstili u prednjim našim jarkovima između Neuville i Carency-a, zbog čega bijahu sele Carency i zapadni dio Ablaina većim dielom obkoljeni, to smo ih prošle noći ispraznili. Na žalost smo pri tom opet izgubili više naših drabrih vojnika i materiala.

Nakon jake topničke priprave navalio je sinoć neprijatelj na naše pozicije izmedju Mause i Mosele kod Croix des Comes, te mu je uspjelo, da u širini od 150 do 200 metara prevali u naše prve jarkove. Ali u ogorčenim bojevima iz bliza bile su naše pozicije opet sasvim pročišćene od neprijatelja. Veći dio zarobljenika ostao je u našim rukama.

Berlin, 14. maja (DU). Veliki glavni stan: Uz teške gubitke po neprijatelja izjalovile su se jake englezke navale na našu novo osvojenu frontu pred Ypernom. Na cesti Menin-Ypern dobili smo opet na području smjerom prama Hooge. U području jugozapadno od Lillea navalio je neprijatelj nakon jake pripreme s topovskom vatrom samo na nekim mjestima. Sve su navale odbijene.

Na uzvisini Lorette i kod Arrasa prošao je dan razmjerno mirno. Do većih neprijateljskih navala nije došlo. Naši gubitci kod ispražnjenja Carencya iznašaju 600—700 ljudi. Daljnja pokušana navala neprijatelja, da natrag osvoji dio grabe, što smo ga osvojili sjevero-zapadno od Berry au-Baca, ponovno se izjalovila.

Između Mause i Mosele sionula se usljed naše vatre jedna neprijateljska provala u šumi Le Pretre ispred naših pozicija.

Avijatičari, koji su se nalazili u francuzkom dvoplošnjaku, koji se spustio nad Hagenauom, zarobljeni su.

Berlin, 15. maja (DU). Veliki glavni stan: Kod Steenstraatea na Ypernskom kanalu suzbili smo jednu noćnu neprijateljsku navalu. Uz cestu St. Julien-Ypern nastavili smo našu navalu i uznapredovali. Tri engleska časnika i 60 momaka s jednom mašinskom puškom dopadoše naših ruku. Broj onamo od 22. travnja zasužnjenih kod Ypersa porasao je na 110 časnika i 5.450 momaka, kojem broju treba još pribrojiti još 500 ranjenih sužnjeva.

Jugozapadno od Lillea razvile su se jučer žestoke topovske borbe. Do neprijateljskih pješačkih navala ondje nije došlo.

Na visini Loretto spriečena je većina neprijateljskih navalnih pokušaja. Jedna navala na sjeveru gorske kose, koja je doprla sve do naših streljačkih jarka suzbijena je uz teške gubitke po neprijatelja. Kod ispražnjenja Carecya i zapadnog dijela Ablaina, kako je sada utvrdjeno izgubljen je 1 top, koji je bio ugrađen u prvoj liniji i omanji broj strojeva za bacanje laguma. Osim toga dopalo je 5 od nas prije zaplijenjenih francuzkih topova i to 3 resla revolver topova i 2 mužara, koji su se upotrebljavali kao crnje za bacanje mina, natrag u ruke neprijatelja.

Na sjeveru Arrasa ostalo je općenito uzevši mirno.

Na jugu od Ailly-a i na istoku Mause zauzesmo nekoliko neprijateljskih streljačkih grabe, pri čem je zasužnjeno 23 ranjenih i 166 neozledjenih Francuza, medju njima jedan bataljunski zapovjednik. Tri neprijateljske navale protiv naših pozicija uz cestu Esey Flirey suzbijene su.

Novinski glasovi o smrti zastupnika Mandića.

zastupnik naroda Matko Mandić.

Sa zebnjom u srcu očekivali smo dan po dan potresnu viest o koncu našeg pre dobrog, nadasve iskrenog, za dobro naroda proštetog našeg narodnog odvjetnika prof. Matka Mandića. U petak u jutro stigla nam ta kobna viest, srce nam za koji čas zastalo, duboka bol zaokupila nam dušu, ozbiljne misle zavile se nad duh u crnu magiu, vjera u žalostnu zbilju tog teškog gubitka malo po malo se sljubila s tužnom istinom, da nas dobri i pravi zastupnik naroda prof. Matko Mandić nije više na životu. Nemila dugotrajna bolest kao crv rastočila je dub i strovalila u grob.

Iza smrti velikog biškupa Dobrile teško da je smrt pokosila dragocjeniji život od našega Mandića. Izabrav trnoviti put no vinarstva, napustio je udoban život što mu ga je mogio pružiti njegovo profesorsko i svećeničko zvanje, patio se i žinio kroz cieli život, da se čim zdušnije i srčanije poda sav u službu naroda iz kojeg je nikao. I nije nikada malaksao. Sto su jače oluje i nepogode života udarale o krepko njegovo biće, to je s većim žarom i podvostručenom neustrašivošću snažno odbijao sve navale i rušio zapreke, što su ih neprijatelji našega roda stavljali na put. Uspio je, i zato to veći spomenik bit će mu neizbrisivo uklesan u srcima hrvatskoga i slovenskoga naroda Istre.

Smrt nam je pokosila čovjeka, koji je dobro živio, zato nije umro! Matko Mandić živ je među nama, njegov duh, njegova djela, bit će nam putokazom kako se živi u službi naroda, a zvijezda vodilja, koja kazuje put, kojim se ima poći do probudjenja i osvještenja naroda, te konačno žalo je dužnost svakoga pravoga rodoljuba, da služi dobro svom narodu i domovini.

Vječna slava zastupniku naroda Matku Mandiću, slava!

•

Sprovod u Trstu.

Već prije 10 sati u nedjelju 16. t. mj. sakupilo se pred kućom žalosti veliko mnoštvo slavenske odlične gospode u Trstu, predstavnici svih narodnih društava, izaslanika iz okolice Trsta, Gorička i Istre, da odličnog narodnog sina odprate na vječni počinak. Žalobna duga povorka pomalo se micala u crkvu sv. Antona novoga, gdje je mirno ljelo blagoslovio preč. g. kanonik-dekan Lupetina, koji je vodio sprovod uz asistenciju 4 svećenika. Iza blagoslova odpraćeni smrtni ostanci velikog pokojnika na groblje sv. Ane u Trstu, gdje će biti pohranjeni privremeno, dok se budu konačno u kripi vremena prenešeni u Kastav i na vječna vremena po želji samog pokojnika sahranjeni na grobiju sv. Lucije, gdje mu je občina Kastavska, kao svom zaslužnom sinu i počasnom građjaninu, odredila mjesto za vječno počivalište.

Sprovodu su među ostalima prisustvovali: Nj. Preuzvš. g. namjestnik Friessnegg, podpredsj. namjest. grof Attems, pomoćj. kapetan dr. Rizzi, zastupnici na carev. vieću: Dr M. Laginja, Vj. Spinčić, Dr. Ravnihar, Gustinčar, Dr. Ribar; zastupnici: Dr. Fabian, Škrbec, Dr. Zuccon, Dr. Slavik, Dr. Wilfan, prof. Ribarz, Vadnjal, Ant. Sancin, Mikliavc, Mihalič, Perhavc, Nagode, Kandelj; načelnici: Vj. Fragu, Dr. Gustinčič, Dr. Kurelić, u ime poslanika i Kazim r Jelušić u ime kastavske občine; predsjednik pokrajn. odbora Milovčić, ravnatelj pošta Paltay, predsjed. pomor. vlade Delles, zemalj. školski nadzornik Matejčić i mnogi drugi.

Povodom smrti blagog pokojnika stigle su obitelji Mandić-Brnčić i uredničtvu „Edinosti" mnogobrojne sažalnice iz cielog slavenskog juga.

Naše uredničtvo primilo je ovu sažalnicu:

Varaždin: Najiskrenija sućut za Vašim bivšim urednikom i velikim rodoljubom Mandićem. Prof. Milčetić.

•

Za pokojnikom izdale su osmrtnice: obitelj Mandić-Brnčić, hrv. društvo Strossmajer u Trstu, Klub hrvatsko-slovenskih zastupnika Istre, Podružnica ljubljanske kreditne banke u Trstu, Delavsko-podporno društvo u Trstu, kojem je pokojnik bio predsjednikom 28 godina i Delavsko-konsumno društvo kod Sv. Jakova (Trst.)

„Slovenski Narod" u Ljubljani od 14. t. mj. „ . . . . Premda smo usljed bolesti, koja je izjedala dodatne kriepak organizam profesora Mandića, računali s bliže žajućom se katastrofom, ipak nas je viest o njegovoj smrti duboko potresla. Ta s profesorom Mandićem legao je u grob jedan od najidealnijih, najnesebičnijih, najpožrtvovnijih i najradinijih rodoljuba, što ih je rodila hrvatsko slovenska zemlja.

Mandić, rodjen Istranin, imao je pred sobom liepu, osiguranu budućnost. Bio je profesor u Zagrebu. Baš tada započeo je narodni pokret u Istri. Narodno gibanje je uskipilo i počelo rasti. Ali posvud nije bilo narodnih radnika i bilo se bojati, da zavlada opet staro mrtvilo. Mandiću su bile te prilike poznate, zato nije ni časka promišljao, a da sebe nebi stavio u narodnu službu. Odrekao se profesure te se vratio u svoju rodnu Istru, da se sasma posveti narodnom djelu. Preuzeo je uredničtvo „Naše Sloge" te je počeo orati ledinu. Za plaću dobivao je par desetaka i s tim ubogim novcem živio je ne možda godinu ili dvie, nego desetke godina. U službi naroda je stradao — u pravom smislu te riječi, ali nije nikad malaksao, već je s podvostručenim silama poradio za probudjenje tada još spavajućeg istarskog pučanstva. Mnogi su mu tada sveto vali, da se ne kani više poslom, koji mu ne može dati ni korice kruha, ali je s ponosom odbio sve takove savjete te studio i neumorno nastavio rad narodnog probudjenja. Tako je prošlo nekoliko decenija. Njegovo djelo rodilo je plodom: danas je probudjena sva Istra, zasluga za to pripada u prvom redu njemu, Matku Mandiću. Rad svega života, neumorno žrtve istarski puk mu nije mogao naplatiti, sve mu malu nagradu u znak svoje zahvalnosti dao mu je time, što ga je izabrao svojim državnim i zemaljskim zastupnikom. I tako takav živio je Matko Mandić samo za svoj narod.

Zadnje desetgodište živio je Mandić u Trstu i tu nastavljao svoje u Istri započeto djelo. U Trstu bio je apostol hrvatsko-slovenskoga bratstva i ako je u koga personificirana kakva ideja, sasma slobodno je, da je pokojni Mandić bio personificacija hrvatsko slovenskoga jedinstva, te je uvijek i uvijek s ponosom i naglaskom naglašavao, da je Slovenac i Hrvat u jednoj osobi. I taj mit i snažni legao je sada u grob, nadajmo časovito pak mu je zaokupala spoznaja da sveto dovršeni i vršeni uspjesi [illegible] Tu je istodobno leo tragika, koja je tako bila u Mandićevu životu. O pokojniku govorit ćemo još, za sada veliko mu pamćenje!"

„Slovenec" u Ljubljani od 14 t. mj.: „Prof. Matko Mandić. U Trstu je danas umro državni zastupnik prof. Matko Mandić. Za primorske Slavene vrlo zaslužan muž bio je dugo vremena teško bolestan. Nije dočekao, da bi vidio svoj na rod u boljim danima. Pogreb bit će u nedjelju 10 sati prije podne u Trstu. Blagomu narodnom radniku vječna plaća. P. u m !"

„Primorec" u Gorici od 14. t. mj.: „Profesor Matko Mandić, velezaslužni vodja istarskih Hrvata i Slovenaca preminuo je sinoć u Trstu. Čutimo gubitak, pak danas ne možemo još dati oduška čuvstvima pri mrtvačkom odru rodoljuba u pravom smislu rieči, idealnog borca za napredak i prava našeg istarskog puka. Svaki duboko čuti smrt Mandića. Neka počiva u miru, u povjesti preporoda slavenskog pučanstva u našim primorskim zemljama ostat će njegovo ime upisano zlatnim slovima. — Rodjacima naše saučešće!"

„Novosti" u Zagrebu od 14. t. mj.: Narodni zastupnik Matko Mandić umro je jučer u osam i pol na večer.

Dugo je ležao teško bolestan moleći Boga, da ga uzdrži još dotle, dok vidi, kakova će sudbina stići njegov mili hrvatski narod, naročito uža mu domovina Istra svršetkom sadašnjega svjetskoga rata. Božja je volja drugčije odlučila.

Tužna ova viest razžalostiti će sav hrvatski narod, jer je izgubio rodoljuba, kakovih je malo u prvim njegovim redovima. Neustrašiv u borbi za prava hrvatskoga i slovenskoga naroda, nesebičan, čista kao zlato značaja, bio je narodni prvak i zastupnik naroda u svako doba na svom mjestu.

Bog blagoslovio rad Matka Mandića i dao mu vječni pokoj.

„Novine" u Zagrebu od 15. t. mj.: Profesor Matko Mandić, zastupnik naroda prekjučer je umro u Trstu. Pokop u nedjelju u 10 sati izjutra.

Danas je zaklopio ovdje u svojem stanu, nakon duge i teške bolesti, providjen Svetootajstvima umirućih za uvijek svoje trudne oči svećenik i narodni zastupnik prof. Matko Mandić.

Naša se Istra zavila u crno, jer je Mandić bio njezino dieto i njezin narodni zastupnik, a učestvuju u žalosti s istarskim Hrvatima i Slovencima i tršćanski Slovenci, jer se Mandić dugi niz godina posvetio bio budjenju narodne svjesti među njima, te je bio mnogo godina njihov prvi narodni vodja.

Prvi je eto Mandić od one glasovite trijade istarskih narodnih zastupnika, o kojima pjesma pjeva:

Spinčić, Mandić i Laginja,
Vi ste našeg roda cvijet . . .

koji se za uvijek preselio u vječnost.

Pristupajući za ovim počitkom pred još toplim mrtvim ostancima velikog pokojnika čutimo dužnost da i kroz ove naše hrvatsko katoličko glasilo progovorimo sutra koju o Mandiću, držeći se one: „de mortuis nil nisi vere" te s koga gledišta koje je za naše gledište često narod no hrvatsko i katoličko, hoćemo izvršiti naše dužnosti i spomenuti pokojnika.

Jučer je skup istarskih akademičara na Hrv. univerzi odaslao u Trst brzojavnu sućutnicu:

Nad grobkom nar. Mandića, neumornog radnika za Hrvatsko-slovensku Istru žale u ovom teškom momentu Istrani Hrv. sveučilišta.

Jurlanić, Crvić, Kandić, Strmić.

„Obzor" u Zagrebu od 15. t. mj.: Jučer nam je stigla iz Trsta viest, da je među tamo u četvrtak 13. studenoga u 8 i pol sati za vrlo istarski hrvatski narodni zastupnik na carevinskom vieću profesor Matko Mandić. Ova je viest razžalila svakog Hrvata i Slovenca, jer se dobro znade, što je Matko Mandić bio za hrvatsku i slovensku stvar u Istri. Od svoje mladosti on je sudjelovao kod narodnog probudjenja Istre, pa je svojim radom kao nastavnik i kao političar mnogo doprineo, da Istra danas u pretežnoj većini hrvatski i slovenski osjeća.

U zadnje se doba češće javljalo, da Matko Mandić poboljeva, a nedavno je doniela tršćanska „Edinost", da je Matko Mandić na smrt bolestan. Tom prilikom bile su priopćene značajne rieči ovog istarskog rodoljuba, koje je izrekao na bolesničkom krevetu: „Žao mi je, da ću umrijeti prije, nego što ću moći vidjeti, sudbinu moga naroda u Istri".

Matko se Mandić otimao smrti, već je prošlo jedno 14 dana, što je izustio ove rieči, no konačno je ipak jak njegov duh podlegao lomnom tijelu.

Matko Mandić bio je narodni zastupnik istarskog izbornog kotara Podgrad-Koparšćina. Izabran je bio godine 1907., za prvih izbora, koji su bili provedeni na temelju općeg prava glasa, a od kojih počinje nova stranica historije u Istri. Kod ovih je izbora naime izbilo, da su dosadanje statistike bile neistinite, te da Istra po svom stanovništvu nije talijanska već pretežito slovenska i hrvatska. Matko Mandić bio je jednoglasno izabran, dok su dr. Laginja i prof. Spinčić bili izabrani s vrlo velikom većinom glasova. Uz to su se Hrvati i Slovenci jako afirmirali i u ostala 3 kotara, u kojima su izabrani Talijani. Svi ga sjećamo još živo, kako su nas oni dani iznenadili i obradovali. To je bila kruna dugog i ustrajnog rada u Istri. Matko Mandić je doprineo mnogo ovome uspjehu hrvatske i slovenske stvari, te je kasnije u carevinskom vieću živo zastupao hrvatske i slovenske narodne interese Istre. Gvakav je osjetio da svoje smrti, koja ga je zatekla prije, nego što su se ispuniti njegovi narodni ideali. Matku će Mandiću zato ostati spomen u cijelom hrvatskom narodu, naročito medju svojim hrvatskim Istranima.

Slava Matku Mandiću!

„Hrvatska" u Zagrebu od 15. t. mj.: **Matko Mandić.** U veče 13. svibnja preminuo je u Trstu istarski narodni zastupnik na carevinskom vieću i profesor Matko Mandić. Već dulje vremena pobolievao je ovaj ustrajni borac za hrvatsko Istre, a sada ga je eto smrt oslobodila muka. S njim pada u grob jedan od onih valjanih istarskih otačbenika, koji su uz dra. Matka Laginju i prof. Spinčića, posvetili sve svoje umne sile napredku hrvatskog i slovenskog puka u Istri.

Matko Mandić radio je neumorno sa svojim prijateljima, da se narodna hrvatska i slovenska svieat puka Istre svestrano probudi i živom učini, pa je također za spomenutim prvacima ulagao mnogo truda, da se osnuje što više hrvatskih pučkih škola za istarske Hrvate. I on je doprineso mnogo, da se osnuje Družba Sv. Ćirila i Metoda za Istru, koje tako spasonosno djelanje za ove krajeve, kojima je i sad pokojni Matko Mandić tako potrebno i neobično sluša, svijetlom dogi niz godina pučki istarski list „Naša Sloga", koji je sa lasio svestrano i podpuno u cjelokupnom narodu kao

Družba Ćirila i Metoda za Istru. Kao narodni zastupnik zastupa Mandić Podgrad-Koparski kotar od godine 1907., kad je uvedeno obće izborno pravo. I na istarskom saboru i na carevinskom vieću Matko Mandić je bio odlučni zagovornik probitaka svoga hrvatskoga naroda u Istri. U politici smo stajali od godine 1895. u nehotičnoj protimbi, jer su istarski rodoljubi sve izrazitije čisti hrvatski pravac napuštali, približujući se onoj skupini u banovini, koja je stvarala srbsko-hrvatsku struju na štetu hrvatstva. No to nam ne smeta, da budemo pravedni u prosudjivanju rada istarskih prvaka, pa vazda rado priznajemo njihove neprolazne zasluge za Istru. Pokojni Matko Mandić, kako su novine javile, izrekao je nekoliko dana prije svoje smrti, da mu je žao baš sada umrijeti, jer bi bilo doživili sudbinu svoga naroda u Istri. To pojmimo, gledom na sudbonosne događaje, koji su u tečaju i koji se spremaju. No nije mu sudjeno bilo, da to doživi. Tim većom ostaje dužnost njegovih drugova, da sve učine, da hrvatstvo Istre ostane živo, jer se za to i pokojnik častno borio. Pokop je sutra u 10 sati prije podne u Trstu. Bila Mandiću hvala spomen u narodu. Pokoj mu duši!

„Pokret" u Zagrebu od 15. t. mjeseca:

† Matko Mandić.

Iz Opatije smo primili ovu brzojavku:

Klub hrvatsko-slovenskih zastupnika Istre javlja ovim prežalosan viest, da je njegov neprežaljen član od godine 1889. zastupnik i neustrašivi zagovornik hrvatskih i slovenskih prava Matko Mandić izdahnuo svoju plemenitu dušu dne 13. i da će njegov spravod biti dne 16. prije podne u Trstu. Bog ga pomiluj i pomogao hrvatskom narodu, za koji je blagi pokojnik cieli svoj život žrtvovao.

Vjekoslav Spinčić, predsjednik.

Dne 13. o. mj. umro je u Trstu u pol 8 na večer narodni zastupnik, profesor Matko Mandić. Viest o smrti hrvatskoga rodoljuba izazvala je svuda medju Slavenima opću žalost, pa se na svim narodnim institucijama viju crni barjaci.

Već se duže vremena znalo, da Matko Mandić boluje i da se neće više pridignuti. Tek je nedavno proletjela novinama viest o njegovim riečima, koje je pouljednje rekao prije svoje agonije. Teško mu je, rekao je, umrijeti, dok nemo, kakova će sudbina biti hrvatskoga naroda i njegove drage Istre. Ove su riečí odjeknule ne samo kod nas, nego su ih i Česi i Slovaci zabilježili kao dokaz za to, kako je Mandić bio prožet vrućim rodoljubljem do posledujega časa. Njegov rad u Istri bio je velik. Što je hrvatska i slovenska stvar u Istri tako dobro uspjevala, to je veliki dielom i Mandićeva zasluga. Oduševljenje je naroda bilo neopisivo, kad je on g. 1907., za prvih izbora na temelju općeg prava glasa jednoglasno izabran zastupnikom, i tako dokazao nečutnost tajničanskih statistika, koje u Istri Hrvata i Slovenca gotove nisu ni vidjele. On je se svojim nastupnim drugovima, tako dakazao, da je Istra hrvatska i Slovenska. Njegova će uspomena ostati vječna medju nama. Spravod će nam biti sutra u nedjelju u 10 sati prije podne u Trstu. Sudjelovat će kod njega sve što osjeća hrvatski i slovenski u Trstu i okolici, da otprate na vječni počinak jednog velikog narodnog borca.

„Riečki Novi List" od 15. t. mj.:

† Prof. Matko Mandić.

Nedavno su naime donesle pouljudje vlasi, da ih je prof. Matko Mandić oprostio se sa svojim prijatelji, da mu se bliži smrt, izrekao je [illegible] — Žalio, da neće [illegible] a da neće vidjeti [illegible] svoga naroda u Istri...."

U četvrtak, na Spasovo, dne 13. o. mj. izdahnuo je on svoju dobru dušu.

U vrieme, gdje se tresu i kolebaju temelji gotovo čitavog svieta, bilo bi teško sabirati misli i osjećaje, što su na glas ove smrti obuzela istarska srca. Izim toga sva su srca do skrajnosti uzbudjena, pa nije čudo, ako neće naša velika tuga u ovaj mah naići širom naše domovine na onaj odjek, što ga je u punoj mjeri zavriedilo ime, rad i osoba prof. Mandića. Da se valjano ocieni i pročuti sva važnost i sve značenje našega blagoga pokojnika trebat će da se smire i duše onih, koji budu htjeli, (a tko neće htjeti?) da se upute u njegov život pun žrtava i pregaranja. Za sada neka dostaje tek ovo nekoliko suhih crta.

Prof. Matko Mandić rodio se je u selu Mihotići, općine Kastav, u Istri dne 28. rujna 1849. Tri razreda pučke škole svršio je u Rukavcu, četvrti u Kastvu. Gimnaziju polazio je u Pazinu, Senju i na Rieci. Bogoslovne nauke svršio je u Gorici i u Trstu, gdje je god. 1874. bio zaredjen za svaćenika. Kasnije je otišao u Prag, gdje je položio ispit iz prirodnih znanosti.

Već je u prvoj mladosti počeo da radi na narodnom polju,

Zbog toga nije mogao da dodje do službe u našim stranama, već je otišao u Zagreb, gdje je početkom godine 1883. imao biti namješten na tamošnoj gornjogradskoj gimnaziji, kad ga je na želju svojih drugova — osobito prijatelja prof. Vj. Spinčića — otišao u Trst, na uredničtvo i upravu glasila istarskih Hrvata — „Naše Sloge". Dok je list bio u Trstu, bio mu je urednikom, a otkad se uredničtvo preselilo u Pulu, ostao mu je glavnim suradnikom.

Tršćanski Slovenci odabrase ga odmah u odbore raznih društava. Bio je predsjednikom „Delavskog društva", „Političkog društva Edinosti", muške podružnice Družbe sv. Ćirila i Metoda za Istru itd. dok ga u najnovije vrieme izabrâše predsjednikom također i stolnog društva „Strossmajer". Jednom rieči: u Trstu i u okolici nije se kruz dugi niz godina ni započinjalo ni pokretalo ništa bez njega. Svemu je on bio duša!

Godine 1889. izabran je u istarski zemaljski sabor. Talijani su u njemu nazirali jakoga i neporazljivog protivnika, zato su po dva puta uništili njegov izbor, premda je oba puta bio izabran jednoglasno i bez utoka protiv njegova izbora. Kad bje po treći put izabran, Talijani popustiše i otada je do svoje smrti obnašao čast narodnog zastupnika, a do najnovijeg vremena bio je također i tajnikom saborskog kluba.

Bio je nepopustljiv u obrani narodnog jezika i prava. Pri tom je postupao najodlučnije. Uz prof. Spinčića bio je protivnik nove izborne reforme, jer je bio uvjerenja, da se njome vrijedja ravnopravnost i poniženje hrvatski narod u Istri. Dne 14. svibnja 1907. izabran je zastupnikom u carevinsko vieće. God. 1911. izabran je ponovno. I prvi i drugi put bacali su ga Slovenci u svojem kotaru. Oni su ga smatrali svojim, a ni on nije nikada činio razlike izmedju Slovenaca i Hrvata.

Pred godinu dana, 21. siečnja 1914., izrazio je želju, da bude pokopan u Kastvu ili u Kastvu. Kasnije se je izjavio za Kastav, pa je tom prilikom pjesnik [illegible] g. K. Jelenić: „Kada bih jednom [illegible] se bojati [illegible] da [illegible] pokopaju [illegible] mojega [illegible] a [illegible] — u grob kukavi".

I evo — u dane [illegible] smrti [illegible] [illegible] [illegible]

2 HELLER

Pretplatna za Austrijske kraljeve [illegible]
s 1 septembrom. Pojedini broj 2 nov.

Abonnements per la Monarchia [illegible]
mesi 4 per 3 mesi. Un singolo [illegible]
mero 2 cent.

Abonnement für die Monarchie [illegible]
vierteljährig 4 K, einzelne Nummer 2 Heller.

Uprava i uredn

falje družbi 100 K umjesto vienca na odar nezaboravnog pokojnika. Plemenitom da rovatelju iskrena hvala.

Mjesto vienca na grob pok. profesora Matka Mandića daruje njegov pobratim g. Kazimir Jelušić pred-jednik upravnog odbora u Kastvu, „Družbi sv. Cirila i Metoda za Istru putem muške podružnice u Kastvu K 25·— i za spomenik pokojnika putem ekt. blagajne u Kastvu K 25.

Sažalnica predsjednika bečkog parlamenta za prof. Mandićem.

Zastupnik narodа prof. Spinčić dobio je sliedeće sućešće prigodom smrti zastupnika prof. M. Mandića sa strane predsjednika zastupničke kuće u Beču: „Gospodinu zastupniku na carevinskom vieću profesoru Spinčiću Opatija. Beč, carevinsko vieće dne 15. svibnja. Prigodom teškoga gubitka koj je stigao „Narodni Klub“ preminućem prezaslužnoga člana gospodina zastupnika na carevinskom vieću profesora Matka Mandića, častim se izraziti Vam kao pročelniku kluba najvrstnje i najiskrenije sućešće. Predsjednik zastupničke kuće Dr. Spitzmüller“.

† Ivanu Šaršonu, učitelju u Čepiću.

Veoma žalosno je odjeknula u srcu mome vieść, da Te nema više među živima. Ivo dragi, otišao si u tajne svieta, otkuda se ne vraćaš. Troje suze, Tvoje hrvatstvo, Tvoja dobrota, Tvoja velika ljubav i mnogo našega naroda, sve to nosiš do prijestolja Svevišnjega. Jedino Ona će Te naplatiti. A mi: Tvoja dobra i draga supruga, Troja mila djeca, Tvoji vjerni prijatelji, što da činimo? Njoj i njima daj Bože utjehe, nade i obrbije djenje u životu, a u nama neka nepresušno bije misao, koja nas je u životu zajedničkoj vodila k cilju našega zemnoga bivovanja. Dobri naši imat će svezu u spominjanju.

Vječna Ti spomen među nama!

Trojej dnši sućešan pozdrav šalje Tvoj vjerni pobratim

Zedvelić

Zarečje, 14. svibnja 1915.

Nove banknote po 2 K.

Kako iz Beča javljaju, odlučila je A.-U banka, da će izdati nove banknote po 2 K. Dosadašnje su se note sve vrste izdane u augusta pr. godine radi nestašice sitnog novca, ponovno patrerale a prilično do brim uspjehom, pa će se zato povrh to prometa i zamieniti novim notama, koje će biti umjetničke izradjene, i zato ne samo ljepše nego također trše za patrenje.

Mobilizacija

Istarskog pučkog ustanka 1914. u stihovima.

Sadržaj: seljak vrsnik Mihovil Cukon, općinski čelnjak u Šišjanu kraj Pule, sadi pučki ustanak 7, 8. Lip. sat.nje.

Cijena 30 filira.

Naručbe prima **Tiskara Laginja i drug u Puli** (Istra) te ih razašilja jedino uz naprijed opłaćeni iznos.

U toj pjesmi se vrlo lepo pučkim stihovima opisuje rastanak od kuće, polazak u Pazin i život tamo te konačno polazak u Pulu.

Knjižica je oblasno cenzurirana.

Sjetite se družbe Sv. Cirila i Metoda za Istru!

Zahvala.

Prigodom smrti našeg nezaboravnog Ivana Saršon, učiteljskog učitelja, primili smo od mnogobrojnih prijatelja i znanaca mnogo znakova sućuti, na čemu se svima javno najlepše zahvaljujemo.

Osobita hvala velečasnom g. g. Antunu viteza Nehaju, emeritovljenu župniku dekanu u Čepiću i V. Sveti, upravitelju u Čepiću, koji su sprovod predvodili, te prijateljskim kolegama g. g. Niku Popiću, nadučitelju u Marčji Mothar, učiteljici u Berseču, Ivanu Načinoviću, nadučitelju u Kastvu, Matku Dimiriću, učitelju u Sumtergu, Andjelu Kolić, učitelju u S. Nedjelji Albinu Tercelji, učitelju u Plominu i Josipu Brozkiću, učitelju u Čepiću, koji nisu žalili truda ni odsutnosti, da mu mrtvu zadaju počast isprativši ga do hladna groba.

Napokon se srdačno zahvaljujemo slav. učiteljskom društvu „Narodna Prosvjeta“ za priposlani krasni vienac, i čepićkim zastupnicima, koji su mrtve ostanke milog nam pokojnika na rukama ponijeli na vječni počinak, te ostalom milozdravom narodu, koji su bodi čim doprinieli, da žalobna povorka što sjajnije izpane.

Svima naša vječna zahvalnost, a od Boga plaća!

Čepić, dne 14. maja 1915.

Ucviljena obitelj Saršon i rodjaci.

„Croatia“ OSIGURAVAJUĆA ZADRUGA U ZAGREBU.
Jedini domaći osiguravajući zavod. Utemeljena g. 1884.

Centrala: Zagreb u vlastitoj palači, ugao Marovske i Preradovićeve ulice.
Podružnica u Trstu, Via del Lavatoio br. 1. II. kat. Telefon br. 2534.

Glavna zastupstva: Ljubljana, Osijek, Rijeka i Sarajevo.

Ova zadruga prima na poslijeće uzjeće sljedeće vrsti osiguranja:
Na ljudski život:
1. Osiguranja glavnica za slučaj doživljenja i smrti. 2. Osiguranja mirazа. 3 Osiguranja životnih renta:
II. Protiv štete od požara:
1 Osiguranja zgrada (kuća, gospodarskih zgrada, tvornica).
2 Osiguranja pokretnina (pokućstva, dioničnih roba, gospodarskih strojeva, blaga i t. d.).
3. Osiguranja poljskih plodina (žita, sjena i t. d.).
III. Sanktemalo pleća protiv razbojništva.
Zadruga je isplatila u svrhu odštetnih zahtjeva . . . . . K 3,375.150·88
Osiguranja prebijaju premije i pričuvne glavnice . . . . . K 1,571.135·97
Imanje odštete . . . . . K 6,400.936·52
Sposobni povjerenici i zastupnici na sjedištu se uz povoljne uvjete
Povjerenik za Pulu i okolicu: Franc Bulić, Narodni Dom I. kat.

SVOJ K SVOMU!

TISKARA I KNJIGOVEŽNICA
LAGINJA i DR.
ULICA GIULIA, 2. PULA ULICA GIULIA, 2.

preporuča se za
tiskarske, knjigovežke
i galanterijske radnje.
Solidna izradba počata iz gume.
Imade u zalihi
Računske i knjige za p. n. obćine, crkve, škole i odvjetnike, zemljišne i hipotekarne knjige, Upravničke knjige, pisanke za škole, kao i sve pisarske i risarske potrebštine.

Velika svota novaca
[illegible] — Brzodavna uputa
Srećkarno zastupstvo 25, Ljubljana

Himna
Družbe sv. Cirila i Metoda [illegible]
izdanje Družbe tiskara Laginja i dr. u Puli

KONJAK
(Prava vinska rakija)
Dobiva se na svakom i većem [illegible]
Gospodarskog društva u Badern
(Istra.)

PEČATE
iz GUME izradjuje
tiskara
Laginja i dr.
Via Giulia I. - Pula - Via Giulia I.

Pozor! Pozor!
Velika skladišta i zaliha
šivaćih strojeva
za krojača, postolare
Singer šivaći stro
za otri i domaću porabu
K 76.—
sa 5 godišnjim jamstvom!
Dvokolice
Premier E. la Hélice, dvokolice Courir stoje K 1150 —. Cijenik pošilja franko.
Preporuča se: Svejl k svojim
Jos. Dekleva i sin
Gorica, via Manfredo 1

Kupujte
„JORGOVAN“
Koledar!

MASTIN
LAŠTILO
u korist družbe Sv.
CIRILA-METODA U ISTRI
Broj 2 cesne 30 filira
[illegible]

PARTE ITALIAN

Telegramm

DAL CONSIGLIO DELL'

Vienna, 3. — Aperta la se
lettera degli atti: vi figuran
pellanza dei giovani czechi
tatti di Brema. Gli interpellan
il terrorismo esercitato dai te
stanno il contegno della polizi
contro gli czechi, chiedono
tenza a Bruna la polizia dell
sull'altra interpellanza Hybes
ierando che durante i tumul
Brema, una pattuglia di so
una persona (Francesco Pavli
spiegazioni in proposito.
I ministri della difesa e del
rispondono ad alcune interpell
si riprende il dibattito sulle
del Governo.
Morsey comincia a parla
czechi-radicali lo interrompon
clamori e vogliono si chied
Il presidente ammonisce
Ma il frastuono continua in
dante e perciò il presidente
sospendere la seduta per un q
Ripresa la seduta, il bar
continua il suo discorso

La chiusura del Consiglio d

Vienna, 1. — Si crede ch
chiuderà oggi il dibattito su
zioni di Gautsch. Domani
seduta; giovedì ultima sedu
scorcio di sessione, si trat
proposta d'urgenza.

Notizie vari

Liste dei giurati per l
sessione d'Assise in Rovi
Per la prossima sessione
incominciare il 10 ottobre cor
r. t. Tribunale circolare
sono stati estratti i seguenti
Baicich Antonio fu Antoni
Bradamante Marquardo, F
razza Antonio fu Benedetto,
Pajalić Domenico di Dome
nuova — Privileggi Giusep
Parenzo. — Milos Antonio
Boje — Mosai Giorgio, P
chesi Luigi fu Alberto, Digni
gerovich Paolo, Barbana —
ro fu Pietro, Vertenoglio —
vanni fu Giorgio, Ponte —
Gregorio, Pola — Micovillov
Pola — Bregato Vincenzo
Lussinpiccolo — Dekleva
Matteo, Pola — Dejach Lu
Kaiser Paolo, Pola — Blanc
fu Matteo, Gallignana —
fu Giuseppe, Gallignana —
gorio fu Giorgio, Pola —
vanni fu Antonio, Montrio
Francesco fu Sebastiano, Pol
Giovanni fu Antonio, Pizzin
linich Romano, Lussinpicc
vanni Battista Piccoli, Paren
Giovanni fu Giovanni, Sdrig
serazzo Pietro, Valle — St
Francesco, Parenzo — Bar
Chersano — Barnaba Giov
negliо — Fabian Andrea,
Salamon Luigi, Pola — Sank
Daniele — Zornada Marco, Blat
— Godina Alessandro, Digna
Giovanni, Pola.
Di questi 36 giurati, sol
che parlano il croato.

L'a benemerito.
L'organo del partito nazi
dell'Istria «Nasa Sloga»,
porta al posto d'onore u
personale, il quale però to
questioni pubbliche in modo
un accenno anche nella p
del nostro periodico.
Col titolo «Cerri vieka
rodu» (un quarto di secolo a
popolo) incomincia il de